Constelații Literare Vrâncene

DICȚIONAR

VOLUMUL I

Editura Terra 2013

PETRE ABEABOERU

•

CONSTELAŢII LITERARE VRÂNCENE

dicţionar

vol. I

Lucrare finanţată de
CENTRUL CULTURAL VRANCEA

PETRE ABEABOERU

CONSTELAŢII LITERARE VRÂNCENE

dicţionar
vol. I

EDITURA TERRA

FOCŞANI 2013

Coperta: Prof.dr. **Liviu Nedelcu**

Culegere computerizată: Prof. **Petre Abeaboeru;**
Corectură: Conf.univ.dr. **Costică Neagu**;
Tehnoredactare: **Adrian Mirodone**;

Au apărut:

S. Mehedinţi - *Etnografie*;
S. Mehedinţi-Soveja - *Creştinismul românesc*;
Costică Neagu - *1907, ipostaze literare*;
Simion Hârnea - *Biblioteca populară,,Comoara Vrancei*";
Petre Abeaboeru - *Comuna Unirii, Cîmpineanca* (monografie);
S. Mehedinţi - *Antropogeografia*;
Costică Neagu - *Simion Mehedinţi, biobibliografie*;
Petre Abeaboeru - *Caseta*;
Petre Abeaboeru - *Între tron şi iubire*;
Ştefan O. Neagu - *Tulnici, centrul Vrancei istoric*;
Petre Abeaboeru - *Comuna Milcovul şi monumentele sale***;**
Costică Neagu - *Negrileştii Vrancei, album monografic*.
Aurel V. Sava - *Documente putnene*, vol. I-II;
S. Mehedinţi - *Caiete*, vol. I;
Ştefan O. Neagu - *Vrancea istorică, Vrancea tragică*;
Dumitru Pricop - *Mioritice, lacrima păstorului învins*;
S. Mehedinţi - *Primii paşi, primele certitudini*.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ABEABOERU, PETRE
Constelaţii literare vrâncene: dicţionar / Petre Abeaboeru. – Focşani: Terra, 2013-
vol. ISBN 978-606-8299-67-9
Vol. 1. - 2013. - Bibliogr. - ISBN 978-606-8299-68-6

81'374.2:821.135.1.09:929=135.1
821.135.1.09(498-35 Vrancea):929

Editor: **Centrul Cultural Vrancea**

Tipar: s.c. **ATEC** s.r.l. Focşani
Str. 1 Decembrie 1918 Nr. 3
Tel.: 0723.218.950; Email: info@atec-group.ro; www.atec-group.ro

Cuvânt înainte

Domnul academician Valeriu D. Cotea, vrâncean de obârşie (obârşie veche, nobilă, răzăşească, înfiptă bine în tradiţia lumii rurale), îmi solicită un cuvânt înainte pentru un dicţionar al cărturarilor vrânceni - conceput de prof. Petre Abeaboeru, pe cale de a se constitui. I-l promit şi, iată, acum trebuie să scriu o pagină - două, după ce citesc, în prealabil, câteva capitole. Acelea, de pildă despre Miron Costin şi fiul său, Nicolae. Pot să spun că sunt bine făcute. Autorul a apelat la studiile de specialitate, le sintetizează bine, mai pune de la el ceea ce bănuieşte că se potriveşte, în fine, dicţionarul este scris cum trebuie, are fluiditate şi se citeşte cu plăcere de cei interesaţi de subiect.

Valoarea lui se poate deduce, în primul rând, din numărul şi calitatea informaţiei pe care poate s-o aducă. Mărturisesc că sunt foarte sensibil la acest capitol. Cultura română nu are, până acum, o bancă de date privitoare, să zicem, la biografia şi bibliografia scriitorilor români şi pentru orice informaţie (dată de naştere, dată de deces) trebuie să facem săpături adânci şi lungi cercetări poliţieneşti. Ştiu acest lucru de la cercetătorii Institutului pe care îl conduc (Institutul *G. Călinescu* al Academiei Române) care au pregătit şi pregătesc, în continuare, o ediţie nouă din *Dicţionarul General al Literaturii Române.* Până când informaţiile vor fi stocate într-o bancă de acest fel dicţionarele de felul celui care urmează (dicţionare de scriitori dintr-o anumită regiune) ne sunt foarte utile. Aşa că le încurajăm şi, când sunt duse la capăt, le lăudăm, dacă merită... Lauda trebuie să vină şi să fie în raport cu exactitatea informaţiei literare. Sper ca autorul Petre Abeaboeru să ţină seamă de aceste exigenţe şi, de asemenea, sper din toată inima să-şi ducă proiectul la capăt. Să nu lase biserica lui neterminată.

Este de mare folos, vreau să spun, ca autorul dicţionarului să verifice informaţiile deja existente, pentru că, de multe ori, în anumite cazuri, din alte scrieri literare, ele sunt aproximative, ba chiar inexacte, şi să scotocească prin arhivele primăriilor locale pentru a înregistra cu maximă fidelitate ceea ce poate fi important pentru biografia unui scriitor, mare sau mic. Din ceea ce am putut citi (articolul despre Duiliu Zamfirescu, de exemplu), am impresia că prof. Petre Abeaboeru este om de nădejde, ca şi înaintaşii lui, şi nu lasă proiectele în voia soartei. Chiar dacă, aici, s-a născut *Mioriţa* şi s-a format o filozofie de existenţă bazată pe resemnare (*mioritismul),* avem multe argumente pentru ca, în viaţa de toate zilele, să fim oameni de acţiune şi, în cazul de faţă (cazul dicţionarului de personalităţi literare vrâncene), să înfruntăm deschis demonul inerţiei şi filozofia improvizaţiei.

Eugen Simion

Postfaţă

Iată că, după mai mulţi ani de cercetări şi căutări, reuşim să scoatem primul volum, din cele trei planificate, ale dicţionarului scriitorilor din Vrancea, sub titlul ***Constelaţii literare vrâncene.*** *De ce acest titlu ?* Pentru a evita banalitatea - ***Dicţionar....,*** *şi în al doilea rând, pentru faptul că noi considerăm totalitatea scriitorilor, ca o constelaţie, care străluceşte pe firmamentul literaturii, în funcţie de* valoare - *longevitate, după care unele* **stele** *apun, iar altele lucesc în continuare. Următoarele două volume vor cuprinde toţi scriitorii contemporani care nu sunt membri USR, iar în final, vor fi prezentaţi publiciştii şi revistele* - ziarele literare din Vrancea. *Sperăm ca bunul Dumnezeu să ne ajute să ducem la capăt această întreprindere de largi proporţii.*

Este cazul să mulţumim aici conducerii ***Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Vrancea,*** *care,* prin domnul director ***Liviu Nedelcu,*** *om devotat culturii, a îmbrăţişat fără nici o rezervă ideia noastră şi, lucru esenţial, a finanţat apariţia acestei lucrări. Mulţumim de asemenea* d-lui academician ***Eugen Simion****, care a întocmit prefaţa lucrării, domnului* academician ***Valeriu D. Cotea****, pentru sprijinul acordat în acest sens, precum şi* domnilor ***Gheorghe Neagu, Janine Vadislav, Costică Neagu şi Paul Spirescu*** pentru *uşurarea documentării, pentru înlesnirea unor informaţii despre viaţa şi* opera *scriitorilor vrânceni contemporani, nemembri ai USR.*

Sperăm ca prin această operă să aducem la cunoştinţa publicului larg şi a specialiştilor ***stelele apuse sau care mai strălucesc încă,*** *destul de numeroase şi valoroase pentru cultura naţională, pe care pământul vrâncean le-a zămislit sau hrănit cu seva sa.*

Autorul

Petre ABEABOERU

prozator, monografist, publicist, istoric

S-a născut în ziua de 13 iulie 1948, în municipiul Focşani, cu toate că părinţii săi, Ion şi Victoria, locuiau în Comuna Popeşti, judeţul Vrancea. După absolvirea şcolii generale din comună se înscrie la Şcoala Medie (liceu) Odobeşti, pe care o absolvă în anul 1966. Urmează cursurile Institutului de învăţători *C. Negri* din Galaţi (1966-1968), a Facultăţii de matematică, tot din acest oraş (pe care nu o termină), apoi, mai târziu, va absolvi cursurile Facultăţii de istorie Bucureşti (1990-1993). Începând cu anul 1969 va fi promovat ca instructor în cadrul secţiei şcoli a Comitetului judeţean, apoi vicepreşedinte al Organizaţiei Pionierilor din judeţ şi primul preşedinte al Organizaţiei *Şoimii Patriei*, la nivel de judeţ şi membru al Consiliului Naţional. În prezent este om de afaceri. Este căsătorit cu Maria,are un fiu Marius şi un nepot Teodor.

În decursul timpului, profesorul P. Abeaboeru a colaborat la diferite reviste şi ziare fiind secretarul cenaclului literar de pe lângă ziarul *Milcovul*. În anul 1979, la a X-a ediţie a Salonului Literar Dragosloveni, obţine premiul întâi pentru proză; preşedinte juriu - prof. univ. Al. Piru. Premiul al doilea la un concurs de reportaje al ziarului Milcovul (premiul I - prof. V. Anghel). La Festivalul Naţional *Serile de poezie de la Negrileşti- 2011,* obţine premiul întâi la secţiunea Eseu.

Este vicepreşedinte al Ligii Scriitorilor, Filiala Vrancea şi vicepreşedinte al Asociaţiei Scriitorilor din Vrancea. Un timp, a fost redactor la revista *Salonul literar,* din Odobeşti, condusă de scriitorul C.I.Uşurelu.

A publicat următoarele lucrări: *Între două lumi* - roman - 2006; *Comuna Popeşti - tradiţie şi continuitate în podgoria vrânceană* - monografie - 2007; *Comuna Unirii - Cîmpineanca* - monografie - 2008; *Comuna Urecheşti - leagăn al otodoxiei româneşti* - monografie - 2008; *Caseta* - miniroman poliţist - 2009; *Boloteşti - comuna de la Poarta Vrancei* - monografie - 2009; *Viaţa şi activitatea mitropolitului putnean Varlaam Moţoc al Moldovei (1580 - 1657)* - eseu biografic - 2010; *Între tron şi iubire* - roman - 2010; *Comuna Gologanu, contemporană cu târgul Socilor* - monografie - 2011; *Schitul Babele şi Mănăstirea Soveja* - monografie - 2011; *Comuna Chiojdeni - un colţ de rai râmnicean* - monografie - 2013; *Valea Sării - străveche vatră vrâncenească* - monografie, 2013; *Comuna Tătăranu - locul pe unde a trecut Ştefan Vodă* - monografie, 2013; *Constelaţii literare vrâncene - dicţionar - 2013..*

„Primul capitol al lucrării *Între două lumi*, intitulat, *Iluzii frânte*, este o reuşită imagine a transformărilor prin care a trecut societatea românească, în general, şi cea rurală, în special, în urmă cu aproape şase decenii.... Autorul reuşeşte să convingă cititorul prin scene autentice de viaţă....Din cele trei capitole, anii adolescentini de la Odobeşti, sunt poate cei mai convingători, pentru că asemenea lui Creangă, ne dau sentimentul trăirii în momentul mărturisirii”...(Prof. Ştefan Neagu, în prefaţa lucrării respective).

„Cartea profesorului Petre Abeaboeru închinată mitropolitului moldav Varlaam - canonizat în 2007 -, intrat în conştiinţa spirituală a românilor prin vestita Cazanie şi prin sinodul panortodox de la Iaşi din 1642 este o bine documentată punere în pagină a istoriei noastre ecleziastice din cel de-al XVII-lea veac şi o îndreptăţită restituire.... Vrânceanul Vasile - Varlaam Moţoc a fost un fiu însemnat al ortodoxiei întregi, iar cartea ce apare la Focşani sub semnătura lui Petre Abeaboeru înseamnă o necesară rememorare a unui mare destin românesc”...(Acad. Răzvan Teodorescu, în prefaţa lucrării respective).

„Romanul *Între două lumi*, apoi nuvela *Dragoste de cazac* (Între tron şi iubire), evocări de mai largi dimensiuni, *Caseta*, la care se adaugă monografia Varlaam al Moldovei...şi trei monografii de comune din Vrancea, atestă nu numai perseverenţă pe tărâmul scrisului cu caracter literar şi istoric, ci şi o bună cunoaştere a subiectelor abordate, cunoaştere în chip necear şi benefic concretizată în lucrări merituoase, remarcabile din toate punctele de vedere”...(Florentin Popescu - critic literar).

„Următoarea lucrare, *Între tron şi iubire*, roman istoric, tratând viaţa şi vremea domnitorului Vasile Lupu îi reconfirmă din plin colegului Petre Abeaboeru virtuţile de prozator autentic”... (Radu Cârneci - scriitor).

„Îi felicit pe cei doi autori, profesorii Petre Abeaboeru şi Ioan Potop pentru bogăţia de date istorice, oameni, evenimente prezentate în această lucrare, dar mai ales pentru faptul că au extins conţinutul acesteia, în privinţa evenimentelor importante, la întreaga regiune a Vrancei arhaice, în cadrul căreia se integrează şi localitatea Valea Sării”... (Acad. Valeriu Cotea).

La începutul anului 2010, analizând o parte din lucrările publicate de Petre Abeaboeru, conferenţiarul universitar doctor Costică Neagu, director, pe atunci al Casei Corpuli Didactic Focşani, director al Editurii *TERRA* şi preşedintele Asociaţiei *Simion Mehedinţi,* din Focşani, menţiona, în revista *Oglinda literară*: „Prin această observaţie putem concluziona că Petre Abeaboeru a devenit un adevărat *monografist de profesie* ceae ce nu e rău, mai ales se observă faptul că cel puţin în privinţa documentării istorice autorul dovede foarte mult ataşament faţă de trecutul localităţilor pe care le prezintă, dovedeşte că deţine bune competenţe de documentarist. Autorul ştie unde să caute documentele, deţine reale competenţe de identificare în arhivele de specialitate, decupează şi interpretează foarte bine documentele pe care le descoperă. Cu această ocazie menţionăm şi faptul că Petre Abeaboeru este şi un bun prozator. Pentru calităţile sale de prozator, a primit Premiul

Salonului Literar Dragosloveni, ediţia a X-a, decembrie 1979, cu proza *Caseta.* De asemenea, Petre Abeaboeru a publicat în anul 2006 romanul *Între două lumi,* lucrare în care urmăreşte destinul a trei generaţii pe parcursul a *două lumi* - capitalistă, interbelică şi socialistă, postbelică - trăite de tată, fiu, nepot. Sunt lucrări prin care autorul dovedeşte reale calităţi de prozator care ştie să dea viaţă unor personaje, înţelege timpurile pe care le prezintă. Citind lucrările lui Petre Abeaboeru, credem că pe aceste coordonate - istorică şi sociologică - se întâlnesc lucrările ştiinţifice cu lucrările literare pe care le-a scris Petre Abeaboeru. Dacă avem în vedere competenţele de documentarist şi talentul de prozator al autorului, credem că viitoarele lucrări vor căpăta un mai mare plus de valoare, cu condiţia ca autorul să zăbovească mai mult pe text[1]".

Tot în aceeaşi prestigioasă revistă literară, redactorul şef al acesteia, cunoscutul scriitor Gheorghe Neagu, referindu-se la eseul despre viaţa marelui mitropolit Varlaam, menţiona: „....Am participat, nu fără oarecare teamă la ceea ce a năzuit şi reuşit Petre Abeaboeru cu volumul *Viaţa şi activitatea Mitropolitului Putnean Varlaam Moţoc al Moldovei (1580-1657).* Îl ştiam pe autor drept un istoric cu reuşită povestire în glas şi nu din cauza lui am avut emoţii ci din cauza finanţării, care, suprinzător s-a rezolvat prin sprijinul Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Naţionale din judeţul Vrancea. Volumul icoană - căci aşa este realizarea lui tipografică - o icoană, poartă pentru început o prefaţă semnată de academician Răzvan Theodorescu. Cu un asemenea gir, ce recunoaşte o bună documentare şi o reuşită punere în pagină a istoriei noastre eclezìastice, Petre Abeaboeru se poate considera un autor de substanţă al istoriei meleagurilor vrâncene. De altfel, autorul este recunoscut ca un bun monografist, având la activ şi alte recunoşteri ale profesionalismului său(...). Stilul concis al naratorului şi modul fericit în care el îşi conjugă faptele şi adevărurile istorice într-o poveste ce merge la sufletul cititorului, face din Petre Abeaboeru un pretendent pe deplin justificat la titlul de cel mai bun istoriograf al acestor meleaguri[2].

Într-un articol intitulat *Cărţile scrise de Petre Abeaboeru,* eseistul şi criticul vrâncean Lili Goia, menţiona: „Singurele zone în care România a rămas nealterată, profundă şi nespus de atrăgătoare sunt cele reprezentate de satele retrase care şi-au păstrat acel nimb estetic al vechimii, cimitirele de ţară în care istoria vie a locurilor nu a fost mistificată şi schiturile modeste ascunse în tainele singurătăţilor, departe de rumoarea lumii, refuzând parcă opulenţa bisericilor prin care se practică turismul ecumenic. Tocmai acest simţ deosebit al rădăcinilor culturii trebuie remarcat la istoricul şi scriitorul Petre Abeaboeru, iar cărţile lui dedicate schiturilor risipite prin pădurile şi munţii Vrancei, precum şi monahilor care au trăit şi au murit în acele locuri, se dovedesc o probă a maturităţii spirituale a autorului (...). Scrie şi publică mult (texte literare, monografii, istorii, cronici), cercetează cu pasiune şi minuţiozitate arhivele, se deplasează pe teren în căutarea izvoarelor necunoscute care stau la baza mărturiilor, orale sau tipărite, din lucrările lui. Este o prezenţă aproape permanentă la

[1] Neagu, Costică în Revista a Oglinda Literară, nr. 97, 2010, p. 5299.
[2] Neagu, Gheorghe în Revista Oglinda Literară, nr. 103, din 2010, p. 5925.

manifestările culturale şi jubileele societăţii noastre, de toate felurile. Petre Abeaboeru este un memorialist pragmatic, obiectiv, concis, cu o bună orientare în plan editorial[1]".

Grigore ALEXANDRESCU

poet, prozator

S-a născut în ziua de 22 februarie 1814, în oraşul Târgovişte. Conform documentelor vremii, Grigore era al patrulea, din cei cinci copii ai lui Mihai Alexandrescu şi ai Mariei. Tatăl său fusese sameş, apoi va ajunge vistier în Târgovişte. Mama sa, era descendenta unei familii de mici boieri, pomeniţi în documentele vremii lui Constantin Brâncoveanu şi mai înainte, ctitori ai numeroase biserici.

Va copilări în casele lui Nae Hiotu, din Târgovişte, care era rudă cu familia Cârlova. Împreună cu Vasile Cârlova va învăţa carte de la dascălul Rafail. Prin anii 1827, Grigore va rămâne orfan de ambii părinţi. În aceste condiţii, va părăsi oraşul natal şi va veni în Bucureşti. În anul 1831 se va înscrie la cursurile de literatură de la Şcoala lui J.A.Vailland, unde îl va întâlni pe Ion Ghica, ce-i va deveni un bun prieten. În anul următor va trece la colegiul Sf. Sava. În ziua de 6 martie 1832, Grigore Alexandrescu publică prima sa poezie - *Miezul nopţii,* în Curierul românesc. Îi va cunoaşte pe Iancu Văcărescu şi Ion Heliade-Rădulescu. Primul volum al poetului, *Ellizer şi Naftali* - o traducere, va apare în tipografia lui Heliade, la finele anului 1832, începutul lui 1833. În anul acesta, se va număra printre membrii fondatori ai *Societăţii Filarmonice.*

După ce va stuadia la Colegiul *Sf. Sava*, Grigore Alexandrescu, ce era găzduit în casele maiorului I. Cîmpineanu, va intra în armata naţională - 1834, cu gradul de cadet la cavalerie, apoi praporcic (sublocotenent).

Va frecventa cercurile literare, devenind membru al Asociaţiei literare a României(1846), apoi redactor la *Poporul suveran*, în anul 1848. În anul 1853, domnitorul îi acordă rangul de clucer (responsabil cu aprovizionarea domniei). Va deveni, pe rând, director al Eforiei spitalelor civile(1854), director al Departamentului cultelor(1859), precum şi *membru al Comisiei centrale din Focşani.*

Tânărul sublocotenent Grigore Alexandrescu va face cunoştinţă cu cele două oraşe Focşani, în anul 1837 când, fiind apreciat de un superior al său ca *bun scriitor,* adică bun copist, îl detaşează la Focşani *să taie la răboj oile care veneau dintr-un mal la celălalt al Milcovului*[2], lucrând în cadrul vămii de aici. Dintr-o epistolă adresată colonelului I. Cîmpineanu, înţelegem că Grigore Alexandrescu se considera, aici la

---

[1] Goia. Lili - în Monitorul de Vrancea din 23.03.2012.

[2] Muscalu,Florin - Dicţionarul scriitorilor şi publiciştilor vrânceni, Focşani, 1999, p. 7.

Focşani, în postura unui exilat, deplângându-şi soarta. Acea *Epistolă familială* va deveni cea dintâi *poezie în metru nou.*

În plimbările sale prin urbe, o va cunoaşte, în această perioadă, pe frumoasa Eliza, care va face să vibreze inima poetului pe înalte corzi. După cum consemna criticul G. Călinescu, poetul o întâlneşte pe Eliza *într-o consimţire reciprocă pe locuri sălbatice*[1]*,* chipul acesteia fiind imortalizat într-un ciclu întreg de poezii.

În anul 1837, poetul va părăsi Focşanii, reîntorcându-se la Bucureşti, unde va locui în casele tatălui lui I. Ghica.

În cursul anului 1838, Gr. Alexandrescu va publica un volum de poezii, care va cuprinde meditaţii romantice, versuri erotice, precum şi epistole şi fabule. *Se pare că atât îndrăznelile fabulistului cât şi mai ales poezia <Anul 1840>, apărută în <Dacia literară>, nu au plăcut stăpânirii. Când este descoperită tentativa de răsturnare a domnitorului Alexandru D. Ghica, în octombrie 1840, poetul, care nu participase la complot, este închis preventiv, pe trei luni*[2].

În perioada cât a fost închis, poetul va face traducerea *Meropei* lui Voltaire. Ca urmare a intervenţiei pe lângă domnie a lui Ion Ghica, poetul va fi eliberat din închisoare.

Va reveni, pentru a doua oară la Focşani, în anul 1844, când va face parte din suita domnitorului Gh. Bibescu, care venea în oraşul de pe Milcov pentru a se întâlni, în partea munteană a oraşului cu domnitorul Mihail Sturza.

Un an mai târziu, în septembrie 1845, Grigore Alexandrescu va reveni la Focşani, însoţindu-l pe domnitorul Gh. Bibescu, în calitate de nuntaş. Fapt cunoscut în urbe, domnitorul Gh. Bibescu se va căsători cu Maria Văcărescu, naş fiind domnul Moldovei, Mihail Sturza; ofiecierea căsătoriei având loc biserica mănăstirii *Sf. Ioan.*

În urma marelui eveniment din ianuarie 1859, când cele două Principate Române se unesc sub sceptrul domnitorului Al. I. Cuza, la 30 martie 1860, Grigore Alexandrescu revine la Focşani, în calitate de reprezentant al domnitorului în Comisia Centrală, care funcţioa aici. Cu ocazia acestei reîntoarceri la Focşani, tânărul poet o va cunoaşte pe Raluca Stamatin, fiica spătarului Gavril Stamatin (o familie renumită şi bogată, din oraş, unchiul său fiind ctitorul bisericii *Stamatineşti*). Cu toate că era mai tânără decât el cu aproape un sfert de veac, Grigore se va căsători cu aceasta, în ziua de 29 mai 1860. Oficierea cununiei religioase se va desfăşura la biserica *Sf. Voievozi,* în prezenţa unui foarte mare număr de localnici. La scurt timp de la căsătorie, după numai patru zile, *poetul intră într-o noapte a nervilor, din care, cât va mai trăi, nu va mai putea ieşi. Asemeni lui Hoderlin, cum nota G. Călinescu, avea să se clatine < un sfert de veac între eroare şi fluiditate, sau cel puţin între demnitate şi un sentiment atroce de umilinţă şi ruşine>.*[3]

Grigore Alexandrescu a avut o fiică - Angelina, pentru care va traduce *Poveşti albastre,* a lui Laboulaye.

---

[1] Ibidem, p 8.
[2] Dicţionarul literaturii române, de la origini şi până la 1900, Buc, 1979, p.25.
[3] Idem.

„Relativ diversă, opera lui Alexandrescu alătură meditaţiilor romantice şi preromantice, cu modele în Volney, Gray, Lamartine, epistole, satirice şi fabule în linia clasicismului francez (Boileau, La Fontaine) şi a raţionalistului Voltaire, reflexivitatea sa autentică pendulând între elanurile unei filozofii melioriste, generatoare de speranţe, şi scepticismul amar al lucidităţii critice[1]".

Opera renumitului om de cultură cuprinde: *Eliezer şi Naftali* - 1833; *Alzira sau Americanii (Voltaire), tradusă de Gr. Alexandrescu* - 1835; *Poezii* - 1838, *Poezii* - 1842; *Suvenire chi impresii, epistole chi fabule* - 1847; *Voltaire -<Meropa>, tradusă de Gr. Alexandrescu* - 1847; *Meditaţii, elegii, epistole, satire şi fabule* - 1863; *Edoward Laboulage, <Poveşti albastre>, traduse de Gr. A* - 1872; *Poezii* - 1940; *Opere, vol. I* - 1957; *ediţia a II- a* - 1972, etc.

Desprea creaţia lui Grigore Alexandrescu, vor face referiri: E. Lovinescu, G. Călinescu, Mircea Anghelescu, Mircea Zaciu, Emil Bogdan, Revista Noastră etc.

Grigore Alexandrescu, pe care focşănenii l-au adoptat cu mândrie, se va stinge din viaţă în ziua de 25 noiembrie 1885, în Bucureşti.

Valeriu ANGHEL
A.V. Moldavia, Moldaviu Mare
poet, prozator, critic literar, publicist

Profesorul Valeriu Anghel s-a născut în ziua de 24 martie 1938, în localitatea Olteni - Teleorman. După cursurile elementare, urmate la şcoala din localitate (1945-1952) vor urma cele liceale (1952-1955), la Roşiorii de Vede. După o perioadă de patru ani, în care a funcţionat ca profesor suplinitor la şcolile din localităţile Olteni, Talpa-Ogrăzile şi Gârdeşti din Teleorman, îşi va muta locul de muncă, în calitate de şef Serviciu sesizări la Sfatul Popular al Raionului Olteni, apoi ca metodist la Casa Raională de Cultură. Înţelegând că are potenţial pentru mai mult, se va înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii Bucureşti, luându-şi licenţa în

[1] Ibidem, p. 28.

anul 1966. În acest an va fi repartizat la Şcoala generală din comuna vrânceană Negrileşti, unde va ocupa mai multe funcţii: profesor şi director la şcolile din Negrileşti (1966-1970) şi Tulnici (1977-1993), profesor de limba română la Şcoala Tulnici (1977-1993), expert- metodist la Casa Corpului Didactic din Focşani (1993-1994), conducător cerc literar (1994-1995) şi director al Palatului Copiilor din Focşani (1995-1996), profesor de limba română la Grupul Şcolar Agricol Focşani (1996-1998) şi director al Şcolii nr. 11 Focşani (Mândreşti), până la ieşirea la pensie.

„Profesor gradul I din 1985, membru în Comisia naţională de limba şi literatura română din cadrul Ministerului Educaţiei Naţionale (1987-1997) şi al Comisiei naţionale de management şcolar (1995-1997), calitate în care participă la elaborarea unor regulamente de funcţionare a instituţiilor de învăţământ. În anul 1974 i se acordă titlul de *Profesor evidenţiat,* iar în 1999 - *Gradaţia de merit*. Obţine premii şi medalii la concursuri naţionale ca îndrumător de cercuri ale elevilor (1987 - aur pentru publicistică, 1988 - argint pentru teatru)[1]. În comuna Negrileşti se va căsători.

Îndrăgostit de mirajul plaiurilor vrâncene, profesorul V. Anghel simte nevoia de a-şi aşterne gândurile pe imaculata coală albă. Debutul literar va avea loc în anul 1960, în paginile revistei *Luceafărul.* De la această dată şi până în decembrie 1989, va colabora (sporadic) la revistele *Steagu roşu* (Bucureşti), Flacăra, Luceafărul, Tribuna şcolii, Teatrul.

În anul 1977 va obţine Premiul de Poezie la Salonul Literar Dragosloveni (preşedinte juriu Laurenţiu Ulici).

Începând cu anul 1990, va publica o serie întreagă de articole legate de problemele învăţământului, culturii, foiletoane destul de *acide,* comentarii politice, diverse reportajş şi anchete, în paginile ziarului *Milcovul liber,* apoi în *Tribuna învţământului, Tinerama, Putna.* În cursul anului 1990, *Revista V* din Focşani îi va publica povestirea *Ochii Alexandrei.* În perioada 1997-1998 va deveni redactor-şef al ziarului *Informaţia,* unde va desfăşura o bogată activitate jurnalistică, până în momentul încetării apariţiei acestuia. „Mai colaborează la revista satirică *Ag(r)amiţă Dandanache* (pamflete şi epigrame - 1966) şi *Salonul literar*(1999-2000). Rubrică săptămânală - *Limba noastră* la *Milcovul liber* şi pagină săptămânală la *Viaţa şcolii* şi *Informaţia.* În anul şcolar 1999-2000 ţine un curs de iniţiere în jurnalism la Grupul Şcolar Agricol din Focşani, după o programă proprie(curriculum la decizia şcolii) unde editează cu elevii revista *Dialog.*

De-a lungul timpului va publica următoarele lucrări: *Panciu - oraşul dintre vii* - 1999 - împreună cu Al.Deşliu; *Rovinco Coteşti - sub semnul lui Bachus* - 1999 - împreună cu Al. Deşliu; *Focşani 2000* - împreună cu Al. Deşliu; *Vocaţie şi destin* - 2000- compendiu de personalităţi vrâncene, împreună

[1] Anghel,V, Deşliu,Al - Vocaţie şi destin, Op cit, p. 29.

cu Al.Deşliu; *Pseudoversete aproape satanice* - 2001; *Dincolo de toate* - versuri - 2001; *Cămaşa de răcoare* - versuri - 2003; *Duminicile ierbii* - poeme, ediţie bilingvă - 2004; *Cornel Coman* - 2004; *Vrancea în spaţiul cultural european* - dicţionar de personalităţi - 2004; *Mic îndreptar de scriere şi vorbire fără greşeli* - din colecţia *Cărticica de buzunar* - 2005; *Paşii noştri* - versuri, traducere din C. Frosin - 2005; *Moldova lui Ştefan cel Mare* - traducere C. Frosin - 2006; *Vechi familii Vrâncene - Preotul Constantin I. Taftă din Negrileşti şi urmaşii acestuia pe linia Ancuaţa şi Lazăr Blăniţă* - 2006.

Constantin APOSTOL
Apostol Fulga
prozator, traducător, publicist

Pe nedrept intrat într-un con de umbră, scriitorul Constantin Apostol s-a născut la Focşani în ziua de 21 decembrie 1904. După definitivarea cursurilor primare, va intra la Liceul *Unirea*, pe care îl va absolvi în anul 1925(ca urmare a războiului). Se va înscrie apoi la Facultatea de litere din Bucureşti, obţinând licenţa în 1928. Va funcţiona, în perioada 1928 - 1965, ca profesor la Târnăveni, Odobeşti, Ismail, Bacău şi Focşani[1] . În oraşul de pe Milcov va fi profesor la Liceul *Unirea.*

Debutul său literar va avea loc în anul 1928, în revista *Ritmul vremii,* cu nuvela *Fapt divers,* sub pseudonimul Apostol Fulga. În anul 1933 va colabora la revist *13*, editată de Alexandru Călinescu şi Pavel Nedelcu, cu o serie de nuvele. Colaborarea va dura până în anul 1934. Dintre nuvele menţionăm: *Răsturnări, Zig - Zag, Trepte, Vizită la cimitir* şi *Mesaj.* Toate acestea au fost semnate cu pseudonimul *Apostol Fulga.* În perioada de început lucrările sale literare dau dovadă de un anumit schematism, exprimare greoaie, fără putere epică, devenind neinteresante.

Apărute ceva mai târziu, romanele *Altceva* - 1936 şi *Fericirea nu are istorie* - 1942, *reprezintă în epoci diferite aceeaşi formă vulgarizată a ideii de epică*[2]. După altă opinie, acţiunea acestora *este melodramatică, de un gust absolut provincial*[3]. Contrar acestor păreri, romanul *Altceva* s-a bucurat de mare succes la apariţia sa, considerat un adevărat eveniment

[1] Popa, Marian - Dicţionar de literatură română contemporană, Buc, 1977,p. 26
[2] Idem.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p. 11.

literar. În acelaşi an i se va acorda *Premiul Editurii Adevărul***.** Comisia care i-a apreciat romanul era alcătuită din Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, George Călinescu şi alţii.

Neobositul prozator va scrie chiar şi în timpul celui de-al Doilea război mondial, făcându-se din nou remarcat cu romanul *Fericirea nu are istorie.*

Nuvela *Nici ei n-au rămas în urmă* - 1949, se desfăşoară pe un profund fond emoţional dar, din păcate, autorul *apelează la schemele literare convenţionale de import, caracteristice epocii în care a fost concepută şi tipărită*[1]*.*

Timp de aproape douăzeci de ani, despre activitatea literară a lui Constantin Apostol nu s-a mai auzit nimic. Poate şi acest fapt a contribuit la *uitarea* sa de către critica literară. Abia în anul 1969 acesta revine în forţă, cu romanul *Amarul sânge al strugurilor,* apărut la Cartea Românească. Aici prezintă, în toată splendoarea ei, podgoria odobeşteană şi oamenii ei. *Este un roman fluviu, monografic, despre viaţa şi oamenii podgoriilor din Ţara Vrancei*[2]. După numai doi ani, în 1971, apare al doilea roman de referinţă al autorului - *Răboi cu zurgălăi*. Romane consacrate podgoriilor odobeştene, din preajma Primului război mondial, în care autorul, *folosindu-se de pretexte minime şi o tipologie variată, susţine un comic burlesc şi un pitoresc, descalificat însă de stilul neîngrijit şi manierismul livresc*[3]. Aceste două remarcabile romane, *constituie o frescă balzaciană a lumii viticultorilor din Odobeşti, ale căror destine autorul le urmăreşte pe parcursul câtorva generaţii* (Ion Larian Postolache). Cu aceste două volume, autorul completează o galerie de tipuri pitoreşti care au făcut specificul une3i lumi aparte, aceea a podgorenilor, lume în care Constantin Apostol a trăit şi pe care o cunoştea atât de bine (I.L.Postolache).

Cu cele două romane, scriitorul Constantin Apostol demonstrează că *şi-a însuşit o bună tehnică, deşi tradiţională, reuşind cu uneltele de care dispune, să lase o mărturie vie despre viaţa podgorenilor din sudul Moldovei, oamenii <amarului sânge al strugurilor>*[4]. În paginile acestora, sunt urmărite, *pornindu-se de la amănunte uneori pitoreşti, reacţiile unor personaje în devenire, care participă la angrenajul istoriei fără conştiinţă de sine, urmăriţi mai cu seamă de glasul pământului cu vii*[5].

Din mărturisirile autorului reţinem că celor două romane le vor mai urma altele patru, care aveau menirea să clarifice atitudinea personajelor, precum şi a reacţiilor acestora, în noile condiţii care urmau. Din păcate însă, autorul nu a mai dus la bun sfârşit iniţiativa sa.

Împreună cu alţi colaboratori, Constantin Apostu va face o serie întreagă de traduceri din Ch. Bronte, L. Bromfield, Gian Dauli, Daphne Du Maurier, S. Lewis, H. Fallada, H.W. Geiszler, B. Tecchi, C. Waliszewski.

Constantin Apostu se va stinge din viaţă în anul 1985, la Bucureşti.

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Popa, Marian - Op cit, p. 26.
[4] Muscalu, Florin - Op cit, p. 11.
[5] Ibidem.

Camil BALTAZAR
Leopold Goldstein
poet, prozator, traducător, publicist

S-a născut într-o localitate renumită, de pe valea Milcovului, acolo unde se află ctitoria domnitorului Constantin Cantemir - Comuna Mera, în ziua de 7 septembrie 1902, într-o familie de evrei. După cursuri primare la Odobeşti şi gimnaziale la Focşani, va urma Liceul *N.Bălcescu* din Brăila. Se va înscrie, în anul 1927, la Facultatea de litere Bucureşti. Numele său real era Leibu Goldstein. Va colabora ca redactor de editură(1945-1946) şi inspector general în Ministerul Artelor(1946-1948). Ca redactor va lucra la: *Călăuza artelor, Albina, Gazeta literară, România literară, Sburătorul, Reporter.* Va fi un asiduu colaborator la revistele: *Rampa, Flacăra, Mişcarea literară, Adevărul literar şi artistic, Capricorn, Viaţa romască, Azi, Luceafărul, Orizont* şi altele.

Va debuta de tânăr - 19 ani, la revista *Sburătorul* (1921). Steaua sa norocoasă va fi marele critic Eugen Lovinescu, care-i citise o parte dintre poezii şi care, în anul 1927, lucra la a sa *Istoria literaturii române contemporane*. Încântat de stilul şi melodicitatea poeziilor prea tânărului poet, marele critic îi va acorda câteva rânduri în capitolul *Contribuţia modernistă a Sburătorului,* alături de consacratul poet Camil Petrescu, remarcând faptul că *poezia domnului Camil Baltazar* constituie, pentru acea perioadă, *o contribuţie vrednică de înregistrat.* Mărturisirea marelui Lovinescu devine interesantă şi pentru modul cum e concepută critica impresionistă: *L-am susţinut cu insistenţă, nu din prietenia care închide ochii, ci probabil, din recunoaşterea în literatura lui a expresiei formulei mele poetice, întrucât, ca şi orice cititor de artă, criticul se caută pe sine ş9i nu e satisfăcut decât dacă se regăseşte. Figuraţia, muzicalitatea cu reveniri de cantilenă, elementul sugestiv, tonalitatea medie, elegiacă, învinsă de <jale> şi <duioşie> moldovenească, conveneau şi formulei simboliste şi temperamentului meu elegiac, contemplativ, esenţial moldovenesc*[1].

Mai târziu, marele critic G. Călinescu va avea cuvinte de laudă la adresa tânărului scriitor, consemnând faptul că *identifică în cel de-al doilea Camil al literaturii române un poet important.*

[1] Rotaru, Ion - Op cit, p. 479.

Volumul de debut al lui Camil Baltazar se va intitula *Vecernii* şi va apărea în anul 1923, cu care, *ar fi perfecţionat pe A. Maniu, recunoscând de la bun început faptul că <în figurarea sentimentelor, Camil Baltazar are tehnica sa, hieratismele sale, peisagiile de proiecţie şi gesticulaţiile sale*[1]. În acest volum, „poetul îşi alege atmosfera de spital ca pretext al unor emoţii (înfrăţirea în suferinţă, presentimentul morţii, melancolia toamnei), ceea ce îl apropie de scriitorii simbolişti”[2].

Un an mai târziu(1924) îi apare al doilea volum - *Flaute de mătase,* din care - aşa cum menţionează poetul Florin Muscalu, *a eliminat cadrul sanatorial, poeziile rămânând pline de originalitate.*

În anul 1925, prolificul poet, dă publicului cititor, al treilea volum al său - *Reculegeri în nemurirea ta,* acest titlu fiind preluat în anul 1972 cu ocazia editării unei antologii. Volumul este considerat ca unul care conţine *mari strofe ce cântă liturgic*[3].

Următoarele două volume - *Biblice* - 1926 şi *Tărâm transcendent* - 1939, constituie pentru autor o scădere valorică, fiind preocupat de grăbita adaptare a unor utopii mallarmeene. Intuind probabil această coborâre pe o pantă care ducea *nicăieri,* poetul se redresează şi va da cititorilor săi, în spaţiul dintre cele două volume, una din lucrările care vor constitui o încununare a talentului său poetic: *Întoarcerea poetului la uneltele sale* - 1934. *Regretând pare-se rătăcirea sa prin hermetism, vrea să redevină simplu, însă înţelege, ca estet, simplitatea într-un chip greşit*[4], fapt care-l determină să se afunde în reportajul deosebit de prozaic.

După apariţia ultimelor sale trei volume, se pare că poetul dă dovada unei acute lipse de har, lansându-se în publicarea mai multor volume care, din păcate nu conţin aproape mai nimic semnificativ. Valoarea sa poetică va scădea atât de mult încât o parte din edituri nu-i mai acordă favorul tipăririi, simţindu-se nevoit ca, ultima sa carte - *Nobleţea plaiului natal* - 1976, să fie scoasă, după mai multe cosmetizări, la Editura Litera, în regia autorului.

În activitatea sa de memorialist, el va evoca în volumul *Contemporan cu ei,* mai multe amintiri despre Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat -Bengescu şi alţii. În eseurile sale, care constituie adevărate însemnări critice, însumate în volumul *Scriitor şi om,* Camil Baltazar dedică mai multe pagini lui D. Iacobescu, Mateiu I. Caragiale etc. El va face şi traduceri din V. Grossman, E.M. Remarque, Thomas Mann şi alţii.

Opera lui Camil Baltazar se compune din următoarele lucrări: *Vecernii* - 1923; *Flaute de mătase* - 1924; *Reculegeri în nemurirea ta* - 1925, *Biblice* - 1926; *Strigări trupeşti lângă glesne* - 1927; *Cina cea de taină* - 1929; *Poeme vechi şi noi* - 1931; *Întoarcerea poetului la uneltele sale* - 1934; *Tărâm transcendent* - 1939; *Scriitor şi om - 1946;Poeme de zodie nouă* - 1949; *Nespus mi-i dragă mi-i fiinţa omenească* - 1956; *Versuri* - 1957; *Contemporan cu ei* - 1962; *Soare pe zăpezi* - 1965*; Soare pe culmi* - 1972; *Glorie iubirii* - 1972; *Violoncel solar* - 1972; *Evocări şi dialoguri literare* - 1974; *Ghirlanda iubirii* - 1975; *Nobleţea plaiului natal* - 1976; Din romanul existenţei mele literare – 2004 (ediţie îngrijită de Florentin Popescu). Va traduce Carol

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 15.
[2] Anghel,V,Deşliu,Al- Vocaţie şi....., Op cit, p. 41.
[3] Muscalu,Florin - Op cit, p. 15..
[4] Idem.

Gollner, Vasile Maciu - *Stephan Ludwig Roth* - *Viaţa şi opera* - în germană, împreună cu Iosefina Baltazar.

Păreri despre opera sa şi-au exprimat: Ion Pillat, Perpessicius, E. Lovinescu, G. Călinescu, Marian Popa, Laurenţiu Ulici, Florin Muscalu etc.

Prolificul scriitor Camil Baltazar se va stinge din viaţă în anul 1977, aprilie 27, în Bucureşti.

Ionel BANDRABUR

prozator, publicist

S-a născut în ziua de 22 aprilie 1922, în renumitul oraş podgorean - Panciu, din părinţii Haralambie Bandrabur - podgorean şi al Anghelinei - născută Căprucean, originară din Covăsinţi - Arad. Urmează cursurile şcolii primare din oraş - 1919-1933, apoi se mută la Liceul *Unirea* din Focşani - 1933 - 1941. După obţinerea diplomei de bacalaureat se va înscrie la Facultatea de Filozofie şi Litere din cadrul Universităţii din Cluj, care era refugiată la Sibiu - 1941 - 1945. Obţine licenţa în filozofia culturii cu L. Blaga.

Pe parcursul anilor de studenţie va participa la şedinţele Cercului literar din oraşul Sibiu. Ulterior va deveni ziarist independent la ziarul *Tribuna nouă* din Cluj - 1945 - 1948. După această perioadă soarta nu va fi prea generoasă cu el. Va fi deţinut politic, în beciurile securităţii din Cluj şi apoi Arad (1949-1950), după care este nevoit să ducă o viaţă marginală, nedemnă de condiţia sa de intelectual: om de serviciu, legător de cărţi, tipograf, electrician şi contabil. Toate acestea până în anul 1957, când va prinde o catedră de profesor la Liceul *Ioan Slavici* din Panciu, unde va profesa până în anul 1984, când va ieşi la pensie. A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Debutul publicistic al lui Ionel Bandrabur va avea loc în *Jurnalul Literar* (Iaşi) al lui George Călinescu, cu poemul *Stepa*, semnat cu pseudonimul *Ilariu Spulber.*

În perioada în care a lucrat la catedră va colabora la *Jurnalul literar, Prepoem, Viaţa Basarabiei, Iaşul literar, Viaţa Românească, Convorbiri literare, Gazeta literară, România literară, Steaua, Tribuna, Ateneu, Cronica, Milcovul,Revista V,* în special cu informaţii asupra literaturii străine.

Debutul editorial va avea loc în anul 1940, cu volumul de versuri *Vrăjitorul de cuvinte,* editat la Bolgrad, în Basarabia. Va urma o lungă perioadă de absenţă literară, autorul neputând să se adapteze cu scrisul conform canoanelor vremii.

Din păcate, critica literară înregistrează debutul scriitorului abia după trei decenii, în anul 1971, când îi apare romanul (suită de povestiri) *Fântâna iadului,* la Editura *Cartea Românească,* unde era director marele prozator Marin Preda, care îi apreciază şi susţine lucrarea. Referindu-se la acţiunea acestei cărţi, criticul literar Marian Popa menţiona că autorul *foloseşte un cadru convenţional, în maniera povestitorilor Renaşterii, pentru a aduna o colecţie de naraţiuni ce caracterizează pe de o parte, un liberalism ceremonializat sub aspect literar, pe de alta, o viziune popular orientală asupra erotismului, cu umorul licenţios de rigoare*[1].

Alţi critici literari îl taxează mai aspru, mai ales revistele. În *România literară* din februarie 1972, se consemna: *Vulgar e modul în care Aurel Bandrabur transcrie aventurile mediocre ale erolui său;* sau, în revista *Argeş,* din 1 aprilie 1972, se consemna: *Între volumele de un prost gust bătător la ochi şi de o sub camuflată infatuare ce se strecoară în lumea cărţilor, se numără şi <Fântâna iadului>.*

Alături de scriitor, care îl vor susţine, se vor afla doi critici literari, Virgil Ardeleanu şi I. Negoiţescu. Astfel, în revista *Steaua,* din 1972, V. Ardeleanu consemna într-un articol următoarele: *Ionel Bandrabur are incontestabila calitate a talentului. Scriitorul de la Panciu povesteşte cu vervă autentică, amintind de destule ori, în pasaje sau pagini întregi, pe un Ion Creangă sau Mihail Sadoveanu*[2] . Într-un alt articol, I. Negoiţescu confirmă şi el părerile lui V.Ardeleanu: *Citind cartea lui Ionel Bandrabur, am fost încântat de virtuţile sale curat literare, de simplitatea-i atrăgătoare, cu deosebit simţ cultivată - căci e rodul unei elaborări conştiente... Nici vorbă aici de trivialitate, nici în vocabular, nici în compoziţia faptelor. Senzualitatea se integrează organic peisajului viticol de la Panciu.... şi nu văd vreo prăpastie între tonalitatea ei şi acea din Moş Nichifor Coţcariul, din Kir Ianulea, din C.F.R.*[3]

Convingător este faptul că *Fântâna iadului*, după o analiză globală a operei lui Ionel Bandrabur, rămâne cea mai bună carte a acestuia.

Următorul volum - *Fiul primarului* - 1976, din punct de vedere narativ este sub nivelul celui anterior, fiind considerat un fel de love story la Panciu. În intervenţia din prea-voliminoasa sa lucrare, criticul Ion Rotaru consemna: *Specie de microroman, fără pretenţii, livrescul prozator... se face a asculta de indicaţia lui Iorgu Iordan din Stilistica limbii române*[4]. Criticul Marian Popa apreciază şi el că în miniromanul de mai sus se întâlneşte doar *proză pentru tineret.*

---

[1] Popa,Marian - Op cit, pp. 53 - 54.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 18.
[3] Idem.
[4] Rotaru, Ion - O istorie a literaturii române de la origini până în prezent, Buc, 2006, p. 479.

În anul 1984 apare romanul *Hanul trăsnit*, asemănător cu *Fântâna iadului*, după *o sugestie, de această dată, din cunoscuta baladă doinaşiană <Mistreţul cu colţi de argint>*[1].

În romanul *Un student de altădată,* apărut în anul 1987, Ionel Bandrabur prezintă în mod scrupulos şi bine intenţionat personalitatea marelui filozof Lucian Blaga, filtrată prin ochiul limpede şi pur al studentului care i-a fost.

După anul 1989, scriitorul Ionel Bandrabur va publica romane *adecvate,* precum *Mă numesc Eva* sau *Flămândul*, aflate *la antipodul celui intitulat <Ora astrală a României> care este o naraţiune cu teză, ce putea fi abordată la nivelul strict publicistic*[2].

Prin romanul *Banchetul dragostei* - 1998, autorul se încumetează să prezinte, foarte interesant, o serie de reflecţii şi aforisme despre fiinţa cea mai tainică a lumii, cea care întreţine *cea mai tiranică dintre pasiuni - iubirea* . În derularea acţiunii romanului, autorul porneşte cu precauţie, cât mai cumpătat posibil, chiar îngăduitor şi rezervat. *Încep cu o certitudine: în vreme ce eu scriu, căznindu-mă să dau frazelor scânteieri de diamant, oamenii normali nu-şi pierd vremea filosofând despre iubire, ci o trăiesc*[3].

Ionel Bandrabur sărbătorit la 90 de ani; sunt alături Ioan Petre - primarul oraşului Panciu şi prof. Culiţă Uşurelu - scriitor

În confesiunile sale, cu o sinceritate surprinzătoareşi lucidă, Ionel Bandrabur consemna: *Nu mă supără că scârţâie uşa, bine că mă lasă să intru; ar fi infinit mai rău dacă aş găsi-o bătută în cuie şi mută;* apoi, reflectând cu nostalgie decameronică: *Albina bătrână nu mai are ac şi venin, dar nici miere nu mai fabrică; în tinereţe domină dragostea, la maturitate ambiţia, iar la bătrâneţe domină bătrâneţea*[4].

Ionel Bandrabur a desfăşurat o bogată activitate de traducător, el fiind, probabil, primul care l-a tradus pe Emil Cioran în limba română, în *Viaţa românească* nr.6/1983.

Ionel Bandrabur va fi reprimit în Uniunea Scriitorilor din România. Proza lui este simplă şi atrăgătoare, ceea ce înseamnă că este rodul unei elaborări conştiente. Ionel Bandrabur - *obsesia nemuririi în desfăşurare narativă* - Ionel Necula.

La senectute este înţelept şi ne dă câteva volume de aforisme[5].

Opera scriitorului păncean se compune din lucrările: *Vrăjitorul de cuvinte* - 1940; *Fântâna iadului* - 1971; *Fiul primarului* - 1975; *Hoinăreala* - 1979; *Hanul trăsnit* - 1984; *Un student de altădată* - 1987; *Cândva de demult* - 1991; *Viaţa prea*

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 18.
[2] Idem.
2. Idem.
[4] Idem.
[5] Crăciun, Boris - 1500 scriitori români clasici şi contemporani, Iaşi, 2010, p. 41.

scurtă - 1992; *Mă numesc Eva* - 1996; *Flămândul* - 1996; *Ora astrală a României* - 1997; *Banchetul dragostei* - 1999; *Gloria* - 1999; *Tomiţa şi şapte femei* - 2000; *Paradisul evident* - 2001; *Voluptatea de a scrie* - 2002; *Adevărul e în vin* - 2003; *Matusalem* - 2004; *Iisus, acest necunoscut* - 2004; *Lucia şi nouă bărbaţi* - 2005; *Oraşul iubit* - 2005; *Aforisme pentru mileniul III* - 2007; *Râsul Demiurgului* - 2007; *Eternalistul* - 2007; *Râsul omului* - 2008; *Cartea adevărului* - 2010; *A doua carte a adevărului* - 2011.

Referiri despre opera sa, au făcut: I. Negoiţescu, V. Ardeleanu, Marian Popa, Ion Rotaru, Eugen Lovinescu, Ion Barbu, G. Călinescu, Vrancea Literară, D. Micu, I. Lungu, S. Titel, I. Cristea, Florin Muscalu, M. Dinutz.

Constantin (Costache) BĂLĂNESCU
traducător

Constantin (Costache) Bălănescu s-a născut în anul 1830 în Focşani. Este fiul unor boieri de ţară. După ce urmează un pension privat din oraş, pleacă la Bucureşti din dorinţa de a ajunge actor, luând lecţii în acest sens de la marele artist al neamului Matei Milo, la Conservatorul din Iaşi. Îşi va continua apoi studiile la Paris. Dotat cu talent, având o mare priză la public, jucând multe roluri de comedie, prin firea sa deschisă şi atrăgătoare, Constantin Bălănescu va avea o carieră artistică excepţională la Teatrul din Iaşi(1850-1888), unde P. Sturza îl punea *deasupra tuturor*. Între 1861-1862 a făcut parte din Asociaţia Teatrală. A fost considerat *patronul* renumitului Teatru Naţional din Iaşi. Ca urmare a succesului său, va fi invitat pe scena Tteatrului din Bucureşti unde va juca în prezenţa unui alt corifeu - M.Pascaly, după care va face un lung turneu artistic în Ardeal.

Ca literat el este cunoscut prin faptul că a tradus în româneşte mai multe piese franţuzeşti, care erau în vogă la acea vreme; *Fanfaronul* - 1868, *Smeul nopţii* - 1873, *Recrutul şi invalidul* - 1873 etc. A fost unul dintre cei mai prolifici traducător de piese franţuzeşti, de la noi, din acea epocă.- peste 15 piese.

În 1876, Mihai Eminescu îl dă ca exemplu, de mai multe ori, pentru firescul şi precizia pronunţiei în piesa *Revizorul general* după Gogol.

Despre activitatea sa neobosită *avem un exclusiv articol lexicografic semnat de către criticul Florin Faifer în <Dicţionarul literaturii române de la origini până în 1900>*[1].

[1] Muscalu,Florin - Op cit, p. 19.

Despre activitatea acestui mare actor şi om de cultură focşănean, va scrie Petre Sturza în *Amintiri. 40 de ani de teatru.*

Renumitul, dar şi uitatul actor Constantin Bălănescu se va stinge din viaţă în ziua de 10 martie 1888, la Iaşi, la scurtă vreme după ce un necruţător incendiu devastează Teatrul de la Copou.

Ion BĂRBULESCU
(B'ARC)
publicist, grafician

A văzut lumina zilei în oraşul podgorean Odobeşti, în ziua de 16 decembrie 1886. După cursurile generale, se înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani. Încă din timpul liceului se va dedica publicisticii, o parte din artcolele sale fiind preluate de către ziarele de mare tiraj din capitala ţării - *Dimineaţa, Adevărul* etc. Se încadrează totodată graficienilor politici ai vremii sale, precum N.N.Tonitza, Camil Ressu, care erau, în acelaşi timp, şi mari pictori[1]. Nu va neglija pictura, literatura sau critica de artă[2].

În anul 1908 este solicitat să lucreze în redacţiile amintite mai sus, iar în acelaşi timp va colabora şi la *Furnica, Belgia Orientului, Revista Copiilor şi a Tinerimii, Universul, Dreptatea, Curentul, Epoca, Bilete de Papagal, Neamul Românesc, Cuvântul Liber, Drapelul şi altele,* prezentând în paginile acestora sute de desene satirice şi caricaturi.

Ion Bărbulescu va intra în istoria plasticii prin gestul său de a veni în anul 1916 la Focşani, pentru a imortaliza rănіţii aduşi de pe front. Materialul adunat atunci, cuprinzând schiţe şi studii, va fi folosit la oraganizarea unei expoziţii de mare anvergură şi popularitate, vernisajul acesteia având loc în anul 1918.

În decursul vieţii sale va organiza 20 de expoziţii personale şi va participa la nenumărate manifestări tematice, în ţară şi peste hotare. Pentru meritele sale, în anul 1962 va primi titlul de ***Artist emerit***, iar în anul 1968 va fi decorat cu *Ordinul **Meritul cultural.***

1 Muscalu,Florin - Op cit, p. 26.
2 Anghel,V,Deşliu,Al - Vocaţie şi...., Op cit, p. 48.

Va lăsa în urma sa un număr de aproape 120 de lucrări, de o mare valoare, care vor rămâne în custodia fiicei sale, Teodosia Oprescu. Aceste lucrări au fost obiectul unor numeroase expoziţii itinerante, printre destinaţii figurând şi Focşanii.

În ziua de 28 iulie 2008, se va organiza un mare vernisaj Ion Bărbulescu B'Arc, în patru săli, la parterul noii Case a Colecţiilor(fosta Farmacie Ţinc). Este considerat printre artiştii şi graficienii, care s-a manifestat şi ca scriitor, jurnalist şi critic de artă şi care *alături de Nicolae Mantu, Iosif Iser, Camil Ressu, Ary Murnu, Francisc Şirato şi N.N.Tonitza se numără printre fondatorii şcolii naţionale de grafică şi satiră*(Nicolae Stoica).

Despre activitatea acestuia va face referiri regretatul profesor dr. Virgil Paragină, în lucrarea *Contribuţii vrâncene la cultura naţională* - 1995, precum,poetul Florin Muscalu şi Nicolae Stoica.

Marele artist odobeştean va trăi şi crea până la vârsta de 82 de ani, stingându-se din viaţă în ziua de 1 noiembrie 1969.

Ernest BERNEA
poet, etnograf

S-a născut la 28 martie 1905, în oraşul Focşani. Va copilări la Brăila. *Tatăl său, Marcu Bernea, era ţăran din împrejurimile Galaţiului, iar mama - Tudora, ardeleancă, a cărui tată era cărăuş în port.* A dus o viaţă foarte austeră, la vârsta de 13 ani, tatăl era inapt de muncă, fiind bolnav la pat, fratele mai mare căzut pe front, a fost nevoit să muncească pentru a-şi ajuta mama la întreţinerea celorlalţi patru fraţi. Va presta diferite activităţi: *vânzător de covrigi, îngrijitor în port, tăietor de lemne şi,* câteodată, preparatorul copiilor din familii înstărite, mai ales acolo unde aceştia întâmpinau mari greutăţi - la matematică.

Cursurile şcolare le va efectua la Brăila, în perioada 1912-1922, iar cursul superior îl va urma în particular, la Tecuci, în perioada 1922-1926. Se va înscrie apoi la Facultatea de Litere şi Filozofie din Bucureşti, unde îşi va lua licenţa cu *magnum cum laude* (1927). „Urmează apoi, ca bursier al

Societăţii Naţiunilor, prin concurs, cursurile de vară în drept internaţional şi sinteză politică(1929-1930)”[1]. Va urma o perioadă de specializare în sociologie şi etnologie, făcută la Paris(1930 - 1932) cu Marcel Mauss şi în filozofie - Geneva şi Freiburg cu renumitul filozof Martin Heidingger(1932-1933). Va obţine diploma de la *Hautes Etudes* din Paris (1932).

Tânărul focşănean va funcţiona ca bibliotecar la Facultatea de Litere şi Filozofie din Bucureşti (1927-1930), membru al Institutului de Cercetări Sociale - (1927-1930), condus în această etapă de eminentul sociolog Dimitrie Gusti. Conferenţiar la Catedra de Antropogeografie (titular S. Mehedinţi), unde ţine primul curs de etnologie la Universitatea din Bucureşti (1935-1940)[2].

În anul 1932 o va cunoaşte, la Galaţi, pe Maria Patrichi - Marcela, absolventă a Facultăţii de Litere din Bucureşti, cu care se va căsători în anul 1937, având trei copii, un băiat şi două fete gemene.

Deoarece în jurul său avea o serie întreagă de colegi cu simpatii legionare - Ion Ionică, Ion Samariteanu şi D.C. Amzăr - care-i era cumnat, în anul 1935, Bernea va adera şi el la această mişcare. Tot în perioada acestui an, va fi numit conferenţiar la catedra lui Simion Mehedinţi, menţionată mai sus. Cu această ocazie, cei patru colegi vor scoate revista *Rânduiala*, cu apariţii trimestriale până în anul 1938. Era o revistă de atitudine culturală, dar şi politică, în paginile ei regăsindu-se semnăturile lui Lucian Blaga, Radu Gyr, Haig Acterian şi multora alţii. Tânăr fiind, la început, Bernea a crezut în această mişcare, dar după asasinarea lui Corneliu Codreanu, văzând noul curs politic al acesteia, imprimat de Horia Sima, Bernea va începe să se distanţeze de mişcare, asasinarea savantului N. Iorga determinându-l să nu mai aibă nici o simpatie pentrua aceasta, ca de altfel şi alţi tineri simpatizanţi, care se vor desolidariza de mişcarea legionară. Dintr-o declaraţie ulterioară a lui Bernea, se poate reţine faptul că *a fost exclus din mişcarea legionară din anul 1940, pentru lipsă de activitate.* Prietenilor le-a spus că el *încă din 1937 s-a considerat autoexclus, pentru că ideile sale începuseră să intre în contradicţie cu cele ale mişcării.*

În urma *rebeliunii legionare* din ianuarie 1941, Ernest Bernea va fi arestat şi închis în lagărul de la Târgu Jiu şi apoi în penitenciarul de la Tg.Ocna, imputându-i-se că îşi păstrase postul la Ministerul Informaţiilor pe timpul guvernării Antonescu-Sima. Constatându-se că el nu a participat la rebeliune, va fi eliberat după numai o lună de zile, fiin promovat director de studii în Ministerul de Externe, lucrând acolo până în momentul venirii la conducerea acestui minister a renumitei comuniste Ana Pauker, în 1947, care îl va concedia. Rămas fără nici un venit, Bernea se vede nevoit să părăsească Bucureştiul şi să se mute într-o localitate din judeţul Braşov - Poiana Mărului, unde soţia sa găsise un post de profesor. Un an mai târziu va fi şi el angajat ca profesor la aceeaşi şcoală. Din păcate, aici va funcţiona doar un an, deoarece este din nou rearestat şi anchetat la Braşov pentru presupuse vini, nedemonstrate. Este eliberat, dar în 1952 va fi din nou arestat sub acuzaţia de *ideolog al mişcării legionare,*

[1] Ibidem, p. 50.
[2] Idem.

fiind purtat prin mai multe colonii de muncă în care lucrau deţinuţii politici, de la Canalul Dunăre - Marea Neagră. Îmbolnăvindu-se grav ca urmare a tratamentului la care fusese supus, în anul 1954 este eliberat şi dus cu domiciliul forţat în localitatea Schei din judeţul Galaţi. În toată această perioadă, familia sa a suportat greutăţi şi umilinţe de neînchipuit, fiind nevoită să părăsească localitatea braşoveană şi să se mute la Zărneşti, unde va sta până la 1 octombrie 1964 când Bernea va fi eliberat definitiv.

După eliberare şi refacere, cu sprijinul lui Perpessicius şi a lui Al. Philipide, va fi angajat, în anul 1965, ca cercetător la Institutul de Etnografie şi Folclor al Academiei Române, de unde se va pensiona în anul 1972. A fost în permanenţă supravegheat de Securitate, care, la un moment dat, în 1984, îl va aresta şi maltrata pentru faptul că nu accepta să devină turnător.

Va debuta cu un mic volum de versuri, intitulat *Gând şi cântec,* în care va aduna poeziile scrise în perioada 1930-1939. În acest ciclu de poezii, autorul se *înrudeşte* cu metafizica. Va urma al doilea volumaş, *Firide literare* - 1944, dedicat *celor care cred că literatura este şi luptă pentru spirit*[1].

În perioada celui de-al Doilea război mondial (1940-1941), Ernest Bernea va îndeplini funcţia de Director adjunct al Direcţiei de Presă, iar după aceea, de Director de studii în cadrul Ministerului Informaţiilor, director de studii la Ministerul de Externe(1944-1947). Datorită acestor funcţii, din iulie 1948 şi până în anul 1962 va fi deţinut politic în închisorile comuniste, fiind e liberat în 1964.

Odată cu *dezgheţul* din 1964, cresc şi speranţele pentru eruditul focşănean. Începând cu anul 1965 şi până în anul 1972 va fi cercetător ştiinţific principal şi consilier ştiinţific în cadrul Institutului de Etnologie şi Dialectologie al Academiei Române(1972-1989).

În anul 1976 îi apare studiul şi culegerea *Poezii populare în lumina etnografiei,* notate chiar de el, cu menţionarea subiecţilor pe care i-a cercetat.

Cele mai bune compuneri poetice proprii sunt, după exemplul lui Eminescu şi Alecsandri, nişte cursive, limpezi cântătoare imitaţii folclorice...din volumul *Gând şi cântec*[2]

Referindu-e la viaţa autorului, dar mai ales analizând opera sa, Ion Rotaru, consemnează: *Ca şi necunoscut, până de curând, când este reedidat cu oarecare insitenţă, prin lucrările sale de etnografie ţinând de şcoala lui Dimitrie Gusti, cu unele eseuri filozofice care indică pe contemporanul lui Blaga, Noica şi Cioran, mai simplu adus în spre o directă dependenţă de specificul local şi creştin, poetul Ernest Bernea este un tradiţionalist din familia lui Crainic şi Radu Gyr (a fost un legionar din categoria celor cu totul nevinovaţi, paşnici, se pare, făcând totuşi 13 ani de puşcărie, supravieţuind cu puţin numai, totalitarismului comunist, de unde şi tenta mai aparte a eseurilor)*[3].

---

1 Rotaru, Ion - O istorie a Literaturii Române, de la origini până în prezent, Op cit, p. 560.
2 Idem.
3 Idem.

Titlurile sunt grăitoare, la toate compunerile poetice ale lui Bernea: *Pământul, Ţării mele, Piatra Craiului, Cartea căpitanilor,* care *căpitani*, sunt Hora, Iancu şi Tudor[1].

În domeniul culturii şi etnografiei, lasă o operă originală şi interesantă: *Calendarul în satul Cornova* - 1932; *Tradiţie şi revoluţie în formarea statului român* - 1935; *Aurora unei revoluţii: Horai, Tudor, Iancu* - 1937; *Ctitorii. Pagini de luptă politică şi spirituală* - 1940; *Timpul la ţăranul român* - 1941; *Îndemn la simplitate* - 1941; *Civilizaţia română sătească* - 1944; *Maramureşul, ţară românească* - 1944; *Nunta din Ţara Oltului* - 1967; *Poezia populară în lumina etnografiei* - 1976; *Cadre ale gândirii populare româneşti. Contribuţii la reprezentarea spaţiului, timpului şi cauzalităţii* - 1985. Opere literare: *Gând şi cântec* - 1939, *Paşi în singurătate* - 1940; *Preludii* - 1949*; Moldova tristă* - poeme în proză - 1939-1940)*; Colinda lacrimilor* - 1948; *Firide literare - 1944; Cel ce urcă muntele* - eseuri - 1996; *Treptele bucuriei* - eseuri - 1997.

Ernest Bernea a contribuit la elaborarea *Atlasului etnografic al României.* După evenimentele din 1989, a fost distins cu *Meritul Cultural,* iar prin activitatea sa a devenit un merituos fiu al Focşaniului. El va lăsa şapte caiete groase de două sute de file, *cu pagini neliniate, scrise mărunt numai cu creionul şi îmbrăcate în coperţi de imitaţie de piele. În ele şi-a notat zilnic, în anii imediat după eliberarea din închisoare, gândurile, trăirile, speranţele, nemulţumirile. Acest jurnal - intitulat modest <Caiete intime>- lasă să se întrevadă sufletul şi mentalitatea folosofului.*

Se va stinge din viaţă la 14 noiembrie 1990, în Bucureşti, fiind înmormântat la Măstirea Cernica.

Ioan Grigore BOGDAN
folclorist, prozator

A văzut lumina zilei în data de 18 iulie 1925, în localitatea Spineşti, Comuna Vrâncioaia. După absolvirea cursurilor generale, la şcoala din localitatea natală, va urma cursurile Liceului *Unirea* din Focşani. Se va înscrie apoi la Facultatea de Filosofie din Bucureşti, secţia de ziaristică(1958). După absolvirea acesteia va lucra în calitate de redactor la ziarele *Zori noi* din Suceava (1959), apoi la *Milcovul,* din Focşani (1972).

[1] Idem.

În perioada anilor 1960-1962, va face parte dintr-un colectiv ce va efectua cercetări folclorice în zona Ţării Făgăraşului, apoi, în perioada 1963-1965, în zona renumitei localităţi Voineşti, pendinte în prezent de Oraşul Covasna, recunoscută staţiune de tratament cardio-vascular, precum şi de odihnă. În calitatea sa de folclorist, *va atrage atenţia lui Perpessicius, care apreciază valoarea textelor publicate de către Bogdan în volumul <Folclor din Transilvania>* - (1962)[1].

Va lucra ca profesor de limba şi literatura română la mai multe şcoli vrâncene.

Debutul acestuia în proză va avea loc la Editura *Ion Creangă*, cu o carte, considerată în momentul apariţiei ca fermecătoare: *O seară în leagănul Mioriţei,* care *însumează un număr de povestiri şi un prolog al acestora, de fapt, şapte legende din şi despre vechimea imemorială a Ţării Vrancei. Cartea are o structură bine alcătuită, după o stilistică sadoveniană. Ea conţine frumoase împliniri şi în scriitură, atingând linia înaltă a poemelor în proză. Acest volum este absolut remarcabil, amintind <Timp de neuitat> al lui Peter Neagoe*[2].

Opera lui I.G. Bogdan este alcătuită din următoarele lucrări: *Folclor din Transilvania* - 1962; coautor; *Şi iar verde frunzuliţă* - 1968; *Cântece de azi* - 1969; *Proverbe şi cugetări despre omenie* - 1975; *O seară în leagănul Mioriţei* - 1980 şi *Legende şi poveşti vrâncene* - 1982.

Despre opera sa s-au pronunţat: Perpessicius, Gazeta literară, Vrancea Literară, Florin Muscalu.

Ion ŞT. BOGZA
(Ion Stoian)
poet, traducător, folclorist

S-a născut în ziua de 25 noiembrie 1905, în localitatea Bogza, din Judeţul Vrancea. Urmează cursuri generale şi apoi liceale la Râmnicu Sărat, în cadrul celei

[1] Muscalu,Florin - Op cit, p. 21.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 22.

mai renumite unităţi de învăţământ - Liceul *Regele Ferdinand.* După absolvire se înscrie la Facultatea de Litere din cadrul Universităţii Bucureşti, obţinând licenţa în anul 1925 cu *Magna cum laude.* Cu toate că, în nota sa biografică a scris că în tinereţe a fost *băiat de prăvălie*, ambiţia şi perseverenţa i-au dat avânt în afirmarea personalităţii sale. Pe parecursul anilor a fost apreciat şi s-a bucurat de preţuirea unor personalităţi deosebite: Ovid Densuşianu, I.A. Candrea şi Al. Rosetti, care au elogiat lucrările folclorice publicate de Bogza în revista *Grai şi suflet.* Fiind născut în apropierea zonei Râmnicului Sărat, acesta îşi va canaliza activitatea pe culegerea de folclor din acest arial, publicat apoi de renumitul folclorist vrâncean Ion Diaconu în lucrarea *Folklor din Râmnicu Sărat,* unde îl citează pe Bogza în calitate de informator. *Dar I. Şt. Bogza (sau I.S.) era el însuşi folclorist afirmat, cu studii universitare de rigoare şi nu un <poporean>, păstrător şi furnizor de poezii populare*[1].

După o perioadă de timp, simţindu-se atras de meseria de dascăl, în perioada 1934-1936 va fi numit profesor la Şcoala Normală din Chişinău, iar după aceea, între anii 1939-1940, îl găsim profesor la Liceul Comercial Românesc din Salonic (Grecia), fiind solicitat în acest sens de fostul ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice, renumită personalitate a vremii, filozoful Petre Andrei.

Pe tărâm publicistic va colabora, cu unele întreruperi, la revistele *Bilete de papagal, Astra, Tribuna şi România literară.*

În anul 1972 va edita, în regie proprie, volumul *Cătrănite,* care va arăta caracteristicile personalităţii autorului: *un spirit cultivat, sobrietate şi ştiinţa versificaţiei, umor, spirit caustic, scepticism temperat*[2].

Nicolae Crevedia îl introduce în *Epigramişti de ieri şi de azi* (1975), acordându-i astfel un loc important între spadasinii epigramei româneşti[3] . De asemeni, în *Breviar*- ul său din *România literară,* Şerban Cioculescu, comentând apariţia antologiei, remarca: *Pentru I.Şt. Bogza, epigrama e prin excelenţă specia spirituală a poeziei: <Urda-i urdă de la stână / Apa-i apă la fântână / Vinu-i vin în deal la cramă / Duhu-i duh în epigramă*[4] . După cum se vede, poetul a rezolvat problema relativă la epigramă, prin întoarcerea la propria-i matcă; *bun cunoscător al literaturii latine I. Şt. Bogza a prelucrat <Satirile> lui Juvenal, <îngemănând pe versiunea model, seducţia lexicală cu tâlcul şi întorsăturile specifice unui spirit temperamental, opus pendanterismului şi preţiozităţii livreşti*[5].

Se mai cunoaşte faptul că în perioada anilor 1934-1936, autorul ar fi publicat un volum de madrigaluri la Chişinău, dar despre soarta acestuia nu se mai ştiu multe lucruri.

Opera sa cuprinde cărţile *Cătrăniţe* - 1972 şi *Epigrame* - 1974.

Despre lucrările sale vor scrie: Şerban Cioculescu, Florin Muscalu.

Ion Şt. Bogza va înceta din viaţă în ziua de 1 mai 1980, la Braşov.

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 22.
[2] Ibidem, p. 23.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

Emil BOLDAN
Emil Bernstein
istoric şi critic literar, publicist

A văzut lumina zilei la data de 15 ianuarie 1909, la Focşani, ca fiu al lui Lupu Bernstein şi al Paulinei, mici comercianţi evrei. Cursurile primare şi trei secundare le-a făcut în oraşul natal (1920-1923). Se va transfera apoi la Liceul *Gh.Lazăr* din Bucureşti, luând bacalaureatul în anul 1928. Va urma Facultatea de Litere şi Filozofie din Bucureşti, obţinând licenţa *cum laude,* în anul 1932. Va funcţiona mulţi ani ca profesor în învăţământul liceal (1934-1948). Începând cu anul 1948 va intra în învăţământul universitar, funcţionând aici până în anul 1974, când a fost pensionat. În perioada 1951-1953, Emil Boldan va ocupa funcţia de redactor şef adjunct al *Gazetei învăţământului.* Va fi apoi conferenţiar de literatura română (perioada veche, premodernă şi paşoptistă); va deveni decan al Facultăţii de Limba şi Literatura Română (1953-1954). Va fi numit rector al Institutului de limbi străine (1954-1956), după care va ocupa funcţia de rector al Institutului pedagogic din Bucureşti (1956-1960).

Între anii 1960-1971, va îndeplini funcţia de redactor responsabil adjunct al revistei *Limbă şi literatură.* Pe lângă toate aceste însărcinări, în perioada 1968-1971 va fi secretarul general al Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice.

În anul 1928 va debuta literar în revista *Bilete de papagal,* prezentând două schiţe, semnate cu pseudonimul Emil Sarval.

Debutul editorial va avea loc în anul 1948, cu lucrarea *Alecu Russo. Omul, opera, comentarii.* Cartea este o monografie scrisă în spiritul timpului, sociologizant, fără temeiuri intelectuale particulare în comentarii[1]. Urmează apoi volumul *Costache Negri, scrieri social-politice* - 1978, care îi oferă cercetătorului un câmp larg de punere în valoare a cunoştinţelor filologice acumulate de-a lungul unei intense cariere pedagogice de cercetare[2].

În decursul carierei sale, Emil Boldan va publica o multitudine de studii didactice(peste 15), corecte, despre o serie întreagă de oameni de seamă ai culturii româneşti: Ion Budai-Deleanu, Samuil Micu, Alecu Donici, Al. Odobescu, Vasile Alecsandri, Ion Slavici, Alexandru Vlahuţă şi alţii. În cele două volume de *Scrieri,* Emil Boldan îşi adună toate lucrările sale de beletristică, precum şi bogata

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 24.
[2] Idem.

corespondenţă purtată între unii dintre cei mai mari scriitori: V.Alecsandri, Al.Odobescu etc.

Printre activităţile sale se va număra şi aceea de coautor la elaborarea unor manuale şcolare pentru licee. Va fi unul dintre coordonatorii lucrării *Dicţionar de terminologie literară,* un unicat de acest fel în ţara noastră.

Opera sa se compune din: *Alecu Russo - Opera,omul,comentarii* - 1948; *Noţiuni de teoria literaturii, Genul liric* - 1950; *Şcoala ardeleană* - 1959; *Scrieri I - II* - 1966; *Dicţionar de terminologie literară* - 1970; *Costache Negri, scrieri social-*politice - 1978.

Despre personalitatea şi opera lui Emil Boldan vor face referiri: Petrache Dima, Florin Muscalu, Valeriu Anghel,Aurel Sasu.

Se va stinge din viaţă în anul 1997.

Adrian BOTEZ
poet, critic literar

S-a născut în ziua de 10 noiembrie 1955, în localitatea Gura Humorului - Suceava. Urmează cursurile şcolii generale, apoi cele ale Liceului teoretic din oraşul natal. Se va înscrie apoi la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii *Al. I. Cuza* din capitala Moldovei. Odată repartizat la catedră, Adrian Botez se va pregăti în continuare, obţinând, în anul 1997, titlul de Doctor în Filologie, cu teza *Spirit şi logos în poezia eminesciană.* Va fi numit profesor la Grupul Şcolar Agricol din oraşul Adjud.

Debutul său literar va avea loc în anul 1985 când începe să publice în revista *Collegium* edidată de Filiala Iaşi a Societăţii de Ştiinţe Filologice din România. Predilecţii către critică, mito-poetică pe texte din Eminescu, Arghezi, Ştefan Augustin Doinaş şi alţii. Această colaborare va dura până în anul 1989.

Participând la *Salonul Literar Dragosloveni,* va obţine Marele Premiu - 1997, iar în perioada 1998-1999, se va număra printre colaboratorii *Salonului literar* din Focşani, excelând prin

articole de critică şi estetică. *Criticul este informat, analitic, bun cunoscător al metodelor moderne. Scrie o critică de tip universitar*[1].

Primul său volum - *Jurnal din marea temniţă interioară,* apărut la Botoşani, va primi aprecierea *verbală a poetului Adrian Păunescu, în emisiunile sale de la <Antena 1>*[2] .

Al doilea volum al poetului, intitulat *Rog - inorog* va apare la Editura *Salonul literar* din Focşani (1998). Poetul e în descendenţa lui Ion Caraion, asemănător astăzi cu uitatul Marcel Gafton: *armură de dor - cruciat al cântării/ tot vin - dinspre culmea copacilor - păsări/ dezastru - al privirilor/ îngroape-se-n propria sticlă/ fecioarele - arhanghelii să ardă/ pe propriile spade/ crucificaţi*[3].

Devine membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Bacău. Referindu-se la persoana sa, Calistrat Costin menţiona: *Ilustrat cu deosebite contribuţii la <noua hermeutică> aplicată creaţiei lui Eminescu, Sadoveanu, Rebreanu, M. Eliade, Ion Creangă, I.L.Caragiale, I. Slavici, vine cu un aport original şi în poezie (volumele <Jurnal din marea temniţă interioară>, <Povestea unui colecţionar de audienţe>, <Epopeea atlantică>, <Eu, barbarul>, <Crezuri creştine - 70 de sonete cruciate>, <Nu mai ridicaţi din umeri>, dar şi proze: <Basme pentru copii, pentru oameni mari şi foarte mari> ş.a.)*[4].

Va fonda şi va deveni redactor coordonator al revistei CONTRAATAC, în anul 1999, cu apariţie bianuală.

Adrian Botez - *un cărturar cu pupila deschisă spre izbăvire* (Ionel Necula).

Pe parcursul anilor, Adrian Botez va fi apreciat cu o serie întreagă de premii: Premiul USR pentru poezie - 2005; Premiul USR la Critică - Hermeneutică - 2006; Marele Premiu al Festivalului Internaţional de Literatură *Titel Constantinescu,* Râmnicu Sărat - 2011; Premiul pentru Publicistică - 2010 etc.

Opera lui A.Botez este alcătuită din volumele: *Jurnal din marea temniţă interioară* - 1998; *Rog inorog* - 1998; *Povestea unui colecţionar de audienţe* - 2003; *Epopeea Atlantică* - 2003; *Eu, barbarul* - 2005; *Crezuri creştine - 70 de sonete cruciate; Van Gogh - perioada Borinage (tumorile artei)* - 2005; *Nu mai ridicaţi din umeri !* - 2007; *În contra demenţei de astăzi în cultura română* - 2008; *Aici - la-ntâlnirea tuturor câinilor* - 2009; *Cartea Profeţilor* - 2010; *Linştea lumii* - 2011; *Obârşii* - 2012.

Adrian Botez este prezent în peste 15 antologii.

Despre opera sa au făcut referiri: Aurel Rău, Valeriu Anghel, Mircea Dinutz, Ioan Miclău, Eugen Evu, Luminiţa Aldea etc.

A. Botez este un gânditor şi un scriitor pe deplin matur, viguros şi competitiv la nivel naţional (Mircea Dinutz)[5].

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 25.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Costin,Calistrat - Ateneul scriitorilor, 2000.
[5] Boris, Crăciun - 1500 scriitori români..- Op cit, p. 68.

Dan BOTTA

poet, eseist, dramaturg, traducător

S-a născut la 26 septembrie 1907, în oraşul Adjud. Este fratele actorului Emil Botta. Tatăl acestuia, Theodor Botta era de profesie medic şi se trăgea dintr-o veche familie de ardeleni, a cărei nobilitate a fost confirmată de Christofor Bathori (în 1579), fiind înrudită cu episcopul Ioan Bob, coautor al *Supplex libellus valachorum;* amestecat în luptele pentru dreptate naţională ale românilor ardeleni, Theodor Botta se refugiază în Moldova, după ce termină studii de medicină la Viena; medic CFR la Adjud, ia parte la campania 1916-1919; va muri în anul 1921[1]. Mama - Aglaia, era de origine corsicană - fiica lui Francesco Maria dei Franceschi, stabilit în Moldova la 1872, ca tehnician la Fabrica de zahăr de la Sascut[2]. Va fi directoare de orfelinat.

După depăşirea cursurilor primare, urmate la Adjud va urma cursurile liceale la Liceul *Unirea* din Focşani - până în anul 1921, apoi la Bucureşti - Colegiul *Sf. Sava* - 1921-1923, după care va urma o facultate de greaca veche, latină, drept şi educaţie fizică. Obţinând licenţa, va lucra în cadrul Comitetului de redacţie al Enciclopediei României (era preşedinte D. Gusti), devenind ulterior chiar directorul acestui Comitet.

Debutul în literatură va avea loc în anul 1934, când publică volumul de poezii *Eulalii.* Personalitatea stilistică a acestei poezii stă deopotrivă ca şi a colegilor de generaţie - Emil Gulian şi Simion Stolnicul, sub zările autohtone barbiene şi sub fantasticul misterios şi tragic al lui E.A. Poe[3].

Deşi poet adevărat, subtilul cărturar greşeşte, sub vraja barbiană tocmai în limbaj, neexagerând în patinarea acestuia pe loc, precum Barbu Brezeanu în *Zăvor fermecat*, dar exagerând totuşi; drumurile devin *mediane*, ţinuturile sunt *lande*[4] etc. *Întreaga sa eseistică este o vastă călătorie cărturărească, ea urmărind <Ridicarea la izvoare, permanenţa mitului, integrarea omului în univers, corespondenţa directă dintre om şi lume*[5]. Dramaturgia lui Dan Botta - *Comedia fantasmelor, Alkertis,*

[1] Sasu, Aurel - Op cit, p. 200.
[2] Idem.
[3] Muscalu,Florin - Op cit, p. 26.
[4] Ibidem, p. 28..
[5] Idem.

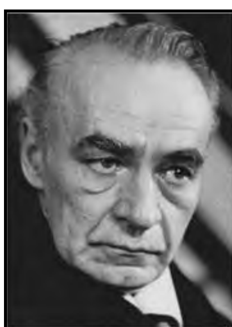
Deliana, Soarele şi luna, Sărmanul Dionis, este greu de transpus scenic[1]. Ca traducător, în 1956, Dan Botta a dat o excepţională traducere a *Baladelor villoneşti,* ediţie prefaţată de Tudor Arghezi[2].

Opera renumitului scriitor se compune din: *Eulalii* - 1931; *Limite* - 1936; *Charmion, sau despre muzică* - 1968; *Scrieri I IV, cu un studiu introductiv de Ion Biberi şi un fragment de monografie neterminată de Eugen Schileru* - 1968; *Fr. Villon- Balade şi alte poeme - traducere de Dan Botta, prezentare de Tudor Arghezi* - 1956.

Referiri la adresa operei sale au făcut: Vladimir Streinu, Şerban Cioculescu, Ov.S. Crohmălniceanu, Mircea Zaciu şi alţii.

Se va stinge din viaţă în ziua de 13 ianuarie 1958.

Emil BOTTA
poet, prozator

A văzut lumina zilei în anul 1911, noiembrie 12, în localitatea Adjud. Este fratele poetului şi eseistului Dan Botta. Tatăl său, Theodor Botta era medic, iar mama - Aglaia, de origine corsicană (Franceschi) era directoare de orfelinat. Cursurile primare le va face la Adjud, apoi la Cluj. După finalizarea cursurilor liceale, fuge de acasă, deoarece nu era de acord cu tatăl său în a-i urma meseria: *el dorea să se facă actor;* şi avea doar cinsprezece ani. O anumită perioadă de timp va trăi din activităţi ocazionale, până în anul 1927, când va reuşi să *prindă* o slujbă măruntă la biroul de Statistică. În perioada 1929-1932 va urma cursurile Conservatorului de Artă Dramatică din Bucureşti. Va face parte din trupa dramaturgului G.M. Zamfirescu, intitulată ***13 + 1.*** Devine unul dintre marii şi inconfundabilii actori ai ţării, jucând piese de referinţă pe marile scene bucureştene (Teatrul Naţional), apoi în cinematografie. Pentru activitatea artistică a fost distins cu ***Premiul de Stat,*** apoi cu titlul de ***Artist emerit.***

În literatură va debuta în revista *Bilete de papagal,* în anul 1928, cu poezia *Strofă ultimă.* Destul de târziu - în 1937 îi apare primul volum *Întunecatul april,* care va fi premiat de Asociaţia Scriitorilor. *Timbrul original al acestei poezii încântă*

---
[1] Idem.
[2] Idem.

critica. Vladimir Streinu distinge la această apariţie <Semnele noi de lirism în contextul în care marii lirici ai perioadei ajungeau la apogeu[1]. Va urma apoi volumul de poezii: *Pe-o gură dee rai* - 1943. Abia după trei decenii îi va apare ciclul inedit *Vineri* (Versuri - 1971). După alţi cinci ani - 1976, îi va apare volumul *Un dor fără saţiu,* care adună roadele *unui anotimp târziu al creaţiei, cu nimic mai prejos decât cel iniţial, căruia-i aparţine şi proza <Tântorul* [2]>- 1938 . Pentru întreaga sa operă, Emil Botta va fi distins cu *Premiul Fundaţiilor Regale* - 1937 şi *Premiul Mihai Eminescu al Academiei României* - 1967.

Asumându-şi, ca şi fratele său Dan, aspectul melodic al culturii noastre populare arhaice, alături de marile nuanţe tragice ale culturii poetice universale, el a reuşit pe acest fond să desfăşoare un mare joc poetic, rol în care îşi avea propria damnaţiune; poetul a venit cu o întreagă recuzită din marile teatre spirituale ale lumii, invocând Himera şi Fantazarea, luptând şi lucrând pentru ele ca simplu soldat sau imperator, spre o desăvârşire făcută în numele Artei[3].

Considerat poet-actor şi actor - poet, Emil Botta prezintă în egală măsură motivele lumii ca scenă şi ale scenei ca lume, teatralismul şi sinceritatea jucând roluri de obicei răsturnate şi rareori disociabileş structură eminamente romantică, hrănită însă cu lecturi clasice, expresioniste şi folclorice, poetul ilustrează într-un mod personal şi fastuos lumea ca teatru, lăsând să se manifeste zbuciumul universal, care şi-a găsit în el oglinda[4]. Va juca în 14 filme.

Opera literară a marelui actor dramatic şi scriitor de succes, se compune din: *Întunecatul april* - 1932; *Trântorul* - 1938 (ed. a II-a - 1967); *Pe-o gură de rai* - 1943; *Poezii* - 1966; *Versuri* - 1971; *Poeme* - 1974; *Un dor fără saţiu* - 1976 (ediţia a II-a - 1978); *Poezii* - 1979; *Scrieri, I -II, Versuri - Proză şi publicistică* - 1980-1987; *Dor fără saţiu - versuri, antologie, postfaţă şi bibliografie selectivă de Doina Uricariu* - 1991; *Trântorul - proză* - 1993; *Poezii* - 1998.

Referiri despre opera sa, au făcut: George Călinescu, Al. Piru, P. Constantinescu, C. Regman, Vl. Streinu, I.N. Manolescu, D. Pillat, A. Martin, Ş. Cioculescu, Ov. S. Crohmălniceanu, Şt. Aug. Doinaş, E. Simion, I.M. Iorgulescu, I. Pop, N. Baltag, Mircea Zaciu, Florin Muscalu, Radu Călin Cristea şi mulţi alţii.

S-a stins din viaţă în ziua de 24 iulie 1977, în Bucureşti.

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 29.
[2] Sasu,Aurel - Op cit, p. 201.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p. 30.
[4] Popa, Marin + Op cit, p.107.

Maria Burada
traducătoare

S-a născut în ziua de 15 aprilie 1812, la Iaşi, ca fiică a şătrarului Ioan Isăcescu. În copilărie a primit în familie o educaţie aleasă. După absolvirea unui pension particular, M. Burada va reuşi să înveţe şi să cunoască bine, vorbind curent, limbile greacă, franceză, rusă şi probabil şi germană. În cursul anului 1831 se va căsători cu vornicul Teodoe Burada, din Focşani, devenind astfel mama renumitului folclorist Teodor T. Burada. Este prima femeie din Principatul Moldovei care s-a încumetat să traducă piese de teatru. Dintre traducerile sale menţionăm: *Clopotarul de la Sf. Pavel* de J. Bouchardy, piesă jucată la Iaşi la 15 martie 1848 şi tipărită în anul următor; o traducere anterioară a acestei piese o făcuse la Bucureşti, în 1846, Petre Teulescu; Melodrama scriitorului francez a stârnit un larg ecou în rândul publicului ieşean, în preajma anului revoluţionar 1848[1].

Maria Burada se va stinge din viaţă în ziua de 11 februarie 1886, la Iaşi.

Teodor (Tudorache) BURADA
memorialist

S-a născut în anul 1800, în localitatea Odobeşti. Tatăl său a fost preot, iar fiul său, folcloristul, etnograful şi istoricul de teatru Teodor T. Burada, va duce mai departe tradiţia culturală a familiei.

În anul 1816 se va înscrie la Seminarul teologic de la Socola. Ca urmare a unor probleme ivite în familie, este nevoit să-şi întrerupă studiile. După doi ani, în 1818, Teodor Burada va fi înfiat de către serdarul (comandant de cavalerie) Constantin Robescu.

---

[1] Dicţionarul Literaturii române de la origini şi până la 1900, buc, 1979, p. 135.

Dând dovadă de o inteligenţă ieşită din comun, tânărul Burada, care devenise deja renumit în târgul Focşanilor, va fi chemat la Iaşi, de către domnitorul Ioan Sandu Sturdza, dându-i-se dregătoria de clucer (administrator cu aprovizionarea Curţii Domneşti), cu toate că el se făcuse renumit prin calităţile sale muzicale deosebite.

În urma unui complot urzit împotriva domnitorului, descoperit de oamenii acestuia, tânărul Burada, inclus printre participanţi, este surghiunit la Mănăstirea Neamţ, de unde reuşeşte să fugă-după două luni, şi să treacă Milcovul în Ţara Românească. Aici va fi numit profesor de muzică la Craiova şi Cerneţi.

În cursul anului 1926, se hotărăşte să facă o călătorie mai lungă şi porneşte către Viena, apoi Triest şi Veneţia.

Schimbându-se domnia în Moldova, în anul 1829 Teodor Burada se reîntoarce în Moldova, stabilindu-se la Iaşi. Noul domnitor îl va răsplăti cu mai multe ranguri: sluger, stolnic, căminar şi apoi, mare vornic, primar al Iaşilor. În preajma anului 1847 este numit avocatul Moldovei. Împreună cu soţia sa, Maria Burada, va desfăşura, în anul 1847, o serie întreagă de acţiuni filontropice şi culturale: în anul 1831 deschide şcoli în oraşul Iaşi, apoi organizează diferite concerte de muzică clasică şi, pe parcurs, acordă mai mult sprijin artiştilor.

Un an mai târziu - 1848, se declanşează *Revoluţia,* dar Burada, considerându-se prea *bătrân* pentru aşa ceva, se va aşterne la masa de lucru şi-şi va redacta *Memoriile.* „În iulie, acelaşi an, şi-a scris memoriile şi sfaturile morale adresate fiilor săi (unul dintre aceştia fiind viitorul folclorist Teodor T. Burada). Vornicul istoriseşte întâmplări din călătorie, spre învăţătură şi cunoaştere. Departe de a da o relatare seacă a evenimentelor consemnate cronologic, el le transfigurează cu talentul său de povestitor, nuanţând tonul naraţiunii după trăirile sale sufleteşti. Este duios, cănd evocă locurile natale şi figurile părinţilor, aspru, când firul amintirilor îl poartă spre zbuciumatul an 1821, încrezător, când invocă divinitatea pentru a-i pedepsi pe vinovaţi[1]".

Teodor Burada este considerat un intelectual subţire şi un părinte drăgăstos, dând pilde prin surâsuri morale fiilor săi, dar şi informându-i asupra vieţii sale zbuciumate, apoi triumfătoare; el e un cronicar modern pentru perioada sa şi chiar un scriitor involuntar, având prea multă iubire paternală de transmis[2].

Se va stinge din viaţă în ziua de 14 iunie 1866, la Iaşi, fiind înmormântat la Biserica *Vulpe*, a cărui epitrop a fost mulţi ani.

---

[1] Idem.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 31.

Teodor T. BURADA

folclorist, etnograf şi istoric al teatrului, muzicolog

S-a născut în ziua de 3 octombrie 1839 la Iaşi, din părinţii Teodor Burada - mare vornic în Moldova, iar mama - Maria, născută Isăcescu, provenea, de asemenea, dintr-o familie veche de boieri moldoveni. Vor avea şase copii, ce vor fi crescuţi într-o atmosferă elevată, moştenind toţi diferite înclinaţii artistice. Primele studii elementare vor fi făcute de tânărul Teodor T. Burada în casa familiei, fiindu-i asiguraţi printre cei mai buni profesori: V.A. Urechia şi Gr. Cobălcescu. Va intra cadet la şcoala militară, pe care nu o va termina, plecând după un an ca elev la Academia din Iaşi. Va urma apoi cursurile Facultţii de Drept din cadrul Universităţii Iaşi, în timp ce, în paralel, preda un curs de violină la Conservatorul din capitala Moldovei. Din dorinţa perfecţionării, va pleca la Paris unde, va urma cursurile Facultţii de drept de aici şi ale Conservatorului de muzică(1893), numărându-se printre primii studenţi moldoveni înscrişi la această prestigioasă unitate de învăţământ. În anul 1865 îşi ia licenţa în drept. În 1866 se reîntoarce în ţară, ocupând, până în anul 1871, diferite funcţii din cadrul magistraturilor: judecător la Roman (1866) şi Iaşi (1867), preşedinte al Tribunalului din Galaţi (1868), consilier la Curtea de Apel din Focşani (1869) şi Iaşi (1971).

„Stabilit definitiv în Iaşi, în anul 1871, va fi numit, în 1877 profesor de teorie şi solfegiu la Conservator. În 1885 demisionează din magistratură, pentru a rămâne doar profesor de muzică şi se dedică cu pasiune preocupărilor pedagogice până la pensionarea sa, în 1903... Va organiza în scopuri educative concerte populare gratuite[1]"

Teodor T. Burada a colaborat la: *Convorbiri literare, Revista pentru istorie, arheologie şi filologie, Românul, Arhiva* etc. El va face parte din mai multe societăţi culturale, dintre care amintim: *Junimea* - 1878, *Societatea Amicii Artelor* - 1886, *Societatea ştiinţifică şi literară din Iaşi,* în fruntea căreia va fi în douânduri (1903-1906 şi 1908-1914). În anul 1887 devine membru corespondent al Academiei Române.

Va publica studii despre istoria muzicii şi a teatrului, având în atenţie teatrul popular. *Este primul care a subliniat valoarea bocetului ca specie.*

Dintre lucrările literare, menţionăm: *O călătorie în Dobrogea* - 1880; *O călătorie la Muntele Athos* - 1884; *Poezii populare adunate în Macedonia* - 1885 etc. A făcut o serie întreagă de călătorii în Europa, despre care va scrie câte o lucrare, urmărind, în special, specificul cultural românesc. Va scrie *Istoria teatrului în Moldova* - în 3 volume - între 1915 - 1922.

[1] Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900, Op cit, p. 135.

„ Paginile de memorialistică şi traducerile întregesc portretul acestui cărturar cu largi disponibilitţi. Relatările pline de umor ale experienţelor încercate în călătoriile sale sunt făcute într-un stil vioi şi antrenant. ...Prin varietatea preocupărilor, Burada oferă imaginea unui pasionat cercetător al culturii poporului său ”[1].

Se va stinge din viaţă în ziua de 17 februarie 1923, la Iaşi.

Olga CABA
prozatoare, poetă

S-a născut în ziua de 23 mai 1913 în localitatea Valeva din Bucovina, într-o familie de intelectuali bucovineni. Pe tatăl său îl chema Augustin Caba - inspector şcolar, iar pe mamă Maria (Kadar) - învăţătoare. Va urma cursurile Liceului Comercial de Fete din Oradea(1929), apoi se va înscrie la Facultatea de Litere şi Filozofie din Cluj(1934), specializându-se în limba engleză. Va fi repartizată ca profesor de engleză la o şcoală din Botoşani, Liceul *Unirea* din Focşani, Oradea, Bucureşti, Sebeş - Alba (1936 - 1958). Regimul comunist o va închide la Mislea şi apoi la Văcăreşti (1952-1953), pe motive politice.

Debutul literar va avea loc în anul 1933, în *Abecedarul* din Turda.

Un moment memorabil în viaţa profesorului Olga Caba va avea loc în anul 1938 când, la o şezătoare organizată la Focşani, unde participau din partea gazdelor Al. Călinescu, Pavel Nedelcu şi alţii, iar ca musafiri de la Bucureşti - Ion Minulescu, Camil Petrescu, Ion Marin Sadoveanu şi Vlaicu Bârna, s-au făcut la adresa acesteia mai multe epigrame, din care unele puţin *pipărate*, care au supărat-o pe profesoară, după cum mărturiseşte Vlaicu Bârna.

Debutul publicistic al Olgăi Caba va avea loc în anul 1944 când aceasta editează un agreabil jurnal, *Vacanţă sentimentală în Scoţia,* scris în urma unui turneu efectuat pe ruta Bucureşti - Edimburg - St. Andrews - Stirling. Pentru o doamnă profesoară de atunci, care se supărase de nişte epigrame focşănene, scrise şi spuse într-o seară literară, textul surprinde; ea este incompatibil *fată* !şi ...scrie poezii; Domnul Zaharia Stancu nu o introduce în *Antologia poeţilor tineri - 1934,* pentru că nu se remarcase încă[2].

Şi, poate că, până la urmă a avut dreptate. Olga Caba

---

[1] Ibidem, p. 136.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 32.

este o prozatoare demnă de remarcat. <Zodia vărsătorului de apă> aduce o lume puţin cunoscută, deşi apropiat trăită încă de generaţiile în viaţă: anii de după sfârşitul celui de-al doilea război mondial[1] .

Opera acesteia se compune din: *Vacanţă sentimentală în Scoţia* - 1944; *Poezii* - 1970; *Cumpăna din cetate* - 1977; *Pasul alăturea* - 1979; *Totaliter aliter* - 1982; *Nuvele fantastice - 1984; Zodia Vărsătorului de Apă* - 1988.

Referiri asupra operei sale, au făcut: Ilie Radu Nandrea, Florin Muscalu, Valeriu Anghel.

Se va stinge din viaţă în 20 iulie 1995, la Sebeş.

Dimitrie F. CAIAN

traducător, publicist, memorialist

Despre viaţa marelui patriot ardelean, devenit regăţean, s-au stiut puţine lucruri, până la apariţia lucrării *Focşanii de altădată,* ediţie îngrijită de conf.dr. Costică Neagu, în care domnia sa prezintă pe larg şi foarte documentat, întreaga viaţă a acestui mare om de cultură al Focşaniului, de acum. Cu acordul autorului, vom creiona şi noi pe scurt această epopee.

„Figura lui Dimitrie F(arago)Caian(u) a intrat în legendă, odată cu începuturile învăţământului românesc secundar de pe meleagul putnean. Toţi contemporanii noştri leagă amintirea lui D.F.Caian de începuturile Gimnaziului *Al.I.Cuza* din Focşani (1866-1886) şi de începuturile Liceului *Unirea* (1886), fost gimnaziul *Al.I.Cuza*, azi Colegiul Naţional *Unirea,* dar puţini ştiu adevărata poveste a acestui mare patriot şi dascăl ardelean, care la numai 30 de ani a fost nevoit să părăsească Blajul, unde era profesor de limba română şi limba latină, şi să se *refugieze* la Focşani, adus de I.C.Brătianu de frica prigoanei care îi ameninţa chiar viaţa, iscată în Transilvania după întemeierea *dualismului austro-ungar - balaurul cu două capete*(1867), care a călcat în picioare puţina brumă de autonomie a Transilvaniei şi după semnarea şi publicarea *Pronunciamentului* de la Blaj din 3/15 mai 1868 (...). Dumitru Căian alias Farago s-a născut în Satul Feiurdeni, Judeţul Cluj la 28 octombrie 1848, ca fiu al lui Grigore Farago, unul din puţinii nobili români, şi al Pelaghiei Căian, sora canonicului Dimitrie Căian - Tânărul (1778-1832). Înaintaşii dinspre mamă, a lui Dimitrie Caian urcă până în sec. al XVIII - lea, toţi cei cunoscuţi fiind oameni de cultură, profesori şi canonici cu ranguri înalte în şcoală şi în Biserica Romano-Catolică din Ardeal. Dumitru Căian-

[1] Idem.

Bătrânul (1754-1821), a fost coleg cu Gheorghe Şincai, a urmat apoi studii teologice la Viena, protopop al Blajului şi notar al clerului, profesor la catedra de teologie morală a Seminarului din Blaj, a predat cursurile sale în limba română(....). Despre înaintaşii lui D.F.Caian, nu avem prea multe date. Tatăl său, Grigore Farago a fost din Fiurdeni, fiind fiu de nobil, a avut posibilitatea să urmeze cursurile Liceului Piarist din Cluj. După terminarea cursurilor gimnaziale de la Cluj, vine în 1812 la Blaj unde face ultima clasă umanitară şi apoi urmează cursurile Seminarului de aici, pe care, absolvindu-le, se întoarce acasă şi se căsătoreşte cu Pelaghia Căian, sora canonicului Dimitrie Căian-Tânărul. S-a hirotonit preot în satul Feiurdeni. Din căsătoria cu Pelaghia Căian au rezultat 17 copii: nouă fete şi opt băieţi, dintre care, ultimul a fost Dimitrie Căian - după tată Farago. Aşadar, Dimitrie F(arago) Caian a primit primele cunoştinţe de scriere şi citire în casa părintească, de la tatăl său, apoi, din 1845 studiază la Şcoala Normală din Cluj, unde reuşeşte, mai ales cu ajutorul gazdei unde sta, institutorul Veress, să înveţe perfect limba maghiară. Între anii 1848-1850 urmează cursurile Liceului Academic din Cluj, iar din 1855 trece la cursul superior al Liceului Naţional din Blaj. După terminarea acestui liceu se înscrie şi urmează Academia Teologică din Blaj. Urmează ulterior Facultatea de Litere din Viena, pe care o termină cu succes. În 1863 vine la Blaj şi este numit profesor de morală la Academia Teologică de aici. Nevoind să se preoţească, trecu la cerere ca profesor de limba română şi limba latină la Liceul Naţional din Blaj. În anul 1868, cu ocazia *Pronunciamentului*, la apariţia căruia a participat, alături de canonicul Ioan Micu Moldovanu, este acuzat de autorităţi de înaltă trădare şi silit să treacă în România. La început a fost scos din profesorat de la Blaj. A încercat să ocupe o catedră similară la Liceul Fundaţional Grăniceresc din Năsăud, dar, deşi cererea îi este aprobată de forurile Bisericii Române Unite sub a cărui tutelă funcţiona acest liceu, ocuparea catedrei îi este interzisă de autorităţi. Din aceste motive, a făcut cerere de a i se acorda paşaport pentru a vizita România (...). Pe această cerere judele cercual Herepei îi pune rezoluţie favorabilă. Se constată că încă cu un an mai înainte de *Pronunciament*, profesorul Farago intenţiona să viziteze România. E foarte probabil că paşaportul solicitat l-a folosit numai după semnarea *Pronunciamentului* pentru a trece definitiv în România, căci în septembrie 1867 îl găsim profesor la Năsăud, dar n-a ocupat postul, căci s-a refugiat peste puţin timp în România. După sosirea în România şi-a schimbat numele din Farago în Căian, pentru a nu fi descoperit şi ucis de agenţii guvernului dualist. Unele surse precizează că D.F.Caian a venit în România chemat sau cu sprijinul lui Ion C. Brătianu, ştiut fiind faptul că intelectualii şi oamenii politici din Regat urmăreau cu atenţie evenimentele din Transilvania, după Revoluţia de la 1848, dar mai ales după semnarea Dualismului Austro-Ungar (....). În timp ce Dimitrie Farago, cel care semnase Pronunciamentul din 1867, se hotărăşte să fugă din faţa furiei autorităţilor maghiare, în Regat, la Focşani era în mare fierbere hotărârea înfiinţării unei şcoli secundare pentru tinerii care *se văd cu durere, privaţi de acest focariu al luminii şi, astfel, societatea pierde în ei atâtea talente şi geniuri de cea mai mare importanţă*(...). Pentru a realiza acest deziderat, Primăria începu să caute local şi profesor pentru viitorul gimnaziu, aşa că după mai multe încercări au găsit şi localul

ISTORICUL

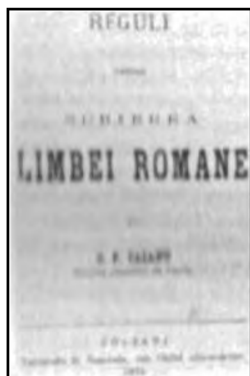
Oraşului Focşani

Dimitrie F. Caian

(casele Sultanei Miloş), şi profesorul (Ştefan Neagoe), iar la 7 ianuarie 1866 s-a inaugurat Gimnaziul *Alexandru Ioan Cuza*(....). Acesta era în fapt, situaţia Gimnaziului *Al.I.Cuza* în 1868, la venirea lui D.F.Caian în Regat (...).

În toamna anului 1868, D.F.Caian s-a instalat discret şi cu mijlocirea autorităţilor române ale Vechiului Regat, în oraşul de pe Milcov, ca profesor de limba şi literatura română şi limba latină a Gimaziului din Focşani, unde va activa până la pensionare. Aici, timp de 36 de ani va funcţiona ca profesor, din care 17 ani ca director (1873-1889). Stabilirea lui ca profesor la Focsani i-a permis, ca, alături de alţi intelectuali localnici patrioţi, să desfăşoare o bogată activitate pedagogică, publicistică, precum şi politică, ce va influienţa puternic întreaga viaţă cultural-artistică a Oraşului Focşani şi a Judeţului Putna (...).

S-a căsătorit în ianuarie 1871 cu directoarea Şcolii de Fete nr. 2,din Focşani - Maria Gurău, fosta soţie a profesorului de ştiinţele naturii de la Gimnaziu, Ion Gurău(...). Atât de mare le era dragostea pentru şcoală, încât s-au instalat într-o locuinţă învecinată atât cu Gimnaziul cât şi cu Şcoala de Fete nr.2. Căsătorindu-se cu Maria, D.F.Caian a acceptat situaţia existenţei unui copil din prima căsătorie a soţiei pe care l-a adoptat în anul 1879, după moartea tatălui natural, Ion Gurău, hotărând ca acesta să poarte numele de Caian. Din anul 1869, când s-au completat cele patru clase ale Gimnaziului, s-a pus problema înfiinţării cursului superior de liceu, dar pentru că ministerul nu avea resursele necesare, profesorii gimnaziului, în frunte cu D.F.Caian, au hotărât să predea gratuit orele la clasa de liceu în anul şcolar 1869-1870 şi în clasa a VI-a (1870-1871)(...). În vara anului 1878 D.F.Caian este numit director al Gimnaziului *Unirea.* Având sprijinul Consiliului Judeţean şi al unor persoane influiente de la Bucureşti, între care putem indica, chiar pe I.C.Brătianu, care-i înlesnise refugiul la Focşani, Gimnaziul a obţinut fondurile necesare şi terenul dorit, unde a fost ridicat un local propriu în anii 1880-1881, local în care astăzi este sediul Arhivelor Naţionale Vrancea. La fel a procedat şi Maria Caian, care în toamna lui 1885 a finalizat un local pentru Şcoala de Fete, pe Calea Naţională, azi strada Cuza Vodă, lângă Gimnaziul devenit Liceu şi alături de locuinţa familiei Caian(...). În anul 1897 s-a achiziţionat de către Primărie, terenul (7.000 m.p.), pe care urma să se construiască localul noului gimnaziu, iar la 23 ianuarie 1900 s-a inaugurat localul în care funcţionează şi astăzi Colegiul Naţional *Unirea,* cetatea şcolii vrâncene. Cu această împlinire, activitatea profesorului Caian se mută în plan social şi cultural, fără a renunţa la cariera didactică. Pe lângă activitatea profesională, Caian va desfăşura o intensă activitate *extraşcolară,* ca preşedinte al Ligii Culturale, Secţia Focşani, din 1891, ca şi om al cetăţii ca membru în Consiliul comunal. Astfel, inimosul ardelean, dornic să-şi ajute semenii, a urcat pe cea mai înaltă funcţie administrativă, aceea de primar al urbei (5 iunie 1899), durând doar un an şi jumătate(...). Primarul Caian şi echipa sa au iniţiat proiecte importante pentru comunitatea focşăneană: refacerea alimentpă a oraşului; exproprieri de terenuri pentru lărgirea Pieţei Moldova de azi, pe atunci Piaţa Independenţei; pavarea oraşului cu piatră cubică (adusă de la Valea Sării -.n.a.); cumpărarea terenului pentru localul de azi a Liceului *Unirea;* a ridicat Cazarma de Pompieri a oraşului; a fost demolată, în

REGULI

LIMBEI ROMANE

martie 1900, Cazarma veche de lângă Biserica Sf. Ioan, iar terenul a servit la mărirea Grădinii Publice şi a Pieţii Unirii, numită pe atunci Piaţa Libertăţii. Ulterior pe acest teren, eliberat, s-a instalat opera filantropului Maior Gh.Pastia - Ateneul Popular. Prin grija edilului D.F.Caian, C.D.Soutzo, un mare moşier din fostele judeţe Putna şi Râmnicu Sărat, ce stăpânea printre altele şi pădurea Vulcăneasa, a donat la 26 septembrie 1900 locul în suprafaţă de 7200 m.p. pe care s-a ridicat cazarma în suprafaţă clădită de 869 m.p., având 33 de camere. Canalizarea oraşului a fost o idee a administraţiei D.F.Caian, dar din lipsa resurselor şi a mandatului mutilat, această investiţie a început a fi concretizată mult mai târziu. Una dintre cele mai mari realizări ale sale, ca primar, a fost înregistrată în privinţa iluminatului comunei, căci la 13 aprilie 1900 a convins Consiliul Local să încerce experimental, pentru prima dată în istoria oraşului, pe timp de 5 luni, iluminatul electric. Au fost folosite 12 lămpi cu arc voltaic cu intensitatea de 10 amperi în paralel cu sistemul tradiţional de iluminare, constând în 60 de lămpi cu gaz care funcţionau în restul oraşului, precum şi 460 lămpi cu ulei mineral. Ideea înţeleptului primar a prins câţiva ani mai târziu, în perioada 1910-1912, când în oraş s-a edificat o astfel de întreprindere: centrala electrică urbană(aflată între actuala Casă a Corpului Didactic şi biserica de pe strada Eroilor n.a). Cu toate aceste realizări impresionante care au dus la modernizarea urbei, pe 12 februarie 1901, D.F.Caian a prezidat ultima şedinţă de Consiliu Local. La Bucureşti, guvernul conservatorului Petre P. Carp a fost demis, iar din 19 februarie s-a instalat Guvernul Liberal Dimitrie A.Sturza (...). Eliberat de dificila misiune de administraţie şi pensionat din activitatea de dascăl, profesorul Caian a creat o lucrare monumentală *Istoricul Oraşului Focşani,* care prin conţinutul şi acribia sa, nu va putea fi ignorată de nici un cercetător serios (...). Profesorul Dimitrie Caian a înfiinţat în oraşul de pe Milcov, Secţia Focşani a *Ligii Culturale pentru Unitatea Tuturor Românilor,* în acelaşi an (1891) cu fondarea Ligii Culturale de la Bucureşti”[1].

Va debuta prin traducerea din scrierile împăratului Caius Iulius Caesar, lucrare pentru care va fi premiat, în anul 1877, de către Academia Română. D.F.Caian va intra însă în memoria localnicilor şi a istoriei, cu impresionanta lucrare *Istoricul oraşului Focşani,* apărută în anul 1906. Un an mai târziu, Academia Română îl va premia din nou, pentru această lucrare.

Din opera ilustrului om de cultură, menţionăm: *Caius Iulius Caesar - De bello civili* - 1874; *Reguli pentru scrierea limbei române* - 1876; *Manual pentru deprinderi în cugetare şi compoziţiuni* - 1877; *Opiniune asupra reformei înveţemântului liceal* - 1889; *Scrisoare deschisă domnului Săveanu* - 1896; *Istoricul Oraşului Focşani* - 1906.

D.F. Caian va înceta din viaţă în ziua de 16 august 1909, la Focşani.

[1] Neagu,Costică - în Focşanii de altădată, Ed.Terra, Focşani, 2013, pp. XV - XXII.

Alexandru CĂLINESCU
poet

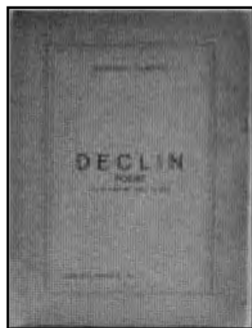
În ziua de 13 februarie 1907 se naşte la Focşani, Alexandru Călinescu. A fost membrul „unei familii lovită de nenoroc: tatăl se îneacă în Dunăre cu o întreagă şalupă în 1912, când viitorul poet avea numai cinci ani. O soră, aduce în casă bacilul Koch şi cade secerată de tuberculoză în 1929, apoi un frate în 1933 şi altul la scurtă vreme. În anul 1935 se căsătoreşte cu profesoara Eufrosina Urziceanu din Bacău, împreună cu care îşi petrece o vacanţă la căminul scriitorilor din Buşteni.

După terminarea cursurilor elementare şi liceale efectuate în oraşul Focşani, deoarece era o fire bolnăvicioasă, nu va reuşi să urmeze cursurile vreunei şcoli superioare. Va lucra ca funcţionar la Primărie.

Împreună cu Pavel Nedelcu editează o frumoasă revistă literară (martie 1934 - martie 1935), intitulată fals suprearealist **13,** *consemnată de presa şi critica drept una dintre cele mai bune reviste literare ce apăreau în ţară la acea vreme. Revista apărea la 13 ale fiecărei luni, avea 13 colaboratori şi n-a rezistat decât 13 numere*[1].

În anul 1934 îi apare primul volum *Declin;* după trei ani - 1937, scoate al doilea şi ultimul volum de poezii *Mări moarte*[2].

G. Călinescu, în magistrala sa lucrare *Istoria literaturii române de la origini până în prezent,* îl alătură pe poetul focşănean lui Ioan Ciorănescu şi lui N. Milcu, la tristul capitol *Tuberculoşii,* făcând următoarele observaţii critice: *Tonul eteric, fumegos, marea acuitate a simţurilor caracteristică liricilor tuberculoşi, amintind pe Camil Baltazar, dar ieşită de astă dată din pana unui adevărat bolnav, poet mărunt dar real*[3].

În scurtul răstimp al vieţii sale, Al. Călinescu va colabora la revistele literare ale vremii, dintre care enumerăm: *Bilete de papagal, Gândirea, Universul literar, Adevărul literar şi artistic, Azi, Junimea literară* şi multe altele.

Este firesc să ne punem întrebarea: cine este totuşi acest poet ? Un simbolist de ramură *provincială,* aşa după cum au fost îndeobşte o mare parte dintre simboliştii români, dar de o factură lunecată spre un anume *modernism* personal...., care trece graniţele curentului, dealtfel destul de elevat.....; nu

---

[1] Anghel,V,Deşliu, Al - Vocaţii şi...., Op cit, p. 70.
[2] Anghelescu, Mircea şi alţii - Op cit, pp. 256,392.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p. 34.

exagerăm spunând că poetul focşănean are spasme precum marele băcăuan (Voronca), în faţa *afişului ftizic al zării*[1].

Moartea venind pe neaşteptate, îi vor rămâne în manuscris, următoarele lucrări: *Încercări* - volum de versuri; *Colţuri de piatră* - nuvele şi *Destrămare* - roman, în colaborare cu P. Nedelcu.

În anul 1937 - ziua de 6 septembrie, se va stinge din viaţă, învins de ftizie, la sanatoriul *Dr. Cantacuzino* din Sinaia, fiind înmormântat în acest oraş, *departe de undele Milcovului, sub brazii înmiresmaţi ai cimitirului din frumoasa staţiune montană, vecin de trecere în lut cu mormântul lui Badea Cârţan*[2].

Conform datinei strămoşeşti, după un an de la stingerea din viaţă a valorosului fiu al Focşanilor, rudele şi prietenii îi vor aşeza la mormânt o cruce din piatră, cu o placă de marmoră, pe care au încrustat o strofă din o poezie dragă lui. „La pelerinajul care a avut loc cu această ocazie, vor participa Mihail Cruceanu, Mihail Drumeş, Claudia Millian- Minulescu, Ieronim Şerbu. Printre foştii prieteni de la Focşani, care au însoţit-o pe Eufrosina Călinescu, se numărau Constantin Dumitrescu-Baltag, directorul ziarelor *Atacul* şi *Milcovul,* Pavel Nedelcu, Virgil Huzum, Ion Larian Postolache şi alţii”[3].

Adolf CĂPĂŢÂNĂ
memorialist

S-a născut în oraşul Panciu, în ziua de 19 aprilie 1881, ca fiu al farmacistului Anton Căpăţână, autor şi el a unei istorii a oraşului .

Va urma studii generale şi gimnaziale în oraşul natal, după care se va înscrie la liceul din Galaţi, apoi la altul din Bucureşti, unde va lua bacalaureatul Se înscrie apoi la Facultatea de Drept din cadrul Universităţii din Bucureşti, unde susţine teza *Donaţiunile între soţi,* care va vedea lumina tiparului în anul 1904. În paralel va urma şi cursurile Facultăţii de Farmacie.

După stagiul efectuat în magistratură, după 1908, va susţine examenul de capacitate pentru a deveni judecătot, demonstrând o bună pregătire juridică, fiind clasificat al doilea pe ţară. După această etapă va lucra la judecătoriile din localitatea

1 Idem.
2 Anghel, V, Deşliu,Al - Vocaţie şi...., Op cit, p. 70.
3 Idem.

Novaci-Gorj şi din Piteşti, după care va trece la tribunalele din localităţile Ialomiţa, Buzău şi Iaşi.

„Participă ca sublocotenent la campania din 1913 în Bulgaria, în 1914 primind Medalia *Avântul Ţării.* Este înaintat la gradul de locotenent în 1915, participă la Războiul de Reîntregire din 1916-1918, de la 1 septembrie 1917 fiind înaintat la gradul de căpitan. În 1917 este decorat cu Ordinul *Coroana României,* în 1920 primind *Crucea Comemorativă a Războiului 1916-1918,* cu beretele Dobrogea, Oituz, Mărăşeşti[1].

După încheirea păcii va lucra în calitate de preşedinte de secţie în cadrul Tribunaluli Brăila, iar în luna iulie 1919 va fi numit consilier la Curtea de Apel din Cernăuţi. Aureliu Căţână este considerat fondatorul acestei înstanţe în Bucovina, după unirea cu România. Ca urmare a unei voinţe remarcabile, va continua să se pregătească profesional şi, în anul 1921, va lua Doctoratul în drept, la Iaşi, susţinând teza *Publicitatea drepturilor reale imobiliare.*Considerat o personalitate în materie juridică, A.Căpăţână va fi solicitat de Facultatea de Drept din Cernăuţi unde, în perioada 1922-1926, va preda primul curs de Drept comparat din România. „ În anul 1926 este numit procuror general al Curţii de Apel din Cernăuţi. Din 1928 până în 1945 funcţionează ca procuror al Înaltei Curţi de Casaţie ...., va fi inspector general judecătoresc al Curţilor de Apel Bucureşti, Craiova, Timişoara, Cluj şi Oradea....A fost primar al oraşului Panciu... Timp de trei săptămâni este ministrul justiţiei în Guvernul Sănătescu, la 30 septembrie 1944 fiind silit să demisioneze, sub presiunea comuniştilor[2].

În anul 1941 va publica lucrarea *Istoricul oraşului Panciu şi a schiturilor Brazi şi SF.Ioan.*

După o scurtă perioadă de inactivitate, i se va aproba încadrarea în calitate de consilier al Înaltei Curţi de Casaţie, dar nu este lăsat pentru mult timp aici, fiind pensionat pentru limită de vârstă, în ziua de 1 mai 1945. Înţelegând că noile autorităţi îi vor face viaţa amară, se va înscrie în Baroul de avocaţi Bucureşti care, după trei ani va fi desfiinţat- în 1948. Considerat de autorităţile comuniste ca *duşman,* începând cu luna februarie 1950 i se ia dreptul de pensie, rămânând fără nici un mijloc de trai. Timp de şase ani va lucra la redactarea unei autobiografii, dorindu-se a fi completă. Va muri fără a o vedea tipărită. Din fericire, oameni de seamă din cadrul Editurii *Prietenii cărţii* din Bucureşti, îi vor publica, în anul 1998, această lucrare, sub titlul *Zile de război. Note de campanie din Războiul de Reîntregire,* introducându-l astfel pe A.Căpăţână în rândul memorialiştilor şi reabilitându-l pentru posteritate.

Va muri în ziua de 13 iunie 1956.

Marc CÂMPEANU

scriitor, publicist

Va vedea lumina zilei în Bucureşti, în luna martie 1880. După studiile secundare şi gimnaziale făcute în capitală, se va înscrie la Liceul din Craiova, după

---

[1] Ibidem, p. 71.

[2] Idem.

care se va înscrie la Institutul Medico-Militar din Bucureşti, fiind, după absolvire - 1903, repartizat ca medic la o unitate militară. După scurtă vreme de stagiu, va pleca la Paris pentru a se specializa ca medic oftalmolog. Având această posibilitate, Marc Câmpeanu se va înscrie şi la Facultatea de Filozofie - Psihologie. În timp ce se afla în capitala Franţei, va da publicităţii, în anul 1906, o lucrare intitulată *Psychologie militaire,* care va stârni un deosebit interes în lumea medicală franceză, cartea fiind imediat tradusă în 11 limbi, printre care în Statele Unite, Japonia, Italia, Germania, Rusia, Serbia şi Bulgaria. Nu după mult timp va fi tradusă şi în România, şi-i va aduce autorului Premiul Academiei, dar şi cooptarea ca membru al Societăţii Franceze de Oftalmologie, precum şi al Asociaţiei *L'Alliance Francaise*. Lucrarea va fi premiată şi de Societatea Scriitorilor Militari Francezi.

După mai multe preocupări ştiinţifice, publicate de-a lungul timpului, Marc Câmpeanu se va retrage din armată, în perioada 1907-1908, practicând în continuare ca medic civil, stabilindu-se apoi în fostul judeţ Putna."Soţia sa a fost multă vreme directoarea Şcolii Profesionale de Fete de aici[1].

A fost un om cu un simţ civic deosebit . „În condiţiile crizei economice din perioada 1929-1933, care a bântuit ţara şi judeţul nostru, doctorul Marc Câmpeanu, a donat cu multă generozitate Primăriei Focşani, la 22 decembrie 1930, importanta sumă de 30.000 lei pentru construirea unui pavilion medical al Leagănului de copii, destinat în special copiilor orfani sau abandonaţi. Astfel, această primă instituţie de caritate cu 30 de paturi (...), a fost creată de un medic privat. La inaugurarea Leagănului de copii va participa chiar primul ministru de atunci - Nicolae Iorga, ce va lăuda generozitatea medicului Câmpeanu. Tot atunci, savantul Nicolae Iorga va participa la începerea lucrărilor de construcţie a primului Liceu de Fete (azi Colegiul Naţional *Al.I.Cuza),* turnând la temelie, tradiţionala lopată de beton"[2] (...).

Acţiunile filantropice ale acestui mare om, nu se vor opri aici. Va interveni pe lângă Consiliul oraşului Focşani, pentru a se ridica renumitul, mai apoi, *Adăpost,* prima instituţie socio-medicală existentă aici, pentru a proteja oamenii străzii, o *biată lume abandonată, săracă şi în suferinţă.* În acest demers, doctorul Câmpeanu a avut sprijinul unui alt mare om de suflet, George Plagino, proprietarul moşiei Mărtineşti, primul român participant la o Olimpiadă sportivă, care va dona pământul pe care să se ridice construcţia, undeva în preajma Liceului *Al.I.Cuza.*

Nicolae Iorga la inaugurarea Leagănului de copii din Focşani, alături de doctorul Marc Câmpeanu

Doctorul Marc Câmpeanu va conduce cele două instituţii cu profil socio- medical şi le va deservi, până la ieşirea sa la pensie, în anul 1937.

„Pe unde a trecut, medicul Marc Câmpeanu a lăsat urme de generozitate, profesionalism şi dragoste de oameni. În calitate de medic de plasă a deservit spitalul Vidra, rămânând neuitat de

[1] Ibidem, p. 72.

[2] Cherciu,Cezar, în *Memora* - minirevista Comunit.Evreilor din Focşani, martie 2011,p.10.

localnicii din comunele de munte ale Vrancei. În calitate de coordonator al spitalului comunal de la Măicăneşti, a contribuit efectiv la gospodărirea şi înzestrarea cu aparatură medicală”[1].

Pe lângă activitatea profesională, doctorul Marc Câmpeanu va găsi timp şi pentru a se dedica scrisului, literaturii, colaborând la cele mai renumite reviste literare ale timpului, dar şi medicale.

Doctorul Marc Câmpeanu a scris, pe lângă lucrările de specialitate şi trei romane: *Căpitanul Cordoca* - 1930; *Casa de întâlnire* - 1934 şi *Prefectul Mernide* - 1938, cu personaje existente în viaţa reală, ilustrând astfel viaţa socială şi culturală din oraşul Focşani, în perioada interbelică, pentru care va fi primit în Societatea Scriitorilor Români.

Se va stinge din viaţă în ziua de 10 ianuarie 1941, la Focşani. „La catafalcul marelui dispărut a luat cuvântul I.M.Dumitrescu, ziarist, prieten, membru al Societăţii Scriitorilor, Filiala Putna: ... *Ca om, doctorul Câmpeanu a reuşit în societatea în care a trăit să acapareze mulţi amici. Omenia a fost conduita care îl caracteriza. Bun şi frate cu soldatul, când a fost medic militar, prieten şi generos cu ţăranul ca medic de plasă, tovarăş bun cu desmoşteniţii târgului nostru în calitate de medic comunal multă vreme”* [2]...

Virgil CÂNDEA
istoric al culturii

A văzut lumina zilei în data de 29 aprilie 1927, în oraşul *Unirii* - Focşani.

După finalizarea studiilor primare şi secundare în oraşul natal, se va înscrie la Colegiul Naţional Sf.Sava din Bucureşti (1938-1945), „unde îşi face debutul cu versuri şi recenzii în revista liceului, pe care oşi conduce în 1943-1945. Studii superioare la Universitatea din Bucureşti - Facultatea de Drept (1945-1949), Facultatea de Filozofie (1946-1950), Facultatea de Filologie, Secţia clasică (1950-1952) şi la Institutul Teologic Universitar (1951-1955). Doctor în filozofie în 1970 cu teza *Filozofia lui Dimitrie Cantemir”*[3].

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Anghel,V, Deşliu,Al - Vocaţie şi...., Op cit, p. 72.

În urma finalizării studiilor, va lucra la Biblioteca Academiei, până în anul 1961, cand va fi concediat, apoi, în anul următor arestat, considerându-se că a desfăşurat *activitate mistică* şi subversivă. Nejustificându-se această acţiune abuzivă, va fi eliberat la scurt timp şi se va încadra ca şef al Serviciului de documentare din cadrul O.N.T. Carpaţi de unde, va fi din nou concediat, făcându-se, de către autorităţi, aceiaşi greşeală. Va fi eliberat şi se va angaja ca şef al Bibliotecii Institutului *Dr. I. Cantacuzino*(1962-1965), după care va trece şi va coordona o serie întreagă de instituţii culturale: „director al Secretariatului Asociaţiei Internaţionale de Studii Sud-Est Europene (1963-1968), director ştiinţific al Asociaţiei de Drept Internaţional şi Relaţii internaţionale(1965-1968 şi redactor al revistei acesteia, cercetător principal la Institutul de Studii Sud-Est Europene din Bucureşti(1968-1972), apoi secretar al Asociaţiei Culturale *România* (1972-1990)[1] .

Cadru cu o pregătire superioară, cu un prestigiu câştigat printr-o intensă şi tenace activitate ştiinţifică, Virgil Cândea va preda la o serie întreagă de instituţii de cultură superioară din ţară şi străinătate: „Facultatea de Drept din Bucureşti (1963 - 1966), Institutul de Arte Plastice *N. Grigorescu* (1980-1982), Facultatea de Istorie(1990-1991) şi Facultatea de Teologie (1963-1965) ale Universităţii din Bucureşti; ţine, ca invitat, cursuri de istoria relaţiilor internaţionale la Institutul Universitar de Înalte Studii Internaţionale şi la Institutul Universitar de Studii Europene din Geneva(1967-1971), la Universităţile din Beirut (1982), Strasbourg (1983) şi la *La Sapienza* din Roma(1990)[2] .

Virgil Cândea a fost membru corespondent al Academiei, începând cu anul 1991, devenind membru titular în anul 1993. Considerat un cercetător de mare erudiţe, V. Cândea va desfăşura o rodnică activitate privind investigarea istoriei ideilor şi culturilor sud-est europene. „Are contribuţii de seamă privind activitatea marilor umanişti români Stolnicul Constantin Cantacuzino şi Dimitrie Cantemir şi în definirea conceptului de umanism în cultura noastră medievală....După 1963 se concentrează asupra istoriei culturii româneşti în contextul sud-est european şi universal. Intervine, începând cu 1975, în controversele româno-maghiare privitoare la Transilvania, atât prin articolele publicate în reviste de cultură, cât şi printr-o carte scrisă împreună cu dr. Cornelia Bodea, publicată în 1982 de Universitatea din Boulder (Colorado) şi difuzată de Columbia University din New York - *Transilvania in the History of Romanians.* Scrie studii despre opera lui N. Iorga.... Continuarea cercetărilor îi permite descoperiri cu totul neaşteptate, printre care manuscrise aparţinând lui Dimitrie Cantemir în Statele Unite, Siria. Liban şi Franţă, versiunea arabă a

[1] Idem.
[2] Idem.

Letopiseţului Ţării Româneşti (1292-1664), cea mai veche cronică munteană redactată în limba română ...”[1]

Sinteza tuturor cercetărilor sale din Siria, Liban, Biblioteca Vaticanului din Roma, la Cairo şi Paris,va fi publicată în două volume: *Mărturii româneşti peste hotare. Mică enciclopedie de izvoare externe privind istoria şi cultura poporului român.*

În ultimii ani, academicianul Virgil Cândea va desfăşura o neobisită activitate, prezentând rapoarte şi comunicări la o serie întreagă de conferinţe şi congrese istorice.

În anul 1971 va fi primit în rândurile Uniunii Scriitorilor din România, „fiind vicepreşedinte al centrului Italo-Român de Studii Istorice Milano - din 1978, cercetător ştiinţific al Centrului Wilson din Waschinton - 1984, membru al Asociaţiei Istoricilor Americani - 1984, membru al Centrului European de Cultură din Geneva - 1983, membru al Consiliului director al Universităţii Euro-Arabe din Roma - 1990 şi multe altele”[2].

Academicianul V. Cândea a fost distins cu Premiul *Nejib Habib* al universităţii din Geneva, este decorat cu *Ordinul Cedrului,* în grad de ofiţer de către statul Libanez. Nu are însă nici o decoraţie românească.

Se va stinge din viaţă în ziua de 16 februarie 2007, când mai avea puţin să împlinească 80 de ani.

Ion CIOCÂRLAN
prozator

A văzut lumina zilei în data de 12 iulie 1874, în localitatea Străoane de Sus, Comuna Străoane, care se află doar la câtiva kilometri de oraşul podgorean Panciu. Era cunoscut sub numele de *Mititelu*. Urmează cursurile şcolii elementare din satul natal, apoi se înscrie la Şcoala Normală din Bârlad (unitate de învăţământ renumită), apoi la Iaşi - 1895. Va funcţiona ca învăţător la mai multe şcoli din Vrancea(Tulnici - 1895 şi Pădureni), apoi la Focşani. Pentru bogata sa activitate didactică şi nu numai(în 1896 primeşte menţiunea *Bine cu distincţie)*, va fi cooptat în comitetul Asociaţiei Generale a învăţătorilor din România, ocazie care-i va da posibilitatea să colaboreze la mai multe reviste de specialitate. Va fi ales ca deputat (iorghist) şi va participa concret la editarea şi redactarea ziarului focşănean *Crai nou*(1918-1932). În perioada 1930-1931 a făcut parte din Senatul Legiunii, alături de gen. Macridescu şi Hristache Solomon, toţi din Focşani.

Debutul său se datorează, în primul rând, încurajărilor date de fostul său coleg de şcoală normală, Ion Adam, şi se va produce cu proză, în *Curierul literar* - 1901. Va colabora şi la *Revista modernă, Epoca, Semănul* lui Al. Vlahuţă şi G. Coşbuc - unde va semna cu pseudonimul Mărioara Florian. Activitatea literară se va extinde în timp, colaborând şi la *Luceafărul, Evenimentul, Viaţa literară, Viaţa romască, Ramuri, Minerva etc.* Pentru activitatea sa prolifică va face parte din primul comitet (fondator) al Societăţii Scriitorilor Români.

[1] Idem.
[2] Idem.

Primul său volum va apare în anul 1903, cuprinzând mai multe schiţe - proză scurtă şi intitulat *Pe plaiu.* Cartea va provoca o surpriză plăcută în rândul criticilor, bucurându-se de aprecierile acestora, fapt care îi va deschide autorului drumul către al doilea volum al său *Traiul nostru* - 1906, apoi *Inimă de mamă* - 1908. Cu acest volum va obţine un premiu de la Academia Română şi va face parte din Societatea Scriitorilor Români. Activitatea sa neobosită se va concretiza în editarea şi altor volume: *Vis de primăvară* - 1909 şi *Fără noroc* - 1914. Aceste cărţi vor fi reeditate de mai multe ori. *Cele mai numeroase secvenţe sunt descrieri lirice ale unor aspecte din viaţa rurală sau din natură, portrete de copii şi animale, scăldate într-o duioşie care, în pofida unor improprietăţi stilistice, poate sensibiliza prin sinceritatea trăirii*[1] .

Primele două volume - *Pe plai* şi *Du-te dor* vor fi dedicate lui N.N.Săveanu, fost prefect de Putna şi ajuns preşedinte al Camerei Deputaţilor. Vomumul *Traiul nostru,* va fi dedicat renumitului ministru al învţământului - Spiru Haret.

Vor urma apoi, în preajma Primului război mondial, după ce se mută la Focşani, *Amintiri literare, Amintirile unui învăţător,* precum şi romanele *Du-te dor* şi *Tainele munţilor.* Deşi scriitor minor, neputându-şi depăşi condiţia intelectuală,, precum şi pe aceea a curentului, Ioan Ciocârlan este *miruit* critic de mari personalităţi: *Numai acei scriitori* - scrie G. Ibrăileanu - *vor reprezenta spiritul românesc, care, sau fac parte din ţărănime şi n-au rupt legăturile morale cu ea, ca de pildă, luând pe cei mai tineri, Octavian Goga şi Ciocârlan Ioan, care, dacă nu fac parte din ţărănime, şi-au plecat urechea la popor, s-au botezat la izvorul curat românesc al sufletului popular, ca de pildă, Sadoveanu*[2]. De aprecieri frumoase se va bucura Ion Ciocârlan şi din partea renumitului istoric N. Iorga, care, la apariţia celui de-al doilea volum al vrânceanului, consemna: *a izbutit să se impună ca unul dintre cei mai buni povestitori printre cei tineri*[3].

În luna septembrie 1918, la scurt timp după terminarea ostilitţilor în zona Mărăşeşti, Ministrul Cultelor şi învăţământului Public, vrânceanul Simion Mehedinţi, va face o vizită, la Şcoala Păuneşti, renumitului folclorist, pe care îl caracterizează în două cuvinte: *idealistul, literatul.* După cuvintele de bun venit, Ciocârlan îi răspunde ministrului la întrebarea privind şcolile pregătitoare: *Eu oi lucra, pentru înfiinţarea şcolii pregătitoare dar apoi vine altul şi e numit el !* punctează învţătorul nesiguranţa posturilor din învţământ. Ministrul îl asigură că nu va mai fi ca înainte. Este impresionat de peisajul de după război: *Satul e mulţumit din partea hranei. Ţinutul Bou, Angheleşti, Rugineşti e o regiune clasică a dărăpănării acestei ţări*[4].

Ion Ciocârlan va primi Premiul Academiei Române, pentru volumul *Inimă de mamă*(1908). „Corespondează cu Ion Adam, Mihail Sadoveanu, Spiru Haret, Critica timpului - Nicolae Iorga, Garabet Ibrăileanu, I. Bogdan-Duică, Mihail Dragomirescu,

---

[1] Note de pe Internet
[2] Muscalu,Florin - op cit, p. 36.
[3] Idem.
[4] Mehedinţi, Simion - Caiete, vol. I, Ed. Terra, 2912, p. 385.

Ilarie Chendi - îi judecă proza uneori elogios, alteori cu obiecţiuni, unii numindu-l chiar *Creangă al Putnei.* Este menţionat în mai toate istoriile literare şi dicţionarele de literatură ca scriitor semănătorist, idilizând, după preceptele curentului, viaţa satului”[1]

Opera sa este formată din volumele: *Pe plaiu* - 1903; *Traiul nostru* - 1906; *Inimă de mamă* - 1908; *Vis de primăvară* - 1909; *Fără noroc* - 1914; *Flămânzii* - 1925; *La vatră* - 1925; *Amintiri literare, în Tradiţie şi actualitatea românească, II* - 1936; *Du-te dor* - 1936; *Tainele munţilor* - 1940.

Despre opera acestuia vor face referiri: G. Ibrăileanu, N. Iorga, Cornel Grigoriu, Florin Muscalu, Valeriu Anghel etc.

Se va stinge din viaţă la 21 decembrie 1941, la Focşani.

Vitalie CLIUC
poet

S-a născut în ziua de 19 iunie 1925, în oraşul Chişinău, Republica Moldova. După trecerea prin cursurile generale, se va înscrie la liceul internat din Iaşi, în anul 1944, va face o şcoală de ofiţeri de artilerie (1946). Va lucra în mai multe unităţi militare - Timişoara, Beiuş, Predeal.

Începând cu anul 1960 se va stabili în comuna vrânceană Sihlea. A scis cinci volume de poezii, fiind primit în Uniunea Scriitorilor din România. Primele trei cărţi au apărut la editura Militară; din primul volum nu se poate reţine nici o compunere; *Geneza luminii* este un poem la modă, la modă în epoca debutului poetic al autorului, dedicat Insurecţiei armate de la 23 august 1944; *Glasul armelor* cuprinde îndemnuri lirice sfătoase pentru ostaşi; *Straja a doua* şi *Amfore* adună cele mai bune poezii ale lui Vitalie Cliuc; *poetul şi-a reconsiderat uneltele devenind oniric şi fantast; ici-colo textul este însă scăpat de sub control, aducând aminte de <glasul armelor>, unelte de bază ale autorului*[2].

[1] Anghel, V, Deşliu, Al - Vocaţie şi..., Op cit, p. 78.
[2] Ibidem, p. 37.

Opera poetului se compune din: *Cu pânzele întinse* - 1957; *Geneza luminii* - 1968; *Straja a doua* - 1970; *Amfore* - 1972; *Glasul armelor* - 1976.

Despre opera sa au făcut referiri: Marian Popa, Florin Muscalu, Valeriu Anghel.

Pimen R. CONSTANTINESCU

scriitor, traducător, publicist

S-a născut în ziua de 27 august 1905, în localitatea Plaineşti (astăzi Dumbrăveni) Vrancea. După studii generale efectuate în comună, se va înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani (1917-1925), după care va urma Facultatea de Litere şi Filozofie din cadrul Universităţii Bucureşti, specialitatea italiană - română (1930). În urma unor cursuri de specializare, va primi diploma de abilitare din partea Universităţii din Perugia - Italia (1929) şi va deveni bursier la Rodi, în două perioade - 1935 şi 1936).

Va funcţiona ca „profesor suplinitor de Limba italiană în liceele din Câmpina (1927-1928) şi *Gheorghe Şincai* din Bucureşti (1928-1929) precum şi la Liceul comercial din Galaţi(1931-1932). Este apoi profesor titular la Liceul comercial (1932) şi la Liceul *Gh.Lazăr*(1937) din Sibiu. A deschis cursuri de italiană la Sibiu(1932-1933)[1]. În perioada 1941-1947 va fi asistent şi, mai apoi, conferenţiar la Academia de înalte Studii Comerciale şi Industriale din Braşov. În perioada cât a stat refugiat, la Sibiu, va funcţiona la Universitatea refugiată din Cluj. În momentul înfiinţării Universităţii din Sibiu (1970), Pimen Constatinescu va conduce Biblioteca noiii înfiinţate instituţii de cultură căreia, îi va dona cele peste 15.000 de cărţi adunate de-a lungul unei vieţi. Vor fi păstrate, de asemenea, la Arhivele din Sibiu, în manuscris, şapte volume cu traduceri din poezia latină, italiană, franceză etc, între care se află o antologie cu peste o sută de sonete, precum şi una cu poezie latină.

Ca scriitor, Pimen Constantinescu va debuta în revista *Freamătul* din Focşani(1925-1927) şi în revista *Căminul,* tot din Focşani (1925-1935). În oraşul *Micii Uniri,* Constantinescu va edita, în perioada 1932-1934, la Focşani, colecţia de poezie italiană modernă *Ausonia,* care era subintitulată *Caiete trimestriale de poezie italiană,* iar ceva mai târziu, la Sibiu, în anul 1934, va conduce revista *Sibiul literar*. În perioada 1932-1934 va fi şi redactor la revista *Provincia literară,* din Sibiu."A fost redactor pentru România al revistei *Olimpo* - Salonic (din 1937)[2].

Debutul literar al lui Pimen Constantinescu va avea loc în paginile revistei *Căminul*(1925), din Focşani, în care va publica traduceri din versurile poetei italiene Ada Negri, precum şi câteva recenzii. Şi în continuare va publica traduceri în diverse reviste cu care colabora: *Freamătul* - Focşani, *Făt - Frumos* - Cernăuţi, *Hyperion, Luceafărul, Convorbiri literare* şi multe altele.

Va publica următoarele volume: *Istoricul presei focşănene(1859-1900)* - 1931; „Giovanni Pascoli, Paulo Ucello - *poeme conviviale* - traducere - 1932; Ada Negri - *Cartea Mare* - 1932; Pietro Mignosi, Gini Novelli - *Poeme creştine* - traducere - 1933; G. D'Annuzio - *patruzeci şi patru de sonete* - traducere - 1934; *Publicaţiile româneşti*

[1] Nicolescu,V, Petcu,Gh - Op cit, p. 333.
[2] Idem.

ale Sibiului de azi - 1934; A publicat *Învţământul limbii italiene* la Sibiu (1935); *România şi Italia* (1937); *L'Infinit-o* di Leopardi în romena - 1937*; România şi Italia* - 1937; *Limba şi literatura italiană* la Sibiu (1938); *Memorandumul român şi Italia* - 1947.

Deoarece a făcut parte din Organizaţia legionară, în perioada socialistă i-au fost retrase cărţile din biblioteci şi librării.

Se va stinge din viaţă în 25 aprilie 1973, la Sibiu.

Constanţa CORNILĂ
poetă

Constanţa Cornilă (Buruiană) s-a născut în ziua de 24 octombrie 1949 în comuna Urecheşti, din părinţii Titi şi Ecaterina Buruiană. Tot aici termină şcoala primară. Urmează cursurile Liceului teoretic *Al. Vlahuţă* din Râmnicu Sărat, după care se înscrie la Şcoala tehnică sanitară din Galaţi, secţia farmacie.

Scrie de la vârsta de 9 ani. A frecventat cenaclul literar de la Râmnicu Sărat din cadrul liceului. Câştigătoare a mai multor premii pe când era elevă la şcoala posticeală.

Cenaclul literar *ORIZONT* condus de Alexandru Mavreo-Doineanu a fost cel ce-a creionat-o ca pe o adevărată poetă. În cadrul concursului *Plaiuri de aur* a luat Premiul special (1983); apoi la Bârlad ocupă locul I la un concurs de poezie pe muzică (1985), cel care i-a scris melodia pe versurile sale fiind compozitorul George Buescu.

Debut editorial cu volumul *Anotimpul cinci* - 1994: „Autoarea are graţie trubadurească, propunându-ne un oracol poetic ca-n frumoasele albume colegial-liceale...plin de luminozităţile măştii jucată cu dezinvoltura Julietei" (Florin Muscalu).

Poeta s-a numărat printre favoritele renumitului publicist şi scriitor vrâncean Corneliu Fotea, care i-a şi prefaţat şi s-a îngrijit de apariţia viitorului volum de poezii *Arhitectura sufletului* - 2000.

În toată această perioadă, poeta va publica în revistele *Ateneu, Milcovul liber, Revista noastră, Amfiteatru, Salonul literar, Oglinda literară, Contrapunct, Pro Seculum etc.*

Primul premiu literar l-a obţinut în anul 1983 - *România - Plai de Aur*. Pornind de la obţinerea Marelui premiu, în *Revista şcolii* (1984) şi până la consacrarea din zilele noastre, poeta a parcurs un drum mereu ascendent. Premiul revistei *Oglinda literară,* pentru volumul *Aleea scrisorilor* - 2008, Premiul revistei *Salonul literar* - 2010 etc.

Este mermbră de bază a Cenaclului literar *Duiliu Zamfirescu* din Focşani.

Poezia Constanţei Cornilă curge în sufletul cititorului ca un şipot liniştit de apă limpede şi rece trezind la viaţă sentimente de dragoste nebănuite. Nu cred că aş exagera dacă afirm că poezia ei, mai ales din ultimele apariţii editoriale, se apropie semnificativ de cea a marelui liric rus S. Esenin. Ascultând-o pe poetă recitindu-şi versurile îţi dai uşor seama de simbioza dintre sufletul acesteia şi mesajul deosebit de limpede pe care îl transmite, accentuând dragostea de fiinţa apropiată, de natură, de lucrurile scumpe ei, toate la un loc învăluindu-te într-un fluid transcedental. Constanţa Cornilă se apropie cu paşi mari de momentul recunoaşterii naţionale, de laurii afirmării plenare, fiind deja candidată la pătrunderea în forul naţional al scriitorilor. *Poezia Constanţei Cornilă îţi taie respiraţia, prin înălţimea gândului, intensitatea trăirii şi acurateţea expresiei* (scriitorul Ion Micheci).

Talentul său deosebit s-a transmis, prin dragostea de mamă şi harul divin, şi celor doi copii ai săi, Ana - Maria şi George-Alexandru, care au debutat deja cu volume apreciate de critica literară locală.

Opera: *Anotimpul cinci* - 1994; *Arhitectura sufletului* - 2000; *Alergarea luminii* - 2005; *Poezii* - 2008; *Aleea scrisorilor* - 2008; *Atingerea zăpezii* - 2012.

Despre opera sensibilei poete s-au exprimat: Valeria Manta Tăicuţu, Emilian Marcu, Victor Sterom, Florin Muscalu, Gheorghe Neagu, Mircea Dinutz, Culiţă Uşurelu şi alţii.

Constantin COROIU
critic literar, publicist

A văzut lumina zilei în localitatea Ţifeşti, Judeţul Vrancea, în data de 6 octombrie 1945. Urmează cursurile şcolii primare din comuna natală, apoi se înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani. După susţinerea examenului de *maturitate,* se înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii *Al. I. Cuza* din Iaşi, pe care o absolvă în anul 1967, abordând în lucrarea de licenţă un subiect despre Geo Bogza. Imediat

după terminarea facultăţii este numit redactor la Studioul Teritorial Iaşi, unde va lucra timp de 12 ani. În anul 1972 se va înscrie, la zi, la un curs postuniversitar de jurnalistică din cadrul Facultăţii de profil din Bucureşti.

Ca urmare a desfiinţării postului de Radio Iaşi - 1985, şi până în anul 1989, va lucra la nivelul Consiliului judeţean Iaşi, ocupându-se direct de revistele *Cronica* şi *Convorbiri literare*, de Editura Junimea, precum şi de instituţiile de spectacol: Teatrul Naţional *Vasile Alecsandri,* Opera Română, Filarmonica *Moldova,* Teatrul *Luceafărul,* continuând cu Complexul Muzeal Naţional *Moldova*[1].

În ceea ce priveşte activitatea literară, Constantin Coroiu va desfăşura o vastă activitate de colaborare, la revistele *Convorbiri literare, Cronica, România literară, Ateneu, Flacăra, România liberă, Scânteia* şi altele ocazionale, excelând în cronici, eseuri, interviuri etc.

În urma evenimentelor din decembrie 1989, acesta va semna eseuri, interviuri etc, în *Adevărul literar şi artistic, Ateneu, Revista V, Europa XXI.* O perioadă va colabora şi la ziarele *Evenimentul* şi *Adevărul.*

Debutul editorial cu *Dialoguri literare* (vol. I,II), suită de interviuri realizate cu personalităţi ale lumii scriitoriceşti de azi, despre care Eugen Simion spunea că sunt *un dosar de documente omeneşti, pe care le citim cu plăcerea de a descoperi o conştiinţă ce se judecă pe sine. Judecata de sine poate fi bună sau rea, în ambele cazuri ea interesează pentru că psihologia unui scriitor se defineşte nu numai prin calităţile, dar şi prin defectele (injustiţiile) lui. Spectacolul vanităţii mulţumite de sine poate fi instructiv*[2].

Tematica foiletonului, abordată în *Tinereţea lui Gutemberg* - 1982, îşi găseşte aici înţelegerea. Se pare că autorul îl iubeşte cu patimă pe marele critic G. Călinescu, pe care îl consideră *nu un mit, ci o dreaptă măsură axiologică a lucrurilor*[3].

Referindu-se la opera scriitorului vrâncean, criticul Liviu Leonte, menţiona:"C. Coroiu revine frecvent la teme privind raportul dintre real şi ficţiune, insistând asupra interdependenţei obligatorii a termenilor pentru ca arta să-şi exercite cu uşurinţă printr-o tematică diversă, beneficiind şi de un dar al formulărilor pregnante"[4].

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iaşi. În anul 2003 va primi premiul *George Bacovia* al revistei *Ateneu,* pentru publicistica literară.

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, pp. 38 -39.
[2] Ibidem, p. 40.
[3] Idem.
[4] Crăciun, Boris - 1500 scriitori...., Op cit, p. 136.

Opera lui Constantin Coroiu cuprinde: *Dialoguri literare* -vol. I - 1976, vol. II - 1980; *Timpul n-a mai avut răbdare: Marin Preda* (volum colectiv)- 1981; *Tinereţea lui Gutenberg* - 1982; *Dialog în actualitate* - 1985; *Mărturii în timp* - 1997; *Paradisul perisabil* - 2002; *Paralele inegale* - 2003; *Viaţa ca o postfaţă* - 2005; *Ion Ianoşi - 80* (volum colectiv) - 2008; *Lecturi subiective* - 2009; *Memoria la timpul prezent* - 2011 .

Despre opera sa s-au pronunţat: Mihai Dinu Gheorghiu, Laurenţiu Ulici, Nicolae Manolescu, Daniel Dimitriu, Eugen Simion, Marius Alexianu, Ioan Holban, Florin Muscalu etc.

Miron COSTIN
cronicar

Anul precis al naşterii sale nu se cunoaşte, dar se bănuieşte a fi văzut lumina zilei în cursul anului 1633. Toate documentele care se referă la viaţa sa menţionează că făcea parte dintr-o familie de boieri moldoveni, care fuseseră putneni la origine. În multe documente ale vremii, în care este menţionat numele său, pare a fi foarte cunoscut pe meleagurile Putnei, nu numai ca dregător domnesc, ci şi ca origine.

Este fiul Ioan Costin. Safta, mama acestuia, fusese fiica lui Miron Sulgerul, ca atare, pe de o parte era nepoată de-a lui Isaia Balica - cumnatul marelui cronicar Grigore Ureche; pe de altă parte, aceasta era nepoata şi a bunului şi blajinului domn al Modovei, Miron Barnovski. Acesta din urmă trăia retras la moşiile sale din Polonia, unde fugise de teama turcilor. După detronarea lui Alexandru Iliaş (1633), Barnovski reuşeşte să revină, pentru a doua oară în scaun. Plecând el la Constantinopol, însoţit de mai mulţi boieri, printre care şi postelnicul Costin, tatăl lui Miron, pentru a săruta poala împărţiei,, turcii îi băgară pe toţi la închisoare. Miron Barnovski, cu totul nevinovat, va fi decapitat, iar boierii însoţitori, cu frica în sân, vor fi iertaţi, până la urmă şi revin în Moldova . Ajunşi acasă, după mai multe sfaturi, îl vor alege ca domn pe Moise Movilă.

Neputând uita clipele de groază petrecute în temniţele turceşti, după un an de zile postelnicul Costin va pleca mai târziu, de bună voie în exil, în Polonia. Până atunci însă, în anul 1634, turcii vor ataca Polonia, obligând pe domnitorii Moldovei şi Munteniei să li se alăture cu oştile lor. În timp ce asediau cetatea Cameniţei, printre turci începe să circule

zvonul - lansat se pare de postelnicul Costin - precum că în ajutorul polonilor vine o oaste mare căzăcească. Dând crezare acestui zvon, turcii se retrag peste Nistru. Când află vizirul turc faptul că a fost păcălit, trece din nou Nistrul spre Iaşi, montându-şi corturile în preajma mănăstirii Balica şi pune la cale prinderea boierilor moldoveni, pentru a se răzbuna. Fiind anunţat de această uneltire de către un prieten turc, postelnicul Costin, care cu numai un an în urmă tremurase de frică pentru viaţa sa, în închisorile Constantinopolelui, îşi anunţă repede boierii prieteni şi fug cu toţii la mănăstirea Pobrota, iar de aici, părăseşte pentru totdeauna Moldova, retrăgându-se în Polonia unde, se auzise deja despre isprava sa cu turcii, fiind foarte bine primit.

În anul 1638, dieta poloneză, apreciind serviciul deosebit al boierului Costin, adus regelui şi regatului, îl va declara *indigen polon* şi, ca atare, numit *nobil polon, Ioan (Iancu) Costin împreună cu fiii săi: Alexandru, Miron şi Potomir.* La acea dată, când li s-a conferit titlul, Miron avea abia 5 ani. Cu ocazia intrării în rândul nobilimii, familia Costin, conform regulilor de atunci, îşi va constitui blazonul propriu: pe un fond albastru, se afla un înger îmbrăcat în armură cavalerească, ce ţinea în mână o spadă. Chiar deasupra coifului, în mijlocul coroanei, apărea, de asemenea, o mână înarmată cu o spadă.

În Polonia, familia Costin îşi va înjgheba o gospodărie serioasă, bucurându-se de respectul celor din jur. Trăind în aceste condiţii, Miron avu posibilitatea să înveţe la perfecţie limba polonă. Conform mărturisirilor sale, va urma apoi, începând cu anul 1646, cursurile colegiului iezuit din localitatea Bar. Acest târg se afla în apropierea graniţei cu Moldova, deţinând un important depozit de vinuri, care erau aduse din ţara vecină.

Când Miron Costin îşi făcea studiile la Bor, colegiul iezuit era condus, la început de rectorul Stanislav Witwinski (1646), apoi de rectorul Francisc Czarniecki, care era fratele celui mai mare hatman al Poloniei, cu o glorie rămasă nemuritoare - Ştefan Czarniecki.

În timp ce era elev la acest colegiu, în vara anului 1647, în timp ce se deplasa de la moşia părintească înspre Bor, este surprins de o înspăimântătoare invazie a lăcustelor, care va dura mai multe zile, despre care va scrie cu atâta tragism în renumita sa cronică.

În anul 1648, marele hatman al cazacilor - Bogdan Hmelniţki, tatăl lui Timuş, ginerele lui Vasile Lupu, îşi îndreptă oştile ameninţătoare către târgul Bor, determinând evacuarea acestuia, de către colegiu, cu direcţia Cameniţa. Borul cade, fiind distrus, iar veşti despre Miron Costin, că ar fi studiat în continuare în mai marele oraş, nu sunt. Din păcate, s-a păstrat ştirea precum că, în acest timp, tatăl acestuia - Ioan (Iancu) Costin a murit.

Din cronicile timpului se mai ştie că, în anul 1650, Miron Costin, care avea doar 17 ani, va primi în arendă, pentru familia sa, moşia Novosiilca - Nova. Un an mai tărziu, când are loc marea bătălie dintre poloni şi cazaci, Miron Costin se afla în oastea poloneză.

În timp ce Vasile Lupu se afla la domnia Moldovei, în perioada în care îşi mărita fata cea mică - Alexandra, cu Timuş, fiul marelui hatman Bogdan Hmelniţki, se reîntoarce în Moldova şi Miron Costin. La câteva zile însă, deja începe marea destabilizare politică a Moldovei (una dintre ele), care va duce până la urmă la detronarea renumitului domn Vasile Lupu, de către finul său de cununie, Gheorghe

Ştefan. În această mare bătălie pentru tron, Miron Costin se afla la mijloc. Mai întâi, este trimis de domnitorul Vasile Lupu să aducă ajutoare polone. Din păcate, ajutorul soseşte prea târziu; Vasile Lupu pierduse deja lupta . Ce a urmat, în privinţa lui Miron Costin, nu prea se ştie. Cert este faptul că, la o a doua încercare a reputatului domn de a intra în posesia tronului, cu ajutorul ginerelui său Timuş - care va cădea sub zidurile cetăţii Suceava, răpus de un şrapnel, în timp ce domniţa Ruxandra legăna doi gemeni abia născuţi -, aflăm că Miron Costin se afla deja în tabăra pretendentului la tron - Gheorghe Ştefan. Aceasta se deduce din faptul că, la întâlnirea lui Gheorghe Ştefan, cu cei doi conducători de oşti străine, veniţi să-l ajute - Petki Istvan (serdarul lui Rackozi al II-lea) şi Condracki (polcovnicul - colonelul - regelui polon), învăţatul Miron Costin va servi drept tălmaci pentru limba polonă. Noul domn, Gheorghe Ştefan, nu va uita ajutorul primit de la Miron Costin, şi-l *va umple de daruri.*

Poziţia lui socială se va întări considerabil prin căsătoria cu Ileana Movilă, care era nepoata domnitorului Simion Movilă şi de asemenea rudă cu mitropolitul Petru Movilă al Kievului.

În această perioadă, în Muntenia, unde domnul Matei Basarab zăcea la pat răpus de boală, seimenii şi dărăbanţii, nefiind plătiţi de multă vreme, se răscoală. Atunci va pieri Radu mare armaş, zis şi *Vărzarul,* ctitorul Mănăstirii Vărzăreşti, din Comuna Urecheşti. Domnul Moldovei va trimite oaste pentru a potoli răzmeriţa, în care se afla şi M. Costin.

După patru ani de domnie, Gheorghe Ştefan nu mai este agreat de turci pe tronul Moldovei, fiind mazilit. Este cazul să menţionăm aici că, în timpul domniei acestuia, nevasta lui Vasile Lupu - Ecaterina Cercheza, precum şi fiul acestuia - Ştefăniţă, devenit şi el domn al Moldovei, cunoscut sub nevinovata poreclă de *Papură Vodă*, erau deţinuţi, la secret, în reşedinţa domnului din zona Neamţ. Aceştia vor fi salvaţi de noul domn - Ghica -Vodă (1658), la porunca marelui vizir Kiupruli.

Şi în cursul acestei domnii, a lui Ghica -Vodă, Miron Costin va fi apreciat cum se cuvine. Va face, din nou, parte din oastea moldoveană care se va uni cu cea munteană şi, împreună cu cea turcească vor invada Ardealul alungându-l din domnie pe Rackozi al II-lea.

În anul 1662, ca urmare a declanşării războiului dintre turci şi germani, atât moldovenii cât şi muntenii primesc poruncă să se alăture oastei turceşti; în cea a Moldovei se afla şi Miron Costin, care în acea vreme era pârcălab de Hotin.

Toate aceste campanii la care va lua parte, în Muntenia şi Ardeal, îi oferă lui Miron Costin posibilitatea să simtă în sufletul său unitatea neamului românesc, să se cutremure de emoţie la vederea ruinelor podului lui Traian etc. Toate aceste sentimente trăite de el pe viu, se vor regăsi, după 20 de ani, în renumita sa lucrare *De neamul moldovenilor.*

Miron Costin, prin cultura lui largă, prin inteligenţa lui ascuţită, prin energia şi prin sufletul său pasionat, s-a impus în divanurile domneşti şi a fost însărcinat deseori cu misiuni diplomatice grele; astfel, în toiul luptelor dintre turci şi poloni, pe când turcii atacaseră Cameniţa, vizirul care comanda oştirile turceşti a cerut lui Petriceicu - vodă (1672-1674) să-i trimită un boier cu care să discute unele chestiuni în legătură cu nevoile oştirii turceşti; Petriceicu a ales atunci din toţi boierii ţării, *mai de treabă la voroavă,* pe Miron Costin; iată cum povesteşte Neculce convorbirea dintre vizir şi Miron Costin: *şi mergând Miron Costin la cortul vizirului, pusu-l-au vezirul de au*

şezut înaintea lui. Şi i-au zis vizirul să-i spuie drept: pare-le lor bine că au luat împărăţia Cameniţa, ori ba ? Iară Miron au răspuns că se teme a spune drept. Vezirul au zâmbit a râde şi i-au zis să grăiască, să nu se teamă. Atunci Miron au zis: Sântem noi moldovenii bucuroşi să se lăţească împărăţia în toate părţile cât de mult, iar peste ţara noastră nu ne pare bine să se lăţească. Atunce vizirul iar au răs şi i-au zis: Drept ai grăit[1].

După o iarnă plină de vijelii, dar şi nesiguranţă, va sosi primăvara, cea care, de data aceasta, va aduce un nou război iscat între turci şi poloni, în jurul Hotinului. Turcii poruncesc domnitorilor celor două Principate Române să li se alăture cu oştile lor. Sătui de aceste confruntări, domnul Moldovei - Petriceicu - vodă, face înţelegere cu domnul Munteniei - Grigore Ghica, să treacă împreună de partea polonilor. Drept urmare, turcii vor suferi o aspră înfrângere. Situaţia următoare însă este destul de bizară: Grigore Ghica - al Munteniei, adoptând o atitudine de *om înşelat,* se duce la Oblucița, unde se afla oastea turcească, în frunte cu vizirul său, începând a se dezvinovăţi că a fost păcălit de vecinul său moldovean. Cu aceleaşi argumente ajunge şi la Constantinopol unde, cu ajutorul prietenilor şi ceva bani, reuşeşte să-şi întărească tronul pentru viitor. Domnitorul moldovean va rămâne fidel polonilor şi se va retrage la Cernăuţi, cu întreaga oştire, pentru a se uni cu o armie polonă aşteptată să se apropie. Dar, la graniţele Moldovei, tătarii aşteptau porună de la turci pentru a porni jaful. În aceste condiţii, o parte din boieri cer voie domnului Petriceicu să meargă acasă pentru a-şi pune la adăpost familiile şi avuţiile. Acesta însă refuză cererile. Atunci, din mijlocul tuturor, se ridică logofătul Miron, care se adresă domnului: *Ori să fie voia măriei tale, ori să nu fie, noi nu ne vom lăsa casele să le iee tătarii; şi s-au închinat şi au zis: să fii măria ta sănătos, şi au ieşit afară.* A fost urmat de mulţi dintre boierii moldoveni ce fuseseră de faţă. Acest fapt a salvat Moldova de prădăciuni deoarece, în urma luptei care s-a dat apoi, polonii au fost înfrânţi, Petriceicu fuge în Polonia, iar în locul lui va veni domn Dumitraşcu Cantacuzino, om al turcilor şi tătarilor, care au iertat ţara de a mai fi prădată. Acest domn este cel care îl va numi mitropolit al Moldovei pe renumitul arhiepiscop Teodosie al II- lea (de la Brazi - Panciu) şi tot el, după un an de zile, îl va ţine cu domiciliul forţat, pentru atitudinea lui dârză şi patriotică.

Noul domn îl va chema la el pe Miron Costin şi-l va însărcina să meargă la marele hatman al Poloniei şi viitorul rege Ioan Sobieski, pentru încheierea păcii (10 aprilie 1674).

În anul 1677 Miron Costin era mare logofăt, iar domn Antonie Ruset (1675-1678).

În anul 1683, în urma insuccesului turcesc asupra Vienei, despresurată de poloni, Miron Costin este nevoit să se refugieze în Polonia, unde va sta până în anul 1685, când la domnia Moldovei vine Constantin Cantemir, tatăl marelui cărturar şi viitor domn, Dimitrie Cantemir. Constantin Cantemir va fi ctitorul Mănăstirii Mera, de pe valea Milcovului.

Cronicarul Miron Costin se reîntoarce acasă aproape *sărăcit,* după atâtea campanii războinice la care fusese nevoit să ia parte. Apreciindu-l pentru înţelepciunea şi cunoştinţele sale, dar temut, în acelaşi timp, pentru relaţiile pe care le avea cu

---

[1] Cartojan, N - Istoria Literaturii Române Vechi, Bucureşti, 1980, p. 286.

polonii, pentru a-l ţine departe de graniţa cu aceştia, domnitorul Constantin Cantemir îl numeşte Staroste de Putna. Astfel, marele cronicar va deveni fiul adoptiv al acestor meleaguri, în care-şi avea vechile rădăcini, pe care le va iubi şi sluji. Una dintre marile lui fapte de aici, va fi marea campanie pe care o va duce pentru stârpirea bandelor de tâlhari, care făcuseră viaţa locuitorilor din această zonă un adevărat calvar.

Din nefericire însă, între familiile Cantemir şi Costin începe un război surd şi fără logică. După multe întâmplări, care pot face subiectul unui adevărat roman, domnitorul Constantin Cantemir hotărăşte eliminarea logofătului său Miron Costin, faptă dusă la sfârşit de un vătaf de aprozi - Macri, în anul 1691.

Cu toate că el nu fusese amestecat în aşa -zisul complot, va plăti cu viaţa ura duşmanilor săi. Iată cum povesteşte Ion Neculce moartea marelui cronicar: *În timp ce acestea se petreceau la Iaşi, cronicarul era la moşia sa, Barboşi, copleşit de o mare durere, căci îi murise soţia şi era ocupat cu pregătirile de înmormântare. Pe când aştepta preoţii din satele învecinate ca să săvârşească prohodul înmormântării, sosesc împuterniciţii domnului ca să-l ridice şi să-l ducşi. Slujitorii trimişi în acest scop îl sfătuiesc să fugă spre munţi, însă Miron Costin - şi aceasta e încă o dovadă de nevinovăţia lui - care se simţea cu cugetul curat, n-a vrut să se salveze, ci a cerut să fie dus la Iaşi, să se dezvinovăţească în faţa domnului său. În timp ce era dus spre Iaşi, soseşte vătaful de aprozi Macri, cu porunca de a-l ucide. Atunci* - spune Neculce - *Macri, care <n-a voit să se gândească la sufletul domnului său care era trecut de 70 de ani>, a dat poruncă să fie Miron Costin decapitat*[1].

Debutul său scriitoricesc va avea loc în anul 1673, cu o serie de versuri ce vor fi tipărite în *Psaltirea în versuri,* a lui Dosoftei. Conform unor istorici literari, din aceeaşi perioadă ar exista şi poemul filozofic *Viaţa lumii.* Un prim succes va avea în anul 1667 când va alcătui *Cronica polonă,* cunoscută şi sub numele de *Cronica Ţărilor Moldovei şi Munteniei.* Marea recunoaştere va veni în anul 1677, când va redacta marea şi renumita cronică *Letopiseţul Ţării Moldovei de la Aron Vodă încoace. Letopiseţul...*lui Costin ne dezvăluie un om cultivat, cu vădit talent beletristic, dar şi a observaţiei directe: om al cărţii, dar şi al faptului politic; stilul retoric este învţat ca o nostalgie latină prin filieră ...polonă; acest stil este aplicat personajelor şi *descrierilor* psihologice, deopotrivă[2].

Opera cronicarului este alcătuită din: *Letopiseţul Ţării Moldovei de la Aron Vodă încoace,* terminată în 1675 şi tipărită în 1944, retipărită, oarecum îmbunătăţită, în anul 1958; *Opere alese - Letopiseţul Ţării Moldovei - De neamul moldovenilor - Viaţa lumii* - 1967.

În limba polonă se păstrează lucrările: *Cronica Ţării Moldovei şi a Munteniei; Poema polonă* şi *Viaţa lumii.* Dintre traducerile făcute de Miron Costin, menţionăm lucrarea *Istorie de crăia ungurească de când şi cum au căzut pe mânile turcilor* - după Topeltin - 1667.

Opera *Cronica,* a fost tipărită pentru prima data, de către Mihail Kogălniceanu, în anul 1845, cu litere chirilice, apoi în 1872.

Lucrarea *De neamul moldovenilor* va fi editată pentru prima dată de către Mihail Kogălniceanu, în anul în 1872, după o încercare, nu tocmai reuşită a Academiei

---

[1] Ibidem, p. 289.
[2] Idem.

Române, din anul 1866. Ediţia cea mai reuşită aparţine prof. C. Giurescu, apărută în anul 1914.

Poema polonă, a fost adusă de la Petersburg la Varşovia - primul manuscris, iar al doilea manuscris provine din Cracovia (amândouă în copii). Aceasta va fi publicată în limba polonă în anul 1856, apoi 1861, iar în limba română în 1865 de Haşdeu. În anul 1874 o publică, ed. II-a şi M. Kogălniceanu. Manuscrisul care se află la Cracovia, a fost dăruit solului polon, care se deplasa în Turcia, în septembrie 1700, la Iaşi, de către Wargalowski, pisarul domnului Constantin Cantemir.

În aprilie 1866, Haşdeu va publica pentru prima dată lucrarea *Viaţa lumii.*

Despre opera sa au scris: Nicolae Cartojan, G. Călinescu, Al. Piru, G. Ivaşcu, Enache Puiu, Mircea Zaciu, Florin Muscalu.

Nicolae COSTIN

cronicar

După cum menţionează în *Cronica....,* sa, Miron Costin a avut trei fii: Ioniţă, Nicolae şi Pătraşcu. Dintre aceştia, cel de-al doilea - Nicolae - a fost cel mai învăţat şi prin opera sa, însemnat în cultura românească.

Primul dintre fii - Ioniţă Costin, deşi şcolit şi el, nu a avut însă capacitatea de a se ridica vreodată în rândul marilor boieri. Fiul cel mic - Pătraşcu, fusese sortit a se căsători cu fiica domnitorului Constantin Cantemir, dar ca urmare a gravelor dispute dintre cele două familii, odată cu moartea tatălui său, va emigra în Muntenia, fără a se mai şti ceva despre el.

Nicolae, s-a născut în anul 1660. Ajungând la vârsta studiilor, acestea se vor desfăşura la Iaşi, sub supravegherea tatălui său şi sub directa îndrumare a iezuitului Renzi, care l-a avut ca învăţăcel şi pe viitorul domn al Moldovei, Constantin Duca.

Se va alătura apoi fraţilor săi, studiind în Polonia, unde va dobândi o educaţie aleasă. Va deveni renumit pentru vastele sale cunoştinţe despre limba latină încât, de mic putea ţine discursuri în această limbă. Cunoştea de asemeni limba polonă, precum şi pe cea greacă, de care s-a folosit când a fost trimis ca sol la Constantinopol, sau purta corespondenţă cu Alexandru Mavrocordat.

Avea în jur de 20 de ani când Nicolae Costin îl va însoţi pe tatăl său în exilul polonez (1684).

Beneficiind de bunăvoinţa domnitorului Constantin Cantemir, la revenirea în ţară va primi dregătoria de logofăt al treilea, iar fratele mai mic - Pătraşcu se va logodi cu domniţa Safta. Din nefericire, timpurile bune nu durează prea mult. La scurt timp se va declanşa disputa dintre familiile Cantemir şi Costin, iscată în urma mai multor intrigi de la Curte, dar şi a neştiutorului de carte Domn. Tânărul Nicolae Costin se îndrepta către Constantinopol pentru a-şi aduce logodnica acasă. Abia ajunsese la Bârlad când, ca o lovitură a sorţii, mama sa murea la moşia de la Barboşi, iar tatăl îşi pierdea capul sub secure, din porunca Domnitorului. Toate acestea le va afla în momentul în care, intrând în Bârlad, din porunca aceluiaşi Domn este arestat, adus la Iaşi, şi băgat în beciul domnesc, împreună cu fraţii săi, dar şi cu alţi boieri, fiind cu toţii bănuiţi că ar face parte dintr-un grup care, sub îndrumarea lui Miron Costin şi a fratelui acestuia, Velicico Costin, ar complota detronarea Domnului. În acele momente Nicolae nu ştia nimic despre iţele morţii care se ţeseau în jurul familiei sale.

Cu toate că zarva complotului ţinuse *cât un foc de paie,* domnitorul Constantin Cantemir s-a mai potolit în mânia sa şi, la intervenţia unor mari boieri, îi va elibera pe fraţii Costin şi ceilaţi însoţitori ai lor. Fraţii vor afla ceva mai târziu că cel mai aprig vrăjmaş al lor fusese şi mai era încă, vistiernicul Iordache Ruset.

Înţelegând că viaţa lor va fi mereu ameninţată, fraţii Costin hotărăsc să fugă din ţară. Nu se ştie cum, dar Cantemir Vodă află acest lucru şi trimise repede oşteni să-i reţină, dar aceştia ajunseseră dela în Cetatea Neamţului, unde se afla o garnizoană polonă, care îi va proteja. Intenţia lor era de a ajunge în Polonia, dar, spre norocul lor, domnitorl Constantin Cantemir muri subit. Va veni însă domn, pentru o lună de zile numai, Dimitrie Cantemir, iar după acesta, se instală pe tronul Moldovei, Constantin Duca, pe sora căruia o ceruse de soţie Nicolae Costin. Astfel, soarta aranjă în aşa fel lucrurile ca şi tinerii fraţi Costin să aibă *zile cu soare,* aceştia reîntorcându-se la casele lor (1692).

Reîntors de la Constantinopol, după ce căpătă domnia, Constantin Duca Vodă formă un divan numai din boieri tineri şi, cum în Nicolae Costin - care fusese pe cale să-i devină cumnat, avea încredere, îi dădu dregătoria, destul de mare şi importantă pe atunci, de hatman al Moldovei. La scurt timp avu loc şi căsătoria lui Nicolae cu sora Domnului, domniţa Elena, nuntă la care va participa un alt mare cronicar - Ion Neculce, tânăr pe atunci, fiind în rangul de postelnic.

În urma unor intrigi şi trădări, Constantin Duca Vodă îşi riscă tronul şi, deoarece considera că sfatul dat de Nicolae Costin, într-un ceas de cumpănă, nu a fost cel bun, se supără pe acesta şi îi luă dregătoria de hatman. Constantin Duca Vodă regretă, la scurt timp fapta sa, dar mazilirea lui sosi, odată cu noul domn Antioh Cantemir, fiul lui Constantin Cantemir şi frate cu Dimitrie Cantemir.

Ca urmare a acestei situaţii şi având în vedere ura Cantemireştilor faţă de familia Costin, precum şi faptul că acum Nicolae era cumnatul fostului domnitor, concluzia era destul de clară: dacă voia să-şi salveze viaţa, Nicolae trebuia să părăsească Moldova. Aşa că se îndreptă către Muntenia, la curtea lui Constantin Brâncoveanu, care era socrul cumnatului său. Aici va sta patru ani, timp în care, împreună cu domnitorul C. Brâncoveanu urzesc tot felul de intrigi la Constantinopol pentru detronarea lui Antioh Cantemir şi readucerea pe tron a lui Constantin Duca, fapt care se va realiza în anul 1701. Ca urmare a acestei situaţii, Nicolae Costin se reîntoarce în Moldova şi preia din nou dregătoria de hatman.

Ca urmare a pierderii, din nou, a tronului de către Constantin Duca şi venirea ca domnitor al Moldovei a lui Mihail Racoviţă, adversar şi el a Costineştilor, Nicolae va pierde dregătoria de hatman.

Revenind, după domnia de doi ani a lui Racoviţă, ca domn, a doua oară, a lui Antioh Cantemir, Nicolae Costin se vede nevoit să fugă din Iaşi la Hangu, în ţinutul Neamţului, împreună cu solul din Muntenia - Toma Cantacuzino, ce se afla atunci la Iaşi, şi vărul acestuia - paharnicul Ilie Cantacuzino.

Până să ajungă de la Constantinopol în ţară, Antioh Cantemir Vodă numeşte - printr-un sol - ca locţiitor al său (caimacam), pe cumnatul său, vornicul Bogdan, considerat om cult, cu multă minte. Acesta va trimite soli la Hangu care să-l sfătuiască pe Toma Cantacuzino să se întoarcă liniştit în Muntenia, iar lui Nicolae şi celorlaţi boieri care-l însoţeau, să se întoarcă liniştiţi la casele lor, pe garanţia lui. Aceştia dau crezare lui Bogdan, ştiindu-l om aşezat şi se reîntorc acasă. Ajuns la Iaşi, Nicolae Costin este iertat de Antioh Cantemir Vodă, care îi oferă dregătoria de mare vornic al Ţării de Sus. Acest gest din partea Domnitorului, făcut la sfatul caimacamului Bogdan, va duce la împăcarea celor două mari familii boireşti.

În aceste condiţii, Nicolae va păstra dregătoria primită în divanul Moldovei, pe toată domnia lui Antioh Cantemir şi o va pierde în anul 1707, prin venirea la tron a lui Mihail Racoviţă. Timp de trei ani Neculai Costin a fost nevoit să se retragă la marginea ţării, pentru a putea fugi în caz de nevoie. Spre norocul său, în anul 1710 a fost numit domn în Moldova, Nicolae Mavrocordat, ocazie în care Nicolae Costin este din nou chemat la treburile ţării. Cum noul domnitor întârzie mai mult la Constantinopol, pentru înmormântarea tatălui său, el numi drept caimacami ai Moldovei pe Nicolae Costin, împreună cu Antohie Jora şi logofătul Ioan Buhuş. În urma acestei numiri, Nicolae Costin va ajunge pe cea mai înaltă treaptă a dregătoriilor.

Când Nicolae Mavrocordat ajunse, în sfârşit, la Iaşi, pe 25 ianuarie 1710, îi oferi lui Nicolae Costin dregătoria de mare vornic al Ţării de Jos, dregătorie pe care o deţinuse şi tatăl său, devenind şi el, pentru o perioadă de timp fiu al acestor meleguri putnene. Fiind apreciat de Domn şi de toţi boierii ţării pentru deosebita lui cultură şi numărul mare de graiuri pe care le vorbea, Nicolae Costin va fi însărcinat permanent cu primirea solilor la curte.

După numai un an însă, revine ca domn al Moldovei marele cărturar Dimitrie Cantemir. Ura dintre familii fiind stinsă, noul dom îi oferă lui Nicolae Costin dregătoria de mare logofăt. Se aflau acum, în divanul Moldovei, doi mari cărturari: Dimitrie Cantemir şi Nicolae Costin. Din păcate, scurta domnie a primului, nu le va oferi prilejul să se apropie ca oameni. Nicolae Costin va fi de faţă la sosirea lui Petru cel Mare în Moldova.

Campania împotriva turcilor pornită de cei doi mari domnitori, se ştie că a eşuat. Din fericire pentru Nicolae Costin, va reveni ca domn în Moldova, prietenul său, Nicolae Mavrocordat, care îl va menţine în divan cu dregătoria dată de Dimitrie Cantemir.

După cum se cunoaşte, *De neamul moldovenilor....*, a lui Miron Costin, este considerată opera care continuă letopiseţul lui Grigore Ureche. Cronica lui Costin rămăsese şi ea neterminată. Opera acestuia se impunea să fie continuată, aducându-i chiar şi o încheiere. Aceasta nu o putea face decât cel mai învăţat dintre fii săi, anume Nicolae Costin.

Dar, aşa cum se întâmplă de multe ori, Nicolae Costin nu a mai avut prea mult timp la dispoziţie să se bucure de noua etapă a vieţii sale. În septembrie 1712, plecând din capitală să-şi cerceteze moşiile şi bucatele, s-a îmbolnăvit şi în câteva zile a plecat să dea socoteală Celui de Sus pentru faptele sale.

Este nominalizat ca autor al următoarelor opere: *Ceasornicul domnilor, Cartea descălecatului de-ntâi, Letopiseţul Ţării Moldovei de la zidirea lumii până la 1601* şi *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat (1709-1711)*[1].

„Dintre numeroasele povestiri, întreţesute în cuprinsul romanului *Ceasornicul domnilor,* celebră a devenit *El villano del Danubio* (Ţăranul de la Dunăre), în care un ţăran dârz, de pe tărmurile sălbatice ale Dunării, acuză pe senatorii romani de oprimarea neamului său[2]".

Valeriu D. COTEA
oenolog

Academicianul Valeriu D. Cotea s-a născut în ziua de 11 mai 1926, în satul Căliman, comuna Vidra, localitate situată pe râul Putna, la *Poarta Vrancei* arhaice, fiind al cincilea din cei 7 feciori ai lui Dumitrache şi Ancuţa Cotea.

Vrancea – nume de rezonanţă în spaţiul românesc, s-a impus atenţiei de-a lungul veacurilor, prin întreita sa semnificaţie, cum precizează însuşi Valeriu D.Cotea: teritorială, umană şi spirituală, aşezarea reprezentând o sinteză a înfăptuirii şi continuităţii românilor din cunoscutul *Triplex Confinium* (Moldova, Muntenia, Transilvania).

Potrivit unui zapis din 3 aprilie 1612 – Vidra era numită, metaforic, şi *Poarta Vrăncii, denumire care rezultă din aşezarea localităţii la poalele amfiteatrului – făurit de natură din munţi, dealuri şi văi – şi, îndeosebi, datorită faptului că pe aici trece unicul drum prin care se poate intra în ţara Vrancei.Venind din câmpie, dinspre Focşani şi Odobeşti (prin Boloteşti şi Găgeşti) sau dinspre Panciu (prin Ţifeşti, Clipiceşti şi Ireşti), intrarea în Vrancea este posibilă numai prin Vidra.*

Intim ataşat, contopit cu minunatele meleaguri ale Vrancei, într-un moment de supremă admiraţie, Valeriu D.Cotea a denumit Măgura Odobeştilor – *Piramida Verde* care, în viziunea sa, *reprezintă prin înălţimea-i luminoasă o permanentă chemare spre înălţimi.*

---

[1] Date preluate de pe Internet.
[2] Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900, Op cit, p. 227.

Într-o anchetă efectuată printre locuitorii vrânceni la sfârşitul deceniului al treilea al secolului trecut, folcloristul Ion Diaconu a aflat de la localnicii din ţara Vrancei că aceştia socotesc *drept vrâncean numai pe cine are drept de munte şi locuieşte dincoace, adică la apus de Vidra*.

Aşezaţi de strajă la *poarta* Vrancei, încă din vremea când primii locuitori şi-au căutat sălaş pe aceste meleaguri, sătenii din Vidra şi din satele componente dinspre munte s-au considerat dintotdeauna în structura organizării devălmaşe a Vrancei. Ei au trăit şi trăiesc în aceeaşi ordine tradiţională vrânceană în care pădurea, pajiştile, ţarina, sarea şi vitele constituie parte dintr-un univers armonic.

Bunicul patern a făcut parte din eroicul grup al Vidrei, care s-a opus armatei de ocupaţie germană, în 1917, ajutând ostaşii români rămaşi în zona inamică să treacă linia frontului pentru a ajunge *la ai lor*. Impresionat de măreţia actului patriotic al acestor oameni simpli ai Vrancei, academicianul Valeriu D. Cotea consemna: „În războiul de Întregire a României, locuitorii Vrancei au adus o contribuţie deosebită ... Timp de un an, frontul se stabilizase în sudul Moldovei, de unde armata germană plănuia pornirea ofensivei pentru cucerirea întregului teritoriu al ţării. Stabilizarea vremelnică a frontului în această zonă a pricinuit vrâncenilor suferinţe imense. Aliaţii (armatele ruse), ca şi duşmanii (armatele germane) s-au comportat, fără deosebire, ca într-un tărâm al nimănui, ucigând, jefuind, batjocorind ... De neuitat este, în faţa acestor realităţi tragice scrisoarea – manifest semnată de Regina Maria (*Eu cred în ziua întoarcerii, în ziua izbândei: cred că sângele vitejilor noştri n-a fost vărsat în zadar*); Vrancea devenise o vatră de rezistenţă şi îndârjire împotriva ocupantului german. În această vatră a speranţei în victorie se formase o mişcare de adevărată rezistenţă şi patriotism subteran ... *Astfel, Vasile Chilian (n. 1865) şi Toma Cotea (n. 1860), ambii din satul Căliman, Ştefanache Secăluş (n. 1863), primar al comunei Păuleşti şi cumnat al lui Toma Cotea, împreună cu Dumitrache Pantazică (n. 1876) din Tichiriş, toţi de vârsta a doua (40-55 ani), uniţi între ei prin diferite grade de rudenie şi prietenie, s-au constituit într-un grup de rezistenţă care acţiona împotriva ocupanţilor germani.*“

În afara informaţiilor transmise armatei române privind mişcările inamicului, număr, armament etc., grupul care imaginase şi un ingenios cod al cergilor a avut un mare rol în organizarea evadării ostaşilor români căzuţi prizonieri, care – odată evadaţi din lagăre – erau ajutaţi să treacă peste liniile germane pe căi mai puţin umblate. Procedând în acest mod, grupul a călăuzit până în rândurile armatei române sute de militari, în majoritate ofiţeri. Alături de cei patru membri ai grupului de rezistenţă acţionau şi soţiile acestora: Clemansa Chilian, Ioana Cotea, Ioana Săcăluş, Stanca Pantazică. Acestora li se vor alătura ulterior şi alţi locuitori din zonă.

În anul 1936, tuturor acestor eroi, bărbaţi şi femei, li se va ridica în comuna Vidra, un monument comemorativ.

În acest context de mirifică natură, de iubire şi dăruire patriotică a venit pe lume Valeriu D. Cotea.

Clasele primare I-IV (1933-1937) le-a făcut la şcoala din localitate, unde cu 140 de ani în urmă a învăţat Simion Mehedinţi. Clasele secundare I-VIII (1937-1945) la

Şcoala Normală din Focşani, Târgu-Jiu, Bucureşti, Bacău, iar diferenţele le-a dat (1945-1946) la Liceul „Sfinţii Petru şi Pavel“ din Ploieşti. Absolvă în 1951 Facultatea de Agronomie de la Iaşi. În anul 1965, a obţinut, la Bucureşti, titlul de doctor în agronomie, specialitatea viticultură şi oenologie. Şi-a desfăşurat activitatea la Universitatea de Ştiinţe Agricole şi Medicină veterinară „Ion Ionescu de la Brad“ din Iaşi, fiind asistent (1950-1959), şef de lucrări (1960-1962), conferenţiar (1963-1971), profesor (1972-1997), şef de catedră (1968-1984, 1989-1992) şi decan al Facultăţii de Horticultură (1972-1974, 1984- 1986). În perioada 1992- 25 octombrie 2011 a condus în calitate de director, Centrul de Cercetări pentru Oenologie – Filiala Iaşi a Academiei Române.

Activitatea de cercetare ştiinţifică este concretizată în peste 600 de scrieri, din care 30 au fost prezentate în cadrul unor manifestări şi reuniuni tehnico-ştiinţifice internaţionale, publicate în reviste de specialitate din Franţa, Elveţia, Germania, SUA, Italia, Spania, Luxemburg, Portugalia, Grecia etc., ... Din cele 600 de scrieri, multe sunt sinteze sub forma unor manuale, cursuri universitare, tratate, monografii. Dintre acestea menţionăm:

Oenologie – 1982 – prima lucrare românească de oenologie, premiată de Oficiul Internaţional al Viei şi Vinului (O.I.V.).

Tratat de Oenologie, vol I şi II – 1982 şi respectiv 1985 – sintetizează tot ceea ce ştiinţa şi practica vinicolă a dat până la apariţia lui, premiat de Oficiul Internaţional al Viei şi Vinului şi de Academia Română.

Podgoriile şi Vinurile României – 2000. Bucurându-se de o largă audienţă, cartea a fost reeditată, iar la sugestia O.I.V. a apărut şi în limbile franceză şi engleză, lucrarea tratând cu acurateţea necesară condiţiile specifice celor 10 regiuni viticole şi 40 de podgorii ale ţării. Academicianul Constantin Ciopraga apreciază lucrarea drept cea dintâi Enciclopedie a podgoriilor şi vinurilor României – un semn al maturităţii culturii noastre naţionale, iar scriitorul Corneliu Ştefanache consideră şi el studiul din aceeaşi perspectivă valorică, a întâietăţii lui în literatura de specialitate.

Podgoria Cotnari – 2006 – este o monografie pe care prof. dr. Viorel Stoian o clasifică drept „*operă fără precedent şi fără egal în literatura din acest* domeniu“.

Tehnologii de producere a vinurilor – 2006 – lucrare bazată atât pe date din literatura de specialitate, cât – mai ales – pe observaţiile şi constatările făcute în teren de către autori.

Tratat de oenochimie 2 volume – 2009; Oenologie. Construcţii vase şi utilaje vinicole – 2010; Oenologie. Biologie celulară şi microbiologie – 2012.

În faţa acestei prodigioase activităţi şi a cotei premiilor cu care a fost recunoscută, aprecierile poetei Ana Blandiana aureolează în mod suprem o viaţă închinată creatoarei profesii: *„Aflat la apogeul unei cariere devenite destin, acad. Valeriu D.Cotea este mai mult decât autorul cărţilor sale sau profesorul studenţilor săi; el este prototipul învingătorului care*

a ştiut să disimuleze cu atâta măiestrie Victoria, încât nici bieţii oameni aflaţi sub vremi, nici munţii care se băteau în capete nu l-au putut împiedica să-şi îndeplinească menirea.“

Pe lângă lucrări de strictă specialitate, academicianul Valeriu D.Cotea a mai publicat: *Fragmente de viaţă* (1998, 2009), *Omagiu înaintaşilor* (coordonator, 2002), *Profiluri în timp* (2002), *Vidra – Poarta Vrancei* (2003) şi *Prezenţe* (2010).

O activitate ştiinţifică susţinută, academicianul Valeriu D.Cotea a depus, timp de 25 de ani (1975-2000), în cadrul Organizaţiei Internaţionale a Viei şi Vinului (O.I.V.), cu sediul la Paris, în calitate de expert, preşedinte al grupului de experţi „Tehnologia vinului“, preşedinte al Comisiei de Oenologie şi vicepreşedinte al O.I.V.

Cunoscut fiind în lumea ştiinţifică viti-vinicolă internaţională, mai multe reviste de profil (*Bulletin de l'O.I.V.* din Franţa, *Rivista di viticultura e di Enologia* din Italia, *Ciencia e Technica Viti-Vinicola* din Portugalia ş.a.) l-au cooptat ca membru în comitetul lor de redacţie. Este membru sau membru corespondent al numeroase societăţi sau academii de specialitate din ţară şi străinătate: Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice, American Society for Enology and Viticulture, Groupe International Polyphenols, Academie Suisse du Vin, Academia Italiana delle Vite e del Vino, Academie Internationale du Vin; a fost preşedintele Comisiei de Agronomie, Horticultură, Silvicultură şi Zootehnie din cadrul Consiliului Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare de pe lângă Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului (1996-2006). I s-a acordat de patru ori Premiul O.I.V. (1982, 1989, 2000, 2008), precum şi Premiul „Vasile Pogor“ al Primăriei Municipiului Iaşi, Premiul COPYRO al Uniunii Scriitorilor şi a fost distins cu *Medaille de la Ville d'Arbois* (Franţa), *Pionero de la Viticultura mundial* (Argentina), *Confrade de Merito* (Spania), *Croix de Chevallier de l'Ordre du Merit Agricole* (Franţa), *Medaille de l O.I.V.*, *Ordinul naţional „Steaua României“* în grad de cavaler ş.a., *Doctor Honoris Causa* al Universităţii din Oradea, al Universităţii Bioterra Bucureşti şi al Universităţilor de Ştiinţe Agronomice şi de Medicină Veterinară din Bucureşti şi Cluj-Napoca.

Dispunând încă de surprinzătoare resurse, academicianul Valeriu D.Cotea onorează cu prezenţa sa acţiunile culturale sau ştiinţifice care se desfăşoară în Vrancea. În anul 2008, autorităţile locale, în semn de supremă preţuire pentru reputatul om de ştiinţă şi cultură, au acordat numele de Academician Valeriu D. Cotea Grupului Şcolar Tehnic Agricol din Focşani, unitate de referinţă a domeniului.

Nu puţine condeie au omagiat evenimentul, prestigioasa personalitate a faimosului oenolog Valeriu D. Cotea; aprecierile

academicianului Eugen Simion însă, sunt, poate, cele mai cuprinzătoare şi mai complete: „*În lumea academică românească, domnul Valeriu D. Cotea este legat, pe drept şi inevitabil, de lumea vinului. Îmi vine să zic: de bunătatea şi de fantasmele vinului. Le cunoaşte bine pe toate şi el însuşi, ca om public, are ceva din bunătatea vinului.*“

Domnul Valeriu D. Cotea este un specialist de clasă în sfera vinului (un produs sau un miracol al pământului?) despre care Fănuş Neagu ne spune, chiar acum când scriem aceste rânduri impresionistice şi cordiale, că reprezintă relaţia dintre noi şi divinitate. Iar despre omul şi omenescul din fiinţa învăţatului oenolog, acelaşi Eugen Simion crede că „*Dacă am fi avut mai mulţi ca el (Valeriu D. Cotea), lumea românească ar fi fost infinit mai frumoasă.*“

Dorina Ştefania CRISTEA
Ştefania OPROESCU
Dorina Ştefania OPROESCU
poetă, publicistă

S-a născut în ziua de 1 ianuarie 1949, în localitatea Pătârlagele - Buzău. Va urma cursurile şcolii generale în localitatea de baştină, după care se înscrie la Liceul Teoretic din Pătârlagele, pe care îl absolvă în anul 1966. Ca urmare şi a faptului că tatăl său era sanitar, Ştefania se va înscrie la Facultatea de Medicină din pitorescul târg al Iaşilor. O va absolvi în anul 1972. În anul 1983, după zece ani de activitate profesională, se va specializa, devenind expert nedical. Are un frate, mai mare, care este profesor universitar la o unitate de învăţământ superior din oraşul Brăila.

Medicul - poet va debuta în anul 1995, cu poezii, publicate în *Antologia literară a Jurnalului de Vrancea*. Un an mai târziu (1996) îi va ieşi de la tipar volumul de versuri intitulat *Naştere perpetuă,* a cărui prefaţare este făcută de renumitul şi regretatul poet vrâncean Dumitru Pricop. *Plasma acestui volum aduce un plus de mister care, dincolo de metaforă, naşte cu adevărat noutatea ce te determină să fii atent cu apariţia unei voci autentice în lumea poeziei actuale*[1].

Între timp, va desfăşura o intensă activitate de colaborare cu o serie de reviste din judeţ şi din afara lui: *Porto-Franco* (Galaţi), *Salonul literar* (Odobeşti), *Jurnalul de Vrancea, Gazeta vrânceană, Oglinda literară* etc. Va fi cooptată ca redactor -

[1] Anghel,C, Deşliu, Al - Vocaţie şi..., Op cit, p. 219.

secretar literar al renumitei şi apreciate reviste vrâncene *Oglinda literară,* al cărei redactor şef este scriitorul Gheorghe Neagu.

Va publica în foileton, în paginile revistei *Salonul literar,* un jurnal de călătorie, având ca titlul sugestiv *Albastru şi galben de Suedia.*

Cronicarii literari din Vrancea, dar şi de la Bucureşti, consideră cu toţii că Ştefania Oproescu *confirmă nu numai prin breaslă, ci şi prin talent.*

În anul 2011, Marilena Lică - Maşala, care locuieşte la Paris, o va include pe poeta Ştefania Oproescu într-o antologie româno-franceză, intitulată *Du Congo au Danube,* apreciind valoarea poeziei sale.

În continuare, Ştefania Oproescu va încânta sufletele cititorilor de proză scurtă cu volume: *Zăpada neagră* - 2006, care îl va determina pe criticul Florentin Popescu, să afirme: „...m-a convins că avem în faţă un scriitor interesant şi original care se ia în serios pe sine şi pentru care literatura nu este un simplu moft”. Gheorghe Istrate are şi el cuvinte frumoase la adresa autoarei: „Vocaţia şi patosul autoarei îndreptăţesc cu prisosinţă integrarea numelui său în galeria celor care, din umbră, în tăcere şi cu o umilinţă netrucată, servesc, pe măsura talentului lor, tezaurul actual al literelor scrise”; *Delir în curcubeu şi alte poezii* - 2009; *Potcoave de catifea; Singurătatea nisipului.*

Ştefania Oproescu este membră a Uniunii Scriitorilor din România

Referindu-se la opera sa, criticul Adrian Dinu Rachieru, consemna: „Preocupată în plin pornoculturism, de salubrizare a liricii, Ştefania Oproescu ne propune mesaje de tip epistolar, adulmecând liniştea (ca paradis visat) şi deplângând timpul *arderii de tot*”. În acelaşi registru se referă despre poetă şi Valeria Manta Tăicuţu: „Ştefania Oproescu se fereşte de butaforia contemporană şi, fără a fi demodată, aduce o notă elegiacă ce surprinde cu atât mai mult cu cât impresia generală pe care o creează poemele ei este aceea de intelectualizare”. Ceva mai subtil, Emilian Marcu pare a simţit armele poetice ale acesteia, concluzionând: „Ştefania Oproescu este o poetă care ştie să se grăbească încet, pentru că bagajul de poezie este greu şi are ce să ne transmită”.

Ştefania Oproescu - *exerciţii pentru un zbor lung* (Ionel Necula).

Opera sa, este alcătuită din volumele: *Naştere perpetuă* -, *Potcoave de catifea* -, *Singurătatea nisipului* -, *Zăpada neagră* -, *Delir în curcubeu* -,

Despre lucrările sale au făcut referiri: Adrian Dinu Rachieru, Magda Ursache, Gheorghe Istrate, Valeria Manta Tăicuţu, Marius Chelaru, Dumitru Anghel şi alţii.

Ion CRISTOIU
publicist, prozator, editor,
eseist, istoric literar

S-a născut în satul Găgeşti, comuna Boloteşti - Vrancea, în ziua de 16 noiembrie 1948 (25 noiembrie 1948, după actul de naştere). Studii primare în satul natal . Este absolvent, apoi, al Liceului teoretic *Ioan Slavici* din Panciu (1967). Imediat după examenul de bacalaureat se înscrie la Universitatea din Cluj, Facultatea de Filozofie, pe care o termină în anul 1971. După absolvirea facultăţii este oprit ca asistent la Facultatea de Filozofie, lucrând concomitent şi ca redactor-şef adjunct al revistei *Echinox* . Debutează în gazetărie în anul 1968, devenind încă din timpul facultăţii redactor şi apoi şef al subredacţiei din Cluj a revistei *Viaţa Studenţească*(1971-1980) şi *Scânteia tineretului* şi şef al departamentului *cultură, morală şi reportaje* (1980-1983). Între anii 1983-1989, va fi editor la magazinele *Teatru* şi *Secvenţa*. Tot în această perioadă va fi şi redactor-şef al *Suplimentului literar-artistic al Scânteii Tineretului.* Evenimentele din decembrie 1989 îl găsesc în funcţia de redactor -şef la revista *Teatru,* de unde va demisiona.

„Incomod, prudent, lansează în *Viaţa studenţească* şi în *Suplimentul literar* al *Scânteii tineretului,* pe care l-a întemeiat şi condus (din 1982), o spectaculoasă lectură a literaturii noastre proletcultiste, sub titlul *Propuneri pentru o posibilă istorie a literaturii române contemporane,* unică pe ansamblul ei, dar semnificativă şi pentru oscilarea (între insurgenţă şi obedienţă) a unui ideolog pragmatic, înclinat mai degrabă către gruparea tradiţionaliştilor regrupaţi în jurul lui Eugen Barbu, decât însprea aceea a contestatarilor de la *România literară*[1].

În luna „ianuarie 1990, debutează în presa particulară (Observator), în aceeaşi lună înfiinţând, împreună cu Cornel Nistorescu, săptămânalul *Expres*, devenind redactorul-şef al publicaţiei. În martie 1990 înfiinţează *Zig – Zag*(1990-1992), săptămânalul cu cel mai mare tiraj la vremea aceea, dar pleacă şi de aici pentru a

[1] Sasu, Aurel - Dicţionarul biografic al Literaturii Române, Bucureşti, 2006, p.

deveni redactor-şef la *Expres Magazin* . La 22 iunie 1992 înfiinţează cotidianul *Evenimentul zilei*(1992-1997), ziar de informaţie într-o formulă nouă, occidentală, specifică presei din societăţile cu economie de piaţă, care ajunge în mai puţin de un an la un tiraj de 700.000 de exemplare, neînregistrat în mass-media de la noi până atunci. În anul 1996 înfiinţează revista lunară *Dosarele istoriei,* al cărei director este de la primul număr şi până în prezent. A fost preşedintele de administraţie al Trustului de Presă *Expres* al Companiei de Publicitate EVEX şi al Editurii Presa Românească. În februarie 1997 se retrage spectaculos din presă, demisionând din toate funcţiile şi cesionând gratuit partenerilor acţiunile deţinute la Trustul EXPRES, Compania EVEX, Compania TOTAL PRESS şi Compania Presa Transilvană. În iunie revine însă ca editorialist la cotidianul *Naţional*(1997-1998), iar din aprilie 1998, ca director al ziarului *Cotidianul* (proprietar – fostul deputat naţional-ţărănist Ion Raţiu), pe care îl părăseşte în anul 1999. În martie 2000 cumpără pachetul majoritar de acţiuni de la ziarul *Azi,* devenind directorul acestuia, lucrând concomitent şi în calitate de consilier editorialist la Postul de televiziune TELE 7 abc. A fost, de asemenea, asociat unic al Editurii *Evenimentul românesc*, acţionar la cotidianul *Şansa,*din Buzău şi unul dintre acţionarii *Cotidianului.*

În anul 2003 va deveni director al postului *Realitatea TV*, iar între anii 2004-2006 va fi editorialist la *Jurnalul Naţional*. Din 2006 şi până în 2008, va fi invitatul permanent al *Antenei 3 TV,* în cadrul emisiunii *Sinteza zilei,* împreună cu Mihai Gâdea, concomitent cu activitatea de la acelaşi post de televiziune, unde a fost moderatorul emisiunii *Zig-Zag.* Începând cu anul 2007 şi până în 2009, va fi moderator la postul TV *Antena 2,* în cadrul emisiunii *Ora presei.* Va trece apoi ca moderator la postul B 1 TV.

Din anul 1992 şi până în prezent publică editoriale, zilnic, săptămânal sau lunar la toate ziarele şi revistele pe care le conduce, atacând, ca independent, mai tot timpul Puterea. Acelaşi lucru îl face şi în show-urile TV, fiind invitat de principalele posturi naţionale. Ca scriitor, eseist şi istoric literar, înainte de 1989 publică două cărţi de proză: *Personaje de rezervă* (1985) şi *Povestitorii* (1988), un volum de eseuri – *Lumea literaturii* (1986) şi o istorie a literaturii proletcultiste, un serial în presă, care atunci nu a putut să apară în volum (1440 pagini de manuscris) din cauza cenzurii, iar după 1989, din cauză că autorul nu a mai avut timp să-şi revadă materialul. Tot în această perioadă este autorul unor ediţii critice – Camil Petrescu: *Rapid Constantinopol – Bioram* (1974) şi *Versuri şi nuvele* (1985); Marin Preda: *Scrieri din tinereţe* (1987).

După 1989 publică o carte de proză – *Veselia generală* (1992), două selecţii din editorialele sale – *Punct şi de la capăt* şi *Un pesimist la sfârşit de mileniu* (1999), un volum care înmănuchiază notele de călătorie în străinătate – *Lumea văzută de un român rupt în fund* (1996), confesiunile înregistrate de Constantin Iftimie în cartea de dialoguri *Cu Ion Cristoiu prin infernul contemporan* şi o ediţie necenzurată a romanului *Delirul* lui Marin Preda. Urmează apoi: *Singur împotriva tuturor* (2001);

Istoria ca telenovelă - vol. I - II - 2003; *De la o lovitură de stat la alta* - 2006; *De la dosarele Legiunii la dosarele Securităţii* - 2006; *„Amintiri fierbinţi din gerosul Kremlin* - 2007; *Viitorul sună bine - Rusia a reintrat în joc* - 2007; *Adio capitalism luminat* - 2009; *O lovitură de stat prost mascată* - 2010; *Adevărata moarte a lui Carol al II-lea* - 2011; *Agentul CIA cu talpa ruptă* - 2012; *Duşmanul de clasă, de la caricatură la plutonul de execuţie* - 2012.

În perioada 1974 - 2011, Ion Cristoiu publicase deja 24 de volume de proză satirică, eseuri, publicistică etc.

Adresându-se unui public cu nivelul de cultură diferit, atât în scris, cât şi în show-urile televizate, Ion Cristoiu are un mesaj uşor de înţeles. El rămâne unul dintre cei mai importanţi şi percutanţi ziarişti români din ultimul deceniu al sec. al XX-lea (material întocmit şi cu ajutorul notelor din volumul Vocaţie şi destin[1]). Este membru al Uniunii Scriitorilor din România şi membru de onoare al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

Referindu-se la volumul *Agentul CIA cu talpa ruptă,* renumitul critic literar Alex. Ştefănescu, menţiona: „A plagiat toată realitatea românească, dar dau în scris că această carte nu este un plagiat (...). Proza este de un umor nebun, un fel de absurd al reziduurilor din stilul de viaţă comunist...necunoscută însă din cauza faptului că Ion Cristoiu nu face parte din acel sindicat al succesului”. Cu acelaşi umor caracteristic, Ion Cristoiu răspundea: „este o bizarerie faptul că deşi am publicat 25 de cărţi, sunt considerat în continuare un ziarist”.

Angela CROITORU
Angelica Ghelerter
poetă

A văzut lumina zilei la Focşani, în anul 1926. După ciclurilor elementare, se va număra printre absolventele Liceului de fete *Al. I. Cuza.*

Va urma apoi cursurile Facultăţii de Filologie din cadrul Universităţii din Bucureşti.

[1] Anghel, Valeriu, Deşliu Alexandru - Vocaţie şi destin, Focşani, 2000, p. 94.

Apariţia ei în lumea literară, *ca o cometă pe cerul albastru,* a constituit o mare supriză, ea publicând deja câteva volume de versuri, care, în sfârşit, vor atrage privirile criticilor. Aceasta pentru că, omul Angela Croitoru era de o sfioşenie ieşită din comun, metaforele ei fiind de *o simplitate demitizantă*(Florin Muscalu), în poezia vremii sale fiind în contratimp cu ceea ce se publica.

Va debuta în anul 1946, sub pseudonimul Angela Crai, în revista lui G.Călinescu *Naţiunea.* Debutul ei promiţător şi atât de timpuriu însă, cu toate că a demonstrat un talent veritabil, a fost repede suprimat de cenzura care considera poeziile ei mitice şi asociale. Au trebuit să treacă peste cinsprezece ani, până în 1966, când renumitul scriitor Miron Radu Paraschivescu să îi publice câteva poezii în revista craioveană *Ramuri,* acest moment fiind considerat cu adevărat debutul literar al poetei, deoarece, în acest an, va debuta şi editorial cu un volum de versuri *Ochiul cel mare,* care va fi prefaţat chiar de îndrăgitul autor al *cântecelor ţigăneşti.* „A vorbi despre această poetă care a ştiut să-şi înfrângă orgoliul tinereţii, conştientă fiind că menirea poetului e *de a sculpta în tăceri,* înseamnă a şti să percepi şi să te bucuri de marea poezie, indiferent de sincopele prin care trece apariţia sa[1].

Cântecele sale de toate zilele anunţau, într-un fel, textualismul şi postmodernismul sfârşitului de veac.

O puritate zguduitoare este *scrisă* cu ochiul lucid, sever, orgolios: *Stranie şi de neînţeles mi se pare/ lumina ce mi se zbate înaintea ochilor/ flacără albă a zilei, flacără neagră a nopţii/ Stranie şi de neînţeles mi se pare/ această, a gândului apă, clară sau tulbure/ ce susură neobosit şi monoton în mine,/ ce tremură în egale pâlpâiri, de umbră şi lumină/ Stranii mi se par ochii mei, deschişi şi devotaţi,/şi mă înfricoşează cum m-ar înfricoşa/ o pereche de ochi ce s-ar deschide încet şi arzători/ în vârtoşenia neînsufleţită a unei pieţe, a unui lemn*[2].

Interesant este faptul că, aşa cum a apărut *din senin,* tot astfel va dispare, brusc, *nefiind înregistrată de nici o istorie literară, nici o antologie, de nici o carte de critică; a plecat din ţară, nemaicolaborănd nici acolo, sau aiurea, în vreo revistă literară*[3].

Acest fapt se va datora cătoriei sale cu filozoful Marcel Ghelber, împreună cu care, în anul 1971, vor părăsi România, stabilindu-se în Franţa, iar din anul 1975, trăind în Elveţia.

Opera din ţară, cuprinde patru volume de poezii: *Ochiul cel Mare* - 1966; *Iluminări* - 1968; *Cântece de toate zilele* - 1970 şi *Icoana stelei* - 1971.

Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, din anul 1967.

Primele poezii scrise în străinătate, în limba franceză, sub numele de Angela Croitoru, au apărut în ziarul *Le Monde,* din 10 martie 1972." A fost o colaboratoare destoinică a revistelor româneşti *Limite* şi *Argo* din Bom. Este, de asemenea, membră

---

[1] Turda, Antoaneta - Buletin semestrial an XIII, nr. 2/2005, p. 10, al Bibliotecii Jud. <Petre Dulfi> din Baia Mare.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 49.
[3] Idem.

a Societăţii Scriitorilor Elveţieni. Titlurile volumelor ce au fost scrise şi publicate de când poeta a părăsit ţara, sunt: *La Fontaines de l'ame* - Lausanne - 1976; *Celebration quatislienne* - Lausanne - 1979; *Debout, dans l'ordre et l'harmonie de la creation* - Lausanne - 1983; *Le Danseur de corde* - Paris - 1985; *Regard eclate* - Paris - 1988; *Graines de coeur* - Lausanne - 1989; *Le Chant de mime* - Lausanne - 1990; *L'Age d'Homme* - Lausanne - 1990; *Trame unique* - Lausanne - 1991; *Le fremissent de l'etre* - Paris - 1996; *Le Chant inepuisable* - Paris - 1997; *La Lumiere des arbres* - Paris - 1999; *Eternels Instants* - Lausanne - 2002[1].

Alexandru CUCEREANU
prozator, grafician, pictor,publicist

S-a născut în satul Zgura, localitatea Zguriţa, aflată în apropierea oraşului Soroca, atestat de pe vremea lui Ştefan cel Mare, în Republica Moldova, în ziua de 9 septembrie 1927.

În timp ce era elev la şcoală, vin zilele negre ale celui de-al Doilea război mondial. După prima fază a răboiului, când situaţia de pe front ia o întorsătură nedorită, în anul 1944, împreună cu colegii de şcoală, va fugi din calea Armatei Roşii. Conform mărturisiror sale, *deoarece tata era pe front, mama a venit după mine cu o căruţă. Ne-am întâlnit peste trei ani în Teleorman şi ne-am stabilit la Petroşani. Visam să ajung arhitect, dar nu am putut să intru la Universitatea din Bucureşti, pentru că în toamna anului 1947, din motive politice, s-a amânat examenul de admitere şi începerea cursurilor până în ianuarie 1948. Am aşteptat până prin noiembrie lucrând la demolări în Floreasca şi m-am întors acasă. Am urmat Facultatea de Agronomie din Timişoara*(1951) *şi în 1954 am ajuns profesor în Focşani*[2]. Va lucra, după terminarea facultţii, timp de trei ani, ca inginer la Secţia Agricolă Vidra (Ilfov).

---

[1] Turda, Antoaneta - Op cit. p. 10.
[2] Muscă,Valentin, în Ziarul de Vrancea - 9.09.2010.

Ajuns în Focşani - 1954, pe vremea când oraşul Unirii era un târg sănătos de provincie, iar Ocolul, centrul târgoveţilor de pe Milcov, profesorul Alexandru Cucereanu trăieşte, de jumătate de secol, în marginea acestui ocol, din care nu a mai rămas decât un talciok de ţoale turceşti; personalitate carismatică şi plin de talent, dascăl a generaţii de elevi de la Grupul Şcolar Agricol Focşani(unde va fi director,din 1954 până în 1963, apoi 1967 şi 1987), grafician de excepţie şi scriitor cu har, desenele lui Alexandru Cucereanu au înzestrat mai toate publicaţiile apărute în oraşul de pe Milcov[1].

După *purgatoriul* petrecut în Bărăgan(1951-1956), părinţii talentatului grafician şi scriitor Alexandru Cucereanu îşi vor găsi odihna veşnică în Cimitirul Nordic din Focşani.

În anul 1987 se va pensiona şi va reveni la vechea lui dragoste -desenul. Totodată îşi va dedica o parte din timp şi literaturii. Va publica, în Diplomatic TV şi Salonul literar o parte din lucrările sale: *Jurnal de pribeag spre Ţară,* apoi *De bună voie, Malul de lut, Salonul de toamnă.* Va surprinde apoi lumea literară cu şase piese de teatru: *Punerea în posesie, La capătul lumii, Cei de pe înălţimi, Black roses-story, Beatrice contra autorului, Drumeţ spre Arcadia.* Va lansa, de asemenea, un scenariu literar - *Labrador 8 A.* În toată această perioadă se va întâlni cu prietenii săi de suflet - Mitică Pricop, Ion Panait şi Corneliu Fotea, care îl vor susţine şi încuraja în demersurile sale literare. Primul volum - *De vorbă cu tata. Mărturii, evocări, memorii* - îi va apare în anul 2008. O frescă biografică de un tragism fără margini, o lucrare despre calvarul unei generaţii sacrificate de pactul Ribbentrop - Molotov[2]. Vor urma apoi încă trei romane.

Opera sa se compune din volumele: *Jurnal de pribegie către ţară* - 2002; *Salonul de toamnă* - 2002; *De bună voie* - 2003; *Rezervaţia* - 2006; *Malul de lut* - 2007; *De vorbă cu tata* - 2008; *Cântecele Plânsului şi Danţurile Morţii* - 2008; *Gheorghe a lui Marin Dincă* - 2011

Referiri la adresa operei sale vor face: D.Pricop, M. Dinutz, V. Anghel, Gh.Neagu, Şt.Oproiescu, Constantin Stoica etc.

Pe parcursul anilor a avut organizate 8 expoziţii de grafică, începând cu anul 1997.

[1] Idem.
[2] Ibidem - Ziarul de Vrancea - 24 noiembrie 2008.

Dimitrie DĂSCĂLESCU
poet

A văzut lumina zilei la Focşani, în anul 1827., ca fiu al căminarului Ştefan Scarlat Dăscălescu, înspector al Şcolilor departamentale din Focşani(1837), *om instruit, care călătorise prin Europa.* În ceea ce priveşte descendenţa sa situaţia nu este prea bine cunoscută. *După paharnicul Constantin Sion, Dăscăleştii par a fi din Sălcioara Râmnicului Sărat . După o mărturisire a lui Ştefan Scarlat Dăscălescu, tatăl poetului, par a fi din Târgovişte, concetăţeni, deci, cu Grigore Alexandrescu, cu care, poetul nostru a fost coleg la Comisia Centrală din Focşani, devenindu-i apoi rudă prin alianţă . Fiica poetului Dăscălescu a devenit soţia lui Ion Mincu, întemeietorul arhitecturii româneşti*[1].

ZIOPLIE.

IASSI

Întreaga operă a lui D. Dăscălescu este considerată una dederminată de conjunctură, evenimentul - Unirea Principatelor Române. Când Unirea fu înfăptuită, misiunea poetului de la Milcov se sfârşi spune G. Călinescu[2].

Tatăl său era un om instruit, călătorise mult prin Europa lăsând interesante insemnări politice. Ca urmare, încă de mic, Dimitrie va învăţa franţuzeşte, va merge la Berlin şi Paris pentru studii, dar va reveni fără a avea o diplomă universitară. A fost numit sameş la Iaşi, apoi preşedinte de tribunal în judeţul Putna, funcţie din care a fost destituit în 1856 pentru activitatea sa, publicistică şi politică, prounionistă; în preajma Unirii, Dăscălescu era administrator (prefect) al districtului şi deputat al judeţului Putna (unde avea moşia Doaga), iar în 1860, membru al Comisiei centrale de la Focşani, din care făcea parte şi poetul Grigore Alexandrescu[3].

SKRISORI

TARA TINTAREASKA

Poezii Noue

Cu toate că şi până la marele eveniment, atât de cântat de Dăscălescu, poezia sa nu excelase prin versivicaţie, stil şi formă, abia mai târziu, va crea câteva strofe care să-i atragă

---
[1] Muscalu,Florin - Op cit, p. 50.
[2] Idem.
[3] Note de pe Internet.

comparaţia cu marele V. Alecsandri, dar şi aici, se simte o oarecare stângăcie şi geşeli gramaticale.

Unionist înfocat, poetul e patetic în latura civică: *Eu vă rog să preţuiţi /Ist refren al muzei mele/ Dragi Români să fim uniţi*[1].

Printre cei care i-au apreciat abilitatea versificării şi exprimarea limpede, curată românească, în contextul franţuzit al epocii sale, s-a aflat scriitorul Alecu Russo.

Opera scriitorului se compune din trei volume: *Ziorile* - 1854, *Scrisori din Ţara Ţânţărească şi Poezii noue* - 1856 şi *Poezii* - 1847.

Despre opera sa au făcut referiri: G. Călinescu, Alecu Russo, Ion Diaconu, Florin Muscalu.

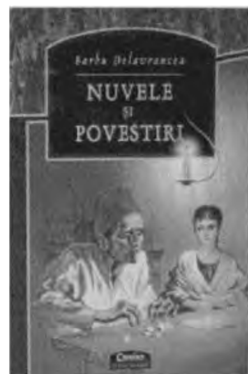
Dimitrie Dăscălescu va părăsi această lume mult prea devreme - 36 de ani, în ziua de 28 septembrie 1863.

Barbu Ştefănescu DELAVRANCEA
prozator, dramaturg, publicist

S-a născut în ziua de 11 aprilie 1858, în Bucureşti, fiind al zecelea copil al familiei lui Ştefan Tudorică Albu.

Barbu Ştefănescu Delavrancea este legat de ţinutul Putnei în primul rând prin origine; dacă numele de Barbu Ştefan i-a fost schimbat în Barbu Ştefănescu de învăţătorul Spiridon Danielescu, atunci când l-a înscris în clasa a II-a, pseudonimul Delavrancea ne trimite la bunicul scriitorului, originar de prin văile Nărujei şi Zăbalei din Munţii Vrancei; Ştefan Tudorică Albu, tatăl viitorului prozator şi dramaturg făcea parte din oierii stabiliţi în Sohatu din Ilfov la începutul secolului XIX, după ce Vrancea îşi pierduse autonomia şi încăpuse pe mâna vel-vistiernicului Iordache Roset - Roznovanu; numele Albu este întâlnit şi astăzi în satul Petreşti din comuna Năruja[2] . Ştefan Tudorică se va căsători în fosta mahala Delea Nouă, din Bariera Vergului, din Bucureşti, cu Iana (Eana sau Ana), ocupându-se cu cărăuşia. Conform mărturiei lui Delavrancea, tatăl său se va număra printre ţăranii care au fost împroprietăriţi cu ocazia reformei agrare inţiate de domnitorul Al.I.Cuza, în anul 1864.

[1] Muscalu, Florin, Op citat, p. 50.
[2] Anghel, Valeriu, Deşliu,Al - Op cit, p. 103.

Carte va începe să înveţe la Biserica Sf. Gheorghe Nou, împreună cu mai mulţi băieţi, de ei ocupându-se diaconul Ion Pestreanu. Această sumară instrucţie îi va permite tatălui său să-l înscrie direct în clasa a II-a, la Şcoala de băieţi nr. 4. Astăzi această şcoală va purta numele ilustrului său elev. După terminarea şcolii se va înscrie la Liceul *Gh. Lazăr*, dar după numai câteva luni se va transfera la Liceul *Sf.Sava*. Pe parcursul anilor de studii a fost bursier. Tot în această perioada va avea loc debutul său literar, în ziarul *România liberă,* care-i va publica o poezie - 1877.

După absolvirea liceului, va lucra o perioadă în redacţia ziarului menţionat mai sus, concomitent cu îndeplinirea atribuţiei de profesor în cadrul unui pension particular patronat de Elena Miller-Verghy, ţinând prelegeri despre literatură şi filozofie. De aici, se înscrie la Facultatea de Drept, din cadrul Universităţii Bucureşti, obţinând licenţa în anul 1882, după care se va îndrepta către Paris, pentru a se specializa în studii de drept. După doi ani se reîntoarce în ţară, dar nu intră în avocatură, ci se îndreaptă către activitatea publicistică şi literară, şi numai după aceea se va înscrie totuşi, în Baroul Ilfov.

Atras de locul de obârşie al înaintaşilor săi, Barbu Ştefănescu Delavrancea a vizitat de mai multe ori meleagurile vrâncene; în vara anului 1883 vine la Soveja, însoţit de familiile Miller- Verghy şi Lupaşcu, unde stă o săptămână; cu prilejul alegerilor parlamentare din ianuarie 1908, este ales deputat al Colegiului II de Putna cu sprijinul conservatorilor junimişti; prezent la 6 ianuarie la Focşani, în locul unui discurs politic el le-a vorbit alegătorilor despre poezia populară, auditoriul considerându-l *cel mai mare orator al suflării româneşti*.

Ca avocat, în anul 1902 îl va apăra, într-un proces de răsunet, pe marele dramaturg I.L.Caragiale.

Se va căsători cu Marya Lupaşcu. Tatăl acesteia era un important lider liberal. Ca atare, Delavrancea se va înscrie în partidul socrului său şi în scurt timp ajunge deputat, dar şi redactor la ziarul *Voinţa naţională*, care prezenta opiniile liberalilor. După câţiva ani va părăsi acest partid şi va trece la conservatori, ocazie în care va fi ales primar al Capitalei şi deputat de Putna, Mehedinţi şi Vaslui. În anul 1910 va fi ales vicepreşedinte al Camerei, iar în perioada 1910 - 1911, va fi ministrul lucrărilor publice.

În anul 1910, vrâncenii au adresat un amplu memoriu renumitului om de cultură şi jurist Barbu Ştefănescu Delavrancea, care la acea vreme îndeplinea funcţia de ministru al lucrărilor publice, *în care arătau starea nespus de rea a şoselelor, mai ales pe porţiunea Vidra - Valea Sării.* În semn de preţuire pentru ţinutul al cărui nume adoptase şi legăturilor paterne, Delavrancea a răspuns prompt şi a dispus construirea şoselei; aceasta a fost executată, de la Vidra până la Valea Sării, lucrările fiind încheiate în anul 1912.

Prieten bun cu scriitorul Al. Vlahuţă, Delavrancea îl va vizita de mai multe ori la proprietatea sa de la Dragosloveni, ocazie cu care au mers împreună la Mănăstirea Vărzăreşti, din Comuna Urecheşti (câteodată fiind însoţiţi şi de I.L.Caragiale).

Debutul publicistic va avea loc în anul 1885, când B.Şt.Delavrancea scoate de la tipar nuvela *Sultănica, iar mai apoi,* în 1892 îi va apărea o altă nuvelă - *Paraziţii.* Un

mare succes editorial va obţine Delavrancea în anul 1909, când va publica *Apus de soare.* Publică, în continuare, două piese din *Trilogia Moldovei: Viforul şi Luceafărul.* Premiera piesei de teatru *Hagi Tudose*, care va avea loc în anul 1910, îi va aduce consacrarea definitivă ca dramaturg. După numai doi ani - 1912, Delavrancea va fi ales membru activ al Academiei României.

Va fi un mare susţinător al intrării României în Primul război mondial, cu speranţa readucerii Transilvaniei la patria mamă.

Marele om de cultură va simţi cum *îi apune soarele,* în ziua de 29 aprilie 1918, în Iaşi, unde se refugiase, şi va fi înmormântat în cimitirul Eternitatea de aici.

Ioan Dumitru DENCIU
prozator, eseist, traducător

S-a născut la Ivănceşti, Comuna Boloteşti, la 29 august 1948 (dar a fost înscris în actele civile la 1 septembrie 1948). Este fiul lui Dumitru Denciu (1921-1954) şi al Floarei/Floricăi, născută Buriteanu (1924-1993). Are un frate, mai mic, pe nume Denciu Nicuşor. Bunicii după tată erau Vasilica şi Gheorghe Denciu (acesta fiul lui Ion Denciu, capul unei familii ivănceştene numeroase), iar cei după mamă Tudosia, născută Măru (din Ţifeşti) şi Ion Buriteanu (în alte documente Burteanu). Atât părinţii, cât şi bunicii au fost ţărani agricultori, preponderent legumicultori.

Între 1955-1962 a urmat cursurile Şcolii elementare din Ivănceşti (cl.I-IV) şi ale Şcolii generale din Făurei, actualmente comuna Garoafa (cls.V-VII). Apoi a studiat la Liceul Teoretic (*real*) din Mărăşeşti (1962-1966) şi la Universitatea din Bucureşti, Facultatea de Limba şi Literatura Română, secţia română-italiană, pe care a absolvit-o în 1971, cu teza de licenţă *Cunoaştere şi creaţie în lirica lui Lucian Blaga* şi examen de stat.

În 1970 s-a căsătorit cu colega de facultate Ştefania (Monica), fiica lui Drugă Petre şi a Eugeniei, din Balş, jud. Olt. Din această căsătorie s-au născut Ioan- Cătălin (1973) şi Suzana - Gabriela (1976).

A desfăşurat o lungă activitate didactică, în calitate de profesor de franceză şi italiană (sporadic şi de română şi latină) la Focşani, în special la Şcoala nr.6, ulterior componentă a Liceului Pedagogic *Spiru Haret.* Din 1990 a

creat şi susţinut ca profesor titular prima catedră de italiană din judeţ şi chiar din zonă. A obţinut certificat de traducător din partea Ministerului Culturii din România şi *Diplome approfondi de Langue Francaise* (DALF) a Ministerului Educaţiei Naţionale din Franţa şi un timp a colaborat cu notariatele publice ca traducător autorizat de Ministerul Justiţiei. În 1994 a efectuat un stagiu de perfecţionare în limba şi literatura italiană la Universitatea pentru Străini din Perugia – Italia, graţie unei burse a Institutului Italian de cultură din Bucureşti.

Va fi redactor la *Revista V* - din Focşani (1991-1992), apoi la *Salonul literar* - Focşani şi *Amphitrion* din Râmnicu Sărat (1998-2000)

A debutat în 1968 cu proză scurtă în revista *Amfiteatru* şi cu poezie în *Universitas.* Apoi a publicat: romanele *Luminile zeiţei Bendis* **(**1983), *Identităţile lui Litovoi* **(**1985). Ambele romane investighează, mai mult pe bază de imaginaţie decât de documente vechimea noastră protoromână; în aceste prime cărţi Denciu se arată un prozator stăpân pe mijloace, cu o tehnică tradiţională bine asimilată, un talent de narator caracteristic, în general, moldovenilor, fără a crea personaje memorabile[1].

Urmează romanul *Din adâncul irespirabilului***(**1998), volumele de eseuri *Rătăciri esenţiale* **(**2002) şi *Rătăciri esenţiale II* **(**2006) şi de poezii *A îmblânzi destinul* **(**2003); *Ultima partidă de table a influientului domn T* -proză scurtă - 2004; *Senancour c'est moi* - eseu - 2005; *Spiritul peştelui de confluienţă* - 2006; *Chemători şi atrape* **(**2008); *Poemes pour apprivoiser le destin. Poemi per domare il destino* - 2009; *Dansul originilor* - 2011.

Texte ale sale au apărut în *România literară, Luceafărul, Familia, Vatra, Nistru* (Rep.Moldova), *Revista noastră, Dorul* (Danemarca), *Nuove Lettere* (Italia),*Lector, Pro/Saeculum* ş.a. sau au fost cuprinse în antologii precum: *Vrancea literară* (1984), *'900 e oltre . Inediti italiani di prosa contemporanea* (Napoli,2005), *O antologie literară* (Asociaţia *Duiliu Zamfirescu,*2007), *Pagini literare.ro/ Literary pages.ro/Pages litteraires.ro,* 2 (2008). A fost redactor la *Revista V, Salonul literar, Amphitryon, Oglinda literară.*

A primit: Marele Premiu al *Salonului literar Dragosloveni*(1981), Premiul pentru proză al revistei *Luceafărul*(1984), Medalia comemorativă *150 de ani de la naşterea lui Mihai Eminescu*(2000), Premiul internaţional de Poezie şi Literatură *Nuove Lettere* ediţia XII (2003).

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Criticul literar focşănean Mircea Dinutz îi dedică o micromonografie, în anul 2009.

Despre opera sa vor face referiri: L.Ulici, D.R.Popa, A.I.Brumaru, M.Dinutz, A.Silvestri, V.Dinescu, Fl.Popescu, I.Holban şi alţii.

[1] Muscalu,Florin - Op cit, p. 51.

Ion DIACONU
folclorist, etnograf, dialectolog

S-a născut în ziua de 24 septembrie 1903, în localitatea Spineşti, una din vechile localităţi ale Ţării Vrancei. După finalizarea cursurilor elementare, în localitatea Tulnici, clasa a V-a o face la Spineşti, apoi va urma cursuri particulare, primele două clase secundare la Focşani, la Liceul *Unirea.* Se va înscrie la Facultatea de litere şi filozofie din cadrul Universităţii Bucureşti, pe care o va finaliza în anul 1926. Fire ambiţioasă şi foarte meticuloasă, îşi va continua pregătirea, devenind Doctor în litere, cu lucrarea *Reflexiuni despre cântecul şi versul popular.*

„Autor al unui procedeu original de cercetare a creaţiei populare în teren, numit *experiment folcloric prin racordaj,* metodă sincronică etnografic-folcloric-dialectală, asociată cu geografia lingvistică, muzicologia, sociologia, experimentul biologic, investigaţia istorică, etnografia”[1] etc.

Debutul literar va avea loc în *Anuarul societăţii literare <Grigore Alexandrescu>,* condus pe atunci de eminentul profesor, poet şi critic literar I.M. Raşcu. Debutul propriu-zis, în domeniul cercetărilor folclorice, are loc, însă în revista *Grai şi suflet* condusă de savantul filolog Ovid Densuşianu[2].

Primul său volum - *Ţinutul Vrancei,* va apare în anul 1930, sub egida Institutului de Filozofie şi Folclor din cadrul Universităţii Bucureşti

Acestuia îi urmează, în anul 1933, primul volum de *Folclor din Râmnicu Sărat,* iar în 1934, al doilea volum. Pentru aceste două volume, Ion Diaconu va primi din partea Academiei Române, Premiul de Stat. Aprecierile nu se vor opri însă aici. În anul 1946, Academia Română îl va premia, din nou, pe Ion Diaconu, pentru volumul *Reflexiuni despre cântecul şi versul popular*.

În perioada 1941-1943, va edita la Focşani trei numere din remarcabila revistă *Ethnos.* „În anul 1935 îl însoţeşte pe Mihail Sadoveanu într-o călătorie în Ţara Vrancei, poartă apoi o corespondenţă asiduă cu etnograful şi marele geograf Simion Mehedinţi, precum şi cu un şir de alte personalităţi care conferenţiază la Focşani sau

---

[1] Valeriu,A,Deşliu,Al - Vocaţie şi..., Op cit, p. 107.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 52.

colaborează la revista *Ethnos* - Mircea Eliade, C. Rădulescu-Motru, Ioan Petrovici, Ion Pillat, Cezar Petrescu, C.C.Giurescu, Dumitru Murăraşu, Păstorel Teodoreanu, Constantin Brăiloiu, Achim Stoica”[1] etc.

Destinul îi va rezerva însă o mare surpriză, după terminarea celui de-al Doilea război mondial. Prigoana comunistă se va îndrepta şi asupra sa. Va fi arestat, în noaptea de 14 spre 15 august 1952”fiind ridicat şi dus în lagărul de la Capul Midia, fără să fi fost judecat de vreo instanţă publică, unde îşi împarte suferinţa, printre alţii, cu părintele Galeriu. Întrebat ulterior cum de au supravieţuit, păstrându-şi credinţa, idealul şi libertatea individuală, Sfinţia Sa a răspuns că dânşii *pluteau pe ape, ca Petru, temnicierii fiind de fapt cei întemniţaţi.* La revenirea din detenţie îşi găseşte casa confiscată, familia locuind în condiţii precare. Înconjurat la început de tăcere, este reabilitat în 1968, stabilindu-se apoi, până la moarte, la Iaşi. În toamna lui 1998 este sărbătorit la Focşani, în cadrul *Zilelor Patrimoniului European,* ocazie cu care Paula Diaconu-Bălan, fiica magistrului, lansează volumul *Ion Diaconu - O viaţă dăruită Vrancei,* iar şcolii din Tulnici i se atribuie numele *Ion Diaconu,* dezvelindu-se aici şi o placă memorială”[2].

Opera sa ştiinţifică, deşi restrânsă (o avem pe cea publicată în timpul vieţii) îl aşază pe Ion Diaconu în rândurile celor mai importanţi folclorişti români, dar şi al etnografilor şi chiar dialectologilor[3]. Ea este alcătuită din volumele: *Păstoritul în Vrancea* - 1930; *Folklor din Râmnicu Sărat* - 3 volume-1933,1934,1948; *Psihologie şi creaţie populară* - 1935; *Reflexiuni despre cântecul şi versul popular* - teză de doctorat, 1946, Premiul <I.H.Rădulescu> al Academiei Române; *Ţinutul Vrancei* - 2 volume-1969.

De la inscripţia fonetică a textului la epuizarea tuturor variantelor, posibile, de la parcurgerea şi interpretarea cât mai exhaustivă a surselor bibliografice autohtone sau de aiurea, până la limpezirea gândirii, paşii cercetătorului sunt ai unui savant autentic[4].

Au rămas în manuscris pagini memorabile de memorialistică, păstrate de fiica sa Paula Diacounu-Bălan.

Se va stinge din viaţa în ziua de 9 decembrie 1984, la Iaşi.

---

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 107.
[2] Idem.
[3] Muscalu,Florin - Op cit, p. 53.
[4] Ibidem, p. 54.

I. M. DIMITRESCU
publicist, memorialist

S-a născut în Focşani, în ziua de 5 martie 1883, pe Strada Mare, Despărţirea Galbenă, fiind fiul lui Mihai Dimitrescu(care avea 36 ani) şi a Nataliei (de 19 ani). Erau în familie cinci copii. Când a împlinit cinci ani familia sa s-a mutat la Bucureşti, fiind nevoit să înveţe carte la şcoala - *una care se afla pe strada Polizu,* apoi, la alta pe Calea Griviţei. În anul 1891 familia se va reîntoarce în Focşani, iar tânărul Ion va fi înscris la Şcoala de Băieţi nr. 2, din oraşul natal. Liceul - tot aici, după care merge la armată. Va participa la Războiul balcanic şi la Primul război mondial. Se va înscrie la Şcoala de ofiţeri din Botoşani (1917), finalizând-o în septembrie acelaşi an.

„A predat între anii 1906-1908 la Şcolile Primare din Vizantea, Găuri (Livezi) şi Colacu (Valea Sării).... Din martie 1908 şi-a început cariera în administraţie, fiind numit copist în Cancelaria Prefecturii Judeţului Putna(...) . Urmează promovări numeroase, mai ales după încheierea Primului Război, în anul 1919, fiind numit şef de birou în Cancelaria prefecturii şi, din 1924, şef birou principal(...) În 1929 a absolvit complet cursurile Şcoalei Superioare de Ştiinţe de Stat din Bucureşti cu teza de licenţă intitulată *Descreşterea Populaţiei Româneşti în oraşele Moldovei.* Pe 8 august 1930 este numit provizoriu secretar general al judeţului. A urmat apoi alte demnităţi ce i-au fost încredinţate: ocuparea funcţiei de director de prefectură, iar din 1935 a devenit prim pretor al subprefecturii Bilieşti. Pe 31 decembrie 1937 a ocupat cea mai înaltă funcţie din cariera sa, fiind numit subprefect în locul lui Ioan Ispir, aflat în concediu”[1].

Va participa la înfiinţarea Bibliotecii Publice din Focşani şi la redactarea Monografiei judeţului Putna - 1943. Conform mărturiilor sale, de-a lungul carierei a slujit 36 de prefecţi şi de la nici unul nu a primit vreo mustrare. Caracterizările făcute de şefii ierarhici sunt grăitoare: „Excelent funcţionar, a dat dovadă că i se poate încredinţa orice fel de funcţie de conducere. Purtarea în societate cât şi faţă de superiori şi inferiori, e demnă de toată lauda. Foarte zelos, conştiincios şi priceput, însuşiri care îl trec în rândul funcţionarilor aleşi. Faţă de subalterni şi camarazi, e blând şi prevenitor, iar cu publicul e politicos”[2].

Ca urmare a cererii sale de pensionare, în ziua de 10 iunie 1939, rezidentul regal Constantin C. Giurescu îi va aproba dorinţa (I.M.Dimitrescu avea 56 de ani).

[1] Neagu Costică,în Focşanii de altădată, Ed. Terra, 2013, pp. 7 - 24.
[2] Idem.

Primăria Focşani, în perioada interbelică

„Din viaţa personală, documentele vremii ne dezvăluie că s-a căsătorit în anul 1919 cu Florica Drăgulănescu cu care a avut un copil, Radu - Costin născut în anul 1925. Un an mai târziu proaspăta mămică a decedat, iar I.M.Dimitrescu a căutat să-şi refacă viaţa şi să găsească copilului o mamă vrednică. În 1932 s-a căsătorit a doua oară cu Maria Apostolescu. Din păcate, în viaţa familială, bucuriile au fost mai puţine decât în profesie. În această perioadă, singurul copil a avut o nefericită traumă care a dus la pierderea ambelor picioare. În anul 1946 cea de-a doua soţie a divorţat. I.M.Dimitrescu a încercat să-şi refacă viaţa şi a treia oară, în anul 1947, căsătorindu-se cu Lucreţia Toader, dar destinul său parcă scris dinainte, pune verdictul inevitabil. Are loc un nou divorţ în anul 1957. Dacă viaţa de până atunci nu i-a fost prea prietenoasă, ultimii ani din existenţă, până la decesul acestuia din 1972 au fost cumpliţi, bolile şi bătrâneţa fiindu-i completate de durerea de a-şi îngriji copilul infirm pe care-l plimba uneori prin oraşul pe care-l abia îl mai recunoştea, familiarele străzi întregi, pline de case, fiind înlocuite cu actualele cartiere şi ansambluri de blocuri”[1].

Prima şi cea mai importantă lucrare a sa este *Însemnări cu privire la oraşul Focşani* - 1931, apărută *cu prilejul Congresului Ligii Culturale de la Focşani din 28 şi 29 iunie 1931.* Conţine în prefaţă cuvinte elogioase din partea marelui om de ştiinţă, profesorul universitar G.G.Longinescu. În urma acestei lucrări va deveni membru al Societăţii Scriitorilor din România (1938), odată cu Virgil Huzum. Va fi cooptat, de asemenea, în Liga Culturală, secţia Focşani, alături de Al. Călinescu, Pavel Nedelcu şi Virgil Huzum. El a legat o strânsă prietenie cu Nicolae Iorga, G.G.Longinescu, I.A.Bassarabescu (care i-a fost profesor de geografie la Liceul *Unirea,* unde a suplinit timp de un an, la începutul carierei sale didactice), Leca Morariu[2] etc.

De o modestie ieşită din comun, înainte de a pleca printre stele, lasă aceste minunate gânduri: „ Cu toată munca grea ce aveam de desăvârşit în funcţie, am găsit

[1] Idem.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 58.

încă destul timp să iau parte la mişcarea culturală a judeţului şi a oraşului din ultimii treizeci de ani, făcând parte dintre întemeietorii bibliotecii publice a oraşului, din Comitetele Ligii Culturale şi Fundaţiilor Culturale Regale. Prin muncă, mi-am câştigat un loc în publicistică şi unul foarte modest în literatură”[1].

Conform mărturiilor regretatului prof. Virgil Paragină, I.M.Dimitrescu ar fi scris încă trei cărţi: *În faţa Măgurei, Oameni de la oraş* şi *Prin Ţara Vrancei,* uitate cu desăvârşire.

În ziua de 31 martie 1957, I.M.Dimitrescu îi va trimite lui Leca Murariu ultimul său poem. La scurt timp va primi de la acesta următorul răspuns: *Bravo concurent al lui Şt.O.Iosif ! Bravo ! Credem c-o să iasă lucru bun. Pentru aşa subiect face să-şi înstrune lira şi Mironescu*[2].

În fondul de documente *I.M.Dimitrescu,* existent la Arhivele Naţuionale ale Statului - Filiala Vrancea, se găsesc memoriile acestui mare focşănean, trei caiete, scrise în 1962 şi intitulate *Amintiri literare şi altele,* care pot reprezenta o comoară pentru istoria literaturiiromâne, deoarece în filele acestor caiete sunt evocaţi: I.L. Caragiale, Al. Vlahuţă, Nicolae Grigorescu, Duiliu Zamfirescu, Cella Delavrancea, Ion Ciocârlan, Leca Morariu, Mihail Sadoveanu, dr.Petru Groza şi mulţi, mulţi alţii.

Marele critic literar G. Călinescu îl citează pe I.M.Dimitrescu în capodopera sa, *pentru o evocare apărută în <Universul literar> din 19 iulie 1933, <O raită la cuibul lui Duiliu Zamfirescu de la Fărăoani>*[3]

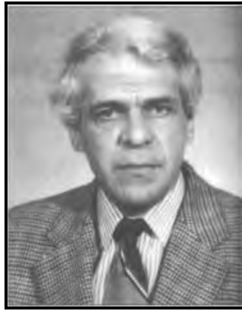

Opera celui care a iubit Focşaniul ca nimeni altul, se compune din: *Focşanii în vremea Unirii* - idei dintr-o conferinţă rostită din partea Ligii Culturale, la 80 de ani de la Unire, 24 de pagini; *Îndrumătorii* (figuri focşănene de ieri - 1933, 50 pagini; *Însemnări cu privire la Oraşul Focşani* - 1931, 78 pagini; *În faţa Măgurei* - din ciclul *Oameni de la oraş* - 1934, 52 pagini; *Ţinutul jertfei* - (Judeţul Putna de ieri şi de azi) - 1938, 43 pagini; *Putna pitorească, legendară şi a vechilor amintiri* - în Monografia Judeţului Putna - 1943, pp. 24-52[4].

Au rămas în manuscris un număr de 9 lucrări, 3 conferinţe, 4 discursuri; articole publicate în ziarul central *Universul,* 1911-1943 - în număr de 45; despre situaţia politică din Focşani, a scris 22 articole[5].

---

[1] Neagu,Costică, în Focşanii de altădată, op cit, p. 90.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p.58.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

Mircea DINUTZ
critic literar, publicist

S-a născut în ziua de 24.09.1948, în oraşul Bacău. Cursurile generale le va parcurge în Şcoala *Domniţa Maria* (1955-1962) din Bacău. Va urma apoi cursurile Liceului Teoretic nr.3 din acelaşi mare oraş moldovean(1966). Se va înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Institutului Pedagogic(cursuri de trei ani) din Bacău (1967-1970). Nu se va opri aici şi se va înscrie la Facultatea de Limba şi Literatura Română (secţia latină) din cadrul Universităţii Bucureşti (1971-1975).

În perioada 1969-1970 va fi la conducerea cenaclului *Lucian Blaga* din Bacău.

După terminarea studiilor va fi repartizat în unităţi de învăţământ şi de cultură: profesor la Liceul Minier Rovinari - Gorj (1975-1976), muzeograf la Muzeul de Istorie şi Artă Bacău (1976-1979, director al Casei de Cultură Slănic - Moldova (1979-1982), metodist la Casa de Cultură a Sindicatelor Oneşti (1982-1984), administrator la Întreprinderea Cinematografică Judeţeană Vrancea(1984-1987), pedagog la Liceul Industrial nr. 1 Focşani (1987-1988), profesor suplinitor la şcoli din Judeţul Vrancea(1988-1990), profesor titular la Colegiul Naţional *Al.I.Cuza* (1990-1997), profesor titular la Colegiul Naţional *Unirea* (1997-până la pensie)[1].

Va publica, pe parcursul vieţii articole, recenzii studii de critică şi istorie literară în mai multe reviste de specialitate, dintre care menţionăm: *Ateneu, Luceafărul, România literară, Revista V* etc.

A îngrijit la Editura Porto-Franco din Galaţi următoarele ediţii critice (prefaţă, note critice, bibliografie): Mihai Eminescu - *Sărmanul Dionis* - 1991; Duiliu Zamfirescu - *Lydda* - 1991 şi *Viaţa la ţară* - 1992; Camil Petrescu - *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* - 1993[2]. Pe lângă toate acestea Mircea Dinutz va publica o serie întreagă de referiri critice la adresa tinerilor, sau mai puţin tineri, scriitori vrânceni

---

[1] Anghel,Valeriu, Deşliu,Alexandru - Vocaţie şi destin, Focşani, 2000, p. 112.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 59.

contemporani, în paginile revistei Liceului *Unirea,* coordonată de prof. I.Leu, supliment al renumitei reviste *Reviata noastră.*

Debutul editorial în domeniul criticii editoriale, se va produce în anul 1997, Mircea Dinutz fiind autorul volumului *Marin Preda, patosul interogaţiei,* ce va fi premiat cu ocazia Festivalului *Marin Preda,* desfăşurat la Siliştea-Gumeşti, în anul 1998.

În anul 1999 va publica lucrarea *Textul literar. Orizonturi de lectură,* împreună cu Ecaterina Creţu, Georgeta Cozma şi Lucreţia Dragomir.

În perioada 1969 - 1999 Mircea Dinutz va publica peste 140 de articole[1].

Critic literar autentic, Mircea Dinutz emite judecăţi de valoare pertinente nu num,ai atunci când îi reciteşti pe clasici, ci şi în cazul mai tinerilor să confraţi[2].

Opera sa se compune din lucrările: *Marin Preda* - *Patosul interogaţiei* - 1997; *Popasuri critice* - 2001; *Virgil Huzum* (în colaborare) - 2005; *Florin Muscalu* (micromonografie) - 2007; *Tablete de duminică* - 2008; *Ioan Dumitru Denciu* (micromonografie) - 2009; *Scriitori vrânceni de ieri şi de azi* - 2011.

Despre opera sa s-au exprimat: V.F.Mihăiescu, Gh.Stroe, C.I. Uşurelu, Cornel Fotea, Grigore Codrescu, Liviu Grăsoiu, Valeria Manta Tăicuţu, Florentin Popescu şi mulţi alţii.

Se va stinge din viată în anul 2012, în Focşani.

Corneliu FOTEA
Radu Cadelcu
Corneliu Radu Cadelcu
prozator, publicist

A văzut lumina zilei în data de 8 august 1941, în localitatea Voineşti, Judeţul Iaşi. Urmează cursurile şcolii elementare din localitatea natală, apoi se înscrie la Şcoala pedagogică din Iaşi, pe care o absolvă în anul 1958. Fire ambiţioasă, nu se va

---

[1] Anghel,Valeriu, Deşliu Alex. - Op cit, p. 112.
[2] Idem.

opri aici. Se va înscrie la Facultatea de Limba şi Literatura Română din cadrul Universităţii *Al. I. Cuza* din Iaşi.

„În perioada 1958-1965 funcţionează ca învăţător în Voineşti, apoi ca metodist la Casa de Cultură din Drobeta - Turnu Severin şi Casa Creaţiei Populare Mehedinţi (1965-1968). În 1968-1969 este redactor la ziarul *Clopotul* din Botoşani, oraş în care funcţionează apoi, între 1969 şi 1974, cu unele întreruperi, ca inspector cultural la Casa Creaţiei Populare şi Director al Casei Municipale de Cultură.... În perioada botoşăneană intră de câteva ori în conflict cu autorităţile de partid, fiind *trimis la munca de jos* sau chiar lăsat pe drumuri”[1]. Ca urmare a înăspririi *prigoanei,* în anul 1971 lui Corneliu Fotea i se desface contractul de muncă şi este nevoit să părăsească oraşul, fiind trimis ca învţător la şcoala din Tocileni, locul de baştină a fostului Patriarh Teoctist. Revine apoi în Botoşani (1972) şi nevoit să aştepte clemenţă din partea autorităţilor până în octombrie 1973, când va fi din nou angajat la Comitetul de Cultură Botoşani. Nu va fi lăsat prea mult aici, deoarece în anul şcolar 1974-1975 va fi numit institutor la Şcoala din localitatea Stânceni - Botoşani, iar după aceasta, din 1975 până în 1982, va funcţiona la Şcoala din Voineşti - Iaşi. „În toamna anului 1982 vine în Vrancea, ca profesor suplinitor de limba şi literatura română la Şcoala din Herăstrău, comuna Nistoreşti, unde va funcţiona până în anul 1989. După acestea, va intra în redacţia ziarului *Milcovul liber,* de unde, mai târziu, se va transfera, în 1994, ca reporter special la ziarul *Informaţia zilei*(devenit *Informaţia);* aici va lucra până în 1997, când devine redactor-şef al săptămânalului *Diplomatic*, publicaţie având şi un supliment literar-artistic”[2].

Începând cu luna octombrie 1998 şi până la pensionare va lucra în calitate de consilier la Inspectoratul pentru cultură Vrancea. „Aici va relua activitatea Ligii Scriitorilor şi Publiciştilor Vrânceni, asociaţie înfiinţată în 1990 din iniţiativa poetului Liviu Ioan Stoiciu”[3], (colectivul din care a făcut şi el parte, în calitate de secretar). O scurtă perioadă de timp va fi redactorul şef al revistei *Salonul literar*.

În literatură va debuta la revista *Steaua,* în anul 1966. Primul său volum - *Zmeul cel mic,* va apare în anul 1976, avându-l drept coautor pe Dorel Şora. Cartea va fi bine primită de critica de specialitate, fapt pentru care va fi răsplătită cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România. Tot în acest an va câştiga Premiul Televiziunii Române cu scenariul *Omul negru n-a venit,* care va fi editat, în 1977, sub titlul *Noaptea de veghe* şi jucat pe scena Teatrului din Sibiu, în anul următor. De asemenea, C. Fotea va fi câştigătorul Marelui Premiu al Salonului Dragosloveni, ediţia a XII-a. Debutul editorial personal se va produce în anul 1976 cu versuri - *Acasă pe drumul cel lung,* la

[1] Ibidem, p. 125.
[2] Idem.
[3] Idem.

Editura Albatros, în *Caietul debutanţilor,* semnate însă cu pseudonimul Corneliu Radu Cadelcu.

Următoarea carte va apare în anul 1982 - *Nopţile fără Caterina,* conţinând povestiri, reprezentative pentru autor. Tot în acest an va primi Premiul Uniunii Scriitorilor.

Vor urma apoi alte volume care-l vor impune pe Corneliu Fotea ca unul dintre scriitorii reprezentativ ai Vrancei.

Opera acestuia se compune din: *Nopţile fără Caterina* - 1982; *Noapte de veghe* - 1975; *Trei basme* - 1979, cuprinse în volumul *Poveşti nemuritoare nr. 22/1979; Detectivi de duminică* - roman poliţist - 1993; *Puf de păpădie* - poveşti, după care vor urma două antologii *Laudă vinului,* apoi, *Nu eu murisem; Autoportret cu Lilith; Colonia modernă; Adio, Domnu' Eminescu; Ioan Dumitru Denciu...*

Despre opera sa s-au pronunţat: Laurenţiu Ulici, N. Barbu, Dorin Baciu, Florin Muscalu, Valeriu Anghel etc.

Scriitorul va înceta din viaţă în ziua de 28 septembrie 2004.

Constantin FROSIN
traducător, poet, eseist,
teoretician literar

S-a născut în ziua de 12 octombrie 1952, în satul Vetreşti, localitatea Herăstrău, Comuna Nistoreşti, ca fiu al lui Constantin I. Frosin şi al Elenei (născută Raiu). După absolvirea şcolii generale din comuna natală, neterminate, le va continua în localitatea Stejaru, comuna Pângăraţi - Neamţ, apoi va urma cursurile liceale, începute la Bicaz (jud. Neamţ - 1967-1970) şi finalizate în oraşul Adjud (bacalaureatul 1972). Va urma apoi cursurile mai multor facultăţi: anul I - Facultatea de limbi străine - franceză - rusă, din cadrul Universităţii *Al. I. Cuza* Iaşi (1972-1973); anii II-IV - Facultatea de limbi străine -franceză - italiană, din cadrul Universităţii Bucureşti (1973-1976). Va continua propria-i pregătire, obţinând doctoratul în filologie, cu teza *Schimbarea limbii nu înseamnă schimbarea scriiturii*(2000).

Va funcţiona ca profesor de limba şi literatura franceză la Liceul Teoretic din Adjud(1976-1980 şi 1986-1990); va trece apoi ca traducător la CIN-SN (1980-1983),

apoi la ICEPRONAV Galaţi (1983-1986); va fi redactor la Editura *Porto Franco* din Galaţi (1990-1992) şi la Editura *Alma* (1993-2000) din acelaşi oraş . De aici va trece ca lector la Universitatea *Dunărea de Jos,*din Galaţi, urcând treptele universitare - conferenţiar (2000-2003) şi profesor (din 2003) la Universitatea *Danubius* - Galaţi (decan al Facultăţii de Ştiinţe ale Comunicării).

A publicat peste 200 de poeme în revistele de expresie franceză din Francofonie, circa 10 eseuri (în special despre traducere), circa 60 de poeme din marea literatură română, circa 40 de poeţi din literaturile de expresie franceză; i-au apărut 10 volume de poezie originală (scrise în limba franceză), a tradus 8 volume de literatură franceză în română, iar din română în franceză 70; a redactat şi editat un dicţionar francez-român, două dicţionare de sigle şi abrevieri utile (în edituri); are în pregătire (probabil că a şi apărut) pentru celebra editură franceză Hachette *Marele dicţionar Francez-Român*[1].

Va colabora la reviste româneşti - *Luceafărul, Steaua, Apostrof, Calende, Contemporanul Vatra* etc. şi reviste francofone

Debutul va avea loc în anul 1990 în *Revista V* din Focşani, iar debutul editorial se va produce în anul 1991, cu volumul *L 'Ivre de peau hesi(t)e,* în Belgia.

Constantin Frosin a primit, pe parcursul anilor, pentru activitatea desfăşurată numeroase premii internaţionale: Medalia Parlamentului European Trophee Gerner - 1995, Medalia Renaşterii Culturale *Rayonnement Culturel* (Franţa) - 1998, Medalia jubiliară Matouh Basho - 1995; a fost propus pentru gradul de Cavaler al Ordinului Artelor şi Literelor, pe anul 1999. A primit Premiul revistei *l'Encrier,* Strasbourg - 1995; Premiul revistei *Nuove Lettere,* Neapole - 1998, Premiul Academiei Internaţionale din Luteţia - 1999, Premiul Uniunii Scriitorilor - 2001, Premiul european de poezie POESIAS, Paris - 2003.

Este declarat Man of The Year în 1995, 1996, 1997, 1998 de American Biographical Institute, inclus în ediţiile 1994-1995, 1996-1997 şi 1998-1999 ale anuarului *Personalităţi de excepţie ale secolului XX,* de către B.I.C. din Cambridge, în 1997[2].

Constantin Frosin a debutat prin traduceri, care depăşesc cu mult creaţiile proprii. Îmbinând în aceeaşi structură intelectuală pe omul livresc, înclinat spre investigaţie, spre cercetarea filologico- filosofică, alături de homo aesteticus convertit la declinarea sa în straturi artistico-poematice, Constantin Frosin este un european ce îşi construie o operă europeană[3]....

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 64.
[2] Ibidem, p. 65.
[3] Idem.

Opera se compune din: *Traducere din română în franceză - Ion Barbu* - 1995; *Lucian Blaga* -1995; *Dumitru Pricop* - 1997; *Vasile Ghica* - 1997; *Horia Zilieru* - 1997. Volume traduse din româneşte în franceză: Marin Sorescu - *Poemes* - 1995; Eugen Simion - *Le retour de l'auteur* - 1996; *Poetes roumains du XX-e siecle* - 1994. Opere originale: *L'ivre de poem hesite* - 1992; *Ikebana en mietles* - 1994; *Mots de passe* - 1995; *Poemes* - 1995; *Cahier de poesie europoesie* - 1997; *Tout en vous aimont* - 1998 etc.

Despre opera sa au făcut referiri: Eugen Simion, George Sedier, Samuel Brejar, Auguste Pround, Paul von Melle, Jean Paul Mestos, Denis Emorine, Florin Muscalu.

Victor FRUNZĂ
poet, prozator, eseist, publicist

A văzut lumina zilei la data de 8 ianuarie 1935 în marea şi pitoreasca localitate Dumitreşti, Jud. Vrancea. După finalizarea cursurilor elementare şi gimnaziale din localitate, se va înscrie la Liceul comercial din Râmnicu Sărat, pe care îl va termina cu brio, după care va fi selecţionat să urmeze cursurile Facultăţii de Ziaristică din cadrul Universităţii, absolvindu-le în anul 1952. Va face un an de studiu la Facultatea de ziaristică din Bucureşti, supă care va fi selectat să - şi continuie studiile la Universitatea *Lomonosov* din Moscova, una dintre cele mai mari din Europa (pe atunci) - 1958.

Reîntors din URSS va lucra, până în anul 1971, ca redactor la Radioteleviziunea Română. Începând cu această dată şi până în anul 1978, va ocupa postul de conferenţiar, la catedra de ziaristică din cadrul Academiei de partid *Ştefan Gheorghiu,* din Bucureşti, care pregătea cadrele PCR. Pe parcursul desfăşurării acestei activităţi, procesul de conştiinţă civică a lui Victor Frunză începe să creeze în mentalitatea acestuia idei noi despre lume şi viaţă, care pe atunci nu erau în consonanţă cu ceea ce făcea el. „În toamna anului 1978, fiind la Paris, oferă biroului de presă al Agenţiei Reuter o scrisoare deschisă adresată lui N. Ceauşescu, în care critică direct *cultul personalităţii,* cerând dreptul înfiinţării în România a unor sindicate libere. Scrisoarea a fost citită la *Europa Liberă.* La întoarcerea în ţară este exclus din PCR şi anchetat, desfăcându-i-se contractul de muncă . Atunci trimite clandestin în Franţa manuscrisul *Istoria partidului comunist român.* Înţelegând că nu va fi tolerat cu o asemenea poziţie, va reuşi să părăsească ţara(1980), stabilindu-se în Aarhus - Danemarca. De

aici va reuşi să ajungă în Republica Federală (pe atunci) Germană, devenind colaborator al postului *Europa Liberă.* Această poziţie îi va oferi ocazia prezinte concret şi să critice politica dictatorială din România.

„Întemeiază Editura Nord (1982; din 1989, Editura *Victor Frunză),* unde publică nu numai cărţi proprii, şi a altor autori, precum Dorin Tudoran, Al. Lungu, Svetlana Paleologu-Matta, Valentin Lustig etc. Se va îngriji şi va realiza o reuşită şi frumoasă ediţie bibliofilă a operei lui Eminescu[1].

Lucrările pur literare ale lui Eugen Frunză sunt puţine şi nesemnificative[2]. Debutul său va avea loc în anul 1968 cu volumul *Globul din stânga,* astăzi fiind lipsit de importanţă; dintre aceste versuri, *mai reuşite sunt cele consacrate unor sentimente plasticizate solemn*[3] Urmează *Se caută un balaur* - literatură pentru copii, *Privegheaţi lângă privighetori* - 1971(o culegere de povestiri diferite ca tematică şi dezvoltare, dovedind abilitate în finalizări[4]) şi *Muzeul sentimental* (proză turistică - 1972). Reuşită pare a fi piesa de teatru *Marea gară nouă*, care va vedea lumina rampei, la Oradea, stagiunea 1975/1976, dar scoasă de pe afiş, după primele reprezentaţii. Va scoate, în 1988, *Alergătorul de la Maraton* (rescrierea versiunii anterioare a piesei *Marea gară).*

Eseistul şi publicistul politic sunt de regăsit în *Pentru drepturile omului în România, Liturghia la noi, Romanul unei crime, Istoria Partidului Comunist Român, Mai tari decât terorismul de stat* etc; ziaristul e într-adevăr de elită; ziaristica este, de fapt, adevărata vocaţie şi faptă culturală a lui Victor Frunză[5].

Interesant, la Victor Frunză, ni se pare şi faptul că, ajungând să studieze la cea mai mare universitate a lumii comuniste, să practice ceea ce a învăţat acolo, la cea mai mare şcoală politică din România, să aibă totuşi loc acea cotitură politică, la 180 de grade, şi să-l reansforme pe acesta dintr-un adept, într-un înfocat critic al comunismului.

Din opera sa reţinem: *Globul din stânga* - 1968; *Se caută un balaur* - 1968; *Privegheaţi lângă privighetori* - 1971; *Muzeu sentimental* - 1972; *Istoria stalinismului* - 1990.

Referiri despre opera sa au făcut: Marian Papahagi, Florin Muscalu, Boris Crăciun, Valeriua Anghel etc.

---

[1] Sasu, Aurel - Dicţionarul biografic al..., Op cit, p. 602.
[2] Muscalu,Florin, Op cit, p. 67.
[3] Popa,Marian - Op cit,p. 229
[4] Idem
[5] Muscalu,Florin - Op cit, p. 67.

Horia FURTUNĂ

poet, prozator, dramaturg, traducător, publicist

Avocat şi om politic. S-a născut în ziua de 21 iunie 1886, în oraşul Focşani, în familia medicului veterinar Ion Ştefănescu- Furtună şi al Paulinei Speranţa Vasiliu - de loc din localitatea Lipova. În anul 1883, tatăl îşi va schimba oficial numele în Furtună.

După finalizarea cursurilor şcolii elementare, Horia va intra la Liceul *Matei Basarab* din Bucureşti. Cunoştea deja limbile latină, franceză şi turcă, fiind caracterizat ca un adevărat intelectual. După absolvirea liceului, va urma Academia Naţională de Educaţie Fizică, după care, din anul 1906, se va înscrie la Facultatea de Drept şi Litere din Paris. Cu această ocazie va avea posibilitatea să înveţe limbile engleză şi germană.

Audiază totodată, la College de France, prelegerile renumitului filozof şi psiholog Paul Bourget (1852-1938) şi ale altor renumiţi profesori ai vremii; la Paris locuieşte la Căminul studenţilor români, înfiinţat de Maria Pillat, unde, în toamna anului 1910, îl cunoaşte pe Ion Pilat, cu care va lega o mare prietenie[1]. Horia Furtună îşî va aminti în volumul omagial *Ion Pilat, mărturii despre om şi* poet(1946*)* că, în 1910, când s-au văzut la căminul studenţesc parizian ...., *În clipa aceea am simţit amândoi că vieţile noastre s-au legat în cea mai frumoasă prietenie. Pillat mi-a făgăduit să-mi dedice <Centaurii>, i-am răspuns că-i închin <Balada lunii>*[2]

Tot aici îl cunoaşte pe George Enescu şi pe Contesa de Noailles (Anna Elisabeth, născută Brâncoveanu), pe care *ar fi adăpostit-o odată sub umbrelă, pe timp de ploaie*[3].

În anul 1909 va obţine licenţa, iar în 1919 titlul de *doctor în drept,* cu aprecierea *magna cum laude*.

Reîntors în ţară, va ocupa un post de avocat în Baroul Ilfov unde, ca urmare a popularităţii de care se va bucura, la scurt timp va fi ales deputat de Ilfov, apoi directorul Serviciului teatral al Radiodifuziunii (1934-1948). În colaborare cu I.Pillat şi A. Maniu va conduce revista *Flacăra* (1916). Cunoscător al limbilor latină, franceză, germană, engleză şi turcă, în afară de aplecarea către poezie, va colabora la *Adevărul* cu o serie de articole despre *opera şi personalitatea filozofului Henri Bergson (1859-1941); mobilizat în campania 1916-1918, cade prizonier şi este internat într-un lagăr de pe Insula*

[1] Anghel, Valeriu, Deşliu, Alex. - Op cit, p. 128.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 68.
[3] Muscalu,Florin - Op cit, p. 68.

Danholm din Marea Baltică- Stralsund (decembrie 1916-1918), unde mai sunt închişi filozoful Mircea Florian şi istoricul literar Dan Simionescu[1].

O interesantă şi importantă precizare privind istoria literară, va face criticul Eugeniu Speranţa: *Cine cunoaşte opera lui Horia Furtună va înţelege de ce, prin 1916, Duiliu Zamfirescu, într-o cuvântare la Academie, l- a anunţat pe el, ca şi pe Ion Pillat, ca pe cele mai remarcabile dintre talentele poetice de curând manifestate*[2].

Revenit acasă, începând cu anul 1920, Horia Furtună va desfăşura o bogată şi variată activitate literară şi politică: director teatral, conferenţiar la radio, traducător de texte şi librete de operă, redactor la *Flacăra,* colaborator la *Cugetul românesc, Adevărul literar şi artistic, Flamura, Universul literar, Revista fundaţiilor Regale, Cele Trei Crişuri şi altele;* editor al revistei *Carnet literar* (Buzău, 1931 - 1934); în perioada 25 august 1931 - 7 iunie 1932, este prefect al judeţului Buzău, unde se confruntă cu o gravă problemă: anularea căsătoriei morganatice a Prinţului Nicolae cu Ioana-Lucia Doletti, fiica lui Dumitrescu-Doletti din Tohan[3].

Horia Furtună va intra în istoria bibliotecii buzoiene prin acţiunea sa din 1932 când, în calitate de prefect va dispune înfiinţarea Bibliotecii publice *Al. Marghiloman,* punând la dispoziţie una din camerele Palatului Comunal.

„Potrivit unor surse, confirmate de o serie de evenimente, a făcut parte din francmasonerie, iniţiat probabil, înainte de 1940. În 1921, publică un studiu dedicat lui I.C.Brătianu, urmat apoi de *Criza morală a timpului de faţă, Spre o politică financiară, Contesa de Noielles (1933), Războiul pentru neatârnare*[4].

Cea mai răspândită şi cunoscută lucrare a sa este însă *Balada lunii,* care va apare postum, în 1967, ce va fi introdusă în Antologia Ulici. Furtună va scrie şi piese de teatru: *Făt Frumos* şi *Păcală,* care vor fi puse în scenă în 1924 şi respectiv 1927. Va lăsa în manuscris romanul *Iubita din Paris,* precum şi trei piese: *Nicolae Bălcescu, O seară la teatru* şi *Băieţi buni;* va primi Premiul Societăţii Scriitorilor Români, în anul 1934[5]. Dintre poeziile sale vor rămâne în posteritate: *Focul, În sârmele ghimpate, În uragan, Moartea, Oraşul Stralsund, Scara muzicală, Soarele zilei de azi, Trăsnetul* etc.

Din anul 1919 este membru al Societăţii Scriitorilor Români, făcând parte chiar din staful de conducere al acesteia - vicepreşedinte al Societăţii Autorilor Dramatici, poziţie care-i oferă posibilitatea să participe la diferite congrese internaţionale.

Opera sa se compune din următoarele lucrări: *Du recurs de l'assureur contre les tiers responsables de la realisation du risque dans le contrat d'assurance* - 1915; *Criza morală a timpului de faţă* - 1921; *Spre o politică financiară* - 1921; *Ion C. Brătianu* - 1921; *Făt-Frumos* - poveste lirică - 1924; *Intensificarea producţiei* - 1924; *Războiul pentru neatârnare* - 1927; *Păcală* - 1927; *Contesa de Noailles* - 1933; *Balada lunii* - 1967(postum).

Despre el şi opera sa, vor scrie: G. Călinescu, E. Lovinescu, Dumitru Micu, Eugeniu Speranţia, Radu G. Ţeposu, Mircea Zaciu, Florin Muscalu, Perpessicius, Al. Piru, C. Ciopraga etc.

---

[1] Anghel, V.Deşliu,Al - Op cit, p. 128.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 68.
[3] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 129.
[4] Nicolescu,V, Petcu,Gh - Op cit, p.258.
[5] Sasu, Aurel - Dicţionarul biografic..., Op cit, p. 608.

Fără a se îngriji de publicarea operelor sale, considerat *un fiu risipitor,* Horia Furtună se va stinge din viaţă în ziua de 8 martie 1952, Bucureşti.

Constantin GHINIŢĂ
poet, publicist

S-a născut în ziua de 9/10 noiembrie 1946, în localitatea Clipiceşti, Comuna Ţifeşti. Va urma cursurile şcolii primare în satul natal, iar pe cele gimnaziale la Liceul Vidra (1957-1960). Deoarece tatăl său, care era dascăl la biserică, figura pe listele *oamenilor bogaţi,* care se opuneau colectivizării, conform regulilor politice de atunci, Constantin nu se poate înscrie la liceu. Cu ajutorul unor cunoştinţe reuşeşte până la urmă să se înscrie la Liceul din Panciu, unde va frecventa un an de zile. De aici se reîntoarce la Liceul Vidra, unde va continua studiile în cadrul secţiei umaniste, reuşind să promoveze bacalaureatul, susţinut la Liceul *Al.I.Cuza* din Focşani, în anul 1966.

După satisfacerea stagiului militar, e bibliotecar şi director de cămin cultural la Clipiceşti (vara - socotitor CAP), profesor suplinitor la şcoala din Clipiceşti şi la cea din Şerbeşti, magaziner la Vinalcool Ţifeşti; în anul 1970 începe să urmeze Institutul Teologic Universitar din Sibiu[1], unde au învăţat Lucian Blaga şi D.D. Roşca, la începutul veacului. Între timp se va căsători, dar mariajul *nu va merge,* fiind nevoit ca în anul III (1973) să divorţeze, motiv care va duce la exmatricularea sa .

În timp ce era la Sibiu, va înfiinţa Cenaclul literar *Lumină lină*, la şedinţa *de deschidere* participând poetul Ştefan Augustin Doinaş şi criticul Ion Negoiţescu; în perioada sibiană, munceşte ocazional în diferite locuri: pivnicer la viile Institutului Teologic, descărcător de vagoane, noaptea, în Gara Sibiu, încărcător-descărcător la Fabrica de Bere, manipulant la Depozitul de Sticlărie, controlor tehnic de calitate la Uzina de Piese Auto, vânzător pe piaţă.[2]

Toate aceste experienţe de viaţă îi vor căli voinţa, îi vor da prilejul să cunoască oameni în diverse ipostaze, dar şi greutăţile vieţii lor. Dar epopeea sa nu se va opri aici. În anul 1973 se întoarce în Vrancea şi îl găsim şef de bar la Cooperativa de Consum Odobeşti; aici va pune bazele Cenaclului literar *Duiliu Zamfirescu*, împreună cu poetul Dumitru Pricop[3].

---

[1] Ibidem, p. 138.
[2] Idem.
[3] Idem.

Încurajat de acesta din urmă, Ghiniţă va lăsa Odobeştiul şi se va transfera la Focşani unde, în perioada anilor 1974-1975 va fi numit pedagog la Complexul de internate, ce aparţinea de Liceul *Al.I.Cuza.* Nu va sta prea mult nici aici, în anii următori lucrând în calitate de cantaragiu, apoi primitor-distribuitor la IVC Vrancea. Fire nestatornică, va renunţa la acest loc de muncă angajându-se ca impresar artistic la Ansamblul Folcloric *Doina Vrancei,* din Focşani.

Participă la activităţile literare din oraşul de pe Milcov, în special din cenaclul *Milcovia,* în 1975 fiind laureat al Salonului Literar Dragosloveni; în perioada 1975-1976 pleacă la Bucureşti, unde trăieşte săpând gropi pentru cavouri la Cimitirul Bellu, scriind firme într-un atelier de pictură sau îndeplinind funcţii de merceolog livrări faianţă, montator piese la Uzinele *23 August,* dactilograf particular etc; doarme pe la Mogoşoaia (unde îl cunoaşte pe Marin Preda) şi Casa Sadoveanu, aici făcându-şi intrarea în lumea literară; Între 1976-1980 îl găsim la Mărăşeşti, ca şef al Cinematografului *Lumina,* unde înfiinţează Cenaclul literar *Poesis,* devenit din 1992 - *Dor de Eminescu,* apoi merceolog la Şantierul de construcţii Adjud, administrator al Stadionului *Chimica*; între 1980 şi 1987 e metodist şi director la Casa de Cultură, după care i se desface contractul de muncă pentru propagandă religioasă; în 1983 e anchetat de Securitate timp de şase luni pentru poezie politică; până în 1990 e instructor cultural la Cooperativa meşteşugărească *Victoria* din Mărăşeşti;din 1990 devine corector la ziarul *Milcovul liber,* iar din 1991 - acţionar şi redactor al acestei publicaţii[1] .

Fire nestatornică, un neobosit căutător *de altceva,* Constantin Ghiniţă se va reîntoarce la Mărăşeşti unde, începând cu 1 noiembrie 1997 (şi până la moartea sa) va deţine funcţia de director al Casei de Cultură din oraşul erou. Cu această ocazie va deschide aici o subredacţie, pentru început a ziarului *Milcovul liber,* iar după un timp şi a noului ziar *Jurnalul de Vrancea.* Constantin Ghiniţă se numără printre membrii fondatori ai Ligii Scriitorilor Vrânceni.

Prima sa poezie publicată va apare în anul 1961, în ziarul *Drum nou* din Galaţi, fiindu-i prezentată de poetul Valeriu Gorunescu; primele potrete (cronici literare) despre C. Ghiniţă vor apare în ziarul *Milcovul*, fiind semnate de poeţii Ion Roşu şi Florin Muscalu - în anul 1974; în anul 1975 va fi laureat al Salonului literar Dragosloveni - *Al. Vlahuţă;* doi ani mai târziu, în 1977, va debuta editorial într-o plachetă antologie lirică cu autori vrânceni[2].

Debutul editorial în nume propriu al poetului Constantin Ghiniţă va avea loc în anul 1992, când Editura Porto-Franco din Galaţi, îi publică volumul de poezii intitulat *Chemarea Scorpionului.* După cum se poate observa, debutul lui Ghiniţă are loc destul de târziu. *Trebuie spus că volumul nu are trac, ca şi autorul. Numai că titlul cărţii nu exprimă conţinutul...Constantin Ghiniţă are, fără îndoială talent. El îşi joacă măştile cu tact şi funambulescă frumuseţe, carei să farmec*[3].

Al doilea volum al lui Constantin Ghiniţă, apare sub ingrijirea renumitului poet Gh.Istrate, sub titlul *Evanghelia a V-a* - 1996*;* referindu-se la conţinutul lucrării,

---

[1] Ibidem, pp. 138-139.
[2] Ghiniţă, Constantin - Evanghelia după C. Ghiniţă, 2006, p. 5.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p.70.

acesta menţiona: *este o esenţă, adică o Evangheli a V-a, ivită din îmbrăţişarea milenară a Cărţii sfinte pe care generaţiile au acomodat-o succesiv puterii lor de patimi, o continuare, dacă vreţi, a Cuvântului mereu frământat în lutul omenesc*[1].

În cuvântul introductiv asupra volumului *Nunta continuă,* poetul Gh. Istrate consemna: *.Poeziile lui C. Ghiniţă mi-au iluminat brusc toate ferestrele sufletului povârnite de praful adunat între timp....Poemele lui, Doamne !, ce daruri neaşteptate mai pot sta în firea oamenilor ! - mi-au limpezit nopţile*[2].

În anul 2005, Constantin Ghiniţă este primit ca membru titular în Uniunea Scriitorilor din România, filiala Bacău.

Referindu-se la volumul *Evanghelia după C. Ghiniţă,* scriitorul Paul Spirescu mărturiseşte: *Personal, chiar dacă am unele reţineri în a recunoaşte în scenele dramatice ale cărţii lui Constantin Ghiniţă ceva în tonalităţile luminos-utopice ale <veştilor bune> neo-testamentare, rămân totuşi la convingerea că titlul unei cărţi spune mai multe despre sufletul autorului decât despre cartea însăşi; a numi un lucru făcut de tine înseamnă a-i conferi propriul tău sens, adică a-i încărca substanţa neutră cu propria ta substanţă şi a-l recunoaşte ca atare*[3].

Opera poetului se compune din volumele: *Chemarea scorpionului* - 1992; *Evanghelia a V-a* - 1996; *Nunta Continuă* - 2003; *Psalmi* - 2003; *Logodnicul orei patru dimineaţa* - 2004; *Lamentouri* - 2005; *În numele tău, Poezie* - 2005; *Însetat, sufletul nostru* - 2006; *În numele tău, Poezie* - Ed. a II-a - 2006; *Evanghelia după Constantin Ghiniţă* - eseuri - 2006; *În căutarea îngerului* - antologie de poezie vrânceană, bilincvă, într-o selecţie de Valeriu Anghel - 2006.

Poetul se va stinge din viaţă în data de 29 decembrie 2008, la Mărăşeşti.

Constantin C. GIURESCU

istoric, memorialist

S-a născut în ziua de 26 octombrie 1901 în oraşul Focşani. Este demn de menţionat faptul că renumitul istoric C.C. Giurescu este fiul marelui istoric Constantin Giurescu, născut în localitatea Chiojdu - Buzău, şi tatăl istoricului Dinu C. Giurescu,

---

[1] Anghel,V, Deşliu,Al - Op cit, p. 139.

[2] Ghiniţă, Constantin - Nunta continuă - 2003, p. 8.

[3] Ibidem - Evanghelia după C. Ghiniţă - Op cit, p. 8.

toţi trei cu merite ieşite din comun, fapt pentru care au devenit membri ai Academiei Române. Mama lui C.C. Giurescu era focşăneancă, fiică a unor negustori care-şi aveau prăvălia pe Uliţa Mare a oraşului. Ambii părinţi ai acesteia vor dispare prematur din viaţă. Tatăl în 1918, iar mama în 1920; bunica dinspre mamă, Domnica, soţia negustorului de postavuri şi ţesături Costache Antonescu *avea cincizeci la sută sânge grecesc, mama douăzeci şi cinci la sută, eu însumi doisprezece şi jumătate, iar copiii mei şase şi douăzeci şi cinci. Cazul nostru nu este izolat, o excepţie. Foarte multe dintre familiile orăşeneşti din Muntenia, Moldova şi Banat, au în vinele lor şi sânge străin, grecesc sau sudslavic - în special în primele trei ţări - armenesc în special în Moldova şi Transilvania, şi, în mod izolat sânge albanez, polonez, rusesc, unguresc, evreesc, italian, francez etc*[1].

Tatăl lui C.C. Giurescu, prof. C. Giurescu funcţiona la Liceul *Unirea,* unde avea colegi pe: Gh. Bogdan Duică, C. Moisil, F. Caian, Pavel Rahtivan şi alţii.

Tânărul Constantin C. Giurescu, va face atât studiile secundare, cât şi pe cele gimnaziale în capitala ţării. Tot aici se va înscrie la Facultatea de Istorie şi Geografie, din cadrul Universităţii Bucureşti, obţinând licenţa în anul 1922. În anul următor va fi numit profesor de istorie la Liceul *Unirea* din Focşani. După numai doi ani (1925) va obţine doctoratul în Litere şi docenţa în Istoria românilor. Va deveni membru al Şcolii Române din Paris între 1923-1925, profesor la Facultatea de Litere, apoi la Facultatea de Istorie a Universităţii din Bucureşti; ministru secretar de stat însărcinat cu organizarea Frontului Renaşterii Naţionale (1939- 1940), ministrul propagandei naţionale în cabinetul Gh. Tăttărescu (11 mai - 3 iulie 1940), apoi ministrul cultelor şi artelor în guvernul Ion Antonescu (1940); de numele lui se leagă înfiinţarea *Revistei istorice române* în 1930 şi a Institutului de Istorie Naţională în 1941[2].

Pentru o scurtă perioadă de timp (1939-1940) C.C. Giurescu va fi rezident regal al Ţinutului Dunărea de Jos, cu reşedinţa la Galaţi, printre cele 6 judeţe din componenţa acestuia numărându-se şi judeţele Putna şi Râmnicu Sărat. Pentru toate demnităţile deţinute, în perioada comunistă va suporta teroarea şi temniţele noului regim, fiind apoi reabilitat abia în anul 1964. Are publicate peste 350 de lucrări, din care două - *Jurnal de călătorie* 1971 şi *Amintiri* - 1971, constituie adevărate capodopere literare, diferit de imensa şi valoroasa sa operă istorică. În primul volum de *Amintiri,* C.C. Giurescu *începe cu descrierea întâilor imagini din Focşani, succinta evocare a părinţilor şi bunicilor şi se încheie cu un capitol dedicat profesoratului....; memoriile sunt, cum se aştepta, pline de inedite şi multe informaţii, unele purtătoare de haz şi neprevăzut*[3].

În anul 1971, renumitul om de ştiinţă şi litere, va fi decorat cu ordinul *Meritul Ştiinţific* clasa I.

Marele academician se va stinge din viaţă în ziua de 13 noiembrie 1977, la Bucureşti.

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 71.
[2] Anghel,V, Deşliu, Al - Op cit, p. 141.
[3] Muscalu,Florin - Op cit, p. 72.

Alexandru (Alec) HANŢĂ
critic şi istoric literar

S-a născut în ziua de 22.04.1931, în frumoasa localitate Soveja, ca fiu al agricultorului Nicolae Hanţă şi al Marinei (născută Oprea). După absolvirea cursurilor elementare în localitatea natală, se va înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani, de unde se va transfera la Liceul *Ioan Slavici* din Panciu. După ce în anul 1951 ia bacalaureatul, se va înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii Bucureşti, pe care o absolvă în anul 1955. Considerat un cadru de valoare, în anul 1963, va fi trimis la specializare, în literatura epocii feudale, în oraşul Rennes din Franţa. Reîntors în ţară, va fi numit cadru didactic la Facultatea de Limba şi Literatura Română din cadrul Universităţii din Bucureşti unde, de-a lungul anilor va urca, treaptă cu treaptă, de la asistent, până la profesor.

Doctor în ştiinţe filologice cu teza *Idei şi forme literare la români până la Titu Maiorescu* - 1970.

Începând cu anul 1956 va fi preparator la Catedra de istoria literaturii a Institutului pedagogic din Bucureşti, după care va deveni asistent (1958), lector (din 1963), conferenţiar (din 1972) şi profesor universitar (1991), în cadrul aceleiaşi catedre a Facultţii de Limba şi Literatura Română a Universităţii Biucureşti. Între timp va funcţiona şi ca lector de literatură, istorie şi civilizaţie românească la Universitatea din Toulouse între 1964 şi 1966, precum şi la Universitatea din Montpellier, în perioada 1968- 1969; Prodecan, apoi Decan al Facultăţii de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti[1].

Debutul publicistic în *Tânărul scriitor*, în anul 1956, iar debutul editorial, în 1976, cu *Ideea de patrie în literatura română,* după care urmează: *Contemporanul (1881-1891)- O revistă aşa cum a fost* -1983 şi *Idei şi forme literare până la Titu Maiorescu* - 1985[2].

Ca urmare a acestor lucrări, Alexandru Hanţă va deveni membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Alexandru Hanţă este un istoric literar sobru, de tip universitar, care epuizează bibliografia atunci când tratează o temă, echilibrat în afirmaţii, polemic cu argumente de neînlăturat[3].

Spiritul său este unul sintetizator, superior didactic, oferind demonstraţii exhaustive; *Ideea de patrie...*este urmărită de la cronicari (literatura veche în general !)

---

[1] Anghel,V, Deşliu,Al - Op cit, p. 151.
[2] Florin, Muscalu - Op cit, p. 75.
[3] Idem.

până în sec. al XIX -lea, trecând prin Şcoala Ardeleană; această *lucrare necesară* (Al.Piru) relevă *atitudinea luptătoare* a sciitorilor noştri români în momentele cruciale istorice[1].

Vorbind de ideea de patrie în literatura română, fiul plaiurilor *Mioriţei* şi al Sovejei lui Simion Mehedinţi afirmă: *Caracterul angajat al literaturii române se materializează în primul rând în alegerea cu preferinţă a temelor naţionale şi sociale, în utilizarea cu intenţii programatice a sensurilor multiple ale folclorului şi istoriei naţionale, în elogiul frumuseţilor pământului, exaltarea eroismului dovedit în lupta pentru apărarea libertăţii şi demnităţii şi, concomitent, analiza critică, antitetică a prezentului, în sfârşit, în cultul omului şi pledoaria pentru emanciparea sa*[2].

Simion HÂRNEA
publicist, folclorist

S-a născut în marea şi frumoasa comună vrânceană Năruja, în anul 1899. Autodidact recunoscut, S. Hârnea a învăţat toată viaţa; să citească, să scrie, să înţeleagă sufletul omului, să-l asculte şi să culeagă tot ceea ce a creat mai frumos spiritul popular. Toate acestea sintetizate de el astfel: *şcoala vieţii.* La un moment dat a fost cea mai populară personalitate vrânceană.

Va urma şcoala primară în localitatea natală, după care se va înscrie la gimnaziul din Odobeşti unde, din nefericire, va urma numai două clase. Simion Hârnea este una dintre cele mai pitoreşti figuri de ţărani cărturari; asemeni lui Tata Oancea din Vasiova Banatului şi a cosângeanului Ion Chichiur, el a nutrit un respect constant faţă de pagina tipărită, pe care a realizat-o şi apărat-o de-a lungul octogenarei sale vieţi cu trudă materială şi morală[3].

„Va funcţiona ca grefier la Judecătoria de Ocol Vrancea, cu sediul în Năruja. În 1919 îl cunoaşte, la un iarmaroc din comuna Vidra, pe Simion Mehedinţi, care îi publică o serie de poezii erotice în *Revista poporului,* sfătuindu-l însă să se aplece asupra

---

[1] Idem.
[2] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 151.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p. 76.

producţiilor populare. Urmându-i sfatul şi punând la bătaie agoniseala lui de grefier, între 1926 şi 1936 scoate colecţia *Biblioteca Populară <Comoara Vrancei>,* în 14 broşuri, colecţie apreciată de Mihail Sadoveanu, G.G.Longinescu, C.C.Giurescu, Ion Diaconu şi alţii, precum şi de publicaţiile literare ale vremii”[1].

În perioada 1936 - 1952, Simion Hârnea va funcţiona ca director al Căminului cultural din Năruja. Recunoscut pentru colecţiile sale folclorice, va primi sprijinul Casei Creaţiei Populare Vrancea, pentru a publica *Locuri şi legende vrâncene* - vol. I - 1972 şi vol. II - 1977, lucrări care vor fi reeditate în 1979 şi 1984.

Dezvoltarea într-un mediu cultural propice ar fi făcut, probabil, din Simion Hârnea un cercetător de elită; meritul său este acela de a continua o tradiţie îndepărtată, cea care are la bază cronicarii ce ne-au lăsat letopiseţe, *o samă de cuvinte*[2]...

Ion (Jan) HURJUI

poet, prozator, dramaturg

S-a născut la 18 aprilie 1933, în localitatea Ploscuţeni, Jud. Vrancea. Din motive tehnice, naşterea sa va fi înregistrată la 1 mai 1933. Părinţii săi erau de profesie învăţători. Mama se născuse în localitatea Tecucelu, din preajma Nicoreştiului, numindu-se ca fată Berza. Din această familie se trăgea şi marele bizantinolog, de renume mondial, Mihai Berzea.Tatăl era din comuna în care s-a născut. La scurt timp de la naşterea sa, familia se va muta în localitatea Vladnicu de Sus, fosta Comună Galbeni, unde mama fusese titularizată în învăţământ, actualmente tot în judeţul Vrancea. După parcurgerea claselor elementare, se va înscrie la Liceul de cultură generală din oraşul Tecuci, iar după absolvirea acestuia va urma cursurile Facultăţii de medicină din Iaşi. După mai mulţi ani de practică medicală, Ion Hurjui va ajunge profesor în cadrul Universităţii de Medicină şi Farmacie din Iaşi. Este Preşedintele Societăţii Române de Gerontologie şi Geriatrie. A fost Director al Policlinicii Universitare Iaşi (1993-1994) .

Va debuta publicistic în revista *Cronica* (1966), ce se afla pe atunci condusă de renumitul profesor universitar Constantin Ciopraga. Deoarece producţiile sale de început şi ulterior au fost

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 152.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p.77.

poeziile, Ion Hurjui a fost perceput mai mult ca poet. Debutul editorial se va produce în anul 1969, odată cu apariţia volumului *Noaptea pandorei.* Ion Hurjui va scoate patru volume de versuri, un roman şi o antologie. *Cutia Pandorei* - 1969; volum de versuri apreciat de criticul literar Nicolae Manolescu; *Ornicul trecerii* -versuri - 1971; *Poemia* - versuri - 1980; *Iubirea din strada a şaptea* -roman - 1983; *April* - poezie - 1986; *Poemia şi alte poezii* - antologie - 1995.

Dintr-o confesiune a autorului, referitoare la apariţia primului volum de poezii, reţinem: „Am abandonat, în timp aluziile la personajele mitice sau nu, şi am rămas cu stilul interogativ, nu prin intenţie, ci prin structura mea reflexivă, şi a spune de la început prea puţin, subordonată stării afective; volumul acela ascunde în el o mare suferinţă şi o meditaţie legată de ea...; cum se ştie din mitologie, nu Prometeu a deschis cutia, ci Epimeteu fratele său, considerat de mine un alter ego, fratele meu poetul (nu în această ipostază !)”[1].

Al. Călinescu îi descrie cu exactitate panoramarea textului poetic: versul însuşi e adesea frânt, întrerupt de bare verticale, această fracturare reflectând şi la voinţa de a refuza convenţia, de a sabota linearitatea şi fluienţa discursului; în ciuda acestei formule care ţinteşte epurarea lirismului, temele prind repede contur şi trădează o natură în egală măsură sentimentală şi reflexivă, efectivă şi cerebrală[2].

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, precum şi membru fondator al Societăţii Medicilor Scriitori şi Publicişti din România, fiind totodată şi iniţiatorul şi coordonatorul Cenaclului literar *Vasile Voiculescu* de pe lângă Universitatea de Medicină şi Farmacie din Iaşi.

Opera sa se compune din volumele: *Noaptea pandorei* - 1969; *Ornicul trecerii* - 1971; *Poemia* - 1980; *Iubirea din strada a şaptea* - 1983; ed. a II-a - 2003; *April* - 1986; *Poemia şi alte poeme* - 1995; *Limba Hu* - 2001; *Sunetul cheamă auzul* - 2001; *Recurs la Poemia* - 2003.

Referiri la adresa operei sale vor face: Marian Popa, Nicolae Manolescu, Zaharia Sângeorzan, Constantin Ciopraga, Mihai Drăgan, Al. Călinescu, Ioan Holban, Florin Muscalu, Valeriu Anghel şi alţii.

---

[1] Ibidem, p. 78.
[2] Ibidem, p. 79.

Virgil HUZUM
poet

S-a născut în ziua de 12 decembrie 1905, în localitatea Ianca, Judeţul Brăila. Fiul lui Ion Huzum - farmacist şi al Clarei, născută Andoniu. Prenumele la naştere a fost Virgiliu. Va urma cursurile şcolii primare la Darabani(Botoşani) şi Focşani (Nr.1). după care Liceul *Unirea*(1916-1923), în Focşani. Va urma Facultatea de Litere din Bucureşti, pe care a terminat-o(1926) cu *magna cum laude*.

Elev fiind, în anul 1923, va publica versuri în Anuarul Societăţii *Grigore M. Alexandrescu,* ce funcţiona în cadrul Liceului *Unirea* din Focşani. Va face studii de farmacie, dar licenţa o va lua, până la urmă, în litere şi filozofie - 1931. Va debuta apoi, în revista *Adevărul literar şi artistic* - 1924.

Editorial va debuta în anul 1926, cu volumul de parodii *A la maniere de....* Acestuia îi vor urma: *Bolta bizantină* - 1929 şi *Zenit* - 1936. Cu ultima lucrare va obţine Premiul Societăţii Scriitorilor din România. „În 1932-1933 e profesor suplinitor de filosofie la liceul unde fusese elev. Activitate publicistică deosebită în cadrul revistei corpului profesoral *Şcoala Putnei,* al cărei director este. Între 1925-1943 colaborează la: *Universul literar, Cuvântul, Curentul, Rampa, Mişcarea, Facla,, Epoca,Îndreptarea, Viaţa literară, Bilete de papagal, Căminul, Cronicarul*[1] etc.

Va urma o lungă perioadă în care nu va mai edita nimic. În această lungă perioadă va fi exclus din S.S.R, din motive politice. Activitatea sa editorială se va relua după război, abia în anul 1973, când îi va apare lucrarea *Mirajul sunetelor*. Cu această ocazie va fi reprimit în Uniunea Scriitorilor.

În general, critica i-a fost favorabilă. George Băiculescu vedea în *A la maniere de...*faptul că volumul se citeşte cu plăcere, şi constituie prima încercare de a prezenta în acest fel diferite spirite din întreaga noastră literatură; de fapt, Virgil Huzum este un semănătorist întârziat, sensibilizat în tinereţe de simbolism, păstrând de la ultima şcoală ceva unelte exterioare, nu şi sensibilitatea austeră; a dus o intensă viaţă literară, în perioada interbelică, casa lui fiind un adevărat salon al elitelor, prin care au trecut mulţi dintre marii scriitori ai vremii[2].

Va deceda în ziua de 7 iulie 1991, la Focşani.

---

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 154.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 81.

Leon KALUSTIAN
DEMOCRIT, ELKA, KALUNKAR
publicist, memorialist

A văzut lumina zilei în anul 1908, la Focşani. Fiu de armean, naturalizat în oraşul Unirii. Este printre autodidacţii literaturii române, făcând doar studii elementare şi doar o clasă de liceu. La vârsta de 20 de ani va părăsi Focşanii şi se va îndrepta către Capitală. S-a remarcat cu articole în presă, devenind în scurt timp un condei de luat în seamă, chiar temut. *Armele* pe care le-a avut întotdeauna pregătite au fost pamfletul şi polemica. Una din ţintele care i-au adus popularitatea a fost campania de presă, renumită în epocă, împotriva lui Stelian Popescu.

Va fi „redactor la ziarele *ABC, Zorile* (cu Emanoil Socor), *Lumea romască* (editat de Zaharia Stancu), coordonator al oficiosului *România,* scos de Cezar Petrescu în 1940. Colaborează la *Mişcarea, Facla* (directori Ion Vinea şi N. Carandino), *Adevărul, Cuvântul, Curentul, Dimineaţa,* din 1979 - la *Flacăra* lui Adrian Păunescu. Între 1951 şi 1954 se află în închisoare fără a fi fost judecat, iar între 1960 şi 1968, condamnat penal de către Tribunalul Militar Bucureşti”[1].

În anul 1936, Kalustian scria în *Zorile:”* Retorica inflamabilă a fost din nou pusă la punct; aşa cum se cuvine; fără ocolişuri şi făreticenţe”[2].

Debutul editorial va avea loc în anul 1975, cu volumul *Facsimile.* Va urma apoi un volum ce concentrează articolele sale publicate în presă, intitulat *Constaelaţii sub cer deschis- pagini dintr-o luptă antifascistă şi democratică* - 1976. Aprecieri frumoase va face în introducerea acestei cărţi, renumitul Valeriu Râpeanu. Opera de bază însă, a lui Leon Kalustian o vor constitui cele patru volume de *Simple note,* primul editat în anul 1980, iar ultimul în anul 1985.

Din mărturisirile sale, reţinem: „Trecutul face parte din existenţa mea şi îl duc cu mine prezent - aşa cum a fost - în zumzeyele şi foşnetele lui, în articulaţiile şi desfăşurările pe care le-a avut, cu împrejurări de viaţă care nu pot fi şterse sau răstălmăcite, cu oameni şi locuri - ce nu suportă escamotarea - care finalmente nu sunt decât istorie, şi istoria trebuie scrisă cu o unică şi elementară condiţie: să fii paznic credincios al adevărului şi să faci din el ritualitate. Să nu-l ascunzi. Niciodată. Şi, mai

---
[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 170.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 83.

cu seamă, să nu-l falsifici. Niciodată. Să lăsăm altora voluptatea de a fabula în istorie şi noi s-o scriem pe a noastră aşa cum s-a derulat, modestă şi aprigă, nedreaptă de cele mai multe ori şi smerită”[1].

În primul său volum de *Simple note,* Leon Kalustian declară cu multă sinceritate: „În ce mă priveşte, dacă unul singur din cei ce vor parcurge paginile ce urmează va dobândi convingerea sau se va alege cu impresia că toate vin nu dintr-un har, ci de la o *conştiinţă* a profesiei pe care n-am părăsit-o niciodată şi pe care n-am obosit cultivând-o şi respectând-o şi de la o împătimită dragoste pentru nobila noastră meserie, căreia i-am rămas fidel, mă voi considera cu îndestulare răsplătit”[2].

Referiri asupra operei sale va face Dumitru Micu, în 1974, Florin Muscalu, Valeriu Anghel etc.

Renumitul publicist şi scriitor se va stinge din viaţă în 24 ianuarie 1990, în Bucureşti.

Petre LICIU
scenarist, actor

În ziua de 19 martie 1871 se naşte la Focşani, în familia renumitului magistrat Gheorghe Liciu(prim-preşedinte al Tribunalului Putna), ce-şi avea casa în cartierul Bumbacului, şi al Mariei (fiică de magistrat), cel care va deveni marele actor de teatru - Petre Liciu. „După absolvirea cursurilor primare la Şcoala Nr. 1 din Focşanii - Munteni, tatăl său - Gheorghe Liciu este înaintat consilier la Curtea de Apel Galaţi, unde îşi mută şi familia, dar Petre urmează primele două clase gimnaziale la *Dimitrie Cantemir* din Bucureşti. Transferat apoi la Curtea de Apel din Iaşi, magistratul îşi ia familia în capitala Moldavă, în anul şcolar 1883- 1884, Petre Liciu fiind înscris în clasa a III-a la Liceul Naţional de aici, pe care nu-l va mai părăsi până la bacalaureat”[3]. Aici îl va avea coleg pe un alt renumit focşănean - G.G. Longinescu, care va scrie despre viitorul actor următoarele: *Şi ne întrecea Liciu pe toţi, prin isteţimea lui, prin uşurinţa cu care pricepea, prin traducerile bune în latineşte, care*

---

[1] Kalustian, Leon - Simple note, vol. II, Bucureşti, 1982, p. 362.
[2] Ibidem, vol I, Buc, 1980, p.298.
[3] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 176.

uimeau pe profesorul Copăcineanu şi prin problemele grele de matematicăpe care le dezlega atât de uşor, de avea tor zece la profesorul Palade. Şi tot aşa la greceşte, la franţuzeste... făcea poezii. Nu ne puteam închipui că petre Liciu ar fi putut fi întrecut de un alt elev[1].

Aşa după cum îşi aminteau colegii, singurul concurent în şcoală i-a fost viitorul mare istoric - Nicolae Iorga, care în lucrarea sa memorialistică *O viaţă de om aşa cum a fost,* menţiona că a terminat clasa a VI-a cu media 9,06, iar Petre Liciu al doilea, cu 8,59. Viitorul actor îşi va lua revanşa în clasa a VII-a de liceu, conform amintirilor lui N. Iorga, *strigându-se întâiul cu cunună Liciu, care revenea astfel la locul pe care îl merita atâţia ani înaintea intensiunii mele*[2]. Mai târziu, Petre Liciu îi va dedica colegului său N. Iorga, următoarele versuri din poezia *Sarea pământului: Colo-n fund vezi o căpiţă / De păr des, nepieptănat/ De cinci ani încoace ascunde/ Un cap mare de-nvăţat.*

În luna octombrie 1888, Petre Liciu va obţine diploma de bacalaurea *în litere,* eliberată de Universitatea din Iaşi, care poartă semnătura lui Titu Maiorescu, ce era pe atunci Ministrul Instrucţiunii. Trei ani mai târziu, în 1891, era student la Drept, anul trei, precum şi la Conservatorul din Bucureşti, în anul întâi, *făcând parte din delegaţia Universităţii din Bucureşti ce participa la Iaşi, la înmormântarea lui Mihail Kogălniceanu*[3].

Bustul marelui actor şi scenarist, postat
în faţa teatrului Maior *Gh.Pastia* din Focşani

În anul 1893, Petre Liciu va absolvi Conservatorul cu premiul întâi pentru comedie, în timp ce al doilea premiu întâi, la dramă, era acordat absolventului Aristide Demetriade.

Beneficiind de sprijinul lui Tache Ionescu, ce era pe atunci ministrul Instrucţiunii publice, Petre Liciu va primi o bursă pe trei ani, *în scopul completării studiilor la Conservatorul de la Paris, bursa fiind de 2.400 lei pe an* [4].

---

[1] Cherciu, Cezar - Op cit, vol I
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem

Ajuns la Paris va deveni elevul renumiţilor maeştri Got, Worms, Sylvain, Ferandy . Va urma, concomitent, cursurile de istorie şi filozofia artei la celebra Universitate Sorbona, iar cu ajutorul legaţiei române din Paris, *este primit a asista gratuit la reprezentaţii ale Teatrului Odeon*[1].

Reîntors în patrie, în scurt timp, Petre Liciu va deveni unul din marile nume ale Naţionalului Bucureştean unde, de-a lungul timpului, va interpreta roluri dintre cele mai reprezentative ale pieselor de teatru din epocă. În cursul anului 1891 va deveni membru fondator al *Ligii culturale pentru unitatea culturală a tuturor românilor,* care avea ca scop să încurajeze lupta pentru drepturile naţionale şi sociale ale naţiei române.

Ca rezultat al prieteniei ce-l lega de renumitul savant I. Iorga, timp de trei ani, Petre Liciu va da reprezentaţii teatrale pentru cursanţii Universităţii populare de la Vălenii de Munte: *...el ca şi Iorga credeau în menirea culturală a teatrului românesc.*

Nu după mult timp, Petre Liciu, împreună cu Nottara, Aristide Demetriade şi Corneliu Moldoveanul **vor scrie scenariul filmului <Războiul Independenţei>** pe care, din păcate, nu a mai apucat să-l vadă terminat.

În anul 1911, remarcabilul Vasile Goldiş saluta, în numele Societăţii *Astra,* prezenţa la Blaj a lui Petre Liciu, N. Iorga, Aurel Vlaicu, Aristizza Romanescu, Zaharia şi Olimpia Bârsan. *După amiază (17 august 1911), în prezenţa a 30.000 de oameni, Aurel Vlaicu realiza primul său zbor. Erau de faţă Caragiale, Liciu, Şt. O. Iosif*[2].

Din nefericire însă, începând cu iarna anului 1911-1912, în viaţa marelui artist şi om de cultură Petre Liciu vor avea loc evenimente tragice: va fi operat de două ori pentru afecţiuni renale, pierzându-se până la urmă din viaţă. Referindu-se la această situaţie, marele savant şi coleg, N. Iorga, menţiona: *A murit victima unei erori medicale şi a unei grave neglijenţe. A murit conştient şi nemângâiat*[3]. Îşi va da sfârşitul în fatidica zi de 1 aprilie 1912, în Bucureşti. În testamentul său a rămas scris: *...mulţumesc acelora care mi-au fost prieteni sinceri. La toată lumea m-am arătat aşa cum sînt.*

După patru ani, în ziua de 3 aprilie 1916, ca semn al preţuirii de care s-a bucurat marele artist focşănean Petre Liciu, oficialităţile împreună cu locuitorii oraşului îi vor ridica şi dezveli un bust în grădina teatrului *Maior Gheorghe Pastia,* realizat de sculptorul Mateescu din Bucureşti, ocazie cu care a avut loc şi un spectacol omagial, la care au participat un impresionant număr de locuitori şi invitaţi.

Cu ocazia comemorării a 25 de ani de la moartea marelui artist, Sextil Puşcariu, în studiul elaborat - *Liciu în Bucovina* -, menţionează că acesta era fiul unui consilier de la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - Gheorghe Liciu.

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.

Cristian LIVESCU
critic şi istoric literar
cronicar dramatic, publicist

S-a născut în ziua de 24 decembrie 1945, în oraşul Focşani, fiind fiul lui Ioan şi Georgetei Livescu. Tatăl său era inginer constructor, iar mama se trăgea din familia Calogera. Ca urmare a mutării tatălui său în oraşul Piatra Neamţ, fiul va urma cursurile elementare şi liceale în acest frumos şi pitoresc oraş moldovean. Din nefericire, tatăl îşi va muta serviciul la Brăila, oraş în care Livescu va finaliza cursurile liceale - 1963. După absolvire, se va înscrie la Facultatea de Limba şi Literatura Română din cadrul Universităţii din Bucureşti, pe care o va absolvi în anul 1968. Între timp va participa la activităţile cenaclului literar din facultate, devenind conducătorul Cercului studenţesc de teorie şi critică literară al numitei Facultăţi(1966-1968), sub coordonarea lui S. Bratu. În anul 1967 va înfiinţa, împreună cu câţiva colegi, la Casa studenţilor din Bucureşti,cenaclul *Atlantida.* Va deveni redactor al ziarului *Ceahlăul* din oraşul Piatra Neamţ, unde va fi repartizat(1968 - 1990). Din 1983 este în fruntea cenaclului scriitorilor din judeţul Neamţ, care va deveni apoi Societatea Scriitorilor din judeţul Neamţ.

Începând cu primul an, după evenimentele din 1989, Cristian Livescu va îndeplini mai multe funcţii: inspector la Inspectoratul pentru Cultură al Judeţului Neamţ, devenit ulterior Direcţia pentru Cultură, Culte şi Patrimoniul Cultural Naţional; redactor şef (2000) al revistei *Antiteze*; director fondator al Editurii Crigarux, din Piatra Neamţ[1]...

Debutul său literar va avea loc în anul 1965, în revista *Viaţa studenţească.* Va urma apoi publicarea unui eseu despre Adrian Marino, în revista *Ateneu,* din Bacău - 1973. Va conduce apoi Cenaclul literar *Calistrat Hogaş* din Piatra Neamţ(1971-1977). Se numără printre organizatorii *Antologiei scriitorilor români contemporani.*

Editorial va debuta în anul 1980, cu eseul *Introducere în opera lui Ion Pillat*. Îi vor apărea apoi: *Scene din viaţa imaginară* - 1982; *Voluptatea labirintului* - 1995; *Întâiul Eminescu* - 1999; *Ascuns într-o lojă* - 2002; *Dicţionarul performanţei sportive din judeţul Neamţ* - 2002 .

[1] Sasu, Aurel - Op cit, p. 851.

În decursul anilor, va obţine următoarele premii: Premiul Revistei *Convorbiri literare* - 1996; Premiul Revistei *Poesis* - 1999; Premiul Societăţii Scriitorilor Bucovineni - 2000.

Făcând parte din rândul membrilor Scriitorilor români, va primi diferite însărcinări pe această linie: membru în Consiliul Asociaţiei Iaşi a Uniunii Scriitorilor (1996-2001), preşedintele filialei Neamţ a Uniunii Scriitorilor (1997-2004), membru în diferite jurii la nivel de filială; în 2002 va fi primit în rândurile membrilor Uniunii Artiştilor Plastici din România, secţia Critică.

Este considerat unul dintre cei mai prolifici critici literari, scriind de-a lungul timpului un număr însemnat de recenzii obiective, precum şi articole retrospective despre scriitori contemporani, poeţi în special, lucrări care pot fi cuprinse oricând într-o posibilă istorie a poeziei româneşti contemporane.

„Ceea ce captează la acest comentator, al unor texte care au stat, pe drept cuvânt, în atenţia celor mai importanţi exegeţi ai literaturii noastre, este un fel de voluptate a demontării încete, meticuloase a componentelor textului, făcută cu seriozitate”[1].

Referiri asupra operei sale, vor face: Gh. Grigurcu, L. Ulici, I. Simuţ, Al. Dobrescu, D. Stanca, Al. Pintescu, Şt. Munteanu, B. Ulmu şi alţii.

Georgică MANOLE

poet, prozator, epigramist, publicist

S-a născut în ziua de 26 octombrie 1952, în comuna Popeşti, judeţul Vrancea, din părinţii Mihai (Stănilă) şi Georgeta Manole, oameni gospodari ai localităţii. Va termina şcoala primară în Popeşti, după care se va înscrie la Liceul Teoretic din localitatea Vidra, numită *Poarta Vrancei,* unde a fost înfiinţată prima şcoală din *Ţara Vrancei,* la care au învăţat, printre alţii, marele savant Simion Mehedinţi şi actualul

[1] Eugenia Tudor în Luceafărul, nr. 35 din 1995.

academician Valeriu D. Cotea. După finalizarea cursurilor liceale (1971), se va înscrie la Facultatea de Matematică şi Fizică din cadrul Institutului Pedagogic din Suceava (1972-1975) devenind profesor de matematică.

Prima şcoală la care va preda, va fi cea din comuna vrânceană Spulber(1971-1972), după care, în urma căsătoriei, se va transfera la Şcoala Generală Borolea, comuna Hăneşti, judeţul Botoşani, unde, în perioada 1977 - 1984 va fi director. Din anul 1984 se va transfera la şcoala de centru - în localitatea Hăneşti, unde va fi numit director coordonator - 1984 - 1989 şi 1994 - 2012).

În toată această perioadă a desfăşurat o bogată activitate publicistică şi redacţională: debutul literar se va produce în anul 1970, în paginile ziarului vrâncean *Milcovul,* după care va urma proză scurtă, în revista *Flacăra* (1975) şi un supliment eseu în revista *SLAST (*1991).

Debutul editorial va avea loc în anul 1996 când va publica volumul *Logica lui Masajust*, care cuprinde satire şi epigrame.

„Colaborări cu versuri, proză, cronici literare, eseuri şi articole de specialitate în nenumărate periodice: *Actualitatea botoşăneană, Adevărul, Botosăneanul, Clopotul, Cronica, Milcovul, Flacăra, Gazeta de Botoşani, Gazeta Matematică, Jurnalul de Botoşani şi Dorohoi, Luceafărul, Orizont latin, Plumb, Rebus, Revista de fizică şi chimie, Revista de pedagogie, SLAST, Studium, Tribuna învăţământului, Viaţa Botoşanilor, Lumină Lină* (New York); redactor la *Actualitatea botoşaneană,* autor al rubricii *Ochiul soacrei*, semnată Geo Băncaru; a colaborat cu Traian Calancea la realizarea *Muritorului de Botoşani* (1997) - supliment umoristic al *Actualităţii botoşănene;* fondator şi redactor al revistei ***H*** (revistă caleidoscop -com. Hăneşti, 1977), redactor-şef al revistei *Luceafărul* (Botoşani, din 2009); a făcut parte din diverse cenacluri literare: *Mioriţa* (Vidra - Vrancea), *Camil Petrescu* (Suceava), *Mihai Eminescu* (Botoşani); a fondat Societatea Culturală *Teofil Vâlcu* - din Hăneşti, a fondat şi coordonat Cercul literar de poezie *Luceafărul* de pe lângă Biblioteca comunală Hăneşti[1]

Pe parcursul anilor, scriitorul Georgică Manole a fost distins cu premiul *Ion Pillat* pentru eseu, peste 10 diplome de excelenţă oferite de Biblioteca Judeţeană *Mihai Eminescu* din Botoşani, diplome de merit pentru activitatea disactică şi culturală oferite de Fundaţia Naţională pentru Dezvoltarea Comunitară, Direcţia Judeţeană pentru Cultură, Culte şi Patrimoniul Cultural Naţional Botoşani.

[1] Lazarovici, Silvia - Scriitori şi publicişti botoşăneni (dicţionar bibliografic), Botoşani,2013,p.301.

Opera scriitorului Georgică Manole este alcătuită din următoarele volume: *Logica lui Masajust* - 1996; *Antigeometria tristeţii* - poeii - 2001; *Aici...Acolo...Dincolo...* - eseu despre antimanagement - 2002; *Ierbarul cu...arici* - eseu despre antimanagement - 2003; *Clopotul lui Gauss* - poezii - 2005; reeditat - 2012; *Chipul efemerului - jurnal di Actualitate(a)*- publicistică - 2008; *Idei la firul ierbii* - eseuri, comentarii - 2009; *Viaţa în interval* - eseuri - 2012; lucrări didactice: *Matematica pentru performanţă* - teme, exerciţii şi probleme - 2010; coautor al lucrării *Atitudinea elevilor faţă de temele pentru acasă* - 2011; autor - *Educaţia şi mediul rural* - 2012.

Despre operele lui Georgică Manole, au făcut referiri: Gh. Burac, Th. Damian, Al.D. Funduianu, V.Timovciuc, C. Carmin, I. Stoiciuc, S. Harnagea, P. Ungureanu, L. Şimanschi, V. Lefter, I. Istrate etc.

Irina MAVRODIN

poetă, traducătoare, eseistă

S-a născut în ziua de 12 iunie 1929, în oraşul Oradea. Conform mărturiilor sale, din interviul acordat publicistului Alexandru Deşliu[1], bunicul său patern, Pericle Mavrodin, descindea dintr-o familie cu origini îndepărtate în Grecia, familie venită în

[1] Mavrodin, Irina - Convorbiri cu Al. Deşliu, Focşani, 2004, pp.5-8.

Principatele Române la începutul sec. al XIX-lea, sau poate şi mai devreme. Mama tatălui, Maria Mavrodin, născută Purice, este dintr-o veche familie de răzeşi vrânceni. Unul dintre ascendenţii ei fusese ispravnic de Vrancea. Notăm în continuare din amintirile autoarei: „ Tatăl tatălui meu, Nicolae Mavrodin, a murit în Primul Război Mondial, ca şi Nicolae Purice, străbunicul meu, care a murit la Clipiceşti în timpul unui tir de artilerie - cu picioarele tăiate de un obuz - lansat de armata germană (comuna Clipiceşti, unde locuia străbunicul meu, se afla pe linia de front). Polixenia, soţia lui Nicolae Purice, străbunica mea din partea tatei, descindea dintr-o familie de boieri moldoveni sau - după unele spuse - printre care şi cele ale lui Gala Galaction, care pomeneşte de acest secret dezvăluit lui pe patul de moarte de către Ruxandra Purice -, chiar dintr-o familie domnitoare, care fugise de la Iaşi, în urma unor certuri între boieri în jurul tronului. Luaseră cu ei obiectele cele mai preţioase, printre care o icoană cu *Sfinţii Constantin şi Elena,* foarte veche, care se găseşte acum în posesia nepoatei mele Roxana Vintilă. După moartea soţului ei, Polixenia Purice s-a călugărit, retrăgându-se la Schitul de maici de lângă Panciu (Mănăstirea Brazi -n.a). În această familie Purice au existat mulţi cărturari. Pe linia mamei mele, Maria Mavrodin, descind dintr-o familie putneană care numără printre membrii ei mulţi preoţi. Străbunicul meu, tatăl bunicii mele Paraschiva Popescu, era preotul Gheorghe Popescu, om cu mare greutate şi autoritate în Satu-Nou (Putna). Dintre cele cinci fiice ale lui, trei s-au căsătorit cu preoţi, doi fiind profesori universitari la Facultatea de Teologie din Bucureşti. Unul dintre ei, Vasile Radu, mare savant, a tradus *Biblia* din ebraică (împreună cu Gala Galaction, care a stilizat textul traducerii). Timp de mulţi ani Vasile Radu a fost preot la biserica română din Paris, unde adeseori l-a găzduit pe Nicolae Iorga, cu care legase o strânsă prietenie. Bunicul meu din partea mamei, soţul Paraschivei, Constantin Popescu, mort foarte tânăr, a fost funcţionar la Căile Ferate Române. Unul din fraţii bunicii mele Paraschiva, Ion Popescu, colonel în armata română înainte de 1944, a stat fugar şi ascuns mai bine de zece ani de zile, după venirea regimului comunist la putere, fiind condamnat politic. Tatăl meu, Anastase Mavrodin s-a născut la Mărăşeşti, în 1896, la 21 martie. A urmat şcoala la Liceul *Unirea* din Focşani şi şi-a făcut studiile universitare (franceză şi română) la Facultatea de Litere şi Filozofie din Bucureşti. În anul întâi, la vârsta de 19 ani, şi-a întrerupt studiile şi a plecat voluntar pe front, deşi în calitatea lui de *fiu unic la mamă văduvă,* era scutit de orice obligaţie de a participa la război. S-a întors de pe front decorat cu *Virtutea militară.* Ca preşedinte al Asociaţiei studenţilor putneni, a luat iniţiativa construirii la Mărăşeşti a Mausoleului (care există şi astăzi) de pomenire a eroilor patriei, morţi în războiul pentru întregire. Tot lui îi aparţine şi iniţiativa unei plăci comemorative cu numele foştilor elevi ai Liceului *Unirea* morţi în Primul Război Mondial, placă aşezată în holul mare a liceului. După absolvirea facultăţii, deşi profesorul Charles Drouhet îi propusese să rămână asistent la Catedra de franceză pe care o conducea, tatăl meu a preferat să plece (împreună cu mama mea) ca profesor de liceu la Oradea, unde, în scurt timp, a ocupat postul de director al Şcolii Normale *Iosif Vulcan*, pe care a condus-o cu multă pricepere şi abnegaţie. Tatăl meu a mai avut în Oradea şi o serie de alte importante activităţi, pe linia promovării culturii române la graniţă. În 1940, când s-a anunţat cedarea unei părţi din Transilvania prin Dictatul de la Viena, părinţii mei şi cu noi, copiii - eu, sora mea Maria şi fratele meu Alexandru - am plecat la Focşani, unde tatăl meu a ocupat postul de profesor de franceză la Liceul

Unirea din acest oraş, iar mama mea, Maria Mavrodin, care fusese medic primar oftalmolog la Spitalul de Stat din Oradea, pe cel de medic primar oftalmolog la Spitalul de boli de ochi din Focşani. Odată cu venirea comuniştilor la putere, tata, care făcuse politică naţional-ţărănistă, a fost arestat politic şi a făcut trei ani de închisoare. După detenţie, nu i s-a redat vechiul post şi a funcţionat ca profesor la diferite licee din mai multe comune din judeţul Vrancea. Sora mea, Maria Mavrodin Tărăbîc, doctor în chimie, cercetător principal la Centrul de Chimie fizică al Academiei Române, a publicat totodată, sub pseudonimul Mioara Izverna, numeroase şi foarte bune traduceri din marea literatură franceză. Fratele meu, Alexandru Mavrodin, a fost - în urma unei teribile înscenări - (în preajma contrarevoluţiei ungare din 1956 -n.a.) - arestat şi condamnat politic, în 1957, la trei ani de închisoare, în timp ce era student în anul patru la Facultatea de Medicină din Iaşi. La ieşirea din închisoare a fost nevoit să lucreze ca salahor timp de doi ani, şi ca infirmier la ţară. În anul 1962, şi-a dat din nou admiterea la Facultatea de Medicină, pe care a urmat-o şi a absolvit-o la Bucureşti. A fost medic la Spitalul de Stat din Focşani[1].

Şcoala primară începută la Oradea şi terminată la Focşani, după care a urmat Liceul de Fete şi apoi Liceul *Unirea* din Focşani. S-a înscris la Facultatea de Filologie, Secţia limba şi literatura franceză.

În timp ce era bolnavă şi se trata la sanatoriul de la Moroieni, la vârsta de 17 ani, îl va cunoaşte pe medicul Eugen Stănescu (de 27 de ani) care o va trata şi vindeca. După doi ani se va căsători cu el. După unsprezece ani va divorţa. Nu se va mai recăsători.

Va termina Facultatea în anul 1954, fiind oprită în cadrul acesteia ca preparator la Catedra de franceză. După un an de preparator, va fi promovată asistent universitar, apoi, după obţinerea doctoratului (1972) la Iaşi, va deveni lector universitar. Va ieşi la pensie în anul 1985, cu gradul de lector universitar.

După 1989, Ministerul Învăţământului, aprecindu-i soliditatea pregătirii profesionale, o solicită în calitate de conducător de doctorate - caz unic, având gradul de lector. În anul 1993, la solicitarea Universităţii din Craiova îşi va relua activitatea de profesor, acordându-i-se gradul de profesor universitar.

Debutul literar va avea loc în anul 1962, în paginile revistei *Steaua* - condusă pe atunci de A.E. Baconski.

Primul volum, un eseu, îi va apare în anul 1970, cu titlul *Spaţiu continuu;* metaforă critică sub care se aşază mari voci intelectuale ale culturii franceze[2]... Cu poezie va debuta cu volumul *Poeme* - 1970. Există o detaşare de chirurg în felul de a face poezie al Irinei Mavrodin; materialul lexical este prevăzut cu exactitate în tipare libere, fără urmă de *sentimentalism* sau de *inspiraţie*[3]. Referitor tot la acest volum, Radu Enescu consemna: „ Poemele Irinei Mavrodin s-au născut, parcă gata făcute, ca Minerva din capul lui Jupiter. Nu pentru că poeta nu le-a dezvăluit şi risipit în periodice înainte de apariţia editorială - în definitiv este cea mai potrivită atitudine când nu scrii poezie pe diferite teme, ci un singur şi continuu Poem despre întrebările lumii-, ci pentru că prin unitatea lor firească, fără inegalităţi şi decalaje, testimoniu al

---

[1] Idem.
[2] Muscalu,Florin-Op cit, p. 90.
[3] Ibidem - p. 89.

unei apreciabile atitudini de simţire şi gând, ele apar ca un organism rotunjit şi deplin, fără nici un semn al chinurilor genezei lor, din însuşi sâmburele Poeziei adevărate[1]".

Al doilea volum al poetei, va apare în anul 1971, cu titlul *Reci, limpezi cuvinte*. Reprezintă, de fapt un exerciţiu de mare tensiune intelectuală transpus pe hârtie cu prudenţă şi îndemânarea de laborator unde s-au realizat anterior atâtea experienţe inimitabile, ale meşterilor[2]. Urmează volumul *Spaţiul continuu* - eseu- 1972; *Romanul poetic* - eseu - 1977; *Copac înflorit* - 1978, care *strânge într-un cerc liniştile reci ale unei asemenea poezii pur intelectuale*[3].

Urmează apoi următoarele volumele: *Pousin. Praxis şi metoda* - eseu - 1981; *Modernii, precursori ai clasicilor* - eseu - 1981; *Poietică şi poetică* - eseu - 1982; *Stendhal* - *scriitură şi cunoaştere* - eseu- 1985; *Punctul central* - eseu - 1986; *Picătura de ploaie* - 1987; *Mâna care scrie* - eseu - 1995; *Vocile* - 1998; *Uimire şi poesis* - eseu - 1999; *Punere în abis* - 2000; *Cvadratura cercului* - eseu - 2001; *Capcana* - 2002; *Centrul de aur* - 2003; *Convorbiri cu Al. Deşliu* - 2004.

Deosebitul om de cultură Irina Mavrodin, va publica în perioada 1972 - 2001, un număr de 16 studii şi eseuri. Lor li se vor adăuga 36 de traduceri în limba română, precum şi două traduceri din limba română în limba franceză.

Făcând o retrospectivă a scrierilor sale, Irina Mavrodin, într-un spirit realist, face următoarele afirmaţii: „Poezia mea încearcă să spună - uzând de o scriitură economică, despuiată de orice artificiu retoric, sau, oricum, tinzând la această despuiere - aceeaşi epifanie a UNITĂŢII OXIMORONICE: viaţă şi moarte, calm şi angoasă, bucurie şi dezastru, început şi sfârşit, lumină şi întuneric, aceeaşi salvare prin instalarea în inima contradicţiei. Întreaga mea poezie e plină de cupluri antinomice, pe care le conştientizez (de altfel, har Domnului, doar într-o oarecare măsură) doar după ce am scris-o. Obsesia fundamentală a fost ...., încă de la primul meu poem, această *despuiere,* pe care nu toată lumea poate să o guste, pentru că pentru mulţi poezia trebuie să fie încărcată de bine cunoscutele *mărci* poetice. Metafora, în poezia mea, e globală, nu funcţionează ca o mie de ornamente prinse pe o haină. O altă obsesie majoră: monotonia, valorizată pozitiv. Cred de altfel că orice poet care a reflectat cât de cât la arta lui ar trebui să ajungă la această concluzie, căci ce oare altceva înseamnă monotonia în poezie decât o scriitură oricând recognoscibilă, o scriitură purtând în ţesătura ei o semnătură indelebilă ? În privinţa eseurilor, aş spune că aproape toate stau sub semnul încercării de a descrie comportamente auctoriale (relaţia autorului cu opera pe cale de a se face). Asta pe de o parte. Pe de altă parte, sub semnul

[1] Mavrodin,Irina - Convorbiri cu.., Op cit, p. 27.
[2] Idem.
[3] Ibidem, p.90.

intertextualităţii, a ceea ce numeam în prima mea carte *Spaţiu continuu,* iar într-alta *Modernii, precursori ai clasicilor*[1].

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România(1971), secţia poezie, precum şi membru al Penclubului român - 1993, membru fondator al Fundaţiilor *Memoria* şi *Secolul XXI.* Pe parcursul activităţii va primi numeroase premii şi distincţii, din care enumerăm: Premiul Uniunii Scriitorilor din România - 1982; Premiul Uniunii Scriitorilor din România - 1985; Premiul Uniunii Scriitorilor din România - 1995; Premiul Academiei Române - 1994; Premiul Opera Omnia al Editurii Scrisul Românesc - 1997; Premiul *Iulia Haşdeu* - 1999; Premiul Uniunii Scriitorilor din România - 1999; Premiul *Le 14 juillet* - acordat de Ambasada Franţei în România - 1999; Premiul Asociaţiei Editorilor din România - 2000; Premiul de excelenţă al revistei *Convorbiri Literare* - 2003; Premiul de poezie *Marin Sorescu* - 2004.

Eminentul profesor Iulia Mavrodin a fost decorat cu: Chevalier des Arts et des Lettres, decoraţie a Statului francez - 1992; Steaua României în gradul de Cavaler - 2000; Doctor Honoris Causa al Universităţii din Suceava.
Remarcabila poetă Irina Mavrodin se va îndrepta către stele în ziua de 22 mai 2012.

Dumitru MAZILU
traducător, eseist, editor

S-a născut în ziua de 29 noiembrie 1922, în comuna Broşteni, ca fiu al învăţătorului Dionisie Mazilu şi al Matildei (născută Georgescu). După cursurile elementare din localitatea natală, va intra la Liceul *Mihai Viteazul* din Bucureşti (1933-1941). După absolvirea acestuia se va înscrie la Facultatea de Drept din cadrul Universităţii Bucureşti(1945). În perioada celui de-al Doilea război mondial (1941-1943) va studia doi ani şi în cadrul Facultăţii de Litere.

După terminarea războiului va lucra ca „bibliotecar (la Liceul *M. Viteazul* - 1942-1948), avocat(1948-1950), redactor la ESPLA(1950-1968), redactor şef la Editura *Univers* (1968-1975) şi apoi lector principal la serviciul de sinteză şi coordonare tematică a Centralei Editoriale. Va debuta editorial în anul 1954, cu o traducere din Howard Fast (*Calvarul lui Sacco şi Vanzetti)*. A transpus în româneşte nenumărate titluri din literaturile engleză şi americană excelând în special în traducerea romanului american modern[2]".

Din opera sa, menţionăm: *Spre culmile Carpaţilor* - *însemnări de călătorie* - 1955 (în colaborare); traduceri: Hovard Fast - *Calvarul lui Sacco şi Vanzetti* - 1954 şi

---

[1] Mavrodin, Irina - Convorbiri cu..., Op cit, p. 38.
[2] Sasu, Aurel - Dicţionarul biografic...- Op cit, p. 70.

Cina cea de taină - 1956; Jonn Steinbeck - *Căluţul roib* - 1957; Jack London - *Martin Eden* - 1958 şi *Călcâiul de fier* - 1960; Jonn Steinbeck - *Fructele mâniei* - 1962; Erskine Caldwel - *Jenny* - 1965; Ernest Hemingwai - *Pentru cine bat clopotele* - 1965; Charlotte Bronte - *Jane Eyre* - 1966, ed a II-a - 1970; Oscar Wilde - *Potretul lui Dorian Gray* - 1967; Ernest Hemingwai - *Fiesta* - 1969; Herbert Read - *Semnificaţia artei* - 1969; G.S.Feves - *Povestiri dintr-o rezervaţie indiană* - 1971; Richard Lleweilin - *Ce verde era valea mea* - 1971; Jack London - *Martin Eden* - 1971; E.H. Gombrich - *Artă şi iluzie* - 1973; Charlotte Bronte - *Shirley* - 1974; John Steinbeck - *Păşunile raiului* - 1975; Francis Parkman - *Pe calea Oregonului* - 1978; Gordon Landsborough - *Vulpile deşertului* - 1979.

D. Mazilu se va stinge din viaţă în ziua de 12 iulie 1981, la Bucureşti.

Simion MEHEDINŢI
pseudonim - Soveja
prozator, publicist

Geograf, etnolog, mare personalitate culturală. S-a născut în Comuna Soveja, la 16 octombrie 1868, din părinţii Neculai Mehedinţi - agricultor şi al Voicăi, născută Guriţă. Cel mai mic din cei 11 copii ai familiei Mehedinţi. Va rămâne orfan de ambii părinţi şi va fi crescut de sora lui mai mare, care era căsătorită cu un preot. Cursurile elementare le face în comună - primele trei clase, apoi clasa a IV la renumita *Şcoală a Vrancei*, din Comuna Vidra. Îşi va aminti de acei ani, cu multă nostalgie şi regret, într-un articol publicat în revista editată de renumitul profesor Ion Diaconu - *Ethnos.* Urmează cursurile Seminarului Teologic din Roman, pe care le va definitiva la Bucureşti. Va părăsi aceste studii şi va învăţa un an de zile la liceele *Unirea* din Focşani (1886) şi *Sf. Sava* din Bucureşti, unde şi-a luat şi bacalaureatul. Va obţine o bursă de studii la Şcoala Normală Superioară, condusă de Al. Odobescu, fapt care îi va permite să urmeze cursurile Facultăţii de Matematică, dar le va părăsi şi va trece la Litere şi Filosofie obţinând licenţa în anul 1892, abordând o teză despre *Ideile lui J.J.Roussseau asupra educaţiei*. „ La 17 iunie 1889 se află în grupul de studenţi care participă la înmormântarea lui Eminescu. După absolvirea facultăţii, e numit profesor suplinitor la Focşani, unde nu se prezintă, deoarece i se oferă o bursă pentru studierea geografiei în străinătate, cu sprijinul foştilor lui profesori Al.I.Odobescu şi Titu Maiorescu. Ca bursier, va studia la Paris, Berlin şi Leipzig, dar se îmbolnăveşte din cauza suprasolicitării şi îşi întrerupe studiile timp de doi ani, revenind la Soveja, unde

trăieşte retras în natură şi se însănătoşeşte. Se întoarce la Leipzig unde îşi va lua doctoratul cu Friederich Ratzel, care îl admiră pentru cunoştinţele filozofice, logica sănătoasă şi puterea de muncă, susţinând teza *Inducţia cartografică* - 1899, luând calificativul *magna cum laude,* specializându-se în geografie”[1] . Va lucra, timp de câteva luni, ca profesor la Liceul Internat din Iaşi(1899). „În anul 1899 este numit profesor de geografie (primul titular) la Facultatea de Litere şi Filozofie din cadrul Universităţii din Bucureşti(1900)[2], apoi, agregat universitar (1901) şi profesor definitiv(1903 - 1938); Ministru al Învăţământului (1918), membru al Academiei Române (1915)[3]”.

Va deveni colaborator de bază al *Convorbirilor literare. În anul 1900 comitetul acestei reviste se completează îndeosebi cu istorici şi filologi - I. Bogdan, D. Onciul, Al. Philippide, cu geograful Simion Mehedinţi şi cu doi scriitori*[4]*...*

Spre sfârşitul sec. al XIX-lea şi începutul sec. XX (1867-1916), ponderea în revista *Convorbiri literare,* o deţineau *ştiinţele umane, în special istoria şi filologia... Simion Mehedinţi reînvie caracterul filozofic al revistei, nu însă şi strălucirea-i literară de odinioară*[5]*...*

În anul 1898, în articolul *Amintiri despre Haret,* apărut în revista *Frământări didactice,* care apărea la Focşani, menţiona: *Haret prin legăturile sale de familie, a fost putnean. O ştiu aceasta din propria sa mărturisire. Când a revenit în Vrancea, singur ne-a povestit de <Rateşul lui Haret>, un loc de popas la răscruce de drumuri nu departe de Mărăşeşti*[6].

Simion Mehedinţi va lăsa şcolii şi societătii româneşti o întreagă paletă de lucrări didactice şi ştiinţifice: ***Locul geografiei între ştiinţe*** - 1894, ***Introducere în studiul geografiei*** - 1904, ***Observaţii asupra Dobrogei*** - 1919, ***Dacia Pontică şi Dacia Carpatică*** - 1928, ***Terra - introducere în geografie ca ştiinţă*** (2 volume - 1930).

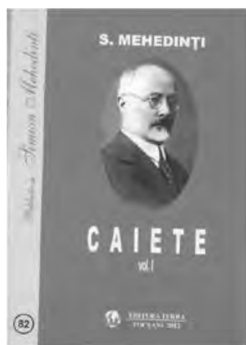
Din anul 1915, profesorul S. Mehedinţi devine membru al Academiei Române. El a fost fondatorul şcolii naţionale moderne de geografie, o mare personalitate care a luptat pentru ridicarea culturală a poporului său, pentru unitatea sa politică şi teritorială. Este unul din marii fondatori ai *Ligii culturale,* iar în anul 1912, va fi ales deputat de Putna, în colegiul al III-lea. De nenumărate ori opera şi-o semna cu pseudonimul ***Soveja,*** ca semn de dragoste deosebită pentru locurile şi oamenii în mijlocul cărora a văzut lumina zilei.

În cursul anului 1920 profesorul S. Mehedinţi va fi elogiat în volumul *Amintiri universitare,* editat de Ion Petrovici.

---

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 190.
[2] Cherciu, Cezar - Vrancea şi Ţinutul Putnei, vol I,
[3] Sasu, Aurel - Dicţionarul biografic..., Op cit, p.84.
[4] Piru, Al - Istoria literaturii române de la început până azi - Ed. Univers, Buc, 1981, pp. 167-193.
[5] Anghelscu, Mircea - Dicţionar cronologic - Literatura română, Ed. Ştiinţ. Si encicloped, Buc, 1979, pp. 168 - 172.
[6] Cherciu, Cezar, Op cit.....

În perioada anilor 1922-1926 şi 1928-1929, Simion Mehedinţi va figura printre colaboratorii revistei craiovene *Năzuinţa*, care apărea sub redacţia Elenei Farago, alături de V. Eftimiu, Perpessicius şi alţii. Renumitul profesor *a încercat să surprindă trăsăturile definitorii ale spiritualitţii româneşti* (Caracterizarea unui popor prin munca şi uneltele sale - 1920).

În anul 1915 va publica biografia lui Titu Maiorescu, iar în perioada 1907 - 1920 va conduce revista *Convorbiri literare. Va scrie pagini antologice despre frumuseţile peisajului românesc*[1]. Revista *Convorbiri literare* îndrumată de Simion Mehedinţi, întreruptă între anii 1916-1918, va reapare în 1919 cu acelaşi director, până în anul 1929. În perioada 1914-1933 va fi directorul revistei *Dumineca poporului.*

Simion Mehedinţi osândea spiritul literar mercantil, <americanismul> şi decadentismul şi saluta ca pe o adevărată <primăvară> literatura ieşită din realităţile naţionale de la <Semănătorul>...(Către noua generaţie, 1912; Primăvara literară - 1914)[2]. *Şi Simion Mehedinţi saluta din partea Convorbirilor <primăvara literară>, aducătoare de < adevărată răcorire sufletească>. Punctul de vedere era însă tot etic, în direcţia semănătoristă, întrucât se cerea scriitorului să-şi caute inspiraţia în < însăşi fiinţa sufletească a poporului românesc, evitând < florile răului> decadent din străinătate*[3].

„Ca îndrumător literar - *Primăvara literară* - 1914 şi scriitor - *Oameni de la munte* - 1920, ilustrează direcţia tradiţionalistă, orientată spre folclor, şi literatura de inspiraţie naţională a sfârşitului Se. Al XIX -lea, promovând o cvasiidentificare între etic şi estetic[4]

Simion Mehedinţi a murit în anul 1963, la Bucureşti. Pentru a-i cinsti memoria, locuitorii Comunei Soveja i-au ridicat un bust în faţa Primăriei localităţii, iar şcoala de aici îi poartă numele.

Academicianul Simion Mehedinţi se va stinge din viaţă în ziua de 14 decembrie 1962, la Bucureşti.

[1] Anghelescu, Mircea - Op cit, pp 303 şi 548.
[2] Piru, Al - Op cit, p. 279.
[3] Călinescu, George - Istoria literaturii române - compendiu, Edit. Pt. lit. şi artă, Buc, 1968, p.229.
[4] Sasu, Aurel - Dicţionarul..., Op cit, p. 85.

Ioan MINCU
poet, arhitect

S-a născut la Focşani, în ziua de 20 decembrie 1852, într-o familie cu înclinaţii artistice. Sora sa este mama lui Duiliu Zamfirescu. Studiile secundare le va urma, între anii 1863-1871, la Focşani. *După ce va fi frecventat cursurile liceului <Unirea>, se mută la liceul <Matei Basarab> din Bucureşti, după a cărei absolvire(1871) se înscrie la Şcoala Naţională de poduri şi şosele, pe care o termină în 1875, obţinând titlul de inginer. Din acelaşi an, întorcându-se la Focşani, este numit inginer de poduri şi şosele al judeţului Putna. În august 1877 pleacă la Paris, ca student la Ecole des Beaux Arts, secţia de arhitectură. O absolvă în 1884 şi, primind o bursă, călătoreşte în Spania, Italia, Grecia şi Turcia. Întors în ţară, Mincu studiază cu pasiune vechea arhitectură românească şi, în spiritul ei, ridică o serie de edificii, publice şi particulare, care au marcat începutul arhitecturii româneşti moderne. Şi-a răspândit ideile şi ca profesor şi director al Şcolii superioare de arhitectură din Bucureşti şi în cele câteva cronici artistice publicate în revista <Literatură şi artă românească*[1] (a cărei copertă a fost desenată chiar de I. Mincu). Va colabora la această revistă, cu unele întreruperi, din 1896 până în 1910. Colectivul de colaboratori ai revistei era alcătuit din: Duiliu Zamfirescu, Al. Vlahuţă, Şt. O. Iosif, I.L. Caragiale, N. Iorga şi alţii.

În anul 1883, Ion Mincu va primi premiul Societăţii centrale a arhitecţilor francezi. Reîntors în ţară, în perioada 1892-1897 va desfăşura o bogată activitate didactică, aducându-şi aportul la înfiinţarea Şcolii de arhitectură a Societăţii Arhitecţilor Români. Va funcţiona ca profesor (1898-1912) la atelierul de proiecte al Şcolii Naţională de Arhitectură, iar după aceea la Şcoala Superioară de Arhitectură din Bucureşti. Va fi ales deputat în Parlamentul României (1895-1899). În perioada 1903-1912 va fi ales ca preşedinte al Societăţii Arhitecţilor Români. Dintre cele mai remarcabile lucrări arhitecturale ale sale menţionăm: Casa Lahovari, Vila Robescu din Sinaia, Palatul administrativ din Galaţi, Palatul Băncii Comerţului din Craiova, cavourile Ghica, Cantacuzino, Gheorghieff din Cimitirul Bellu, Casa vernescu etc; a făcut proietele pentru Palatul Primăriei, Şcoala de Război din Bucureşti, a decorat interiorul Palatului de Justiţie din Bucureşti etc.

Frecventa societatea <Amicii literaturii şi artei româneşti> şi era prieten cu cei mai mulţi dintre membrii acesteia, mai ales cu N. Petraşcu. Dealtfel, acesta,

[1] Mănucă, Dan - în contribuţia sa la Dicţionarul literaturii române, de la origini până la 1900, Edit. Acad. RSR, Bucureşti, 1979, pag. 577-578.

inspirându-se din viaţa şi activitatea lui Mincu, a creat eroul principal al romanului său - Marin Galea. Poezii, Mincu a scris puţine şi, aşa cum singur mărturisea, numai cu totul întâmplător. Toate versurile sale au apărut în <Convorbiri literare (1876-1878). În general, este o lirică de dragoste, împletită pe alocuri cu meditaţia pe motivul scurgerii timpului. Pesimismul său e cam factice şi exprimat în imagini ce revin mult prea frecvent. Limba şi chiar prozodia sînt însă corecte, deşi comune. A publicat şi un <Descântec de bubă rea>, cules de el în judeţul Râmnicu Sărat, adăogând o descriere a practicilor însoţite[1].

Atât criticul Al. Piru, cât şi George Călinescu atestă faptul că Ion Mincu reprezintă pentru N. Petraşcu modelul eroului său din romanul *Marin Gelea* .

Ion Mincu intră în nefiinţă în ziua de 6 decembrie 1912, la Bucureşti.

Gheorghe MOCANU
prozator

A văzut lumina zilei pe data de 1 ianuarie 1962, în localitatea Ursoaia, comuna Reghiu, Judeţul Vrancea. După finalizarea cursurilor generale, se va înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani. Intră apoi la Âcademia de poliţie, ajungând până la gradul de comisar şef (colonel). Va termina şi Facultatea de Drept Bucureşti. În prezent pensionar.

Primul volum îi va apare în anul 2006, cu titlul *Din umbra munţilor - Borta.* Va obţine Premiul anului 2006 al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Bacău. Premiul Ion Creangă/Bojdeuca, cu poveşti pentru copii; Premiul *Dimitrie Bolintineanu* - Giurgiu; Premiul *Vasile Voiculescu* - Buzău; Premiul Cetatea lui Bucur - Liga scriitorilor Bucureşti; Premiul pentru proză al revistelor Prosaeculum, Oglinda Literară şi Salonul literar[2].

Gheorghe Mocanu va fi Redactor al revistei Oglinda literară; se va număra printre fondatorii revistei culturale *Negru*

---

[1] Anghelescu, Mircea şi alţii - Dicţionar cronologic - Literatura română, Ed. Ştiinţ. Si Enciclop., Buc,
1979, pag. 233.

[2] Uşurelu, Ioan Culiţă + Scriitori contemporani din Vrancea, prin interviuri, Ed. Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2012, p. 207.

pe alb.

A devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România, în anul 2009.

Referindu-se la romanul *Hematomul roşu,* Theodor Codreanu remarcă faptul că, „Gheorghe Mocanu explorează cu succes asemenea zone ale psihicului uman.... Este vorba de un caz psihologic şi politic tratat cu dezinvoltură de către un prozator care nu face risipă de cuvinte, preferând scriitura concisă, alertă, în care epicul tradiţional intră firesc în plasma unor tehnici moderne diverse (introspecţia, secvenţe de stil juridic-administrativ, suprapunerea palimpsestică în cronotopie, evocând procedee din La ţigănci, de Mircea Eliade, apoi dialogul dramatic, corespondenţa oficială.... Gheorghe Mocanu a înţeles că farmecul literaturii vine din harul povestirii, că proza este, în primul rând, poveste[1]

Lucrări apărute: *Din umbra munţilor -Borta* - vol. I - 2006; *Pe uliţa vântului* - 2007; *Nuntă cu bucluc - 2007; Hematomul roşu* - 2008; *Din umbra munţilor* - vol. II - 2010.

Despre opera sa vor face referire: Fănuş Neagu, Ion Rotaru, Constantin Dram, Gheorghe Istrate, Emilian Marcu, Victor Sterom, Florentin Popescu, Ionel Necula, Al. Fl. Ţene, Liviu Comşa, Gheorghe Neagu, Culiţă Ioan Uşurelu, Ioan Dumitru Denciu şi mulţi alţii.

Cilibi MOISE

autor de snoave, glume, basme şi aforisme

S-a născut în anul 1812 în oraşul Focşani, într-o familie de evrei modeşti. Va purta supranumele de mai sus, el numindu-se, de fapt, Moise Froim, zis *Cilibi*, de la turcescul *Înţelept.*

Era necunoscător de carte. Se ocupa cu negustoria ambulantă, frecventând târgurile şi iarmaroacele din zonă, ocazie cu care intra în vorbă cu tot felul de oameni. Înzestrat cu o inteligenţă deosebită şi dispunând de o memorie *de elefant,* Moise,

[1] Mocanu, Gheorghe - Hematomul roşu, Focşani, 2008, coperta IV.

pentru a atrge clienţii la taraba sa, care era un fel de masă ambulantă, făcea fel de fel de glume, mai mult sau mai puţin spirituale, dar care prindeau foarte mult, în acele vremuri, mai ales de tinerii boiernaşi. Deoarece nu ştia să scrie, Moise dicta vorbele sale de duh unui prieten, care le aşternea pe hârtie. Câteodată era nevoit să-şi dicteze *cugetările* direct zeţarilor, *care le culegeau degajaţi, cu zâmbetul pe buze, încântaţi de scriitorul original, mult mai spiritual decât autorii consacraţi, cu texte <gata scrise>. În descendenţa lui Anton Pann el este un filozof popular şi un umorist <la minut>, ca un <degherotip> avant la lettre, naturalizat*[1] .

Dacă Cilibi Moise ar fi trăit în zilele noastre, el ar fi fost considerat un excelent autor de bancuri. Printre marii scriitori care i-au transcris *cimiliturile*, deoarece el nu cunoştea decât alfabetul ebraic, a fost şi renumitul I.L.Caragiale. Se pare că în cursul vieţii ar fi tipărit un număr de 13-14 cărţulii umoristice, având 8 - 16 pagini, dintre care, din păcate, se cunoaşte doar una. Aceste cărţulii vor fi adunate într-o ediţie completă, în anul 1883, de către Cilibi Moise Schwarzfelu. Cilibi Moise este cunoscut de conaţionalii săi ca *un şugubăţ,* iar de criticii literari *ca un practician al moralei de sorginte populară, cu subţirime carpato-balcanică.* Din volumul existent, au circulat mai multe cimilituri, printre care menţionăm: *Moise Cilibi a păţit o mare ruşine într-o zi: l-au călcat hoţii şi nu au avut ce să-i fure* (un ironic regret al sărăciei în care trăia); *Cilibi Moise se roagă de câţiva ani de sărăcie, ca să iasă din casă măcar până se îmbracă; acela care deosebeşte om de om, nu este om* etc.

Criticul literar G. Călinescu îl aşază pe Cilibi Moise alături de *isteţul* Anton Pann.

Dintre lucrările sale, menţionăm: *Diata lui Cilibiu Moise vestitul* - 1858; *Viaţa şi proverbele lui Cilibi Moisi de la 1859, decembrie 5* - 1859; *Visul de 48 nopţi al lui Cilibi Moisi* - 1861; *Anecdote şi poveţe din reflexiele lui Cilibi Moisi* - 1862; *Practica luiCilibi Moise* - 1862; *Practica şi culegeri ale lui Cilibi Moisi* - 1863, 1864*; Practica lui Cilibi Moisi* - 1862 (şi alte ediţii - 1865,1866, 1868); *Gândurile a 40 de nopţi ale lui Cilibi Moisi* - 1867, 1870; *Anul nou. Apropourile lui Cilibi Moise* - 1869; *Păcăliturile lui Tilu - Buh. Og;inda împreună cu o parte din Testamentul lui Cilibi Moise* - 1863; *Apropouri, antologie, cuvânt înainte, note şi indice de I.Dianu* - Bucureşti, 1982; toate acestea cuprind o filozofie populară balcan-orientală, exprimată sub forma unui umor sfătos, dar adesea destul de înţepător[2].

Despre personalitatea lui Cilibi Moise, au făcut referiri: M. Gastler, N.Zaharia, George Călinescu, George Ivaşcu, Ş. Cioculescu etc.

Va muri în ziua de 31 ianuarie 1870, de tifos, în Bucureşti, fiind înmormântat la Cimitirul Israelit *Filantropia.*

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 94.
[2] Sasu, Aurel - Dicţionarul..., Op cit, p. 134.

Marin MOSCU
poet, prozator

S-a născut în ziua de 26 martie 1948, în localitatea Gloduri, comuna Gloduri, azi Izvoru - Berheciului, judeţul Băcău. Liceul la Bacău, apoi, tot aici, Facultatea de Matematică din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani. Va fi repartizat profesor de matematică la şcoala din satul Ploscuţeni, comuna Homocea (în prezent - Ploscuţeni - comună de sine stătătoare), judeţul Vrancea. S-a stabilit de aproape 40 de ani aici. Va obţine gradul didacti I în specialitate(1985).

Debutul literar se va produce în paginile ziarului *Steagul roşu,* din oraşul Bacău, apoi, vor urma colaborări la *Vremea nouă* - Vaslui, la Revista Institutului pedagogic din Bacău *Gaudeamus,* la revista *Ateneu* etc. Va mai publica versuri în revistele *România literară, Flacăra, Revista V*- din Focşani, *Porto- Franco* etc.

Va debuta editorial în anul 1993, cu volumul *Călăreţul cu spatele gol.* „Scrisul poetic al lui Marin Moscu a fost remarcat încă, înainte de apariţia cărţii sale, de către Ion Roşu, care constata într-un portret critic, ...că <stilul său metaforic anunţă un asiduu iubitor de vorbe frumoase....; de remarcat o candoare juvenilă, care e suspectă de sentenţios, atinge planul emoţiei nedisimulate>. Acelaşi Ion Roşu, subtil cunoscător al poeziei române, în general, şi al aceleia eminesciene, în special, constată că <unele versuri....amintesc neted de maniera lui Marin Sorescu, deşi stilul lui Marin Moscu e mai grandilocvent[1]>”

Într-una din şedinţele cenaclului, regretatul scriitor Florin Paraschiv, înainte de a apărea volumul lui Moscu, menţiona: „Versurile lui Marin Moscu relevă un univers pictural cu origini în Labiş şi Blaga, dar colorat de o anume candoare a expresiei, a cuvântului necăutat cu insistenţă[2]>”. Cu altă ocazie, acelaşi lucid şi de necontestat critic vrâncean, prof. Florin Paraschiv, referindu-se la poeziile lui Marin Moscu, spunea: „Există destule motive pentru a vedea în Marin Moscu o voce lirică personală, a cărei predilecţie spre elegie şi pastelul interiorizat pare să fie drumul cel mai plin de promisiuni[3]".

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 95.
[2] Idem.
[3] Idem.

După apariţia plachetei *Călăreţul cu spatele gol,* un alt mare iubitor al Vrancei - poetul Gheorghe Istrate, va încerca să deslege misterul titlului, menţiona că, *metafora titlului acesta fiind... ipostaza eroică a Poetului al cărui destin e infinit mai expus decât cel al umanităţii fragmentare*[1].

Marin Moscu -*un epicureic în ostrovul cu metafore* (Ionel Necula).

Laureat al Salonului Literar Dragosloveni pentru poezie - 1979. Premiul Revistei *Antares* pentru poezie, Galaţi - 2008; Premiul *Florica Cristoforeanu* pentru volumul *A deschis o floare ochii.*

A colaborat la mai multe reviste, dintre care menţionăm: *Ateneu, Flacăra, Argeş, Oglinda literară, România literară, Lumina lină, Porto-Franco, Vitralii, Revista V, Basarabia literară* etc.

Va urma volumul *Gioconda din versuri* - 2000.

„Marin Moscu este un poet subtil în atitudinea culturală. El vrea să continue şi dezvolte binomul barbilian - barbian al matematecianului - poet, deşi este creator atât cât poate fi în marele spaţiu poetic romsc doar în cea de-a doua ipostază”[2].

Poetul Marin Moscu este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Opera sa se compune din următoarele volume: *Călăreţul cu spatele gol* - 1995; *Gioconda din versuri* - 2000; *Pasărea albă* - 2001; *Cum se naşte dragostea* - 2003; *Mare de semne* - 2004; *Foşnetul eternităţii* - 2006; *Strigătul tăcerii* - 2008; *Calea pustie* - 2010; *A deschis o floare ochii* - 2011; *Pete de lumină pe fereastra vieţii* - 2013.

A scris de asemenea şi a apărut în numeroase volume colective, cum ar fi: *Cântec de ţară* - Bacău - 1967; *Vatră eternă* - Focşani - 1980; *Al Evei trup de fum* - Editura *Zedax* Focşani - 2003; *Antologie de poezie - Oglinda literară* - 2000-2007, Focşani 2008 etc.

Despre opera sa vor face referiri: Gheorghe Istrate, Florin Muscalu, Al.Fl.Ţene, Victor Sterom, Ionel Necula şi alţii.

Octavian MOŞESCU

publicist, memorialist, editor, poet, animator cultural

S-a născut în ziua de 23 martie 1894, în Comuna Tâmboieşti. Deoarece această comună a aparţinut, în vremuri mai îndepărtate, de fostul judeţ Râmnicu Sărat,

---

[1] Idem.

[2] Idem.

Alexandru Oproescu îl include pe O. Moşescu în lucrarea sa *Scriitori buzoieni*. S-a născut într-o familie de intelectuali, de pregătirea sa ocupându-se mama, care era învăţătoare în satul natal şi, ca urmare, are privilegiul să urmeze cursurile gimnaziului *Vasile Boerescu,* din Râmnicu Sărat(1909) şi apoi, ca bursier, liceul *Anastasie Başotă* din Pomârla (Dorohoi). La acest liceu va avea ca profesori pe renumiţii Iorgu Iordan şi Romulus Cioflec, fratele scriitorului. Nu va finaliza cursurile aici, ci la Liceul *Matei Basarab,* din Bucureşti(1915), unde va lua bacalaureatul. Va fi apoi mobilizat în campania Primului război mondial (1916-1917).

Debutul literar va avea loc la frageda vârstă de 12 ani, cu versuri semnate în revista *Lumina*(1906), din oraşul Râmnicu Sărat, unde îl va avea ca profesor pe Dumitru Mazilu. Va colabora şi la revista liceului din Pomârla, intitulată *Carpaţi*(1914-1915). La cunoscuta publicaţie *Revista noastră* (din Focşani) va debuta în perioada liceului, în numărul 5, din 15 ianuarie 1913, cu poezia *Locul copilăriei.*

În perioada 1915-1916 va fi editor al revistei *Vestala* din Râmnicu Sărat. După trecerea anilor grei ai primului război mondial, O. Moşescu îşi va continua studiile la Viena, la Facultatea de Istoria Artelor, fiind ales chiar din primul an în funcţia de Preşedinte al Societăţii academice *România jună,* întemeiată(1871) de marele nostru poet naţional Mihai Eminescu. Va desfăşura o bogată şi intensă activitate literară în oraşul Râmnicu Sărat. Astfel, în anul 1919 va edita publicaţia *Râmnicu Sărat,* iar un an mai târziu - *Foaia Râmnicului.* Va face parte, în 1920, din gruparea de intelectuali din oraş care-şi propunea să continue activitatea *Ateneului popular*. În acelaşi timp va iniţia şi îndruma activitatea revistei şcolare *Zori de zi.* În cursul anului 1923, Octavian Moşescu scoate de la tipar lucrarea *Cartea semicentenarului* ***Societăţii,*** la îşi vor da concursul renumite personalităţi ale vremii: Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Lucian Blaga şi alţii.

Pentru o perioadă de timp, Octavian Moşescu va conduce *Lumea turistică,* revistă care apărea sub egida ziarelor *Adevărul* şi *Dimineaţa.*

În afară de *Vestala* (1915-1916), O. Moşescu va edita, în oraşul său drag - Râmnicu Sărat, următoarele publicaţii: *Râmnicu Sărat* - 1919, *Foaia Râmnicului* - 1921, *Jurnalul nostru* - 1924 şi *Machina* - 1924-1925.

În perioada 1921-1924, Octavian Moşescu va conduce, la Râmnicu Sărat, un cenaclu literar, la reuniunile căruia vor participa Tudor Vianu, V.I.Popa, Ion Marin Sadoveanu, Ion Pilat, Cincinat Pavelescu, Victor Eftimiu şi alţii[1].

Octavian Moşescu este autorul a şase reviste teatrale (1916-19200, pamflete la adresa politicienilor locali: *V-aţi ars, Acum e rost, Cum cade o revistă, Cântecul lebedei, Hop cu Râmnic* (semnată Aley K-Nic) şi *De inimă albastră* (semnată Tică-Tică); a fost, împreună cu avocaţii Victor Dimitriu şi Ion Măgârdiceanu, şi ei autori ai unor reviste teatrale...., unul din animatorii vieţii teatrale râmnicene[2]. Octavian Moşescu va mai edita *Jurnalul nostru. Pamflet râmnicean.......* În anul 1931 va publica *Râmnicu Sărat. Călăuză.*

[1] Nicolescu,Valeriu, Petcu Gheorghe - Op cit, p. 439.
[2] Idem.

Octavian Moşescu va desfăşura o bogată activitate publicistică şi scriitoricească. În ultima perioadă a vieţii a publicat volume de memorii: *Vitralii* - 1971; *Oaspeţi de altădată* - 1972; *Alte vitralii* - 1973; *Din jurnalul unui colecţionar* - *1974*[1] şi *Epigramişti râmniceni* - 1977.

O anumită perioadă de timp, O. Moşescu a fost primarul oraşului Balcic, din Cadrilater, în două rânduri, unde se va naşte fiica sa Balcica.

Octavian Moşescu va înceta din viată în anul 1982.

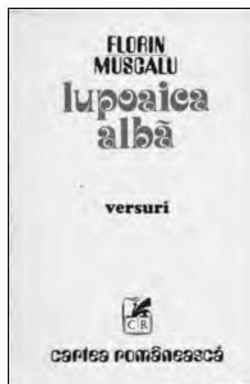

Florin MUSCALU

poet, eseist, critic şi istoric literar, publicist

S-a născut la 13 august 1943, la Tarutino - fostul judeţ Chilia din Basarabia, în prezent Ucraina. Refugiindu-se familia în Regat, Florin va face studiile liceale în oraşul Râmnicu Sărat, la vechiul şi renumitul liceu de aici - *Al. Vlahuţă.* Va urma apoi cursurile Facultţii de filologie din cadrul Institutului Pedagogic din Constanţa. Va continua pregătirea sa profesională în cadrul Facultăţii de Ziaristică din Bucureşti.

Va lucra mulţi ani (peste 20) ca redactor la Ziarul *Milcovul* din Focşani. După evenimentele din decembrie 1989, va pleca în calitate de fondator şi redactor- şef adjunct al *Revistei V,* din Focşani. Va fi apoi, Directorul postului local de televiziune Diplomatic (1994-1996).

„Colaborator la revistele literare şi de cultură *Viaţa romască, Contemporanul, Luceafărul, Tomis, Ateneu, Convorbiri literare.* Publicat, în traducere, în SUA, India, Belgia.

Va debuta editorial în anul 1970, cu volumul *Ţara bătrânului fotograf,* căruia, în anul 1976 îi va urma volumul *Lupoaica albă.*

Va scrie zece cărţi de poezie. Timpul nu a mai avut însă răbdare cu el, viaţa curmânu-i-se într-un grav accident auto, când era în plină afirmare. „Este un liric ingenuu, cu lancea unui nou Cavaler al Tristei Figuri înmuiată în rană şi pulbere

[1] Revista noastră, 82-83-84, serie nouă, Focşani, martie 1982, p. 1355-1356.

lunară şi îndreptată împotriva marilor dezamăgiri ale timpului implacabil, un copil-bân cu visuri de melci şi parcurgând drumuri de lebădă spre Damascuri şi Grecii clare, un fantezist în linia lui Dimov şi Brumaru, copleşit de fantasma lupoaicei albe care nu-i altceva decât poezia[1]”.

Referindu-se la poeziile lui Florin Muscalu, Ion Negoiţescu consemna, în anul 1993: „ De fapt, Florin Muscalu se întegrează fantazismului nostru modern, ale cărui stele fixe sunt, în afară de autorul *Întunecatului april,* Radu Stanca, Dimitrie Stelaru, C. Tonegaru, Leonid Dimov şi Emil Brumaru... Estetica sa e un pan-lirism...răsfrânt în ungherele cosmosului mic[2].”Muscalu cultivă o poezie de factură elegiacă şi fluidă, în care respiraţia provinciei aglutinează motive de extracţie livreascăpe linia unui fantezism modern[3]”.

Florin Muscalu a fost distins cu Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Iaşi - 1992; Premiul *Revistei V* - 1992; Premiul *Spaţiul mioritic* al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova - 1996. Va deveni membru al Uniunii Scriitorilor din România în anul 1996.

În decursul vieţii sale a oferit cititorilor săi următoarele volume de poezii: *Ţara bătrânului fotograf* - 1970; *Lupoaica albă* - 1976; *Jurământ pe apa vie* - 1977; *În hainele scumpe-ale mierlei* - 1985; *Viaţa şi vremea* - 1987; *Cartea de argint* - 1991; *Arta ceaiului* - 1994; *Sfântul aer şi prietenii săi* - 1996; *Chipul şi Asemănarea* - 1998; *Dicţionarul scriitorilor şi publiciştilor vrânceni* - 1999.

Despre opera îndrăgitului poet, adoptat de Vrancea pentru totdeauna, au făcut referiri foarte mulţi oameni de cultură, dintre care menţionăm: Dorina Grăsoiu, Ion Rotaru, Mihai Cimpoi, Daniel Dimitriu, Al. Piru, Constantin Ciopraga, Cornel Regman, Ion Rotaru, Laurenţiu Ulici etc. În 1995, va fi introdus de criticul Laurenţiu Ulici în vestita sa *1001 de poezii.*

Va părăsi în mod tragic această lume, în ziua de 27 septembrie 2001, în localitatea Lehliu.

---

[1] Muscalu,Florin - Op cit, p. 99.
[2] Ibidem, p. 100.
[3] Sasu, Aurec - Dicţionarul ...., Op cit, p. 168.

Gheorghe NEAGU

Semper Purus - Ioan Prepeleag

prozator, poet, publicist, editor

Conform fişei sale biografice[1], s-a născut în ziua de 14 septembrie 1949, în localitatea Sofroceşti, Comuna Trifeşti, judeţul Neamţ, din părinţii Andrei - fost ofiţer (decedat) şi Verginia, fostă Năstase, casnică.

Studii generale în satul Sofroceşti, apoi, din clasa a IV-a la Şcoala generală nr. 1 din Roman - 1963, în paralel cu Şcoala generală de muzică - secţia viloncel din oraşul Roman - 1963. Urmează apoi cursurile Liceului teoretic nr. 1 din Roman - 1967, apoi Institutul Silvic Postliceal din Bucureşti - 1971. Va continua propria pregătire în cadrul Studiilor postuniversitare de Organizarea muncii din Bucureşti - 1973. Între timp, urmează şi cursurile Facultăţii de management din Iaşi, pe care o absolvă în anul 1997.

Pe parcursul anilor va lucra în mai multe unităţi, profesând diferite activităţi, cum ar fi: profesor în Comuna Pildeşti - Neamţ; proiectant - în cadrul Institutului de Cercetări şi Amenajări Silvice - Bucureşti; inspector M.E.F.M.C. Bucureşti; inspector Direcţia Muncii Vrancea; director Cămin Atelier Odobeşti; director şi fondator al publicaţiilor *Jurnalul de Vrancea, Oglinda Vrânceană, Gazeta Vrânceană, Oglinda Moldovei* şi *Oglinda Literară,* toate în Focşani; fondator şi redactor la *Revista V,* între 1990-1993; fondator al revistei *Silva,* Bucureşti 1974-1976; colaborator al revistelor *Salonul Literar* şi *Revista Noastră,* ambele din Municipiul Focşani.

Debutul literar va avea loc în Cenaclul ce funcţiona în Clubul Uzinelor de Ţevi din Roman, în anul 1963, după care în revista Ateneu din Bacău - 1967. Editorial va debuta în volumul colectiv scos de Editura Albatros în anul 1986, intitulat *10 Prozatori.* În periplul său literar, Gheorghe Neagu va frecventa şi alte cenacluri: Cenaclul de la Liceul Roman Vodă -1963-1965; Cenaclul Clubului Uzinelor de Ţevi Roman - 1965 -1967; Cenaclul *Relief Românesc* al Casei de Cultură a Studenţilor din Turturele - Bucureşti - 1968-1969; a fondat Cenaclui *PI,* ca aripă tânără de creatori, desprinşi din *Relief Românesc,* de la aceeaşi casă de cultură, după care s-a mutat, în

[1] Neagu, Andrei-Gheorghe,- Războiul muştelor, Ed. Plumb, 2010, p. 251.

1969, la *Clubul Universal* al Uzinelor de Ţevi din Bucureşti, unde a intrat în conflict cu poetul Adrian Păunescu. Din grupare făceau parte Liviu Ioan Stoiciu, Mihai Grămescu, Mircea Dobrovicescu, Cristian Şişman şi, sporadic, C.T. Popescu etc.

Debutul editorial va avea loc cu ocazia editării volumului colectiv *Zece prozatori* - 1987, în care va publica o nuvelă - *Spinarea de piatră a Făgăraşului,* care va face parte din viitorul volum *Arme şi lopeţi.*

„Debutul propri-zis are loc însă în 1991 prin romanul *Templul iubirii*: Uneltele prozatorului sunt verificate în timp, romanul lui Gheorghe Neagu fiind unul acceptabil. Realul şi fantasticul coexistă la aceeaşi temperatură a scriitutii. Sunt probate, de asemenea, elemente parabolice în schemă clasică[1]. Următorul său volum se va intitula *Tarantula,* în care autorul *reface în stil sadovenian un timp fanariot, cu pitorescul de rigoare. Apărut, mai întâi, în <Revista V>, sub formă de foileton, unde a fost stilizat, romanul este tot ceea ce a dat mai viabil până acum (*1999) *Gheorghe Neagu ca prozator*[2].

Lucrările tipărite de Gheorghe Neagu, de-a lungul timpului, sunt: *Sistemul informaţional în silvicultură* - 1975; *Raţionalizarea sitemului informaţional în silvicultură* - (2 volume) - 1975; *Zece prozatori* (o nuvelă) - 1986; *Templul iubirii* - proză - 1991; *Arme şi lopeţi* - roman - 1993; *Tarantula* - roman - 1995; *Antologie* - Jurnal 100 - 1995; *Al Evei trup de fum* - 2003; *Moartea şobolanului* - povestiri - 1996; *Crucea lui Andrei* - povestiri - 2000; *Jurnal American* - povestiri - 2004; *Armoniile pietrei* - povestiri - 2005; *Aesopicae* - eseuri - 2005; *O antologie a scriitorilor vrânceni* - 2006; *Templul iubirii* - ed. A II-a, revizuită - 2007; *Antologie de poezie, Oglinda literară* - 2000-2007, apărută 2008; *La mort du grant rat* - ediţie în limba franceză, volum prezentat la *Târgul Internaţional de Carte de la Geneva* - 2008; *Purtătorul de Cruce* - 2009; *Nunta neagră* - poem tradus în cinci limbi - 2010; *Lacrima Iubirii* - poezii - 2010; *Războiul muştelor* - proză scurtă - 2010; *The rat's death* - (*Moartea şobolanului)* - în limba engleză - 2013; *Lacrima iubirii* - volum bilingv-româno-englez - 2013; *De la stânga la dreapta* - proză scurtă - 670 pag.- 2013.

Premii obţinute: Premiul de excelenţă al revistei *Poro Franco;* Premiul revistei *Convorbiri literare,* pentru *Oglinda Literară;* Premiul *Apostolica Benedicţione* al cancelariei Vaticanului - Roma; Premiul de excelenţă al Casei de Cultură *Emanoil Petruţ* din Mărăşeşti; *Omul anului - 2004* - Institutul Biografic American; *Cetăţean de onoare* al oraşului Panciu*;*

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 103.

[2] Idem.

Premiul de excelenţă pentru slujirea culturii vrâncene al Direcţiei pentru Cultură Vrancea; *Membru al Uniunii Scriitorilor din România* - 2002; *Premiul Asociaţiei Presei Literare şi Editurilor din România,* pentru profesionalism cultural; *Cavaler al Ordinului Meritul Cultural din România* - 2004; *Premiul pentru Proză al Academiei Internaţionale Mihai Eminescu* - 2007; *Premiul Sanctităţii Sale, Benedetto al XVI-lea; Cetăţean de onoare* al Comunei Trifeşti, Judeţul Neamţ; *Premiul Ion Rotaru al Academiei Daco-Române; Premiul Uniunii Scriitorilor* filiala Bacău, pentru volumul *Purtătorul de Cruce; Premiul Asociaţiunei pentru Literatură şi Cultura poporului român*- Despărţământul Mihail Kogălniceanu Iaşi; Premiul Mircea Eliade al Academiei Daco Române Bucureşti; *Diplomă de Onoare* a Festivalului Nopţi de Poezie de la Curtea de Argeş; *Diplomă de excelenţă* a Asociaţiei Române pentru Patrimoniu; *Inclus în Enciclopedia Personalităţilor* din Romania; *Premiul pentru cea mai bună revistă literară şi de cultură* al anului 2005, acordat de Festivalul Internaţional Avangarda 22 Bacău; *Premiul I* al Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor; *Diplomă de excelenţă* a Festivalului Grigore Hagiu -Galaţi; *Diploma de Excelenţă* a Inspectoratului Şcolar şi a Societăţii de Haiku Constanţa; *Diplomă de Excelenţă* a Bibliotecii V.A.Urechia - Galaţi; *Diplomă de Merit* a Fundaţiei Ion Basgan -Bucureşti etc.

Scriitorul Gheorghe Neagu a colaborat la următoarele publicaţii: *Ateneu, Contemporanul, Flacăra,Cronica, Scânteia Tineretului, Luceafărul Porto Franco, Sud, Destine culturale - Canada, Gândacul de Colorado- SUA, Matrix - Germania, Convorbiri Literare, Astra Braşov, Fereastra -Râmnicu Sărat etc.*

Despre operă s-au pronunţat: Nicolae Manolescu - 1986; Al. Pascu - 1987; Corneliu Leu şi Mircea Herivan - 1987; M. Ifrim - 2001; Radu Comănescu şi Liviu Grăsoiu; Emilian Marcu, Stelian Baboi, Constantin Micu, Magda Ursache Florin Paraschiv; Ion Rotaru; Al. Sasu; Florentin Popescu; Viorel Dinescu, Angela Baciu, precum şi publicaţiile: România Literară, Luceafărul, Cronica, Contemporanul, Oglinda Literară, Monitorul de Vrancea, Milcovul Liber, Gazeta Vrânceană, Realitatea culturală, Viaţa Buzăului, Convorbiri literare, Istoria Literaturii Române de la origini şi până în anul 2005 - Rotaru, Dicţionarul biografic al Literaturii Române - Sasu etc.

Neobosit şi plin de iniţiativă, scriitorul Gheorghe Neagu, pe parcursul anilor care au trecut, a iniţiat şi dus la sfârşit o serie întreagă de acţiuni, printre care: a fost fondator al săptămânalului *Jurnalul de Vrancea* - 1993; al săptămânalului *Gazeta Vrânceană* - 1995; al cotidianului *Oglinda Vrânceană* - 1997, transformat în cotidianul *Oglinda Moldovei* - 1999; fondator al revistei *Oglinda Literară* - 2001; mentor şi fondator al festivalului *Duiliu Zamfirescu,* din anul 2000 până în prezent; fondator al *Revistei V*, între 1990-1993; coordonator al Festivalului *Salonul Literar Dragosloveni* - ediţia 2001-2004. Este preşedintele al Asociaţiei Culturale *Duiliu Zamfirescu* şi al Cenaclului Literar *Duiliu Zamfirescu,* al Festivalului *Cavalerii*

Ordinului Mioriţa, al *Ordinului Cavalerii Unirii* etc. A fost ales membru în Comitetul de Conducere al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Bacău, în anul 2010.

Mircea NOVAC
publicist, prozator

S-a născut în ziua de 10 decembrie 1927, în oraşul Mărăşeşti. După parcurgerea studiilor elementare în oraşul natal, va face studii liceale în oraşul Tecuci. Va urma apoi Facultatea de Filozofie din cadrul Universităţii Bucureşti. După finalizarea acesteia, se va dedica domeniului publicistic, desfăşurând o laborioasă şi interesantă activitate în acest domeniu. În perioada anilor 1952-1955 va lucra la *Viaţa sindicală,* după care *va fi trimis la Suceava, spre a întări echipa redacţională a ziarului regional <Zori noi>*[1]*".*

Debutul literar se va datora Casei Regionale de Creaţie din Suceava care, în anul 1956 îi va tipări volumul de reportaje literare *Ţara de Sus.* Despre acesta va face referiri Mihai Gafiţa. În anul 1956, Mircea Novac este desemnat să facă parte ca delegat al regiunii Suceava la primul Congres al tinerilor scriitori. „Va publica proză scurtă şi reportaje literare în revistele *Albina, Cravata Roşie, Cutezătorii, Iaşul literar, Munca, Scânteia tineretului, Pentru patrie, Viaţa militară*[2] şi altele.

După această perioadă, timp de mai bine de treizeci de ani se va dedica numai cărţilor de cătorie. Pentru a-şi realiza opera, va însoţi mai multe echipaje ale marinei româneşti, în speciale flotele de pescuit oceanic şi cele comerciale. În acest periplu, Mircea Novac va avea posibilitatea să vadă şi să cunoască peste trei sute de oraşe-porturi, de pe toate cele cinci continente ale globului.

În decursul acestor ani, Mircea Novac va publica următoarele volume: *Delfinii sudului* - 1976; *Polar la ecuator* - 1977; *Drumuri înalte* - 1980; *Nelinişti în Oceanul Liniştit* - 1981; *Am fost la capătul pământului* - 1983; *Copiii mării* - 1985; *Rătăcind prin necunoscut* - 1986; *Pe mări şi oceane* - 1988; *Scrisorile Mării* - 1989; *Povestiri din Atlanticul de Sud* - 1990; *Naufragiu în Atlantic* - 1995; *Hăituiţi în Mările Sudului* -

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 105.
[2] Idem.

1996; *Bucuria unei drame* - 1997; *Întâlnire cu taifunul* - 1998; *Rechinul Galben* - 1999, *Perfida îmbrăţişare a mării* - 2000; *Evadat la Hong Kong* - 2002; *Comoara din adâncul mării* - 2003; *Drumuri primejdioase spre Mările Nordului* - 2004; *Supravieţuind dezastrelor marine* - 2005; *Blestemul Mărilor* - 2006; *Destinul unei vieţi* - 2007; *Trăind printre Lupi de Mare* - 2008.

Referindu-se la opera lui Mircea Novac, criticul George Munteanu, remarca: „Cărţile lui Mircea Novac sunt inspirate ...din viaţa marinarilor, pe care i-a însoţit mai mulţi ani pe mările şi oceanele lumii, reportajele sale aduc sub ochii cititorilor o lume adesea exotică, cu întâmplări senzaţionale, cu privelişti contrastante şi oameni de o vigoare cam unilateralizată şi patetică, însă nu mai puţin de luat în seamă. Evident, Mircea Novac nu este primul autor de asemenea scrieri la noi. Se încheagă o direcţie de *literatură marinărească,* asupra c ar fi de insistat o dată, pentru a-i dibui specificul, în raport cu cea a altor neamuri, unele mai productive pe acest tărâm[1]. Irina Boldeanu, fascinată şi ea de enigmele mărilor şi oceanelor, dezvăluite în cărţile lui Mircea Novac, menţiona: „Autorul are întregul Rogvaiv al unei asemenea proze, de la jurnal, la reportajul literar, de la povestire la *romanul psihologic,* care pune în discuţie problema cuplului. Pentru cititorul aflat în preajma vacanţei, propunerea... lui Mircea Novac îi poate trezi curiozitatea, cu atât mai mult cu cat personajele trăiesc situaţii pline de suspans. Se poate asemăna cu un policier construit după reţeta Agatha Christie, unde întotdeauna este imprevizibil[2].

Ion Parhon, ceva mai realist, observă că, „aşa cum flota noastră s-a subţiat rău de tot, nu-i exclus ca aceste romane să dobândească şi un interes documentar-istoric pe lângă cel literar[3]. Despre opera sa, au făcut referiri: George Muntean, Radu Anton Roman, Aureliu Goci, Ion Roşioru.

Tudorel OANCEA
prozator, publicist

A văzut lumina zilei, în oraşul Brăila, în ziua de 8 februarie 1935. După

---

[1] Ibidem, p. 106.
[2] Idem.
[3] Idem.

finalizarea studiilor generale (1942-1949) şi a celor liceale (1949-1953) în oraşul natal, va urma un curs de ziaristică în în perioada 1959-1961 în Capitală. Se va înscrie la Faculrarea de Ziaristică, ce funcţiona în acea perioadă în cadrul Academiei *Ştefan Gheorghiu* (1965-1968), după care va studia la Facultatea de istorie din Bucureşti(1968-1972). După mai bine de zece ani de activitate îşi va da doctoratul în istoria presei, cu teza *Presa muncitorească din porturile Romaniei* - 1987.

În decursul vieţii va lucra la Şantierul Naval Brăila, în calitate de electrician (1949-1959), „va deveni corespondent al ziarului *Scânteia tineretului* pentru regiunea Galaţi(1961-1965), redactor-şef al ziarului *Milcovul* - Focşani (1968-1970), *Delta* - Tulcea (1974-1979), *Viaţa nouă* - Galaţi (1979-1989), corespondent al Agenţiei Române de Presă Rompres (1989-1990), când se pensionează”[1].

Debutul în proză se va produce în anul 1955, cu reportaje în presa vremii. Va colabora la revistele: *Ateneu, Contemporanul, Cronica, Tomis, Pagini dunărene, Milcovia, Delta* etc.

Va publica următoarele volume: *Secunde tragice,zile eroice* - 1977, *O femeie în ţara bărbaţilor - piesă de teatru - 1979; Donaris 2 ridică ancora* - 1981; *Noaptea de sub tălpile mele* - 1985; *Donaris 2 pe drumul soarelui* - împreună cu V.Constantin - 1986; *Arşiţa zăpezilor* - 1987; *Donaris 2 pe urmele eroilor* - 1988; *Ţărmul iubirii* - 1989.

„Scrisul său e aliniat, ca la majoritatea scriitorilor şi ziariştilor din epocă....”[2].

Tudorel Oancea va deceda în ziua de 6 august 2012, la Galaţi.

Alexandru OBREGIA

publicist, traducător

În anul 1827 se va naşte la Focşani publicistul Al. Obregia. Urmează cursurile şcolii elementare şi superioare în oraşul natal. Părinţii îl vor îndruma către Academia Mihăileană din Iaşi. După absolvirea acesteia *a ocupat diverse funcţii în aparatul administrativ al Moldovei. A fost membru al Divanului ad-hoc şi, apoi, avocat. A lucrat, se pare, în rdacţia <Gazetei de Moldova>, unde a publicat numeroase traduceri, cu deosebire anecdote, <curiozităţi>, descrieri geografice, maxime, culese din periodicele străine. Pentru Teatrul Naţional din Iaşi a tradus pisele <**Minunică, băiet de lut**>* şi *<**Lara**>*. Sub pseudonimul *Aliquis* şi *Aliquid Omnibus, Al. Obregia a scris în aceeaşi gazetă cronici teatrale, care se remarcau prin fermitatea atitudinii, printr-o judecată obiectivă şi pătrunzătoare, prin sprijinirea constantă a repertoriului naţional*[3].

Alexandru Obregia va muri la Iaşi, în ziua de 14 mai 1895.

---

1 Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 214).
2 Idem.
3 Mănucă, Dan - în contribuţia sa la Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900, Edit. Acad. RSR, Buc, 1979, pp 635-636.

Dumitru C. Ascanio - OLLĂNESCU

prozator, dramaturg,critic de teatru, poet, traducător

Va vedea lumina zilei la 21 martie 1849, în oraşul Focşani. Fiu al lui Constantin şi al Mariei Ollănescu, proprietari în Focşani, Ollănescu -Ascanio a studiat la Colegiul bucureştean *Sf. Sava* şi la *Institutul Academic* din Iaşi, pe care l-a terminat în 1868; în anul următor, împreună cu Şt. C. Mihăilescu, Gr. G. To cilescu şi G. Dem Deodorescu, participă la întemeierea societăţii *Românismul*, condusă de B.P. Haşdeu[1].

În anul 1870 Ollănescu colaborează la revista *Foaia Societăţii Românismul,* alături de B.P. Haşdeu. Gr. Tocilescu şi alţii.

Între 1870 - 1873 a studiat dreptul la Paris şi la Bruxelles; după întoarcerea în ţară, între 1873-1874 a fost magistrat; în următorii doi ani a îndeplinit funcţia de primar al oraşului Tecuci, legând, în acest timp, o strânsă prietenie cu Th. Şerbănescu; din 1876, a intrat funcţionar la Ministerul de Externe, inaugurând astfel o întinsă carieră diplomatică: secretar general al ministerului, secretar de legaţie şi apoi ministru al României la Istambul, Viena şi Atena[2].

Începând cu luna septembrie 1884, Olănescu - Ascanio se află printre colaboratorii săptămânalului *România liberă,* alături de B. Şt. Delavrancia, Al. Vlahuţă, Duiliu Zamfirescu şi alţii. În cursul anului 1892, Academia Română îi decernează lui Ollănescu- Ascanio premiul *Năsturel Herescu,* pentru cea mai bună traducere (1 ianuarie - 31 decembrie 1891): Horaţiu - *Ode,* Epode, Carmen Saculare, Al. Pisanes. Olănescu-Ascanio va publica în anul 1893 volumul ***Teatru.*** *Comedii uşoare (numai <Pribeagul> este o dramă), mizând pe procedeul qui-pro-quo-ului. De o atenţie mai deosebită în epoca s-a bucurat comedia <Pe malul gîrlei>, jucată mai mult timp la Teatrul Naţional*[3].

În anul 1893, D. Ollănescu - Ascanio va fi ales membru al Academiei Române, iar mai apoi, vicepreşdinte al secţiei literare. Începând cu anul 1878 va deveni membru al *Junimii*, în toată această perioadă colaborând permanent la *Cobvorbiri literare*, până în anul 1895. Pe parcurs - 1894, acesta a colaborat şi la revista *Ateneul român,* împreună cu V.A. Urechia, D. Zamfirescu, Al Vlahuţă etc. *Relaţiile sale cu <Junimea> răcindu-se, Ollănescu-Ascanio a înfiinţat o nouă grupare artistică <Amicii literaturii şi artei române>, al cărei preşedinte a şi fost. Admirator al lui Vasile Alecsandri, el s-a bucurat de prietenia acestuia. Fără să fi desfăşurat o prea*

---

[1] Ibidem, pp. 644 - 646.
[2] Ibidem.
[3] Anghescu, Mircea şi alţii - Dicţionar Cronologic..., Op cit, pp. 129 - 176.

întinsă activitate de prozator, Ollănescu-Ascanio este unul din nuveliştii înzestraţi de la sfârşitul sec. al XIX-lea. Influienţat de C. Negruzzi, N. Filimon şi I. Ghica, precum şi de proza realistă franceză şi engleză, el reuşeşte să creeze, cu toate acestea, tipuri originale. Folosind o limbă aproape lipsită cu totul de neologisme, apelând la termenii populari cei mai răspândiţi, scriitorul dovedeşte un incontestabil simţ artistic. Stilul scrierilor sale în proză se distinge prin siguranţă şi prin proprietatea termenilor. Fraza poate fi apropiată de aceea a lui A.I.Odobescu, prin echilibrul părţilor, prin claritatea ei deosebită, prin calmul desfăşurării şi stabilitatea tonului[1]. Referindu-se la stilul lui Ollănescu-Ascanio, acelaşi critic literar, Dan Mănucă, menţiona: *Atributelor stilistice li se adaugă imagistica, pentru care concretizarea plastică este aproape singurul scop. A contribuit la aceasta şi plasarea subiectelor fie într-o epocă pitorească, fie într-un cadru exotic. Majoritatea nuvelelor sale îşi desfăşoară acţiunea în Ţara Românească, între 1800-1850, iar altele în Grecia....Personajele cunosc o viaţă aventuroasă, cu ridicări şi ci căderi neprevăzute. E o consecinţă a caracterului lor, dedus, de cele mai multe ori, din originea socială. Din apele tulburi ale obârşiei, Ollănescu-Ascanio alege trăsăturile care să confere eroilor săi nu numai originalitate, ci şi dramatism*[2].

Confor aprecierilor lui Dan Mănucă, *în toate nuvelele, scriitorul crează un tablou amănunţit al personajului şi al ambianţei. De aceea, începe de obicei cu prezentarea antecesorilor, făcând un fel de< fişă> naturalistă. Excelează în aplicarea acestui procedeu nuvela <Fata spânzuratului>. Scriitorul continuă apoi prin descrierea soartei personajului fie până la moarte, fie până la un anumit moment socotit semnificativ în definirea caracterului..... . Construcţia nuvelelor lui Ollănescu-Ascanio este, astfel, arborescentă şi are cu atât mai multe şanse de a lua amploare cu cât scriitorul e furat adesea de plăcerea explicaţiilor secundare. Este şi motivul pentru care <Fecior de bani gata>, care promitea să devină unul dintre cele mai realizate romane de moravuri româneşti din sec. al XIX-lea, după < Ciocoii vechi şi noi> de N. Filimon, a rămas* neterminat[3].

D. Ollănescu-Ascanio, pe lângă proză a scis şi poezie. *Ca poet a debutat în 1870, la <Foaia Societăţii Românismul, cu un ciclu de <Doine>, în care brodează motive culte pe o canava populară. ...În genere, lirica sa are un aspect festiv. Realizate sînt <Satirile>, scrise de pe poziţiile jujimismului, şi care vizează îndeosebi înstrăinarea, renunţarea la obiceiurile strămoşeşti. Ca dramaturg, a debutat în 1878, când i s-a jucat piesa - proverb <Lupul şi barza>, urmată, după puţină vreme, de comedia< Pe malul gîrlei>, şi apoi de <Pribeagul>. Toate trei cuprind aluzii la unele evenimente politice ale epocii, ceea ce explică şi succesul lor. Dincolo de acest fapt, ele se disting prin stilul savuros, împânzit de expresii populare, dar păcătuiesc printr-o excesivă tendinţă moralizatoare. Alte trei piese (<După război, Fanny, Primul bal>) sunt comedii de situaţii, compuse cu multă grijă, dar lipsite de nerv dramatic.... A plănuit să scrie, împreună cu I. Ghica, o comedie de moravuri, proiect care însă nu s-a realizat*[4].

---

[1] Manucă, Dan - Op cit.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.

Activitatea desfăşurată de Olănescu - Ascanio, pe tărâm cultural, a cuprins şi o serie întreagă de cronici. Astfel, *în perioada 1878-1879, acesta a susţinut, sub pseudonimul <Ascanio> cronica dramatică la ziarul <România liberă>iar între 1884-1885, la <Voinţa naţională>, unde a semnat şi câteva cronici literare. În cronicile teatrale s-a preocupat mai mult de spectacol, insistând asupra regiei, scenografiei şi jocului actorilor. În calitate de critic literar, a combătut pesimismul post-eminescian (criticându-i şi pe bunii săi prieteni Duiliu Zamfirescu şi T.G. Djuvara). L-a preţuit în mod deosebit pe I.L. Caragiale*, *<scriind una dintre cele mai bune cronici dramatice> despre < O scrisoare pierdută> şi un raport cademic în vederea premierii volumului <Momente>*[1] .

În anul 1897, Ollănescu-Ascanio publică amplul studiu monografic intitulat <*Teatrul la români*>, în trei volume: partea I - Datine, năravuri, jocuri, petreceri, spectacole publice, teatrul popular; părţile II, III - Teatrul în Ţara Românească 1798 - 1898, în care, *face un istoric atât al teatrului popular, cât şi al celui cult. Folosindu-se de o bibliografie extrem de bogată, apelând la amintirile unora dintre întemeietorii şi prijinitorii teatrului nostru cult, el< a reuşit să scrie cea dintâi istorie sistematică a spectacolului românesc, în strânsă legătură cu viaţa socială>. Cu acest prilej a prezentat competent,< primul la noi>, şi o istorie a criticii dramatice româneşti. Olănescu - Ascanio este un înzestrat traducător al lui Horaţiu. A studiat la Paris cu specialişti recunoscuţi ai operei poetului latin. În transpunerea românească el a modernizat prozodia antică, adaptând versul, ritmului modern şi chiar rima. A proiectat să traducă în întregime opera lui Horaţiu, nu a reuşit însă să tălmăcească decât epistolele, odele şi epodele, două satire şi, integral, <pentru întâia oară la noi>, <Arta poetică>(1891). Din franceză, a tradus <Ruy Blas> de V. Hugo, text după care s-a jucat aproape trei decenii la Teatrul Naţional din Bucureşti. A tradus din Catul, Fr. Coppee, Ada Negri, Turgheniev, Multatuli*[2].

Ion Rotaru scrie despre D. Ollănescu-Ascanio: *Academizant, rece..., cântă, alături de V. Alecsandri, pe care îl admira, războiul din 1877, Fântâna Blanduziei şi Ginta latină şi traducea în româneşte pe Horaţiu*[3] .

Alexandru Piru consemna: *Comedii uşoare într-un act (Pe malul gîrlei, După război, Fanny, Primul bal) adunate la un loc în 1893 şi poezii livreşti sau satire a publicat între 1878-1908 Dimitrie Ollănescu - Ascanio, traducător din Horaţiu şi Catul şi autor al importantului studiu Teatrul la români*[4].

George Călinescu preciza că, *D. Ollănescu-Ascanio a tradus pe Horaţiu în tempo de horă*[5] .

Dimitrie Ollănescu-Ascanio se stinge din viaţă în ziua de 20 ianuarie 1908, la Bucureşti.

În memorabila zi de 21 noiembrie 1913 va avea loc spectacolul inaugural la teatrul *Maior Gheorghe Pastia.* Printre piesele prezentate în prima zi se afla şi *Pe malul gîrlei,* a focşăneanului D. Ollănescu - Ascanio[6] .

---

[1] Idem.
[2] Ibidem.
[3] Rotaru, Ion - O istorie a literaturii române, vol. I, Ed. Minerva, Buc, 1971, p. 300.
[4] Piru, Al - Istoria literaturii române de la origini până azi, Ed. Univers, Buc, 1981, p. 165.
[5] Călinescu, George - Istoria literaturii...., Op cit, p. 150.
[6] Cherciu, Cezar, - Vrancea şi judeţul Putna, Op cit, p.

Traian OLTEANU
prozator, dramaturg, publicist

S-a născut în ziua de 18 iunie 1941, în oraşul Galaţi. După parcurgerea cursurilor generale, făcute în oraşul natal, se va înscrie la Liceul *Vasile Alecsandri* de aici. Va urma cursurile Facultăţii de Filologie, din cadrul Institutului de 3 ani, apoi se va înscrie la Facultatea de Filologie din Iaşi, la secţia româno-franceză. Ulterior va urma şi cursuri post-universitare de jurnalistică. Va funcţiona ca profesor de limba română, la şcoala din localitatea Fundeni (Galaţi), în perioada 1961- 1969, după care, până în anul 1990 va fi redactor la ziarul judeţean *Milcovul*. Debutul publicistic va avea loc în anul 1961, în ziarul *Viaţa nouă* din Galaţi.

După evenimentele din decembrie 1989, va deveni redactor şef al Revistei V, care apărea la Focşani sub egida Uniunii Scriitorilor din România. Sub egida acesteia va edita *Gazeta podgorenilor*. Va colabora la mai multe publicaţi, ca ziarist şi ca scriitor. Traian Olteanu *este singurul ziarist profesionist din Vrancea laureat al Concursului naţional de reportaj - 1970, precum şi al aceluia de publicistică - pentru pagini speciale - în 1987*[1]. Pe parcursul activităţii sale va colabora la *România literară, Luceafărul, Convorbiri literare, Ateneu, Televiziunea Română.* Va deveni apoi directorul general al postului local de televiziune - *Diplomatic.* Apreciindu-i-se valoarea operei, Traian Olteanu va fi tradus în limbile rusă şi chineză.

În anul 1979 va avea loc debutul său editorial, ca urmare a câştigării concursului de debut al Editurii *Junimea,* cu volumul *Însemnări târzii*. Cu această ocazie, Mihai Drăgan constată că „ autorul este un prozator înzestrat, cu oarecare experienţă deja, care ştie să-şi organizeze observaţiile asupra realităţii într-o naraţiune fluientă şi vie. Tipul de proză pe care-l cultivă este jurnalul, dar un jurnal eliberat de mijloacele superficialităţii şi ale sentimentalismului deşuet[2]”.

Acestui volum îi vor urma altele, printre care menţionăm: *Adâncul oglinzii* - 1984: *un roman propriu- zis*, în care Constantin Crişan constată că, *râsul grav, ironia*

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 108.
[2] Idem.

fertilă, care au cel puţin o ţintă subterană, organizată în situaţii epice adesea imprevizibile, fac sarea acestei cărţi[1].

În anul 1985, Traian Olteanu publică un alt roman, intitulat *De dimineaţa până seara,* care cuprinde un număr de douăzeci şi şapte de povestiri. Despre acesta, tânărul critic Al Ştefănescu, va afirma: *un prozator care-şi priveşte cu înţelegere personajele*[2].

În cursul anului 1986, prozatorul Traian Olteanu va publica, în limba rusă, volumul *Odin na trope,* după care va urma *Muntele şi piatra* - 1988, care constituie cu adevărat o carte a Vrancei. Referindu-se la această carte, renumitul critic literar Al. Piru *vede un roman eroic bazat pe documente autentice, fără epos special, modern prin chiar autenticitatea neconvertită*[3].

Referindu-se mai larg, la opera lui Traian Olteanu, Ioan Holban atrăgea atenţia pe bună dreptate că autorul *este un bun povestitor, care optează pentru evocarea în cadenţă sadoveniană*[4]. Traian Olteanu a scris şi piese de teatru, acestea fiind jucate la radio şi televiziune. „ Memorabilă este o trilogie despre domnia şi viaţa tragică a lui Constantin Brâncoveanu[5].

Dacă un stupid accident de maşină, nu i-ar fi curmat viaţa, împreună cu pritenul său Florin Muscalu, mai mult ca sigur că numărul operelor sale, prezentat mai jos, ar fi fost mult mai substanţial.

În decursul vieţii, i-au apărut: *Însemnări târzii* - 1979; *Adâncul oglinzii* - 1984; *De dimineaţa până seara* - 1985; *Odin na trope* - 1986; *Muntele şi piatra* - 1988; *Ceasul de veghe* - 1989; *Umbra cuvintelor* - 1990; *Nepotul lui Sherlock Holmes* - 1997.

În anul 1997, lui Traian Olteanu i se acordă Premiul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova *Spaţiul mioritic,* pentru contribuţia sa la promovarea literaturii din Basarabia în paginile Revistei V. Traian Olteanu este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Referiri la adresa operei sale au făcut: Pompiliu Marcea, Constantin Coroiu, Adrian Dafir, Constantin Crişan, Ion Adam, Al. Piru, Alex. Ştefănescu, Cristian Popescu, Ioan Holban, Florentin Popescu, Petre Răileanu şi mulţi alţii.

Va părăsi, în mod tragic, această lume, în ziua de 27 septembrie 2001, la Lehliu.

George G. ORLEANU

Gheorghe dela Odobasca

poet

Conform scrierilor lui Valeriu Nicolescu[1], „familia Orleanu este originară din judeţul Buzău, dar cu timpul, membrii acesteia s-au stabilit în Focşani şi Galaţi, unde

---

[1] Ibidem, p. 109.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Ibidem, p. 110.

s-au remarcat prin activităţi cu caracter politic şi cultural. Catagrafia din 1829 îl menţionează pe clucerul de arie Constantin Orleanu, născut în anul 1786 în judeţul Saac(Săcuieni), fiul protopopului Şărban Orleanu. Cunoscut şi sub numele de Constantin Vernescu (şi) Orleanu, locuia la Nişcov, unde avea două vii, venitul anual înregistrat fiind de 300 lei. La acea dată avea rangul de clucer de arie. A fost cătorit cu Ana, fiica vătafului Ioniţă Finţescu, ctitor al schitului Nifon de la Măgura(în 1762, un Tănase Finţescu era vătaf al plaiului Buzău; în 1801 ocupa aceeaşi funcţie, Atanasie şi Ioniţă Finţescu, iar în 1810, Constantin Finţescu). Au avut trei fii şi o fiică. Nicolae Orleanu era în anul 1886 subprefect la plasa Sărata. Gheorghe (Ghiţă), s-a născut în anul 1826 la Buzău şi a decedat la 5 iulie 1897 la Focşani. S-a căsătorit la 19 septembrie 1854, la Focşani, cu Maria, fiica lui Mihail Plagino şi a Zoiei, născută Aristarchi. Gheorghe Orleanu era la 1848 membru al Gărzii Naţionale din Bucureşti; a fost ajutor de grefier la Tribunalul judeţului Slam Râmnic (Focşani), conţopist, ajungând consilier de Curte de Apel. A fost senator liberal în patru legislaturi, fiind decorat cu ordinul *Coroana României,* în grad de comandor". A avut o bogată şi renumită bibliotecă, la acea vreme, al cărei fond de carte va fi îmbunătăţit de fiul său - Mihai. A avut şase copii:"Adela, căsătorită cu maiorul Gheorghe Gheorghiu (din Focşani,devenit general, la geniu. n.a.); cele două fiice ale acestora - Margareta şi Adela, vor fi adoptate de Elena Orleanu; Margareta, soţia profesorului universitar Florin Sion, fost decan al Facultăţii de Drept din Iaşi; Alexandru, mai târziu militar şi autor de scrieri literare[2].

George Orleanu vede lumina zilei în anul 1873, la Bucureşti. Studii elementare şi liceale în Focşani. Este licenţiat în drept în Franţa (o anumită perioadă de timp va trăi la Bruxelles) ocupând ulterior funcţiile de magistrat, procuror şi judecător în oraşele Focşani şi Galaţi.

În anul 1900 se va căsători,la Galaţi, cu Matilda Gheorghiadi.

„A fost unul din membrii fondatori ai Societăţii Române de Economie şi Ajutor *Griviţa,* fondată la 9 decembrie 1899 din iniţiativa ofiţerilor în retragere, rezervă şi miliţie, alături de fiul său Gheorghe Gh. Orleanu, societate lichidată la 30 mai 1910. A fost director al săptămânalului *Prezentul,* organ naţional-liberal (24 iulie-11 decembrie 1911; 1913-1914)[3].

Debutul în literatură va avea loc în anul 1889, în paginile revistei *Adevărul* când, din Paris şi Bruxelles trimitea corespondenţă la revistele din ţară, semnând cu pseudonimul Gheorghe de la Odobasca (moşia Odobasca, din fostul judeţ Râmnicu Sărat(lângă Coteşti) fiind a familiei Orleanu). Va trimite, în continuare, încercări nuvelistice la ziarul *Adevărul* şi versuri la revista *Contemporanul.*. Va mai colabora la revista *Tribuna*(Sibiu), *Semănătorul, Convorbiri literare.* În perioada anilor 1898-1899 se va regăsi printre colaboratorii revistei bucureştene *Floare albastră,* împreună cu Şt. O. Iosif, P. Cerna, I.A. Bassarabescu etc. Va colabora la revista *Literatorul,* începând cu anul 1905, având colegi pe V.A. Urechia, Anghel Demetrescu, G.

---

[1] Nicolescu,Valeriu, Petcu, Gheorghe - Oameni de ieri şi de azi, Vol.I-II, Buzău, 1999, pp. 219-213...
[2] Idem
[3] Idem.

Bacovia şi Victor Eftimiu; la revista *Forţa morală, Litere şi arte, Generaţia nouă, Spre ideal, Convorbiri critice* etc.

În anul 1905, va publica volumul *Pâinea păcatului,* parabolă în patru acte, considerat debutul său editorial. Acestuia îi va urma, în anul 1909, *Sărmanul Dionis,* împreună cu Jean Bart şi C. Calmuschi.

Poet parnasian, George Orleanu, ca şi mulţi alţii, nu şi-a înmănuchiat versurile într-un volum. *Accentele romantico- simboliste din <**Ceaţa**>, nota intimistă din <Anamnisis> constituie punctele de reper ale unui poet notabil, dar insuficient de personal*[1] .

George Orleanu va scrie şi piese de teatru: *Pâinea păcatului* - 1905, *Sărmanul Dionis* - 1909, *Voichiţa* - 1909. Va traduce, împreună cu D. Nanu, piesa *Pentru sceptru,* a lui Francois Coppee - 1898, iar apoi, vor traduce tragedia *Cidul,* a lui Corneille - 1909. Pentru activitatea sa literară va fi primit în rândurile Societăţii Scriitorilor Români - 1909.

Referiri asupra operei lui George Orleanu apar târziu, abia în 1943, când N. Davidescu publică antologia critică *Din poezia noastră parnasiană,* în care reuneşte versuri din creaţia lirică a lui Mircea Demetriade, George Orleanu şi mulţi alţii.

O pitorească prezentare ii face Em Gârleanu: *Era un om mărunt de stat, plin în trup, cu faţa rotundă şi pală, - o paloare deosebită ca a paiului, cu mustaţa scurtă, cu ochi negri şi sticloşi, cu fruntea largă, şi mai lărgită prin lipsa desăvârşită a părului. Era nervos, şi vorba lui, care se încălzea cu încetul, şi între prieteni numai, părea a unui străin aspră. Foarte deştept, foarte cult, nu îngăduia convorbiri, decât la foarte puţini*[2]

Un alt frate al lui George, anume Mihai Orleanu, născut la 20 noiembrie 1859, la Focşani şi decedat la 31 ianuarie 1942, la Galaţi, „a fost căsătorit cu sora Matildei, Valentina Gheorghiadi. Doctor în Drept la Paris, a fost procuror la Iaşi şi Bucureşti, judecător de şedinţă la Trbunalul Putna, preşedinte al Trbunalelor din Dorohoi şi Râmnicu Sărat, procuror pe lângă Curtea de Apel din Galaţi. În anul 1889 demisionează din magistratură pentru a intra în politică. De orientare liberală, a fost ales deputat în 1895 şi senator în mai multe legislaturi. A fost, o perioadă şi primarul oraşului Focşani. Din dorinţa lui de a lipi localitatea Cîmpineanca oraşului Focşani, va dispune astuparea *Gârlei de hotar,* care, pe lângă altele, inunda deseori centrul urbei. Astfel, urmele hotarului multisecular, aproape că se vor şterge. „Ca ministru al Industriei şi Comerţului (1909-1910) a elaborat legea care îi poartă numele, prin care se interzicea salariaţilor statului, judeţelor şi comunelor, dreptul la asociere şi grevă, cât şi încheierea contractelor colective de muncă”[3]. A fost cumnat cu Dimitrie Penescu, fost ministru plenipotenţiar la Vatican, Stockholm, Oslo şi Copenhaga, cât şi cu inginerul Christian Penescu- Kertsch. „Bunicul lor, dar şi al scriitorului Alexandru Paleologu, C.B. Penescu, frate cu soţia fostului ministru Gheorghe Mârzescu (1876-1921) şi fiul fiul pitarului Bănică Penescu şi al Sultanei Robescu, descendentă a cunoscutei familii râmnicene (din partea râmniceană a judeţului Vrancea) a Robeştilor,

---

[1] Anghelescu, Mircea- Op cit, pp. 182-194.
[2] Internet.
[3] Nicolescu,V, Petcu,Gh - Oameni de ieri...., Op cit, p. 211.

atestată din sec. al XVIII- lea. Un urmaş al familiei, Alexandru G. Penescu era în anul 1899, avocat al statului pentru judeţele Buzău şi Râmnicu Sărat[1].

Conform documentelor din arhive, „Mihai G. Orleanu - fratele lui George Orleanu, a avut patru copii: Gheorghe (1900-1945), Mihai (1910-1987) - doctor în Drept la Paris, Valentina (1901-1944) - soţia economistului şi politicianului liberal Victor Slăvescu (1891-1977) - specialist în domeniul creditului, monedei, tehnicii bancare. A primit ca zestre conacul moşiei de la Coteşti de unde, comisia locală însărcinată cu preluarea bunurilor moşierilor, în conformitate cu legea de expropriere din 1945, a ridicat numeroase bunuri ale familiei (argintăria, cu monograma familiilor Ghica şi Orleanu, bijuterii, monede etc). Al patrulea copil a fost Maria Luiza (1905-1977), căsătorită prima oară cu Dumitru Juvara, fratele chirurgului Ion Juvara, profesor universitar, şi a doua oară cu Alexandru Ghica, strănepot al domnitorului moldovean, Grigore Alexandru Ghica(1849-1853, 1854-1856) şi al lui Ion Câmpineanu (1798-1863), colonel şi om politic, iniţiatorul *Partidei Naţionale,* care milita pentru unirea şi independenţa ţărilor române. Fiul său, Ion I. Câmpineanu (1841 - 1888) a fost ales deputat la Colegiul I Râmnicu Sărat, la alegerile din noiembrie 1894[2]. Boierul Ion I. Câmpineanu, deţinea moşia cu acelaşi nume, în fostul judeţ râmnicu Sărat, pe care va lua fiinţă viitoarea comună Cîmpineanca, ce purta în timpul boierului numele de Pânticeşti. Tot el va construi un local de şcoală aici, care în prezent îi poartă numele.

„Un alt membru al familiei, Scarlat Câmpineanu, fost mare stolnic, a fost ispravnic al judeţului Buzău (1784-1785). Între membrii comitetului electoral P.N.L. Buzău, constituit în anul 1892, este inclus şi Nae Orleanu (conf. actului de naştere din ianuarie 1892 - Orleanu Sisila, fiica lui Nae Orleanu de 50 de ani - născut în 1842, şi a Elenei Orleanu, născută la 14 ianuarie 1892); în anul 1903, Ion Orleanu, subchirurg (născut în anul 1850), fiul lui Costache şi Zinca Orleanu, proprietar în Buzău,..., după decesul soţiei sale Eliza (1855 - 3 decembrie 1902), a înfiat doi copii, pe Ioan şi Elena State Mihai....În anul 1924, la Buzău mai figura N.G.Orleanu[3].

S-au prezentat toate acestea, deoarece se cunoşteau prea puţine date despre familia importantei personalităţi culturale - George Orleanu.

Poetul focşănean s-a stins din viaţă în anul 1911, la Ixelles-Belgia.

---

[1] Idem.
[2] Ibidem, p. 212.
[3] Idem.

Ion PANAIT
poet, publicist

S-a născut în ziua de 1 martie 1941, în localitatea Piscu, din judeţul Galaţi. Prenumele de la botez este Ioan. Părinţii săi - Ştefan Panait şi Niculina - născută Trandafir, erau gospodari ai satului.

Va urma cursurile şcolii elementare în comuna natală, după care se va înscrie la liceul din localitatea apropiată - Tudor Vladimirescu. Urmează apoi Şcoala Tehnică Agricolă din Tecuci. Va lucra în calitate de tehnician agronom (1963-1964), redactor la ziarul *Flota patriei,* Mangalia (1965-1969).

În luna august 1966, Ion Panait se va afla în rândul tinerilor scriitori dobrogeni care, plini de iniţiativă şi speranţe, vor scoate revista *Tomis.*

Devotat activităţii de jurnalist, dar dorind să se apropie şi de casă, în anul 1969 Ion Panait va veni în oraşul Unirii şi va lucra în calitate de redactor la Ziarul *Milcovul* (până în 1975). După o anumită perioadă de timp, din cauza studiilor, se vede nevoit să lucreze ca funcţionar de stat, fiind numit revizor contabil (1975-1979), apoi inspector la Întreprinderea cinematografică Vrancea(1980-1989). Va obţine, apoi, un atestat de ziaristică, de la Academia *Ştefan Gheorghiu* din Bucureşti(1978).

După evenimentele din decembrie 1989 este solicitat din nou să facă parte din redacţia aceluiaşi ziar - *Milcovul liber,* de data aceasta, lucrând ca redactor(1990-1997)

„Debutul literar va avea loc în anul 1957, în ziarul regional *Viaţa nouă* din Galaţi, după care publică în culegerile literare *Pagini dunărene*”[1]. Va debuta şi în presa literară centrală(aprilie 1964), la revista *Luceafărul,* al cărei director era atunci scriitorul Eugen Barbu, avându-l alături pe Constantin Ştirbu, uitat prea devreme şi susţinut de Mihu Dragomir. „Poetul Dragoş Vrânceanu *binecuvânta* apariaţia în poezia română a celor trei Ioni: Ioan Alexandru, Ion Pop şi Ion Panait, cărora *Luceafărul* le acordă un premiu pentru poezie”[2].

Va debuta editorial în anul 1970, cu volumul *Noaptea unde mă închin*, în care sunt observate unele stângăcii ale poetului. Poeziile din acest volum vor fi apreciate la justa lor valoare, aproape după treizeci de ani, versurile menţinându-şi prospeţimea şi în prezent.

---

[1] Anghel,V,Deşliu,Al, - Op cit, p. 221.
[2] Idem.

„În întregime o carte a pierderilor este *Deosebirea de pământ.* Trei sunt aceste piederi: pierderea matricială, pierderea Edenului erotic, pierderea morală, a Fiului, el însuşi risipitor. Pierderea matricială: este pierderea satului bătrânesc, aşezat în câmpie, sub pulsul unei civilizaţii ancestrale. Pierderea Edenului erotic, de fapt, e o *regală iluzie.* Auzim aici plânsul cristalin al unui bărbat care mai suferă de *adolescenţe* la 40 de ani, *cu chipul mahmur de fluturi......* Prin pierderea tatălui dispărea satul. Prin pierderea iubitei dispare edenul. Pierderea Fiului Risipitor aduce o gravă nostalgie[1].

După cum afirmă poetul Florin Muscalu, „ adânc robită inspiraţiei, poezia lui Panait degajă, printre versuri, o stare de ceaţă, cum ar spune însuşi autorul, la suprafaţă rămânând însă farmecul nostalgiei poetice[2].

Următorul volum al lui Ion Panait va apare la o serioasă distanţă în timp. Este vorba de *Simple poeme,* care va vedea lumina tiparului în anul 1991. În acest volum de poezii, autorul pare că îşi *revitalizează uneltele*. Persistă o singură obsesie: greutatea suportării pierderii Edenului erotic. Autorul îşi modulează versificaţia „ca şi când moartea ar străluci ca o prigorie. E urmărit pretutindeni de o copilărie şi o adolescenţă frustrate, adâncite în lumea deznădejdii[3].

Volumul următor, intitulat sugestiv *Plânsul,* dă senzaţia că autorul este cuprins de o grea şi iremediabilă oboseală, cu afirmaţii fără sens etc.

Referindu-se la opera lui Ion Panait, cunoscutul critic literar Laurenţiu Ulici, observase încă din anul 1995, că „dincolo de orizontul intimist imaginaţia (lui Ion Panait -n.a) nu îndrăsneşte să treacă, din care pricină efectul de înviorare se vede dublat de un efect (în fapt defect) de aglomerare haotică, tautologiile şi prozaismele suprimând buna intenţie de reliefare imagistică a stării lirice, stângăciile de exprimare, mai numeroase în textele cu aspect de confesiune, mai implicate deci, par a fi şi ele consecinţa acestei limitări a imaginarului[4]. După cum se va vedea ulterior, prin apariţia acestui ultimu volum al lui Ion Panait, se *susţine definitiv intuiţiile criticului.*

Ion Panait - *un poet cu gândul la subţioară* (Ionel Necula) - *la vârsta când bate vântul prin portocali.*

Poetul Ion Panait este membru fondator al *Revistei V* - Focşani - 1990; al revistei *Salonul literar* - Focşani - 1997; *Amphitryon* - Râmnicu Sărat - 1997; al Editurii *Salonul literar* - Focşani - 1998. „A iniţiat şi organizat, începând cu 1971, Festivalul Naţional de literatură *Alexandru Vlahuţă - Dragosloveni* - Vrancea. A fost membru al USR.

În decursul anilor, Ion Panait a editat următoarele volume: *Noaptea unde mă închin* - 1970; *Deosebirea de pământ* - 1983; *Memoria clepsidrei* - 1981; *Vina pentru Roberto* - 1985; *Simple poeme* - 1991; *Plânsul* - 1998; *Bonjour tristesse* - 2000; *La marginea curcubeului* - 2001; *Piaţa publică a tristeţii* - 2001; *Latifundiile trădării* - 2003; *Binecuvântatul infern al iubirii -, Amurgul zilei de mâine -, Timpul în rochie*

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 115.
[2] Idem.
[3] Muscalu, Florin - Op cit, p. 115.
[4] Idem.

albă de noapte -, *Dansând în oglindă, Contemplaţia umilinţei* -, *Cu prietenie în umbra gândului*-, *Vântul care se uită pe geam* -. *Merlele de toamnă* -.

Despre opera sa au făcut referiri: Laurenţiu Ulici, Dragoş Vrânceanu, Valentin Mihăiescu, Dumitru Radu Popa, V. Sterom, Silvia Chelariu, Gh. Istrate, Florin Muscalu, Mircea Dinutz, Ioan Dumitru Denciu, Valeriu Anghel şi mulţi alţii.

Într-un articol publicat în anul 2012, intitulat *Ion Panait a murit pentru a fi un mare poet,* renumitul eseist şi critic literar Lili Goia, referindu-se la personalitatea acestuia, consemna: „Ion Panait histrionic din deznodământul marilor lui metafore şi nu lăsa pe nimeni să se apropie intim de el. Nu studiase literatura nicăieri şi poezia lui părea să se fi născut dintr-o simplitate a vieţii în care se lăsa răsfăţat şi răgâiat de oamenii obişnuiţi din piaţa de legume a oraşului ori de tipografii ziarului Milcovul (înainte de anul 1989) şi, în general, de tot felul de inşi care, prin cârciumile oraşului, după miezul nopţii, îi jurau prietenie eternă. Avea o pudoare ţărănească pe care o moştenise ca fatalitate de la familia lui de la Piscu şi această însuşire sănătoasă îl făcea să nu se dezvăluie, să-şi ascundă defectele şi oricine aducea în discuţie această trăsătură a caracterului său, era repudiat. Era lipsit de entuziasm, autoritar, imprevizibil şi te obliga să intri în lumea văzută în felul lui, să iei parte la ea într-un ceremonial prezidat în numele unui adevăr personal. Cred că poezia lui s-a născut din aceste eşecuri, pierderi, contradicţii, căutări, exaltări şi exagerări. N-ar fi putut fi niciodată romancier din lipsa consecvenţei, a egoismului care îl tortura profund, a unei etici tăioase căreia îi cădea victimă deseori....Ar fi incorect din partea mea să nu recunosc că în perioada aceea umbrită de privaţiuni îi admiram viaţa lui Ion Panait, detaşarea boemă cu care submina evidenţele, marea lui îndrăneală de a nu se subordona nimănui. De aceea cred că din toate acestea, în poezia lui, a rămas o vigoare halucinatorie care străbate timpul până la cititorul de astăzi”.....

Ion Panait se va îndrepta către stele în ziua de 08 septembrie 2009, din Mangalia.

Virgil PANAIT
poet

A văzut lumina zilei în data de 10 mai 1956, în comuna Bordeşti, judeţul Vrancea. După finalizarea cursuriloe elementare în localitatea natală, se va înscrie la

Liceul *Unirea* din Focşani(promoţia 1975), după care va urma cursurile unei şcoli postliceale de opticieni, lucrând actualmente în Focşani.

Debutul literar se va produce în anul 1973, în faimoasa revistă a Liceului *Unirea,* coordonată pe atunci de prof. Petrache Dima- *Revista noastră*- şi unde el a făcut parte din primul colectiv redacţional. Spre norocul său, citin în Cenaclul revistei *Amfiteatru,* este ascultat de uitatul critic M.N.Rusu care, entuziasmat de producţiile lui Virgil Panait, îi va face o impresionantă *prezentare în periodicul studenţesc, textul fiind însoţit de un expresiv portret grafic, realizat de Silvan*[1].

Debutul editorial al lui Virgil Panait va avea loc în anul 1983, cu volumul *Ora de poezie,* recomandat fiind de criticul Ion Bogdan Lefter. „Apariţia cărţii surprinde, poetul din Focşani atrăgând atenţia, mai întâi lui Eugen Simion, apoi lui Nicolae Manolescu, Laurenţiu Ulici şi Romul Munteanu.... Eugen Simion vede la tânărul poet, *stilul mai vechi al poeziei de album, reluat, rescris cu fantezie şi ironie. Şi de cele mai multe ori, depăşit în sensul unui joc superior al spiritului. Unele glose sunt remarcabile*[2] *”.*

Renumitul critic Nicolae Manolescu, constată că poetul Virgil Panait *scrie foarte bine, sugestiv şi caligrafic,* autorul având *o bună stăpânire a cuvintelor, a mijloacelor de expresie în general, o scriitură cultivată, umor voit desuet..., definiţii imagees, spirit ludic, graţios, nonşalant;* finalul cronicii marelui critic este ca un culoar de liberă trecere cfirmare: *Hotărât lucru, Virgil Panait e un poet adevărat, al cărui nume trebuie reţinut*[3] .

Virgil Panait - *poetul în glisaj aforistic* (Ionel Necula).

Pentru o perioadă de timp a fost redactor-şef la revista *Oglinda literară*. Va urma volumul *Deposedarea de timp* - 2000. Acestuia îi vor urma: *Poemul precum actul sexual* - 2003; *La depossession de temps* - 2004; *De ce avem dreptul să-l dăm în judecată pe Dumnezeu* - 2007 .Ultimul volum de poezii - *Arhitectura cenuşii* va apare în anul 2011.

Poetul Virgil Panait este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

---

[1] Ibidem, p. 116.
[2] Idem.
[3] Idem.

Apostu PANAITACHE
Apostu VULTUREANU
poet

S-a născut în marea comună vrânceană - Vulturu, în ziua de 25 iunie 1952, numele de familie fiind Panaitache. După efectuarea studiilor generale, în localitatea de baştină, va urma cursurile Colegiului Naţional *Al.I.Cuza* din Focşani (1966-1968), ceilalţi doi ani, ca urmare a decesului tatălui - urmându-i la Liceul teoretic din Odobeşti (1968-1970), unde va obţine şi diploma de bacalaureat. Se va înscrie apoi, în 1970 la o şcoală tehnică din cadrul Institutului de Cercetări şi Amenajări Silvice din Bucureşti.

Debutul literar va avea loc în paginile ziarului *Milcovul,* din Focşani, apoi în *Îndrumătorul cultural.* Va face parte din cenaclul literar care funcţiona pe lângă ziarul *Milcovul.*

Adevăratul debut va avea loc în anul 1974, în paginile revistei *Luceafărul.* Va lua pseudonimul de *Vultureanu.*

Fiind suferind, este nevoit să se mute în oraşul Comăneşti, ocazie cu care îşi pierde o parte din arhiva personală. Pe parcursul anilor a fost răsplătit pentru creaţia sa cu: Marele premiu - 1993 şi Premiul *Al. Vlahuţă* - 1999, la Salonul literar Dragosloveni, precum şi alte premii.

A scris următoarele volume: *Poeme* - 1997; *Neliniştea plecării* - 2000; *Ospăţul pietrei* - 2010, *Cântecul lebedei* - 2012; *Ecoul geamătului* - 2012.

Referindu-se la apariţia volumului de poezii *Ecoul geamătului,* poetul Paul Spirescu, menţiona: „Pot spune că am fost cumva martorul definitivării şi, în fond, al naşterii acestei cărţi: am cunoscut şi am fost părtaş la mai toate frământările, ezitările, renunţările şi revenirile autorului semnele cele mai sigure ale faptului că ne aflăm în faţa unui poet autentic, înzestrat de Dumnezeu nu numai cu darul talentului genuin, ci şi cu responsabilitatea gestionării cum se cuvine a acestui dar. Atunci când scrie, de fapt Apostu Panaitache Vultureanu se scrie pe sine: o poezie, când stâncoasă, colţuroasă şi aspră,

când liniştită şi calmă ca adâncurile unui ocean: aşa cum este însăşi viaţa omului[1]".

Despre opera sa au făcut referiri: Valeriu Anghel, Gheorghe Neagu, Culiţă Uşurelu, Paul Spirescu şi alţii.

Hortensia BENGESCU-PAPADAT

prozatoare

Unul dintre vechii ofiţeri ai Regimentului 10 Dorobanţi-Putna, din Focşani, a fost Dimitrie Bengescu. El şi-a legat destinul de Putna (Vrancea) comandând o companie a acestui regiment în bătăliile războiului pentru Independenţa României, în care luptau vitejii fii ai acestor meleaguri. La 24 ianuarie 1877, căpitanul Bengescu Dimitrie, din Regimentul 5 Dorobanţi este numit comandant al companiei a VI-a din Regimentul 10 Dorobanţi - Putna. În timpul atacului din ziua de 30 august 1877 asupra redutelor Griviţa, căpitanul Dimitrie Bengescu se distinge în luptă obţinând aprecieri elogioase din partea comandantului Regimentului 10 Dorobanţi-Putna, locotenet -colonelul George Măldărescu, care îl propune pentru decorare, devenind astfel cavaler al ordinului *Virtutea Militară,* în grad de ofiţer. În ziua de 23 ianuarie 1878, căpitanul D. Bengescu se afla pe frontul din faţa cetăţii Vidin, sub comanda unui alt putnean, generalul George Lupu. Căpitanul comanda un batalion alcătuit din 300 de putneni, având în subordine cinci ofiţeri. Şi aici dă dovadă de un curaj deosebit, fiind în fruntea ostaşilor săi la eliberarea cetăţii respective, primind din nou laude pentru curajul şi eroismul de care a dat dovadă. După terminarea războiului se reîntoarce cu regimentul său în oraşul Focşani, locul în care va rămâne pentru totdeauna, urcând treptele ierarhiei militare până la gradul de general. În perioada anilor 1900 - 1901 va fi comandantul Brigăzii 11 Infanterie Focşani, în cadrul căreia se aflau şi regimentele 10 Dorobanţi-Putna din Focşani şi 9 Dorobanţi Râmnicu-Sărat. În anul 1911, generalul - erou trece în nefiinţă, fiind înmormîntat în Cimitirul nordic din Focşani. Acest viteaz ostaş este tatăl renumitei scriitoare Hortensia Papadat-Bengescu, despre care marele istoric literar Ion Rotaru, în a sa *O istorie a literaturii române de la origini până în prezent,* menţionează: „O proustiană şi ea, Hortensia Papadat-Bengescu practica romanul de analiză prin excelenţă. Prin exact nu se ştie îprejurări biografice, această fiică de ofiţer şi soţie a unui magistrat... a cunoscut foarte bine numita aristocraţie românească, societatea *înaltă* de după primul război mai cu seamă". În timpul Primului război mondial, şi o scurtă perioadă după, Hortensia Bengescu a locuit în Focşani, fiind soră de caritate. Credem că nu mai este nevoie de

[1] Coperta volumului citat.

nici un alt argument pentru a înţelege de ce vrâncenii o consideră fiică a acestor meleaguri.

Hortensia s-a născut în ziua de 8 decembrie 1876, în localitatea Iveşti, Judeţul Galaţi, unde tatăl său era ofiţer al Batalionului al II-lea - Tecuci, din Regimentul 6 Dorobanţi - Putna, devenit ulterior Regimentul 10 Dorobanţi-Putna. Pe mama sa o chema Zoe.

Va învăţa carte la şcoala Institutului *Bolintineanu*, în perioada anilor 1887 - 1894. Primele sale încercări literare - 1912 - vor fi semnate cu pseudonimul *Loys.* „Tânăra Hortensia, abordează o tematică ... de efervescenţă adolescentină. Publicticole pe teme de modă, impresii din natură, meditaţii critice pe marginea cărţilor[1]" etc.

Hortensia Bengescu va debuta în anul 1913, cu o serie întreagă de poezii, dintre care menţionăm: *Viziune, Dorinţa, Vis de femeie* etc, adunate apoi toate într-un volum - *Ape adânci,* publicat în anul 1919. Poeziile sale vor fi apreciate de Garabet Ibrăileanu, care o va proteja pe greul drum al afirmării literare. Având de ales între *Sburătorul* lui Eugen Lovinescu şi *Viaţa Românească,* poeta şi viitoarea autoare de teatru, va alege pe prima. După numai un an, în 1920, i se va juca la Teatrul Naţional piesa *Bătrânul* - comedie socială*,* în timp ce la editură i se tipărea volumul *Sfinxul* - 1920. Acestuia îi vor urma *Femeia în faţa oglinzii* - 1921 şi *Balaurul* - 1923. „După nuvelele incluse în *Romanţă provincială* - 1925, văd lumina tiparului *Feceoarele despletite* - 1926, care anunţă romanul fluviu al Halipilor.

Casa memorială a prozatoarei de la Iveşti

În 1927 urmează cel de-al doilea tom - *Concert din muzică de Bach*. După o mică relaxare - *Desenuri tragice* - 1927, în anul 1932 va vedea lumina tiparului *Drumul ascuns.* În anul 1935 o neprevăzută apariţie editorială: romanul *Logotnicul*, primmit cu multă precauţie de critică, reluat fiind, în 1938, prin masivele şi controversatele două volume din *Rădăcini.* Între 1941-1942 lucrează la romanul *Străina* (iniţial *Femeia şi leopardul,* rămas, se pare, în manuscris), precum şi la două piese de teatru - *Mesievala* şi *Sora mea*. În anul 1946 primeşte Premiul Naţional pentru proză.(*O femeie de mare talent*, va concluziona Ion Rotaru.

[1] Ibidem, p. 118.

Marea scriitoare va vizita deseori Focşaniul, de care se simţea legată sufleteşte-locuind o bună bucată de timp aici, n.a.). Se va retrage apoi într-o sihăstrie fără margini, pentru a i se păstra o amintire nepătată de bătrâneţe. Moare în ziua de 5 martie 1955, la acea dată fiind cunoscută doar de vechea generaţie de cititori şi literaţi[1]. A avut patru copii - Nen, Zoe, Marcela şi Elena.

Prozatoarea Hortensia Papadat-Bengescu a scris şi poezii, nu numai în limba română, ci şi în franceză şi germană. „Poezia nu ar fi putut-o, însă, consacra, ea fiind o addenda a literaturii hortensiene propriu-zise: *Proză grasă de culori parcă flamande, găsim la bătrânul Neculce şi mai apoi, peste o înspăimântătoare punte de gol, la Creangă, la Hogaş, la Sadoveanu. Cuvintele-s încă umede de lutul din care au fost scoase şi muzica lor e încănesigură suportând greu lanţurile scriiturii. Curând însă au ieşit la lumină şi virtuţile pur estetice ale acestei limbi, în modelări de giuvaer lucrat tocmai în dughenele Tărilor de Jos; Odobescu, Eminescu, cei doi Caragiale şi mai ales Matei prinţul degenerat ce ar fi vrut el să fie, şi în bună parte Hortensia Papadat- Bengescu, o doamnă balcanică*[2].

În perioada 1972 - 1975, vor apare volumele *Opere,* într-o ediţie îngrjită de E. Tudor şi cu o prefaţâ scrisă de renumitul critic literar Constantin Ciopraga.

Despre operele Hortensiei Papadat-Bengescu, vor face referiri: Eugen Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu, Valeriu Ciobanu. Ov.S. Crohmălniceanu, Constantin Ciopraga, Florin Mihăilescu, Mircea Zaciu şi mulţi alţii.

Renumita prozatoare se va stinge din viaţă în ziua de 5 martie 1955, la Bucureşti.

Florin PARASCHIV

eseist, publicist

S-a născut în ziua de 5 noiembrie 1943, în localitatea Câmpulung Muscel, jud.

[1] Ibidem, p. 119.

[2] . Ibidem, p. 120.

Argeş. Fiu de jurist venit pe meleagurile Vrancei. După studii generale se înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani, apoi urmează cursurile Facultăţii de Filologie din cadrul Universitţii Bucureşti, pe care le finalizează în anul 1968.

Mai întâi, debutul publicistic al lui Florin Paraschiv, va avea loc în *Gazeta matematică,* după care vor urma o serie întreagă de articole de critică literară şi recenzii, în revistele *Ateneu, Amfiteatru, Viaţa studenţească, Revista V, Revista Oglinda literară.*

Debutul editorial se va produce mult, mult prea târziu, când scriitorul împlinise deja 55 de ani(1998) când îi apare volumul *Trei Europe în rosturi şi... rostiri.*

Florin Paraschiv este un eseist rafinat, matur, cu un stil şi o gândire formată, acută, neliniştită, paradoxală şi în final încântătoare[1].

Fostul coleg de facultate al lui Flori Paraschiv, criticul Cristian Livescu, amintindu-şi despre perioada când amândoi frecventau acelaşi cenaclu, ocaziae cu care Florin prezenra adevărate *lecturi luxuriante,* cu oxazia unei evocări, menţiona: *avea un mod special de a-şi ascunde pasiunea, stând cufundat ore întregi, în picioare, între paginile unei cărţi, în vre-un cotlon obscur*[2].

„Aerul meditativ se degajă din cele mai bune texte. Asocierea ideilor este mereu imprevizibilă ca un stol de egrete disperate în care s-a tras cu arma. Da, căci în aceste texte există şi o disperare existenţială, ce pune condeiul la lucru.Formulările noiciene au obsesii cioraniene. Florin Paraschiv este unul dintre gravii noştri eseişti de azi, iar între scriitorii vrânceni contemporani, printre puţinii culţi. A tradus, publicând parcimonios, din Friedrich Nietzsche[3]".

Următorul volum scos în anul 2007 de Florin Paraschiv, a fost intitulat *Eutanasia.*

Urmează apoi, chiar în anul fatidic, volumul *O hermeutică a duhului Oltean* - 2009.

Referindu-se la opera lui Florin Paraschiv, un alt renumit scriitor vrâncean - Adrian Botez, sesiza următoarele: „Păstrându-şi regularitatea respiraţiei, pentru a putea mărturisi cât mai fidel şi mai complet, despre Gândirea şi Păcatul şi Posibila Mântuire a Omului Istoric (intelectual sau nu) - *cumplitul* eseist Florin Paraschiv din Vrancea (după vorba bulgakoviană: *cumplitul călăreţ Pilat din Pont)...* şi-a făcut, totdeauna, cu o consţiiciozitate de deşcă hârşită - datoria deplină faţă de Spiritul Uman, în general - şi românesc, în particular.A analizat socratic, a avertizat, a ironizat(tot socratic...), dar, subtil, metafizic, a şi ameninţat cu Apocalipsa(de data asta la modul foarte activ-creştin !). Şi cu un curaj

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 122.
[2] Idem.
[3] Ibidem, p. 123.

atât de natural, încât ar putea sugera, pe viit0r, traseul uman - terestru al unei normalităţi regăsite a Omului (redevenit Frate Divin)[1]”.

„Şovăitor, tocmai pentru a exprima mai precis Ideea (sacră, totdeauna !), meditativ, tocmai pentru a arăta mai clar Calea Pragmatismului Superior al Spiritului - cosmopolit, tocmai pentru a i se îngădui (în aceste vremuri antinaţionale) să se întoarcă, cu toată căldura şi sinceritatea dragostei, către Neamul său - ironic tocmai pentru a proteja mai bine gravităţile ontologiei umanităţii terestre şi româneşti - molcom şi fără grabă, tocmai pentru a atenua nebunia din lume şi a face posibilă Auzirea de Idei Responsabile, pentru un viitor Ritm al Nunţilor Necesare cu Divinitatea - Florin Paraschiv, despre care, cam pripit şi fără multă dreptate (cel puţin din perspectiva prezentului !), afirma Liviu Antonesei că ar fi un *risipitor oral* - a dovedit, în aceşti opt ani ultimi, încinşi la roşu de intensitatea şi urgenţa expresiei prin scris - că n-a risipit nimic, că a spus (şi va continua să scrie/spună) tot ceea ce ar trebui să audă Omul - Omenire. Numai acesta din urmă să şi vrea să asculte/audă[2]”...

Cărţi apărute: *Trei Europe în rosturi şi rostiri* - 1998; *România în disperare temporară* - 2001; *Eseuri anabasice* - 2003; *Struţo-cămila We(r)b* - 2004; *Sacru, miracole, pericole* - 2005; *Ucenicul iniţiat* - 2006; *Euthanasia* - 2007; *O hermeneutică a duhului oltean* - 2008.

Surprinzător şi neaşteptat, Florin Paraschiv părăseşte această lume în ziua de 4 august 2009, la Focşani.

Cincinat PAVELESCU
poet, epigramist, publicist

Renumitul magistrat, poet şi epigramist a văzut lumina zilei în data de 20 octombrie/2 noiembrie, stil nou 1872, în comuna Risipiţi - Milcovul, din fostul judeţ Râmnicu Sărat, actualul judeţ Vrancea, aşa după cum menţionează şi scriitorii-istorici, Valeriua Anghel, Alexandru Deşliu[3] şi Tudor Măinescu. În urma unor cercetări privind arborele său genealogic, se pare că originea familiei Pavelescu ar duce în timpul istoric până la Banul Manta, figură reprezentativă în vremea domniei lui Mihai Viteazul; tatăl său, Ion Pavelescu (născut tot în această localitate şi stăpânind moşia părinţilor săi), va ajunge, prin stăruinţa părinţilor, inginer de profesie. Mama sa,

[1] Botez, Adrian, prof.dr - în Revista ECOUL, nr. 9 / 2011.
[2] Idem.
[3] Anghel,V, Deşliu,Al - Op cit, p. 228.

Paulina (Niculina) (strănepoată a Spătarului Bucşan, vestit la începutul veacului al XVIII-lea), suflet delicat şi discret, poseda o vastă cultură; influienţa ei a fost hotărâtoare asupra viitorului poet . În toamna anului 1872, familia Pavelescu fiind la conacul de la Risipiţi-Milcovul pentru a asista la lucrările de strângerea recoltelor agricole, va avea bucuria apariţiei pe lume a primului copil, din cei opt, pe care îl vor boteza Cincinat.

Acesta îşi va petrece copilaria, la început, pe lângă familie, când la Risipiţi-Milcovul, când la Bucureşti, mai târziu. Copilăria i-a fost liniştită şi frumoasă, cu toate că numărul membrilor familiei creştea de la un an la altul. Între timp, tatăl său, care era inspector general al C.F.R, va deveni directorul fondator al Şcolii superioare de arte şi meserii din Bucureşti. În aceste condiţii familia Pavelescu se va stabili definitiv la Bucureşti, la moşia de pe Milcov venind numai vara. Mai târziu, după câţiva ani, on Pavelescu va fi numit directorul Monetăriei Statului. Moşiile sale din judeţul Prahova şi Risipiţi-Milcovul, judeţul Râmnicu Sărat, în apropierea Focşanilor (7 km distanţă) le va păstra în continuare.

Noile condiţii apărute în viaţa familiei vor schimba radical destinul tânărului Cincinat. În perioada 1872-1879 va petrece mai mult în zona comunei Risipiţi-Milcovul, mai ales numeroasele luni călduroase ale anului, departe de *zăpuşeala* zilelor de vară de la oraş.

După ce urmează cursurile şcolii elementare, în perioada anilor 1879-1883, părinţii săi îl vor înscrie pe Cincinat la Liceul *Sf. Sava* din Bucureşti, ale cărui cursuri le va frecventa în perioada anilor 1883-1897. Aici va avea colegi, printre alţii, pe Ion Brezeanu şi Vasile Toneanu, iar ca profesori, pe care nu-i va uita, pe reputaţii Anghel Demetriescu şi Sava Ştefănescu.

Muza poeziei îi dă târcoale tânărului Cincinat încă din clasa a V-a de liceu, când începe să scrie versuri. Frumos şi inteligent, cu firea-i mereu veselă, pus pe şotii, se va face iubit de colegii săi de clasă, care îl caracterizează plastic: *frumos ca un heruvim şi distrat ca o domnişoară,* cum îi plăcea colegului său de bancă - Th. Florescu să-l alinte. În atmosfera culturală din cadrul liceului, la finele clasei a V-a, Cincinat va debuta cu poezia *Visuri triste*, în *Biblioteca familiei,* poezie pe care o semnează cu pseudonimul ***C. de la Milcov;*** aceasta demonstrând că el simţea cu adevărat de unde se trage. În amintirile sale literare, maestrul Cincinat Pavelescu, menţionează: *Poezia nu era iscălită cu numele meu întreg, ci numai cu pseudonimul **C. de la Milcov**. Acest pseudonim l-am păstrat câtva timp de dragul moşioarei noastre* (unde se născuse) *din Râmnicu Sărat* (judeţul - nu localitatea) *şi care nu era prea departe de Milcov. Duiliu Zamfirescu, care era focşenean* (din Plaineşti, Râmnicu Sărat -Dumbrăveni azi, Vrancea) *şi care mă aprecia foarte mult, îmi spunea totdeauna: <Dumneata eşti ursit să-mi iei locul la Academie !> De altfel de la Milcov* (unde se născuse) *până la Focşani nu e decât un pas* (Restituţio.....p.229). Iată, aşadar o dovadă incontestabilă a originii risipiţene a marelui poet şi epigramist....

Va termina cursurile liceului în anul 1897, reuşind primul la examenul de bacalaureat, în fruntea comisiei aflându-se renumitul profesor V.A. Urechia. În toamna aceluiaşi an se va înscrie la Facultatea de drept din Bucureşti. Pe parcursul

studenţiei îi va cunoaşte îndeaproape pe I.L.Caragiale şi Al. Macedonski, care îl vor accepta în compania lor. Adevăratul său debut literar va avea loc tot în perioada studenţiei, în anul 1892, în revista *Literatorul, nr. 2,* cu poezia *Fecioara.* La scurt timp îi vor urma alte poezii: *Bisericească, În amurg, Rondel* etc. Între timp, familia Pavelescu şi Al. Macedonski se vor împrieteni, fapt îmbucurător pentru tânărul student deoarece, bătrânul literat va urmări îndeaproape evoluţia poetică a acestuia, ajungând la concluzia că Cincinat era cu adevărat talentat. Această constatare îl determină pe Al. Macedonski săi încredinţeze acestui tânăr valoros funcţia de prim-redactor la revista *Literatorul.*

Pentru a întări convingerile celor din jur că tânărul său protejat este cu adevărat talentat, autorul *Nopţilor* va redacta şi publica un articole de sinteză, ce cuprindea perioada de activitate literară a lui Cincinat Pavelescu, desfăşurată în perioada 1880 şi apoi 1892-1893, în care va avea numai cuvinte de laudă la adresa acestuia. De fapt, încă de la primul număr al revistei *Literatorul,* Cincinat Pavelescu va deveni codirector, alături de marele Al. Macedonski şi colega sa Maria D. Ghica. În afară de poezii şi epigrame, Cincinat va publica în paginile revistei şi articole pe teme diverse, numele său începând să fie rostit din ce în ce mai des în breasla scriitorilor. În această perioadă creativă, împreună cu mentorul său Al. Macedonski, vor scrie tragedia biblică *Saul,* care se va juca în premieră la Teatrul Naţional din Bucureşti, la 28 decembrie 1893. Printre colectivul de actori care au jucat în această dramă, s-a numărat, în rolul titular, marele actor român C.I. Nottara. Această piesă se va juca pe scena marelui teatru de 9 ori. În anul următor, 1894, câteva fragmente ale dramei vor apare tipărite în revista *Literatotul.* În anul 1895 Cincinat Pavelescu absolvă Facultatea de Drept şi se îndreaptă către Paris pentru a-şi lua doctoratul în Drept (1895-1896). Va studia cu multă râvnă cursurile facultăţilor care îl interesau - Sorbona şi Hautes etudes. În anul 1897 îşi va publica teza de doctorat, intitulată *Despre agenţii diplomatici..*

Reîntors în ţară, îşi va începe cariera de juridică, mai întâi de ajutor de judecător la Plaineşti - Râmnicu Sărat, reşedinţă de plasă, localitatea în care s-a născut marele scriitor Duiliu Zamfirescu. Fire nestatornică, nu va sta mult aici, ci se va perinda pe la mai multe judecătorii, în decursul anilor - Brăila, Corabia, Piatra-Neamţ, Snagov, Bucureşti, Slănic -Prahova, Sinaia, Constanţa, Oradea şi Braşov.

În toată această perioadă de început de secol XX, va publica la revistele Facla, Zeflemeaua, Belgia Orientului, Semănătorul, Junimea literară, Viaţa literară şi artistică, fiind foarte solicitat de redacţiile acestor reviste.

În anul 1907 este numit prim-redactor la revista *Convorbiri literare*, condusă pe atunci de M. Dragomirescu. Va scrie aici până la apariţia numărului 10 al revistei, după care, în anul 1908 poetul Cincinat Pavelescu părăseşte şi se stabileşte în frumosul oraş-staţiune Sinaia. În revista *Convorbiri literare* îi vor apare cele mai reuşite creaţii de până atunci, poeziile *Serenada, Necunoscutei, Intima, Pentru ochii tăi cei dulci* etc. în majoritate cu rezonanţe din Macedonski şi Heine. Perioada 1907-1908 va fi cea mai rodnică din viaţa sa poetică. Dacă la data de 2 octombrie 1908 îl întâlnim judecător la Sinaia, în anul următor, 1909, va fi judecător la Fundeni-

Frunzăneşti, judeţul Ilfov. În acest an va avea posibilitatea să-l întâlnească la o întrunire, în casele lui M. Dragomirescu, pe renumitul poet Victor Eftimiu. Dintr-un spiritual portret făcut de acesta tânărului său confrate, reţinem: *Cincinat era elegant, frumos, cu ochii vii, scărători de inteligenţă. Purta lavalieră neagră, jiletcă de catifea, pantaloni cu dungi, ghete de lac cu piele de antilopă. Proaspăt ras şi pudrat întotdeauna. Părul începea să-i încărunţească. Debutanţi tineri şi săraci, eram impresionaţi de strălucirea fizică şi spirituală a tânărului maestru, care pe atunci ni se părea bătrân. Avea vreo 35 de ani* . La 28 aprilie 1908 ia fiinţă Societatea Scriitorilor Români, ocazie cu care este ales primul ei preşedinte, în persoana scriitorului Cincinat Pavelescu.

În anul 1910, ianuarie 10, va apare revista *Falanga literară*, sub conducerea lui Cincinat Pavelescu, E. Lovinescu, I. Minulescu, Corneliu Moldovanu, Zaharia Bârsan şi Em. Gârleanu, secretar de redacţie fiind Liviu Rebreanu(2,p.9). Recunoscut de acum ca poet şi epigramist, Cincinat Pavelescu va publica, în anul 1911, în preajma vârstei de aproape 40 de ani, primul său volum şi unicul de poezie, intitulat ***Poezii.*** Acesta va apare datorită îndemnului şi insistenţelor pritenilor săi, susţinerea materială datorându-se unui binefăcător al său. Cum era şi firesc, având în vedere talentul scriitorului, volumul va fi foarte bine primit în rândul cititorilor.După apariţia lui, revista *Viaţa românească* va consemna: *În mijlocul unei secete de simţiri, când poeţii ce umplu paginile revistelor se chinuie să scoată câteva picături de ceea ce ei numesc poezie, simţi o adevărată plăcere intelectuală să citeşti, în sfârşit, pe unul căruia poezia îi este cu desăvârşire naturală, pornită din natura intimă a sufletului. Cincinat Pavelescu e unul din aceştia* (nr.8/1912).

În anul 1912 revista *Flacăra* organizează un concurs cu tema *Care e scriitorul în viaţă pe care îl prefetaţi şi pentru ce*. În marea lor majoritate, participanţii la concurs, vor consemna, alături de mari valori ale culturii româneşti - I.L.Caragiale, Octavian Goga, I.Al.Brătescu-Voineşti, D. Anghel, Mihail Sadoveanu, şi numele poetului Cincinat Pavelescu. La 1 aprilie, acelaşi an, este numit judecător la Sinaia.

Ca urmare a începerii Primului război mondial, poetul Cincinat Pavelescu se va refugia la Paris, unde va deschide un salon literar. Pentru a reuşi să obţină subvenţii în vederea susţinerii activităţilor sale literare, va scoate aici un ziar. Între timp, va avea satisfacţia de a-l cunoaşte pe marele scriitor francez Marcel Proust, în timp ce se afla în vizită la un prieten de-al său, rămânând impresionat de personalitatea acestuia.

Cincinat Pavelescu la Perigneaux, împreună cu
delegaţia română la Conferinţa de pace de la
Paris - 10.03.1918

Acest ziar, intitulat *Le corier franco-roumaine, politique et litteraine,* va apare în ziua de 6 decembrie 1920, sub directoratul său. Va avea ca redactor şef pe conaţionalul Pompiliu Păltânea. În paginile sale se întâlnesc semnături ale unor personalităţi marcante din epocă. Atât din paginile ziarului, dar mai ales de la prietenii săi, se constată faptul că renumitul poet român, în patriotismul său, făcea o politică literar-artistică pur românească doar de unul singur, fără a coagula în jurul său şi alţi compatrioţi. Aceasta poate şi datorită faptului că, înainte de începerea războiului, posibilităţile sale materiale îi permiteau acest lucru; la care se adăuga şi un oarecare ajutor din partea oficialităţilor diplomatice româneşti de la Paris. După război, situaţia se va schimba, nu în bine.

Deoarece primul său mariaj *nu mersese*, cu toate că va avea o fetiţă, în perioada cât a stat la Paris, îşi va reface viaţa, căsătorindu-se cu artista Alice Viardot Garcia, care provenea dintr-o renumită familie de muzicieni şi cântăreţi(de care va divorţa apoi, în 1930).

Reîntors în patrie, va activa în continuare pe tărâm literar, având satisfacţia ca în anul 1925, la editura *Ramuri* din Craiova să-i apară volumul ***Epigrame.*** Acesta îi va aduce marea consacrare, critica, în majoritatea ei, socotindu-l pe Cincinat Pavelescu *maestru al epigramei româneşti.* În urma acestui răsunător succes, în anul 1927 va primi ***Premiul naţional de poezie.*** Tot în acest an se va muta la Braşov, unde va lucra la Curtea de Apel, în calitate de consilier. Aici va deveni, începând cu luna iulie 1927, director al revistei *Braşovul literar*, unde vor apare şi ultimile sale lucrări, în mod deosebit cele memorialistice, considerate foarte importante datorită referirilor pe care

le face la adresa unor mari scriitori: I.L.Caragiale, Al.Macedonski, Anna de Noailles, George Coşbuc etc.

Va rămâne şi în continuarea vieţii sale în oraşul de sub Tâmpa unde, începând cu anul 1932 începe să simtă efectele bolii sale incurabile: cancer pulmonar. Renumitul poet şi epigramist Cincinat Pavelescu, descendent de pe meleagurile din preajma râului Milcov, pelegrin prin mai toată ţara şi o parte a Europei, se va stinge din viaţă în ziua de 30 noiembrie 1934, orele 20, în oraşul Braşov. De aici va dus şi înmormântat la Cimitirul Bellu din Bucureşti .

Vorbind la înmormântarea dispărutului poet, care şi-a dorit întotdeauna să fie magistrat în Bucureşti, dar nu i s-a aprobat, colegul său de breaslă, judecătorul Tudor Măinescu, văzând prezenţi şi reprezentanţi ai Ministerului de Justiţie, va încheia cu următoarele cuvinte: *Fii liniştit, maestre, pe cererea ta de transferare la Bucureşti zeii s-au îndurat şi au scris: se aprobă ! Eşti la Bucureşti !*

Poetul în anul 1930

*

În perioada cănd era magistrat la Plaineşti, Râmnicu Sărat, la doar 10-12 km de localitatea Risipiţi-Milcovul, poetul şi epigramistul Cincinat Pavelescu vizia des localitatea unde avusese moşia şi conacul, moştenite de la părinţii săi şi apoi înstrăinate după Primul război mondial. Conform mărturiilor istoricului prof. Cezar Cherciu, fost director al Şcolii Risipiţi-Milcovul, în perioada 1962-1963, în cancelaria şcolii se vorbea deseori despre personalitatea scriitorului Cincinat Pavelescu. Învăţătoarea M. Apostu, originară din acea localitate, povestea că părinţii ei, învăţători, participaseră de mai multe ori la întâlnirile pe care le organiza proprietara Elisabeta Gheorghiu, în casele sale, în care va funcţiona mai târziu şcoala, atunci când venea în vizită marele epigramist. Aceştia povesteau că acele seri au fost cele mai minunate din cariera lor, deoarece poetul încânta audienţa cu creaţiile sale. În afară de aceasta era jovial, plăcut şi foarte manierat. Îşi amintea de anii copilăriei, când venea cu părinţii în localitate. Participanţii la astfel de serate, printre care se numărau şi boierii Robescu, preoţii din sat şi alţii, nu uitau mult timp întâlnirile cu acesta, pe care îl considerau *de-al lor* şi le comentau în diferite ocazii.

*

Fratele său, Ion PAVELESCU, „sonetist şi epigramist, născut în anul 1888, a fost şef de cabinet în Ministerul Cultelor. A călătorit mult, în Franţa (pentru îngrijirea sănătăţii), Rusia şi Suedia. În 1925, i se publică postum, în îngrijirea lui Octavian Moşescu, două plachete sub titlul *Menţiuni* (versurile sale recomandându-l ca poet liric, deşi s-a remarcat prin sonete).

Ioan PÂNZARU

psihologia artei, folclorist,
istoric şi critic literar, memorialist

S-a născut în ziua de 15 octombrie 1950, în oraşul Unirii - Focşani. Tatăl său - Eniţă Pânzaru, a lucrat ca jurist, iar mama sa - Aurelia, a lucrat ca funcţionară. Este cătorit cu Rodica, care a lucrat ca cercetătoare la Universitatea Bucureşti, în prezent pensionară. Au împreună un copil.

Urmează cursurile generale, apoi pe cele liceale, la Colegiul Naţional *Unirea* din Focşani.Se înscrie apoi la Facultatea de limbi romanice, clasice şi orientale din cadrul Universităţii Bucureşti, pe care o absolvă în anul 1973, fiind repartizat ca asistent la Facultatea de limbi străine din Bucureşti, post pe care va funcţiona până în anul 1990. În anul 1980 îşi va da doctoratul, cu teza *La Chanson de geste et le recit oral.* Ca urmare a meritelor deosebite obţinute în activitatea de la catedră, va deveni lector universitar, începand cu anul 1990, iar în perioada 1990-1992 va fi şeful Catedrei de franceză, prodecan al Facultăţii de Limbi şi Literaturi străine. Începând cu anul 1993 va fi conferenţiar universitar şi, începând cu anul 1996 va coordona Programul LINGUA, din cadrul Agenţiei Naţionale SOCRATES, până în anul 1998. Începând din acest an, va fi directorul Centrului de Limbi străine al Universităţii din Bucureşti, fiind ales şi prorector al Universităţii din Bucureşti, începând cu anul 2000. Prof. universitar Ioan Pânzaru „este membru al Asociaţiei Române de Studii Franceze şi al Societăţii de Antropologie Culturală din România; a făcut stagiu de cercetare la Duke University, Carolina de Nord, SUA (august -decembrie 1994)[1]".Printre deosebitele sale preocupări profesionale, profesorul Pânzaru s-a ocupat de „studiul afinităţilor dintre dicţiunea orală şi structurile narative (finalizate cu teza de doctorat şi publicarea primei cărţi), continuate în prezent cu studiul oralităţii folclorului epic românesc, încercări de integrare a antropologiei culturale în studiile literare, problema teoriilor imaginii şi reprezentării artistice, căreia îi subsumează studiile de hermeneutică medievală şi modernă[2]".

În anul 1987 va scrie un studiu intitulat *Caragiale: eroi şi comete.* Va colabora la diferite reviste literare, printre care menţionăm *Ateneu* şi *România literară.*

Volume de autor: *Cercetare de estetică a oralităţii. Eseu despre cântecele de gestă* - 1989; *Proiecte educaţionale în domeniul predării şi învăţării limbilor moderne*

[1] Anghel, V, Deşliu,Al - Op cit, p. 230.
[2] Idem.

- 1998; *Introducţion a l'etude de la literature medievale francaise IX - XIV siecles* - 1999; *Teorii ale reprezentării artistice* - 2000; *De la monstru la frumuseţea ideală. Imaginaţia la sfârşitul Evului Mediu* etc. Are mai multe cărţi scrise în colaborare, zeci de articole şi prefaţe la numeroase cărţi: *Iubire, arme şi panaş,* prefaţă la Jean Verdon - *Dragostea în Evul Mediu: Trup, sexualitate şi sentiment* - Bucureşti, 2009; *Reprezentarea românească în Madame Bovary* - prefaţă la Gustave Flaubert - *Madame Bovary*, Iaşi, 2000; etc.

Va face traduceri din: Claude Levi - Strauss, Marc Auge, Gustave Flaubert, Armand Mattelard şi Michele Mattelard etc.

Rectorul Universităţii Bucureşti, a primit următoarele ordine şi decoraţii: Comandor al Ordinului *Palmes Academiques;* Comandor al Ordinului *Cruzeiro do Sul;* Comandor al Ordinului *Orden del Aguila Azteca,* etc.
Este Doctor Honoris Cauza al Universităţii *Ovidius* din Constanţa.

Vasile POP

Acadiu, Gh.Bradul, Gh.Scytul, Const.Fulger

prozator

S-a născut în ziua de 14 iunie 1875, în localitatea Domneşti, comuna Pufeşti, judeţul Vrancea, ca fiu al lui Ion Pop şi al Ecaterinei - născută Rareş, agricultori. După terminarea claselor primare, din dorinţa de a obţine cât mai repede o calificare, va merge la un atelier, angajându-se calfă - lucrător mecanic. Va lucra apoi, „ca autodidact, în calitate de profesor de limba engleză şi maestru de gimnastică la Institutul Naval din Constanţa[1]".

Debutul literar va avea loc în anul 1890 în paginile ziarului *Munca.* Mai târziu (1904-1905) va fi directorul ziarului *Evenimentul.*

Debutul editorial se va produce în anul 1899, când va publica volumul *Fleacuri.*

Vasile Pop va desfăşura o rodnică activitate publicistică, colaborând la revistele *Semănătorul, Luceafărul, Făt-Frumos* etc. În unele reviste va semna cu diferite pseudonime, menţionate mai sus.

În cursul anului 1900 va publica un volum, intitulat *Versuri* - nu prea reuşite, fapt care-l va determina să se dedice prozei, vâzând lumina tiparului, „volume ca: *Din*

---

[1] Sasu,Aurel - Dicţionarul...., Op cit, p. 387.

ocna vieţii - 1902; *Râs şi plâns* - 1906; *Poveşti hazlii* - 1908; *Din viaţa speluncelor* - 1923 şi altele, precum şi romanele *Domniţa Viorica* - 1905; *Americana îndrăgostită* - 1920; *Cuceritorul de inimi* - 1921; *Vândutopria-i mamă* - 1922 etc, literatură de senzaţie, cu rezolvări melodramatice şi de un frapant prost-gust estetic[1]".

Opera lui Vasile Pop se compune din următoarele volume: *Fleacuri* - 1899; *Versuri* - 1900; *Din ocna vieţii* - 1902; *Domniţa Viorica* - 1905; *Râs şi plâns* - 1906; *Prin vraja dragostei* - 1907; *Cum iubeşte o fată* - 1907; *Cum să iubim* - 1908; *Poveşti hazlii* - 1908; *Mai tare ca iubirea* - 1908; *Fericirea se cucereşte* - 1911; *Ci de frumoasă* - 1915; *O dragoste din ochi* - 1915; *Amice, eşti un prost* - 1916; *Regina noastră Maria* - 1919; *Americana îndrăgostită* - 1920; *Cuceritorul de inimi* - 1921; *Vândută de propria-i mamă* - 1922; *Ce păţeşte omul bun* - 1922; *Din viaţa speluncelor* - 1923; *Cuza Vodă* - nu are an; *Ruga unei mame* - fără an; *Sărutul de binefacere* - fără an; *Eroii lui Mihai Viteazul* - f.ără dată.

La adresa operei sale au făcut referiri: S. Puşcariu, E. Lovinescu, N. Iorga, G. Călinescu, C. Ciopraga, Z. Ornea şi alţii.

Vasile Pop se va stinge din viaţă în anul 1931.

Doina POPA
prozatoare

Scriitoarea Doina Popa s-a născut în localitatea Năruja, în cea mai frumoasă zonă a Vrancei, în ziua de 4 decembrie 1953(în acte - 8 decembrie 1953). Tatăl său - Vasile Popa, contabil de meserie, deoarece făcuse parte din Legiune, a fost nevoit să suporte rigorile şi teroarea din închisorile comuniste, fiind deţinut politic, condamnat în 1957 şi 1964. Mama - Maria, născută Olaru, fusese croitoreasă. Primele patru clase primare, Doina le va termina(1960-1964) în localitatea Ciuşlea, comuna Garoafa - Vrancea, unde se mutase familia. Pe celelalte patru clase gimnaziale, le va finaliza în cadrul Şcolii nr. 1 din Focşani, în anul(1964- 1969). Se înscrie apoi la Liceul *Al.I. Cuza*, din acelaşi oraş (1969-1972), la secţia umanistică.

După absolvirea liceului, Doina va lucra în calitate de secretară, casier şi funcţionar economic la Liceul industrial nr. 1 din Focşani(1977- 1989) .

[1] Ibidem, p. 388.

În anul 1975, după o scurtă prietenie, se va căsători cu Liviu Ioan Stoiciu, viitorul scriitor-etalon al Vrancei.

În perioada 1989-1990 va lucra în calitate de contabilă la Biblioteca *Duiliu Zamfirescu* din Focşani.

Ca urmare a evenimentelor din decembrie 1989, după numai câteva luni, se va muta împreună cu familia la Bucureşti, unde, Doina Popa Stoiciu va lucra în mai multe locuri de muncă: contabilă la Uniunea Scriitorilor din Bucureşti (1990-1992), la Editura Univers (1992-2000), la Compania Monopol PC (2000-2001) şi la Editura Paralela 45 (2002-2004).

„Va colabora la: *Luceafărul, Ateneu, Viaţa Românească, Convorbiri literare, Caietele de la Durău, Revista V, Flacăra*[1]".

Debutul literar se va produce încă din vremea pe când era elevă, în anul 1969, prin publicarea schiţei *Procesul frunzelor,* prezentată de Fănuş Neagu (protectorul său) în revista *Luceafărul,* apărută în luna noiembrie. O parte din prozele ei scurte vor fi publicate în revista *Ateneu,* de către George Bălăiţă care, prin scurte note o încuraja.

„Încă de atunci, autoarea avea un stil deja format, având o tematică ce o obseda: lumea hiper-urbanistică, cea dintre sat şi oraş, aceea de mahala a micului târg[2].

Va urma o lungă perioadă de tăcere, când, în 1985, Doina Popa va debuta editorial, scoţând romanul *Apelul de seară,* „o carte alertă, un microroman, *problematizant* specific tineretului din perioada anilor 1985. Temele ce îi dădeau farmec dispar, simţindu-se tot mai mult o confesiune autobiografică acută[3]". În general, romanul a fost bine primit de critica literară, aprecindu-se că *Apelul de seară* este o carte matură, în care se exercită *un sever control asupra materialului epic*[4] şi că autoarea are *darul observaţiei pătrunzătoare care reţine detaliul semnificant*[5]. Acestui volum îi vor urma *Să nu te lupţi cu morile de vânt* şi *Porumbeii sălbatici* - 1988.

Va trece iar o lungă perioadă de aşteptări (10 ani), până când Doinei Popa îi va apare un alt roman - confesiune, în 1998, cu titlul *Sfântă tinereţe.*

„Prozatoare de talent, abordează lumea de mahala a târgului de provincie, situată undeva între sat şi oraş, cu introspecţii în existenţa celor care o populează[6]".

În anul 2001, prozatoarea Doina Popa va scoate de la tipar romanul *Dragostea vine de-a valma.*

Despre apaţia acestui volum, renumitul critic vrâncean - M. Dinutz, consemna: „Doina Popa ne provoacă cu un roman - jurnal, în care nu trebuie să vedem supunerea faţă de modă (jurnalele, romanele epistolare, memoriile), ca triumf al subiectivităţii. Este un romancier între ficţiune şi confesiune[7].

---

[1] Sasu,Aurel - Dicţionarul...., Op cit, p. 391.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p.126.
[3] Idem.
[4] Nistor, Virgil - Revista STEAUA, nr. 11, noiembrie 1985, p. 56.
[5] Codruţ, Mariana - Convorbiri literare, nr. 3, martie 1986, p. 12.
[6] Anghel, V, Deşliu,Al - Op cit, p. 235.
[7] Dinutz, Mircea - în PRO SAECULUM - nr.8 (14)/2004.

Opera sa se compune din volumele: *Apelul de seară* - 1985; *Sfânta tinereţe -, Bărbatul de la telefon* - serial 1993-1998*; Dragostea vine de-a valma* - 2001; *Rugăciunea de iertăciune* - 2008; *Himera cu sfeşnic aprins* - 2013.

Referinţe asupra operei sale vor face: I. Holban, Mariana Codruţ, L. Chişu, N. Prelipceanu, E. Iordache, Florin Muscalu şi alţii.

Eugenia COHUŢ-POPA

prozatoare, poetă

S-a născut în ziua de 19 martie 1927, în localitatea Neicu, cartier al oraşului Panciu. După cursurile generale efectuate în localitatea natală, va urma cursurile Liceului de Fete din Focşani. Va urma apoi cursurile Facultţii de Medicină Generală din Iaşi(1952-1958). „Medic ftiziolog principal la Sanatoriul Bisericani (1958-1968), Spitalul TBC Bârnova (1968 - 1969), Spitalul TBC din Vaslui(1970-1973), Spitalul TBC din Iaşi (din 1974 până la pensionare)[1].

Va debuta în anul 1958 în paginile revistei *Viaţa studenţească*, unde îi apar mai multe poezii. În anii urmi va colabora la o serie întreagă de reviste literare, printre care menţionăm: *Iaşul Literar*- unde în anul 1970 îi va apare proză scurtă; *Luceafărul, Cronica, Tribuna, Contemporanul, Viaţa studenţească, Femeia* şi altele.

În cadrul diferitelor concursuri literare, va obţine mai multe premii pentru poeziile(1959), piesele de teatru(1969) sau prozele prezentate(1982). Se face remarcată mai ales pentru prozele dedicate copiilor şi adolescenţilor.

Criticul Dimitrie Costea, referindu-se la scriitoare şi opera sa, menţiona faptul că, „remarcabilă este capacitatea autoarei de a se transpune în sufletul copilului, de a vedea cu ochii lui miraţi şi întrebători[2]”.

Conform părerii Georgetei Iftimie, volumul *Am să fiu pasăre,* „este în cea mai mare parte un poem în proză dedicat copilăriei, al cărei univers îl reconstituie cu o impresionantă vibraţie afectivă[3].

Poetul şi criticul literar Florin Muscalu, este de părere că, în cele mai bune pagini ale sale, „prozatoarea reuşeşte ... să problamatizeze prin mijlocirea acţiunii şi

---

[1] Anghel,V.Deşliu,Al- Op cit, p. 236.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 127.
[3] Idem.

personajelor... folosind cu măiestrie şi tentaţia tonului de *basm,* intrând în *zona fantasticului*[1].

Scritoarea Eugenia Cohuţ-Popa este membră a Uniunii Scriitorilor din România.

Opera medicului-scriitor Eugenia Cohuţ-Popa este alcătuită din volumele: *Băiatul şi leii cei trişti* - 1971; *Teatru pentru copii* - 1973; *Am să fiu pasăre* - 1972; *Moartea leului Rank* - 1974; *Mama* - 1982; *Prietenii lui Ştefănuţ* - 1984; *Povestea unui om de zăpadă* - 1986.

Va contribui la realizarea unor antologii, în colaborare cu alţi autori: *Poezia ieşeană contemporană* - 1968; *Caiet de poezie* - 1968; *Timpul înalt* - 1974; *Poezie, cântec, joc* - 1974.

Despre opera sa au făcut aprecieri: Dimitrie Costea, Georgeta Eftimie, Nicolae Barbu, Florin Muscalu.

George POPA

poet, eseist, critic de artă, traducător

S-a născut în ziua de 7 iulie 1923, în localitatea Neicu, fosta comună Crucea de Sus, actualmente amândouă satele cartiere ale oraşului Panciu. Prenumele din naştere este Georgel. Tatăl său - Constantin Popa, a fost funcţionar CFR, iar mama - Elena (născută Vulpoi), a fost casnică. După absolvirea şcolii elementare din localitatea natală (1930-1934), se va înscrie la Seminarul Teologic din oraşul Roman (1934-1940). După aceea va urma cursurile Facultăţii de Medicină din Iaşi(1943-1949). În timp ce urma medicina, se va înscrie şi la Filozofie şi Filologie (1942-1944), absovind cu brio toate cele două facultăţi. „Preparator la Clinica Ftiziologică (1949-1955), asistent universitar, şef de lucrări la Clinica Medicală I (1955-1970), Conferenţiar universitar la Clinica Urgenţe Medicale (1970-1981) şi profesor la Circa Medicală III din Iaşi (1981 - 1990). Profesor la Universitatea de Medicină şi Farmacie din Iaşi[2]”. În anul 1967 îşi va da doctoratul în ştiinţe medicale. În anul 1968 devine membru al Uniunii Artiştilor Plastici din România - secţia critică, iar din anul 1970, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

---

[1] Idem.

[2] Sasu,Aurel - Dicţionarul ..., Op cit, p. 394.

În anul 1969 s-a căsătorit, soţia fiind tot medic şi au împreună doi copii .

În octombrie 2008, medicul-scriitor, profesor-doctor George Popa, va primi titlul de *Doctor Honoris Cauza* al Universităţii de Arte *George Enescu* din Iaşi. În *Laudaţium* sunt redate impresionantele realizări profesionale ale fiului Vrancei.

Din punct de vedere literar va colabora la reviste de prestigiu, ca *România literară, Viaţa Romască, Convorbiri literare, Cronica, Ateneu, Luceafărul, Revista V, Arta plastică* etc.

George Popa va debuta editorial în anul 1969, cu volumul de poeme *Laudă formei.* Referindu-se la poemele sale, criticul Liviu Leonte remarca faptul că, *poezia lui George Popa ...face apel la formaţia intelectuală şi artistică a lectorului. Diversificarea mijloacelor de expresie duce la o sporire a reflexivităţii, realizându-se un lirism...într-un ton al spiritualităţii reculese*[1]. În concluzie, *o poezie de înaltă intelectualitate, o poezie muzicală, plină de graţie şi demnitate, o poezie de unde, de aripi, de raze..., un joc filigranat între inocenţă şi transcendenţă* (cricul Al.Husar)[2] .

Momentul acordării înaltului titlu

„În 1982, George Popa oferă o neaşteptată cercetare asupra *Spaţiul (ui) poetic eminescian,* care trezeşte adimraţia eminescologilor. G. Popa dovedeşte calitţi excepţionale de analist al poeziei lirice, al plasticii şi al muzicii, caracterizându-se nu numai printr-o remarcabilă cultură, dar şi prin gust fin, îndemânări tehnice, resurse expresive bogate...George Popa fiind unul dintre cei mai avizaţi comentatori ai creaţiei eminesciene[3].

Referindu-se la valoarea lucrării eminesciene a lui G. Popa, renumirul critic literar Constantin Ciopraga, menţiona: „Pasionata cercetare întreprinsă de G.P. este remarcabilă prin multitudinea lecturilor, într-o lectură proprie, personală... dându-ne imaginea unui Eminescu totalizant sprijinită sugestiv pe ideea de pluralitate a

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 129.
[2] Idem.
[3] Idem,.

factorilor tensionali, pe acţiunea convergentă, sintetizatoare[1].

Despre personalitatea scriitorului George Popa, academicianul vrâncean Valeriu D. Cotea va face următoarea apreciere: *Scriitorul face parte din centrul elitei scriitorilor vrânceni.*

În calitate de traducător, George Popa se face cunoscut prin *Catrenele lui Omar Kayyam,* Grette Tartler afirmând că ele sunt în limba română *infinit mai fine decât variantele altor traduci, distinsul medic şi poet ieşean pătrunzând sensuri nu tuturor accesibile*[2].

Într-o interesantă prezentare a activitţii literare a medicului G.Popa, criticul Al. Călinescu, apreciază: „Intelectual de fină distincţie, traducător al lui O. Kayyam, avizat şi pasionat critic de artă, G.P. este şi în poezie un gânditor delicat, dezvoltând o rafinată muzicalitate, o generoasă dăruire şi o înaltă tensiune ideatică[3].

Scriitorul - medic George Popa va primi Premiul Filialei din Iaşi a Uniunii Scriitorilor din România în 1999 şi 2003.

Pe lângă o apreciabilă operă profesională, G.Popa a dat umanităţii şi o impresionantă operă literară: *Laudă formei* - poeme-1969; *Omar Kayyam* - *Catrene* - traducere - 1969; *Semnificaţiile spaţiului în pictură* - 1973; *Auguste Rodin - 1976; Spaţiul poetic eminescian* - 1982; *Constelaţia Hyperion* - 1986; *Orfeu şi Euridice* - 1986; *Rabindranarh Tagore* - *Antologie lirică* - traducere - 1987; *Prezentul etern eminescian* - 1989; *Istoria culturii şi a civilizaţiilor, Un compediu al spiritualitţii universale* - 1997; *Hafix* - *Divanul* - traducere - 1997; *K. Coomaraswamy* - *Hinduism şi Budism* - traducere - 1997. *Însemnările unui oaspete al luminii* - 1998; *O antologie a inefabilului* - 1999;

Referiri asupra operei lui G. Popa, în decursul anilor, au făcut: Dimitrie Costea, Al. Călinescu, N. Barbu, Liviu Leonte, Zaharia Sângeorzan, Constantin Ciopraga, George Munteanu, Ioan Holban, Val Gheorghiu, Florin Muscalu şi mulţi alţii.

Ion Larian POSTOLACHE

poet, traducător, publicist

A văzut lumina zilei în data de 18 noiembrie 1916, în localitatea Adjud. Tatăl său - Dumitru Postolache, era tâmplar, iar mama - Simina, născută Dobre;casnică.

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.

După cursurile elementare se va înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani, pe care nu-l va finaliza, transferându-se la Liceul *Comercial*(1939), din acelaşi oraş. Se va înscrie apoi la Academia Comercială din Bucureşti, dar nici aici nu va ajunge la final, parcurgând doar trei ani de studii.

Va fi reporter de război - 1942-1945. După doi ani, 1947, se va încadra şi va munî ca tehnician la *Gaz - Metan* Bucureşti (1947-1951), după care, până în anul 1953 va lucra ca proiectant, la Institutul de Proiectări pentru Industria Uşoară.

Debutul literar va avea loc într-o revistă nouă apărută la Focşani, intitulată *Căminul* (1933).

Debutul editorial se va produce tot la Focşani, unde îi va apare mai întâi placheta *Fluturi de bronz* - 1937 şi apoi placheta *Hronic* - 1941. Din nefericire, despre nici una dintre ele nu se mai ştie nimic

Ca atare, debutul poetului este considerat în anul 1970, când îi apare volumul *Grădina de cactuşi*, care demonstrează *un bun mânuitor al versului clasic, cu o uşoară umbră de poet minor, dar foarte înzestrat pentru construcţiile baladeşti. Baladele sale sunt printre cele mai frumoase din lirica noastră. Ele au imaginaţie, fantazare, tensiune psihologică, fiind mici nuvele impecabil aşezate în arhitectura poemului*[1].

„Activează în cenaclurile *Adonis,* la *Sburătorul* lovinescian şi la *Curierul,* de la Sibiu[2]”, pe aceasta din urmă chiar coordonând-o. Pe lângă revista de la Sibiu funcţiona un cenaclu, din care făceau parte: Lucian Blaga, Radu Stanca, Şt.Aug.Doinaş şi alţii. În cursul anilor 1946-1947, I.L.Postolache va înfiinţa un cenaclu, la Bucureşti, iar în 1970 va participa la fondarea noului cenaclu *Tudor Vianu.*

Va desfăşura o bogată activitate la revistele literare care apăreau la Focşani - *Atacul, Milcovul, Pentru patrie,* precum şi diferite reviste din ţară: *Curentul literar, Adonis, Luceafărul, Ateneu şi altele.*

În anul 1972, I.L.Postolache va surprinde cititorii cu un nou volum, intitulat *Oraţii*, în care va continua tematica primului volum, cu calităţile sale, dar se constată, ca defect, o oarecare înclinaţie către romantism. Va traduce o serie de creaţii sanscrite şi iraniene, împreună cu Charlotte Filitti. Se va remarca şi ca un fin publicist, scriind mai multe amintiri despre scriitorii pe care i-a cunoscut în decursul anilor. Ion Larian Postolache a făcut parte dintre reporterii curajului, aflându-se în primele tranşee ale celui de-al Doilea război mondial, scriind reportaje despre eroismul soldatului român, dar şi despre necazurile şi greutăţile vieţii acestuia, alături de Nicolae Tăutu şi Laurenţiu Fulga.

„De la volumul de debut *Fluturi de bronz* - 1937, prin *Hronic*(divertisment) - 1941, *Grădina cu cactuşi* - 1969, *Oraţii* - 1972 la *Amurgul zăpezilor* - 1982, a rămas credincios formulelor tradiţionale. Bogată

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 132.
[2] Sasu,Aurel - Dicţionarul...., Op cit, p. 428.

activitate de traducător (imnuri vedice,lirica sanscrită, poezia egipteană veche, *Mahabharata*). A primit Ordinul Iqbal al Academiei Punjab din Lahore (Pakistan).

Lucrările lui I.L.Postolache sunt: *Fluturi de bronz* - 1937; *Hronic* (divertisment) - 1941; *Grădina de cactuşi* - 1969; *Oraţii* - 1972; *Amurgul zăpezilor* - 1982; *Mătănii* - 1990; *Balade apocrite* - 1992; traduceri: *Imnuri vedice* - în colab. 1969; *Texte alese din lirica sanscrită* - în colab.1973; *Poezia Egiptului faraonic* - în colab. 1974; *Mahabharata* - în colab. 1975; Sir Thomas Malory - *Moartea regelui Arthur*- în colab, 5 volume, 1979. O pitorească prezentare îi face în Dicţionarul său Marian Popa.

Cu speranţa că va fi primit în USR, va scrie o apreciată eigramă: *Fă cu mine o minune,/ Doamne, şi-mplineşte-mi visul;/ Fă să intru-n Uniune,/ Şi'o termin pe veci cu scrisul!*

Despre opera sa vor face referiri: A. Beldeanu, M. Iorgulescu, Ş. Cioculescu, Al. Raciu şi alţii.

I.L. Postolache va deceda în ziua de 7 decembrie 1997, la Bucureşti.

Dumitru PRICOP
poet

Cel mai mare poet al meleagurilor vrâncene, *Prinţul muntelui,* va vedea lumina zilei în data de 21 mai 1943, în pitoreasca localitate din Ţara Vrancei, satul lui Negrilă, fiului legendarei Babei Vrâncioaia-Negrileşti. Părinţii săi Ion Pricop şi Ioana, erau ţărani. Cu sudoarea frunţii lor vor face tot ce le va sta în putere pentru a reuşi să întreţină la şcoală, mai întâi, în cea a satului, apoi la Liceul din Vidra(1958-1961), pe cei doi băieţi - Dumitru şi Colea.

Deoarece i-am cunoscut personal, ascultam cu multă admiraţie atunci când vorbeau despre *naveta* Negrileşti - Vidra, cale de peste 15 km. Ascultam cu sufletul plin de emoţie cum, în grup fiind, atunci când traversau *zona Scaunelor,* iarna, auzeau prin păduri urletele lupilor. Ei însă îşi continuau drumul. Întotdeauna se opreau la *bădia Potop,* la Valea Sării, pentru a-şi mai trage sufletul şi a bea o cană cu lapte. Fiul acestuia, Ioan, îi însoţea apoi şi el în drumul către şcoală.

După absolvirea liceului, Dumitru (Mitică) Pricop se va înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii Bucureşti(1964-1970). Fratele său mai mic, Colea, ca o curiozitate a vieţii, va urma Facultatea de Matematică.

Va lucra în mai multe locuri: „profesor suplinitor la Păuleşti(1961) şi Negrileşti (1963-1968); director al Căminului cultural din comuna Bârseşti (1968-1969); redactor la ziarul *Milcovul* din Focşani (1969); profesor suplinitor la Jariştea şi Pădureni, jud. Vrancea(1969-1971); director al Căminului cultural din Boloteşti(1971-1972); director al Casei de cultură din Odobeşti (1972- 1973 - în paralele predă la liceul teoretic din oraş); prof. suplinitor la Şcoala generală nr. 4 (1973-1974); profesor titular la liceele nr.1 şi nr. 5 din Focşani (1978-2000); între 1974 şi 1978, instructor la Comitetul Judeţean pentru cultură şi artă Vrancea[1]".

Debutul publicistic se va produce în anul 1964, în paginile Revistei *Tomis.* Debutul editorial se va produce cu ciclul de versuri *Lutul vestit,* în *Caietul debutanţilor* al Editurii Albatros 1975.

Primul său volum va apare mult după debut, în anul 1978, intitulat *Patima muntelui.* Acestui volum îi vor urma *Lumile din strigăt* - 1981, *Locuitor în Oedip* - 1983, *Lacrima arlechinului* - 1985; *Stele din adâncuri* - 1987; *Iniţiere în obsesii* - 1990; *Dumitru al peşterii* - 1997; *Paharul însângerat* - 2001; *În căutarea Muntelui Albastru* - 2003 şi *Muntele Patimii* - 2003; *Scrisori din temniţa libertţii* - 2005. Postum îi vor apare *Nemona, la jumătatea drumului spre iad* - 2007 şi *Memoria neuitării* - 2007.

În anul 1984, D.Pricop va primi Premiul Uniunii Scriitorilor din România.

„Artist autentic, al cărui talent a fost rafinat de lecturi continue, Dumitru Pricop este ceea ce s-ar putea spune, cu o sintagmă ce i se potriveşte, ***Poetul Vrancei,*** . Ion Rotaru vedea în a sa *O istorie...,* pe Dumitru Pricop ca fiind un *mioritic* îndeajuns de exersat în modernisme, melodios şi de un real talent....El are *vocaţia vederii* şi este obsedat de imaginea lui Oedip mai înainte de a fi orbit....Este însetat de purităţi celeste, cumva asemenea ciobanului din baladă[2].

În decursul anilor, poetul Dumitru Pricop a colaborat la multe reviste şi ziare literare. Dintre acestea menţionăm: *Luceafărul, Contemporanul, Convorbiri literare, Astra, Ateneu, Amfiteatru,România literară, Cronica, Familia, Ramuri, Orizont, Vatra, Steaua, Viaţa Romască* etc.

„Este prezent în antologiile *Laudă patriei* - 1977, *Gândind ode patriei* - 1977, *Catarge* - 1978, *Cartea ţării* - 1984, *O mie şi una poezii româneşti* - III - 1997, *Poezia pădurii* - IV - 2001, *Poesys* - 2001 şi 2003 etc. Membru fondator al *Revistei V* din Focşani - 1990; organizator al *Salonului literar* de la Dragosloveni.

O intensă activitate va desfăşura Dumitru Pricop ca

[1] Ibidem, p. 437.
[2] Muscalu, Florin 'Op cit, p. 133.

redactor în cadrul *Revistei V,* din Focşani, alături de prietenii săi Florin Muscalu şi Traian Olteanu. Despre opera lui Dumitru Pricop au făcut referiri mulţi critici literari, dintre care menţionăm: Laurenţiu Ulici, în *Literatura română contemporană:* „Tradiţionalist cu program, adică unul care şi-a convertit înclinaţiile de temperament poetic şi de mentalitate în opţiune estetică. Poezia lui Dumitru Pricop este elegiacă, pătrunsă de fler tonic, hrănită din eresuri,riguros ordonată prozodic, metaforică şi discursivă. O perspectivă sentimentală, la început afectând juvenil mica frondă romanţioasă, apoi retrăgându-se pe poziţii sceptice, domină arderea lirică şi provoacă imaginaţia la căutări repetate de repere mitologice, luate ca sprijin pentru justificarea atitudinei şi manierei poetice: orizontul mioritic, peisajul naturist şi lumea reală acoperă mare parte din universul poeziilor[1]; criticul Geo Vasile, comentându-i antologia bilingvă româno-franceză *Dumitru al peşterii - Dimitri de la caverne,* observă „întoarcerea... la raţiunile inimii, la explorarea poemului din peexplorarea poemului din peştera platonică....D. Pricop nu mai crede nici în umilinţă creştină dar nici în exaltarea supraomului, lansat de gânditorul german . Fiinţa de *viaţă - moarte - lut* a poetului face din această trinitate negată, în numele unui orfic act recuperator şi dăinuitor în faţa morţii[2].

„Dumitru Pricop rămâne fundamental un Ţăran (Om al Ţării, om care are Ţară...)îndurerat; el e *ultimul poet cu satu-n glas,* un ....Serghei Esenin: *Mă doare satul care m-a născut/din uterul ţărânii sângerânde/ Un sat de munte îngropat în lut/ Cu stelele iluzie flande*[3].

Dumitru Pricop este membru al Uniunii Scriitorilor din România. El a fost inclus în *Antologia naţională Ulici* (O mie şi una de poezii româneşti).

Opera lui Dumitru Pricop se compune din volumele: *Lutul vestit, -în Caietul debutanţilor* - 1975; *Patima muntelui* - 1978; *Lumile din strigăt* - 1981; *Locuitor în Oedip* - 1983; *Lacrima arleghinului* - 1985; *Stelele din adâncuri* - 1988; *Iniţiere în obsesii* - 1990; *Dumitrual peşterii - Dimitri de la caverne* (volum bilingv) - 1997; *Paharul însângerat* - 2001; *În căutarea Muntelui Albastru* - 2003; *Muntele Patimii* - 2003.

Despre opera lui Dumitru Pricop au făcut referiri: Ion Rotaru, Laurenţiu Ulici, Al. Piru, Dan Alexandru Condescu, Constantin Buzea, Dumitru Radu Popa, C. Ciopraga,Viorel Dinescu, Al. Ştefănescu, Gheorghe Istrate, Florin Muscalu etc.

Îndrăgitul poet vrâncean va deceda în ziua de 29 iulie 2007, la Focşani.

Paul I. PRODAN

PAN

dramaturg şi cronicar dramatic

S-a născut în ziua de 29.06. 1890, în oraşul Focşani. După finalizarea cursurilor primare şi gimnaziale în oraşul natal, se va înscrie la renumitul liceu de aici -*Unirea,* apoi la Bucureşti.. Cu diploma de bacalaureat în buzunar va merge şi se va înscrie la

[1] Idem.
[2] Ibidem, p. 134.
[3] Ibidem, p.135.

Facultatea de Drept din Bucureşti, finalizându-şi pregătirea, după terminarea acesteia, prin obţinerea doctoratului în drept - la Paris. ,'Ocupă mai multe funcţii importante, printre care: inspector general al teatrelor, director al Teatrului Naţional din Bucureşti (1933), şef de cabinet la Ministerul Industriei, ataşat comercial"[1], iar ca jurnalist, va fi redactor la *L'Independance roumaine, Viitorul;* la Bucureşti va scoate *Revista critică (1918-1919,* la care va fi şi director etc. Va fi ales în calitate de secretar general al Societăţii Autorilor Dramatici şi Muzicali. În martie 2012, Paul Prodan era director general al revistei *Ex Ponto*, care apare sub egida USR, Filiala Dobrogea şi a Universităţii *Ovidius* din Constanţa.

Debutul literar se va produce în paginile revistei *Junimea,* din Râmnicu Vâlcea, în anul 1910 cu schiţa *Trandafirul galben*. Va mai colabora apoi la: *Viitorul Epoca, Neamul românesc, Revista vremii, Adevărul literar şi artistic*[2].

Debutul editorial va avea loc în anul 1914, când îi va apare volumul *Viţă de neam.*

Cu timpul va deveni redactor şi cronicar dramatic la importanta revistă *L'Independance Roumaine.* Va publica mai multe piese de teatru: *Viţă de neam* - 1914;, *Cărarea* - 1918, *Raze de Soare* - alegorie - 1919, în colaborare; *Vârtejul* - 1922; *Concert simfonic*-1922, *Iubire*-1924; *Galantonul* - 1925; *Procesu altuia* - 1926, în colaborare; *Pritenii* - 1927; *Bilet permanent* - 1927; *Vocaţiunea* - 1927; *Ultima dragoste* - 1927 - în colaborare; *Fraţi de cruce* - 1929; *Printre artişti* - 1929; *Menaj de artişti* - 1930; *Adevăratul Cristodulo* - 1933; *E aşa de drăguţ !*- 1933; *Licuricii* - 1933 - în colaborare; *Când viţa tânără înfloreşte* - 1935; precum şi cărţi despre teatru: *Teatrul românesc în război* - 1921; *Teatrul românesc contemporan* - 1927. Va traduce din M. Constantin - Weyer - *Cavallier de la Sallie* - 1934.

Se va stinge din viaţă în ziua de 29 aprilie 1938, la Bucureşti.

Nicolae I. PRUNCU

poet

A văzut lumina zilei la Focşani, în anul 1845. După o pregătire şcolară particulară, va intra să lucreze în admninistraţie, ajungând primarul oraşului Focşani, între ani 1881-1884. În acelaşi timp se va număra printre colaboratorii *Convorbirilor literare.* Va debuta, cu poezii, în paginile *Convorbirilor literare,* încă de la apariţia primelor numere ale acesteia - 1867. Va lăsa posterităţii două volume de versuri:

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 242.
[2] Idem.

Suspinele primăverii - 1868 şi *Poezii* - 1887. În cuprinsul celor două cărţi se vor întâlni toate poeziile acestuia publicate în revistele la care a colaborat: *Convorbiri literare, Originea, Curierul de Iaşi, Oltul, Revista literară şi ştiinţifică, Timpul, Românul, Pressa, Amicul familiei, Album macedo-român, Familia.*

Printre colaboratorii revistei *Literatorul, care i-a publicat o epistolă în 1881, era considerat convorbirist. Pruncu încearcă o poezie de amintiri romantice, byroniene, de contraste tari, senzaţii puternice şi gesticulaţie patetică, traducând disperarea unui proscris al sorţii. Nereuşita este totală prin lipsa oricărui fior liric, prin platitudinea şi desensibilizarea limbajului poetic. Eronat, lui Pruncu i s-*a atribuit *pseudonimul <Gr. Gellianu>*[1].

Nicolae Pruncu s-a stins din viaţă la 14 iulie 1888, la Focşani.

Benone PUŞCĂ
dramaturg, memorialist

A văzut lumina zilei în data de 15 februarie 1935, în oraşul Panciu. Face studiile generale şi secundare în oraşul natal, după care se îndreaptă către Facultatea de Drept din cadrul Universităţii *Al.I.Cuza* din Iaşi, pe care o va termina în 1964. La scurt timp îşi va da şi doctoratul în drept. Constituţional.

Va „funcţiona ca judecător la judecătoria Galaţi (1964-1970), secretar al Consiliului Municipal Galaţi (1971-1981), lector (1971-1978) şi conferenţiar(1978-1979), în cadrul Catedrei de Drept de la Universitatea Politică Galaţi, director al Direcţiei administraţiei publice a judeţului Galaţi(1981-1985), secretar al Consiliului Judeţean Galaţi şi secretar de Prefectură (1985- 1 aprilie 1990), director al Centrului de Perfecţionare a Funcţionarilor Publici din Administraţia Publică Centrală şi Locală (1990-i oct. 1997), conferenţiar asociat pentru disciplina Drept constituţional şi instituţii politice la Universitatea *Atheneum* din Bucureşti (1991-1995) şi la Universitatea *Danubius* din Galaţi (începând cu 1992), conferenţiar la Şcoala Naţională de Studii Politice şi Administrative (1995-1998), rector al Universităţii *Danubius* din Galaţi (din 1999 şi până la pensie)”[2].

Pe parcursul anilor, Benone Puşcă a făcut mai multe cursuri de perfecţionare, dintre care enumerăm: „Curs de perfecţionare în ştiinţa conducerii (1978-1980,

---

[1] Creţu, Stăncuţa, în contribuţia sa la Dicţ. Lit romane..., op cit, pp.713-714.
[2] Anghel,V, Deşliu,Al - Op cit, p. 243.

Bucureşti), curs de specializare în transmiterea cunoştinţelor (Program PHARE pentru administraţia publică locală, 1993,Bucureşti), curs de perfecţionare în administraţia publică (1994, Grecia), curs de perfecţionare pentru probleme de management urban (1997, Olanda)”[1].

Pentru impresionanta sa carieră, Benone Puşcă va fi ales membru al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, din anul 1987, iar din anul 1993 va face parte din Consiliul ştiinţific al acesteia. Va fi ales „membru în Grupul de coordonare a Programului PHARE pentru administraţia publică locală, membru fondator şi în Consiliul Ştiinţific al Înstitutului de Ştiinţe Administrative din România, membru al Academiei de Ştinţe din New York din 1997, membru al Academiei de Ştiinţe ale Naturii din Rusia, membru în Comitetul director al Asociaţiei Luptătorilor din Decembrie 1989, cu atribuţii juridice în cadrul asociaţiei”[2]. Este menţionat în *The Contemporary Who's Who* - 2003, editată de American Biographical Institute, SUA. Cetăţean de Onoare al oraşului Panciu. Decorat cu Ordinul *Meritul pentru învţământ* în grad de *Mare Ofiţer*. Este Doctor Honoris Causa - Universitatea Liberă Leibniz din Italia.

A publicat peste 81 de lucrări în ţară, 7 în străinătate, 31 de cărţi, 4 contracte de cercetare ştiinţifică.

Dintre lucrările beletristice menţionăm: *Cumpăna dreptăţii* - piesă de teatru - 1977; *Ancheta din zori* - piesă de teatru - 1979; *Mănuşile de azbest* - piesă de teatru - 1979; *Procurorul nu acuză* - scenariu - 1982; *În pragul exploziei* - scenariu - 1983; *O masă pentru Hercule* - scenariu - 1983; *Un cer cu stele* - scenariu - 1988; *Examen la... obiectul <primăvara>* - scenariu - 1987; memorialistică: *Însemnări Însemnări de călătorie în Anglia* - 1979; *Însemnări de călătorie în Portugalia* - 1979; *Însemnări de călătorie în China* - 1988; *Însemnări de cătorie din Portugalia* - 1979; *Timpuri învolburate* - roman - 2 volume-2011,

Dintre piesele de teatru scrise, patru au văzut lumina rampei la Teatrul Dramatic din Galaţi, teatrul Naţional Radiofonic şi TV. Două dintre piese au fost premiate .

Ion M. RAŞCU

poet, critic şi istoric literar, traducător

În ziua de 31 martie 1890 se naşte la Iaşi I.M. Raşcu, devenit ulterior o mare personalitate culturală a oraşului Focşani. „Tatăl - profesor de desen şi caligrafie, a

[1] Idem.
[2] Idem.

funcţionat şi la Odobeşti, mama - de origine franceză - Clelia, s-a ocupat de educaţia sa. Strămoşii după mamă erau din departamentul Oise, plecaţi cândva *spre zarea ţărilor orientale.* Studii liceale(1901-1909) şi universitare(1909-1913) la Iaşi, unde absolvă Facultatea de Litere”[1]. Aici îl va avea ca profesor pe G. Ibrăileanu.

Debutul literar al lui I.M.Raşcu va avea loc în anul 1905, în revista *Duminica,* din Iaşi, cu poezia *Privelişti plăcute.* Debutul editorial va avea loc în aqnul 1911, cu traducerea poemului Polyphem de A.Samain.Tot la Iaşi va conduce revista *Versuri şi proză* (1911-1916), In paginile căreia va publica o serie de traduceri din limba franceză.

S-a impus în anul 1913 ca profesor de limba română la Liceul *Unirea.* După aceea, din 1916, va funcţiona ca profesor de liceu în oraşele Iaşi, Brăila, Tecuci şi Bârlad. În acelaşi an - 1913, I.M. Raşcu va edita volumul de poezii intitulat ***Sub cupola de vis,*** apoi ***Oraşele dezămeslite*** - 1914 şi ***Nelinişti*** - 1927. După război, în anul 1919, va reveni la Focşani, ca profesor suplinitor de română şi va funcţiona aici până în anul 1927.Va conduce cu multă dăruire şi profesionalism deosebit Societatea literară *Grigore Alexandri,* editată de elevii din cursul superior al Liceului *Unirea* din Focşani, dând la iveală şi *Anuarul Societăţii literare <Gr.Alexandri>* pe anii 1920, 1921,1922, 1923, „în care debutează poeţii Virgil Huzum şi Mihail Steriade, folcloristul Ion Diaconu şi alţii”[2].

În decursul pregătirii sale a fost elev a marelui savant Nicolae Iorga la Şcoala *Fonetay aux* - *Roses* din Franţa(1925-1929)..

„Reîntors în ţară, desfăşoară o rodnică activitate la Liceul *Gheorghe Şincai* din Bucureşti. La sugestia poetului Virgil Huzum scoate la Bucureşti în 1930, revista *Indreptar,* unde publică o parte din studiile sale de literatură comparată....Tributar simbolismului francez în primele volume de versuri - *Sub cupole de vis* - 1913, *Oraşe dezamăgite* - 1914, I.M.Raşcu îşi făureşte o personalitate proprie, purtând totuşi pecetea simbolismului format în atmosfera cercului de la *Viaţa nouă* condusă de Ovid Densuşianu, prin cele următoare: *Nelinişti* - 1927 şi *Renunţările luminoase* - 1927”[3].

George Călinescu îl caracteriza astfel: *I. M. Raşcu a rămas un simbolist statornic, cultivând poezia provinciei, a barierelor, a drumurilor. Discreţia oamenilor şi ochiul prea amar al criticii l-au ţinut în umbră*[4].

„Poet al marilor reculegeri se dovedeşte însă şi în volumul de poeme în proză *Vibrări* - 1935. În *Convingeri literare* - 1937 sau *Amintiri şi medalioane literare* - 1967 îşi consacră exegezele, în cea mai mare parte, prietenilor săi G.Bacovia şi G. Ibrăileanu, dar şi altor scriitori cum ar fi Ion Minulescu, Mihail Sadoveanu”[5] etc.

---

[1] Anghel,V,Deşliu,Al - Op cit, p. 247.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Cherciu, Cezar - Vrancea şi Ţinutul Putnei, vol. I, Op citat
[5] Anghel, V, Deşliu,Al - Op cit, p. 248.

I.M.Raşcu va da posterităţii o serie întreagă de scrieri din domeniul istoriei literare şi interpretării literare, din care cităm: Albert Samain - *Polypham* - traducere - 1911; Marcel Schwob - *Cruciada copiilor* - traducere - 1912; *Sub cupola de vis* - 1913; *Oraşele dezamăgite* - 1914; *Nelinişti* - 1927; *Cum se dezorganizează învăţământul* - 1933; *32 de opere din literatura română* - 1933; *La Lisieux, cu Sfânta Tereza* - 1934; *Eminescu şi catolicismul* - 1935; *Vibrări* - 1935; *Eminescu şi Alecsandri* - 1936; *Convorbiri literare* - 1937; *Alte opere din literatura română* - 1938; *Renunţările luminoase* - 1939; *Setea liniştei eterne* - 1943; *Amintiri şi medalioane literare* - 1967; *Poeme* - 1967; *Eminescu şi cultura franceză* - 1976.

Pe parcursul vieţii va semna o parte din lucrările sale cu pseudonimele: I.Cim, I.Cimbru, I.Cimbru-Frăgar, Evandru, I.Frăgar, I. Ieronim, M.Zopir şi altele.

Va scrie o serie întreagă de impresii din călătoriile pe care le-a făcut, în special în Franţa. Va traduce lucrări din Albert Samai şi Marcel Schwob.

I.M.Raşcu varămâne pentru cultura focăşneană o figură emblematică, demnă de toată admiraţia.

Se va stinge din viaţă în ziua de 7 decembrie 1971, la Bucureşti.

Alexandru D. RĂDULESCU

Furpa Sera

scriitor

S-a născut în ziua de 26 august 1886, în oraşul Focşani. După finalizarea cursurilor primare şi secundare la Focşani, va urma cursuri liceale la Constanţa, apoi din nou la Focşani. După acestea se va înscrie la Facultatea de Medicină din Bucureşti unde, în anul 1914, îşi va susţine teza de doctorat intitulată *Un procedeu simplu de gastro-enterostomie şi enteroanastomoză fără deschiderea prealabilă a organelor caviare*. După absolvirea faculttii, va lucra în mai multe locuri: „medic la CFR (1914-1916), preparator la Clinica II Chirurgie din Bucureşti (1915-1919), adjunct al directorului Clinicii de Chirurgie de la Facultatea de Medicină din Cluj (1919-1922), medic primar şi director al Spitalului de Chirurgie Infantilă din Cluj(1920-1940), medic la Spitalul de Ortopedie şi Tuberculoză Chirurgicală din Bucureşti(1940-1962),

profesor la Catedra de clinică ortopedică a Institutului de Medicină şi Farmacie din Bucureşti (1947-1962)"[1].

Alexandru Rădulescu a fost membru corespondent al Academiei Române, din anul 1948, devenind membru titular în anul 1955. A fost de asemenea medic pe front, în Primul război mondial, la Spitalul de Campanie nr.5. El va înfiinţa, pentru prima dată în România, la Cluj, Spitalul de Ortopedie, în anul 1921. A scris peste 12 cărţi de specialitate, fiind cel care va fonda *Revista de ortopedie şi chirurgie infantilă* - 1927. Va aduce mai multe inovaţii în tehnica operatorie, în echipament şi instrumentar medical pentru ortopedie.

Va publica literatură semnând cu numele său adevărat sau cu pseudonim. Dintre lucrările apărute menţionăm: *Bătea un vânt de nebunie* - 1931; *Surprinşi în intimitate* - 1931; *Trebuie să înving* - 1946; *De altădată . Schiţe şi povestiri* - 1965; *Sandu Ronea* - roman - 1968; *Cărăbuşul de lumină* - piesă în trei acte şi altele.

Ca urmare a experienţei sale profesionale, dar şi teoretice, academicianul Alexandru Rădulescu va fi acceptat ca membru al unora dintre cele mai prestigioase instituţii ştiinţifice medicale din ţără şi din lume: Academia de Ştiinţe Medicale din Bucureşti, Academia de Chirurgie din Paris, Societatea Internaţională de Chirurgie, Societăţile de Ortopedie din Leipzig, Paris, Bordeaux, Varşovia şi Sofia.

Academicianul focşănean se va stinge din vaiţă în data de 11 aprilie 1979, în Bucureşti.

Oana Diana RENEA
poetă

S-a născut în ziua de 2 decembrie 1968, în oraşul Râmnicu Sărat, apoi părinţii săi Victor - profesor şi Afrodita Renea - profesor, se vor muta în Focşani. Primele patru clase primare le va face la Şcoala nr.4 din Focşani; clasa a V-a - la Şcoala nr. 10, din acelaşi oraş, iar următoarele - la Şcoala nr. 9, tot din Focşani. Din această perioadă începe să scrie poezii. În anul 1985, se înscrie la Liceul *Al.I.Cuza* din Focşani, obţinând bacalaureatul în anul 1988. Se înscrie apoi la Facultatea de Medicină din Bucureşti pe care, datorită înbolnăvirii (orbire) este nevoită să o abandoneze după doi ani de studii. Va debuta în anul 1979, în paginile *Revistei noastre,* de la Liceul *Unirea* din Focşani, cu *Lidice - note de călătorie.* În anul 1983 va obţine Premiul pentru poezie al *Revistei noastre,* în cadrul Salonului Literar Dragosloveni.

[1] Ibidem, p. 249.

Debutul editorial se va produce în anul 1983, când îi va apare volumul *Mâţişor şi Azorel*, povestiri hazlii cu-o pisică şi -un căţel. Acestuia îi va urma *Azorel căţel hoinar* - 1996 şi *Eu eram o floare, tu erai o gâză* - 1998.

„A devenit o micuţă stea pe cerul literaturii noastre pentru copii. *Poeziile sale sunt catifelate, uşor de memorat, brodate cu metafore şi imagini inedite, originale (Gh. Zarafu).* În anul 2000 va fi primită în Uniunea Scriitorilor din România[1]. După numai un an - 2001, Oana Renea va da la iveală alte două cărţi: *Poems and riddles* şi *Scrisoare de la rândunică.* Severitatea bolii nu i-a permis tinerei şi talentatei scriitoare să fie în mijlocul copiilor, pentru care a scris şi nici a tineretului focşănean care o aşteptau ca pe o curiozitate poetică.

Oana Diana Renea se va stinge din viaţă, la vârsta când începuse *să urce pe val,* 41 de ani, în ziua de 4 februarie 2010.

Pentru a-i păstra vie memoria, municipalitatea oraşului a aprobat ridicarea unui bust al poetei în faţa Bibliotecii judeţene *Duiliu Zamfirescu,* din Focşani, secţia pentru copii, în ziua de 1 iunie 2011.Totodată, Biblioteca Judeţeană a iniţiat un concurs de poezie, care-i poartă numele, pentru elevii claselor I - VIII, care se află la a doua ediţie.

Ion ROŞU
poet, critic literar

S-a născut în anul 1945, în localitatea Siretu, din Judeţul Bacău. După absolvirea şcolii generale se va înscrie la Liceul teoretic din Bacău, după care va da admiterea la Facultatea de Filologie a Universitţii *Al.I. Cuza* din Iaşi.

Poetul Ion Roşu şi-a legat destinul de Vrancea în perioada 1971-1975, când a lucrat ca redactor la ziarul *Milcovul* din Focşani.

Debutul literar va avea loc în anul 1965, în revista *Amfiteatru.* Poetul va mai colabora la revistele *Ateneu, Cronica, Revista V, Cronica literară* etc.

Debutul editorial se va produce în anul 1978, când îi va apare volumul *Pasărea nopţii.* Acestuia îi vor urma *Fericitele acvarii*(1979)*, Colina cu statui*(1980)*, Lumină de lună* şi altele. Aici la Focşani, poetul Ion Roşu va întocmi planul unei viitoare lucrări, deosebit de importante, despre biografia lui M. Eminescu. În cursul anului 1975, poetul va părăsi însă Focşaniul pentru *mirifica atracţie a Capitalei.*

---

[1] Crăciun, Boris - 1500 scriitori români, clasici şi contemporani, Iaşi, 2010, p. 408.

„În portretul de eminescolog pe care i-l face Petru Creţia, apărut postum, cărturarul de la *Manuscriptum* îl aşază pe Ion Roşu alături de dispăruţii (şi ei !) Ioana Em. Petrescu şi Mihai Drăgan...., constatând că lucrarea lui Roşu *este importantă din două puncte de vedere: întâi, prin aserţiunile argumentate şi convingătoare pe care le avansează, după ce înlătură metodic toate ipostazele eronate; al doilea, prin metoda pe care încearcă să o impună şi care, în esenţă, stă în schimbarea, pe baze autentic documentare, a proporţiei dintre legendă şi adevăr în favoarea adevărului documentar, indiferent câte eforturi, uneori disperate, ar fi necesare pentru asta*[1].

Dispărut subit, în urma unui grav accident, Ion Roşu va lăsa neterminată o amplă lucrare despre Eminescu pe care, fiul acestuia, matematicianul Ioanid Roşu, o va preda marelui eminescolog Petru Creţia.

Referindu-se la opera sa, Laurenţiu Ulici, menţionează: „Istoricul literar (I.R.) a fost dublat de un poet autentic, cu mari viziuni în stil phipippidian, uzând de simboluri fantastice, într-o largă orchestraţie prozodică. Poetul a creat...., un imagism narativ împăcând naraţia sentimentală cu notaţia reflexivă[2].

În anul 1998 a primit Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor.

Poetul Ion Roşu a lăsat posterităţii următoarea operă: *Pasărea nopţii* - 1978; *Fericitele acvarii* - 1979; *Colina cu statui* - 1980; *Lumină de lună* - 1981; *Legendă şi adevăr în biografia lui Eminescu: I - Originile* - 1989.

Despre opera sa vor face referiri: Laurenţiu Ulici, Petru Creţia, Alex. Ştefănescu etc.

Poetul Ion Roşu s-a stins tragic din viaţă în anul 1996, în Bucureşti.

Alecu RUSSO

poet, prozator, eseist, critic literar

Scriitorul Alecu Russo s-a născut în ziua de 17 martie 1819, în localitatea Străjeşti, actualmente în Republica Moldova.

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 142.
[2] Ibidem, p. 143.

Conform afirmaţiilor criticului Al.Piru, acesta „era fiu de boier, cunoştea franceza din familie, perfecţionându-şi-o la Institutul Neville din Elveţia, unde începe să studieze încă de la vârsta de 11 ani. La 17 ani, scrie în franceză două poezii lui Lous Alibaud, ce atentase la viaţa lui Ludovic Filip[1]".

Proprietar de moşii, arendaş şi neguţător de cereale, Iancul Rusul sau Russul, părintele scriitorului, se trăgea dintr-un neam vechi de boieri[2].

Reîntors în ţară, Al. Russo se va stabili la Iaşi. De aici va face dese incursiuni prin munţii ţării, căutând poezii populare. După un timp de peregrinări va începe să practice magistratura, în oraşul Piatra Neamţ, luând „parte la întâlnirile prerevoluţionare puse la cale de C. Negri, cântă în cor şi joacă în piese de teatru de V. Alecsandri, participă la mişcarea revoluţionară din Iaşi[3]".

Este considerat că a luat parte la un complot, fapt care îi va aduce exilul din ţară, plecând la Viena, unde „pledează cauza revoluţionarilor; îl cunoaşte pe Bălcescu, ia parte la Adunarea populară din Blaj şi de la Lugoj, e închis la Cluj şi eliberat, prin Viena ajunge la Paris, unde se integrează emigraţiei române în frunte cu Nicolae Bălcescu[4]".

Aflându-se la Paris, va publica în *România viitoare,* ziar scos de emigraţia română, poemul *Cântarea României,* despre care spune că este scris de un călugăr necunoscut, aflat în munţii Moldovei; poemul va fi tradus de Nicolae Bălcescu.

Cu toate că a fost un permanent pelegrin, în anul 1846 lui Al. Russo i se joacă piesa *Provincialul,* care îi va aduce din partea Domniei surghiunul la Mănăstirea lui Matei Basarab de la Soveja (26 februarie). Şi astfel, emancipatul basarabean va cunoaşte oamenii meleagurilor sovejene, cu ocazia *învoirilor* primite pentru plimbare, legând o mică parte din destinul său de pitoreştile meleaguri ale *vecinilor* Vrancei.

Întâmplarea a făcut ca, în acele vremuri, pe acele locuri de legendă, să ajungă acest om cultivat care, auzind textul unei minunate poezii populare, căreia localnicii îi spuneau ***Mioriţa,*** să o culeagă, impresionat el însuşi de valoarea ancestrală a mesajului acesteia. „ După ce trimite balada lui V. Alecsandri, Alecu Russo, alături de Iancu Alecsandri (care la formarea Armatei române a conciliat cu împăratul Franţei puştile şi uniforme pentru aceasta, introducându-le ilegal în ţară), îmbrăcaţi mocăneşte, trec Munţii Vrancei, ducându-se la mama lui Ion Ghica, ce trăia la Bucureşti. Apoi, după multe peripeţii (arestat de unguri pe Câmpia Liberttii etc) ia drumul Parisului. Experienţa surghiunului face obiectul unui jurnal, scris în franceză, intitulat *Soveja, journal d'un exile politique en 1846*[5]. „Liric sau retoric, ironic şi polemic, scrisul lui Russo e nuanţat de un anume spirit de fineţe. Stilul e romantic, sentimental, mai ales în evocări, în memorialistică, şi eseistic, pasionat, scăpărător de vervă a ideii, în proza de atitudine[6]".

Vrâncenii îi cinstesc memoria pentru acele zile minunate pe care Al. Russo le-a petrecut la Soveja, având norocul de a da ţării cea mai frumoasă baladă a tuturor timpurilor, plămădită aici, pe plaiurile sovejene.

---

[1] Ibidem, p. 144.
[2] Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900, Op cit, p.759.
[3] Muscalu,Florin- Op cit, p. 144.
[4] Idem
[5] Ibidem, p. 145.
[6] Dicţionarul literaturii române de la origini...., Op cit, p. 761.

Despre activitatea şi opera lui Al.Russo, vor scrie: G. Călinescu, Al. Piru, Mihai Cimpoi, George Artur, Florin Muscalu etc.

Alecu Russo va înceta din viaţă în ziua de 4 februarie 1859, la Iaşi.

Claudiu SĂFTOIU

poet, jurnalist, comentator politic

S-a născut în ziua de 11 octombrie 1968, în Municipiul Focşani. Ca urmare a faptului că familia s-a mutat, în anul 1978, la Buzău, Claudiu va continua cursurile şcolii generale în acest oraş, apoi se va înscrie la Liceul *Mihai Eminescu* de aici, secţia filologie-istorie (1988). Urmează apoi Facultatea de Litere din Bucureşti(1994) - secţia româno-franceză. În perioada 2000-2001, va urma cursurile de Master în Resursele Umane şi Comunicare din cadrul Facultăţii de Jurnalism.

„În perioada ianuarie 1993 - august 1994, este redactor prezentator la Radio PRO FM - Departamentul Ştiri; redactor şef şi ulterior director cu delegaţie, la Radio 2M Plus şi Tele 7abc (august 1994-august 1995), calitate în care a stabilit grila de programe, a realizat emisiuni live de televiziune, emisiuni săptămânale cu politicieni români, sub genericul: *Nimic despre politică;* redactor şef Radio Total Bucureşti (august 1995- iunie 1997); publicist comentator la *Evenimentul zilei* (iunie 1997- august 1998); redactor şef adjunct Departamentul politic, la acelaşi cotidina (august 1998- martie 1999) şi apoi publicist comentator[1].

În anul 1999 era comentator politic la revista lunară *Oameni în top.* A fost consilier prezidenţial pe probleme de politică internă(2004-2008), după care, timp de 5 luni a îndeplinit funcţia de director al Serviciului de Informaţii Externe(4 oct. 2006 - 19 mart.2007), aprobat de Parlament. Din această funcţie va pleca prin demisie. De asemeni, şi soţia lui, Ana Adriana Săftoiu, a fost consilier prezidenţial, în Departamentul de Comunicare Publică. Începând cu 3 iulie 2012, Claudiu Săftoiu va fi numit Preşedinte-director general al SRTv.

„Descoperit de Alex. Oproescu, a debutat cu poezie în cotidianul *Viaţa Buzăului* (seria a II-a), fiind totodată şi membru al cenaclului acestei publicaţii (1984-1988). Editorial, a debutat în 1992 cu placheta de versuri *Litera.Aurul,* editată de Biblioteca Judeţeană *V. Voiculescu* Buzău. Premiul I la cea dintâi ediţie a Festivalului Naţional de poezie *V. Voiculescu*[2].

---

[1] Idem.

[2] Nicolescu,V, Petcu,Gh - Op cit, p. 495.

Claudiu Săftoiu va mai publica poezii în selecţia *Excelsior* - 1986. Între timp va colabora la cele mai renumite reviste literare: *România literară, România, Contemporanul, Luceafărul, Curierul românesc, Dilema* etc, iar în domneniul politic, la revista *Sfera politicii* (1990-1997).

Alexandru SIHLEANU
poet

Alexandru Sihleanu s-a născut în localitatea Sihlea, fostul judeţ Slam Râmnic, actualmente Vrancea, în ziua de 6 ianuarie 1834, ca fiu al pahatnicului Zamfirache Sihleanu. A fost o personalitate deşteaptă, glumeaţă şi sarcastică, cu o imaginaţiune aprinsă şi o producţie lesnicioasă, care se ascundeau toate sub o aparenţă adâncă de lenevire, de zburdalnică nepăsare, zugrăvite pe faţ-ai oacheşă şi palidă, dar fină şi plăcută[1].

„Învaţă mai întâi în Bucureşti, la colegiul *Sf. Sava* şi într-un pension, după care este trimis, în 1852, la Paris pentru a-şi termina studiile la liceul *Louis le Grand.* În capitala Franţei a urmat câtva timp şi cursurile Facultăţii de Drept. A.I.Odobescu i-a fost coleg de studii în ţară şi în străinătate[2]".

În timp ce împlinea 17 ani, în 1851, Al. Sihleanu se afla la Paris. În renumitul oraş cultural de atunci, în acea perioadă, lunile mai - iunie va fiinţa revista politică *Junimea română,* la care va colabora şi tânărul român.

Al. Sihleanu se va întoarce în ţară în anul 1855, ocazie cu care va întra în grupul colaboratorilor ziarului *Concordia.*

Primul său volum de versuri - *Armonii intime,* va apare cu două luni înaintea morţii sale subite - 1857, la Bucureşti, în paginile căruia sunt toate cele 24 de poezii, care constituie întreaga creaţie a poetului. „Sihleanu nu este, de altfel, un imagist. Are însă darul construcţiei epice, iar descrierile carpatine, când nu uzează prea mult de imagini manieriste, transmit un anume fior de pustietate şi sălbăticie. Expresia are limpezime, limba, cu excepţia diminutivelor şi a unor, foarte puţine, neologisme neasimilate, este modernă. Deşi poetul nu a reuşit să ajungă la un lirism de substanţă, timbrul pur al poeziei sale a făcut ca Sihleanu să fie definit metaforic de Eminescu, în *Epigonii, - liră de argint*[3] ".

---

[1] Anghelache, Mircea - Op cit, p. 96.
[2] Dicţionarul literaturii române de la origini..., Op cit, p. 780.
[3] Idem.

În ziua de 14 martie 1857, la o vârstă destul de tânără - doar 23 de ani, Alexandru Sihleanu părăseşte această lume, lăsând inimile *fripte* de durere ale familiei şi cunoscuţilor săi.

George SILVIU
Gersch Gollinger
poet, dramaturg, traducător

S-a născut în ziua de 2 ianuarie 1899, în oraşul Focşani, ca fiu al lui Iancu Guliger - arhitect şi al Herminei. Face studiile primare şi gimnaziale la Liceul *Unirea* din Focşani, după care va merge să se înscrie la Facultatea de Drept din cadrul Universităţii Bucureşti(1922). Avându-se în vedere că în perioada studenţiei se înscrisese în Partidul Social- Democrat(1920), colegii săi de partid îl vor propulsa ca redactor la ziarele care erau sub influienţa acestui partid - *Adevărul, Dimineaţa* 1920-1930) şi *Lupta* (1925-1937). „Colaborator constant al revistei *Gândirea* (1920-1939). Mai colaborează la *Adevărul literar, Rampa, Sburătorul, Aurora, Farul, Icoane maramureşene, Năzuinţa, Europa, Râspântia, Pinguinul, Pământul nostru, Lumina* şi altele. Funcţionează ca ataşat de presă pe lângă delegaţia română la Societatea Naţiunilor (1927-1931), avocat în baroul Ilfov (1924-1939). În 1939 trimis la garnizoana din Focşani, va fi demobilizat în în 1940, din pricina originii evreieşti. După 1944 revine în barou; doctorat în drept cu teza *Noile legiuiri şi libertatea presei.* Între 1945 şi 1948 îndeplineşte funcţii înalte în guvernul vremii (secretar general, preşedinte de comisii) din care demisionează în 1948. Ca urmare a schimbării ordinii sociale în ţară, în perioada 1948 - 1953, va avea interdicţie de semnătură, apoi va face închisoare politică (1953-1954)[1]".

În anul 1961, George Silviu reuşeşte să părăsească România. Va ajunge în Franţa şi se va stabili cu întreaga familie la Paris.

Debutul literar a avut loc în anul 1927, în paginile revistei *Gândirea,* unde îi va apare piesa pentru copii, în versuri*, Motanul încălţat,* realizată împreună cu Adrian Maniu.

După aceasta, va edita „mai multe cărţi pentru copii, care vor fi semnate cu pseudonimul Moş Grigore Sfătosu: poveşti versificate: *Verde Împărat şi Zmeii* - 1924; versuri: *Jucării* - 1932; *Flori şi fluturi* - 1934; teatru: *Ciufulici* - 1927; *Brumărel* - 1945; *Salba fermecată* - 1958 . În 1934, publică volumul de poezii *Paisie psaltul*

[1] Sasu,Aurel - Dicţionarul ....., Op cit, p. 562.

spune... urmat de *Înfrângeri, versuri inactuale* - 1934; *Notaţii* - 1936, şi fabulele din *Întâmplări cu tâlc* - 1956. A tradus din Paul Bourget, Nietzsche, Georges Duhamel[1]".

Opera scriitorului George Silviu, se compune din: *Verde Împărat şi Zmeii* - 1924; *Flori şi fluturi* - 1924; P. Bourget - *Răpirea* - traducere - 1926; Friedrich Nietzsche - *Ditirambe către Dionysos* - traducere - 1927; *Ciufulici* - 1927; George Duhamel -*Odaia ceasornicului* - traducere - 1931; *Jucării* - 1932; *Înfrângeri* - 1934; *Paisie psaltul spune...*- 1934; *Notaţii* - 1936; *Nietzsche* - 1937; *Brumărel* - 1945; *Sub flacăra nădejdii* - 1947; *Întâmplări cu tâlc* - 1957; *Salba fermecată* - piesă -1958; *Scrieri* - vol.I - Poezii - 1994, - vol. II - Păcală - 1994, - vol.III - Salba fermecată - 1996 - vol.IV - Jucării - 1998 - vol. V - Igrasia - 2000;

Despre opera lui George Silviu, au făcut referiri: E. Lovinescu, G. Călinescu, G. Gheorghiţă şi alţii.

Prolificul scriitor, care şi-a dedicat majoritatea operelor sale copiilor - G. Silviu, va părăsi această lume în ziua de 16 mai 1971, la Paris.

Ion SLAVICI
nuvelist, romancier, dramaturg, memorialist, publicist

S-a născut în ziua de 18 ianuarie 1848, în localitatea Şiria, judeţul Arad. Cunoscutul clasic al literaturii române, a avut o viaţă zbuciumată. Aceasta şi datorită faptului că, atunci când naţia s-a aflat la răscruce de drumuri şi opinia sa era aşteptată, el va avea o atitudine ciudată, fapt care-i va crea o mare nepopularitate. Aşa cum menţionează şi marele critic G. Călinescu, referindu-se la greşelile fundamentale ale vieţii acestuia, a fost total neadecvată atitudinea lui, *în preajma războiului din 1916, când Slavici combătu acţiunea de eliberare a Ardealului şi asta ar fi puţin lucru, dar după ce unitatea se înfăptui, în loc să tacă, sau să mărturisească lipsa de viziune, el întări că rău se făcuse ceea ce se făcu*[2].

O a doua greşeală a vieţii sale, a făcut-o Slavici când „a deschis o polemică acerbă cu Nicolae Iorga, ce visa la *o Românie mare şi puternică,* făcându-l pe istoric, pentru aceasta, nici mai mult nici mai puţin decât *smintit.* E pro-maghiar declarat şi ...anti-român, deşi Junimea îi acordase - pe drept! - o frumoasă bursă de studii în străinătate[3]".

---

[1] Idem.
[2] Muscalu, Florin - Op cit, p. 151.
[3] Idem.

Pentru atitudinile sale, după război va fi arestat şi închis la Văcăreşti. „Bătrân, bolnav, suferind..., după ce suportase detenţia de la Văcăreşti, Slavici vine uneori la Crucea de Jos, comună suburbană a Panciului, unde Grigore Gheorghiu, ginerele său, avea o vie. Cu un an înainte de moarte, se aşază aici definitiv, în localitatea cu nume simbolic, parcă pentru a-şi duce Crucea proprie-i vieţi, scârbit, nerecunoscându-i-se meritele, epuizat. Continuă să scrie memorii (*Lumea prin care am trecut),* descumpănit: *Sunt cuprins de simţământul că stau răzleţ, rămăşiţă a unei lumi care-ncetul cu încetul se stinge*[1]".

Casa Gheorghiu de la Panciu, în care a locuit Ioan Slavici, în perioada 1918-1925

În vara anului 1925, în ziua de 17 august, Ioan Slavici moare subit. Despre acest fapt, Pompiliu Marcea, consemna: „S-a stins, aşa cum a fost toată viaţa, sărac şi lipsit de onoruri, lăsând drept moştenire familiei doar câteva manuscrise[2]".

În ziua de 30 august 1925, marele nostru romancier Mihail Sadoveanu, nota în ziarul *Adevărul literar şi artistic:* „Pentru darul pe care l-a avut, Slavici a pătimit mai mult şi mai lung decât toţi. Cei care nu cunosc blăstămul talentului şi nu cugetă aspri şi cu suferinţă au putinţa să ajungă la bunurile de sus[3].

Cunoscându-i bine situaţia, poetul Florin Muscalu, referindu-se la ultima perioadă a vieţii lui Ion Slavici, menţiona: „A fost înmormântat la Schitul Brazi, din apropierea Panciului, pe 19 august. Locul şi-l alesese aici de cum venise la Crucea de Sus. Schitul e aşezat pe valea surpată în pietriş a râului Şuşiţa, mai mult secat decât plin de unde. Dar podgoriile care-l înconjoară sunt un rai. Locurile îi aduceau aminte probabil de Şiria natală, unde podgoriile sunt şi acolo la putere, iar vinul bun, desigur, la fel. La înhumare au participat Liviu Rebreanu, Gala Galaction, Mihail Sorbul şi N. Popa. ...În anii următori, Ioan Slavici a fost deshumat şi adus în cimitirul oraşului Panciu, unde, în sfârşit, sub o cruce de marmoră neagră, lângă cavoul lui Adolf Căpăţână şi-a găsit tihna[4].

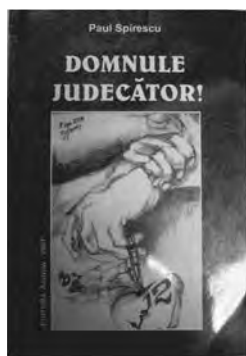
Bustul scriitorului I.Slavici în faţa liceului din Panciu, care îi poartă numele

[1] Ibidem, p. 152.
[2] Ibidem, p. 153.
[3] Idem.
[4] Idem.

Paul SPIRESCU
poet, publicist

S-a născut în ziua de 26 iunie 1950, în oraşul Moreni, jud. Dâmboviţa. După absolvirea şcolii generale, în localitatea de baştină, va urma cursurile liceului teoretic din aceeaşi localitate. Se va îndrepta apoi către Facultatea de Filozofie, din cadrul Universităţii Bucureşti. După absolvire va fi repartizat la Liceul *Emil Botta* din Adjud (1974).

Debutul literar se va produce în anul 1970, în paginile revistei *Amfiteatru,* cu un grupaj de poeme, producţiile sale fiind apoi sporadice, până în preajma anului 1990. Primul său volum, de poezii, va apare în anul 2000 - *Metafizica lacrimei,* fiind apreciat de critica literară. Îi apar apoi: *Strigăl clandestin* - versuri - 2004; *Domnule Judecător* - versuri - 2007; *Eu, adică umbra mea* - versuri - 2009, *Natură moartă cu iluzii* - versuri - 2012; *Umila mea părere* - publicistică - 2012; *Punctul de întâlnire* - volum antologic - 2013.

Va mai apare în volume colective, cum ar fi: *Laudă vinului* - 1997; *Antologie literară* - 2000; *În căutarea îngerului* - 2002; *Texistenţe* - 2009.

Au fost scrise peste 40 de cronici literare, referitoare la opera sa, apărute în diferite reviste: *Viaţa românească, Salonul literar, Astra, Oglinda literară, Prosaeculum, Spaţii culturale, Porto Franco* şi altele.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Galaţi-Brăila

A fost declarat poetul anului 2009, de către Filiala Galaţi a USR, primind Premiul de poezie al acesteia, pentru volumul de versuri *Eu, adică umbra mea.*

„Paul Spirescu este un poet născut, iar volumele sale de poeme sunt adevărate regale poetice. Când poeţii folosesc vocabularul unei limbi pentru a apăra acea limbă de politicieni

înseamnă că în interiorul poetului s-a declanşat un semnal de alarmă. Paul Spirescu este o fire blândă, cu o voce calină ca un fir de mătase”[1].

Este colaborator permanent la *Jurnalul de Vrancea, Ziarul de Vrancea* şi *Clujul liber,* la rubrica opinii. Colaborator constant la revistele *Pro Saeculum, Oglinda literară, Salonul Literar.* Este redactor la revista *Salonul Literar* şi vicepreşedinte al Ligii Scriitorilor Vrânceni.

Are în pregătire următoarele lucrări: *Bordel de Lux* - poeme, *Iadul până-n poarta Raiului* - roman, *Baladă pentru zece lebede şi o vioară* - povestiri şi *Umila mea părere* - vol.II - publicistică.

Despre opera sa au făcut referiri Culiţă Uşurelu, Virgil Panait, Valentin Muscă, Adrian Botez etc.

Mihail STERIADE
poet, publicist

S-a născut în ziua de 12 aprilie 1904 în oraşul Focşani**.** După ce va absolvi şcoala elementară în oraşul natal, se va înscrie la Liceul *Unirea*, (1915-1923)unde îl va avea profesor pe renumitul dascăl focşănean I.M.Raşcu. După absolvirea liceului se va îndrepta către Facultatea de Litere şi Filosofie din cadrul Universităţii Bucureşti. La scurt timp va „devini studentul criticului Mihail Dragomirescu, fiind ales încă din primul an al studenţiei membru în comitetul de conducere al *Institutului de literatură*[2] (1923), care era condus de renumitul critic, în casa căruia locuia. După finalizarea cursurilor facultăţii, va susţine licenţa cu *magna cum laude* (1928), fiind numit profesor la Liceul *Matei Basarab,* de la care mai apoi se va transfera la Liceul *Sf.Sava*.

Debutul literar va avea loc în Anuarul Societăţii literare *Grigore Alexandrescu,* în care, eminentul profesor I.M.Raşcu, îi va publica versurile.

Debutul editorial se va produce în anul 1923, în vara în care terminase liceul, când îi apare placheta *Pajiştile sufletului*.

La sfatul şi îndrumarea profesorului M. Dragomirescu, în ziua de 17 septembrie 1924 va scoate volumul de poeme *Vremelnicii*, cu intenţia *de a lăsa o dâră mai puternică pe tărâmul poeziei.*

În anul 1925, Mihail Steriade va edita o falsă revistă, mozaicată, intitulată *Meduza,* care va cuprinde în paginile sale versuri, proză şi critică literară. Bun cunoscător al limbii franceze, va scoate un volum în această limbă, în anul 1926,

---

[1] Valentin Muscă, în Jurnalul de Vrancea - 20. 07. 2013.
[2] Muscalu,Florin - Op cit, p. 155.

intitulat *Rumeurs san Aurores.* După doi ani va scoate o nouă plachetă de versuri intitulată *Ceramică* (1928). În ziua de 14 februarie 1929, Mihail Steriade va fonda, împreună cu Radu Boureanu, Virgil Huzum, Mircea Damian şi N.Crevedia, *Gruparea Generaţiei Tinere.*

„În 1929 este recomandat de Universitatea din Bucureşti pentru a urma doctoratul în Statele Unite. Renunţă în favoarea lui Petru Comarnescu, cu gândul visător de a ajunge la Paris. La Sorbona frecventează cursurile lui Mario Roques şi ale lui Paul Hazard. În editura pariziană *L. Beresniak* îi apare întâiul volum tipărit în afara graniţelor ţării: *Soveja ou le retour du coeur.* Duce o viaţă plină de evenimente personale acute[1].

Interesant este faptul că Mihail Steriade îşi încearcă talentul şi pe tărâmul picturii, deschizând două expoziţii - la Bucureşti şi Cannes, care vor stârni un oarecare intreres din partea publicului, dar care nu vor fi apreciate de pictorul Triatan Tzara care, primind de la autor 12 lucrări, într-un exces de negaţie publicitară, le va arde.

Căsătorindu-se cu o franţuzoaică, pentru a intra în graţiile acesteia, în anul 1932 se va converti la catolicism. Pe parcurs va fonda în oraşul Reims un *Institut de Civilizaţie Românească,* unde va organiza manifestări pentru promovarea culturii româneşti precum şi festivaluri de poezie şi meditaţie religioasă.

Ca urmare a începerii războiului, în anul 1939 se va înrola în armata franceză. În urma ocupării Parisului de către germani, acesta se vede nevoit, ca în anul 1940, să ia un alt nume - Simon Boissenot şi se va refugia în provincie, pentru a scăpa de prigoana armatelor de ocupaţie. Sub acest nume adoptat va scoate, în anul 1941, două plachete de versuri intitulate *Aux Ordres du Destin* şi *Clamonde.* La finalul războiului va scoate volumul *Lounange a Marie* (1945). În anul 1947 i se va acorda cetăţenia franceză. După aceasta va pleca în Anglia, apoi în Irlanda. Până la urmă, în anul 1952, se mută în Olanda, unde va tipări două plachete: *Des Reves aux portes de la mer* (1954) şi *De muse tussen twee woodenboeken* (1955). În final, în anul 1956 se va stabili, definitiv, în Belgia.

Urmează o lungă perioadă de linişte, după care va înfiinţa la Bruxelles, Institutul particular de limbă şi literatură română *Mihai Eminescu* (1966), „având ca scop popularizarea limbii, literaturii şi culturii române în ţările de expresie franceză. În acelaşi an, editura proprie *Soveja,* tipăreşte volumul *Destin roumain, voix universelle: Michel Eminesco,* cu traduceri în franceză din opera eminesciană[2].

După o absenţă de peste 35 de ani, în anul 1968, la invitaţia Uniunii Scriitorilor din România, Mihail Steriade se va reîntoarce în ţară, unde va fi sărbătorit şi omagiat de colegi. De atunci vine deseori *acasă.* În anul 1975 autoritţile comunei Soveja îl desemnează *Cetăţean de onoare* al localităţii.

[1] Idem.
[2] Idem.

Începând cu anul 1980 începe să-şi orânduiască material pentru memorialistică. În perioada 1967-1988 ve da tiparului lucrarea *La Monarchie democratique de Ferdinand et Marie de Roumanie(1914-1927). Recherches et souvenirs,* care va apare în anul 1990. Va scoate apoi, în 1991 o antologie cu traduceri din M.Eminescu, T, Arghezi, L. Blaga, G. Bacovia, unde va include şi câteva producţii proprii.

Are o operă impresionantă, dar nu *strălucită*: *Pajiştile sufletului* - 1923; *Vremelnicii* - 1924; *Meduza* - 1924; *Rumeur san Aurores* - 1926; *Ceramică* - 1928; *Soveja, ou le retour du coeur* - 1930; *Sous la Pluie de Roses* - 1938; *Aux Ordres du destin, Pau* - 1941; *Clamonde, Pau* - 1941; *Louange a Marie* - 1945; *Un Baiser pour Dark Rosaleen* - 1949; *Des Reves aux portes de la mer* - 1964; *De muze tussen twee woordenboaken*(Muza între două vocabulare) - 1955; *Plus surprenante la parole* - 1958; *Poemes deracines (Pages pour une anthologie de la poesie lyrique roumaine)* - 1960; *Rupture des tenebres* - 1962; *Breve connaissance de la Roumanie* - 1963; Mihai Eminescu - *Destin roumain,volx universelle* - versuri-traducere - 1966; *Anthologie inachevee de la Poesie roumaine* - traducere - 1970; *Mijn roameens hart in Belgie* (Inima mea românească în Belgie) - 1971; *Poeme* - 1971; *Approche d'un genie: Eminescu* - 1973; *Hommage a la Roumanie* - 1974; *L'An XXX d'une destinee exemplaire: Nicolae Ceauşescu* - 1974; *Murs, muses et messages de Louvain - la - Neuve* - 1975; *Fragments d' une statue* - 1975; *La Poesie et le mort reconcilliees a Gentinnes* - 1976; *Mon Livre d'heures de Louvain* - 1978; *Roamens poezie. Het wanderbare zaad* (Poezie românească. Mirabila sămânţă) - traducere - 1981; *La poesie pas a pas* - 1983; *Scrisori către I.M.Raşcu şi Florin Steriade* - 1984; *Sous la signe de l'aigle* - 1987; *1990, retour a l'histoire: La monarchie democratique de Ferdinand et Marie de Roumanie (1914-1927). Recherches et souvenirs* - 1990; *Premisses d'une anthologie de la poesie roumaine* - 1991.

Mihail Steriade va deceda în anul 1994, în Louvain, Belgia.

Liviu Ioan STOICIU
poet, prozator, publicist

Considerat poetul reprezentativ al Judeţului Vrancea, Liviu Ioan Stoiciu s-a născut în ziua de 19 februarie 1950, în localitatea Dumbrava Roşie din Judeţul Neamţ, unde tatăl său, Ioan Milea Stoiciu, lucra ca impiegat la cantonul CFR din zonă; pe mamă o chema Ioana (născută Sandu); aceasta va muri când Liviu avea doar un an şi jumătate. După cursurile primare, tatăl fiind mutat cu serviciul la Adjud, Liviu se va

înscrie la Liceul Teoretic din acest oraş. Studii superioare de filologie şi filozofie, din păcate neterminate.

După cum afirmă poetul Florin Muscalu, după absolvirea liceului viaţa tânărului Stoiciu va căpăta cele mai diversificate nuanţe .A practicat, în stil american, mai multe profesiuni: „profesor suplinitor la şcoala Rugineşti (1967-1968); contabil şi vagonetar-subteran la mina Bălan, judeţul Harghita(1970-1971); corector la *Informaţia Harghitei* din Miercurea Ciuc (1972); controlor de calitate la Uzinele *Republica* din capitală (1973-1974); pedagog la licee din Focşani (1976-1980); mânuitor de carte, apoi bibliotecar la Biblioteca Judeţeană *Duiliu Zamfirescu* din Focşani(1980-1989). După revoluţia din decembrie 1989. preşedintele CPUN/CFSN Vrancea (până în 5 martie 1990, când se retrage). Va fi petrecut în oraşul Focşani peste 15 ani din viaţă. Redactor - şef la *Contrapunct* (1990-1991). Redactor principal (1991) şi redactor-şef adjunct, din 2001, la *Viaţa românească.* Redactor, consilier şi colaborator la ziarul *Cotidianul* (din 1991)[1]".

În anul 1975 se va căsători cu prozatoarea Doina Popa, cu care va avea un fiu - Laurenţiu. Cei doi soţi vor prezenta în Cenaclul literar de pe lângă Ziarul *Milcovul* din Focşani, poezii şi proză. La început, poeziile lui L.I.Stoiciu au stârnit o oarecare nedumerire prin stilul şi forma abordate de autor. Au fost opinii critice, dar şi destule favorabile. Poeziile cititite atunci, pentru acea etapă, *reprezentau ceva nou,* ieşit din şabloanele *socialiste,* făcându-i pe unii *consacraţi* să adopte o atitudine rezervată. Autorul însă va continua în stilul său inconfundabil.

„Nu se înregimentează în partidul comunist, rămânând un contestatar declarat, aflat printre semnatarii *Apelului-protest* împotriva realegerii lui Nicolae Ceauşescu în funcţia de secretar general la Congresul al XIV-lea. Urmărit agresiv de fosta Securitate, este salvat de evenimentele din decembrie 1989, care îl găsesc la Focşani în fruntea revoluţionarilor. Este primul preşedinte al Consiliului Frontului Salvării Naţionale Vrancea şi membru în Parlamentul provizoriu (celebrul CPUN)

Debutul literar se va produce în anul 1967, în paginile ziarului *Steagul roşu,* din Bacău, unde îi vor apare poezia *Idile.*

În anul 1974, în paginile revistei *Familia* îi vor apare două poezii, care vor beneficia de o generoasă prezentare din partea renumitului scriitor Ştefan Augustin Doinaş.

Debutul editorial va avea loc în anul 1977, cu ciclul *Balans,* publicat în *Caietul debutanţilor,* al Editurii Albatros, din acel an, urmat apoi de ciclul *Cantonul 248,* apărut în *Caietul debutanţilor,* din anul 1978. Debutul cu volum propriu se va produce în anul 1980, prin apariţia lucrării *La Fanion.*

Conform părerii poetului Florin Muscalu, „primele versuri semnate de Stoiciu erau flagrant şi iremediabil idilice, semănătoriste. El descoperă fascinat - şi pe bună dreptate ! - un limbaj poetic propriu, calchiat după

[1] Sasu, Aurel - Dicţionarul...., Op cit, p. 634.

vorbirea de toate zilele a tatălui său. Citindu-i acest început de poezie nouă, am scris despre cele opt texte publicate în *Caietele debutanţilor* o cronică literară entuziastă, prezivându-i un destin critic excepţional. Critica îl va adula, urmând ca tot această mică revoluţie critică să-şi mănânce copilul. Apariţia volumului de debut propriu-zis *La Fanion,* în anul 1980 a primit premiul Uniunii Scriitorilor din România. Brusc, Stoiciu devenind o adevărată vedetă literară. Numeroasele cronici, venite de la critici reputaţi, precum Nicolae Manolescu sau Eugen Simion, îl consacră. Începe a primi scrisori de la Geo Bogza, Octavian Paler, iar Nichita Stănescu publică în *România liberă,* un fel de *Haiku* - portret al artistului focşănean la tinereţe[1].

Primind de la autor volumul respectiv, am constatat cu satisfacţie că multe din poeziile prezentate la cenaclu, într-o seară, se regăseau în acea carte, iar cei *rezervaţi* atunci, exprimau acum opinii favorabile.

Liviu Ioan Stoiciu are deja configurat un stil personal, stil care îl caracterizează şi îl face inconfundabil. Nu este prea comod, dar bogăţia de idei, forţa cu care acestea penetrează la sufletul dar mai ales la intelectul cititorului, sunt de inimitat. Poate chiar aceste valori dau strălucire poeziei autorului vrâncean.

„Există în generaţia sa *optzecistă,* un *patent* liric - Stoiciu. El a învăţat bine lecţia suprarealiştilor interbelici autohtonizând suprarealismul, viaţa cotidiană prin întregul *tipic* al maieştrilor. Poezia pe care o propune L.I.Stoiciu este a unui suprarealist din familia lui ....Moromete Copil[2].

În anul 1982, poetul dă la iveală un alt volum, *Inima de raze.* Renumitul critic literar Eugen Simion, distingea la Liviu Ioan Stoiciu, în 1985, faptul că acesta „rămâne şi în poemele de acum acelaşi suprearealist inteligent care ia lucrurile în răspăr şi face din discursul liric o arhitectură de paranteze. Un delir al evocării, zice el într-un loc/ Un delir de impresii rapide, retezate la jumătate, *împiedicate sistematic să se organizeze într-un simbol limpede*[3].

„Poetul are obsesia acută a altei *lumi paralele.* Lumea se hiperbolizează, se sparge şi reapare mai puternică în magie şi aristocraţie a artei. Şi, totuşi, oximoronică *Singurătate colectivă,* o apăsătoare arhaică şi contemporană, totodată, mulţime, împietreşte în durere bacovian. Un Bacovia dus la limitele suferinţei lui Bacovia[4].

Referindu-se la opera lui L.I.Stoiciu, regretatul critic literar focşănean Mircea Dinutz, va face o observaţie *demnă de luat în seamă în ceea ce-l priveşte pe Ultimul Stoiciu, cel din* ***Post - ospicii:*** *Liviu Ioan Stoiciu se află între puţinii noştri poeţi care au coborât în <bolgiile>citadine ale interiorităţii surpate de prea multe dezamăgiri şi eşcuri încercate*[1].

---

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 155..
[2] Ibidem, p. 159.
[3] Ibidem, p.160.
[4] Idem.

Scriitorul Liviu Ioan Stoiciu este un răsfăţat al criticii literare. El a va primi Premiul Uniunii Scriitorilor din România, al Scriitorilor din Moldova, al mai multor reviste şi festivaluri literare. Peste toate acestea, în anul 1999 Academia Română îi oferă şi ea un Premiu. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, după o interdicţie de 8 ani. Va face parte din Consiliul de conducere a acesteia.

„Ca prozator, L.I.Stoiciu ni se pare mai interesant decât poetul. El a scris un roman cu gardă inversă, *Femeia ascunsă* - 1997, kafkian, novator şi extrem de original în spaţiul romanesc românesc. El pune romanul psihologic în ecuaţie suprearealistă, creând un personaj (Alecu Florea), ce are sorţi mari de izbândă[2].

Într-un lung şir de însemnări, renumitul critic literar Romulus Munteanu, constata faptul că *de la Rebreanu* (Ciuleandra) *nici un alt prozator român nu a mai fost tentat să exploreze misterele nebuniei;* într-un fel, am adăuga noi, e şi un posibil *bildungs (nebun) roman*[3].

Renumitul critic Ion Rotaru, referindu-se la poet şi opera sa, consemna: „Poetul este o fire boemă, inconformist în imposibilitate de a se împăca nici cu sine, nici cu ne(o)comuniştii, este un poet *original,* se revendică de la însuşi Homer şi violentează realitatea, în maniera lui Sorescu, din *La Lilieci*[4] *”.*

Marele critic romîn, Nicolae Manolescu, în magistrala sa operă, referindu-se la LIS, menţionează: ...un poet autentic, întâiul volum rămânând probabil cel mai edificator pentru autenticitate, cel mai original[5].

În *Postmodernismul pe înţelesul tuturor,* D, Corbu, de la Iaşi, îl înscrie şi analizează ca poet postmodernist, concluzionând astfel: L.I.Stoiciu rămâne un reper în poezia românească din ultimile două decenii, poezia sa fiind, în plan mondial, cel puţin egală ca valoare cu aceea a mult disputatului postmodernist american Auden, apostol al vizionarismului liric savant[6].

Volumele scrise de Liviu Ioan Stoiciu, sunt: *La fanion* - 1980; *Inima de raze* - 1982; *Când memoria va reveni* - 1985; *O lume paralelă* - 1989; *Poeme aristocrate* - 1991; *Jurnalul unui martor - 1992; Singurătatea colectivă* - 1996; *Ruinele poemului* - 1997; *Post - Ospicii* - 1997; *Femeia ascunsă* - 1997; *Grijania* - 1999; *Poemul animal* (crepuscular) - 2000; *Undeva, la sud-est* - 2002; *Jurnal stoiic din anul Revoluţiei, urmat de Contrajurnal* - 2002; *Romanul- basm (Trup şi suflet)* - 2002; *La plecare* - 2003; *Cantonul 248* - 2006; *Teatru uitat* - 2007; *Cartea zădărniciei* - 2008; *Craterul Platon* - 2008; *Pe prag* - 2010.

Despre opera sa, s-au pronunţat, printre alţii: L. Antonesei, I.Pop, Dana Dumitriu, C. Cristea, M. Lazăr, E. Simion, M.Mincu, N. Manolescu, N. Oprea, M. Zaciu, Daniel Corbul, Mircea Dinutz, Ion Rotaru, Romulus Munteanu, I. Bălăceanu, Ioan Nistor şi mulţi alţii.

---

[1] Ibidem, p. 161.
[2] Idem.
[3] Idem
[4] Crăciun, Boris - 1500 scriitori..., Op cit, p. 451.
[5] Idem.
[6] Idem.

Theodor M. STOIENESCU

poet, prozator, dramaturg, traducător

În ziua de 23 septembrie 1860, se va naşte în Comuna Coteşti, scriitorul şi traducătorul Theodor Stoienescu. După o sumară pregătire generală, va urma cursurile Liceului *Sf. Sava* din Bucureşti, după care se va înscrie la Facultatea de litere, apoi la Facultatea de medicină din Bucureşti, pe care însă nu le va termina. La scurt timp se va înscrie la Conservatorul de muzică şi declamaţie din Bucureşti, ale cărei cursuri le va finaliza în anul 1882.

Bonifaciu Florescu, profesorul său din liceu, îl introdusese în cenaclul lui Al. Macedonski, pe care îl sprijină când, în 1880, acesta scoate revista *Literatorul;* Stoienescu îşi face aici debutul literar, publicând versuri originale şi traduceri din lirica universală[1].

În *Curs de literatură critică* (*Literatorul*- nr 4/1881), Macedonski îl dădea ca exemplu de *talent filozofico- soţial,* poet menit *marilor pasiuni,* cu versuri *curgătoare, euforia, cezura...respectată, limba asemenea, calificativele puse la locul lor etc...;* Th. M. Stoienescu era *citat admirativ de Macedonski în prefaţa de la 1882, ca poet <blestemat>, în sensul revoltei sociale deocamdată*[2].

În cursul anului 1880, Th. M. Stoienescu va fi inclus în conducerea revistei *Literatorul,* iar după trei ani, este numit administrator la societatea revistei respective. În această perioadă va publica volumele *Poezii* - ce va include versurile scrise în perioada 1880-1883, apoi *Zile negre* - 1888, iar printre acestea, drama *Nunta neagră* - 1885 şi *Nuvelele* - 1885, care sunt nereprezentative.

După cum se consemnează în istoriografia literară, odată cu plecarea lui Macedonski la Paris, revista *Literatorul* îşi încetează apariaţia, pentru o anumită perioadă de timp. Această situaţie îl determină pe Stoienescu să scoată, la 7 aprilie 1885, o nouă revistă, pentru a suplini lipsa de activitate a primei reviste, sub titlul *Revista literară,* care, ulterior, va continua să apară în paralel cu *Literatorul.*

După reîntoarcerea lui Macedonski de la Paris, între Stoienescu şi acesta vor exista, pentru un timp, neînţelegeri. La apariţia epigramei lui Macedonski îndreptată împotriva lui Eminescu, Stoienescu s-a desolidarizat de maestru; relaţiile refăcându-se ulterior, Stoienescu ia apărarea lui Macedonski în articolul *Polemicele noastre* (1889) şi adăposteşte în *Revista literară* atacurile lui C. Al. Ionescu-Caian, o vreme redactor

---

[1] Creţu, Stănuţa, în contribuţia sa la Dicţionarul literaturii romane, Op cit, pp. 815 - 816.
[2] Rotaru, Ion - O istorie a literaturii romane..., Op cit, p. 539.

al revistei, împotriva lui I.L. Caragiale; după ce intervine justiţia, Stoienescu nu-l mai sprijină pe Caian, ceea ce provoacă o ruptură definitivă între el şi Macedonski[1] .

Conform datelor din biografia sa, până în anul 1894 Stoienescu nu a ocupat nici o funcţie publică. În cursul acestui an va fi numit funcţionar în Ministerul cultelor şi instrucţiunilor publice. De aici, va lucra ca profesor la Conservatorul din Bucureşti, după care va înfiinţa primul conservator particular de muzică şi artă dramatică redactând, pentru nevoile şcolii, un *Curs de declamaţiune,* care va apare în anul 1913.

Stoienescu a scris mult - poezie, proză şi teatru, publicându-şi producţiile în special în *Literatorul* şi *Revista literară,* unde este prezent în fiecare număr, dar şi în alte ziare şi reviste ale vremii: *Analele literare* - 1886, *Independentul* - 1892, *Lumina ilustrată*- 1894, unde semna Ermil, *Românul* - şi *Adevărul de Joi* - 1898, *Lectura* - 1907; de o verbozitate goală şi nu rareori ridicolă este poezia sa, atât în încercările de transcriere lirică a elanurilor sentimentale, cât şi în reflexiile pesimiste, cu aparenţe de profunzime trezite de gândul morţii şi al scurgerii timpului[2].

Tocmai de aceea volumele poartă titluri naiv de semnificative: *Nopţi albe* - 1887, *Zile negre* - 1888.

Versurile, deşi mimează pasiuni răvăşitoare, eşuează mereu în discursivitate fadă, într-o mecanică sterilă a ritmurilor şi a rimei; naivităţile abundă,rareori se salvează ceva versuri cu accente de romanţă, nu însă fârâ un comic involuntar (Vina, În lipsa ta, Mai bine orb); de un macabru cam artificios sunt reprezentările morţii (Moartea, Oglinda); masca damnării şi gesticulaţia agonică din *Spasm, Dansul spânzuratului, Aşternutul morţii,* nu sugerează crisparea interioară şi atmosfera halucinantă din M. Rollinot, modelul lui Stoienescu rămânând doar la simpla imitaţie; *Prinţul Rall,* fantezie macabră, conduce motivul fantasctic spre un efect paradistic deloc în intenţia poetului; *Cerşetorul Copilul mizeriei* şi altele asemenea poeme sociale sînt compuneri retoric- patetice, impregnate de o viziune sentimentală, melodramatică, cu ecouri din Fr. Coppee şi A. de Musset; în *Zile negre,* Stoienescu imită, fără fineţe, doar superficial, reflexivitatea eminesciană, arborând un cabotin dezgust de existenţă sau nenorocul în iubire[3]. În decursul anilor de creaţie, Stoienescu va scrie o serie de nuvele şi schiţe chiar mai e chiar mai şterse decât poezia sa, precum şi istorii de colportaj (Corbea, Ştefan cel Mare, Aron Vodă cel cumplit). În totalitatea lor, stilul folosit de autor este anacronic, vădit suferind de inconsistenţa documentării istorice, precum şi lipsa atmosferei de epocă. Accentul cade în aceste nuvele mai dezvoltate, intitulate uneori roman, pe aventurile erotice ale eroilor[4].

După cum este cunoscut, Stoienescu a fost şi un inimos traducător din lirica universală. Această activitate însă poartă şi ea caracterul diletantismului . Traducând *Inocenţa* şi *Cântecul boemianului* din Goethe, el este mai puţin preocupat de ţinuta artistică, încercând să rămână căt mai fidel textului original; prin intermediar francez,Stoienescu a tradus din Byron poemele *Manfred* şi *Corsarul,* în versuri, şi *Mazeppa,* în proză; lucrând de data aceasta mai liber faţă de text, el a dat versiuni cursive, cu unele versuri reuşite; a mai tradus din Schiller, Munet, Lamartine, A

---

[1] Creţu, Stănuţa - Op cit.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.

Chenier, Petofi, Sully, Prudhamme, Leconte de Lisle; alături de Macedonski, Stoienescu e printre *primii* **traducători, la noi**, din Rollinat; în *Revista literară,* sub pseudonimul Zetta, el traduce în 1887 din poemele în proză ale lui Boudelaire; în gustul epocii, a tradus din teatrul lui Coppee dramele *Pentru coroană* şi *Severo Torelli*; aceasta din urmă a fost jucată de mai multe ori, impunându-se prin fluiditatea versurilor şi uşurinţa dialogului[1].

Ca urmare a aprecierilor de acest fel, criticul Al. Piru abia îl menţionează pe Stoienescu în Istoria sa literară[2], iar marele George Călinescu, menţiona: *Din lirica mai puţin trivială a lui Th. M. Stănescu, imitator al lui Coppee, nu mai rezistă nimic*[3].

Fiul Coteştiului va înceta din viaţă în ziua de 17 martie 1919.

Maria CRISTEA ŞOIMU

(Mariana Cristea)

poetă, publicistă

S-a născut în ziua de 12 februarie 1939, în satul Găgeşti, comuna Boloteşti. După absolvirea şcolii primare din satul natal, va urma cursuri liceale la Focşani, apoi se va înscrie la Facultatea de Filologie din cadrul Universităţii Bucureşti (1958-1963). După terminarea facultăţii, în perioada 1963-1974 va funcţiona ca profesor de limba şi literatura română, în şcoli din judeţele Neamţ, Galaţi şi Iaşi.

Începând cu anul 1974 va lucra în calitate de traducător atestat, de limba franceză, la secţia tehnică - industrie, din cadrul Institutului de Cercetări şi Proiectări Tehnologice în Transporturi Bucureşti, până în anul 1985. De la această dată şi până în anul 1995 va funcţiona ca profesor de Limba şi literatura română în Bucureşti, scoli din sectoarele 2 şi 4. Pe parcursul aceluiaşi an (1995) va trece ca editor şi redactor de carte la Editura Ametist 92 şi Editura Excalibru.

Debutul literar, va avea loc la Iaşi, în anul 1970, cu volumul antologic *Treptele luminii* - fiind un fragment din volumul *Simfonie în mov* . Debutul literar în volum se va petrece în anul 1992, cu volumul *Simfonie în mov;* urmează apoi: *Viaţa în roz* -

[1] Idem.
[2] Piru, Al - Op cit, p. 256.
[3] Călinescu, George - Op cit, p. 187.

1998; antologia *Vine Moş Crăciun* - 1998; antologia *Carte de Paşte* - 2002; antologia *Poveşti de la bunici pentru pitici* (trei poveşti pentru copii) - 2005; volumul *Palatul Copilăriei* - (Poveşti pentru copii) - 2008.

Maria Cristea - Şoimu a desfăşurat o bogată activitate publicistică: în perioada 1980 - 1989 a colaborat la revista Magazin; în perioada 1980 - 1984, colaboratoare la Televiziunea română, la emisiunea *Almanahul Familiei;* între anii 1970 - 1990 a colaborat la revistele: almanahurile Uniunii Scriitorilor: Dacia - Cluj, Ateneu - Bacău, Convorbiri literare - Iaşi, Viaţa Românească - Bucureşti; între 1980-1990 a colaborat la revistele: Cortina, Luceafărul, Ateneu, Revista V - Vrancea, Femeia, Agricultura socialistă; colaborări la televiziunea Naţional TV - (2005-2006); colaborări la televiziunea Antena 2 (2006-2007); colaborare la TVR - 3 etc.

Prodigioasă activitate de traducător: din 1974 şi până în anul 1992, va traduce: certificate în industria tehnică, film şi teatru, la reviste şi almanahuri, colaborare la Revista V - Focşani, cu romanul foileton *Amintirile Paulinei Annenkoff* etc; traduceri în volum: Vintilă Corbul *Ciuma roşie* - 2007, Vintilă Corbul - *Calea Ducesei* - 2007, Gaetan Sauve - *Cristalul şi puterile sale* - 2008. Frank Hatem - *Cele cinci chei* - 2008, Alexandre Dumas - *Sfinxul roşu* - 2008, Jeanne Manning - *Energiile libere* - 2008.

În perioada 1989 - 2008 va scrie şi publica un număr de 9 cărţi de bucate, devenind o specialistă în materie, foarte des solicitată drept colaboratoare la reviste şi posturile de radio şi televiziune.

Între timp va deveni Vicepreşedinte al Asociaţiei Difuzorilor şi Editorilor Patronat al cărţii Bucureşti, membră a Asociaţiei culturale Club UNESCO Iulia Haşdeu; membră a Ligii Scriitorilor; organizator de întâlniri cu scriitorii în şcoli; colaborator la "Jurnalul de bucătărie", editat de Jurnalul Naţional.

Cu ocazia împlinirii venerabilei vârste de *<70 de ani>*, stimabila fiică a localităţii Boloteşti ne-a onorat cu următoarele cuvinte:*Sunt Maria Cristea Şoimu, posesoarea acestui CV bogat în ani şi date, dar destul de sec în ceea ce priveşte viaţa şi personalitatea mea. Anul acesta am împlinit 70 de ani şi, aşa cum a prevăzut redactorul Jurnalului Naţional atunci când Jurnalul de Bucătărie m-a sărbătorit în mod oficial:...<anul acesta se anunţă bogat în fapte>*...*Iar una dintre surprize este tocmai apariţia monografiei satului Găgeşti şi a comunei Boloteşti pe piaţa mare a cărţii. Noi toţi, profesori, scriitori, săteni şi intelectuali născuţi în acest ţinut am fost binecuvântaţi de Dumnezeu cu talent, minte limpede, dorinţa arzătoare de a fi cineva şi, nu în ultimul rând, cu voinţa de a ne urma steaua. Că n-am ocolit niciodată răspunsul la întrebarea: <unde v-aţi născut ?> stă mărturia mea publică din prefaţa cărţii <Reţete bătrâneşti >, în care am pomenit numele multor gospodine din sat sau din ţinutul Vrancei. În anii 1986 şi 1987, împreună cu colegii mei din şcoala Găgeşti: Mioara Cioaric, Titi Cioaric, Fane Cioaric, Lili Alexandrescu, Uranus Diaconescu, Jeni Lovin şi Dionisie Lovin, dar mai ales Aurica Cioaric (care era directorul şcolii) am organizat întâlniri cu scriitorii Viniciu Gafiţa, Traian Olteanu, Marilena Vulpe, Ion*

Negoiţă, Mariana Cristea şi Constantin Chifane-Drăguşani. Am avut atunci invitaţi redactori de la Radio România, Albina, Femeia, Agricultura socialistă. Atunci au apărut în presă mai multe materiale având în medalion activitatea Învăţătorului satului – <Uranus Constantinescu>- cel care a păstorit şcoala şi devenirea noastră aproape jumătate de veac. Am scris cu litere mari tocmai pentru a sublinia că învăţătorul nostru a fost un simbol al personalităţii pedagogului de pretutindeni. Un alt argument al faptului că n-am uitat şi n-am renegat locul naşterii este păstrarea numelui Cristea – cel moştenit de la părinţi, pe toate publicaţiile mele: romane, traduceri, cărţi de bucate. În anii dificili pentru familia mea (mama şi fraţii mei) am participat efectiv la întreţinerea casei şi a mamei, rămasă singură la 37 de ani. Nu cu vorbe, ci cu munca la vie, culesul viei, vânzarea vinului, bani pentru impozite, reparaţii la casă şi, mai ales bani. Ultima hotărâre privind implicarea mea în viaţa satului este aceea de a face mormântul tatălui meu, Ştefan Cristea, care căzuse în paragină, ca semn al iertării că ne-a părăsit în copilărie. Îi mulţumesc în felul acesta că şi-a urmat viaţa fără noi. De-ar fi ră, în mod sigur, eu n-aş fi mers la şcoală şi n-aş fi învăţat ce este viaţa pe cont propriu. Fiindcă sunt proprietara unei edituri care <gândeşte, scrie, tipăreşte şi vinde> cărţi pentru copii şi carte de învăţătură, voi dona bibliotecii din satul meu natal carte necesară mulţi ani de acum înainte. Pe scurt, o femeie născută în satul Găgeşti va declara cu mâna pe inimă că este un om fericit. N-am încetat să scriu, să învăţ din orice întâlnire şi din orice întâmplare câte ceva. Am contat mereu pe mine, m-am rugat bunului Dumnezeu pentru ajutor şi n-am ieşit din voia Lui pentru toate faptele mele. Ce să le spun eu tinerilor din satul meu ? Urmaţi exemplul celor care şi-au împlinit destinul prin muncă: visaţi şi ţintiţi spre steaua cea mai strălucitoare, luptaţi pentru împlinirea viselor celor mai îndrăzneţe şi nu uitaţi: <A FI, A FACE> şi apoi <A AVEA> este drumul cel mai potrivit al devenirii. Cu dragoste – Maria Cristea Şoimu.

Alexandru I. ŞONŢU

poet, publicist

A văzut lumina zilei la Focşani, în anul 1862, aprilie 23. După cursuri generale va absolvi liceul *Matei Basarab* din Bucureşti, apoi se va înscrie la Facultatea de litere, drept şi filozofie din cadrul Universităţii Bucureşti. Va lucra ca profesor la liceul *Cantemir Vodă* şi la Şcoala normală a Societăţii pentru învţătura poporului român din Capitală. Va cocheta un timp cu avocatura, devenind membru al Înaltei

Curţi de Casaţie. În anul 1882 i s-a intentat un proces pentru o epigramă la adresa monarhiei şi un juriu de profesori l-a suspendat pentru trei luni[1] .

Alexandru Şonţu a făcut parte din grupul fondator al societăţilor *Tinerimea română* şi *Sentinela românismului* - 1884, precum şi a revistelor care vor apare sub patronajul acestora. Se va număra printre cei care au făcut parte din Societatea pentru învăţătura poporului român - 1883, din Societatea presei şi Societatea *Amicii literaturii şi artei române.* În perioada lui de glorie va fi recunoscut ca un bun orator, fapt care îi va permite să susţină o serie întreagă de conferinţe pe teme istorice şi juridice: *Eroii trecutului* - 1879, *Libertate şi viitor* - 1883, *Teoria existenţei* - 1887, *Naţionalism şi umanitarism* - 1898. Va aborda şi teme de literatură şi critică literară: *Alecu Russo* - 1885, *George Creţeanu* - 1888, *Grigore H. Granolea* - 1902. Aceste teme literare vor apare mai târziu şi în volum.

A colaborat la *Poporul, Generaţia viitoare* - unde a fost redactor, *Doina, Binele public, România, Universul;* în 1879 a debutat ca poet în *Femeia română;* versuri de început i-au apărut şi în *Războiul -a* lui Gr. H. Grandea; încurajat de B. Delavrancea, şi-a înmănuchiat poeziile în volumul *Procesul epocii în versuri* - 1883; i-a urmat *Poeme şi maxime* - 1885; a colaborat la *Revista română* a lui A.I. Odobescu şi la *Revista literară* a lui Th. M. Stoienescu; la *Revista societăţii Tinerimea română* semna Brutus[2] **.**

Cum era şi firesc în epocă, A. Şonţu a încercat să se apropie şi de politică. În acest sens, determinate de convingeri politice sincere, scrise însă fără talent, versurile din *Procesul epocei* condamnă egoismul şi nepăsarea contemporanilor pledând pentru încrederea într-o renaştere a neamului; sînt evocaţi Ştefan cel Mare, Heliade *nemuritorul,* Bălcescu- *martirul fără mormânt*, Alecsandri - *poetul deşteptării;* versurile antimonarhice au vigoare protestatară şi limpezime, dar aparţin mai degrabă cronicii politice în versuri decât poeziei; Volumul *Poeme şi maxime* cuprinde versuri erotice, elegiace, fade ca expresie a sentimentului, dar şi declaraţii de adeziune la o poezie militantă[3] .

Alexandru I. Şonţu s-a stins din viaţă în ziua de 23 noiembrie 1941, la Bucureşti.

---

[1] Creţu, Stăncuta - Op cit, p. 834.
[2] Idem.
[3] Idem.

Rodica ŞORICĂU
Rodica Soreanu
poetă, graficiană

S-a născut în ziua de 16 februarie 1954, în oraşul Panciu. După absolvirea şcolii generale, se va înscrie la Liceul *Unirea* din Focşani. Va urma apoi Şcoala Postliceală de Geologie Bucureşti. Este licenţiată a Facultăţii de Drept din cadrul Fundaţiei Academice *Petre Andrei* Iaşi, secţia Focşani(1990-1996). A fost declarată *Cetăţean de onoare* al oraşului Panciu.

În domeniul artistic, Rodica Şoricău, va finaliza următoarele studii: „Şcoala de muzică (pian, 1959), cursuri particulare de chitară clasică (1968), Cursuri particulare de pictură cu prof.univ. Petre Achiţenie, şeful Catedrei de Pictură monumentală la Institutul de Arte Plastice *N. Grigorescu* din Bucureşti(1975), Şcoala Populară de Artă - Secţia pictură (1980-1982), Şcoala Populară de Artă - Secţia canto-clasic(1980-1982), Cursul de Pictură al Patriarhiei Române - pictori îndrumi Ieremia Profeta şi Vasile Carp (1984-1989). Va funcţiona ca desenator tehnic la IRE Bacău, Secţia Focşani (1974-1975), tehnician proiectant într-un colectiv de arhitectură la o întreprindere din Bucureşti (1977-1979), tehnician cartograf la OCOT Vrancea, transformat în OCAOTA (din 1979), Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Vrancea

La început va publica în mai multe culegeri de poezie şi grafică, fiind o talentată pictoriţă. A organizat peste 10 expoziţii de grafică şi pictură.

Debutul editorial va avea loc în anul 1990, cu volumul de versuri *Trup de aer*. Va obţine numeroase premii literare din partea unor revisteşi organizaţii culturale: „Premiul Consiliului Pionierilor Focşani(1967), Premiul II la Festivalul Naţional *Cântarea României* la faza pe municipiul Bucureşti (1978), unde a fost preşedinte juriu poetul Nichita Stănescu, Premiul publicaţiei *Revista noastră* la Salonul Literar Dragosloveni(1980), Premiul I al Consiliului Judeţean al Sindicatelor la aceeaşi manifestare (1981). Premiul II la Festivalul Artelor Mioriaţa (Focşani, 1982), Premiul revistei *Astra* la Festivalul Naţional de Poezie de la Sighetul Marmaţiei(1983), Menţiune la Festivalul de Poezie *T.Arghezi* de la Tg. Jiu(1983), Premiul revistei

Familia la Festivalul de Creaţie literară de la Satu Mare(1984), Premiul revistei *Salonul literar* la Concursul de poezie bahică(Focşani, 1998)”[1], Marele Premiu *Ion Minulescu* - la Festivalul de poezie de la Slatina; etc.

Rodica Şoricău este membră a mai multor cenacluri literare din Focşani şi, în anul 1990, are iniţiativa înfiinţării Asociaţiei Artiştilor Plastici Amatori Vrancea. În anul 1997, aceasta va înfiinţa şi coordona, în cadrul Penitenciarului din Focşani, un cerc de pictură şi sculptură.

Opera sa se compune din lucrările: *Trup de aer* - 1990; *Nesomnul florii* - 2001; *Conştiinţa de cristal* - proză scurtă - 2002; *Albă vibraţie* - 2004; *Arta culinară* - tradiţii focşănene -.

Despre operă vor face referiri: Petre Nisipeanu, Viorel Dinescu, Florin Paraschiv, Valeria Manta Tăicuţu şi alţii.

Corneliu ŞTEFANACHE
prozator, publicist

În ziua de 23 august 1934, se va naşte în oraşul Panciu, viitorul prozator Corneliu Ştefanache, fiul lui Ion Ştefanache şi al Mariei (născută Vâlcu), amândoi părinţii fiind învăţători. Urmează studii primare în localitatea Livezile (astăzi Vizantea-Livezi, Vrancea), apoi la Panciu (1941-1945). Se înscrie la Liceul *I. Slavici* din oraşul natal(1945-1953), apoi la Liceul *Unirea* din Focşani. După absolvirea acestuia se va înscrie la Facultatea de filologie din cadrul Universităţii din Iaşi, pe care o absolvă în anul 1957. Pentru o anumită perioadă de timp va lucra la Postul de radio Iaşi(1958-1966). Va urma apoi, timp de doi ani(1962-1964) cursurile Academiei *Ştefan Gheorghiu,* devenind activist al Comitetului regional PCR Iaşi (1964-1966), apoi redactor-şef adjunct la *Cronica* (1966 - 1972), redactor şef la *Convorbiri literare*(1972 - 1976). Între 1976 şi 1979 - liber profesionist, apoi director adjunct (1979-1982) şi director (1982-1999) al Bibliotecii Universitae *Mihai Eminescu* din Iaşi.

Începând cu luna august 1957 se va număra printre colaboratorii revistei *Iaşul literar,* împreună cu N. Labiş, Otilia Cazimir, Constantin Ciopraga, Al Piru şi alţii.

Debutul literar va avea loc după un an de la terminarea facultăţii - 1958, în revista *Iaşul literar;* în februarie 1968 va fi redactor şef-adjunct al acesteia, până în 1971.

---

[1] Anghel,V.Deşliu,Al - Op cit, p. 278.

Primul volum îi apare în anul 1968, culegerea de povestiri *Cercul de ochi;* povestirile din acest volum „prefigurează tehnica şi temele romancierului; romanele prelungesc în manieră proza lui Anton Holban, beneficiind şi de procedeele mai noi ale psihologismului şi relativizării... În mai toate romanele există o crimă sau o moarte suspectă prin care se divulgă traume şi complexe sociale[1]". În anul 1969, C. Ştefanache publică romanul *Zeii obosţi*; un an mai târziu - 1970, va publica romanul *Paralele* (la Iaşi); „care inaugurează seria romanelor de introspecţie, Ştefanache continuând o direcţie reprezentată de A. Hoban. Impactul cu realităţile contemporane crează o psiholgie a frustratului(*Ziua uitării* - 1972), analizată cu minuţie şi în autobiografii deghizate, precum *Dimineaţa* - 1977, sau *După echinocţiul de primăvară* - 1981. Traumatismele sociale şi sentimentul, hipertrofiat, al culpei îl marchează pe ţăran, intelectual sau conducătorul de şantier.În romanul - cronică al târgului moldovenesc postbelic (*Speranţa care ne rămâne,* I - 1974, II - 1977) sau în culegerea de nuvele *Sărutul pământului* (1980) se înregistrează efortul spre obiectivarea epică, dincolo de similitudinile tematice şi de atitudine înălţată adeseori în tragic"[2].

Corneliu Ştefanache va primi, de două ori, Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Iaşi, în 1968 şi 1984, precum şi Premiul Uniunii Scriitorilor din România, în anul 1972.

Începând cu luna mai 1970, la Iaşi apare revista *Convorbiri literare,* la care C. Ştefanache va fi redactor şef. În aceeaşi timp se numără, începând cu aprilie 1971, printre colaboratorii noii reviste apărute la Târgu Mureş - *Vatra,* alături de Mircea Zaciu, Romulus Vulpescu, Adrian Păunescu şi alţii; Lui C. Ştefanache îi apare, în anul 1972, romanul *Ziua uitării***,** care va fi distins cu premiul Uniunii Scriitorilor; în anul 1972, C. Ştefanache va publica la Iaşi romanul *Aşteptarea aproapelui;* dă la iveală şi un roman rural - *Dimineaţa***,** apărut în anul 1977[3]. Romanul - *Miezul şi coaja*- 1975, se pare că este un plagiat[4], după traducerea în româneşte a romanului *O spirală de ceaţă,* de italianul Michele Prisco.

Opera renumitului scriitor vrâncean este alcătuită din următoarele volume: *Cercul de ochi* - 1968; *Zeii Obosiţi* - 1969*; Dincolo* - 1970*; Paralele* - 1970; *Ziua uitării* - 1972*; Aşteptarea aproapelui* - 1974*; Speranţa care ne rămâne* - I-II-1974-1977*; Miezul şi coaja* - 1975*; Dimineaţa* - 1977*; Când*

1 Popa, Marian - Op cit, p. 548
2 Sasu, Aurel - Dicţionarul...., Op cit, p. 669.
3 Anghelescu Mircea - Op cit, pp. 372,612.
4 Popa,Marian - Op cit, p. 548.

vine umbra - 1979; *Sărutul pământului* - 1980; *După echinocţiul de primăvară* - 1981; *Ruptura* - 1983;*Drumuri de fum* - 1985; *Şi mâine, şi poimâine....*- 1988 .

Despre lucrările sale au făcut referiri: S. Damian, Al. Andriescu, M. Iorgulescu, M. Ungheanu, V. Ardeleanu, Dana Dumitriu, I. Holban, S.Bărbulescu, C. Munteanu, I. Vieru, C.M.Spiridon şi mulţi alţii.

Corneliu Ştefanache va deceda în anul 2009, la Iaşi.

Nicolae GEORGESCU - TISTU

publicit, traducător, istoric şi critic literar

S-a născut în ziua de 1 septembrie 1894, în localitatea Coteşti, judeţul Vrancea. Rămâne de mic orfan. Va fi luat de membrii familiei sale la Bucureşti, unde va urma cursurile primare şi gimnaziul, apoi Liceul în oraşul Craiova. După absolvirea acestuia se va înscrie la Facultatea de Litere din Bucureşti, după care îşi va da doctoratul în Litere la Cluj (1927). Va continua apoi să se perfecţioneze, urmând studii de specialitate la Sorbona - Paris, Bruxelles, Leipzig şi Berlin.

„Este profesor suplinitor la Liceul *Gheorghe Lazăr* din Bucureşti (1919-1920), profesor titular provizoriu la Liceul din Făgăraş(1920) şi la Şcoala Normală din Cluj (1921) . A mai funcţionat ca profesor definitiv la Şcoala Comercială Elementară Bucureşti (1929), director al Aşezământului *I.C.Brătianu*(1931-1933), profesor la Liceul *Sf. Sava* (1932), profesor de bibliologie la Şcoala Superioară de Arhivistică şi Paleografie (din 1929)[1]". Doctor docent în bibliologie - 1932.

În perioada cât a funcţionat ca profesor în învăţământul superior, N.T.Georgescu va ocupa următoarele posturi: „preparator suplinitor (de la 1 noiembrie 1923) şi asistent (de la 1 octombrie 1926) la Facultatea de Litere din Cluj. În perioada 1923-1928 va lucra la Muzeul Limbii Române din Cluj, alături de Sextil Puşcariu. Este apoi bibliotecar (de la 1 ianuarie 1928) şi docent în bibliografie (de la 20 ianuarie 1932) la Facultatea de Litere din Bucureşti[2]".

În publicistică va debuta în anul 1919, mai întâi cu articole de istorie şi critică literară. Va desfăşura o largă activitate de colaborare, la revistele vremii, dintre care menţionăm: *Viaţa Nouă, Conştiinţa Românească, Gândirea, Cultura, Cele trei Crişuri* etc. În anul 1922 va da şcolii un *Manual de limba română pentru şcoalele în limba de*

[1] Anghel,V, Deşliu, A - Op cit, p. 133
[2] Idem.

predare maghiară, apoi va continua cu: „*Dicţionar român - maghiar* - 1922; *Emile Picot et ses traveaux relatifs aux Romains în Melanges de l'ecole roumaine en France* - 1925; *Recenzii* - 1926; *Corespondance d'un secretaire princier en Roumanie - Emile Picot - 1866 - 1868* - 1927; *Actorul Ion Stănescu-Popa* - 1927; *Les Bibliotheques et la Bibliographie roumaine* - 1927; *Scrierile lui Sextil Puşcariu* - 1927; *Foklor din judeţul Buzău* - 1927; *Organizarea bibliografiei filologice* - 1928; *Studiul şi organizarea cărţii* - 1929; *Publicazione storiche rumene* - 1930; *Bibliographie Historique de la Presse Roumaine* - 1934; *Vocabular de bibliologie* - 1934.

S-a stins din viaţă în ziua de 11 aprilie 1972, în Bucureşti.

N.V. TURCU
prozator

Nicolae V. Turcu s-a născut în Comuna Pufeşti, în ziua de 23 ianuarie 1937. După studiile elementare făcute în localitate, va urma cursurile gimnaziale în oraşul Focşani. Cariera sa profesională se va ridica până la gradul de profesor.

Profesorul N.V.Turcu în mijlocul studenţilor săi

Începând cu luna februarie 1966, N. Turcu se va afla printre colaboratorii revistei *Cronica,* împreună cu Iorgu Iordan, Otilia Cazimir, Al. Piru, V.Rebreanu şi mulţi alţii.

Debutul lui N.V. Turcu are loc în anul 1968 cu o culegere de schiţe şi nuvele *Perturbaţii***,** care a apărut în colecţia *Luceafărul;* aceasta reuneşte un mozaic de *scene pitoreşti şi de profiluri umane, creionate cu siguranţă*[1].

Începând cu luna mai 1970, N.V.Turcu se numără printre colaboratorii revistei *Convorbiri literare,* împreună cu George Lesnea, Eugen Jebeleanu, George Macovescu, Ion Brad, Victor Eftimiu, Eugen Barbu şi alţii[2].

În anul 1977, Nicolae Turcu va scoate de sub tipar un alt volum de proză, intitulat *Iarba verde de acasă,* căruia îi va urma un latul, *Soarele* (1979). Volumul de versuri *Sfinxul,* îi va apare postum.

N.V.Turcu a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Se va stinge din viaţă în ziua de 2 octombrie 1987, la Iaşi.

Vasile ŢIROIU
prozator, publicist, memorialist

Vede lumina zilei în anul 1890, septembrie 8, într-o frumoasă zi de toamnă, pe meleagurile podgorene ale comunei Boloteşti. După anii de *acomodare cu viaţa,* urmează cursurile şcolii primare din Boloteşti, între anii 1896 – 1901, avându-l ca învăţător pe Mihail Turturescu, despre care, mai târziu în monografia satului, are numai cuvinte de laudă. După absolvireaşcolii primare din Boloteşti este trimis de părinţii săi la Liceul internat *C. Nrgruzzi* din Iaşi (1901-1909) pe care îl absolvă numărându-se printre primii. Se înscrie imediat la Universitatea din Bucureşti, Facultatea de drept, al cărei licenţiat va devini, audiind în paralel şi cursurile de istorie-geografie din cadrul Facultăţii de litere. Aici este fascinat de personalitatea unor mari profesori: Ovid Densuşianu, Nicolae Iorga şi aproape regulat se ducea la

[1] Anghelescu, Mircea - Op cit, pp. 391, 583.
[2] Ibidem, pp. 612, 647.

cursurile lui Simion Mehedinţi, care susţinea o temă de geografie şi etnografie, comentând originea, dezvoltarea şi evoluţia neamului românesc, în funcţie de teritoriu şi spaţiu geografic. În perioada 1911-1912 a efectuat, în acelaşi timp cu anul III al facultăţii, şi stagiul militar, fiind înaintat la 1 octombrie 1912 la gradul de sublocotenent în rezervă la arma artilerie. În anul 1913 va fi mobilizat şi va lua parte la campania din Bulgaria. În anul următor, demobilizat fiind, intră în magistratură, ca ajutor de judecător la judecătoria din oraşul Moineşti – Bacău (1914-1916). În anul 1916 publică la editura Socec din Bucureşti lucrarea *Bătrânii*, debutând astfel în literatură. Tot în acest an, începând prima conflagraţie mondială, este mobilizat ca ofiţer şi trimis să lupte pe front *în războiul cel mare* . La finalul acestuia, în 1918, este demobilizat în luna martie, cu gradul de căpitan. Preţuirea de care s-a bucurat din partea renumitului profesor Simion Mehedinţi, ajuns ministru, îi oferă şansa de a-i fi şef de cabinet la Ministerul Instrucţiunii Publice şi Cultelor, în perioada 5 martie – 24 octombrie 1918, în guvernul condus de Marghiloman. Renunţă la magistratură în anul 1920 şi se retrage definitiv în comuna sa natală – Boloteşti – preluând de la părintele său nobila ocupaţie de *agricultor şi viticultor,* unde îşi reface gospodăria care a avut de suferit de pe urma războiului, ridicând o nouă locuinţă pe vechiul amplasament al casei părinteşti.

Bucurându-se de stima şi preţuirea autorităţilor locale şi judeţene ale vremii, în anul 1923 este ales vicepreşedinte al Camerei Agricole Putna, activitate pe care o va desfăşura până în anul 1926, fiind nevoit să o întrerupă deoarece în acest ultim an locuitorii comunei Boloteşti îşi pun mari speranţe în capacitatea lui de organizator, gospodar şi conducător alegându-l primar al localităţii. Este primul primar din istoria satului care *renunţă la salariu.* Va conduce destinele comunei, cu mari realiări administrativ-gospodăreşti, până în anul 1929. În acest an, Editura *Cugetarea* din Bucureşti îi publică lucrarea *Criza viticolă în noua ei înfăţişare.* Între anii 1929- 1933 va fi administratorul Casei de Credit a Agriculturii din judeţul Putna. Apreciat pentru seriozitatea cu care îşi îndeplinea atribuţiunile, dar şi pentru priceperea şi modestia cu care se purta faţă de colegii săi, în anul 1933 Vasile Ţiroiu este ales preşedinte al Camerei Agricole Putna, trambulina care îl va catapulta spre funcţia de prefect liberal al judeţului Putna, între anii 1934-1937. Ajuns aici nu-şi va uita *rădăcinile* şi, ştiind nevoile şcolii în care învătase de copil, face în aşa fel încât să-i asigure acesteia dotarea cu mobilier nou, iar vechiul mobilier al şcolii Boloteşti va merge la şcoala din satul vecin Scănteia. *Prin tot ce a făcut şi a întreprins Vasile Ţiroiu rămâne un model, după fostul prefect Nicolae N.Săveanu, preocupat de dezvoltarea economică şi socială a judeţului. Rămâne un model în organizarea vieţii administrative, un adevărat pedagog social pentru primari şi funcţionari publici. A fost un prieten bun şi apropiat al studenţilor şi elevilor nevoiaşi dar sârguincioşi, pe care i-a ajutat cu multă dăruire, lucru dovedit cu prisosinţă de documentele de arhivă. A contribuit efectiv la îmbunătăţirea infrastructurii judeţului (şosele naţionale şi judeţene, poduri, telefonie), la ridicarea de noi localuri de şcoli, primării, dispensare comunale şi biserici. A fost un prieten apropiat al intelectualităţilor satelor, contribuind prin funcţia sa la armonizarea relaţiilor acestora şi la ridicarea morală şi cetăţenească a locuitorilor. Vremuri tot mai tulburi l-au îndepărtat din administraţia de stat* (prof.Cezar Cherciu). Timp de 10 ani – 1937-1947, va fi preşedinte al Federaţiei Naţionale a Cooperativelor viticole şi pomicole din România, iar în perioada 1945-

1947 va fi ales deputat liberal de Putna în Parlamentul României. Încercând să se adapteze noului curent politic din ţară, în anul 1947 Vasile Ţiroiu va trece la conducerea Casei de Depuneri şi Consemnaţiuni din Bucureşti, în calitate de preşedinte al acesteia.

Interior din casa Ţiroiu

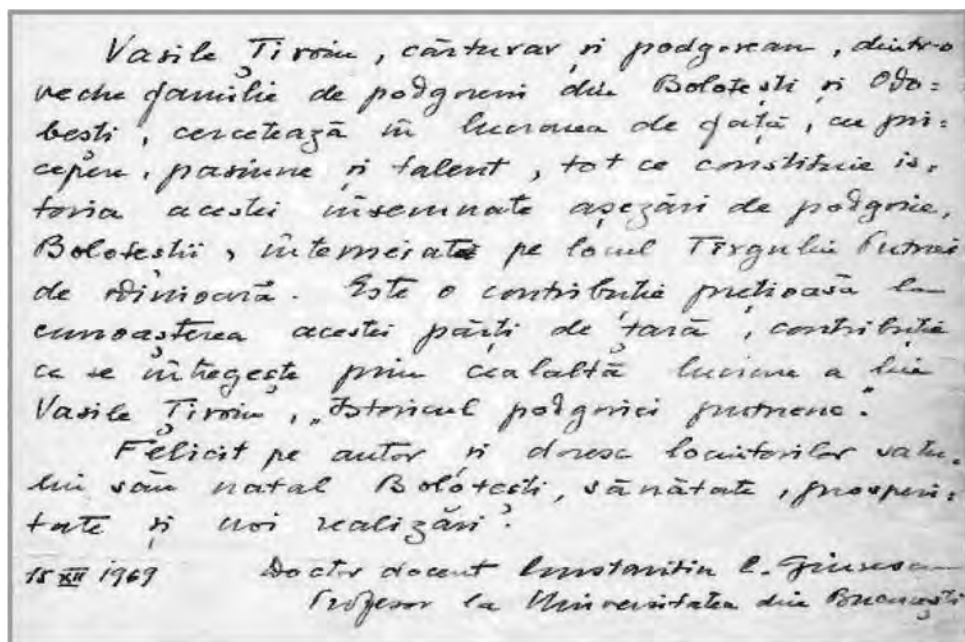
Va publica un roman - *Bolnavii*, despre care astăzi nu se prea ştie mai nimic.

Din păcate, drumul pe care se îndrepta ţara, împinsă de *marele prieten de la răsărit,* nu permitea foştilor proprietari să fie alături de *tovarăşi.* În anul 1949, după o viaţă de muncă şi sacrificii în folosul semenilor, când i se recunoscuseră meritele ca magistrat, primar, prefect şi deputat în Parlamentul României, după o îndelungată muncă de cercetare, în luna martie 1949 a fost alungat din propria-i locuinţă din comuna Boloteşti de către reprezentanţii noului regim comunist, locuinţa fiindu-i confiscată pentru a fi folosită ca sediu al fostului CAP din localitate, fiind nevoind să locuiască la o sora a sa din Bucureşti, până la sfârşitul vieţii.

Fiind nevoit să lucreze, în perioada 1949-1957 va fi *mic funcţionar* (secretar al Cooperativei Tehno Proiect şi gestionar la Întreprinderea 4 Construcţii din Bucureşti). La 11 ianuarie 1957 se pensionează, la vârsta de 67 de ani, cu o pensie de 250 lei.

În perioada 1961-1963 scrie două lucrări de o mare valoare istorică pentru zona viticolă a Odobeştilor şi Boloteştilor: *Satul Boloteştii Putnei – din trecut şi până azi* şi *Istoricul podgoriei putnene,* lucrări apreciate de marele istoric Constantin C.Giurescu, dar din păcate, rămase în manuscris. Despre omul şi cercetătorul Vasile Ţiroiu, marele profesor şi istoric C.C.Giurescu, consemna: *Vasile Ţiroiu cărturar şi podgorean, dintr-o veche familie de podgoreni din Boloteşti şi Odobeşti, cercetează în lucrarea de faţă, cu pricepere, pasiune şi talent, tot ce constituie istoria acestei însemnate aşezări de podgorie, Boloteştii, întemeiată pe locul Târgului Putnei (sic !) de odinioară. Este o contribuţie preţioasă la cunoaşterea acestei părţi de ţară, contribuţie ce se întregeşte prin cealaltă lucrare a lui Vasile Ţiroiu* ***Istoria podgoriei putnene.****Felicit pe autor şi doresc locuitorilor vechiului sat natal Boloteşti, sănătate, prosperitate şi noi realizări; 15 XII 1969; doctor docent Constantin C.Giurescu,*

profesor la Universitatea din Bucureşti. Aceste două lucrări rămân un tezaur pentru toţi cei care doresc a se informa şi model de lucru pentru cercetători. Ele fac parte din patrimoniul adormit al neamului românesc, care prin ţinuta lor ştiinţifică şi valoarea educativă trebuie redate îndeosebi celor tineri. La acestea adăugăm şi ghidul monografic-turistic intitulat *Călătorind prin Vrancea*, apărut la Editura Meridiane Bucureşti.

Vasile Ţiroiu, cărturar şi podgorean, dintr-o veche familie de podgoreni din Boloteşti şi Odobeşti, cercetează în lucrarea de faţă, cu pricepere, pasiune şi talent, tot ce constituie istoria acestei însemnate aşezări de podgorie, Boloteştii, întemeiată pe locul Târgului Putnei de Diviocură. Este o contribuţie preţioasă la cunoaşterea acestei părţi de ţară, contribuţie ce se întregeşte prin cealaltă lucrare a lui Vasile Ţiroiu, „Istoricul podgoriei putnene".
Felicit pe autor şi doresc locuitorilor satului său natal Boloteşti, sănătate, prosperitate şi noi realizări.
15 XII 1969
Doctor docent Constantin C. Giurescu
Profesor la Universitatea din Bucureşti

Vasile Ţiroiu s-a bucurat de preţuirea unei elite intelectuale şi politice româneşti interbelice, iar Simion Mehedinţi şi onstantin C. Giurescu, profesori universitari şi academicieni, l-au preţuit şi i-au acordat toată cinstea. Printre demnităţile onorifice deţinute de Vasile Ţiroiu menţionăm: preşedinte al Comitetului parohial şi de reconstrucţie al bisericii din Boloteşti; preşedinte al Comitetului şcolar din Boloteşti; cetătean de onoare al comunei Soveja; preşedinte al Blocului Partidelor Democrate (1945-1947) din jud.Putna. Pe parcursul vieţii a fost decorat cu: *Medalia Avântul Ţării, Crucea comemorativă de război, Medalia Victoria, Steaua României în grad de ofiţer, Meritul cultural, Meritul sanitar, Virtutea ostăşească, cl.I (veteran de război).*

În anul 1970, Vasile Ţiroiu, impresionat de sărbătorirea centenarului ilustrului său prieten Simion Mehedinţi de la Soveja, îşi va pune ordine în notiţe şi în gânduri scriind, la îndemnul soţilor Florica şi Iulian Albu din Soveja, lucrarea *AMINTIRI – Cum am colaborat cu profesorul Simion Mehedinţi,* lucrare destinată unei viitoare Case memoriale Simion Mehedinţi, din localitatea Soveja. Această lucrare va fi publicată de Asociaţia Personalului didactic din Focşani în anul 1995, prin grija prof.dr. Costică Neagu.

Cel ce îşi dedicase întreaga viaţă Vrancei sale natale nu avea însă cum să se mai bucure de acest eveniment, deoarece trecuse în lumea umbrelor în 1976, la etatea de 86 de ani, în Bucureşti, într-un modest apartament, fără a i se îndeplini de către

autorităţile comuniste dorinţa de a-şi vedea casa tinereţii ridicată prin multă trudă, dar cu drag, în comuna pentru care a muncit cu tot sufletul pentru propăşirea ei. A fost uitat şi dat uitării, nici un edificiu, stradă din judeţ sau instituţie din Boloteşti nu îi poartă numele până astăzi, când se încearcă o reparaţie morală a amintirii marelui **FIU** al Boloteştiului.

Casa lui Vasile Ţiroiu din Boloteşti

Postum, în Revista V, îi vor apare frumoasele şi interesantele, sub aspect documentar, *Amintiri despre Duiliu Zamfirescu;* în 1915, Vasile I. Ţiroiu îi trimite lui Duiliu Zamfirescu, pe adresa Academiei Române, proaspătul său roman... Pe data de 12 mai 1916, autorul îi expediază o scrisoare, elocventă deopotrivă, ca verdict critic, dar şi ca gest de înaltă etică intelectuală; epistola, inedită până în martie 1999, a rămas necunoscută 83 de ani marelui public; dacă tot ce îi scrie despre carte Duiliu Zamfirescu lui Vasile I. Ţiroiu ar fi apărut într-un articol de revistă, destinul de scriitor al acestuia era, probabil, altul: *Stimate domnule Ţiroiu, Am citit cartea D-voastre, <Bolnavii> ceea ce se dadoreşte unei fericite întâmplări, anume faptul că am primit-o tocmai când făceam cunoştinţă părintelui D- Voastre, care a cunoscut pe tatăl meu, despre care, fireşte, am vorbit împreună. Spun asta, fiind-că nu pot citi întotdeauna tot ce mi se trimite. Lucrarea D-Voastră e interesantă. Nu pot intra în detalii, şi sper că poate ne vom vedea prin vecinătăţile noastre, ca să va spun din viu graiu, oarecari observaţii generale, asupra nejustificării sufleteşi a actelor lui Armand Rosetti. Înţeleg că oamenii sunt bolnavi şi prin urmare ori ce inconsequenţă se justifică. Totuşi, asta cere emoţiuni, şi acestea nu se dobândesc atunci când sentimentul critic al cititorului este adormit de logica situaţiilor. Tot cam aşa ceva aş putea spune despre Valia, a cărei puţinătate sufletească descurajează. Dar autorul cărţii este, desigur, om de talent. Spune-i aceasta din partea mea şi îndeamnă-l să scrie mai departe, bunăoară viaţa lui Livada (foarte interesant) înainte de a fi bolnav. Al D-Vstre Duiliu Zamfirescu*[1].

[1] Muscalu, Florin - Op cit, p. 168-169.

Amintirile despre Duiliu Zamfirescu sunt extrem de interesante. Între altele se narează întâlnirea scriitorului cu elita focşăneană, ce a avut loc cu câteva zile înainte de sfârşitul său petrecut la Mănăsrtirea Agapia[1].

Opera sa cuprinde: *Bolnavii* - 1915 şi *Amintiri din Vrancea* - 1968.

Despre operă au vorbit: Duiliu Zamfirescu, Florin Muscalu etc.

Culiţă Ioan UŞURELU

prozator, eseist, editor, memorialist

S-a născut în ziua de 5 octombrie 1944, cu douăzeci de zile mai devreme ca armata română să elibereze în totalitate teritoriul ţării de duşmanul fascisto-hortist. Localitatea în care a văzut lumina zilei - Moviliţa, este una dintre frumoasele comune de pe Valea Zăbrăuţului, unde sălăsluieşte de secole Mănăstirea Trotuşanu. Va fi primul din cei trei copii ai familiei Ion şi Alexandrina Uşurelu, ţărani gospodari ai comunei. Tatăl său, deoarece nu se aliniase *politicii democratice comuniste,* va suferi privaţiuni de libertate şi va fi permanent urmărit şi persecutat de organele regimului.

După absolvirea şcolii generale se va înscrie la Liceul *Ioan Slavici* din Panciu (promoţia 1962), unde va avea fericirea să-l aibă ca profesor pe renumitul scriitor vrâncean Ionel Bandrabur. De aici îşi îndreaptă paşii către Facultatea de Filologie, secţia româno-franceză, din cadrul Universităţii *Al.I.Cuza* din Iaşi. Va funcţiona ca „profesor de română, franceză şi latină la Liceul *Emil Botta* din Adjud, Colegiul Naţional *Unirea* din Focşani, Liceul de Electrotehnică, Liceul Comercial *M. Kogălniceanu* şi Liceul Agricol Focşani"[2], de unde va ieşi la pensie. Va obţine gradul didactic I în învăţământ. A fost apreciat pozitiv de renumitul critic literar N. Manolescu, ca urmare a elaborării lucrării pentru grad, coordonată de marele critic, care a avut ca temă *Revista noastră - contribuţii monografice*(1987).

Hotărârea lui Culiţă Uşurelu de a se dedica şi literaturii

[1] Idem.

[2] Anghel,V,Deşliu,Al, - Op cit, p. 300.

a venit ceva mai târziu, de aceea şi debutul va fi la o vârstă ceva mai înaintată. Acesta se va produce în anul 1997, prin apariţia romanului *Profesorii - suplinind au dobândit.* Fiind un început în cariera literară a autorului, o parte din critica literară locală s-a pronunţat ceva mai rezervat, aşteptându-se o confirmare ulterioară a valorii autorului. Aceasta va veni nu după mult timp. Va da la iveală, apoi, încă un roman - *Cerşetori în loden* - 1999, primit favorabil de critica literară.

În perioada 1983-1989, a fost redactor şef-adjunct al *Revistei noastre*, renumita publicaţie a Colegiului Naţional *Unirea* din Focşani. Va fi apoi redactor la revista *Preocupări* scoasă de elevii Liceului de Electrotehnică din Focşani, în perioada 1987-1991. Şi aici, ca şi în prima revistă, Culiţă Ioan Uşurelu va continua seria reportajelor de călătorie în Europa Occidentală. Între anii 1994-1996, va publica eseuri înmănuchiate sub genericul *Univers uman*, în paginile *Milcovului liber* şi ale cotidianului *Jurnalul de Vrancea.*

În cursul anului 1994, Culiţă Ioan Uşurelu va înfiinţa Fundaţia Social-Culturală *Mioriţa,* iar în anul 1995 va fi ales preşedinte al organizaţiei neguvernamentale Uniunea Vrâncenilor de Pretutindeni şi va fi membru fondator al Ligii Scriitorilor din Vrancea(1998), devenind vicepreşedintele acesteia, apoi preşedinte al ei, înfiinţând totodată şi revista *Salonul literar.* Ultima sa mare lucrare lucrare - *Scriitori contemporani din Vrancea, prin interviuri,* apărută în anul 2012, a trezit interesul oamenilor de cultură şi a criticilor literari.

Culiţă Ioan Uşurelu este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Începând cu anul 2003, C.I.Uşurelu va avea o rubrică permanentă în *Romanian Times* - Portland (SUA). De asemeni, în urma recomandării unor oameni de litere din Oregon(SUA) Culiţă I. Uşurelu va fi nominalizat şi primeşte Diploma de *OM AL ANULUI 2004* oferită de The American Biographical Institute pentru merite în cultură şi educaţie. La începutul anului 2005 va fi inclus în dicţionarul *2000 Outstanding Intellectuals Of The 21 <Century> - Grand Edition* (2000 de intelectuali importanţi ai secolului 21), editat de International Biographical Centre Cambridge, Anglia. Va primi Premiul Uniunii Scriitorilor din România - Secţiunea *Eseuri* - 2010.

Opera se compune din: *Profesorii (suplinind au dobândit)* - 1997; *Cerşetori în londen* - 1999; *Multum in parvo* - eseuri - 2001; *Joc în timp* - teatru - 2002; *Conacul dintre vii* - 2005; *Generaţii - dialoguri necesare* - 2007; *Ionel Bandrabur, omul şi scriitorul* - 2010; *Convorbiri esenţiale* - 2010; *Scriitori contemporani din Vrancea, prin interviuri* - 2012; *Jurnalul unui singuratic* - 2013.

Despre opera sa s-au pronunţat: Nicolae Ruşitoru, Apostol Gurău, Ion Arieşanu, V. Ianculescu, N.D.Trifu, Emilian Marcu, Th.Codreanu etc.

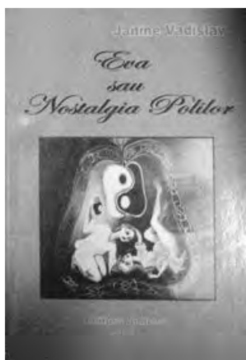
Janine VADISLAV

prozatoare, publicistă, realizator TV

S-a născut în ziua de 5 iulie 1950, în oraşul Focşani, într-o familie de refugiaţi, mama - bucovineancă din Cernăuţi, cu descendenţă poloneză, ucraineană, română; tatăl - sârb, născut în România, cu mama din Târgul Cărbuneşti - Oltenia şi tata venit din Serbia.

A urmat cursurile şcolii generale, apoi cele ale Liceului *Al. I. Cuza,* din oraşul Unirii. Ceva mai târziu va urma şi absolvi cursurile Facultăţii de Agro-Turism din cadrul Universităţii TERRA - Filiala Focşani.

A lucrat şi lucrează (1995) şi în continuare ca reporter şi realizatot TV la Atlas Tv şi Prima TV, făcându-se cunoscută prin ciclurile de emisiuni *Turnul de Fildeş, Repere Spirituale,* dar şi emisiuni sociale şi economice.

A debutat în presa literară a vremii, obţinând în anul 1983 Marele Premiu al Salonului Literar Dragosloveni - Vrancea, pentru proză. Vor urma apoi: Premiul al II-lea la Concursul Naţional de Proză (în situaţia în care premiul I nu s-a acordat); Premiul al II-lea pentru proză la concursul de la Satu Mare şi cel de la Slobozia - Ialomiţa.

Va activa în cadrul cenaclului *Duiliu Zamfirescu* din Focşani, alături de cunoscuţii scriitori Liviu Ioan Stoiciu, Gheorghe Neagu, Paul Spirescu, Ioan Dumitru Denciu (membri ai USR) şi alţii.

În anul 1992 va obţine Marele Premiu la salonul literar *Dragosloveni* - proză, împărţit cu un alt vrâncean care a fost premiat pentru poezie.

Din anul 1994 şi până în prezent va avea colaborări la reviste literare din Focşani şi Râmnicu Sărat (Milcovul, Ziarul de Vrancea, Oglinda Literară, Plumb - Bacău, Suplimentul literar*....şi totuşi Cultura...,* scos de *Cenaclul de Joi,* al Asociaţiei Scriitorilor din Vrancea, cu sprijinul Ziarului de Vrancea.

Debutul editorial va avea loc în anul 1999, când îi apare volumul *Dulcea şi tandra mea fiară .*

Debutul editorial va avea loc în anul 1999, când îi apare volumul *Dulcea şi tandra mea fiară,* care a văzut lumina zilei la Editura Andrew din Focşani.

Opera: *Dulcea şi tandra mea fiară* - 1999; *Păpuşile care plâng* - 2000; *Grădina desfătărilor* - 2007; *Eva sau nostalgia polilor* - 2012; *Omul negru* - 2012; *Raiul - 2012.*

Referindu-se la ultimul său volum, criticul literar Ionel Necula, menţiona: „*Raiul* este o carte fabuloasă şi cu personaje la fel de fabuloase, deşi autoarea, in particular, mărturiseşte că le-a decupat din realitatea copilăriei sale ucrainene. O împărtăşesc pentru că şi toposul circumscris, şi lumea care îl populează amintesc de Kostiolul lui Paustovski, de monotonia târgului, unde obloanele se trag odată cu lăsarea serii, iar oamenii lunecă pe firul unor visuri niciodată împlinite(...) Găsim în această structură narativă secvenţe epice excelente, care certifică disponibilităţile scriitoriceşti ale autoarei...”[1]

Despre lucrările sale îşi vor spune părerea: Radu Petrescu, Liviu Ioan Stoiciu, Paul Spirescu, conf.dr. Costică Neagu, Horia Zilieru, Ionel Necula, Florentin Popescu, Ştefania Oproiescu, Mariana Vârtosu etc.

VARLAAM[2]

editor, traducător, prozator

Toate documentele prezentate până acum, în diferite lucrări, converg către aceeşi ideie: satele de pe valea Putnei au avut o dezvoltare înfloritoare care va atinge apogeul în cursul sec. al XVII-lea după care, ca de altfel întreaga Moldovă, vor cunoaşte o lungă perioadă de recesiune. Acelaşi parcurs l-au avut şi localităţile Cofeşti

---

[1] Necula, Ionel - Spiritul vrâncean în lecturi elective, vol. II, Ed. Rafet, 2013, p. 119.

[2] Abeaboeru, Petre - Viaţa şi activitatea mitropolitului putnean Varlaam Moţoc al Moldovei, Editura
Terra, Focşani, 2010.

şi Căpoteşti, satele de baştină ale personalităţilor marcante menţionate anterior. Printre aceştia, un loc de frunte îl ocupă în istoria religiei, dar şi a culturii româneşti – marele mitropolit **Varlaam.**

Locul de naştere al înaltului arhiereu este satul Cofeşti, din comuna Boloteşti, judeţul Vrancea. La vremea sa această localitate a cunoscut o dezvoltare deosebită ca urmare a dispariţiei Târgului Putnei, preluând o parte din locuitorii acestuia, dar şi datorită faptului că se afla aşezat de-a lungul renumitului *Drum al Harabalelor* – vechiul şleau al Moldovei, atestat încă din perioada dacică, acesta făcând legătura dintre Moldova, Ţara Românească şi Transilvania. Acest drum se înşiruia printre satele Cofeşti şi Căpoteşti, care se aflau aşezate de o parte şi de alta a lui, aproape faţă în faţă, în preajma vadului de trecere a Putnei, acolo unde documentele vremii atestă că a fost, concomitent cu aceste sate, prima reşedinţă a Ţinutului Putnei . Reamintim cu această ocazie că satul Purceleşti, vecin cu cele două aşezări menţionate mai sus, pe care mai târziu le va îngloba, era contemporan cu Târgul Putnei, fiind atestat documentar în anul 1424.

În acest vechi sat de răzeşi – **Cofeşti -**, trăia familia Moţoc, alături de vecinii din celălalt sat, unde se aflau părinţii lui Eustratie Dabija – viitorul domnitor şi ai lui Ioan de la Râşca şi Secu, viitorul arhiepiscop. Documentele probează că cei trei au fost contemporani, s-au cunoscut şi ajutat, au participat împreună la întărirea unor acte de vânzare-cumpărare, Varlaam şi Dabija cumpărând şi vânzând terenuri în această zonă, iar Ioan participând personal la ridicarea M-rii Miera.

Că Varlaam s-a născut la Cofeşti – Putna şi nu în altă parte, parţial o susţine chiar el în diata sa de la 18 august 1657, unde spune că este *coborâtor dintr-o veche familie de ţărani răzeşi din Moldova*. Această localizare este susţinută şi de V.A. Ureche, în *Autografele mitropolitului Varlaam* . Marele nostru istoric, savant şi profesor N. Iorga, în lucrările sale istorice, cum ar fi: *Istoria literaturii româneşti,*; *Istoria Bisericii româneşti* susţine acelaşi lucru: *Varlaam s-a născut în ţinutul Putnei.* La fel şi Ioan Lupaş, în *Istoria Bisericii ortodoxe române* şi în *Varlaam mitropolitul Moldovei* – afirmă fără tăgadă că *Varlaam s-a născut în ţinutul Putnei, din părinţi răzeşi.* De aceeaşi părere este şi părintele Constantin Roşescu, care, în lucrarea *Mitropolia Moldovei şi Sucevei II,* în capitolul *Mitropoliţii,* publicată în *Anuarul Arhiepiscopiei Iaşilor,* M-rea Neamţ, 1930, pag. 126, susţine ideia naşterii mitropolitului Varlaam în Ţinutul Putnei. Pe aceeaşi filieră merge şi Ioan I. Irimia, în articolul *Personalitatea religioasă a Domnului Vasile Lupu,*publicat în *Mitropolia Moldovei,* cu ocazia comemorării *Sinodului de la Iaşi – 1642* în care afirmă: *Fiu de ţăran din Putna, el intră de mic la M-rea Secu, unde prin hărnicie şi pricepere ajunge egumen.* Tot acest autor afirmă apoi: *Fiu de răzeş din ţinutul Putnei, pare să fi răsărit din neamul lui Moţoc.* Ceva mai târziu, istoricul literar Augustin Z.N.Pop, în lucrarea *Neamul mitropolitului cărturar Varlaam al Moldovei*, confirmă aceeaşi origine putneană a acestuia. De asemenea, Atanasie Popa, în *Cazania lui Varlaam – 1643* afirmă: *Varlaam fiu de ţăran din Putna.* Renumitul istoric N. Cartojan, în *Istoria literaturii vechi* face precizarea că Varlaam era *Fecior de răzeşi din părţile Boloteştilor.* Şi tot el, mai apoi: *Varlaam era din malul argilos al Boloteştilor, chemându-se Moţoc după un nume foarte purtat în regiune, de pe malul apei Putna, de prin satele Măgura* (confuzie cu Măgura Odobeştilor n.a.) *şi Putna, nu departe de Căpoteşti.* Renumitul istoric C.C. Giurescu, în *Istoria românilor* referindu-se la

originile mitropolitului Varlaam, precizează: *Acesta era de fel din ţinutul Putnei, din satul Căpoteşti, azi dispărut.* Aci facem noi precizarea că satul Căpoteşti nu a dispărut, ci s-a unit cu Purceleştii, după ce a înglobat Cofeştii, locul de baştină al mitropolitului. Se cunoaşte şi astăzi uliţa care despărţea satul Căpoteşti de Purceleşti. Apoi, în toată perioada 1945 – 2006 nu au existat alte menţiuni privind un alt loc de naştere al mitropolitului, aproape 350 de ani toţi cei care s-au referit la marea lui personalitate făcând referire la originea sa putneană . Chiar tinerii istorici literari, în perioada care a urmat după evenimentele din 1989, au menţinut fără nici un fel de obiectivitate, originea putneană a mitropolitului Varlaam. Astfel, preotul Ioan Stanciu, de la Mitocul Dragomirna, într-un material intitulat *Mitropolitul Varlaam, cărturar al Evului Mediu Românesc* (4.10.2007), menţionează: *Varlaam, pe numele său adevărat Vasile Moţoc, se trăgea dintr-o familie veche de ţărani răzeşi din Boloteşti, Putna.* De aceeşi părere este şi Sebastian Bogdan Filipescu, de la M-rea Secu, atunci când afirmă: *Varlaam s-a născut într-un sat din părţile Vrancei, în Boloteştii Putnei, dintr-o familie de oameni luminaţi şi curaţi la suflet, puternic înrădăcinaţi în credinţa ortodoxă.* Acestora se raliază istoricul Florentina Ontoiu, care afirmă în *Lăcaşuri ortodoxe* (iunie 2009) că Varlaam *era fiu de răzeş din malul argilos al Boloteştiului, ţinutul Putnei,* întărind astfel aceeaşi afirmaţie făcută de istoricul N. Cartojan. Numeroşi slujitori ai bisericii, care se ocupă cu studiul vieţii sfinţilor ortodocşi, confirmă şi ei originea putneană a mitropolitului Varlaam, fără nici un fel de echivoc, culminând cu afirmaţia celui mai renumit preot profesor doctor academician Mircea Păcurariu, autorul amplei şi documentatei opere, după care învaţă toţi elevii şi studenţii de la teologie, anume **Istoria Bisericii Ortodoxe Române**, 3 volume, apărută la Ed. Trinitas, Iaşi, 2006 unde, în vol.II, la pag. 14, se specifică: ***Varlaam era originar dintr-o familie de răzeşi, cu numele Moţoc, din părţile Vrancei. Asupra numelui satului în care a văzut lumina zilei părerile sunt împărţite (Boloteşti, Căpoteşti- azi dispărut -, Purceleşti, Cofeşti, toate pe malul Putnei). Probabil că din botez se numea Vasile.***

În sprijinul acestor afirmaţii venim şi noi cu următoarele documente, descoperite la Arhivele Naţionale Bucureşti:

1. Document datat 1657 (7165) auguast 18: *Varlaam, fost mitropolit al Sucevei, dăruieşte, cu limbă de moarte, M-rii Secul, prisaca din Dealul lui Vodă, cu 4 fălci de vie, cramă şi pivniţă, prisaca de la Giuleşti* (Putna) *şi de la Colibiţa* (Putna), *satul Borceşti cu două mori, satul Brătuleşti, două mori la Putna, lângă satul Cofeşti, în vadul de la Procopie, patru pogoane ale mănăstirii pe care a pus vie, însă cu* ***ocinile*** (moşii moştenite de la părinţi) *lui de la Strezeşti* (moşie în Cofeşti) *să nu aibă treabă, că nu le-a făcut cu banii mănăstirii nici cu ai mitropoliei ci cu slujba sa* (plantând vie pe ele), *după cum scrie şi în zapisul lui Gheorghe Ştefan vv* .

2. Cel mai elocvent document: 1658 (7166) iulie 26 Scorţari (Putna): *Sima cu femeia lui Safta şi cu fiii lor, vând lui Ursul din Cofeşti, nepotul mitropolitului Varlaam* (după fratele rămas în casa părintească a fam. Moţoc), *partea lor de moşie din Cofeşti, cu 12 ughi, bani buni. Martori: popa Ion, Mihăil Barzul şi alţii din Căpoteşti şi Cofeşti.*

Aceste documente confirmă odată pentru totdeauna şi pentru toţi că marele mitropolit Varlaam s-a născut în localitatea Cofeşti.

Referindu-ne la numele de familie a acestuia, menţionăm că familia Moţoc este o veche familie moldovenească, menţionată încă din vremea marelui voievod Ştefan

cel Mare, în documentele timpului întîlnind un George Moţoc, uricar în Divan, tatăl vestitului vornic Ioan Moţoc, eroul despre moartea căruia povesteşte Costache Negruzzi în nuvela sa *Alexandru Lăpuşneanu.* Din câte se ştie, Vidra, doamna lui Răzvan Vodă, eroina piesei lui B.P. Haşdeu, este chiar nepoata acestui vornic. În documentele moldoveneşti se mai întâlneşte Nicoară Moţoc, mare vataf de Dorohoi la 1615, precum şi un mare sluger, Constantin Moţoc, pe la 1657. O ramură a acestei familii avea răzăşii- proprietăţi şi trăia în satul Cofeşti. Din această mare şi nobilă familie se trage Vasile Moţoc – viitorul mitropolit Varlaam.

Printre unii istorici a circulat ideia că Varlaam s-a înrudit cu renumita familie boierească Moţoc şi că el ar fi unul din urmaşii îndepărtaţi ai vornicului Moţoc; printre aceştia menţionăm pe A.Z.N.Pop şi Florin Mureşanu. Toate aceste afirmaţii au la bază descoperirea făcută de B.P.Haşdeu cu ocazia studierii unui document din 15 aprilie 1672, în care figura numele lui Andrei Moţoc, *bratnic* (nepot de frate) al mitropolitului Varlaam. În urma acestei descoperiri, B.P. Haşdeu menţionează: *Acest Andrei numindu-se mai sus Moţoc, urmează că şi celebrul mitropolit Varlaam era tot din acest neam .*

În întărirea acestei menţiuni, consemnăm aici cuvintele magistratului Vasile I. Ţiroiu, autorul unei cuprinzătoare monografii a comunei Boloteşti (1963), rămasă în manuscris la Arhivele Naţionale Vrancea, care relata: *Din această familie Moţoc, un ultim descendent Iacob Moţoc, boier sărăcit şi decăzut, a trăit între anii 1815 – 1898, mai având o mică proprietate de vreo 20 ha şi conacul părăginit, în plin câmp (*km.14 al şoselei Focşani – Vidra). *Iacob Moţoc era văduv şi fără copii. Fusese însurat cu Ileana, fiica lui Manolache Ţiroiu din Boloteşti* (bunicul autorului monografiei, unul dintre oamenii bogaţi ai satului). *În orice convorbiri sau chiar şi certuri, căci Iacob era o fire impulsivă, el pretindea şi se mândrea cu ascendenţa lui din Moţoc de pe vremea lui Al. Lăpuşneanu şi a mitropolitului Varlaam din vremea lui Vasile Lupu vv*.

Numele de Moţoc reiese şi din afirmaţiile lui N. Iorga, care scrie că Varlaam şi-a împărţit averea la moartea sa, între copiii celui dintâi frate al său Andreiaş Moţoc şi sora Mariţa, soţie a preotului domnesc Ursul Cergariu şi fiii celui de-al doilea frate Ştefan.

Într-un document datat 1630-1640 în care se menţionează că *Sima şi femeia sa Safta, vând M-rii Secu o casă cu un pogon de pământ şi cu pometţi în satul Cofeşti, cu 11 lei bătuţi*, printre martori figurează: *Pepelea Cireş, popa Pricopie din Cofeşti, Lupul din Căpoteşti, Mihăilă şi Ţigan de aici* şi, lucru important, *Gheorghie sluga mitropolitului .*

Din câte se ştie, rudele apropiate ale lui Varlaam, ţărani răzeşi din Cofeşti, nu au ocupat funcţii în viaţa social-politică a Moldovei, cu excepţia lui Andrei Moţoc, nepot de frate, care ar fi ajuns un fel de demnitar în Ţinutul Botoşanilor (N.Iorga) şi un alt nepot, Lupul, al lui Grigore Braşoveanu care, având scrisori de recomandare de la unchiul său, mitropolitul Varlaam, a străbătut Rusia, ajungând până la Moscova, unde a fost primit de ţarul Mihail Feodorovici (N. Dobrescu şi N. Iorga, în operele citate). Şi pentru a încheia aceste precizări, prezentăm concluzia Academiei României, în *Dicţionarul Literaturii Române de la origini până la 1900,* apărut în anul 1979, în care, la pag. 882 se stipulează: ***Varlaam, răzeş de origine, din Boloteşti (Vrancea), viitorul mitropolit se numea, probabil, ca mirean, Vasile Moţoc.***

Anul în care acesta a văzut lumina zilei este controversat: V.A.Urechia este de părere că acesta *s-a născut la finele sec. al XVI-lea, poate cu vreo 15 ani înainte de a se încheia secolul.* A.Densuşianu, I. Andreescu, Şt. Dinulescu, toţi trei, dau ca dată a naşterii lui Varlaam anul **1580**, dată agreată şi de alţi cercetători ai *Istoriei României* sau ai *Istoriei literaturii române.* Ţinându-se cont de vârsta la care a murit şi perioada vieţii, această dată este cea mai apropiată de adevăr. Ea este acceptată şi de istoricii B.O.R.

După cum reiese din documentele contemporane lui, Varlaam a avut doi fraţi – Andreiaş şi Ştefan, şi două surori – Ecaterina (Catrina) şi Nastasia. Însemnările vremii nu sunt prea generoase în privinţa membrilor familiei mitropolitului Varlaam. Astfel, Andreiaş, fratele mitropolitului va avea o fiică, Măriuţa, căsătorită cu preotul domnesc Ursul Cergar din Focşani. Aceasta se deduce din faptul că Măriuţa nu figurează printre copii celuilalt frate, Ştefan, după cum se va vedea în documentele următoare. Aceasta avea doi fraţi, Toderaşco şi Andrei, ultimul deţinătorul unor case în Iaşi. Actul care o nominalizează pe Măriuţa, ca nepoată din frate a mitropolitului Varlaam, este datat 1688, martie 26, emis la Gîrle: *Sătenii din satele Căpoteşti, Târgoveţi, Scorţari şi Fiţingheşti: popa Gligorie şi popa Enachie din Căpoteşti, Săracul – călugăr din Scorţari, Trohin căpitanul şi alţii mărturisesc că venind Potlog şi Iordachie pârcălabi de Focşani şi întrebându-i dacă au ştiut de vânzarea unor vii ale Măriuţii preoteasa popii Ursului Cergar, nepoata mitropolitului Varlaam, lui Panaiote Grecul şi anume patru pogoane de vie bună şi un pogon paragină, în satul Scorţari, dinaintea casei secanilor, alături de moşia M-rii Secu, au arătat că n-au ştiut nimic de tocmeala lor, ştiu numai că aceste moşii sînt date de mitropolitul Varlaam, unele mănăstirii şi altele nepoatei sale, preoteasa, iar acum M-rea Secu vrea să răscumpere moşia vândută lui Panaiote. Împreună cu pârcălabii şi cu oameni buni au socotit ce-au cheltuit Panaiote cu viile în doi ani şi au găsit că pentru cele patru pogoane, câte le-a lucrat, a luat rodul, iar din toamnă încoace au socotit pogonul de tăiat şi îngropat câte 1 leu, de scos şi legat iar câte 1 leu; au găsit 5.000 de haragi, scoşi, mia câte 3 potronici, 15 care de nuiele curăţate, carul câte 2 potronici, o bucată de gard 2 lei şi 250 de pari noi, obli, suta câte 3 potronici. Pivniţa a spus preoteasa că n-a vândut-o ci numai cele patru pogoane vie bună şi un pogon paragină, cu 25 de lei, iar* ***fratelui*** *ei Toderaşco i-a vândut o bucată de loc, cu 4 lei, deci să întoarcă călugării banii lui Panaiote şi să stăpânească ei moşia. Martori: Serafim episcop de Rădăuţi*. Cu numele preotesei ne vom mai întâlni şi în alte documente.

Celălalt frate al mitropolitului, Ştefan, va avea trei feciori: Gheorghe olăcarul, preot Ursu şi Toader, după cum reiese din următorul document, datat 1676(7185), septembrie 14, Iaşi: *Antonie Ruset vv, judecând pricina lui Lupu Braşoveanu, Vlad, Ionaşco şi Velicio, nepoţii Nastasiei, sora răposatului mitropolit Varlaam, împotriva lui Gheorghe olăcarul, preotul Ursul şi Toader,* ***feciorii lui Ştefan,*** *fratele numitului mitropolit, de la care pretind părţile de ocină din Străzeşti, Giugastri şi Scorţari numite* ***Cofeşti şi Căpoteşti, ţin. Putna,*** *declarând fals zapisul de danie ce îl au de la mitropolitul Varlaam, dă rămaşi pe pârâşi din toată legea ţării şi întăreşte uric celorlaţi stăpânirea peste aceste ocine, deoarece Ioan episcopul de Roman* (din Căpoteşti, cunoscut ca Sf.Ioan de la Râşca) *împreună cu călugărul Atanasie şi cu tot soborul M-rii Secu au mărturisit că dania s-a făcut în faţa lor şi mitropolitul n-a putut iscăli zapisul fiind bolnav şi* ***fulgerat de mâini****.... Scrie Stratular Rugină.*

Despre copiii Nastasiei, sora mitropolitului, nu avem date, dar conform documentului de mai sus, îi cunoaştem nepoţii: Lupu Braşoveanu, Vlad, Ionaşco şi Velicio. Referitor la cealaltă soră, Ecaterina sau Catrina, care l-a urmat în peregrinările sale pe fratele său mitropolitul, la Suceava, Iaşi şi Târgu Neamţ, ştim că s-a căsătorit cu Cazacu din Suceava. Ea va dona M-rii Secu o moştenire ce o avea de la fratele său, mitropolitul, pentru a fi trecută *la sfântul pomelnic ea şi soţul său Cazacu şi feciorii săi morţi.* Documentul are o datare foarte largă - 1632-1653, dar noi ţinând cont de doleanţele donaţiei, credem că aceasta s-a făcut în anul 1653. *Catrina, sora lui Varlaam mitropolitul, dăruieşte M-rii Secul pentru pomenirea ei şi a părinţilor, o prisacă cu pomet şi lazuri* ***la Târgu Neamţ****, pe care o are danie de la fratelele său Varlaam, şi cu 32 mătci*. Mai târziu, la 7 iunie 1676, această danie va fi returnată, în parte, urmaşilor surorii lui Varlaam. Din document se înţelege că aceasta ar fi avut o fată şi un băiat Toader: *Antonie Ruset vv întăreşte lui Toader, diacul de cămară, nepotul lui Varlaam mitropolitul şi cumnatului său Vasilie din Târgu Neamţ, stăpânirea peste nişte pometi de la o prisacă, danie de la Varlaam, prisaca cu stupi fiind danie M-rii Secul, de la părinţii lui Toader* .

Până la vârsta de zece ani, Vasile îşi va petrece copilăria, împreună cu fraţii şi surorile sale, pe lângă casa părintească. Aproape un copil, era potrivit la trup, cu chip îngeresc, faţa luminoasă şi ochii strălucitori, în care se citeau curăţenia inimii şi flacăra credinţei. În zilele în care părăsea curtea casei părinteşti, Vasile avea posibilitatea să intre în contact cu călugării de la M-rea Neamţ, şi chiar cu feţe bisericeşti de la mănăstirile Agapia şi Secu, care veneau şi se îngrijeau de buna administrare a moşiilor pe care le deţineau; Agapia avea o moară chiar în centrul satului Boloteşti. În apropierea răzăşiei părinţilor săi, conform documentelor, se aflau o parte din moşiile celor două măstiri nemţene menţionate mai sus. La început, isteţul copil al familiei Moţoc, Vasile, a fost fascinat de ţinuta călugărilor, iar mai târziu, crescând, începe să pătrundă înţelesul vorbelor rostite de aceştia, când îi întâlnea. Ascultă cu atenţie poveţele lor şi simţi o adâncă linişte sufletească, inoculată de oamenii bisericii neprihănitului chip şi suflet de copil. Acesta începe să se simtă atras de chemarea duhovnicească în slujba lui Iisus Hristos. Părinţii săi îl încurajează şi ei în această alegere, la acea vreme fiind o mândrie să ai în familie un preot. Cu acordul acestora, Vasile va însoţi câţiva călugări care se întorceau la M-rea Neamţ. Şi astfel, în jurul anului 1590, la mai bine de zece ani, inimosul şi isteţul fiu de răzeşi de pe meleagurile Cofeştiului, Vasile Moţoc, pătrunde în obştea M-rii Neamţ. Aici însă, nu va zăbovi prea mult. Fire dornică de cunoaştere, nici nu reuşeşte bine să se acomodeze cu noua sa viaţă când, auzind de la călugării mai în vârstă din jurul lui, numai cuvinte de laudă la adresa vestitului stareţ de la Schitul lui Zozima, ridicat din nou din temelii de către Nistor Ureche, tatăl viitorului cronicar Grigore Ureche. Cuvinte de laudă aduceau aceştia şi modului de viaţă al sihaştrilor de pe valea pârâului Secu. Sensibilitatea lui sufletească ce fusese cultivată de educaţia creştină din familie şi imboldul chemării dragostei faţă de biserica lui Hristor, îi stârneşte curiozitatea şi mai ales dorinţa de a cunoaşte pe renumitul Dosoftei.

Chiar în această perioadă, la 24 octombrie 1589, Petru voievodul Moldovei *întăreşte schitului Zozim unde este nastavnic Dosoftei ieromonahul, o prisacă cu stupi lângă Borceşti, dăruită de Praxia monahia pentru a o pomeni după moarte*. Acesta

era un semn bun, de prosperitate, pentru colectivitatea monahală de aici . Nu după mult timp sosi aici tânărul Vasile Moţoc.

În perioada 1590 – 1592 tânărul Vasile Moţoc se comportă în aşa fel încât convinse preoţii de aici că merită să fie primit în colectivitatea lor. Bătrânul stareţ, văzându-l cât este de isteţ şi câtă bunătate sufletească are, precum şi comportările sale frumoase, îl luă sub aripa sa ocrotitoare şi, mai bine de 15 ani îi împărtăşi din tainele credinţei creştine. Prin supunere şi ascultare, dar mai ales prin sârguinţă, tânărul Vasile Moţoc va deprinde de la egumenul Dosoftei dragostea de Dumnezeu, dar mai ales va asimila multă învăţătură de carte. În vremurile acelea se afla la M-rea Secu o şcoală mănăstirească de pregătire cărturărească, în spiritul vremii de atunci, la care contribuia din plin prin aportul său egumenul Dosoftei, dascălul de slavonie, Anastasie Crimca, harnicul caligraf şi sculptor, Mitrofan, fostul episcop de Roman, stareţul său, împreună cu alţi cunoscători ai slovei străine şi a învăţăturii limbilor străine de circulaţie pe atunci în mănăstiri şi celelalte lăcaşuri sfinte, anume slavona şi greaca. Vasile Moţoc, fire inteligentă şi cuvioasă va învăţa de la cei de mai sus, cu uşurinţă farmecul şi înţelepciunea cărţilor religioase în neaoşul grai românesc, precum şi tainele limbilor slavonă şi greacă, cu atâta profunzime, încât a reuşit mai târziu să le pătrundă cele mai adânci sensuri şi să poată face traduceri în limba românească.

Conform părerilor egumenului şi cărturarului D. Udişteanu, Varlaam *copleşit de dragostea egumenului său Dosoftei şi sub înrâurirea lui Anastasie Crimca şi a lui Mitrofan episcopul, s-a supus chemării sale duhovniceşti, rămânând la Secu, unde a învăţat şi carte sănătoasă, ortodoxă, şi unde s-a tuns şi călugărit, urmându-şi chemarea sa sub mâna tare a lui Dumnezeu şi Sf. Ioan Botezătorul, patronul acestei măstiri; Varlaam nu a părăsit Secu pentru a învăţa la alte şcoli*.

De aceeaşi părere este şi Nicolae Iorga atunci când afirmă: *Varlaam îşi va fi căpătat toată învăţătura şi dorinţa de a ceti şi scrie şi toată priceperea caligrafică la M-rea Secu* .

Aici la Schitul lui Zozima, abia hirotonisit cu numele de Varlaam (de la Vasile), în scurt timp întrecu pe ceilalţi părinţi prin blândeţea şi sfinţenia vieţii lui, încât cei din jur începură să-l respecte şi să-l iubească, cinstindu-l ca un adevărat călugăr şi părinte duhovnicesc. *În sihăstria de la Secu, în liniştea chiliilor mănăstireşti, Varlaam a zăbovit cu îndelungate privegheri de noapte, la lumina lină a candelii, peste slova sfintelor scripturi, fără a fi încercuit în orizontul strâmt a unei chilii călugăreşti. El nu şi-a pierdut nici în mănăstire legătura cu frământările sufleteşti ale ţării şi ale neamului său.*

Odată cu trecerea anilor, crescând fizic, dar şi psihic, tânărul Vasile Moţoc prezenta o figură feciorelnică, *umbla fără prihană, încercând să îndrepte lucrurile strâmbe dintre oameni, vorbindu-le despre adevăr şi prihană.* După cum este lesne de înţeles, dogmele credinţei creştin-ortodoxe, tainele filozofiei teologiei precum şi sacrele învătături ale Sfinţilor Părinţi, Varlaam monahul le-a deprins de la eruditul şi îndrăgitul său dascăl Dosoftei egumenul, dar şi de la celelalte renumite feţe bisericeşti care se aflau aici la Secu şi pe care le-am amintit. Aşa după cum menţionează tradiţia, în legendele care circulă printre călugării de la Secu, transmise din generaţie în generaţie, s-au popularizat ca pildă permanentele preocupări ale lui Varlaam în ceea ce priveşte perfecţionarea sa duhovnicească . El nu s-a oprit numai la tainele scrisului, ci mergea deseori şi se sfătuia cu marii sihaştri ai acelor vremuri, care îşi duceau traiul pe

valea Secului, renumiţi fiind în pe atunci Moise, Prohor, Veniamin şi mulţi alţii. În preocupările sale intrau şi cei din munţii Sihlei sau Agapiei, străduindu-se să înveţe de la fiecare câte un amănunt din sfintele taine ale creştinismului, a apropierii cât mai mult de Dumnezeu şi Iisus Hristos. Toate aceste activităţi au făcut ca prestigiul său să crească din ce în ce mai mult în cadrul colectivităţii de la Secu şi nu numai.

După hirotonire, tânărul Varlaam Moţoc va constata că ostenelile lui pentru împlinirea ascultărilor, dragostea şi mai ales însufleţita lui bunătate îi uimise aproape pe ceilalţi călugări ai sfintei mănăstiri. *El a câştigat inimile tuturor prin curăţenie sufletească, prin înţelepciune, prin îndelunga răbdare, prin bunătate, printr-o dragoste neprefecută şi mai ales prin elocinţa sa, adevărul spuselor sale determinand supunere.*

Ascensiunea lui Varlaam se pare că mai degrabă ar fi ţinut de voinţa lui Dumnezeu decât de interesele unor potentaţi ai vremii. Aşa după cum scria N. Iorga, acesta *era un călugăr după nevoile timpului şi după dorinţa unui Teofan, unui Petru Movilă, înoitorii ortodoxiei în aceste părţi* ale lumii.

În cursul anului anului 1606, mentorul lui Varlaam, blajinul şi înţeleptul egumen Dosoftei, va părăsi această lume. Conform tradiţiei, după părerea savantului N. Iorga, urmează în scaunul egumenic al Secului bătrânul ieromonah Andrei, care nu va sta prea mult la cârma mănăstirii, el decedând în anul 1610.

În cursul acestei perioade, datorită vieţii sale duhovniceşti exemplare, Varlaam va fi hirotonisit mai întâi ierodiacon şi apoi ieromonah, fiind astfel învrednicit să săvârşească slujba prin harul preoţiei. Prin zelul său în respectarea întocmai a canoanelor bisericeşti, Varlaam s-a impus repede în sânul colectivităţii de la Secu. Atunci când s-a pus problema, în 1610, alegerii unui nou egumen al M-rii Secu, în majoritatea lor trăitorii de aici l-au votat pe Varlaam.

În activitatea sa de păstor, arhimandritul Varlaam a reuşit să facă din M-rea Secu o adevărată şcoală duhovnicească, revitalizând nu numai viaţa monahală de aici, ci şi întreaga activitate administrativă.

În perioada egumeniei lui Varlaam la Secu, fostul episcop Mitrofan, care se afla aici după retragerea sa din scaun, face o înţelegere cu călugării de la biserica *Prepodomna Parascheva* din Iaşi, ctitorie a aceluiaşi Nestor Ureche, ce ridicase Secu, pentru a construi o chilie în cadrul metocului călugărilor de la biserica menţionată mai sus, pe cheltuiala sa, în interiorul metocului, unde să se aciuiască temporar călugării ce veneau de la M-rea Secu cu treburi la Iaşi; aceasta se va realiza în ziua de 25 iulie 1614.

Toate măsurile luate de egumenul Varlaam au făcut ca în scurt timp, în perioada 1615-1620, M-rea Secu să se numere printre marile mănăstiri ale Moldovei: Neamţ, Putna, Bistriţa, Agapia, Moldoviţa etc.

Încă din primele zile după hirotonirea sa ca egumen al M-rii Secu, cunoscând vechea dispută cu M-rea Neamţ privind un teren din apropierea Secului, prin tactul, diplomaţia şi mărinimia sufletească de care era în stare,Varlaam reuşeşte să ajungă la o înţelegere cu vecinii săi, neştirbind autoritatea nici uneia dintre mănăstiri şi aducând pacea între cele două mari colectivităţi creştine, fapt care va determina sporirea autorităţii sale în lumea clerului (11 aprilie 1614). Această hotărâre va apare mai târziu într-u document datat 1617-1622, în care se menţionează: *Mitrofan episcop, Varlaam ieromonah şi egumen şi tot soborul M-rii Săcul fac cunoscut că hotarul m-rii lor este*

împreunat cu hoatarul M-rii Neamţ pentru care se leagă să nu aibă nici o judecată sau sfadă......

Varlaam însă nu se va opri numai la treburile privind bunul mers al mănăstirii. El înţelegea prea bine că menirea sa este de a cultiva în marea masă a slujitorilor lui Dumnezeu şi dragostei şi înţelepciunii omeneşti. De aceea, având temeinice cunoştinţe de greacă şi slavonă, el traduce, între 1602 - 1613, un îndreptar de viaţă ascetică din Sec.VII – *Leastviţa lui Ion Scărariul Sinaitul,* cu text în oglindă, slavonesc şi românesc, pe două coloane, rămas din nefericire, până în zilele noastre, în manuscris (văzând lumina tiparului abia în anul 2007). Cu această traducere, egumenul Varlaam face primii paşi în Moldova timpurilor sale în direcţia înlocuirii limbilor străine – greaca şi slavona – din biserici, cu limba vorbită a poporului. Această lucre în manuscris- cuprinde 574 de pagini, iar tipărită – 347. Despre această carte tradusă, care în 1940 nu se mai afla la Secu, se ştia doar că ea s-a aflat pentru o perioadă de timp, la seminarul *Veniamin Costache* din Iaşi, sub titlul *Codicele M-rii Secu.* Multe date despre soarta manuscrisului nu se prea cunosc. Cert este însă faptul că, prin anii 1914-1915, prof. Gheorghe Ghibănescu a reuşit s-o ţipărească cu caractere latine. Referiri pe marginea acesteia a făcut prof. Gh. Pascu, într-un studiu intitulat *Istoria literaturii române din sec. al XVIII-lea,* în care se prezintă un emoţionant fragment din prefaţa acesteia, scris de Varlaam: *Eu smeritul şi nedestoinicul pentru liubovul ce am avut către această sfântă carte, însă mai vârtos pentru datoriatalantului amu care mi s-au dăruitu dintru mila lui Dumnezeu, m-am nevoit după puţină puterea mea ca să mă plec osârdiei meale ce am avut spre acest lucru. Drept aceia nice pentru aceasta să nu-mi prepuie neştire, căci ca mai înainte vreme au avutu oamenii osârdie spre învăţătură, c-au fostu dascăli şi sciuturi şi înţelegători scripturilor şi învăţăturilor lui Dumnezeu şi cu acest lucru cu o lumină au luminat lumea, s-au îndreptat spre lucruri bune domnii şi împăraţii, iar în vremea de amu s-au strânsu şi s-au întunecat osârdia aceia de nice ştiu pre noi învăţa, nice pre alţii. Drept aceia am vrut să scriu această carte larg şi prelung ca să poată înţelege cine va ceti.* Amănunte foarte interesante despre această operă se află în ediţia tipărită în 2007. Valoarea acestei traduceri constă şi în limba română clară, frumoasă, poetică, a sfântului traducător, în coerenţa şi melodicitatea *viersului* şi cadenţei, precum şi în aprofundarea unor termeni teologici româneşti care au stat la baza teologiei şi spiritualităţii ortodoxe a bisericii româneşti.

Conform consemnărilor egumenului D. Udişteanu în cartea sa despre Varlaam, se reţine preocuparea viitorului mitropolit privind educaţia morală a semenilor săi: *a fost un credincios încrustător pe răboj de vreme a faptelor pilduitoare din viaţa oamenilor şi călugărilor care au trăit după dreptarul lui Dumnezeu. El, încă de pe când era călugăr şi egumen la Secu ...., a început să scrie viaţa şi faptele sfinţilor moldoveni după informaţiile culese de prin bisericile şi mănăstirile moldovene, de la persoanele vrednice de crezare din timpul său şi pe care a intitulat-o* ***Patericul Sfinţilor moldoveni,*** *fără ca s-o fi terminat. Lucrul acesta început de Varlaam şi care priveşte viaţa şi nevoinţele tuturor aleşilor lui Dumnezeu, cuvioşi şi pustnici din chiliile sihăstreşti, din peşteri şi din crăpăturile pământului, după dânsul a fost continuat, până după 1825, de către ucenicii şi urmaşii săi. După această dată părinţii din M-rea Secu, pentru însemnătatea acestui preţios odor duhovnicesc şi pentru folosul ce l-au avut din cetirea lui, s-au apucat şi l-au mai transcris încă în două exemplare, afară de original, care din nenorocire nu mai sunt aicea. Când*

*călugării moldoveni din mănăstirile Neamţu şi Secu au mers în Muntele Athos din Grecia ca să pună la cale întemeierea unui schit pentru trăirea moldovenilor acolo, au luat cu dânşii şi originalul manuscrisului din biblioteca M-rii Secu, **Patericul Sfinţilor moldoveni** şi l-au dus la **Podromul**, noul schit românesc, ca blagoslovenie din partea acestor măstiri. Am avut mulţumirea sufletească să constat din spusele a doi bărbaţi vrednici de crezare – Arhimandritul Simeon Ciumandra – ex-egumenul de la Schitul Darvarii din Bucureşti, şi Preotul Dr. Liviu Stan, profesor universitar de la Institutul Teologic din Bucureşti, care au cercetat biblioteca de la **Podromul românesc**, că acolo se găseşte **Patericul sfinţilor din Moldo-România**. Şi faptul acesta este destul de însemnat pentru istoria literaturii religioase şi pentru cultura românească în general, deoarece la Secu nu se mai găseşte nimic din pomenita lucrare – **Patericul Sfinţilor moldoveni** -, fiind furată de cercetători zeloşi în anii 1909 şi 1942*.

În anul 1619, aprilie 30, *Gaşpar vv Moldovei întăreşte M-rii Secul satele Ruşciori şi Judeşti, cu loc de mori şi iazuri, în ţinutul Neamţ, dăruite de Dămian vistier şi Nastasia, pentru pomenirea lor, cu privilegii de la Constantin vv şi Ştefan vv;satele ungureşti Sabaoani şi Berindeşti ţin. Roman, care au fost domneşti, sub ascultarea ocolului Roman, cu ispisoc de la Radu vv şi uric de la Irimia Moghilă vv pentru pomenirea sa din an în an; satele Vînători şi Borceşti din ocolul Neamţ, cu ispisoc de la Simion Moghilă vv pentru pomenire* .

Cu toată această ascensiune rapidă si prodigioasă, Varlaam nu-şi uită nici un moment, satul său natal şi rudele sale rămase acolo la Cofeşti. Dragostea de familie, dragostea de sat, care-i trezeşte nostalgiile copilăriei, dar mai ales preocuparea de sporire a averii părinteşti, se întrevăd în numeroase documente din epoca sa: ... *cumpără vii şi făcu mori pe gîrlele de hotar ale ţării, păzite de vătafi şi meşteri la Cofeşti, pe care apoi le va lăsa nepoţilor şi M-rii Secul...,* scrie istoricul N. Iorga .

Atât în timpul cât era egumen la Secu, când şi atunci când va ajunge mitropolit, Varlaam nu va uita interesul mănăstirii şi va îndrepta spre ea nu numai danii din averea sa personală, dar determină şi pe alţi consăteni să dăruiască, sau să vândă proprietăţi acestui sfânt lăcaş. În timp ce era egumen al M-rii Secu, Ecaterina *giupâneasa răposatului Iorgăi postelnic din văleat 1618 (7127) dăruieşte acestei mănăstiri o vie şi un vad de moară la sat Târgoveţi* (Putna).

Din studiul documentelor aflate la M-rea Secu, dar şi la alte mănăstiri mari din zona Neamţ, reiese fără nici un fel de tăgadă faptul că Varlaam, în calitatea sa de gumen al sfântului lăcaş de pe apa Secului, a făcut tot ceea ce i-a stat în putinţă pentru înălţarea pe trepte superioare a activităţii de aici, bucurându-se de tot concursul ctitorilor acestui lăcaş, dar mai ales de sprijinul ierarhilor Mitropoliei Moldovei, care începuseră să-l cunoască bine şi să-i aprecieze cum se cuvine activitatea pe care o desfăşura nu numai ca egumen, ci şi ca mare cărturar. Renumele său îl făceau dorit în fruntea unor mari mănăstiri. Smerenia sa, sănătoasa pregătire duhovnicească şi cărturărească i-au dus faima cât mai departe, fiind acum căutat şi preţuit de episcopi, de boieri şi chiar de domnitorii ţării, care l-au şi ales ca duhovnic al lor, prezenţa lui dându-le încredere şi linişte sufletească.

Aşa se explică faptul că mitropolitul Anastasie Crimca, care-l cunoscuse destul de bine încă de pe când era chiar el la Secu, avându-şi aici postrigul, îi propune lui Varlaam să renunţe la stăreţia Secului şi să treacă egumen la M-rea Dragomirna, unde

avea mare nevoie de el, considerându-l ca singurul în stare să imprime ctitoriei lui de aici *caracterul cenobitic aşa de nesocotit în acea vreme tocmai de călugări.* Spera, şi nu se va înşela, că prin tăria sa de caracter, prin înţelepciunea şi vasta sa pregătire egumenică, Varlaam va reuşi să înscrie M-rea Dragomirna între salba de lăcaşuri cu o bogată viaţă spirituală. Totodată conta şi pe spiritul gospodăresc al putneanului, care se manifestase atât de pregnant la Secu. Despre activitatea sa la M-rea Dragomirna se cunosc puţine lucruri. Doar într-un singur document, din anul 1620, al mitropolitului Anastasie Crimca se subânţelege egumenia lui Varlaam la M-rea Dragomirna.

Confruntâdu-se cu mari greutăţi, mai ales din partea sistemului de organizare al vieţii mănăstireşti în Moldova acelor vremuri, Varlaam nu va sta mult la M-rea Dragomirna, fiind deznădăjduit de indolenţa şi lipsa de interes al celor care populau mănăstirile, căci *se stinsese şi se întunecase osârdia aceea către învăţătura cărţii şi către viaţa duhovnicească, stăpânind numai dorinţa de adunare a bunurilor pământeşti* .

Ca urmare a aprecierii şi simpatiei de care se bucura Varlaam din partea mitropolitului Anastasie Crimca, fostul său mentor, acesta dăruieşte, în ziua de 1 iunie 1622, M-rii Secu, *şapte fălci de vie, cu cramă şi cu beci de piatră, care sunt în capul Ţambricului, derept biserica cea mică a sa, mai gios de pârâul Cotnarilor, pentru pomenirea sa şi a născătorilor săi fiind îndatorată mănăstirea, prin egumenul şi toţi petrecătorii fraţi în Hristos, să-l pomenească din an în an, la **Sf.Sava** şi la **Sf.Neculai**.*

Perioada care va urma va fi foarte zbuciumată pentru istoria Moldovei, având loc numeroase frământări sociale. Cunoscut de acum în sferele cele mai înalte din Suceava şi apoi de la Iaşi încă de pe timpul când a fost egumen la Secu şi Dragomirna *pentru cunoştinţele sale de limbă slavonă şi greacă, pentru cultura sa religioasă şi pentru viaţa sa curată,* Varlaam a fost înconjurat peste tot de dragostea celor din jur şi a fost ales, datorită prestigiului de care se bucura, ca duhovnic şi sfătuitor al domnitorului Miron Barnovschi, al casei sale şi al mai multor familii de dregători şi boieri din Moldova (N.Iorga).

În anul 1622, Mitropolitul Anastasie Crimca îl trimite pe Varlaam la Kiev, la arhimandritul Pecerscăi, pentru a-i povesti un fapt *minunat* care s-a petrecut la M-rea Dragomirna, ctitoria sa şi a boierilor Stroiceşti, după moartea lui Luca Stroici. Atunci, în 1622, Varlaam poate a stat mai multă vreme la Kiev, cercetând toate aşezările monahale de acolo şi pe călugării cu viaţa îmbunătăţită, desăvârşindu-şi chiar şi pregătirea sa cărturărească; cu acel prilej el a cunoscut şi pe Mitropolitul Ion Boreţchi şi pe Petru Movilă, fiul lui Simion Movilă, care părăsind lumea armelor stătea retras la moşia sa Rubiejovka, din apropierea Kievului, din pământul Podoliei, şi care venise şi dânsul la sărbătoarea *Adormirii Maicii Domnului,* hramul Lavrei Pecersca de la Kiev .Probabil că de atunci, din 1622, s-a legat, devenind din ce în ce mai trainică, adevărata prietenie dintre cei doi bărbaţi moldoveni – Varlaam Moţoc şi Petru Movilă, cei mai de seamă reprezentanţi ai ortodoxiei din cuprinsul sec. al XVII – lea. Cât timp a stat la Kiev, Varlaam a mers şi l-a vizitat la moşia lui pe Petru Movilă, ocazie cu care i-a vorbit despre înălţimile vieţii călugăreşti, despre *Leastviţa Sf. Ioan Scărarul,* înălţându-şi amândoi sufletele pe treptele acestei scări până la scaunul Mântuitorului, milostivul pentru cei ce-l caută cu inima curată. *Acolo îi va fi povestit şi despre multele fapte minunate, lucrarea tainică a lui Dumnezeu, întâmplate în pământul Moldovei şi de care sufletul lui Petru Movilă era aşa de înflăcărat. Atunci poate îi va*

fi răsărit acestuia gândul de a alcătui o lucrare despre sfinţii şi plăcuţii Cerului din Biserica răsăritului: *nobilul polon Uliazdenski, de credinţă latină, hulind moaştele Sf.Ioan cel Nou de la Suceava a fost apucat de epilepsie şi s-a făcut sănătos cu rugăciunile mitropolitului Anastasie Crimca*; *Creşterea apei Sucevei la năvălirea cazacilor, ca aceştia neputând trece au făcut cale întoarsă*; *îngreuirea moaştelor Sf.Ioan cel Nou, care se găseau la Suceviţa, de teama cazacilor prădalnici* etc.

Reîntors în ţară, Varlaam a rămas în mănăstirea metaniei sale – Secu, până la 1626, în ascultarea mănăstirii, îndeletnicindu-se şi cu deprinderile sale cărturăreşti, traducerile din limbile străine, şi cu scrisul, când Miron Barnovschi –Movilă, domnul Moldovei, l-a luat la Suceava ca preot la catedrala vechii mitropolii moldovene .

Fiind mereu în preajma domnitorului, a familiei sale, dar şi a unor dregători domneşti, Varlaam a avut posibilitatea să prezinte lui Miron Barnovschi vv, ca un bun cunoscător ce era, adevărata stare de lucruri din mănăstirile Moldovei, fapt care îl impresionează mult pe Vodă, determinandu-l să se gândească la o măsură pentru îndreptarea vieţii şi activităţii mănăstirilor şi chiar a celorlalte lăcaşuri de cult. După multă chibzuială şi consultare cu vlădicii săi, Miron Barnovschi Vodă va da uricul de la 20 septembrie 1626 privind organizarea vieţii monahale (N.Iorga – Reforma lui M. Barnovschi privitoare la călugări şi mănăstiri). În majoritatea lor istoricii sunt de acord cu faptul că Varlaam nu putea sta deoparte, nepăsător la ceea ce vedea că se întâmplă la acea vreme în cadrul Bisericii Moldovei, în special în măstiri. Era sigur la curent cu faptul că în anul 1612, episcopului Mitrofan de la Roman i se strigase de către mireni, din foişorul de foc al Romanului că acolo *nu este episcopie, ci chervăsărie,* fapt destul de înjositor pentru vlădica. Auzise, de asemenea, şi ştia chiar din proprie experienţă, că în mănăstiri *mai dinainte vreme au fost oameni cu osârdie mare spre învăţătura cărţii şi au fost dascăli şi ştiutori şi înţelegători scripturilor şi învăţăturilor lui Dumnezeu... Iar în vremea de-acum s-at stâns şi s-au întunecat osârdia aceea....*

Este de la sine înţeles că un slujitor al Domnului, adept al dorinţelor înalte şi curate, cum a fost Varlaam, nu putea sta *nesimţitor* şi să accepte să se strice *bunele tocmeli şi obicine călugăreşti* de către unii intruşi, fără chemare, în viaţa călugărească, care nu aveau absolut nimic comun cu lăcaşul sfânt al mănăstirii decât doar haina de pe ei, *îngrijindu-se fiecare numai să strângă şi să agonisească pentru sine, iară sfintele mănăstiri ca să le lase neîngrijite, nesocotite şi părăsite*.

După cum este întocmită *obicina* lui Miron Barnovschi Vodă, se deduce că acesta a avut alături un bun cunoscător al vieţii călugăreşti, dar şi a dreptului canonic bisericesc. Ori acolo nu putea fi altul decât ieromonahul Varlaam, duhovnicul său .

Tocmala şi obicina aceasta a lui Miron Barnovschi Voievod, din 1626, *a fost alcătuită după tocmala svintelor soboare şi după svinta pravilă,* de către călugărul care era în apropierea lui Vodă şi care nu putea fi altul decât Varlaam, arhimandritul de la M-rea Secu. Ea a avut 15 paragrafe şi trata despre: *obşte; mâncare; egumen; eşirea egumenului; stareţ (duhovnic); chelşug; viaţa de sine; mâncarea în chilii şi oaspeţi; sobor; eclesiarh, iconom şi metasar; coconi; slugi; samă; străini; sahastri*.

Cred că tot Varlaam este şi alcătuitorul unui alt uric al lui Miron Barnovschi Vodă, din 20 martie 1627, şi care este o completare a celui de la 20 sept. 1626 (N.Iorga).În acest document este vorba de cum trebuie să se facă primirea în mănăstire a călugărilor, care pot fi din toate naţionalităţile şi cum să se facă alegearea egumenilor la mănăstirile pământene, unde nimenea dintre boierii ţării nu se poate amesteca, ci numai călugării din soborul M-rii Văduvele (N. Iorga).

Varlaam, pe când se găsea ca preot în orşul Suceava, la sfârşitul anului 1628, decembrie 13, a fost trimis de Domnul Moldovei, Miron Barnovschi, în Rusia, la Moscova, la ţarul Mihail Feodorovici, dimpreună cu medelnicerul Pavel Ureche, fiul lui Ştefan Ureche, şi cu alţi călugări şi mireni ca să ducă ţarului *cinstitele şi sfintele moaşte ale sfântului mucenic Iacob din Persia* şi să-i procure pentru ctitoriile sale din Moldova: Dragomirna – cu hramul *Sfintei Treimi, Adormirea Maicii Domnului* din Iaşi şi Bârnova cu hramul *Sf.Gheorghe şi Sf.Ioan cel Nou* unele sfinte icoane zugrăvite la Moscova.

Din călătoria pe care a făcut-o Varlaam la Moscova, cunoaştem că acesta a avut la dânsul circa şase scrisori: trei scrisori de la Domnul Moldovei – una către ţarul Mihail Feodorovici, una către patriarhul Filaret Nichitici şi alta către logofătul Efim Telepanev; o scrisoare de la Mitropolitul Anastasie Crimca, pentru patriarhul Filaret Nichitici; una de la Petru Movilă, arhimandritul Lavrei Pecerska din Kiev, îndreptată cu recomandare către patriarhul Filaret şi una de la mitropolitul Ion Boreţki al Kievului către ţarul Moscovei şi a toată Rusia; dintre aceste scrisori s-au păstrat doar două.

Însoţitorii lui Varlaam în această călătorie, în afară de medelnicerul Pavel Ureche, au fost: chelarul Teodosie, călugărul Teofan, ierodiaconul Petru, cămăraşul Christofor Larianov, Teodor Ignatiev, Neculai Eustratiev şi Paladie Ponovitoi, cu mai mulţi servitori, şi cu un tălmaci dat de Petru Movilă de la Kiev.

Varlaam, duhovnicul şi sfetnicul cel mai de încredere al lui Miron Barnovschi vv, care era un bărbat umblat şi adânc cunoscător al oamenilor, înarmat cu scrisoarea domnului său şi a mitropolitului Anastasie Crimca, datate din Iaşi la 9 decembrie 1628, împreună cu însoţitorii săi, pleacă de la Suceava spre Rusia la 13 decembrie 1626 şi nu la 13 sept. cum au susţinut unii cercetători.

El s-a îndreptat mai întâi către Kiev, la Lavra Pecerska (a peşterilor), unde era arhimandrit Petru Movilă, prietenul său şi rudenia lui Miron Movilă vv, căruia îi ducea din partea acestuia din urmă un octoih slav, transcris la M-rea Neamţ, pe care Petru Movilă l-a tipărit la Liov în două forme: un anumit număr de exemplare cu stema domnului Moldovei şi un alt număr cu stema mitropoliţilor din Kiev. Exemplarele octoihului cu stema domnului Miron Barnovschi vv s-au vândut chiar în timpul domniei sale, în Moldova (N.Iorga).

La Kiev, Varlaam şi însoţitorii săi au ajuns, se pare, în preajma sărbătorilor Crăciunului din 1628, dacă ne luăm după scrisoarea de recomandare către ţarul Mihail Feodorovici şi patriarhul Filaret Nichitici, care este datată 30 dec. 1628, de către Petru Movilă, bunul său prieten, care fusese călugărit şi hirotonit încă din anul 1627, de însuşi mitropolitul Kievului, Ion Boreţki, ocrotitorul său, şi pus dintr-o dată în fruntea Lavrei din peştera de la Kiev, stavropighia patriarhiei din Constantinopol, spre a nu cădea pradă propagandei uniţilor cu Roma (N.Iorga).

Cât timp solia moldoveană s-a odihnit la Kiev, cei doi prieteni, Varlaam Moţoc şi Petru Movilă, au făcut schimb de impresii privind normalizarea vieţii duhovniceşti în mănăstiri.... Cu acest prilej Varlaam îi va relata fratelui său întru monahie cum în anul 1621, la Suceava, s-a întâmplat o adevărată minune cu moaştele *Sf. Mucenic Ioan cel Nou,* când racla s-a îngreuiat şi nu s-a lăsat mutată de teama cazacilor care ameninţau cetatea .Tot cu această ocazie Varlaam a mers cu Petru Movilă la mitropolitul Kievului, Ion Boreţki, căruia, prezentându-i scopul vizitei sale la Moscova, a primit de la acesta o scrisoare de recomandare către ţar.

Din Kiev solia moldoveană a plecat spre Moscova la 30 decembrie 1628, cu un popas de o lună de zile la vama Putvilia – 14 ianuarie – 14 februarie 1629, pentru perfectarea formelor de călătorie, ajungând la Moscova în preajma lui 1 martie acelaşi an . Solia moldoveană, condusă de Varlaam arhimandritul, a fost primită în audienţă de către ţarul Mihail Feodorovici, cu mare solemnitate, la 4 martie 1629. Deoarece acesta nu mersese acolo ca să caute *mila şi darul* ţarului, aşa după cum obişnuiau alte solii creştine, ci pentru scopuri mult mai de seamă, prezentate anterior, şi cunoscute şi din scrisorile de recomandare: trimiterea moaştelor *Sf.Iacov Persul,* care se prăznuieşte la 27 noiembrie, în chivot de argint aurit şi pecetluit, care au fost în palatul domnesc de la Suceava spre apărare şi biruinţă asupra vrăjmaşilor, dimpreună cu alte lucruri din palat, cu îndatorirea ca solia să se închine prea cinstitelor haine ale Domnului Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care se află în Moscova, în locul Domnitorului, să sărute sfintele moaşte ale sfinţilor făcători de minuni care se găsesc acolo, scriindu-le şi viaţa pentru întărirea creştinilor din pământul Moldovei şi de pretutindenea, să tocmească acolo câteva icoane pentru mănăstirile domnului din Moldova la cei mai vestiţi zugravi din Moscova şi să-i cumpere oarecare lucruri de lipsă, piei de samur pentru o frumoasă blană domnească .

Atunci solia, prin Varlaam şi Pavel medelnicerul, a prezentat ţarului şi patriarhului Rusiei darurile trimise de Miron Barnovschi vv: pentru ţar, moaştele prezentate mai sus, două *zlotoglove,* două covoare de Iamsc şi două arcuri turceşti; pentru patriarh – două *zlotoglove* şi două covoare de Iamsc . Ca urmare a aprecierii darurilor primite, solia va primi şi ea de la ţar, pentru domnul moldovean: patru soroace de samur, două în preţ de câte 50 ruble şi două de câte 30 ruble; conducătorului soliei, lui Varlaam, i s-a dat trei soroace de samuri – unul de 30 de ruble şi două de câte 25 ruble; medelnicerului Pavel Ureche: trei soroace de samuri – unul de 30 de ruble şi două de câte 20 de ruble; cămăraşului Hristofor: un sorocx de samur de 20 de ruble şi două soroace de câte 15 ruble; chelarului Teodosie şi celor trei boieri – câte un soroc de samuri în valoare de câte 12 ruble; călugărului Teofan şi diaconului Petru – câre o sucmă (material) bună şi câte 5 ruble de fiecare.

La Moscova, Varlaam a cercetat multe mănăstiri, a văzut felul de viaţă al cuvioşilor şi a acumulat multe învăţături pe care le-a folosit mai târziu, a ascultat cu smerenie sfaturile monahilor bogaţi în bunătăţi duhovniceşti şi săraci în grijile lumeşti, apoi s-a închinat şi s-a rugat în multe din bisericile şi mănăstirile lor.

Cu acest prilej Varlaam, după sfatul ţarului şi îndemnul patriarhului, a comandat la vestitul zugrav Nazarie din Moscova şi două icoane pentru mănăstirile lui Miron Barnovschi vv: una cu *Sf. Gheorghe* şi *Sf. Ioan cel Nou* şi alta cu *Sf. Procopie* şi *Sf. Mercurie,* amândouă icoanele având împrejurul lor martiriul şi viaţa acestor sfinţi, pe care le-a şi plătit,ele fiind executate de pictorii Isidor Paspuov şi Bejan Naputnai, însă

de adus în ţară nu le-a adus din cauza unor neînţelegeri iscate între Varlaam şi zugrav pe de o parte, iar pe de altă parte între patriarhul Filaret şi zugrav, pentru că acestuia nu-i plăceau icoanele comandate de capul soliei moldovene, *deoarece stăteau aşezaţi pe nişte jilţuri domneşti în poziţii prea lumeşti.*

Varlaam a trimis în ţară încă de la 21 aprilie 1629 pe medelnicerul Pavel Ureche cu o parte din solie, pentru a face cunoscut Domnului şi mitropolitului motivul întârzierii întoarcerii acasă, întrucât lucrul zugrăvirii icoanelor mergea destul de încet, nu aşa cum crezuse dânsul la început. Iar el cu diaconul Iosif şi cu câţiva servitori au mai rămas în Moscova, în aşteptarea terminării icoanelor, până la 29 decembrie 1629, când a plecat de acolo tot fără icoane. (Acestea totuşi aveau să fie aduse în ţară de la Moscova, tot de Varlaam, mai târziu, cu mijlocirea domnitorului Vasile Lupu).

Acasă la Suceava, Varlaam a ajuns în primul trimestru al anului 1630, când Anastasie Crimca, ocrotitorul şi părintele său duhovnicesc, ca biv mitropolit stătea paretisit la Dragomirna, de bunăvoia sa, încă din vara lui 1629 *fiind obosit trupeşte şi doritor de odihnă,* aşteptând plata datoriei obşteşti, iar în scaunul de domnie a ţării nu mai era bunul şi blândul Miron Barnovschi vv, apărătorul celor obijduiţi, *care adeseori a fost văzut de paznicii curţii pren miezul nopţii îngenunchiat înaintea icoanelor, la rugă cu mare osârdie, care în scurta lui domnie făcuse atâtea biserici şi mănăstiri cât nu făcuse nici un domn înaintea lui...,* care se dăduse la o parte pentru că nu voise să mai dea 40 de pungi de aur vizirului peste haraciul obişnuit, spre a nu face *obiceiu* şi nemaiputând, după vorba cronicarului, să sature pânticele cel fără fund al turcilor şi-a luat ziua bună de la toţi şi s-a dus în Polonia, cu veşnică pomenire în ţară. Tronul va fi ocupat,în lipsa lui, de către Alexandru Coconul (1629-1630), Moise Movilă (1630-1631) şi apoi de către Alexandru Iliaş (1631-1633).

În faţa acestei situaţii, Varlaam neavând cui să-şi arate zădărnicia călătoriei şi a ostenelilor sale a găsit mai potrivit să părăsească şi el catedrala mitropolitană de la Suceava, întorcându-se la postrigul său călugăresc, M-rea Secu, unde şi-a continuat preocupările sale cărturăreşti, trăind tăcerea smereniei călugăreşti. Aici, fiind cruţat de necazurile conducerii, egumen fiind în această perioadă ieroschimonahul Gheorghe, având astfel răgazul ca să stăruiască asupra traducerilor sale din slavoneşte: *Acatistul Maicii Domnului,* care se citeşte în vinerea din săptămâna a V-a din Postul Mare, *Psaltirea proorocului David cu cei 150 de psalmi,* apoi *Căutările lui Moisi* şi *Paraclisul Maicii Domnului,* traducere în glose şi variante, proprie numai lui Varlaam, aşa după cum se găseşte în manuscrisul 170 de la APRP, după copia diacului Apostol de la Tecuci.

Şi tot la Secu, în freamătul codrilor şi-n murmurul apelor de munte, Varlaam s-a adâncit cu nesaţ la citirea în slavoneşte a cuvântărilor bisericeşti ale *Sf. Calist* la duminicile de peste an, la praznicele împărăteştişi la sfinţii mari, cuvântări ce le-a adus din Rusia şi pe care le-a completat când a ajuns mitropolit la Iaşi, în 1632.

Dar Varlaam la Secu, pe lângă preocupările cărturăreşti, a luat parte şi la bunul mers gospodăresc al mănăstirii, după cum cunoaştem din documentele acestuia. Aşa, în 1631, martie 11, într-un uric de schimbătură de la Mose Movilă vv, fratele lui Petru Movilă, pentru jumătate din satul Drăguşeni, din ţinutul Sucevei, dintre M-rea Secu şi Vasile Talmoci şi giupâneasa lui, Sultana, Varlaam este amintit alăturea de Gheorghe egumenul, Teofan – proin –egumen, de Macarie şi de tot soborul din M-rea Secu, nu ca egumen, ci ca vieţuitor aicea.

Starea de lucruri din viaţa Moldovei, calităţile sufleteşti şi cultura deosebită a lui Varlaam, recomandat fiind de Filaret Nichitici – mitropolitul Kievului şi de Petru Movilă, dar mai ales pentru serviciul adus domnitorului Alexandru Iliaş, pe care îl împacă cu boierimea autohtonă, odată scaunul mitropoliei rămas vacant ca urmare a decesului Mitropolitului Atanasie, la 13 iulie 1632, au determinat pe boierii ţării şi pe domnul acesteia, dimpreună cu soborul Bisericii moldovene, să nesocotească pravilele şi datinile pământene, ca, de comun acord, să cheme în scaunul Mitropoliei pe Varlaam de la Secu, care nu era decât arhimandrit, fără a mai trece prin scaunul episcopal.

Sfinţirea întru arhiereu a lui Varlaam s-a făcut la 23 septembrie 1632, de către ierarhii Bisericii moldovene. Istoricul N. Iorga susţine că la această deosebită festivitate a participat şi marele specialis în dogmele ortodoxiei Meletie Sirigo din Creta. Savantul român face această afirmaţii pe baza unei însemnări slavoneşti despre manuscrisul *Pravila bisericească* a lui Eustratie logofătul, care afirmă: *1632 luna septembrie 23 zile, Duminecă s-a hirotonit Varlaam mitropolitu Moldovei, cetindu-se Evanghelia Întâiei Dumineci de la Luca, cap.V:* ***Sta Iisus lângă locul Ghenizaretului*** *şi făcu predică în acea zi Meletie Sirigo, mare dascăl din Creta.*

Cuvântarea aceasta a lui Meletie Sirigo se regăseşte într-un manuscris autograf (748) din Biblioteca Sf. Mormânt din Constantinopol şi a fost publicată de D. Russo.

Prezenţa eruditului cretan la ungerea lui Varlaam ca mitropolit este contestată însă de fostul egumen al M-rii Secu, D. Udişteanu.

Noul mitropolit Varlaam şi-a început lucrarea păstorească spre folosul sufletesc al tuturor păstorilor. Varlaam îi sfătuia cu duhul blândeţii, îndemnându-i la smerenie. El a răspândit către toate lăcaşurile de cult dorinţa de trudă şi osteneală pe altarul credinţei, apărând şi îndreptând neorânduielile, acolo unde abuzul şi nedreptatea îşi găsiseră locul. Şi, trebuie recunoscut, că a avut destul de multe de îndreptat.

În acea perioadă Clerul Bisericii din Moldova, preoţimea şi diaconii bisericilor de la oraşe şi sate, nu erau ocrotiţi cu nimic de către Statul feudal, ei fiind nevoiţi sătragă din greu la carul suferinţelor sociale, alături de marea masă a populaţiei, fără ca cineva să intervină pentru a le uşura necazurile .

Cu toate că în acea epocă mănăstirile aveau multe moşii şi averi, acestea erau uşurate de avutul lor ca urmare a abuzurilor dregătorilor domneşti, determinand în randul acestora tot felul de compromisuri, de la nivel superior şi până la ultimul vlădică. Varlaam cunoştea de mult aceste racile şi, una din preocupările sale ca Mitropolit a fost *redresarea morală şi materială a clerului.* În acest sens, el cere lui Alexandru Iliaş Vodă, chiar la 26 septembrie 1632, să dea un uric prin care să interzică slujbaşilor domneşti să se mai amestece în treburile preoţeşti, adică, aceştia să fie judecaţi numai de instanţele bisericeşti, fără intervenţia *dregătorilor domneşti,* iar trei luni mai târziu, la 1 decembrie 1632, datorită influienţei sale pe lângă Donul ţării obţine de la acesta un uric prin care preoţii sunt scutiţi de a mai plăti *dablă la rahatca de intrare în târg*, aşa după cum plătiseră până la venirea lui în scaunul de la Mitropolie. La numai o lună de zile, pe 4 ianuarie 1633, Varlaam obţine de la Domnitor un uric prin care toţi slujbaşii Mitropoliei vor fi scutiţi de biruri, iar preoţii de mir vor căpăta mai multe drepturi şi chiar ceva libertăţi. Tot în cursul acestui an, la 22 februarie domnitorul Al. Iliaş, împreună cu mitropolitul Varlaam, întăresc M-rii Sf.

Parascheva din Iaşi.....Începând cu această dată, activitatea mitropolitului Varlaam va fi foarte bogată şi diversificată, fapt pentru care o vom prezenta cronologic.

- 1633, aprilie 23 – Mitropolitul Varlaam, însoţit de o importantă delegaţie de arhierei, va participa la Lwow (Kiev) la hirotonirea prietenului său Petru Movilă ca mitropolit al Kievului, care va avea loc la 28 aprilie;

- 1634 – pleacă din domnie Moise Movilă;

- 1634, aprilie 27 – Mitropolitul Varlaam îl unge domn pe Vasile Lupu;

- 1634, mai 14 – În timp ce Varlaam era mitropolit al Moldovei, M-rea Secu deţinea un teren în ocolul Tg.Neamţ, chiar în apropierea hotarului M-rii Neamţ, acesta fiind loc domnesc, pentru care, între cele două mănăstiri au avut loc certuri aprige; Varlaam, pentru a aduce liniştea între cele două mari mănăstiri, stăruie la domnie ca lucrurile să intre pe făgaşul normal; aşa se explică faptul că domnitorul Moise Movilă dă uricul din 25 august 1633, care va fi mai apoi întărit de domnitorul Vasile Lupu, la data de mai sus;

- 1634, octombrie 11 – Vasile Lupu vv întăreşte lui Varlaam, mitropolitul Sucevei, şi M-rii Secu, o moară din gârla Putnei, la satul Cofeşti, pentru care au avut pricină cu Dumitraşco stolnicul, care şi-a făcut moară mai jos, înnecând-o pe cealaltă; pricina s-a cercetat din porunca domnitorului, de Pătraşco vătaful de aprozi, Dămian pârcălab de Putna şi alţii, dându-se dreptate Mitropolitului, risipindu-se moara lui Dumitraşco;

- 1635, aprilie 5 – În urma stăruinţei lui Varlaam mitropolitul, împreună cu ceilalţi episcopi ai ţării, pe lângă domnitorul Vasile Lupu, Mitropolia va fi scutită de a mai plăti dările de iliş, sulgiu, angări şi goştina de albine şi porci;

- 1635, septembrie 15 – Varlaam arhiepiscop şi mitropolit al Sucevei, face cunoscut că popa Bilăi, din târgul Şchei, a mărturisit că pe când era ucenic la Niculae egumenul de la M-rea Bistriţa, învăţat de acesta, a ras un uric de la Petru vv cel bătrân şi l-a scris viclean, punând în el şi un hotar al M-rii Bisericani;

- 1637, ianuarie 22 – Mitropolitul Varlaam cumpără de la stolnicul Lupaşcu Bucium trei fălci de vie la Cotnari; va primi act de întăritură la 15 oct. 1651;

- 1637 – Mitropolitul Varlaam vine în Ţinutul Putnei;

- 1637, septembrie 22 – Varlaam mitropolitul Sucevei, întăreşte lui Partenie, egumenul schitului Babe, o vie lucrată cu cheltuiala sa, pe un loc păduros... Cu această ocazie, fiul acestor locuri ale Putnei, menţionează: *... s-a întâmplat de a mers la Gîrla Putnei pentru unele interese ale sale, când s-a prilejuit de a mers şi la schitul lui Partenie, dimpreună cu Banul medelnicerul, cu Dumitraşco stolnicul şi Dabija pârcălabul de Putna, de am văzut via şi schitul, care erau aşezate într-un loc unde altă dată fusese o pădure mare, cu nişte copaci mari şi groşi unde n-a fost niciodată vie, nici pământ niciodinioară, făcând schitul şi via cu destulă osteninţă şi cu multă cheltuială ....*

- 1637 – În cursul acestui an Mitropolitul Varlaam reuşeşte să termine lucrarea sa de căpătâi – CAZANIA, şi cere, printr-o scrisoare, ajutor ţarului Rusiei pentru a-l ajuta s-o tipărească; cu această ocazie el îi scrie ţarului şi despre vizita lui anterioară

la Moscova când era arhimandrit, trimis de domnul Miron Barnovschi pentru sfintele icoane, iar acum ca mitropolit în scaunul Moldovei, prin solul domnului Vasile Lupu, Paladie Ponovitoi, îi trimite slujba *Sf. Ioan cel Nou* care a suferit mucenicie la Cetatea Albă şi capul său zace neputrezit, întreg, făcând minuni spre

vindecare în mitropolia sa de la Suceava; odată cu aceasta i-a trimis şi icoana *Sfântului* spre binecuvântarea şi întărirea Rusiei. El scrie că *unde se aude între oameni un izvor bun, pururea curgător, acolo mulţi alergând se răcoresc şi unde-şi răspândeşte soarele razele sale, acolo întuneric defel nu se arată* . În continuarea scrisorii stipuilează că *din râvna sa pentru Biserica Răsăritului a tălmăcit pe limba românească o carte* ***Sf. Calist: Cuvântările la Sf. Evanghelie,*** *pentru care s-o cetească preoţii în biserică spre învăţătura românilor credincioşi. Cartea aceasta, gata scrisă, numai să se dea la tipar, s-o tipărească, din cauza mâinii apăsătoare a agarenilor* (otomanilor) *şi haraciului pe care trebuie să-l plătească şi vlădicii şi preoţii, nu poate ca s-o tipărească, în care scop a îndrăsnit să ceară ajutorul material de la Ţarul Moscovei*. Stăruinţa sa la ţar pentru ajutor la tipărirea cărţii *Sf. Calist* pe româneşte n-a fost răsplătită aşa după cum a nădăjduit el, deoarece se cunosc şi alte demersuri făcute de mitropolitul Varlaam către Mitropolitul Petru Movilă la Kiev între 1637-1641, pentru dobândirea tipografiei şi a literelor, la care s-a adăugat şi ajutorul material al domnului Vasile Lupu *omul iubitor de lumină, mândru, ambiţios şi darnic când era vorba ca să i se pomenească numele în ţară şi peste hotare*.

- 1638 – Mitropolitul Varlaam îl susţine pe domnitorul V. Lupu în hotărârea acestuia de a ridica o catedrală la Iaşi – *Trei Ierarhi;*

- 1638, martie 2 – Vasile Lupu vv întăreşte uric M-rii Secu pentru satul Borceşti, ţinutul Neamţ;

- 1639, mai 6 – Mitropolitul Varlaam sfinţeşte capodopera Iaşului şi a Moldovei – *M-rea Trei Ierarhi;*

- 1639, iunie 1 – *Sfânta Condică a Marei Biserici a lui Hristos* consemnează actul sinodal când 27 de ierarhi, membrie ai Sinodului patriarhal din Constantinopol, au ales trei candidaţi găsiţi vrednici a ocupa tronul ecumenic .*Noi, care ne-am aflat aici, întrunindu-ne în biserica patriarhicească a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, am procedat la votul canonic, punând printre candidaţi întâi pe Prea Sfinţitul Mitropolit al Prea Sfintei Mitropolii a Adrianopolului pe iubitul în Hristos frate şi împreună şi împreună liturghisitor chir Partenie, apoi pe Prea Sfinţitul Mitropolit al Nicheii chir Porfirie şi în al treilea rând pe Prea Sfinţitul Mitropolit al Moldovei chir Varlaam;* dar nu a fost să fie;

- 1639, iulie 17 – Vasile Lupu vv întăreşte uric şi danie schitului *Ioan Bogoslov*, de la Babe, o vie făcută cu osteneala şi cheltuiala egumenului Partenie în pădure, pe un loc pustiu, pentru care a avut pricină cu Ionaşco Negoiţă, după zapisul de la Varlaam mitropolitul Sucevei;

- 1639 - Mitropolitul Varlaam este alături de Vasile Lupu vv la întărirea hotarului M-rii Pionul (fost Schitul lui Silvestru);

- 1639 – Mitropolitul Varlaam împreună cu soborul său de preoţi oficiază slujba de înmormântare a prinţului Ioan, fiul mai mare a lui Vasile Lupu vv;

- 1639 – Mitropolitul Varlaam împreună cu vlădicii săi, oficiază slujba de înmormântare a Doamnei Tudosca, prima nevastă a lui Vasile Lupu vv;

- 1640, ianuarie – Mitropolitul Varlaam oficiază slujba de cununie a domnitorului Vasile Lupu cu Ecaterina Cercheza, a doua soţie a acestuia;

- 1640, martie 28 – Domnitorul Vasile Lupu, împreună cu Varlaam mitropolitul, dăruiesc M-rii *Trei Ierarhi* din Iaşi satele.....

- 1640, octombrie 22 – Mitropolitul Varlaam este martor când Teofan, fost mitropolit al Sucevei şi alţii dau lui V. Lupu vv o silişte la Truşăşti, pe Jijia....

- 1640 – Se face dreptate privind înecarea morii din Cofeşti, dată de mitropolitul Varlaam M-rii Secu;

- 1641, februarie 25 – Mitropolitul Varlaam susţine averile schitului Babe de la Putna;

- 1641, martie 6 – Mitropolitul Varlaam susţine pe V. Lupu vv cu ocazia unor danii ale acestuia;

- 1641, aprilie 12 – Vasile Lupu vv susţinut de mitropolitul Varlaam şi alţii, dăruieşte uric M-rii *Trei Ierarhi* din Iaşi, satele....

- 1641 – Mitropolitul Varlaam, îl susţine pe Vasile Lupu vv în hotărârea sa de a aduce la Iaşi moaştele Cuvioasei Parascheva;

- 1641, iunie 13 – Varlaam se deplasează până la Galaţi pentru a întâmpina moaştele făcătoare de minuni ale *Cuvioasei Parascheva*, pe care le va însoţi până la Iaşi, unde vor fi depuse la catedrala *Trei Ierarhi;* până la sfârşitul vieţii sale acesta va manifesta o adâncă evlavie făţă de această puternică ocrotitoare a Moldovei;

- 1641, septembrie 22 – Mitropolitul Varlaam susţine din nou interesele Schitului Babe, de la Putna;

- 1641 – Tipografia de la Iaşi, de pe Uliţa Ciobotărească, de lângă eleşteul Bahluiului, *a fost întemeiată prin mila lui Petru Movilă şi ajutorul bănesc al lui Vasile Lupu, **stăpânul plăcut al lui Varlaam,*** numai prin stăruinţa acestuia din urmă. Acolo, în *tipografia de la Iaşi,* tipografie întemeiată cu multă osteneală şi cu mare cheltuială, începând cu acest an, Varlaam punându-şi în lucru capodopera sa *Carte românească de învăţătură,* care va fi finalizată peste doi ani, aceasta fiind cea mai renumită tipăritură de început;

- 1641 – M-rea Soveja, după cum este arătat chiar de Varlaam mitropolitul în acest an, este osteneală şi ctitorie tot a lui Partenie de la Bisericani . Odată năvălind în părţile de jos ale Moldovei *mulţime de oaste unguri şi munteni cu Matei Vodă, de prădară tot şi jăcuiră toate în Ţara de gios, ca şi păgânii tătari, şi luară toate de la acel schit* (Babele), *odoarele bisericeşti şi cărţile şi tot ce avea acel schit, şi-au lăsat biserica deşartă* . În acel timp ţara era în bejenie prin Munţii Vrancei, unde se dusese şi Partenie de la Babele. Acolo el găsind un loc bun pentru aşezare călugărească, loc pustiu, la obârşia Şuşiţei, sub muntele Zboina, pe râul Dobromirului şi unindu-se cu Negrei de la Vrancea s-au hotărât ca să facă acolo, la Soveja, bisericuţă şi schit împreună, pe care l-au şi făcut până în cele din urmă, cu multă muncă, cu multă trudă, dar şi cu multe amărăciuni şi necazuri. Partenie s-a plâns de necazurile sale şi lui Matei Vodă şi acesta milostivindu-se către dânsul l- a ajutat *cu patru sute de câble de grâu, cu veşminte de biserică şi cu 12 ugri. Şi vânzând grâul a cumpărat de pe dânsul un vad de moară la Ţifeşti, unde a făcut mori cu mila de la Matei Vodă.* El a dus la Soveja, când a băjenit acolo, patru buţi de vin şi cu acea pâine tot clăci au făcut de au scos lemnul bisericii, cu aceşti băjenari şi cu prietenii, după cum au văzut, toţi oamenii şi megieşii tînând tot cu bucatele molitvei sale, iar Negrei a dat numai o bute de vin meşterilor. După sfinţirea noului lăcaş de la Soveja, Partenie *a fost adăpat cu nişte scârnăvii de moarte* (otrăvuri)...., *numai căci nu i-au ieşit sufletul, încât l-a îndemnat pe acesta ca să blăsteme pe aceia care i-au făcut acea răutate şi de amărăciune au grăit cuvinte proaste spre acea sfântă biserică.* La Soveja, unde Varlaam este

nominalizat printre ctitori, acesta arată că a ajutat şi Ţarul Moscovei, Mihail Feodorovici:...*şi să nu socotească nimenia că făcu acel schit cu agonisită mănăstirească, ci făcu acea biserică cu mila de la Ţarul Moscovei* . Acest ajutor şi milă au venit la stăruinţa făcută de Varlaam către ţar, el considerându-se ctitor al M-rii Soveja, pentru că cere *celor ce vor petrece întru acel schit nou, ca după moartea sa să nu-l uite, ci să-i facă pomenire mare, din an în an, până va sta mănăstirea*. Mănăstirea Soveja a fost sfinţită, ca şi schitul Babele, de episcopul Dosoftei al Romanului. Şi la această nouă aşezare monahală, Soveja, cu hramul *Naşterea lui Hristos,* Partenie a închinat şi schitul de la Babe şi morile de la Ţifeşti, cu îndatorirea pentru urmaşi de a nu rămâne schitul de la Babele părăsit ca să nu mai aibă certare de la Sfântul acela hram. Mai târziu, la 28 noiembrie 1646, s-a adăugat la strădania lui Partenie dania lui Vasile Lupu vv către Matei Basarab vv, pentru munţii Răchitaşul, cu parte din satul Soveja şi Zboina dinspre Caşin, ca *semn al prieteşugului dintre aceşti domni*.

- 1642, martie 26 – La stăruinţele mitropolitului Varlaam, M-rea Râşca obţine de la domnitorul Vasile Lupu, ca danie, satul Ustia, de la ţinutul Orheilor...;

- 1642 – Mitropolitul Varlaam îl sprijină pe Vasile Lupu vv în intenţiile sale de a organiza la Iaşi soborul panortodox ....

- 1642 – În acest an, cârmuitorii calvini, maghiari din Alba Iulia, tipăresc *Catehismul calvinesc,* în limba română. Aflând acest lucru, Varlaam pregăteşte o argumentaţie de combatere a dogmei calvine, bine argumentată, prin învăţătura creştin ortodoxă ....

- 1642, septembrie 15 – octombrie 27 – Are loc la Iaşi Soborul panortodox.

Dându-şi seama de scopurile prozelite urmărite prin publicarea ***Catehismului calvinesc,*** *Varlaam convoacă la acest sobor toţi ierarhii din Ţara Românească şi Moldova... Se pare că au fost convocaţi şi egumenii marilor mănăstiri şi chiar cărturarii laici. Printre participanţi se numărau Porfirie, mitropolitul Niceei, Meletie Sirigul, cel mai mare cunoscător de dogme dinrăsăritul grecesc, dascălii de la Trei Ierarhi, teologi din Rusia, Preşedintele Sfatului Mitropolitan de pe lângă Petru Movilă* etc (Florin Ontoiu). Cei prezenţi au aprobat un *Răspuns* la acel catehism, întocmit de mitropolitul Varlaam, tipărit probabil la Iaşi, sub titlul *Carte care să chiamă Răspunsul împotriva catehismului calvinesc,* în care se combăteau principalele învăţături calvine (dar numai cu citate din Sfânta Scriptură) expunându-se şi învăţătura ortodoxă asupra problemei respective; de o mare însemnătate era prefaţa, în care apare ideia de unitate naţională, căci Mitropolitul se adresa tuturor românilor, în primul rând celor din Transilvania (Fl.Ontoiu). La acest Sinod de la Iaşi s-a discutat şi problema mărturisirii de credinţă, pusă pe seama lui Kiril Lucaris, precum şi mărturisirea de credinţă a lui Petru Movilă. Stilul ironic, chiar polemic, este specific operei *Răspunsul împotriva catehismului calvinesc,* care va apare în 1645: *Protestanţii calcă în picioare poruncile dumnezeeşti, ceea ce, spun ei, nu se găseşte în sfintele scripturi, ci au fost scoase din capul lor*;

- 1643 – Mitropolitul Varlaam reuşeşte să tipărească la Iaşi opera sa de căpătâi – **CAZANIA** – Carte românească de învăţătură. Aceasta cuprinde 74 de predici pentru toate duminicile dintr-un an şi pentru sărbătorile mari însemnate ale bisericii. Sunt aici şi câteva legende hagiografice care povestesc viaţa marilor mucenici ai ortodoxiei. Titlul lucrării este încadrat într-o gravură în care sunt reprezentaţi Iisus Hristos, cei

patru evanghelişti, Sfinţii Trei Ierarhi – Vasilie cel Mare, Grigorie Bogoslovul şi Ioan Gură-de-Aur. Se pare că originalul Cazaniei, Varlaam îl avea din Ucraina.

Despre această importantă operă a mitropolitului s-au emis multe păreri. Spicuim câteva: *Izvorul principal al Cazaniei lui Varlaam l-a constituit cartea intitulată* ***Comoara*** *a lui Damaschin Studitul, teolog grec din sec. al XVI-lea. Din această carte au fost traduse şi prelucrate 20 de cuvântări. Alte cuvântări au fost prelucrate după manuscrise care circulau în vremea respectivă. S-a constatat că mitropolitul Varlaam* ***nu este traducătorul – şi cu atât mai puţin autorul – Cazaniei,*** *care îi poartă numele. El numai a adunat traducerile mai vechi...; le-a stilizat şi le-a dat la tipar, ca* ***dar*** *întregului neam românesc* (preot prof.dr. Mircea Păcurariu).*Limba Cazaniei lui Varlaam este limba populară, pe care el a deprins-o în copilărie în munţii Putnei... Străduinţa lui Varlaam de a se dezbăra în scris de unele moldovenisme cu care era obişnuit – dovedeşte munca lui de a-şi însuşi din tipăriturile coresiene formele munteneşti, care de fapot păstraseră mai bine fonetismul latin al limbii române. Cazania are 506 file şi 1012 pagini* (Ioana Dragotă – Bibliotecară la fondul de carte veche).

Cazania

Dorinţa clară a lui Varlaam era aceea de a-i ajuta pe oameni să înţeleagă Sf.Scriptură: ***...să înţeleagă fiecare să înveţe şi să mărturisească minunate lucruri lui Dumnezeu...*** *Cazania aceasta a fost decenii la rănd manualul de omiletică al clerului român. La începutul şi sfârşitul său mai apar şi câteva versuri. Cazania cuprinde primele pagini de proză artistică în limba română şi câteva compuneri versificate. Cea dintâi prefaţă, Cuvânt împreună către toată seminţia românească, constituie o dedicaţie adresată poporului român de către domnitorul Vasile Lupu; ea este importantă deoarece afirmă stăruinţa autorului de a scrie pe înţelesul tuturor românilor şi de a folosi exprimare cât mai aleasă. Prin Carte romanească de învăţătură el oferă un dar limbii româneşti . A doua prefaţă este adresată cititorului: autorul arată motivele traducerii şi publicării cărţii:* ***Limba noastră românească...n-***

are carte pre limba sa, *de aceea,****cu nevoie este a înţelege cartea altii limbi...,lipsa dascălilor şi-a învăţăturii,*** *deoarece* ***cât au fost învăţând mai de multă vreme, acum nice atâta nimeni nu învaţă*** (preot Ion Stan – Mitocul Dragomirna – Mitropolitul Varlaam, cărturar al Evului mediu românesc). *Conţinutul Cazaniei este amiletic, liturgic, hagiografic.* ***Fie şi în ipoteza că de la un capăt la altul ar fi traduse sau compilate, cele peste 1000 de pagini de text ale Cazaniei prezintă cea mai îngrijită formă de exprimare a sec.al XVII-lea...****Contribuţia lui Varlaam este incontestabilă ...Prin cunoaşterea aprofundată a limbii române şi prin talentul său de orator, Varlaam a reuşit să dea mai multă expresivitate limbii comune a predecesorilor să... Din punct de vedere fonetic, lexical, morfologic limba lui este unitară, constituind o sinteză a normelor limbii române de atunci. Slavonismele lipsesc, libertatea de exprimareeste mult mai mare. Cazania lui Varlaam este tradusă într-o limbă care e mult mai limpede, mai degajată decât a Cazaniei din 1581 a lui Coresi. Valoarea acestei opere este sporită şi de prezenţa versurilor; ele sunt în număr de 28, grupate fiind în trei compoziţii; prima reprezintă un imn de laudă adresat puterii domneşti, iar celelalte două au un caracter religios. Deşi lungi,inegale, fără ritm şi armonie, având doar rima împerecheată, totuşi versurile au o valoare remarcabilă pentru istoria literaturii române:*

Deşi vedzi cândva sămn groaznic
Să nu te miri când să arată putiarnic,
Că putiarnicul puterea –l închipuieşte
Şi slăvitul podoaba-l schizmeşte
Cap de buăr şi la domnii moldoveneşti
Că puterea aceea hieri să o socoteşti,
De unde mari domni spre laudă şi au făut cole,
De-acolo şi Vasil-vodă au început lucrurile
Cu învăţătura ce în ţară să te miluiaşte.

Tot în Cazanie apar cele dintâi pagini de proză artistică în limba română. Mitropolitul Varlaam trebuie socotit primul povestitor moldovean. Plastică este imaginea fumului ca simbol al vieţii păcătoase: ***Când petreace omul în fum, atunci lăcrămadză ochii şi de iuţimea fumului doru-l ochii şi orbăsc; iară deacă easte la văzduh curat şi la vreme cu senin de se primblă lângă izvoară de ape curgătoare, atunce sâmtu mai vesel, ochii şi mai curaţi şi sănătate dobândesc di în văzduh curat. Aşea şi noi, fraţilor deacă intrăm în fumul păcatelor lumiei aceştia, întru mâncări fără vreme şi în beţii, în lăcomia avuţiei aurului şi argintului satelor şi a vecinilor, şi într-alte pofte de păcate, atunce şi nouă foarte lăcrămadză ochii sufletului nostru, şi de iuţimea acelui fum înşelătoriu durere şi orbie foarte cumplită rabdă ochii noştri****. Calităţile artistice, vocabularul ales, fraza îngrijită, intenţia vădită şi mărturisită de a scrie pe înţelesul tuturor românilor justifică pe deplin această afirmaţie:...****strigă celor surzi să audă, strigă celor ce dorm să se trezească, strigă celor leneşi ca să se simtă, strigă celor neînţelegători să înţeleagă, strigă celor rătăciţi să se întoarcă, strigă celor păcătoşi să se pocăiască ...*** *(Cazania – pag.61).Pildele folosite în cazanii înfăţişează cu voiciune şi naturaleţe faptele, în spiritul naraţiunii folclorice; Varlaam contribuie şi la dezvoltarea prozei oratorice. Unele pasaje surprind prin energia tonului, prin accentul şi ritmul construcţiei, prin patetismul expresiei. Repetiţia şi enumeraţia sunt folosite cu mare artă. Răspândirea*

rapidă în toate zonele ţării a Cazaniei se datorează atât conţinutului, cât şi condiţiilor grafice superioare (preotul Ion Stan – Mitocul Dragomirna). Cazania va fi tipărită în patru tiraje, împânzind ca nici o altă tipăritură bisericile româneşti de pretutindeni, cu explicări evanghelizatoare în graiul ţărănesc, contribuind la unificarea sufletească a credincioşilor despărţiţi în voievodate... Preocuparea esenţială a ierarhului moldovean a fost editarea cărţilor bisericeşti în limba română, pentru a instrui şi familiariza pe preoţi cu diferite probleme teologice, care în vremea aceea erau subiect aprins de discuţie şi pentru a arăta credincioşilor cunoaşterea adevărurilor de credinţă ortodoxă şi a normelor morale religioase prin care se pot împăca cu Dumnezeu. În acea vreme preoţii nu aveau cunoştinţele necesare misiunii lor pastorale, iar credincioşii nu aveau nici un fel de instrucţie religioasă, de aceea lucrările personale ale Mitropolitului Varlaam, precum şi cele care au apărut sub îndrumarea sa, au împlinit, un timp, funcţia unei şcoli de pregătire teologică. **Cazania** include *numeroase vieţi de sfinţi – Dimitrie, Nicolae,Gheorghe, Teodor Tiron, Petru şi Pavel precum şi viaţa unor sfinţi legaţi de biserica Moldovei, ca Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava şi Sfânta Parascheva din Iaşi. Predicile* ***Cazaniei*** *conţin sfaturi moralizatoare pentru înfrânarea viciilor şi a patimilor, aluzii usturătoare la goana pentru îmbogăţire a boierimii, precum şi îndemnuri spre înfrăţirea oamenilor şi ajutorarea aproapelui.... În cea mai mare parte* ***Cazania*** *se întemeiază pe izvoare bizantine, aparţinând unor cunoscuţi scriitori neogreci integraţi curentului umanisto-renascentist din sec. al XVI-lea*; după cum am menţionat mai sus, lucrarea a fost gata încă din 1637, dar nu s-a putut tipări din motivele pe care le-am prezentat; între timp, Varlaam a completat-o cu vieţile şi altor sfinţi, şi în special cu viaţa *Sf. Ioan cel Nou* de la Suceava, care a fost scrisă de Grigorie Ţamblac şi pe care o găsim între manuscrisele de la Neamţ, şi cu viaţa Cuvioasei Parascheva din Epivat, ale cărei sfinte moaşte fuseseră cumpărate de domnitorul Vasile Lupu, *cu multe pungi de bani, din îndemnul lui Varlaam, şi aduse în capitala Moldovei...*;

- 1644 – oficiază căsătoria Irinei, fata cea mare a lui Vasile Lupu;

- 1644 – Mitropolitul Varlaam tipăreşte în tipografia de la Iaşi lucrarea *Cele şapte taine ale Bisericii.* Ea este tradusă în colaborare cu Eustratie logofătul, unul dintre bunii săi prieteni din tinereţe, cu care între 1628-1629 a înfruntat asprimile călătoriei la Moscova, ca trimişi ai lui Miron Barnovschi vv....; *acest Eustratie logofătul, ca familie Dragoş, fiind un pasionat al cărţii a preferat ca să lase logofeţia, aşa cum făcuse şi cronicarul Grigore Ureche, numai ca să rămână în lumea cărţilor sale. El a tălmăcit cartea aceasta* ***Cele şapte taine ale bisericii*** *din greceşte, ea fiind mai mult o mică pravilă bisericească, cu felurite reguli asupra chipului cum trebuie să se săvârşească sfintele taine. Această carte citind-o Varlaam în manuscris, a găsit-o foarte folositoare arhiereilor, aşa cum reiese din predoslavia cărţii alcătuită de dânsul pentru domn şi pentru cetitori, unde el a înfăţişat însemnătatea darurilor creştine şi ale celor şapte taine sfinte. Cartea, pentru timpul când s-a tipărit, a avut o mare însemnătate: ea este un scut de apărare al românilor ortodocşi, care erau asaltaţi cu mare stăruinţă de propaganda calvină şi catolică. De aceea el a stăruit ca să se tipărească, pentru ca apoi s-o împrăştie în ogorul ortodoxiei noastre*.

- 1642-1644 – Varlaam mitropolitul Sucevei împreună cu vlădicii săi, întăreşte Schitului Babele, ridicat de Partenie de la Bisericani, într-un loc pustiu, pe munte, la Putna, ce are hramul *Sf. Ioan Bogoslav...*

- 1642 – 1644 – Mitropolitul Varlaam şi episcopii de Roman, Rădăuţi şi Huşi, întăresc egumenului Partenie al M-rii Bisericani schitul de la Babe, lângă Putna,...şi viile făcute de Partenie cu lucrătorii şi cheltuiala sa, *unde nu au fost niciodată vii,*şi morile de la Ţifeşti...

- 1644 – Mitropolitul Varlaam este trimis la Târgovişte, unde domnea Matei Basarab, într-o misiune diplomatică, de împăcare..., şi găseşte la distinsul cărturar Udrişte Năsturel, cumnatul Lui Matei Basarab, o cărţulie mică, plină de învăţături eretice. Varlaam şi Udrişte Năsturel, vor analiza Catehismul calvinesc şi mijlocind adunarea în sobor a episcopilor din cele două ţări, aceştia vor condamna conţinutul cărţii. *Dumnealui Udrişte Năsturel – spune Varlaam -, carele ca un iubitor de învăţături şi socotitoriu credinţei ceii drepte, în mijlocul altor cărţi noao ce mi-au arătat, adusu-mi-au şi o cărţulie mică, în limba noastră românească tipărită...care am aflat plină de otravă de moarte sufletească...* Mitropolitul îşi ia sarcina de a răsturna ereziile calvine, alcătuind lucrarea *Răspuns împotriva catehismului calvinesc,* apărută în 1645.

Tot cu ocazia acestei vizite, mitropolitul Varlaam reuşeşte să-l convingă pe Matei Basarab vv, ca semn al *frăţiei* să înalţe o biserică în Moldova (la Soveja), iar Vasile Lupu vv, una în Ţara Românească (Stelea – Târgovişte); ca mărturie a acestei vizite, în biblioteca M-rii Secu se păstra cartea bisericească *Triodul,* tipărită în 1642 de Mihail Slianska, la Liov, cu blagoslovenia lui Petru Movilă, mitropolitul Kievului, cu toată cheltuiala lui Matei Basarab vv şi al doamnei sale Elina, pentru creştinii din sudul Dunării; această carte a avut pe filele şi coperţile sale însemnările din 1644, care au fost făcute de Matei Basarab Vodă, de Udrişte Năsturel logofătul şi Varlaam mitropolitul, prin care se proslăveau clipele întâlnirii şi apropierii lor sufleteşti, care i-a fost donată acestuia din urmă; *de la 1942, de când unul dintre cercetătorii necinstiţi în loc de cercetare istorică a făcut decupare şi răzături neîngăduite într-însa, cartea aceasta atât de însemnată pentru istoria culturii româneşti, a rămas schilodită şi fără de glas, ca o aspră mustrare pentru noi toţi*;

CARTEA
CAREA SĂ CHEAMĂ
RĂSPUNSUL ÎMPOTRIVA
CATIHISMUSULUI
CALVINESC

FĂCUTĂ DE PĂRINTELE
VARLAAM, MITROPOLITUL
SUCEAVEI ŞI
ARHIEPISCOPUL ŢĂRII
MOLDOVEI.
TIPĂRITĂ
V LÉTO BYTIA MIRA
7153
SPSĚNIAŽE MIRA
1645

- 1644 – Lui Varlaam i se atribuie şi traducerea unor texte liturgice – un evangherliar, un apostol şi o psaltire;

- În 1644 - din inţiativa lui Varlaam este tipărită la Iaşi *Şapte taine a bisericii;* el scrie şi predoslovia acestei traduceri a lui Eustratie logofătul;

- 1645, februarie – Mitropolitul Varlaam îl primeşte la Iaşi pe omologul său de la Kiev, Petru Movilă, ocazie cu care, împreună cu arhiereii moldoveni – Evloghie al Romanului, Anastasie al Rădăuţiului şi Ghedeon al Huşilor, la care s-a alăturat şi mitropolitul Ştefan al Munteniei, au oficiat cununia religioasă a Mariei, fiica lui Vasile Lupu, cu Ianuş Radziwill, prinţ lituan de religie calvină, care va trece la ortodoxie – cu această ocazie; cei doi mari mitropoliţi – **Varlaam şi Petru Movilă vor fi naşii miresei**; cu acest prilej mitropolitul Petru Movilă a ţinut un cuvânt duhovnicesc în limba română şi polonă; tot atunci a perfectat la Iaşi chiar şi unele puncte puţin luminoase din catehismul său, care a fost aprobat la sinodul panortodox, ţinut la Iaşi în 1642, asupra cărora negocia de-a dreptulcu Meletie Sirigul, încă din vara anului 1643, când acesta se găsea în Lavra Pecerska de lângă Kiev. Cu acest prilej Petru Movilă s-a

interesat şi de unele treburi familiale, privitoare la moşiile ce le avea cu drept de moştenire de la părinţii săi; aceasta a fost ultima vizită a lui Petru Movilă în Moldova.

- 1645, martie 23 – Mitropolitul Varlaam, alături de Grigorie al Larissei, delegatul Patriarhiei ecumenice, Lavrentie al Casandrei şi Atanasie al Romanului hirotonesc în treapta de arhiereu pe egumenul M-rii Galata, anume Paisie, ales patriarh al Ierusalimului;

- 1645 – Mitropolitul Varlaam, indignat de cele citite în cartea *Catehismul creştinesc*, scrisă de popa Gheorghe din Secul şi tipărită în limba românească, în anul 1640, în satul Prisaca, de lângă Alba Iulia, de către popa Dobrea din Ţara Muntenească, pe care a găsit-o la Năsturel Udrişte cu ocazia vizitei sale în 1644 la Târgovişte, găsind-o *plină de otravă de moarte sufletească, de care lucru mărturiseşte înaintea lui Dumnezeu cu firea sa, că mare grijă şi multă scârbă a cuprins sufletul şi inima sa, pentru care lucru a chemat şi a strâns sobor dintr-amândouă părţile, din Ţara Românească şi din Ţara Moldovei...., pentru că a socotit că are o datorie mare să facă răspuns şi să arate strâmbătura şi tâlcul cel rău al lor, ce tâlcuiesc rău şi strâmbează scriptura sfântă, pre care o tâlcuiesc pre voia şi nevolnicia lor cum vor*. Asupra locului unde s-a ţinut la 1645 *Săborul din cele două ţări* care a fost convocat de Varlaam mitropolitul pentru a da răspuns acestui catehism...,*întrucât nu s-a ţinut nici la Iaşi nici la Suceava, cred că acela a fost Secu, fiindcă Varlaam adeseori se întâlnea aicea cu ierarhii moldoveni*; tot în această perioadă mitropolitul Varlaam traducea, măcar şi parţial, *Paraclisul Precistii*;

- 1645 – Varlaam l-a primit, l-a miluit, i-a îngrijit rănile sufleteşti şi i-a apărat cinstea Sf. Ierarh mărturisitor Ilie Iorest al Transilvaniei, după ce acesta fusese înlăturat din scaun; cu această ocazie se întocmeşte o recomandare către ţarul Moscovei- Mihail Feodorovici, semnată de toţi arhiereii moldoveni şi de către domnitorul Vasile Lupu, pentru a fi ajutat Iorest cu bani ca să-şi poată râscumpăra pe cei 24 de chezaşi care au garantat pentru dânsul când a fost scos din închisoare, unde stătuse 9 luni

- 1646, august 27 – Apare primul cod de legi tipărit în limba română, cunoscut sub numele de *Pravila lui Vasile Lupu*. Această lucrare a fost întocmită de domnitorul Vasile Lupu, în colaborare cu mitropoliţii Moldovei – Varlaam şi Petru Movilă al Kievului;

- 1646, noiembrie 17 – Mitropolitul Varlaam este alături de V.Lupu vv în daniile făcute de acesta către Matei Basarab cu terenuri în favoarea M-rii Soveja;

- 1646, noiembrie 28 – Vasilie vv întăreşte, împreună cu Varlaam mitropolitul Sucevei şi episcopii...*fratelui* său Matei Basarab vv Ţării Româneşti....

- 1646 – Are loc slujba mitropolitului Varlaam pentru sfinţirea Bisericii *Sf. Neculai* din Cetatea Neamţ, restaurată de Vasile Lupu vv, transformată apoi în măstire şi închinată M-rii Secu, cu toate odoarele şi averile sale, ca semn de prietenie al domnitorului fătă de mitropolitul său; aici va fi adus ca egumen vestitul Ioan de la Râşca, rubedenia mitropolitului din zona sa natală a Putnei;

- 1647 – Dedicându-i lui Varlaam, mitropolitul Moldovei, prefaţa unei cărţi, Udrişte Năsturel, cumnatul lui Matei Basarab vv, iscusit cărturar, vorbeşte despre înrudirea dintre limbile latină şi română şi, fapt esenţial, face publică – pentru prima oară -, prin tipar o asemenea afirmaţie aparţinând unui român (Dan Horia Mazilu – Vocaţia europeană..., Rev.Biblioteca Bucureşti).

- Mitropolitul Varlaam a scris *Cartea românească de învăţătură de la pravilele împărăteşti şi de la giudeaţe*(Fl Ontoiu);

- 1647, septembrie 12 – Sfinţirea de către mitropolitul Varlaam a bisericii *Soborul Sf. Arhanghel Mihail şi a celorlaţi fără de trupuri puteri* a M-rii Agapia nouă, în timpul domniei lui Vasile Lupu vv, mănăstirea fiind ctitorie a lui Gavriil Coci, hatmanul şi pârcălabul de suceava (fratele lui Vasile Lupu vv). În muzeul M-rii Secu se găseşte un antimis de mătase, zugrăvit cu ocazia acestei ceremonii, care a rămas de la mitropolitul Varlaam, împreună şi cu alte lucruri de-ale sale...

- 1647 – Încă din anul 1645, în tipografia de la Iaşi, mitropolitul moldovean a pus sub tipar lucrarea sa proprie *Răspunsul împotriva catehismului calvinesc,* care va fi gata în acest an de mai sus, *cu scrierea iubitoare de trudă a Mitropolitului Varlaam al Moldovei, după învăţătura apostolească, soborul cu dispută al pravoslavnicilor,* când a fost răspândit în lumea credincioşilor din Ardeal, *cu noi de un neam Români..., pentru a putea sta împotrivă, când va fi vremea de nevoie...., ca nişte stâlpi neplecaţi şi neclătiţi...*;

- 1648, martie 31 – Vasilie vv, împreună cu Varlaam mitropolitul Sucevei, închină M-rea Suceviţa Schitului cel Mare din Galiţia, la cererea doamnei Maria, fiica lui Eremia Moghilă vv, care era căsătorită în Polonia, deoarece această mănăstire din nordul Moldovei, din cauza multor neorânduieli, ajunsese aproape de pustiire şi pentru considerentul că şi Schitul cel Mare din Galiţia era o ctitorie movilească.....(22);

- 1651, octombrie 15 – Vasilie vv întăreşte mitropolitului Varlaam trei fălci de vie în dealul Porcului, la Cotnari....

- 1652, ianuarie 25 – Vizita patriarhului Macarie al Antiohiei şi a arhidiaconului Paul de Alep, ocazie cu care sunt primiţi de mitropolitul Sucevei şi al Moldovei, Varlaam;

- 1652, septembrie 1 – are loc căsătoria fiicei mai mici a lui Vasile Lupu, domniţa Ruxandra, cu Timuş Hmelniţchi, hatman al cazacilor zaporojeni, fiul marelui hatman Bogdan Hmelniţchi; cununia este oficiată de un sobor de preoţi în frunte cu mitropolitul Varlaam;

- 1632- 1653 – Catrina, sora lui Varlaam mitropolitul, dăruieşte M-rii Secu, pentru pomenirea ei şi a părinţilor, o prisacă cu pomet şi lazuri la Târgu Neamţ, pe care o are danie de la fratele său Varlaam, şi cu 32 de mătci;

- 1653, februarie 11 – mitropolitul Varlaam cade bolnav; vin să-l vadă Vasile Lupu vv şi boierii ţării;

- 1653, aprilie 16 – Mitropolitul Varlaam, află de prima detronare a lui Vasile Lupu, care va reveni la tron după o lună de zile;

- 1653 - din respect pentru mitropolitul Varlaam, domnitorul Vasile Lupu închină m-rea Sf.Neculai din Cetatea Neamţ m-rii Secul;

- 1653 - primăvara, înainte de Floriile Paştelui, mitropolitul Varlaam, bolnav fiind, părăseşte scaunul mitropoliei şi se reîntoarce la M-rea Secul . Asupra retragerii din scaun sunt două presupuneri făcute de către unii dintre cercetători: 1) – că el s-ar fi retras din scaun întrucât nu se mai împăca cu domnul ţării, Vasile Lupu; 2) – că nu ar fi fost pe placul noului domn, Gheorghe Ştefan vv. Vom încerca, pe baza celor consemnate în documente, să comentăm cele două variante: 1) – Vasile Lupu vv, prin înrudirea sa cu Timuş Hmelniţchi, fiul hatmanului cazacilor zaporojeni, Bogdan Hmelniţchi, şi prin strângerea în jurul său a multor greci; a reuşit să-şi piardă

prieteniile din ţară şi să-şi atragă neîncrederea turcilor, ocrotitorii săi. Varlaam mitropolitul, se spune, ar fi încercat pe toate căile să facă pe domnul şi prietenul său, V. Lupu vv, ca acesta să-şi ia toate măsurile de a nu duce ţara la prăpastie prin politica şi prin lăcomia sa nemărginită. Nereuşind cu vorba bună, mitropolitul l-a *probozit* pe domn în divanul ţării, înaintea tuturor boierilor, dându-i şi două palme peste obraz, pentru care domnul l-ar fi lovit pe acesta cu buzduganul în piept.

Sacosul (veşmânt) lui Varlaam

Broderie cu fir din argint; argint aurit şi mătase colorată şi perle pe suport din catifea.. Sacosul lui Varlaam, Mitropolitul Moldovei, este cel mai vechi păstrat în colecţiile din România. Sacosul, veşmânt, la origine, imperial, apoi purtat de Patriarhii de la Constantinopol, a fost introdus în Moldova în timpul lui Alexandru cel Bun. Este croit în forma de ***T*** *şi încheiat în părţile laterale cu clopoţei după modelul veşmântului preoţesc din vechiul testament. Este purtat de înalţii ierarhi ai Bisericii Răsăritene. Sacosul lui Varlaam este confecţionat din catifea de mătase verde decorat la poale, părţile laterale şi la Mâneci cu motive vegetale şi florale inspirate din repertoriul decorativ al ţesăturilor orientale care circulau în Moldova sec. al XVII-lea. În jurul gâtului este brodată înscripţia de danie şi data.*

De ruşine, mitropolitul s-a retras la munte, la M-rea Secu, după ce a aruncat blestemul asupra domnitorului său . Fugind dinaintea lui Gheorghe Ştefan logofătul, care venise în ţară cu oşti munteneşti şi ungureşti, Vasile Lupu s- a dus la cazaci, în primăvara lui 1653, de unde s-a întors cu oaste multă în ţară, alungându-l pe uzurpatorul scaunului domnesc. Atunci, după ce a tocmit treburile domniei la Iaşi, Vasile Lupu vv a mers la M-rea Secu unde s-a împăcat cu mitropolitul Varlaam. Ca un fel vădit a acelei împăcări ar fi închinarea M-rii *Sf.Neculai* din Cetatea Neamţ către M-rea Secu . Este drept că un alt act al închinării acestei măstiri la Secu în afară de cel din 6 februarie 1665 dat de Dabija Vodă la stăruinţa Mitropolitului Ghedeon, nu se cunoaşte. Dar este foarte sigur că închinarea M-rii Cetăţii Neamţ la Secu s-a făcut de V. Lupu vv, în 1646, după restaurare şi sfinţire, ca un prinos cuvenit prieteniei sale cu Varlaam mitropolitul. Nu credem că între cei doi bărbaţi, Varlaam mitropolitul şi Vasile Lupu vv, au fost vreodată neînţelegeri şi certuri pentru chestiuni politice. Cunoaştem că Varlaam mitropolitul a fost un credincios prieten al domnului său şi-n aceste chestiuni, fiindcă a mers şi în Ţara Românească, la Târgovişte, în 1644, la M. Basarab vv, şi la Râşcov, în Ucraina, la 1652, la Bogdan Hmelniţchi, hatmanul cazacilor *pentru treabe domneşti şi ale norodului*. Că au fost prieteni aceşti doi mari bărbaţi, până la urmă, este şi cercetarea făcută de domn, de casa şi curtea sa, la boala Mitropolitului Varlaam, întâmplată la 11 februarie 1653.

- Cu noul domn, Gheorghe Ştefan, Mitropolitul Varlaam n-a fost în raporturi rele nici înainte şi nici după ce a ajuns domn. Documentele din acea perioadă sunt destul de grăitoare în această privinţă: Gheorghe Ştefan vv, la 24 ianuarie 1654, în scrisoarea pe care o face către pârcălabii şi deşugubinarii de la ţinutul Neamţului,

spune că s-a jeluit părintele şi rugătorul domniei sale, Varlaam mitropolitul, ce au fost la Suceava, pentru satele sale Borceştii şi Brătuleştii, de acolo, de la ţinutul Neamţ, care sunt globite şi prădate de către dânşii fie pentru orice minciună, domnul hotărând ca de acum să le lase în pace, să nu le mai globească şi să nu le mai prade, decât numai când se vor afla furi şi tâlhari într-însele, însă să nu hie cu năpaste. Tot Gheorghe Ştefan vv întăreşte călugărilor de la Secu, la 19 decembrie 1655, stăpânirea peste moşiile de la Gîrla Putnei, care au fost făcute de rugătorul domniei sale Varlaam mitropolitul, ce au fost de Suceava, cu tot venitul, după cum le-a fost înţelegerea dintre dânşii, de la 5 mai 1655, făcută dinaintea Mitropolitului Ghedeon de Suceava, a lui Ionaşco Căpăţână şi a lui David vătaful şi dinaintea multor oameni ce s-au prilejuit acolo. Varlaam mitropolitul s-a paretisit din scaunul său în primăvara lui 1653, înainte de Florii, şi s-a retras la munte, la Secu, nu pentru că ar fi trăit rău cu Vasile Lupu şi nici pentru că n-ar fi fost pe placul noului domn, Gh. Ştefan vv, ci pentru că boala de care suferea *fulgerarea* (paralizarea) *mâinilor sale,* care nu-l ierta deloc. Aşadar, Varlaam se retrage la Secu, luînd cu sine o parte din odăjdii, care au fost păstrate până la începutul primului război mondial, iar apoi transportate în Rusia în anul 1956 (?).

- 1653, iulie – Mitropolitul Varlaam, la Secu fiind, află de a doua detronare a lui Vasile Lupu, care va fi definitivă, domnitor venind Gheorghe Ştefan;

- 1655, mai 5 – Varlaam, fost mitropolit al Sucevei, adevereşte că s-a învoit cu Theodorit, egumenul, Tofan, stareţul, Gheorghe Chiril şi alţi călugări ai m-rii Secul, să le ia un vad de moară la Putna, pentru că a stricat moara şi a făcut alte două mori să se întreţină cu ele, iar după moartea lui vor rămâne mănăstuirii;

- 1655 – Irimia Dabija (fratele viitorului domn Eremia Dabija), care era la această dată pârcălab la Hotin, dar familia îi era originară, cu gospodării cu tot, aici în ţinutul Putnei, apare ca proprietar în satul Căpoteşti: *....Şi acel pământ şi cu vad de moară întreg, l-am vândut sfinţiei sale părintelui mitropolit Varlaam de la Suceava....*

- 1657, mai 11 – Varlaam, fostul mitropolit, Sava episcop de Rădăuţi, Nestor Batişte şi alţii se aflau în această zi la Huhurezi, pe Gârle, pentru a asista cum Gavril, feciorul Alexii, nepotul Nastei din Cofeşti, dăruieşte m-rii Secul toată ocina sa din Huhurezi, a treia parte dintr-un stâlp, pentru pomenire; aceeaşi menţiune o face şi N.Iorga în *Studii şi documente,* vol.VII, pag.365;

- 1657, august 18 – Varlaam fost mitropolit al Sucevei, dăruieşte, cu limbă de moarte, m-rii Secul, prisaca din Dealul lui Vodă, cu 4 fălci de vie, cramă şi pivniţă, prisaca de la Giuleşti şi de la Colibiţa, satul Borceşti cu 2 mori, satul Brătuleţi, 2 mori la Putna, lângă satul Cofeşti, în vadul de la Pricopie, 4 pogoane ale mănăstirii pe care a pus vie, însă cu ocinile lui de la Strejeşti (Putna) să nu aibă treabă, că nu le-a făcut cu banii mănăstirii nici cu ai mitropoliei ci cu slujba sa, după cum scrie şi în zapisul lui Gh.Ştefan vv;

- 1657 - Varlaam fost mitropolit al Sucevei, dăruieşte cu limbă de moarte, o parte din averea sa, m-rii Secul şi anume prisaca din Dealul lui Vodă cu 4 fălci de vie, cu cramă şi pivniţă, prisaca de la Giuleşti cu casă şi zemnic, altă prisacă la Bistriţa, la Colibiţa şi prisaca din Luncă, cu zemnic, cu moară şi cu pive de păsat; satele Borceşti şi Brătuleţi cu prisacă, moară şi heleşteu, o cocie cu postav şi cu bubou, cu 4 telegari negri cu hamuri; căldări de bere şi de casă, de rachiu, tigăi,

tingiri şi lighene cu ibric, blide de plumb, talgere, vase de lemn şi toată *povijia* casei şi *cuhnea cu bubou*, buţi, poloboace şi altele;

- 1657 – sfârşit de toamnă – marele mitropolit al Sucevei şi Moldovei – VARLAAM – cu sufletul împăcat că şi-a făcut datoria pe acest pământ, trece în lumea celor nemuritori;

- 1657, decembrie 19 – Gheorghe Ştefan vv întăreşte m-rii Secul stăpânirea peste morile de pe Putna, făcute de fostul mitropolit Varlaam

- 1658, aprilie 16 – Andrei, nepotul mitropolitului, mărturiseşte că răposatul mitropolit Varlaam, s-a tocmit cu călugării de la Secul să strice o moară a mănăstirii de pe apa Putnei şi să facă în schimb alte două mori mai jos, pe care să le ţie el cât va fi înviaţă, iar după moarte să fie ale mănăstirii;

- 1658, aprilie 16 – Dosoftei, egumenul m-rii Neamţ, duhovnicul mitropolitului Varlaam, mărturiseşte că acesta a lăsat, la moartea sa, ca ocinile şi bucatele lui, să fie ale mănăstirii, arătând că fraţilor, surorilor şi nepoţilor le-a dat şi i-a înzestrat cât a fost în viaţă;

- 1658, iulie 26 – Sima cu femeia lui Safta şi cu fiii lor, vând lui Ursul din Cofeşti, nepotul mitropolitului Varlaam, partea lor de moşie din Cofeşti....;

- 1660, ianuarie 11 – Ştefan vv întăreşte m-rii Secul stăpânirea peste o prisacă din Dealul lui Vodă cu 4 fălci de vie, cramă, pivniţă, prisacă la Giuleşti şi la Colibiţa, satele Borceşti şi Brătuleşti, 2 mori pe Putna, în vadul de la Procopie, la satul Cofeşti, toate fiind danie de la Varlaam, fostul mitropolit al Sucevei...;

- 1660, aprilie 27 – Sava mitropolitul Sucevei...., dau m-rii de la Schitul (Hangu) poiana Colibiţa, pe cealaltă parte a Bistriţei, dăruită de mai înainte de răposatul Varlaam, fost mitropolit;

- 1661, iulie 7 – Racoviţă Cehan mare logofăt, Toma Cantacuzino mare vornic al Ţări de Jos şi Dabija mare vornic al Ţării de Sus şi alţi boieri ai Sfatului domnesc, în urma poruncii lui Ştefan vv, cercetând pricina lui Ghinea neguţătorul pentru 200 de lei ce are de luat de la Andreiaş, nepotul mitropolitului Varlaam, pentru care i-a zălogit o casă în Iaşi, pe Uliţa Mare, lângă Mitropolie, împreună cu viile de la Putna şi cu 2 prisăci, una la Dobrovăţ şi alta la Cotnari şi neplătind datoria la termen, au pus vornicii de poartă cu târgoveţii şi au preţuit casa 130 de lei, dându-i casă jeluitorului; pentru restul de 70 de lei, să se socotească moşiile şi alte bucate, pe unde se vor afla, până la împlinirea datoriei; În ziua următoare – 9 iulie, Vasilie vv întăreşte uric lui Ghinea cu această hotărâre de mai sus;

- 1661, octombrie 15 – Andrei, nepotul mitropolitului Varlaam, mărturiseşte în faţa lui Dabija mare vornic (semnează fost vornic, deoarece la data actului era deja domnitor), că s-a învoit cu Ghica neguţătorul ca pentru datoria de 200 de lei, să-i dea nişte case cu loc, cumpărate de la vornicul Roşca, în Iaşi, pe Uliţa Mare, preţuite 130 de lei precum şi 9 jumătăţi de vin, în preţ de 70 de lei, achitându-şi datoria. Dacă va veni Ghinea de la Ţarigrad să treacă casele în catastiful târgului;

- 1676, iunie 7 – Antonie Ruset vv întăreşte lui Toader, diacul de cămară, nepotul lui Varlaam mitropolitul şi cumnatului său Vasilie din Tg.Neamţ, stăpânire peste nişte pometi de la o prisacă, danie de la Varlaam, prisaca cu stupi fiind danie m-rii Secul, de la părinţii lui Toader;

- 1676, septembrie 14 – Antonie Ruset vv, judecând pricina lui Lupu Braşoveanu, Vlad, Ionaşco şi Velicico, nepoţii Nastasiei, sora răposatului mitropolit

Varlaam, împotriva lui Gheorghe olăcarul, preotul Ursul şi Toader, feciorul lui Ştefan, fratele numitului mitropolit, de la care pretind părţile de ocină din Străjeşti (în marginea Cofeştilor), Giugastri şi Scorţari numite Cofeşti şi Căpoteşti, ţin.Putna, declarând fals zapisul de danie ce îl au de la mitropolitul Varlaam, dă rămaşi pe pârâşi din toată legea ţării şi întăreşte uric celorlaţi stăpânirea peste aceste ocine, deoarece Ioan episcopul de Roman împreună cu călugărul Atanasie şi cu tot soborul m-rii Secul au mărturisit că dania s-a făcut în faţa lor şi mitropolitul n-a putut iscăli fiind bolnav şi *fulgerat de mâini* (paralizat);

- 1687, aprilie 7 – În acest document, din timpul domniei Lui Constantin Vodă (Cantemir) în care acesta judecă o plângere înaintată de preoteasa popei Ursul nepoată şi moştenitoare a mitropolitului Varlaam, se face precizarea că în averea cumpărată de mitropolit de la Irimia Dabija, nu se cuprindea numai vad de moară cu moară ci şi teren împrejur *şi alte moşii.*

- 1677, iulie 4 – document scris la Cofeşti: Preotul Ursul şi Toderaşco feciorii lui Ştefan, frate mitropolitului Varlaam, mărturisesc că având gâlceavă cu călugării de la m-rea Secul pentru 2 pogoane de vie de dinaintea casei mănăstirii (la Căpoteşti), care au fost puse de Varlaam şi date lor, a venit Ioan Egumenul, Partenie clisiarhul, Isaia şi alţi părinţi de la m-rea Secul şi au măsurat, ales şi stâlpit locul dinspre ei şi dinspre alţi răzeşi. Ei au dat mărturii, în schimbul acelui pământ, alt pământ al lui Dragomir Vrânceanul şi le vor plăti şi apa unui pământ în vadul lui Pricopie, ca să fie vadul al m-rii. Martori: popa Ion Renţea din Târgoveţi, Gheorghe din Străjeşti, Săracul din Cofeşti şi alţii;

- 1677, iulie 4 – Preotul Ursul şi Toderaşco, feciorii lui Ştefan, frate mitropolitului Varlaam, fac cunoscut că în pricina cu m-rea Secul pentru moşiile de la Putna, la Scorţari, în gârla de jos, pe care le-ar împresura ei şi alţi moşinaşi, au strâns moşinaşi şi megieşi şi au măsurat locul după zapisele călugărilor găsindu-se 5 pământuri întregi, pământul dă câte 18 paşi şi deosebit 6 paşi şi 4 pogoane în vadul lui Dragomir Vrânceanul şi 14 paşi în vadul din jos, iar pentru 2 pogoane din faţa mănăstirii, pentru care au făcut călugării gâlceavă li s-a dat alt pământ de la ei şi apa unui pământ din vadul lui Pricopie cumpărat de ei, ca să nu mai fie pricină; la un pământ al lor de la Dolhan să nu se amestece călugării;

- 1688, martie 26 – Gârle – Sătenii din satele Căpoteşti, Târgoveţi, Scorţari şi Fiţingheşti: popa Gligorie şi popa Enachie din Căpoteşti, Săracul, călugăr din Scorţari (Cofeşti), Trohin, căpitanul şi alţii mărturisesc că venind Potlog şi Iordachie pârcălabi de Focşani şi întrebându-i dacă au ştiut de vânzarea unor vii ale Mariuţii preoteasa popii Ursului Cergar, nepoata mitropolitului Varlaam, lui Panaiote Grecul şi anume 4 pogoane de vie bună şi un pogon paragină, în satul Scorţari (Cofeşti), dinaintea casei secanilor, alături de moşia m-rii Secul, au arătat că n-au ştiut nimic de tocmeala lor, ştiu numai că aceste moşii sunt date de mitropolitul Varlaam, unele m-rii şi altele nepoatei sale, preoteasa, iar acum m-rea Secul vrea să râscumpere moşia vândută lui Panaiote....Pivniţa a spus preoteasa că n-a vândut-o ci numai cele 4 pogoane de vie bună şi un pogon paragină..., iar fratelui ei Toderaşco i-a vândut o bucată de loc..., deci să întoarcă călugării banii lui Panaiote şi să stăpânească ei moşia;

- 1898 - ultimul descendent al familiei, Iacob Moţoc, boier sărăcit şi decăzut, a trăit între anii 1815-1898, mai având o mică proprietate de vreo 20 ha şi conacul

părăginit, în plin câmp, cam pe la km.14 al actualei şosele Focşani-Vidra; Iacob Moţoc era văduv şi fără copii; nepot al Ursei Moţoceasca; fusese însurat cu Ileana, fiica lui Manolache Ţiroiu din Boloteşti (bunicul autorului monografiei satului); în orice convorbiri sau certuri, căci Iacob era o fire impulsivă, el pretindea şi se mândrea cu ascendenţa lui Moţoc de pe vremea lui Al.Lăpuşneanu şi a mitropolitului Varlaam, din timpul lui Vasile Lupu vv

- 1925, octombrie 13 – Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca la Iaşi, în catedrala mitropoliei Moldovei şi Sucevei, să comemoreze 1600 de ani de la ţinerea primului sinod ecumenic, Niceea 325, şi 283 de ani de la soborul care s-a ţinut la Iaşi în 1642, la propunerea şi stăruinţa mitropolitului Varlaam;
- 1957 - Are loc la M-rea Secul o mare prăznuire a împlinirii a 300 de ani de la moartea marelui mitropolit al Sucevei şi Moldovei – Varlaam;
- 2007 – 12 februarie – Sfântul Sinod al BOR a aprobat canonizarea Mitropolitului Moldovei Varlaam;
- 29 august – Biserica Ortodoxă Română l-a trecut în rândul sfinţilor pe Sfântul Ierarh Varlaam (Mitropolit al Moldovei);
- 30 august – prăznuirea Sfântului Varlaam.
- 2007, august 31 – În prezenţa IPS Daniel, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, pe atunci, actual Patriarh al B.O.R, în fruntea unui sobor de 12 preoţi, se oficiază slujba de sfinţire a primei biserici închinată Sfântului Ierarh Varlaam, Mitropolitul Moldovei, cu hramurile *Sf. Vasile cel Mare* şi *Sf. Ierah Varlaam al Moldovei,* din cadrul mănăstirii aflate în localitatea Bodeşti, judeţul Neamţ;
- 2008, august 29 – la M-rea Secul are loc canonizarea sfântului mitropolit Varlaam, proclamat ca sfânt, cu zi de prăznuire 30 august.

Varlaam mitropolitul s-a bucurat de mare consideraţie nu numai pe pământul patriei sale, dar chiar dincolo, peste hotare, în toată biserica ecumenică, el fiind pentru timpul acela personalitatea cea mai de seamă a ortodoxiei şi podoaba culturii româneşti. Aşa ne putem explica şi faptul de la 1iunie 1639, când s-a făcut alegerea noului patriarh ecumenic al Constantinopolelui în persoana lui Partenie I –iu, fostul mitropolit al Adrianopolelui, după caterisirea şi înlăturarea fostului patriarh ecumenic Chiril al II-lea Contoris al Beriei, Varlaam mitropolitul Moldovei, pentru ceea ce reprezenta el, a fost trecut în numărul celor trei mitropoliţi propuşi candidaţi la scaunul patriarhal, ca al treilea candidat, fapt care nu s-a întâmplat până atunci şi nici de-atunci încoace, deoarece acest scaun dintru început a fost ocupat numai de către ierarhii greci şi a devenit un privilegiu exclusiv al acestor ierarhi .

Varlaam mitropolitul, care mai bine de douăzeci de ani a fost chipul cel mai de seamă al adevăratului ierarh român, personalitatea cea mai reprezentativă din Moldova din punct de vedere bisericesc şi cărturăresc, exponentul cel mai credincios al curentului slavon şi tălmăcitorul cel mai aprins al cţilor de învăţătură creştinească şi duhovnicească din limba greacă şi slavonă, podoaba Bisericii ortodoxe şi a culturii româneşti, bărbatul care a lucrat cu multă râvnă la întărirea Bisericii Ortodoxe şi a patriei sale, în primăvara lui 1653, bătrân, obosit şi măcinat de multe suferinţe, a părăsit scaunul metropolitan şi s-a retras la munte, la Secu, metania sa.

Varlaam a jucat un rol deosebit în viaţa politică şi culturală a Moldovei. În viaţa politică, acesta era atunci *singurul sfetnic de taină, atât al lui Miron Barnovschi*

vv, cât mai ales a voievodului Vasile Lupu, fiind singurul care a avut îndrăzneala să-l cheme, pe acesta din urmă, la îndreptare şi să-l mustre chiar.

Mitropolitul Varlaam a pus pecetea sa de necontestat pe dezvoltarea limbii şi culturii române în sec. al XVII-lea, fiind deschizător de drumuri în evoluţia ulterioară a culturii româneşti. (Fl.Ontoiu). În istoria literaturii române, Varlaam este considerat o mare personalitate culturală. Conform documentelor vremii, se cunoaşte că, Vasile Lupu, sfătuit probabil şi de mitropolit, cumpără de la boierul Mihai Furtună fost mare comis, contra sumei de 200 de lei, casa din Uliţa Ciobotărească, din apropierea *heleşteului Bahluiului*, unde va amenaja *Şcoala de la Trei Ierarhi* şi, în acelaşi timp, Varlaam, în urma mai multor insistenţe, *capătă de la Petru Movilă pe însuşi rectorul de atunci al şcolii de la Kiev, ieromonahul Sofronie Pociaţki,* o mare personalitate a acelor vremuri, care va conduce şcoala şi, mai apoi, tipografia de la Trei Ierarhi.

Mitropolitul Varlaam Moţoc, a fost şi a rămas o flacără vie în Ortodoxie, nevoitor de carte românească, cumpănitor înţelept în relaţiile ce şi le-a câştigat, zelos apărător al Ortodoxiei, împăciuitor al domnilor români învrăjmăşiţi, purtător de grijă pentru ridicarea nivelului cultural al preoţimei şi pururea străduindu-se la luminarea poporului moldovean din sânul căruia ieşise ca simplu fecior de ţăran. Prin toate aceste daruri sufleteşti se conturează armonios dorul său neîntrecut de slujire creştinească şi românească. Nici un cărturar sau ierarh român de până atunci nu a arătat atâta patos în slujirea cu cuvântul şi cu fapta, atât a crezului creştin, cât şi a celui românesc (Sebastian Bogdan Filipescu – M-rea Secu).

Prin diplomaţia sa, Varlaam, spre surprinderea tuturor, a reuşit să se menţină în fruntea Mitropoliei Moldovei în vremea unui domnitor atât de aprig cum era Vasile Lupu şi pe care N.Iorga îl aprecia ca *făcător şi izgonitor de patriarhi....*

În timpul păstoriei sale, Mitropolitul Varlaam l-a îndemnat de multe ori pe domnitorul Vasile Lupu să contribuie la creşterea spirituală a poporului său prin ridicarea mai multor biserici şi mănăstiri şi repararea altora, cum ar fi: Mănăstirea Agapia Nouă, prin dania fratelui său Gavriil hatmanul, M-rea Hlincea din Iaşi, Mănăstirea Golia – Iaşi, biserica Sf. Ioan Botezătorul din Iaşi, biserica Sf. Atanasie – din Copou- Iaşi, biserica din satul Şerbeşti – Neamţ, Biserica Stelea din Târgovişte, biserica Sf. Paraschieva din Liov, biserica din Orhei, capodopera Trei Ierarhi etc. Pe toate aceste lăcaşuri le-a sfinţit Mitropolitul Varlaam şi le-a împodobit cu călugări şi cu o curată viaţă duhovnicească. În timpul cât a fost mitropolit Varlaam, mănăstirile din Moldova au trăit o perioadă de mare linişte şi pace duhovnicească. Peste tot acesta a rânduit egumeni luminaţi şi duhovnici buni, făcând astfel să sporească numărul monahilor în viaţa de obşte, ca şi al sihaştrilor din schituri şi păduri. Astfel, mănăstirile cu cea mai înaltă viaţă duhovnicească s-au înmulţit, în timpul lui mitropolitului Varlaam acestea fiind: Sfinţii Trei Ierarhi, Putna, Slatina, Moldoviţa, Voroneţ, Dragomirna, Neamţ, Secu,Agapia, Probota, Tazlău, şi mai ales Bisericani, singura mănăstire din ţară cu regulă de viaţă achimită (neadormită), imitând modelul M-rii Studion din Constantinopol. În acea perioadă, în toate mănăstirile funcţionau adevărate şcoli duhovniceşti de traducători, caligrafi, miniaturişti şi zugravi de icoane.

Preocupat de liniştea şi stabilitatea ţării sale, văzând marea instabilitate a domnitorilor la tronul Moldovei, în anul 1632 Mitropolitul Varlaam se duce în fruntea unei solii de pace la Constantinopol, intervenind pentru un domn pământean pe scaunul de la Iaşi.

Scriind testamentul din timpul vieţii sale, aceasta demonstrează că Mitropolitul era un om ordonat. Faptul că Varlaam era legat de locurile natale, de satul Cofeşti, este demonstrat şi de fapta sa de a contribui substanţial la construirea unei biserici, cu hramul *Cuvioasa Parascheva*, în mijlocul moşiei sale, care se afla de-a lungul drumului ce trecea prin vechiul vad al Târgului Putna. Biserica, pe la 1860, era dărâmată, cimitirul fără cruci, păstrat încă şi astăzi datorită unui gard împrejmuitor. De partea cealaltă a drumului, se pare, conform tradiţiei, că tot din dania lui Varlaam, s-a construit o şcoală, care la fel, în anul 1880, devenise o ruină. După moartea mitropolitului moştenirea sa, crescând mereu, este supusă unei serii de încălcări, contestaţii şi chiar certuri între moştenitori, între M-rea Secu şi numeroşi descendenţi, aceasta ajungând pe la 1800 proprietatea lui Spiridon Gârneaţă din Odobeşti, care o lasă prin testament primăriei Odobeşti – am scris mai sus despre aceasta. În 1959 primăria oraşului destinează această moşie ca imaş pentru vitele locuitorilor din oraş, până în primăvara anului 1966, când a fost comasată de comuna Boloteşti.

După cum reiese din vechile documente, mitropolitul Varlaam a avut întotdeauna o deosebită grijă de mănăstirea sa, de metanie, unde a crescut şi s-a format ca om al Bisericii. Devenise de acum proverbială afirmaţia precum că Varlaam *orice agoniseală dobândea, o dăruia M-rii Secu* . Pe langă moşii, el a dăruit obştii de aici un frumos sacos arhieresc în fir de argint, cărţi de cult, vase şi alte obiecte bisericeşti. La fel şi sora sa Ecaterina, fratele său şi nepotul său, preotul Ursul din satul Cofeşti, ţinutul Putnei, au făcut danii preţioase M-rii Secu, întru pomenirea lor şi a marelui **Mitropolit Varlaam.**

Alexandru - Lascăr VASILESCU
DELAPUTNA

A văzut lumina zilei în data de 23 decembrie 1872, în oraşul Focşani. Va îmbrăţişa careiera militară, ajungând până la gradul de colonel. Cursurile primare le va face fracţionat, la Bucureşti, apoi la Focşani. Rămânând orfan de tată, va cere să fie admis în calitate de copil de trupă, în cadrul Regimentului 2 Geniu, procedură uzuală în acele vremuri, mai ales când părintele a fost cadru militar. Va urma apoi cursurile Şcolii Militare din Bistriţa, iar de aici ve merge la Şcoala Suprioară de Ofiţeri, unde va fi înaintat la gradul de sublocotenent. Deoarece atât pe parcursul şcolii, cât şi la comanda unor subunităţi militare din subordine s-a dovedit un cadru valoros, va fi trimis la Şcoala Superioară de război din Bucureşti, pe care o absolvă cu brio, fiind înaintat la gradul de maior. Va deveni preşedintele Ligii Sacre Naţionale, apoi director al revistei *Victoria.*

Debutul literar va avea loc în paginile revistei menţionate mai sus, iar cel editorial, în anul 1915, când îi va apare volumul *Alarma*. Acestuia îi va urma în timp, următoarele apariţii: *Politice* - 1919; *Nebunul* - 1921; *Banatul* - 1921; *În închisorile de la Budapesta* - 1922; *Perle din discursul d-lui Brătianu* - 1922; *Politica financiară liberală* - 1923; *Muşcături* - 1924; *Cu barosul* - 1928; *Cu barda* - 1930; *Cu securea* - 1931; *Cu ţeapa* - 1933; *Noul Talmud* - 1933; *Cu furca* - 1934; *Răscumpărarea* - 1936; *Flămânda* - 1937; *Căpitanul Vâj* - 1937; *Totul pentru neam* - 1937, *Alarma* şi încă vreo câteva nedatate.

Alexandru - Lascăr Vasilescu va muri în luna ianuarie 1939, la Bucureşti.

Mariana VÂRTOSU

Mariana Vicky Vârtosu

prozatoare, publicistă

A văzut lumina zilei în data de 29 aprilie 1953, în Focşani, ca fiică a lui Ioana şi Ştefan Vârtosu. Studiile primare şi Liceul (*Unirea*) le-a făcut în oraşul natal. Va urma apoi Cursurile Facultţii de Psihologie Bucureşti.

Conform mărturiilor sale, în anii ’90, revista *Paz Aura Mundi*, din Galaţi, îi va pune la dispoziţie paginile sale, în care va publica o serie de poezii, având girul directorului acestei reviste, scriitorul Mircea Ionescu.

Începând cu anul 2001 devine membru fondator al Asociaţiei culturale *Duiliu Zamfirescu* din Focşani, care va fonda, prin aportul preşedintelui Gheorghe Neagu, revista *Oglinda literară,* unde scriitoarea va deveni colaborator permanent. Va scrie cronici de prezentare, proză eseu, poezie etc. Va publica şi la diverse reviste literare din ţară. Este prezentă aproape la toate evenimentele culturale ale urbei şi nu numai, impresiile sale fiind cuprinse în două volume, intitulate *Şapte ani spre un Tibet* şi *Golgota spiritualităţii.*

Va coordona cele trei anuare ale filialei Vrancea a LSR,

intitulate: *Amprente* - 2010, *Concert pentru şapte autori şi o antologie* - 2011 şi *Dodekatheon* - 2012.

În decursul activităţii sale va primi următoarele premii şi distincţii: Premiul pentru critică literară (II) - Salonul Dragosloveni - 2001; premiul special pentru proză scurtă, oferit de BCR Galaţi, la Festivalul Naţional de Literatură, din cadrul Zilelor *Duiliu Zamfirescu* - 2002; premiul special pentru promovarea culturii vrâncene şi pentru contribuţia sa la dezvoltarea culturii locale - 2003; Diploma de onoare pentru cel mai bun cronicar, în cadrul Festivalului *Primăvara poeţilor* - 2004; Diploma de excelenţă oferită cu ocazia Festivalului literar *Bogdania* - 2013 etc.

Referindu-se la scrierile sale, Liviu Grăsoiu menţiona: „Cu titlul drept fundamental *Visul,* apar două naraţiuni de Mariana Vicky Vârtosu - din capul locului trebuie spus că titlul ales deserveşte prozele, contrazis însă de conţinutul paginilor dominat de notaţii simple conducând iscusit spre acumulări tensionate şi spre coşmar. Epicul interesează mai puţin, accentul cade pe analiză şi pe descripţie, reuşită în ciorchini colori”[1].

Emilian Marcu consemnează: „ Mariana Vicky Vârtosu îşi construieşte personajul cu migală ştiind să-i atribuie calităţi şi defecte care întotdeauna exprimă o existenţă pe sponci. Stilul coerent cu mult dialog face din lectura acestei cărţi un exerciţiu util”[2].

Va publica următoarele volume: *Jurnalul unui ticălos* - 1998; *Jucării pentru Noemi* - 1998; *Iubire fără vacanţă* - 1999; *Nopţi cu ochi deschişi* - 2001; *Talisman de buzunar* - 2002; *Pseudojurnalul Dorei Spirescu* - 2003; *Mireasa de nisip* - 2003; *Legată la ochi* - 2005; *Dincolo de nimic* - 2007; *Misterul Golfului Sălbatic* - 2008; *Şapte ani spre un Tibet* - 2009; *Memoria sugativei* - 2010; *Visul din vise* - 2013; *Golgota spiritualităţii* - 2013; *Pe jumătate vestală* - 2013.

Referiri despre opera sa vor face: Emilian Marcu, Liviu Grăsoiu, Liviu Comşa, Speranţa Miron, Mircea Ionescu, Cezarina Adamescu, Florin Paraschiv, Mircea Dinutz, Gheorghe Andrei Neagu, Emilian Marcu, Radu Cârneci, Valeria Manta Tăicuţu, Corneliu Fotea, Constantin Miu etc. Va fi susţinută de scriitorii Radu Cârneci, Mihaela Albu, Dan Anghelescu, cu recomandări pentru USR.

Este Preşedinta Filialei Vrancea a Ligii Scriitorilor din România şi membră a cenaclului literar *Duiliu Zamfirescu.*

---

[1] Luceafărul - 2004.
[2] Convorbiri literare - 2007.

Alexandru VLAHUŢĂ
poet, prozator, publicist

S-a născut în ziua de 5 septembrie 1858, în localitatea Pleşeşti, judeţul Vaslui. După cursuri elementare, va face studii liceale la Bucureşti (1879). Se va înscrie apoi la Facultatea de Drept, dar nu o va termina. Va lucra în calitate de profesor suplinitor la diferite gimnazii şi licee.

Debutul literar va avea loc în anul 1880, în renumita revistă *Convorbiri literare.* După o oarecare experienţă editorială, în perioada 1893 - 1896, Al. Vlahuţă va şcoate revista *Vieaţa.* După numai cinci ani, împreună cu George Coşbuc va conduce revista *Semănătorul* (1901), dar se va retrage la scurt timp. După o lungă perioadă, de cinsprezece ani, începând cu anul 1916, Al. Vlahuţă va fi la conducerea revistei *Scriitori români,* iar la finele Primului război mondial va edita ziarul *Dacia,* apoi revista *Lamura.*

Interesantă ni se pare legătura lui Al. Vlahuţă cu meleagurile râmnicene (acum vrâncene), modul în care a ajuns el aici. Criticul literar Florin Muscalu, încearcă să refacă, pe scurt, acest moment din viaţa renumitului prozator;"În 1906, după ce face o călătorie la Pleşeşti pentru a revedea locurile copilăriei, împreună cu Paul Bujor, un ţăran din partea locului îl întreabă pe poet dacă are *lăcuinţă.* Interogaţia îl tulbură într-atât, încât hotărăşte să-şi ridice la Dragosloveni o casă, la via socrului său Ştefan Gâlcă, departe de capitală, pentru a-şi desăvârşi scrierile. În anul răscoalei, 1907, ţăranii din podgorie îi năruie micul conac, determinându-l pe Vlahuţă să exclame, fără răutate, într-o scrisoare din 15 aprilie 1907 către acelaşi Paul Bujor: *Am fost bolnav, cuibul de la Dragosloveni ni l-au stricat. Bieţii oameni, vor şti ei ce au făcut?*[1]

Impresionat de evoluţia evenimentelor din anul care a ridicat ţărănimea Moldovei, şi nu numai, la luptă pentru drepturi sociale, în luna mai a aceluiaş an va scrie impresionantul poem ***1907,*** care va apare în revista *Viaţa literară.* După trei ani, în 1910, refăcut fizic, scriitorul, cu ajutorul rudelor sale din localitate, va reface complet casa de la Dragosloveni (care este şi astăzi) şi se va muta aici. *Acum de-abia încep să mă simt şi eu acasă la mine.*

La festivităţile care au avut loc,în ziua de 13 noembrie 1913, la Plaineşti, cu ocazia dezvelirii monumentului ridicat în cinstea generalissimului Suvorov(primul monument), vor participa o serie întreagă de personalităţi române şi ruseşti. Cu această

[1] Muscalu, Florin - Op cit, pp. 172-173.

ocazie, generalul rus Arseniev i-a decorat pe Al. Vlahuţă, I.L.Caragiale şi Mateiu I. Caragiale, care se aflau de faţă la festivităţi.

Aici, la Dragosloveni, scriitorul se va întâlni deseori cu prietenii săi de la Bucureşti, dar şi cu cei din satele din jur, o figură aparte fiind preotul Ghiţă Popescu din Popeşti, sat aflat la doi kilometri de Dragosloveni. În perioada 1914-1916, cumnatul lui Vlahuţă, Nicolae Gâlcă ajunge Prefectul Judeţului Râmnicu Sărat.La sugestia preotului menţionat mai sus, Vlahuţă îl roagă pe cumnatul său prefectul, să facă un drum direct de la casa lui până la gara Gugeşti, pentru a nu mai ocoli prin Plaineşti (Dumbrăveni). Acesta îi îndeplineşte dorinţa şi astfel a rămas şi în prezent drumul direct casa Vlahuţă - gara Gugeşti.

Din nenorocire, la scurt timp se va declanşa Primul război mondial şi, deoarece înaintarea armatelor germane dinspre Muntenia spre Moldova se va petrece pe lângă casa de la Dragosloveni, acesta este nevoit să-şi facă bagajele şi să se îndrepte către Moldova. Armatele inamice apropiindu-se tot mai mult de Dragosloveni, în ziua de 13 noiembrie 1916 scriitorul îşi va părăsi fericirea gospodărească. Referindu-se la acest episod, Gala Galaction relatează: „Vlahuţă bejenar, în carul cu boi, două săptămâni pe drum, în zloata toamnei din 1916, între Dragosloveni şi Bârlad[1].

Casa muzeu *Al Vlahuţă* de la Dragosloveni şi bustul scriitorului

După reaşezarea lucrurilor, referindu-se la importanţâ Dragoslovenilor în viaţa scriitorului Al. Vlahuţă, profesorul Paul Bujor menţionează: „Caragiale şi Delavrancea stăteau acolo ceodată zile întregi, într-o intimitate prietenească, cum numai ei ştiau s-o preţuiască. Şi ar fi o pagină dintre cele mai frumoase din viaţa acestor trei prieteni dacă s-ar arăta căt spirit şi câtă vervă s-au cheltuit în cuibuul de la Dragosloveni, în puţinul timp cat i-a fost dat să existe[2] .

Aici, la Dragosloveni, alături de cei doi prieteni amintiţi mai sus, veneau de multe ori, mai ales toamna, personalităţi ale vieţii culturale precum Octavian Goga, Brătescu-Voineşti, Radu Rosetti, C. Stere, Petraşcu, D.D.Pătrăşcanu, Ştefan Popescu şi mulţi alţii. Foarte frumos vorbeşte marele istoric Nicolae Iorga despre călătoriile celor trei prieteni - Vlahuţă, Caragiale şi Delavrancea, cu carul cu boi, pe coama

[1] Idem.
[2] Idem.

Caţafani, către Mănăstirea Vărzăreşti, de la Urecheşti, un adevărat rai natural, de unde priveliştea se oprea, câteodată, în preajma marelui fluviu Dunărea.

„Proza lui Alexandru Vlahuţă, mai ales nuvelele şi schiţele, imortalizează o lume diversă, neaşteptată ca varietate tipologică; ofiţeri inculţi, avocaţi caragializaţi de viaţă, dascăli fără vocaţie, gazetari superficiali, poeţi damnaţi, politicieni obsedaţi de carieră[1].

Poate că Al. Vlahuţă, ca scriitor, nu a fost tot atât *de mare* cât prietenii săi Caragiale şi Delavrancea, dar el, în inima poporului a fost o conştiinţă.*El întreţinea flacăra vie a geniului eminescian, explicând prin poezia sa ceea ce contemporanii săi nu puteau citi direct în Eminescu*[2].

Îndrăgitul şi apreciatul scriitor va fi ales membru al Academiei Române(1919), după ce, cu ani în urmă, refuzase condiţia de membru corespondent al aceleiaşi prestigioase instituţii.

Al. Vlahuţă fiind în epoca sa un adevărat reper, "el a ţinut înr-un fel, *cenaclu de conştiinţe.* Să ne reamintim că tânărul debutant Lucian Blaga s-a dus la Vlahuţă, ce se afla pe patul de moarte, pentru a primi *binecuvântarea* literară[3].

Opera lui Al. Vlahuţă este alcătuită din volumele: *Nuvele* - 1886; *Poezii* - 1887; *Din goana vieţii* - 1892; *Poezii vechi şi nouă* - 1894; *Dan* - 1994; *Un an de luptă* - 1995; *Icoane şterse* - 1895; *Iubire* - poezii - 1895; *În vâltoare* - 1897; *Clipe de linişte* - 1899; *România pitorească* - 1901; *Poezii* (1880-1904) - 1904; *Din durerile lumii* - 1908; *Din trecutul nostru* - 1908; *Poezii* - 1909; *File Rupte* - 1909; *Pictorul < N. I. Grigorescu. Viaţa şi opera lui>* - 1910; *La gura sobei* - 1911; *Dreptate* - 1914; *Poezii* - 1915; Opere alese - 1957; Scrieri alese - 1963-1964, vol. I,II şi III.

Despre Al Vlahuţă şi opera sa, au scris: G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, Nicolae Iorga, G. Călinescu, M. Sadoveanu, Valeriu Râpeanu, Mircea Zaciu şi mulţi alţii.

Se va stinge din viaţă în ziua de 19 noiembrie 1919.

Gheorghe M. VLĂDESCU

prozator, traducător

Romancierul G.M.Vlădescu s-a născut în Comuna Coteşti, în ziua de 2 martie 1885, ca fiu al lui Mihai Vlădescu - funcţionar, şi al Elenei (născută Fleva). După

[1] Ibidem, p. 174.
[2] Idem.
[3] Idem.

cursurile generale efectuate în localitatea natală, va urma studii gimnaziale şi liceul, în oraşul Focşani.

„A fost, pe rând, funcţionar, ofiţer activ, fermier”[1] etc. Debutul literar va avea loc în anul 1903, la vârsta de 18 ani, în revista *Sentinela,* iar debutul editorial, în anul 1915, când scoate de la tipar volumul de nuvele *Lacrimi adevărate.* G.M. Vlădescu va colabora, de-a lungul anilor, la mai multe reviste, dintre care enumerăm: *Convorbiri critice, Ramuri, Năzuinţa, gândirea* şi altele, folosind, uneori, ca pseudonime: „g.m.vl, G.M.VL, O.B, Mihail Corbea, Odo Basca, George Vlad, G. Mihail-Vlădescu, G.M.Vlădescu-Vlad”[2].

G.M. Vlădescu s-a afirmat şi ca iscusit traducător, din F.M. Dostoiesvski, M. Twain etc. „Autor al mai multor romane (*Menuetul* - 1933,*Moartea fratelui meu* - 1934, *Republica disperaţilor* - 1935, *Gol* - 1937*)* şi volume de nuvele (*Tăcere* - 1923, *Plecarea Magdalenei - 1936)*. Într-un stil cursiv, convergent spre metafore *filosofante,* se descrie cu succes mediul provincial; tematica umanitaristă e dezvoltată într-o naraţiune sentimentală, alternând melodrama cu şarja de intenţie satirică.

După Primul război mondial, aşa cum se observă, autorul s-a dedicat prozei; cu toate că a fost distins cu premiul Societăţii Scriitorilor din România - 1933, pentru romanul *Menuetul,* precum şi cu Premiul parizian *Femina* - 1935, pentru romanul *Moartea fratelui meu,* G.M. Vlădescu nu s-a bucurat, nici în timpul vieţii şi nici după moarte, de o atenţie sporită din partea criticii şi istoriei literare .

Oprea lui G.M.Vlădescu, se compune din volumele: *Lacrimi adevărate* - 1915*; Tăcere* - 1923*; Menuetul* - 1933*; Moartea fratelui meu* - 1934*; Republica disperaţilor* - 1935*; Plecarea Magdalenei* - 1936; *Gol* (neterminat); *Început de viaţă* - 1937*; Rango.Prietenul oamenilor. Povestiri din junglă şi de pretutindeni* - 1942.

Referiri la adresa operei sale, au făcut: Constantin Loghin, N. Iorga, Gh. Cardaş, B. Munteanu, D. Murăraşu, G. Călinescu, P. Constantinescu, I. Rotaru, Aurel Sasu.

G.M. Vlădescu se stinge din viaţă în ziua de 29 martie 1952, în comuna Dumitreşti - Vrancea.

Nicolae VOINOV
poet

N. Voinov s-a născut la Focşani, în anul 1834. După absolvirea gimnaziului în 1852, la Iaşi, Voinov urmează dreptul în străinătate şi intră în magistratură; ulterior se

[1] Sasu, Aurel - Dicţionarul..., Op cit, p. 830.
[2] Idem.

stabileşte la Focşani şi devine primul avocat din urbe[1]. Este unul din entuziaştii militanţi pentru Unirea Principatelor Române, participând la marele eveniment din 1859.

După ce, din 1862 până în 1864, este procuror şi preşedinte al Tribunalului de Putna, îşi prezintă candidatura la alegerile pentru corpurile legiuitoare; membru al Partidului Liberal, ulterior junimist, acesta a fost în mai multe rânduri deputat, apoi senator şi ministru de justiţie în cabinetul lui I.C.Brătianu (1883-1885)[2]. Deoarece nu a avut copii, el va înfia unul, pe Dimitrie, devenit ulterior renumitul biolog Dimitrie Voinov.

Voinov a exprimat, în versuri prozaice şi greoaie, idealul său unionist (Dorul meu, Hora din munţi), implorând divinitatea în ajutorul românilor şi al Unirii (Rogaţiune); în 1853 a publicat o traducere din limba franceză: *Familia africană* sau *Sclava întoarsă la credinţă*[3]. În anul 1856 publică volumul *Versuri.*

Se va stinge din viaţă în ziua de 28 ianuarie 1899, la Bucureşti.

Varujan VOSGANIAN
prozator, poet, publicist

S-a născut în ziua de 25 iulie 1958, în localitatea Craiova, din părinţii Bergi Vosganian şi al Elizabetei (născută Melichian) care aveau domiciliul în Focşani, se trăgeau ca origini, din Podişul Anatoliei., care s-au refugiat aici, în urma genocidului din anul 1915. Întreaga copilărie şi-o va petre în oraşul *Unirii,* deoarece tatăl său lucra în calitate de inginer la renumita întreprindere focşăneană Vie-Vin.

Va urma cursurile gimnaziale şi Liceul *Al. I. Cuza* din Focşani, luând bacalaureatul în anul 1978. Se înscrie apoi la Academia de Studii Economice din Bucureşti, obţinând licenţa în anul 1982. Va urma apoi Facultatea de Matematică din Bucureşti, obţinând licenţa în anul 1991. Se va pregăti în continuare, obţinând doctoratul în economie, în anul 1998.

„Va lucra, după terminarea primei facultăţi, ca merceolog la Centrala Berii şi Vinului din Bucureşti (1982-1989), din 1990, intrând în politică, după ce participase la

---

[1] Creţu, Stănuţa - Op cit, p. 916.
[2] Idem.
[3] Idem.

evenimentele care au dus la răsturnarea regimului Ceauşescu”[1]. Între anii 2006-2007 a deţinut portofoliul de ministru al Economiei şi Finanţelor.

Începând cu anul 1991, cariera lui Varujan Vosganian va cunoaşte urcuşuri şi coborâşuri, în funcţie de situaţia social-politică din ţară, acesta fiind adânc ancorat în acrtivitatea politică, în calitate de cadru de conducere al Partidului Liberal: „Membru în Consiliul Provizoriu de Uniune Naţională (februarie - mai 1990); deputat din partea Uniunii Armenilor din România (legislaturile 1990-1992; 1992 - 1996; preinte al Uniunii din 1990); lider al Grupului Parlamentar al MinorităţilorNaţionale (1992-1995; din 1993, membru al Consiliului Minorităţilor Naţionale); senator de Iaşi (PNL), legislatura 1996-2000; preşedinte al Uniunii Forţelor de Dreapta(1996-2003); preşedinte al Comisiei buget-finanţe-bănci din Senatul României (1996-1998); membru al Biroului Executiv al PNL (din 2003)”[2].

În calitate de prozator, V. Vosganian va debuta în Suplimentul literar al *Scânteii tineretului*(SLAST), cu schiţa *Moartea lui Vissarion.* Debutul editorial se va produce în anul 1994, cu volumul de versuri intitulat *Samanul albastru.*

În anul 1994, V. Vosganian va primi Premiul Uniunii Scriitorilor din Bucureşti pentru volumul *Statuia comandorului.*

Este Prim - vicepreşedinte al USR.

Cartea şoaptelor - un roman de peste 500 de pagini, care consemnează epopeea genocidului armeanilor, „a determinat o mulţime de cronici literare elogiative, nu numai pentru a-i bate în strună înflăcăratului politician, ci pentru a sublinia că V.V. a reuşit, în această frescă bine documentată a tragediei neamului său, să ne ofere o cronică modernă şi captivantă a destinului dramatic al armenilor (mai ales din 1915). D.C. Enache ne spune că este <un romancier în toată puterea cuvântului>, iar *Cartea şoaptelor* < e un roman foarte bun, dens şi alert, ingenios compoziţional şi excelent scris>”[3]

„Mai mult scriitor până în 1989, colaborator activ al revistei *Urzica,* cochetând însă şi cu economia, economist şi om politic după 1990, având ca hobby literatura, Varujan Vosganian este autorul a circa 250 de lucrări, studii şi articole de economie politică, eseuri, comentarii politice, beletristică etc. *Un mare agitat dublat de un mare visător* - îl caracterizează istoricul şi criticul Laurenţiu Ulici - *, din această contrarietate rezultând întreg farmecul unui intelectual cu vocaţie artistică şi aspiraţie politică, extrem de motivat să inverseze termenii şi să se comporte ca şi cum ar avea vocaţie politică şi aspiraţie artistică*”[4].

Opera acestuia, se compune din: *Contradicţii ale tranziţiei la economia de piaţă* - 1994*; Jurnal de front: articole* ......1994*; Statuia comandorului* - 1994; *Samanul*

[1] Anghel,V, Deşliu,Al - Op cit, p. 311.
[2] Sasu, Aurel - Dicţionarul....., Op cit, p. 840.
[3] Crăciun, Boris - 1500 scriitori ..., Op cit, p. 520.
[4] Anghel,V, Deşliu, Al - Op cit, p. 311.

albastru - versuri -1994; *Reforma pieţelor financiare din România* - 1999; *Mesajul dreptei româneşti. Tradiţie şi modernitate* - 2001;*Ochiul cel alb al reginei - poezii* - 2001; *Iisus cu o mie de braţe*- 2006; *Cartea şoaptelor* - 2009.

Ultimul volum - *Cartea şoaptelor,* îi va aduce Premiul *Cartea anului 2009* acordat de *România literară,* Premiul revistei *Convorbiri literare* - secţiunea proză - 2009 şi Premiul revistei *Observator cultural* - pentru proză - 2009.

Referiri despre opera sa au făcut: Diana Coriciuc, H. Zalis, I. Buduca, A. Alui Gheorghe, D.C.Enache şi alţii.

Duiliu ZAMFIRESCU
poet, prozator, publicist

Cel mai renumit scriitor, poet şi publicist vrâncean - ***patriarhul literaturii vrâncene*** - Duiliu Zamfirescu, s-a născut în ziua de 30 octombrie 1858, în fosta comună Plaineşti, astăzi Comuna Dumbrăveni, situată între municipiile Focşani şi Râmnicu Sărat.

Originar dintr-o familie căreia, chiar dacă îi lipsea atestarea unui arbore genealogic, urcând - cum afirma Duiliu Zamfirescu - până la un Lascaris, împărat al Bizanţului, avea în mod cert în urmă două generaţii cu tradiţii de cultură; tatăl, Lascăr Zamfir[escu] (născut 1820 sau 1822), fiul lui Zoe şi Ion Gh. Zamfir Blănaru, de undeva din Vrancea; om cu mijloace materiale, care între 1869 - 1895 a fost consilier comunal, vicepreşedinte în 1884 şi preşedinte al Comitetului permanent în 1866; bun maistru al cifrelor, el era şi *expert contabil* foarte căutat în judeţele Putna, Slam Râmnic şi Brăila cu ocazia proceselor; era proprietar de vie la Vîrteşcoi[1]; aparţinând burgheziei negustoreşti (viitor arendaş şi ajutor de primar în Focşani), făcuse el insuşi studii şi cunoştea patru limbi străine; printre absolvenţii şcolii nr. 2 băieţi, din Focşanii Munteni, se află, în 1862, numele lui Lascăr Zamfir, tatăl scriitorului; va muri în anul 1910; mama sa, Sultana Mincu (sora arhitectului Ion Mincu) provenea dintr-o familie cu preocupări artistice, ea cultivând în familie gustul pentru muzică şi literatură[2]. Un unchi de-al lui D. Zamfirescu, Costache Zamfirescu, are numele trecut, în anul 1857,

---

[1] Cherciu,Cezar - Op cit.I, p.90
[2] Curticeanu-Marin, Valentina - în contribuţia sa la <Dicţionar de literatura română, Ed. Univers, Buc. 1979, pp. 427-429.

pe lista definitivată electorală a proprietarilor din Focşanii Munteni, cu drept de alegători şi de a fi aleşi deputaţi în Divanul Ad-hoc[1].

Referindu-se la familia scriitorului, renumitul critic Ion Rotaru, menţiona: *George Călinescu arăta, cu subtilitate, că Duiliu Zamfirescu era fiul unui Tănase Scatiu, funcţionar la primăria din Focşani şi arendaş prin partea locului. A cunoscut bine viaţa de la conacele boiereşti în copilărie, cu moşieri scăpătaţi, ruinaţi de arendaşi odioşi, ca Tănase Scatiu, aşa cum altă dată Filimon, ca băiat <de procopseală> în case mari, cunoscuse mediul propice ascensiunii lui Dinu Păturică. Anume amintiri vagi din familie, la care se adaugă orgoliul omului, îl fac apoi pe diplomatul de mai târziu să-şi găsească o ascendenţă aristocratică, mergând, nici mai mult, nici mai puţin, până la Ioan al IV-lea Lascaris, împăratul Bizanţului* (*asemenea preocupări, absente în epoca de la 1848, par frecvente în vremea consolidării României ca stat independent*). *Din această atitudine va izvorâ la scriitor acea concepţie politică şi socială conservatoare care îl va face să admire vechea boierime legată de pământ şi să urască de moarte mojicimea parveniţă. De aici vine şi concepţia estetică a unei arte aristocratice, în poezia neoclasică şi parnasiană a lui Duiliu Zamfirescu*[2].

Provenea dintr-o familie numeroasă cu şapte fraţi. Studiile primare le-a făcut în Focşani, între 1865 - 1869, după care, în perioada 1869 - 1973 îl găsim în matricolele gimnaziului *Unirea,* din acelaşi oraş, unde a avut ca profesori pe Ştefan Neagoe, Nicolae Tipeiu, Ion Albini, Ioan Gurău, Mihai Constantin- unchiul lui Ştefan Mincu şi pe Nicolae Codreanu. Va merge apoi la Bucureşti, unde îşi trece examenul de licenţă în drept în anul 1880, cu teza *Cercetări asupra efectelor mandatului în privinţa terţilor persoane;* lucrarea se află la Muzeul de istorie Focşani şi poartă dedicaţia: *Domnului N. Tipeiu din partea fostului său elev; ss. D. Zamfirescu, în 23 iunie 1880* [3] .

A lucrat mai întâi ca supleant de ocol (magistrat) la Hârşova, apoi, din februarie 1881, procuror la Târgovişte; s-a înscris apoi în baroul Focşani .În aceeaşi perioadă a cumulat şi un post de suplinitor în învăţământ. Începând cu luna iulie 1881, Duiliu Zamfirescu abandonează cariera juridică dându-şi demisia şi se stabileşte în Bucureşti, unde, la scurt timp va deveni colaborator al revistei *Literatorul,* dar mai ales al ziarului *România liberă,* condus de D.Aug. Laurian. La acest ziar se va remarca printr-o serie de foiletoane - *De las palabras*, semnate sub pseudonimul *Don Padil,* şi prin unele articole politice, îndeosebi cele în care scriitorul se ralia campaniei antidinastice prilejuită de afacerea privind domeniile coroanei (acestea vor fi publicate în anul 1884 în ziarul *L'Independence roumaine).* Începând cu luna martie 1882 va face parte din colectivul redacţional al ziarului *România liberă.* Primit încă din 1883 la Junimea, unde întâlneşte pe V. Alecsandri, M. Eminescu, I.L.Caragiale, scriitorul apare, din anul următor, printre colaboratorii *Convorbirilor literare*. Pierzându-şi, ca urmare a atacurilor antimonarhice, şansele de reuşită în cariera politică, D. Zamfirescu, începând cu anul 1884, intră în diplomaţie. În urma unui concurs, trecut în 1885, după câţiva ani de stagiu în Ministerul de Externe, este, din mai 1888, secretar de legaţie la Roma, unde rămâne până în 1906 (cu numai două întreruperi: la 1 iunie 1892 este

[1] Cherciu,Cezar - Op cit,I, p..90.
[2] Rotaru, Ion - O istorie a literaturii române, vol. I, Ed. Minerva, Buc, 1971, pp. 607-618.
[3] Cherciu, Cezar - Vrancea şi Ţinutul Putnei, Op cit, vol. I. p. 90

transferat la Atena, iar între 3 noiembrie 1892 şi 1 octombrie 1894 se află, tot ca secretar de legaţie, la Bruxelles).

Important este faptul că, această lungă perioadă petrecută în străinătate, va coincide cu etapa maturizării scriitorului, care în clipele lui de răgaz diplomatic, va scrie primele patru capitole din ciclul *Comănăştenilor* şi aproape în totalitate cam tot ceea ce va fi mai reprezentativ în lirica lui Duiliu Zamfirescu. *Efervescenţa creatoare se răsfrânge şi în reflecţia estetică, aprofundată, cu unele intuiţii pătrunzătoare. Este ceea ce se poate vedea din corespondenţa cu cu Titu Maiorescu, de care îl leagă afinităţi spirituale şi temperamentale*[1].

Căsătoria (din care are trei copii: Henriett, Alexandru - viitor scriitor şi diplomat, Lascăr), în 1890, cu Henriette Allieri, fiica unui senator italian, nu-l rupe de ţară; revenit în 1906, scriitorul dispare tot mai mult sub masca aristocratică a demnitarului de stat (este, pe rând, secretar general în Ministerul de Externe, membru în Comisia europeană a Dunării, iar după război, deputat, ministru de Externe şi preşedinte al Camerei deputaţilor).

Megalomania sa, mai veche, culminează cu atacurile îndreptate în discursul de recepţie la Academie - *Poporanismul în literatură* (16 mai 1909), împotriva lui George Coşbuc şi Octavian Goga; cedând unei porniri subiective, alimentate de orgoliu, D. Zamfirescu identifica în mod eronat creaţia unor mari scriitori cu tezismul şi falsitatea idilică, specifice, de fapt, numai unei anumite literaturi din epocă....; replicându-i, Maiorescu apăra, în răspunsul său la discurs, valoarea etică şi estetică a poeziei populare; această confruntare publică dintre cei doi prieteni este începutul unei răciri treptate a raporturilor lor(la originea căreia se află, se pare, şi motive politice), până la ruptura totală din 1913, când D. Zamfirescu este pus în disponibilitate - acuzat de antipatriotism - de către Titu Maiorescu, pe atunci Prim ministru; izolarea orgolioasă în care se închide scriitorul acum nu se va atenua nici după reabilitarea sa şi reluarea carierei politice[2].

Duiliu Zamfirescu a debutat ca poet, primele încercări lirice, ocazionale, apărându-i în *Ghimpele* lui Caragiale, în 1877, apoi la *Războiul*, în 1878 .Începând cu anul 1880, Duiliu Zamfirescu se număra printre constanţii colaboratori ai revistei *Literatorul,* a lui Macedonski, care îl prezenta publicului, în *Curs de analiză critică* - 1880, *ca pe un mare talent;* debutând sub aripa lui Macedonski, care, în *Literatorul* din 10 februarie 1880, publicându-i destul de neînsemnata compoziţie byroniană *Levante şi Calavryla***,** *construit pe tema deşărtăciunii celor omeneşti*, îl declară ca *suav, dulce şi puternic,* chiar *strălucit* [3]. Va publica intens în această revistă, până în 1882; din anul 1881, scriitorul îşi începe, cu nuvela *O pagină din viaţa lui Iohann Strauss* colaborarea la ziarul *România liberă,* care va dura până în toamna anului 1884 .Aici publică schiţe şi nuvele romantice, o suită de *Chipuri şi portrete***,** care relevă un talent de *fiziologist,* însemnări de critică literară, cronici muzicale şi plastice; începând cu anul 1882, D. Zamfirescu intră în redacţia acestei reviste; în perioada 1882-1884 apar foiletoanele *De las palabras***,** în care *crochiuri satirice scrise cu vervă*

---

[1] Idem.
[2] Creţu, Stănuţa - în contribuţia sa la Dicţionarul literaturii..., Op cit, pp. 928-931.
[3] Rotaru, Ion - Op citat.pp. 607-618.

polemică şi portretele unor oameni politici sau de cultură realizează imaginea unei epoci[1].

Primit încă din anul 1883 la Junimea, Duiliu Zamfirescu va rupe relaţiile cu Al. Macedonski, în 1884, numărându-se din acest an printre colaboratorii *Convorbirilor literare*, unde îşi va publica cea mai mare şi cea mai însemnată parte a creaţiei, romanele (în afară de *În faţa vieţii* şi *Îndreptări*), numeroase poezii, însemnări de critică literară, începutul unui studiu, neterminat, despre Lev Tolstoi, traduceri şi încercări dramatice; etapa convorbiristă, în care rolul cel mai de seamă îl joacă influienţa lui Maiorescu, este decisivă în maturizarea artei scriitorului; a mai publicat în *Familia, Ateneul român, Literatură şi artă română, Revista literară, Noua revistă română, Luceafărul, Revista idealistă, Ramuri, Flacăra, Îndreptarea,* semnând uneori şi Don Asturio, Decor, Discerniu, Don Lorenzo, Duna, Fra-dell Sferza, Jehovah, Loredano, Micul Felice, Placido, Rienzi, Saint-Simon, Un diplomat, Zadic; în *Viaţa românească* îi apare o singură poezie, în 1920[2].

În perioada carierei diplomatice (1888 - 1906) Duiliu Zamfirescu poartă o îndelungată corespondenţă, de valoare literară, psihologică şi documentară excepţională, în primul rând cu Titu Maiorescu, apoi cu alţi prieteni: Iacob Negruzzi, N. Petraşcu, Tr. Djuvara, E Miller-Verghy[3].

Duiliu Zamfirescu este autorul unei opere variate: poezie lirică şi epică, nuvele şi romane, teatru. Primul volum *Fără titlu* - apare în 1882, *exact în momedntul când Eminescu şi Creangă lasă condeiul*[4]. Acesta cuprinde poezii şi nuvele din anii începuturilor literare. *Dacă nuvelele nu reprezintă un interes în sine ci numai ca etape în formarea prozatorului, popeziile <alcătuiesc ciclul cel mai unitar din opera poetică a lui Duiliu Zamfirescu>; atitudinea este romantică, temele exotice interferează cu cele umanitare, anecdotica uşoară cu legenda*[5]. *Primele acorduri lirice sînt mussetiene*[6].

În anul 1894, D. Zamfirescu publică volumul de poezii *Alte orizonturi*.

Meditaţia eminesciană (*Ianuarie, Fiica haosului*) *alternează cu viziunea senină şi graţioasă a temelor neoclasice, parnasiene* (*Către Cleobul, Către Diana, Pe Acropole*). *Vestigiile artei clasice greco-romane şi ale celei italiene, renascentiste nu sunt decât pretext pentru o problematică intimă. Subiectiv, D. Zamfirescu nu are niciodată impasibilitatea şi răceala parnasianului pur*[7]. Duiliu Zamfirescu publică în 1897 volumul de poezii *Imnuri păgâne*. *În formule prozodice variate este continuată linia din <Alte orizonturi>*[8]. În anul 1899 apare volumul *Poezii nouă*. *Spre deosebire de volumele anterioare, predominantă este aici descripţia peisajului românesc*[9]

---

[1] Creţu, Stăncuţa - În Dicţionar..., Op cit, pp. 928-931.
[2] Idem.
[3] Anghelescu Mircea şi alţii - Dicţionar cronologic...., Op cit, p. 148.
[4] Piru, Al - Istoria literaturii române ..., Op cit, pp. 170-174.
[5] Anghelescu, Mircea..- Op cit, p.193.
[6] Piru, Al - Op citat, pp. 170-174.
[7] Angelescu, Mircea.. - Op cit. p. 194.
[8] Ibidem, p. 198.
[9] Ibidem, p. 199.

Ultimul volum de poezii al renumitului scriitor, intitulat *Pe Marea Neagră,* va apare după Primul război mondial - 1919. Acesta constituie *în bună parte documentul unei iubiri târzii şi melancolice*[1] .

În general, lirica lui D. Zamfirescu se defineşte printr-o sinteză specifică de clasicism dominant şi elemente romantice; influienţa eminesciană, prezentă în unele versuri, şi ecourile din Alecsandri, Bolintineanu, Macedonski, Coşbuc coexistă cu elemente ale unui lirism propriu - o viziune tonică asupra lumii, contemplaţia calmă, panteismul păgân, peisajul senin sub soarele verii, o uşoară melancolie a lucrurilor care trec; Izvoarele poeziei lui D. Zamfirescu duc spre Antichitatea latină şi greacă, dar şi către peisajul românesc şi poezia populară; poetul contemplă admirativ şi nostalgic momentele evului clasic, năzuieşte către idealul de artă şi viaţă al vechii Elade, dar, în acelaşi timp, în pasteluri, natura românească îşi găseşte o evocare plină de graţie şi expresivitate, însoţită de o notă specifică de umor; poezia lui D. Zamfirescu constituie un moment distinct în evoluţia pastelului românesc de la Alecsandri spre I. Pilat şi Adrain Maniu; nota dominant descriptivă, oscilând între peisajul filtrat printr-o subiectivitate discretă şi lirismul obiectiv, aproape de răceala parnasiană, plasticitatea imaginii şi cizelarea uneori desăvârşită a formei, varietatea rezolvării ritmice şi muzicalitatea sensurilor disting lirica poetului[2].

În magistrala sa lucrare de critică literară, renumitul George Călinescu, referindu-se la opera poetică a autorului vrâncean, menţiona: *Debutul lui Duiliu Zamfirescu a fost deci în poezii Byroniene. S-a îndreptat apoi <spre un clasicism> care e în fond acela al lui V. Alesandri din <Rodica>: o sensualitate vaporoasă şi dulceagă, un horaţionism prin pana lui Naum şi a lui Ollănescu. În Italia poetul răsfoi mult pe Carducci, şi ale sale <Imnuri păgâne> imită în titlu celebrele <Odi barbare>. <Boul lui, cu toate protestele, e rudă cu solemnul <bove> carduccian, însă melancolic, în stil valneyan. Clasicismul lui Zamfirescu e acela rece al lui De Bois, fără măcar sângele de rodie a lui D 'Anunzio, împreună cu care încearcă acorduri amintind elegiile romane ale lui Goethe. Puţinele poezii ce rămân, foarte graţioase, sînt dintre acelea în care uşoara preocupare de moarte ia corp, fără mitologie, în fumul alb al prafului de Bărăgan, pasteluri de cîmp în tradiţia Eliade şi Alecsandri*[3].

În anul 1888 îi apare volumul *Novele,* în care Duiliu Zamfirescu reuneşte nuvelele publicate în *Convorbiri literare*(1886-1888); se detaşează prin valoare *Spre Coteşti, Locotenentul Sterie* şi *Conu Alecu Zăgănescu;* înaintea lui Sadoveanu şi Brătescu-Voineşti, Duiliu Zamfirescu scria despre tîrgurile unde se moare[4]. Publică apoi, în 1895, volumul de nuvele *Novele romane, Frica,* fără să reuşească a trezi interes pentru valoarea lor literară. Aceaiaşi soartă o va avea, în 1911, volumul de nuvele *Furfanţo*. Abia după mai mulţi ani, în 1922, nuvelistica scriitorului Duiliu Zamfirescu se va impune, prin publicarea volumului de *O muză,* ocazie cu care se vor remarca *Amintirile din cariera diplomatică*.

Nuvelistica lui Duiliu Zamfirescu evoluează *de la romantismul începuturilor spre un realism de factură lirică şi de rafinament artistic. Compoziţia echilibrată,*

---

[1] Ibidem, p. 201.
[2] Creţu, Stănuţa...., Op cit, pp. 928-931.
[3] Călinescu, George - Istoria lit...., Op cit, p.157.
[4] Angelescu, Mircea - Op cit, pp. 202-204.

analiza stărilor interioare, accentul pus pe portret şi peisaj, lirismul, sînt câteva trăsături ale acestor nuvele, în care apar inadaptabilii şi singuraticii stăpâniţi - ca mai târziu la I.Al.Brătescu-Voineşti - de automatisme şi manii sau familia de slujbaşi apăsaţi de orizontul limitat al oraşului de provincie - care va reapărea la M. Sadoveanu - alături de tipul, mai vechi în literatura română, al parvenitului[1]

Nuvele lui Duiliu Zamfirescu aduc, înaintea lui M. Sadoveanu, universul lumii provinciale ratate, cu stereotipia şi monotonia ei (*Conu Alecu Zăgănescu*), cu dramele de conştiinţă şi idealurile ei sentimentale (*Locotenentul Sterie*); reţine capacitatea de observaţie realistă, îndemînarea tehnică în elaborarea portretelor, şi o remarcabilă capacitate de introspecţie psihologică; un anume umor, subliniat de comicul limbajului, dă savoare nuveleleor antologice: *Spre Coteşti* şi *Furfanţo*[2] .

Criticul literar Ion Rotaru, în impresionanta sa lucrare, analizând nuvelistica lui Duiliu Zamfirescu, observa: *O bună parte din nuvelistică seamănă a operă de foiletonist, amestec de reportaj, meditaţie romantică deşuetă şi evocare vogă, ca în <Mănăstirea Dealul>, <Singurătatea>, amintiri din vremuri etc. Însă atunci când observaţia psihologică e făcută asupra unor oameni şi fapte bine cunoscute, bucţile devin rezistente. Aşa în povestirea <Noapte bună>, o aventură sentimentală duioasă, mişcătoare, a unui preşedinte de tribunal în provincie. Genul e acela pe care l-a practicat cu strălucire Cehov, şi bucata întradevăr memorabilă a lui Duiliu Zamfirescu este <Subprefectul>. Dadiana, eroina principală, este o doamnă Bovary, privită însă cu multă simpatie, o frumuseţe suavă, pe punctul de a se ofili lângă un bărbat nesuferit şi, ca atare, în căutarea unui ideal în dragoste. Idealizarea femeii, făcută de altfel în tonuri stinse, nu e o greşeală totuşi. Greşită este, în ansamblul compoziţiei, apăsarea pe caracterul odios al soţului, moşierul Maxenţian, un tip sadic în purtările lui cu ţăranii, capabil de o crimă oribilă, zugrăvit cu ură, ca şi Tănase Scatiu. <Spre Coteşti>, cu certe reminiscenţe autobiografice şi cu o bună cunoaştere a locurilor descrise, aduce un patriarhal Conu Dumitrache Teodorescu, glumeţ şi inconformist, holtei bătrîn, dar iubitor de copii, pe care îi iniţiază în tainele vînătorii de prepeliţe. Atmosfera din <Viaţa la ţară> e prezentă. De asemeni, în <Locotenentul Stere>, cu acţiunea plasată la Focşani, oraşul copilăriei scriitorului, aflăm psihologia tînărului de familie respectabilă trecând prin procese de conştiinţă acute, ca şi Mihai Comănăşteanu în romanul <În război>. Privit cu ironie de concetăţenii lui, ca unul ce era pus la adăpost de campania din Bulgaria şi sfătuit de părinţi să se facă numai ofiţer de pompieri, tînărul sfîrşeşte prin a se împuşca. Naturalismul îşi trimite ecourile şi la Duiliu Zamfirescu în unele nuvele, cum ar fi <Frica>, unde scriitorul voia să rivalizeze cu Caragiale, dezaprobînd fără nici o dreptate <O făclie de Paşti>. Psihologia fricii e studiată în cazul Căpitanului Bogdan care, pe rămăşag, se duce în toiul nopţii, singur, să aducă un semn de la un cadavru părăsit între liniile frontului, constatîndu-se astfel frica chiar şi la un ins care trecea de foarte curajos între camarazii săi. Problema este însă fals pusă, cu toată buna conducere a naraţiunii şi analiza comportamentului personajului în chestiune. Căci este totuşi posibil ca un om curajos şi mai obişnuit cu prezenţa cadavrelor să se comporte calm; în timp ce Leiba Zibal rămâne mult mai convingător în acţiunile lui, aşa cum l-a motivat Caragiale. În*

[1] Creţu, Stănuţa... Op cit, pp. 928-931.
[2] Curticeanu, Valentina-Maria ...-Op cit, pp. 427-429.

<Conu Alecu Zăgănescu>eroul este un bătrân cumsecade şi cam maniac, neînsurat, fără copii, dispus a accepta să treacă drept tatăl unui prunc lepădat în faţa casei sale, pe care îl creşte cu toată dragostea părintească. Cînd adeăratul tată, ce se arătase un laş de rînd, revine asupra paternitţii,, considerînd situaţia avantajoasă, bunul om devine nenorocit, un învins de soartă ca personajele lui Brătescu-Voineşti. Unele schiţe şi povestiri dezvăluie pe umanistul îngăduitor. Cea mai izbutită dintre ele este <Furfanţo>, cazul unui italian, meseriaş vagabond şi cîntăreţ la ghitară, îndrăgostit de fata unui podgorean din părţile Tîrgoviştei, gata a se lăsa asimilat, cu toată romîneasca lui stropşită şi simpatică[1].

Mai puţin cunoscut prin poeziile şi nuvelele sale, Duiliu Zamfirescu se va impune în primul rând ca romancier. În această calitate el va debuta în anul 1884, cu romanul intitulat *În faţa vieţii.* În afara valorii documentare, lucrarea respectivă nu este interesantă. Conceput pe suportul artificial al unui conflict sentimental de o mare banalitate, a trezit verva critică a lui Gherea, care îl desfiinţa în cunoscutul articol *Pesimistul de la Soleni*[2]. După patru ani va publica un nou roman - *Un drum greşit.* Acesta va apare şi în serial, începând cu anul 1894. Roman *de atmosferă lirică şi patriarhală, anticipînd de aproape <Viaţa la ţară>*[3]. După numai un an, în 1895, va publica un alt roman, *Lume nouă şi lume veche.* Roman care degenerează în polemici la adresa oportuniştilor politici. Toate aceste romane sunt însă copleşite fie de mimarea reflecţiei, fie de tonul pătimaş al atacului bine deghizat . Consacrarea îi este adusă de ciclul *Comănăştenilor,* alcătuit din 5 romane (apărute între 1894-1910) . Potrivit credinţei scriitorului în rolul istoric hotărîtor al boierimii, păstrătoarea, prin vremuri, a celor mai înalte virtuţi morale ale neamului, romanele trebuiau, în intenţia sa, *să întoarcă dragostea românilor către pămîntul lor din valea Dunării,* să fie *icoana* societăţii româneşti de la sfârşitul sec. al XIX-lea, în stare să creeze *iluzia intensivă* a vieţii; concepţia estetică a romancierului stă sub semnul preţuirii clasicismului, pe care îl opune *imitaţiunii* naturaliste, precum şi literaturii decorative şi idilice; poporanismul îi apare lui Zamfirescu ca o concesie făcute unei doctrine politice; deşi romanele (din care nu lipsesc notele semănătoriste şi nici rigiditatea doctrinară) nu concordă consecvent cu ideile estetice ale scriitorului, justeţea acestora din urmă nu e mai puţin evidentă[4].

Chiar dacă scriitorul se desconspiră ca un visător pe marginea realului şi sobrietatea clasică, idealul să de artă implică totuşi adevărul esenţial al vieţii.

În perioada 1894-1895, D. Zamfirescu publică în *Convorbiri literare,* apoi în volum (1898) primul său roman de valoare, scris în 1893 la Bruxelles, *Viaţa la ţară* **.** Roman de echilibru clasic şi atmoeferă patriarhală, roman *nu atât de caractere, pe care autorul le concepe... într-un mod nuvelistic, adică fără posibilitatea unei evoluţii, cît... de atmosferă, de atitudini sufleteşti*[5]. Accentul pus pe armonie şi proporţie, ca norme ale frumosului, devine la autorul romanului *Viaţa la ţară* altceva decît academismul, rece al unora dintre versurile sale, impecabile şi rigide: expresia aparte a

---

[1] Călinescu, George - Istoria literaturii..., Op cit, pp. 187-189.
[2] Rotaru, Ion - O istorie a literatutii...., Op cit, pp. 617-618.
[3] Anghelescu, Mircea - Dicţionar..., Op cit, pp. 211-212.
[4] Creţu,Stănuţa - Dicţ.literaturii...., Op cit, pp.928-931.
[5] Anghelescu, Mircea - Dicţionar..., Op cit, 224.

intuirii ritmurilor eterne ale existenţei în concretul unor destine, în plastica peisajului; nu întîmplător, scriitorul avea cea mai mare preţuire pentru Tolstoi, stăpîn pe arta implicării eternului în istorie, a universului în particular; prin cultul simplităţii şi al naturaleţii, Zamfirescu se dovedeşte, de asemenea, credincios nu numai idealului său clasic de creaţie, ci şi spiritului naţional românesc...; contradictorie, opera romancierului, care denunţase vehement tezismul unor contemporani, relevă o continuă confruntare între creatorul de viaţă şi observatorul esenţelor ei, pe de o parte, şi gînditorul social tinzînd spre o literatură de modele, sacrificată ideilor sale conservatoare, pe de alta[1].

Conform mărturiilor scriitorului, ideia romanului *Viaţa la ţară* s-a conturat *pe fondul unor covingeri mai vechi ale acestuia privind viaţa rurală autohtonă, cărora li s-a asociat, în geneza operei, şi nostalgia ţării. Este istoria convieţuirii tânărului boier Matei Damian, revenit din străinătate, de la studii, la datoria legăturii cu pămîntul. După moartea mamei sale, el va începe să se îngrijească singur de moşia părintească, pînă atunci lăsată pe seama altora. Eroul se leagă tot mai mult de pământ şi de oamenii lui, ţăranii, reprezentaţi prin baciul Micu. Chiar dragostea luminoasă care se naşte între Matei şi Saşa Comăneşteanu, descendentă a unei vechi familii boiereşti şi căsătoria lor, în final, semnifică de fapt deplina integrare a eroului în viaţa de la ţară. Romanul nu este lipsit de autenticitate, pe latura observaţiei, în ciuda tezismului său. Cu toată simpatia sa pentru boieri, romancierul nu ignoră limitele înţelegerii pe care o au aceştia faţă de ţărani: un biet jitar îi apare lui Murguleţ drept adevăratul om fericit, chiar Matei, reprezentînd o boierime mai liberală, nu întreprinde nimic pentru ridicarea ţăranilor. De fapt, personajul este în bună măsură sacrificat intenţiei scriitorului de a întruchipa în el imaginea ideală a boierului legat de pământ, activ, capabil să reziste în confruntarea cu oamenii noi, la felul lui Tănase Scatiu. Doar paginile de fină sugestie analitică a iubirii născînde pentru Saşa şi a comunicării cu farmecul naturii îl salvează de la o totală artificialitate. Arta realizării personajului atinge un nivel superior prin Saşa, eroină de o mare fineţe interioară. Farmecul şi graţia feminităţii ei apar susţinute de o prezenţă tulburător discretă. Dacă şarja satirică nu falsifică esenţa lui Scatiu, viziunea poetizantă asupra sufletului ţărănesc anticipă, prin baciul Micu, idilismul semănătorist.Scriitorul încearcă să implice problematica socială în destinele eroilor....Matei vede în dragostea pentru Saşa legătura sa cu pămîntul strămoşilor, Saşa personifică farmecul firesc şi calmul activ al vieţii de la ţară. Romanul nu are o desfăşurare epică complexă. Tablouri de natură şi episoade sau scene dinamice converg într-o imagine de sinteză a vieţii de la ţară. Lirismul sobru al descrierilor, notaţia exactă a limbajului în dialog dau culoare scenelor şi caracterizează condensat personajele, iar detaliul revelator şi intuiţia mişcărilor sufleteşti imprimă adevăr psihologic episoadelor . Romancierul este un creator de atmosferă, un observator satiric înzestrat, pictor viguros de portrete colective*[2].

În *Viaţa la ţară* ne este înfăţişată clasa boierească prin câteva familii *care s-au strecurat prin negura fanariotă*[3]

[1] Creţu,Stănuţa -Dicţionar..., Op cit, pp. 929-931.
[2] Idem.
[3] Călinescu,George - Istoria...,Op cit, pp.187-189.

În perioada 1895-1896, D. Zamfirescu publică, tot în *Convorbiri literare,* romanul *Tănase Scatiu***,** al doilea din ciclul *Comăneştenilor*, scris în 1895 la Roma şi apărând în volum în anul 1907 (fusese proiectat iniţial sub titlul *Viaţa la oraş);* într-o altă versiune romanul trebuia să se numească *Pe arătură.* Considerat romanul crizei *boierimii de sînge* şi al *ridicării noroadelor*, *Tănase Scatiu* este romanul parvenitului, *al mojicului şi mitocanului,* autorul punându-ne faţă-n faţă cu un caracter odios..., cu un politician veros, care schimbă de pe o zi pe alta partidele, cu un individ grosolan, care-şi ofensează în fiecare clipă soţia, cu un agramat încrezut, care-şi dă la iveală întreaga lui esenţă grotească[1].

Avînd proporţiile şi structura unei nuvele mai ample, romanul prinde liniile unui caracter. Ambiţios şi energic, dar meschin şi vulgar, Tănase Scatiu apare caricat, potrivit intenţiei scriitorului de a-i judeca pe arendaşii ajunşi bogaţi, deveniţi factori politici. Forţa personajului, incontestabilă, este legată de autenticitatea psihologică a cîtorva scene: masa de familie, agitată de capriciile tiranice ale lui Scatiu, complexat de inferioritatea de origine şi de cultură faţă de socrul şi soţia sa, Dinu Murguleţ şi Tincuţa, mînia nestăpînită, care culminează cu împuşcarea armăsarului Forgaş, declanşată de eşuarea intenţiilor sale de i se remarca cu ocazia vizitei unui ministru în oraş, dansul chindiei, exprimînd vitalitatea sa rudimentară, durerea simulată cu exagerare la moartea Tincuţei. Amănuntul revelator, mînuit fără excese, trădează natura ascunsă, profundă a tipului: revenit la luciditate, el trimite o slugă să ia pielea calului împuşcat, la căpătîiul soţiei moarte îl îngrijorează soarta cavoului, ameninţat să fie pătat de lumînări. Autenticitate respiră şi analiza psihologiei senectuţii: cîteva scene memorabile dezvăluie la Murguleţ un complex al neputinţei, relevînd portretul unei vîrste. Mai palidă este prezenţa Tincuţei, notabilă rămînînd la ea, doar sugestia atmosferei interioare de poezie difuză şi dureroasă a existenţei ei frînte. Refugiul în amintirea iubirii de tinereţe pentru Mihai Comănăşteanu indică o fire bovarică. Absenţa unui conflict unitar este suplinită de concentrarea asupra personajului principal, pe care episoadele îl definesc, urmărindu-l în raporturile cu cei din jurul său... Finalul e tezist, în ciuda faptului că i-a fost inspirat scriitorului de o întîmplare reală, cunoscută în cursul unei anchete întreprinse de <Romînia liberă>...; încercînd să-l readucă cu sila la oraş pe bătrînul Murguleţ, întors la moşie, Tănase Scatiu este ucis de ţăranii revoltaţi, care, plîngîndu-se ministrului de noul stăpîn, îl ceruseră înapoi pe <boierul lor>. Veridicitatea timpului, subtilitatea psihologică a scenelor, ritmul mai dinamic al episoadelor, prin restrîngerea lirismului, fac din <Tănase Scatiu>, cu toată subiectivitatea viziunii, complementul dramatic al poeziei din <Viaţa la ţară>. Romanul adînceşte semnificaţiile unei tipologii al cărei cap de serie este Dinu Păturică, eroul lui N. Filimon. Pictura plină de relief a unor scene de revoltă ţărănească anticipă <Răscoala> lui L. Rebreanu. <Cel mai nenorocit om>, cum semnează Scatiu telegrama prin care vesteşte moartea Tincuţei, anunţă demagogia de sentimente a lui Stănică Raţiu, eroul lui G. Călinescu din <Enigma Otiliei>. <Tănase Scatiu> confirmă calităţile esenţiale ale romancierului: simplitatea şi naturaleţea clasică, acuitatea observaţiei tipologice, rafinamentul analizei şi receptivitatea la poezie[2].

[1] Anghelescu,Mircea - Op cit. pp. 225-226.
[2] Creţu, Stănuţa - Dicţionarul..., Op cit, pp. 928-931.

În *Tănase Scatiu* constatăm strecurarea în mijlocul ei (boierimii) a arendaşului mojic, brutal, rău[1].

În anul 1902 apare romanul *În război***,** scris în perioada 1897-1898, în care *prezintă boierimea ca întruchipînd prin excelenţă dragostea de ţară, confirmată eroic în jertfa de sine a unor personaje ca Milescu sau Mihai Comăneşteanu. Romanul aminte. Romanul aminteşte, prin sensul său general, ca şi prin detalii, de semnificaţia dată de Tolstoi destinului Rostovilor în <Război şi pace>, a cărui influienţă se resimte, deşi Zamfirescu refuza să o recunoască*[2]. Dintr-o altă referire la acţiunea din acest roman, reţinem: *<În război> roman al regenerării şi purificării neamului şi conştiinţelor, a fost tradus în franceză, în anul 1900*[3].

In război, sînt glorificate jertfele boierimii în războiul de independenţă, în frunte cu Mihai Comăneşteanu, fratele Saşei şi prietenul său Milescu; în roman apor şi figuri reale, precum maiorul Şonţu şi căpitanul Walter Mărăcineanu şi autorul transcrie identic un ordin de zi al generalului Cernat, ceea ce pentru Maiorescu, partizan al caracterului obligator de ficţiune al literaturii, era neindicat (scriitorul a consimţit să-l scoată, deşi credea că *nimic nu-i mai interesant ca realitatea <nudă>...; În război, sînt ecouri din <Război şi pace>*de Tolstoi[4].

În război, interesează mai ales la început cu strîngerea tuturor eroilor, cu dibuirea sentimentelor, cu sentimentalismul frivol, monden, care vine puţin şi de la Tolstoi, întrucît avem de-a face cu o societate de oameni bogaţi, cu profesii mai mult decorative, plictisiţi, cultivaţi, manieraţi, înşelîndu-se cordial şi intrînd în dramă cu ţinută distinsă; boierimea e slăbită din cauza împerecherii cu elemente impure, frivolă, dezaxată, deşi încă în posesia virtuţilor strămoşeşti[5].

În romanul *În război,* sunt glorificare, mai ales, vitejia putnenilor din Regimentul 10 Dorobanţi, din Focşani. *Îmi aduc aminte de parastasul de la biserica Sf. Ioan din Focşani, când sora maiorului George Şonţu intra nebună în templu; când mama locotenentului Botescu plângea ghemuită într-o strană; când ţărance văduve se boceau la uşe. Romanul a fost apoteoza Regimentului 10 Dorobanţi* - aşa cum rezultă din scrisoarea pe care D. Zamfirescu i-a adresat-o amicului său N. Pătraşcu, în 1897 [6].

D. Zamfirescu continuă ciclul *Comănăştenilor* prin publicarea, în 1908, a romanului *Îndreptări,* scris în perioada anilor 1901-1902. *Didactic, moralizator, neconvingător sub aspect estetic*[7]. Romanul este conceput ca o ilustrare a ideii de necesară regenerare a românilor din Regat (corupţi prin amestecul cu alte neamuri) în contact cu energia ardelenilor, păstrători ai călităţilor rasei; Construită pe o asemenea teză, cartea este în întregime falsă, prin retorica dialogurilor, incosistenţa personajelor, motivarea artificială a evoluţiei acestora, dirijată inabil de autor (e cazul căsătoriei lui Alexandru Comăneşteanu cu Porţia, fiica unui preot din Ardeal, simbol al *regenerării*[8].

---

[1] Călinescu, George - Istoria..., Op cit, pp.187-189.
[2] Creţu, Stănuţa - Dicţionarul..., Op cit, pp. 928-931
[3] Curticeanu, Marin Valentina - Dicţionarul..., Op cit, pp. 427-429.
[4] Piru, Al - Istoria literaturii..., Op cit, pp. 170 - 174.
[5] Călinescu, George - Istoria literaturii..., Op cit, pp. 187-189.
[6] Cherciu,C - Op cit,I p. 91.
[7] Anghelescu, Mircea, Op cit, pp.. 227-228.
[8] Creţu, Stăncuţa - Dicţionarul..., Op cit. pp. 928-931.

În *Îndreptări,* latura cea mai nimerită este studierea acelui fel de sfială care la ardeleanca Mia se socoteşte a veni dintr-o educaţie sănătoasă şi necomplicată; e un roman finalist; urmaşul Comăneştenilor, al boierimii din ţara liberă, se căsătoreşte cu fata unui preot ardelean, chip de a spune că românimea degenerată de dincoace nu se va regenera decît împrospătîndu-se cu sînge curat transilvan[1].

Ultimul volum al ciclului a apărut în 1911 sub titlul *Anna* şi a fost conceput în perioada 1906-1910; conceput iniţial sub titlul *Ceea ce nu se poate,* romanul *Anna* uneşte accidental şi fără finalitate, destinele unor oameni în jurul ideii de unitate naţională[2].

Romanul *Anna* constituie o imagine a disoluţiei în care sfârşeşte boierimea, cîndva iubitoare de pămînt şi de ţară; are meritul unor reuşite în descrierea vieţii mondene, dar, stăruind prea mult asupra unor frivolităţi erotice şi cedînd uneori sentimentalismului, apare ca o revenire la orientarea minoră şi melodramatică a începuturilor romancierului[3].

În ultimul roman al seriei, *Anna,* sau *Ceea ce nu se poate,* vagi ecouri din Anna Karennina[4].

Viaţa la ţară, din ciclul Comăneştenilor, este prima încercare de roman ciclic din literatura română, tradus în engleză (1926), italiană (1932) şi franceză, cu o prefaţă de Paul Valery(1939)[5] .

În ansamblu, ciclul cuprinde procesul complex al *căderii neamurilor şi ridicării noroadelor;* sesizînd, în ciuda simpatiei de clasă, acest sens, irevocabil, al istoriei, cele mai realizate romane din ciclul Comăneştenilor sînt expresia triumfului adevărului, care s-a impus creatorului dincolo de iluziile şi prejudecăţile sale; sub raport artistic, Zamfirescu a adus o contribuţie însemnată la dezvoltarea romanului romînesc, adăugînd observaţiei concentrate asupra tipologiei şi mediului, prin care se leagă de tradiţia romanului social, unele fine intuiţii psihologice, un lirism discret în descripţie, rigoare şi simplitate în compoziţie, sobrietatea stilului, atribute ale unei arte clasice, capabilă să absoarbă esenţele realului[6].

Problema eredităţii, care stă la baza ciclului Comăneştenilor, a atras atenţia şi lui Alecsandri în *Gruiu-Singer* şi a format în definitiv tot programul eugenic din romanele lui Duiliu Zamfirescu... Latura cea mai originală a romanelor lui Duiliu Zamfirescu este intenţia de a nota intimitatea dintre sufletele fine, clipele de eztaz erotic. Deşi tratarea rămâne exterioară, apare aici pentru întîia oară pagina analitică, întrucît obiectul scriitorului nu e omul ci o stare în sine, studiată monografic...; ca teoretician al romanului, D. Zamfirescu ia poziţie antinaturalistă; el înţelege să fie un naturalist, să respecte autenticul semnificativ, în fapte şi în limbă; combătînd flaubertionismul, el se face apărător al procesului -verbal, cu atîtea decenii înaintea lui Andre Gide, înţelegînd a cita textual, spre indignarea lui Maiorescu, care e pentru refacerea *artisticii,* un ordin de zi al generalului Cernat, ca fiind mai plin de dramatism prin naiva lui amănunţime; în practică scriitorul nu merge aşa de departe cu reforma şi

---

[1] Călinescu, George - Istoria literaturii..., Op cit, pp. 187-189.
[2] Anghelescu, Mircea - Op cit, pp.230-231.
[3] Creţu, Stănuţa - Op cit, pp 928-931.
[4] Piru, Al - Op cit, pp.170-174.
[5] Curticeanu-Marin, Valentina- Op cit, pp.427-429
[6] Creţu, Stănuţa - Op cit, pp. 928-931.

ciclul, *Romanul Comăneştenilor* e curat zolist; obiectul observat nu e individual ci familia şi prin ea naţiunea; ca şi în seria *Les Rougan - Macquart* indivizii sînt aparenţele unor agenţi din afara spiritului, morbiditatea atonică, alcoolul, mizeria, în cazul nostru mai ales surparea unei clase prin adulterarea sîngelui; pozitivismul în roman duce în mod fatal la idealism; cînd cunoşti cauzele răului, poţi să-l eviţi, şi a arăta omenirii buna cauza finală este a o determina spre bine în marginile ştiinţei...; ca scriitor propriu-zis, Duiliu Zamfirescu e onorabil, deşi împins să pună în postură dezagreabilă personagiile care-i sînt antipatice; Astfel, în *Viaţa la ţară,* Comăneştenii sînt prea boieri, prea deţinători ai tuturor însuşirilor umane, faţă de o clasă nouă simbolizată în beţiva coană Prifira; ţăranii, care sînt îmbrăţişaţi cu ochi buni, vorbesc însă întotdeauna autentic; scriitorul surprinde indiferenţa conversaţiei între îndrăgostiţi, atmosfera de frivolitate distinsă şi delicată, contradicţiile sufleteşti ale femeii, tristeţile nemotivate, euforia premergătoare mărturisirilor; Se memorează mai bine *Tănase Scatiu,* deşi, ca toate romanele lui Duiliu Zamfirescu, n-are volumul trebuitor; Scatiu e un Dinu Păturică, inferior sufleteşte, parvenit obscur ajuns moşier, deputat, în fine soţul unei fete de boier; Scatiu e caricat de autor, înnegrit cu ură, totuşi nu fără viaţă; e o imagine fugitivă şi autentică, în baza căreia cititorul poate construi mental un erou; romanul conţine pagini subtile ori viguroase: scenele demonstrînd imbecilitatea senilă a lui Dinu Murguleţ, deznodămîntul cu uciderea de către ţărani a lui Scatiu...; fără a fi un mare romancier, Duiliu Zamfirescu merită elogii pentru fineţea unor analize, pentru crearea atmosferei mondene, în fine, pentru sobrietatea stilistică şi intuiţiile lui în legătură cu tehnica romanului[1].

Renumitul scriitor al meleagurilor vrâncene a mai scris încă două romane, unul epistolar, cu titlul *Ludda,* care a apărut în anul 1911, şi care aparţine mai mult memorialistului Duiliu Zamfirescu şi mai puţin romancierului, şi altul *O muză,* care a fost publicat în anul 1922 şi care este tot un volum de memorialistică, remarcându-se *Amintirile din cariera diplomatică.*

Duiliu Zamfirescu era de părere că un romancier nu poate rămâne indiferent faţă cu evenimentele timpului său, că el trebuie să le zugrăvească obiectiv *în toată goliciunea şi cu toate infamiile lor.* Scopul romancierului, îi scria el lui Maiorescu în 1889, este: *de aţi da iluzia cea mai intensivă despre realitatea vieţii... A avea imaginaţie ca A. Dumas şi stil ca Flaubert nu e destul pentru a scrie un adevărat roman modern, ci pentru aceasta se cere arta de a şti să spui lucruri posibile,* adăuga el către acelaşi în 1890; prin urmare, după Zamfirescu arta nu reproduce realul, dă numai iluzia lui, creînd ceva asemănător cu realul sau care nu-l contrazice, posibil; este idealul clasic al imitaţiei naturii, imitaţie presupunînd un ideal, un etos; *a idealiza în lumea reală, creînd tipuri vii şi posibile,* va zice Zamfirescu în 1905, *mi se pare scopul cel mai înalt al artei*[2].

Nu trebuie omis faptul că Duiliu Zamfirescu a scris şi câteva scenete, aparţinând *teatrului de idei.* Drama *Poezia deşteptării* ce a fost publicată în anul 1913, sau comediile *O amică, Lumină nouă, Voichiţa,* care au fost date tiparului în 1912, nu sunt reprezentative, ele fiind puse în planul doi de către romane. A fost de asemenea un iscusit traducător din Leopardi, Carducci, V. Hugo etc.

---

[1] Călinescu, George - Istoria..., Op cit, pp. 187-189.
[2] Piru, Al - Istoria literaturii...- Op cit, pp.170-174.

De-a lungul timpului, Duiliu Zamfirescu a purtat o vastă corespondenţă, din ale cărei pagini portretul omului şi preocupările creatorului ies la iveală cu pregnanţă. Multe dintre scrisori sun adresate fostului său prieten, de care se simţea legat, la început, prin afinităţi comune, dedicându-i poezia *Fragment,* care va apare în volumul omagial intitulat *Lui Titu Maiorescu omagiu,* care va apare în anul 1900.

Într-o altă scrisoare, adresată aceluiaşi magistru, D. Zamfirescu scria: *Mie îmi trebuie să scriu cum îmi trebuie să mă hrănesc, să dorm, să iubesc ! Trăiesc cu oamenii din mintea mea, ca şi cum ar fi cu toţii aici !*[1]

Nu a uitat însă niciodată de marea sa pasiune - politica; ultimii săi ani din viaţă vor fi dăruiţi unei activităţi politice militante.

Pentru activitatea sa neobosită pe tărâmul literaturii, Duiliu Zamfirescu va fi ales în anul 1919 vicepreşedinte al Academiei Române.

O interesantă caraterizare îi va face criticul Mihai Anghelescu: *Inegal şi ca poet şi ca romancier, contradictoriu şi capricios în opinii, Duiliu Zamfirescu a ştiut, la sfârşitul sec. al XIX-lea, să fie totuşi un scriitor al viitorului şi al sensibilităţii moderne. E aproape surprinzător că de sub carcasa unui clasicim declarat şi adesea cultivat, se înalţă o voce tânără şi fermă care pledează pentru romanul urban înaintea lui E. Lovinescu, observă importanţa psihologiei maselor înaintea lui L. Rebreanu şi descoperă semnificaţiile documentului autentic şi ale scrisului anticalofil înaintea lui Camil Petrescu*[2].

Duiliu Zamfirescu se numără printre personalităţile complexe ale literaturii noastre de la sfârşitul sec. al XIX-lea, în contextul căreia se distinge prin sinteza artistică personală, prima de o asemenea anvergură în romanul românesc; opera sa multilaterală anticipă unele direcţii de dezvoltare ale prozei şi liricii din secolul următor[3].

Referiri la opera sa vor face toţi marii critici ai literaturii române.

În anul 1921, D. zamfirescu a fost prezent la solemnitatea de la Liceul *Unirea,* când s-a dezvelit o placă de bronz dedicată foştilor elevi eroi ai liceului căzuţi în război. Cu această ocazie, profesoara Maria Rarincescu, martoră la această solemnitate, evocă personalitatea lui Duiliu Zamfirescu: *Imi răsare deodată în minte statura lui mândră şi dreaptă, în jurul căruia lumea îngrămădită lăsa o distanţă, un profil de meditaţie, o expresie de voinţă şi hotărâre, sclipiri pătrunzătoare ce păreau reci şi tăioase*[4]. În dreptul unei coloane de la intrarea Liceului *Unirea,* D. Zamfirescu îşi rostea cuvântarea cu câteva luni înainte de a muri. *Peste toate capetele plecate, răsunau cuvintele calde ale poetului, care cântase şi altă dată eroismul celor căzuţi pentru ţară şi care acum, răscolind sufletul celor de faţă, dădea atâta putere de viaţă numelor săpate în bronz. În slăvirea cea mai curată, curgea emoţia şi mândria fostului elev al Liceului <Unirea>, care n-ar fi dorit onoare mai mare aleasă decât să-i fie săpat numele să în acest bronz*[5].

---

[1] Cherciu,Cezar - Op cit,I, p.90
[2] Angelescu, Mircea - Op cit, pp. 302-304.
[3] Creţu, Stănuţa - Op cit.., pp. 928-931.
[4] Cezar,Cherciu- Op cit,I, p..91.
[5] Idem

Duiliu Zamfirescu moare, pe neaşteptate, în ziua de 3 iunie 1922, la 67 de ani, la Agapia, fie în urma crizei de ficat, sau intoxicat cu ciuperci.

Sextil Puşcariu în memoriile sale arată că: *Duiliu Zamfirescu făcând o excursie cu automobilul la mănăstirea Agapia, a mâncat nişte ciuperci şi a murit înveninat*[1].

Referindu-se la modul de a fi şi chipul dispărutului scriitor, distinsul profesor ardelean consemna: *Frumos şi mai ales când părul şi mustaţâ îi sînt albe, elegant în mişcări, pasionat în vorbă, el îşi concepea rolul său de academician în mijlocul patimilor politice. Adevărat că Duiliu Zamfirescu nu era nobil din naştere, dar era aristocrat din fire, mai ales în urma carierei sale diplomatice. Ceea ce am admirat la Duiliu Zamfirescu totdeauna e consecvenţa cu care işi apăra ideile, netulburat de atacurile ce i se aduceau, oţelit chiar de ele, devenit mai dârz când se ştia atacat. A fost unul din liderii partidului everescan* (Partidul Poporului).*Ca preşedinte al Camerei Deputaţilor, el a ştiut să ţină o disciplină aproape tiranică, bravând toate atacurile pe care le respingea uneori cu glume incisive şi cu zeflemele dureroase*[2].

Scriitorul a demonstrat în nenumărate rânduri că-şi iubeşte locurile natale, oamenii acestora, înfăţişând în opera sa viaţa din provincie, precum şi numeroase chipuri din zonă. Am mai spus deja, romanul *În război,* a imortalizat eroismul luptătorilor vrânceni, căzuţi în războiul din 1877-1878, pe care el îl considera *cel mai mare eveniment al vieţii noastre,* care trebuie să fie pus *în lumina vie faţă cu generaţiile viitoare*.

În octomrie 1918 se va înfiinţa secţiunea Putna a Ligii Poporului, Duiliu Zamfirescu fiind ales ca senator de Putna şi apoi ca deputat (1920); a acceptat postul de ministru de externe în guvernul condus de Alex. Averescu, la care a renunţat în favoarea prietenului său, conservatorul-democrat Tache Ionescu; a primit preşedenţia Camerei Deputaţilor pe care a reprezentat-o cu cinste, luând apărarea răzeşilor obşteni ai Vrancei şi a deţinut-o până în 1922, când au venit liberalii la guvernare, cu care s-a găsit în opoziţie politică[3].

Se cunoaşte mai puţin faptul că, în urma căsătoriei sale au rezultat doi fii şi o fiică: Alexandru şi Lascăr, fiul cel mic fiind ucis într-un duel în noiembrie 1921, *care i-a umbrit şi lovit fără cruţare bătrâneţea, fiind nevoit să se retragă la moşia sa de la Faraoanele. Fiica sa, Henriet- Mandrea Bălcescu, s-a născut la Roma*[4].

Trăind în podgoria vrânceană, nu cu mult timp înainte de a muri, Duiliu Zamfirescu a fost ales preşedinte onorific al Sindicatului podgorenilor din Odobeşti.

Marele scriitor vrâncean Duiliu Zamfirescu, îşi doarme somnul de veci în modestul său mormânt din cimitirul bisericii *Sf. Gheorghe,* din zona Vâlcele - Focşani. Interesant este faptul că la Muzeul Vrancei, din Focşani, se mai păstrează încă costumul de diplomat al marelui prozator, precum şi decoraţiile ce i-au fost acordate de statele în care a fost ambasador al ţării sale. Tot aici, sunt păstrate la loc de cinste, o parte din corespondenţa pe care a purtat-o de-a lungul timpului cu Vasile Ţiroiu, din Boloteşti, personalitate marcantă a judeţului Putna, fost prefect al acestui judeţ şi

---

[1] Idem, vol.II, p. 24.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.

renumit podgorean. Sunt prezente şi câteva epistole de la fiul său, doctor Al. D. Zamfirescu.

După zece ani de la moartea renumitului scriitor, îi aduceau marelui dispărut omagiul lor: folcloristul focşănean profesor Ion Diaconu, care arăta: *a fost o figură apolinică, într-o permanentă tinereţe, a aspirat spre frumosul veşnic, spre perfecţiune...; a fost vizionarul Unirii cu Ardealul, realizată întâi în literatura noastră prin Comăneştenii*[1]*...* A descoperit în scris latinitatea ca fond al naturii noastre naţionale; în opera sa el a demonstrat substratul pur latin al însuşi gândului românesc. Poetul Ion Pilat menţiona: *om de o mare prestanţă şi fizică şi morală, un visător al blândeţei moldoveneşti, al clarităţii latine... viaţa sprintenă a sufletului muntenesc, fondatorul romanului modern*[2].

Locuitorii oraşului Focşani, împreună cu rudele şi prietenii, au ştiut să cinstească memoria marelui înaintaş. Astfel, la 23 octombrie 1932, Ion P. Ioan, prefectul judeţului, N. Al Constantinescu, primarul oraşului Focşani şi I.P. Rădulescu-Râmnic, preşedintele Federaţiei Corpului Didactic au luat iniţiativa de a constitui un Comitet de acţiune pentru a ridica un bust, ilustrului Duiliu Zamfirescu; Comitetul s-a constituit din: Mareşalul Al . Averescu, Stelian Popescu - directorul ziarului *Universul,* N.N.Săveanu - preşedintele Camerei Deputaţilor, Corneliu Moldovan - preşedintele Societăţii Scriitorilor Români, Marin Simionescu - Râmniceanu - din partea Academiei Române, Ion Pilat - literat, Simion Mehedinţi - profesor universitar, Ion P. Ioan - prefect, Alexandru Constantinescu - primar al oraşului Focşani, N.A. Rădulescu - profesor, Ion Diaconu - profesor şi feciorul scriitorului - Alexandru D. Zamfirescu - ministru plenipotenţial al României la Haga; festivitatea a avut loc la Teatrul *Maior Gh. Pastia*[3].

Din nefericire însă, cu tot elanul de care s-a dat dovadă privind această iniţiativă, ideia nu s-a materializat. Ca urmare, în anul 1938, noul prefect al Judeţului Putna, colonelul Ion Arbore, va relua inţiativa care demarase în 1932, pentru a ridica un bust al marelui dispărut Duiliu Zamfirescu. Ca urmare, s-au aprobat 50 de liste de subscripţie, care vor fi utilizate până în preajma zilei de 1 octombrie. Devizul final al ridicării statuii se va situa în jurul sumei de 100.000 lei. Bustul urma să fie realizat din bronz patinat, urmând a fi realizat de marele sculptor Ion Jalea, ce avea termen limită ziua de 1 septembrie. Emoţionantă este participarea la această acţiune, cu diverse sume de bani, a unui mare număr de locuitori din oraş şi judeţ, strângându-se în final suma de 104.645 lei.

Din cauza mai multor motive, în special al doliului de pe urma morţii mareşalului Al. Averescu, dezvelirea statuii se va amâna până în ziua de 16 octombrie 1938. La acest moment emoţionant, vor participa un impresionant număr de rude, prieteni, apropiaţi, admiratori etc. Printre aceştia se aflau: doamna Henriete N. Leugriceanu - fiica poetului, profesoara Mariana Zamfirescu-Rarincescu - directoarea Liceului de fete *Regina Maria* din Bucureşti, nora poetului, doamnele Catrina Remer, sora Maricela Zamfirescu, nepoata Elena Zamfirescu, Gabriela Mincu, Ştefania Remer, Laura Zamfirescu, Eliza I. Mincu şi Marieta Slăvescu - verişoară; mai sunt

---

[1] Idem

[2] Idem.

[3] Ibidem, p. 191

consemnaţi ca prezenţi: Mişu Bogdan - nepot, Marin Simionescu- Râmniceanu - publicist şi văr, general N.Z. Vasiliu, Ion MarinZaharia - directorul general al Teatrului din Bucureşti, Ion Pilat - scriitor, membru al Academmiei Române, prof. Trancu - Iaşi, Tzigara - Samurcaş - directorul revistei *Convorbiri literare* şi mulţi alţii.

Pentru fidela realizare a bustului, sculptorul Ion Jalea va primi cele mai elogioase aprecieri. Din nefericire însă, în iureşul celui de-al Doilea război mondial, care a lovit din plin şi oraşul de pe Milcov, bustul marelui scriitor a dispărut. Abia în anul 1954, în parcul oraşului, va fi aşezată o copie, care rezistă şi în prezent, dar care este departe, ca realizare, de original.

În perioada comunistă, casele din Focşani, str. Tinereţii, în lipsa găsirii unei înţelegeri, au fost demolate. Nici în perioada actuală nu a existat o apreciere normală a valorilor culturale din judeţ, în luna iunie 2013, unul dintre locurile simbolice din istoria literaturii române, domeniul boierului eternizat de Duiliu Zamfirescu sub numele de Tănase Scatiu, a fost demolat, fiind şters de pe faţa pământului, dar nu şi din memoria cititorilor.

AUTORUL a prezentat informaţii din următoarea -

BIBLIOGRAFIE

- Muscalu Florin - Dicţionarul scriitorilor şi publiciştilor vrânceni, Editura Revista V, Focşani, 1999.
- Popa Marian - Dicţionar de literatură română contemporană, Ed. Albatros, Bucureşti, 1971.
- Sasu Aurel - Dicţionarul biografic al Literaturii Române, Bucureşti, 2006.
- Crăciun Boris - 1500 scriitori români, clasici şi contemporani, Iaşi, 2010.
- Anghel Valeriu, Deşliu Alexandru - Vocaţie şi destin, Editura Terra, 2000.
- Neagu Gheorghe - O antologie literară, Ed. Valman, 2007.
- Necula Ionel - Spiritul vrâncean în lecturi elective, Ed. Rafet,2010
- Uşurelu Ioan Culiţă - Scriitori contemporani din Vrancea, prin interviuri, Ed. Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2012.
- Lazarovici Silvia - Scriitori şi publicişti Botoşăneni, Ed. Agata, 2013
- Neagu Andrei Gheorghe - Războiul muştelor - Ed. Plumb, 2010
- Mavrodin Irina - Convorbiri cu Al. Deşliu - Ed. Palas, 2004
- Kalustian Leon - Simple note -I şi II - Ed. Eminescu, 1980 şi 1982
- Culiţă Ioan Uşurelu - Conacul dintre vii- Ed.Rafet, 2005.
- Deşliu Alexandru - Convorbiri în cumpănă, Ed. Pallas, 2006.
- Cartojan N - Istoria literaturii române vechi, Editura Minerva, Bucureşti, 1980.
- Dicţionar cronologic - Literatura română, Ed.Şt. şi Encic, 1979
- Dicţionar de literatura română - scriitori, reviste, curente, Editura Univers, Bucureşti, 1979
- Cherciu Cezar - Vrancea şi Ţinutul Putneai (1820-1920), Ed. Neuron, Focşani, 1995.
- Cherciu Cezar - Vrancea şi Ţinutul Putnei (1921 - 1945), Ed. Andrew, Focşani, 2005
- Rotaru Ion - O istorie a literaturii române de la origini până în prezent, Ed. Dacoromană, Bucureşti, 2006
- Piru Al - Istoria literaturii române de la început până azi, Ed. Univers, Bucureşti, 1981
- Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900, Ed. Academiei RSR, Bucureşti, 1979
- Călinescu G - Istoria literaturii române de la origini până în prezent, Fundaţia Regală pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 2003
- Focşanii de altădată - Ed.Terra, 2013
- Adafini Mihai Liviu - Istoricul Oraşului Panciu - Editura *qual media* - 2012
- Circuitul monumentelor istorice din Vrancea - 2012
- Dumitrescu Horia -150 de ani de la unirea administrativă a oraşului Focşani (1862-2912) - Ed.Terra,Focşani, 2012.
- Mehedinţi Simion - Caiete, vol. I - Ed.Terra Focşani, 2012.
- Materiale puse la dispoziţie de d-l academician Valeriu D.Cotea
- Documente din arhiva Autorului

- A -

1.Petre ABEABOERU.. 9
2.Grigore ALEXANDRESCU............................ 12
3. Valeriu ANGHEL 14
4. Constantin APOSTOL 16

- B -

5. Camil BALTAZAR 18
6. Ionel BANDRABUR 20
7. Constantin BĂLĂNESCU............................. 23
8. Ion BĂRBULESCU 24
9. Ernest BERNEA... 25
10. Grigore Ioan BOGDAN 28
11. Ion St. BOGZA 29
12. Emil BOLDAN.. 31
13. Adrian BOTEZ.. 32
14. Dan BOTTA.. 34
15. Emil BOTTA.. 35
16. Maria BURADA.. 37
17. Teodor BURADA.. 37
18. Teodor T. BURADA.................................... 39

- C -

19. Olga CABA.. 40
20. D.F. CAIAN.. 41
21. Alexandru CĂLINESCU............................. 45
22. Adolf CĂPĂŢÂNĂ 46
23. Marc CÂMPEANU.................................... 47
24. Virgil CÂNDEA 49
25. Ion CIOCÂRLAN 51
26. Vitalie CLIUC.. 53
27. Pimen R. CONSTANTINESCU.................. 54
28. Constanţa CORNILĂ................................. 55
29. Constantin COROIU.................................. 56
30. Miron COSTIN... 58
31. Nicolae COSTIN.. 63
32. Valeriu COTEA.. 66
33. Dorina Ştefania Cristea................................ 70
34. Ion CRISTOIU.. 72

35. Angela CROITORU...................................... 74
36. Alexandru CUCEREANU............................ 76

- D -

37. Dimitrie DĂSCĂLESCU............................ 78
38. Barbu Ştefănescu DELAVRANCEA........... 79
39. Ioan Dumitru DENCIU................................ 81
40. Ion DIACONU.. 83
41. I. M. DIMITRESCU.................................... 85
42. Mircea DINUTZ... 88

- F -

43. Corneliu FOTEA.. 89
44. Constantin FROSIN.................................... 91
45. Victor FRUNZĂ... 93
46. Horia FURTUNĂ 95

- G -

49. Constantin GHINIŢĂ................................... 97
50. Constantin GIURESCU................................ 99

- H -

51. Alexandru HANŢĂ...................................... 101
52. Simion HÂRNEA... 102
53. Ion HURJUI... 103
54. Virgil HUZUM.. 105

- K -

55. Leon KALUSTIAN..................................... 106

- L -

56. Petre LICIU... 107
57. Cristian LIVESCU....................................... 110

- M -

58. Georgică MANOLE.................................... 111
59. Irina MAVRODIN....................................... 113
60. Dumitru MAZILU....................................... 117
61. Simion MEHEDINŢI.................................. 118
62. Ion MINCU.. 121
63. Gheorghe MOCANU.................................. 122
64. Cilibi MOISE.. 123
65. Marin MOSCU... 125
66. Octavian MOŞESCU 126
67. Florin MUSCALU......................................128

- N -

68. Gheorghe NEAGU...................................... 130
69. Mircea NOVAC.. 133

- O -

70. Tudorel OANCEA...................................... 134
71. Alexandru OBREGIA................................. 135
72. Dumitru Ascanio- OLLĂNESCU................. 136
73. Traian OLTEANU.......................................139
74. George ORLEANU..................................... 140

- P -

75. Ion PANAIT...144
76. Virgil PANAIT..146
77. Apostu PANAITACHE...............................148
78. Hortensia BENGESCU - PAPADAT............149
79. Florin PARASCHIV....................................151
80. Cincinat PAVELESCU............................... 153
81. Ioan PÂNZARU... 159
82. Vasile POP 160
83. Doina POPA.. 161
84. Eugenia COHUŢ - POPA............................ 163
85. George POPA 164
86. Ion Larian POSTOLACHE......................... 166
87. Dumitru PRICOP.......................................168
88. Paul PRODAN...170
89. Nicolae PRUNCU...................................... 171

90. Benone PUŞCĂ.. 172

- R -

91. I.M. RAŞCU.. 173
92. Alexandru RĂDULESCU................................ 175
93. Oana Diana RENEA.. 176
94. Ion ROŞU.. 177
95. Alecu RUSSO... 178

- S -

96. Claudiu SĂFTOIU 180
97. Alexandru SIHLEANU................................... 181
98. George SILVIU.. 182
99. Ion SLAVICI... 183
100. Paul SPIRESCU.. 185
101. Mihail STERIADE.. 186
102. Liviu Ioan STOICIU.................................... 188
103. Theodor M. STOIENESCU........................... 192

- Ş -

104. Maria CRISTE - ŞOIMU................................ 194
105. Alexandru ŞONŢU.. 196
106. Rodica ŞORICĂU.. 198
107. Corneliu ŞTEFANACHE............................... 199

- T -

108. Nicolae Georgescu TISTU 201
109. N.V. TURCU.. 202

- Ţ -

110. Vasile ŢIROIU.. 203

- U -

111. Culiţă Ioan UŞURELU.................................. 208

- V -

112. Janine VADISLAV.. 210
113. VARLAAM... 211
114. Alexandru LASCAR - VASILESCU............. 243
115. Mariana VÂRTOSU....................................... 244
116. Alexandru VLAHUŢĂ.................................... 246
117. Gheorghe M. VLĂDESCU.............................. 248
118. Nicolae VOINOV.. 249
119. Varujan VOSGANIAN................................... 250

- Z -

120. Duiliu ZAMFIRESCU....................................252